

နယ်ခြားတောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော်ကြီး

အဘိဓဇအက္ခမဟာသဒ္ဓမ္မ ဇောတိတ

ဦးဥတ္တမသာရ

ချမ်းမြေ့စွာ

ဘဝနေနည်း

ဓမ္မာဓရိယဦးဌေးလှိုင်

စုစည်းစီစဉ်သည်

SAYADAW U UTTAMASARA
The
Buddhist Way of Daily Life

ကတိယအုပ်စု

အဘိဓဇ အက္ခမဟာ သဒ္ဓမ္မဇောတိက
တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီး

omoemlygv (o) omoemulpmi h&hufol

Al " a[mUm;? Irwlv&m;ul
opnrbil? vupulil ly
Al " omoem? x&fvi fNmatmi f
Mlaqmi Murn? pwlunlunf..

wllbmoemt;? &epapmum;
xlyg;vmol? &cllygv f
tp0bulvu? xufom" g;ozG f
umuG Murn? wshhD..

omoemlygv? nlemi fwpk
tav;* &R " d melykonf
wlltrsf? bmom? omoemwuf
nlnmlzNz? Elx tm;rmef
plv&nbeivul? pftaqmi Murnf
lrpnpnf ..... /

Armlaof (Nefrmust;yp)

"rmp&d ObaX;vll f
pbnt,yaZmaom

e, jcm;awmi fwefoemoenjyKq&mawmBuD
tbd'Zt*¾[mo' r@Zmwu"Z
OÐOwirom&

csrfajrpbñ b0aeent

pmtlyfuñ
jrefmu\$;ypf omoenlygvarmi E\$rm;u
puefzwfyD Dt ufzlvlyñ
"r@gejyK v\$' gef,ygonf

Al "jrwpbñomoem a&mi Dgaeoñ x&f,apaomf

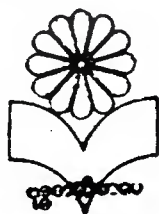
uñwZ

ဥရောပသို့ မေတ္တာခရီးအတွက်
နယ်ခြားတောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီး

အရှင် ဦးဥတ္တမသာရ
ချမ်းမြေ့စွာ
ဘဝနေနည်း

လမ်းညွှန်တရားတော်

THE BUDDHIST
WAY OF DAILY LIFE

ဗုဒ္ဓအသံစာပေ

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်
စုစည်းစီစဉ်သည်။

ဘဏ္ဍာနှစ်(တတိယအကြိမ်)

ပုံနှိပ်ခြင်း	-	တတိယအကြိမ်
		၁၉၉၅ ခု၊ ဇူလိုင်လ
အုပ်ချုပ်	-	၂၀၀၀
တန်ဖိုး	-	
စာအုပ်စာတမ်း	-	<u>၁၀၀၀</u>
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခွင့်အမှတ်	-	၈၀/၉၅(၁)
မျက်နှာပုံပုံနှိပ်ခွင့်ပြုအမှတ်	-	၇၈/၉၅(၆)
အပုံးရိုက်	-	နေဂီရီပုံနှိပ်တိုက်
မျက်နှာပုံပန်းချီ	-	စံတိုး
ထုတ်ဝေသူ	-	ဒေါ်ကြင်မြင့် (မြ ၀၂၀၀၉)
		ဗုဒ္ဓအသံစာပေ
		အမှတ် ၁၉(စ)၊ မြစ်ပါယ်လမ်း၊
		(၈)ရပ်ကွက်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊
		ရန်ကုန်မြို့၊
ပုံနှိပ်သူ	-	ဒေါ်ခင်ရီ (မြ ၀၂၅၀၅)
		နေဂီရီပုံနှိပ်တိုက်
		အမှတ် ၂/က၊ အောင်ရတနာလုံ
		လမ်းမတော်မြို့နယ်၊ ၇နံကုန်းမြို့၊
ဖြန့်ချိရေး	-	ဗုဒ္ဓအသံစာပေ
		အမှတ် ၁၉(စ) မြစ်ပါယ်လမ်း၊
		(၈)ရပ်ကွက်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊
		ရန်ကုန်မြို့၊

မာတိကာ

စာမည်:	....	၁၂
ကိုယ်တိုင်ရေး ထေရုပ္ပတ္တိနှင့်		
မေတ္တာခရီး နိဒါန်း	....	၂၀
ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်၏ အမှာစကား	....	၂၆
 ၁။ ကမ္မနိယာမ တရားတော်	....	၅၅
၁။ သတ္တဝါတွေ ကံတရား ကိုယ်စီနှင့်	....	၅၃
၂။ ကံတရားသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ	...	၅၄
၃။ ကံတရားအကျိုးပေးချိန် ဥပမာ	..	၅၉
၄။ အိုနာကျိုးကန်း လှန်းတော်ကြီး သံဝေဂ	.	၆၁
၅။ ကံတရားကို မယုံကြည်သော အမ္မသက္ကရလိစ္ဆဝိမင်း...		၆၄
၆။ အကွက်စေ့စေ့ အကျိုးပေးတဲ့ ကံတရား		၆၇

၇။ ဘာမှ မရှိတဲ့ အယူဝါဒ ဆိုတာ	.... ၇၂
၈။ အကျိုးစီးပွားသန်က ဝဋ်လိုက်တတ်တယ်	.... ၇၅
၉။ လူချင်းတူလျက် အသက်ရှူကွဲရပုံ	.... ၇၆
၁၀။ သေသွားသူအား အဝတ်အစားပေးနည်း	.... ၇၇
၁၁။ ဒေသနာစဉ်နှင့် ကံစွမ်းအား တိုင်းတာခြင်း	.... ၈၁
၁၂။ ဘုရားသခင် မလုပ်နိုင်တာ လူလုပ်လို့ရတယ်	.... ၈၂
၁၃။ ဘဝသံသရာ ခရီး	.... ၈၆
၁၄။ ကပ္ပိယကြီး ဦးကြောင် ဖွတ်ဖြစ်ရပုံ	.... ၈၆
၁၅။ နွားဘဝက လူလာဖြစ်တဲ့ မောင်တောကြည်	.... ၈၇
၁၆။ ကပ္ပိယကြီး တွမ်မှုံ ငှက်စသည်ဖြစ်ရပုံ	.... ၉၀
၁၇။ အရှိကို အရှိအတိုင်းမြင်မှ ချမ်းသာရ	.... ၉၅

၂။ မေတ္တာအာနိသင် တရားတော်

၁၈။ လူ့လောကအတွက် အလိုအပ်ဆုံးတရား	.... ၉၉
၁၉။ မဟာကရုဏာရှင်ဆိုတာ	.... ၁၀၀
၂၀။ နီးနီးဝေးဝေး မေတ္တာပို့လွှတ်လို့ရတယ်	.... ၁၀၄
၂၁။ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး စကားမပြောသူ	.... ၁၀၅
၂၂။ ချမ်းသာအောင် နေနည်း ရှာကြပုံ (သူ့စိတ်နှလုံးကို စိတ်စိုက်မေတ္တာပို့)	.... ၁၀၈
၂၃။ အလွယ်ဆုံး မေတ္တာဖြန့်ပွားနည်း	.... ၁၁၀
၂၄။ စကြဝဠာအနန္တ၊ ကျွန်းကြီးလေးကျွန်း	.... ၁၁၂
၂၅။ မေတ္တာ ၄-မျိုး	.... ၁၁၅
၂၆။ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားလေးပါး	.... ၁၁၆
၂၇။ ကမ္မဿကတာ ဉာဏ်အမြင်ပေါက်အောင်	.... ၁၂၀
၂၈။ အရုံးမှ အမြတ်ထွက်ပုံ ဃဋမင်းဝတ္ထု (မေတ္တာကြောင့် ရန်သူပူလောင်ခြင်း)	.... ၁၂၆
၂၉။ မေတ္တာ သုံးမျိုး	.... ၁၃၁

၃၀။ ခရီးသွားရာ၌ မေတ္တာဖြန့်ပွားနည်း	....	၁၃၂
၃၁။ ကိုယ်တွေ့ မေတ္တာအကျိုးပြောရလျှင်	....	၁၃၄
၃၂။ မုန်းသူကို ချစ်အောင်လုပ်နည်း	....	၁၃၈
၃၃။ လိုရာပြီးမြောက် ခရီးပေါက်သော ရေမေတ္တာပို့နည်း	....	၁၄၀
၃၄။ အစ္စရာသဃာတ မေတ္တာသုတ်	....	၁၄၄
၃၅။ မေတ္တာအကျိုး ၁၁-ပါး	....	၁၅၀
၃၆။ မေတ္တာစေတော ဝိမုတ္တိ	....	၁၅၀
၃၇။ ရေမေတ္တာ၏ လက်တွေ့အကျိုးများ		
- သံရုံးကြီးတစ်ခုမှ ရာထူးလုပွဲ	....	၁၅၁
- ကျောင်းဆရာ သုံးယောက်နှင့် တစ်ယောက်		
- စာချဘုန်းကြီး သုံးပါးနှင့် တစ်ပါး		
- အိမ်ရှင်နှင့် အိမ်ငှားနေသူ အမှုကြီး		
၃၈။ ဗြဟ္မဝိဟာရ လက်တွေ့အကျိုးကျေးဇူး	....	၁၆၀
- လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းကဲ့သို့ အရပ် ဒေသတိုင်းက ကြည်နူးဝမ်းမြောက်ကြ၊ ကူညီ ရိုင်းပင်းကြ၊ ဘုန်းကြီးကို ပျားမတုပ်၊ ပဆုပ်ပနီ မတုပ်၊ ခွေးမကိုက်၊ တောမီးမလောင်၊ နတ် များက ချစ်ခင်ကြည်ညိုကြ။		
၃၉။ တောင်စောင့်နတ်ကြီးက ၆-ကြိမ်လာတယ်	....	၁၆၆
၄၀။ တောတွင်းဝိဇ္ဇာခိုရ်များ ပူးမြော်လာကြတယ်	....	၁၆၈
 ၃။ ပရိတ်စွမ်းအား တရားတော်	....	
၄၁။ ဘုရားဟောစစ်စစ် ဖြစ်ဖို့လိုတယ်	....	၁၇၆
၄၂။ မြို့တော် ရန်ကုန် မီးဘေးအန္တရာယ်	....	၁၇၉
၄၃။ မီးသတ်မျှော်စင်ကြီးပေါ်က ပရိတ်ရွတ်ပွဲ	....	၁၈၀
၄၄။ ပရိတ်ရေဖျက်တာ ကိုယ်တွေ့	....	၁၈၆

၄၅။ ပရိတ်ရေ၏အစွမ်းကြောင့် မြွေဆိပ်၊ ကင်ဆာ စသည် ပျောက်ကင်း	.... ၁၈၈
၄၆။ ပရိတ်ရေ ဘာကြောင့် အစွမ်းထက်	.... ၁၉၁
၄၇။ ပရိတ်နာသူ အင်္ဂါသုံးချက်	.... ၁၉၄
၄၈။ မျှော်လင့်ချက်မရှိတဲ့ ကင်ဆာနှင့် အသက်တစ်ချောင်း	.... ၁၉၅
၄၉။ ပရိတ်ရေကို မီးကရှောင်တယ်	.... ၁၉၆
၅၀။ ဝမ်းဗိုက်ဖောရောင်သော ရောဂါပျောက်	.... ၁၉၈
၅၁။ ပရိတ်ရေကြောင့် ရေကန်နှစ်ခု ထူးခြားပုံ ဓမ္မဃောသက ဦးမောင်မောင်ထံမှ ပေးစာ	.... ၂၀၀ .... ၂၂၁

၄။ သေနည်းသင်တန်း တရားတော် ....

၅၂။ နေနည်းထက် သေနည်းက ပိုအရေးကြီး	.... ၂၁၁
၅၃။ ၈၇-နှစ် မယ်တော်ကြီးလမ်းခွဲ၊ ပြိတ္တာဘဝ ရောက်ရရှာခြင်း	.... ၂၁၅
၅၄။ မကြောက်တရား (သုတသောမမင်း)	.... ၂၂၀
၅၅။ (၁) ဒါနအားကိုးနှင့် သေသူ ပြာသာဒ်ကျောင်း ဒကာကြီး ဦးမြူ	.... ၂၂၁
၅၆။ သံဃာမဇ္ဈရ မျိုမကျတဲ့(ဒုဋ္ဌဂါမဏီ)မင်းကြီး	.... ၂၂၃
၅၇။ (၂) သီလနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ရေး၊ အာသန္နကံ အရေးပါပုံ	.... ၂၂၇
၅၈။ နွားအိုကြီးနှင့် တူသော အာသန္နကံ	.... ၂၂၉
၅၉။ သီလနှင့် ဘဝအဆုံးသတ်သူ ဘုရားဒကာကြီး	.... ၂၃၁
၆၀။ ဘုရားလက်ထက်တော်က သင်္ဘောကုန်သည် ခုနစ်ရာ	.... ၂၃၃
၆၁။ အကြောက်ကင်းဝေး နေနိုင်ရေးနည်း	.... ၂၃၅

၆၂။ သူတော်ကောင်းကျေးဇူး ချီးကျူးမကုန်	....	၂၃၇
၆၃။ သေနည်း ၄-မျိုး၊ သဝေမပါ ၉-ဂါထာ	....	၂၄၁
၆၄။ သာဝိတ္တိဂါထာနှင့် အနုဿတိ ၃-ပါး	....	၂၄၂
၆၅။ (၃) သရဏဂုံနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ပြီး နတ်ပြည်ရောက်သူ တပ်ကြပ် ဦးလှရွှေ	....	၂၄၃
၆၆။ သရဏဂုံနှင့် ရဟန္တာဖြစ်ကြသူများ	....	၂၅၅
၆၇။ နတ်ပြည်ကို အသာကလေး ရနိုင်တယ်	....	၂၅၇
၆၈။ ဥပစ္ဆေဒက ရန်လုံ သရဏဂုံ	....	၂၅၈
၆၉။ ကျွန်းရင်းရွာကျောင်းဘုန်းကြီး ဦးဝါယမ	....	၂၅၈
၇၀။ အကြောင်းရှာတော့ ရန်သူဟာ ပစ္စည်း	....	၂၆၀
၇၁။ (၄) ဘာဝနာနှင့် ဘဝကူးပြောင်းကြပုံ	....	၂၆၁
၇၂။ ဝေဒနာရှုရာ၌ စိတ်ထားနည်း	....	၂၆၃
၇၃။ တရားအားမထုတ်သူ လူဖြစ်ကျိုးမနပ်	....	၂၆၄
၇၄။ မြန်မာပြည်က နတ်သားများ	....	၂၆၄
၇၅။ နတ်သမီးတွေကြားက ဘုန်းကြီးနတ်သား	....	၂၆၇

၅။ သမထ ဝိပဿနာ တရားတော်

၇၆။ ဝိပဿနာ သုံးမျိုး	....	၂၇၂
၇၇။ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလမိန့်ခွန်း	....	၂၇၅
၇၈။ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀	....	၂၇၆
၇၉။ အာနာပါန ထွက်လေဝင်လေ ကမ္မဋ္ဌာန်း	....	၂၇၇
၈၀။ ပရိကမ္မနှင့် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်	....	၂၇၇
၈၁။ သတင်းကြီးနေသော ချင်းတောင်ပေါ်မှ အလင်းရောင်ကြီး	....	၂၈၀
၈၂။ သမထမှ ဝိပဿနာတက်ပုံ	....	၂၈၆
၈၃။ ဈာန်အဘိညာဉ်သို့	....	၂၈၇
၈၄။ မြန်မာပြည်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေရှိကြတယ်	....	၂၈၈

၈၅။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်နေရာမှာ နေကြ ပါသလဲ	.... ၂၈၉
၈၆။ လေ့ကျင့်မှုသိက္ခာ အဆင့်သုံးဆင့်	.... ၂၉၀
၈၇။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ လက်တစ်ကမ်းမှာ	.... ၂၉၁
၈၈။ မိမိကိုယ်သာ အားကိုးပြုနေပါ	.... ၂၉၂
၈၉။ အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို ပြောမယ်	.... ၂၉၃
၉၀။ တစ်ကြိမ်လောက် အားခဲလိုက်ပါ	.... ၂၉၄
၉၁။ အရိယာတို့ စိတ်နေသဘောထားအမြွက်	.... ၂၉၅
၉၂။ သောတာပန်ဆိုတာ	.... ၂၉၆
၉၃။ နိဗ္ဗာန်သဘော အချုပ်	.... ၂၉၇
၉၄။ ဘုရားရှင်၏ ဝန်ခံတိုက်တွန်းချက်	.... ၂၉၈
၉၅။ နောက်မှ နောင်တ မဖြစ်ကြနှင့်	.... ၂၉၉

စိတ်သာပဓာန

- * လူ့ပြည်နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၊ ကျင်လည်စိတ်ကြောင့်
သာ။
- * အပါယ်လေးပါး၊ ကျသူများ၊ မှတ်သား စိတ်
ကြောင့်သာ။
- * ကောင်းဆိုးယုတ်မြတ်၊ ဖြစ်လာတတ်၊ မှတ်ကြ စိတ်၊
ကြောင့်သာ။
- * နိဗ္ဗာန်သာခေါင်၊ ဘေးမဲ့သောင်၊ စိတ်ဆောင် ရောက်
မည်သာ။

ဦးဥတ္တမသာရ ဆရာတော်ကြီး

അധ്യായം:

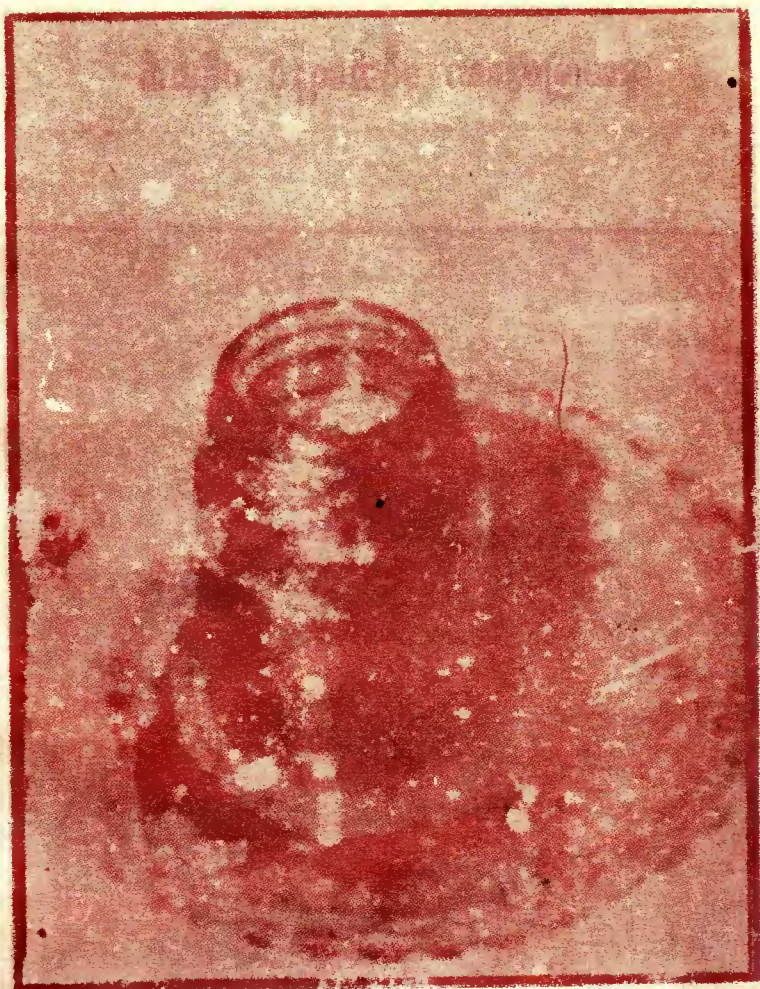
စာမူခြင်း

၁။ ကမ္မဋ္ဌနိယာမ ‘သတ္တလောကကြီး အတွင်းမှာ ကိုယ့်ကံ ကိုယ်
ကြိုက်သလို ဖန်တီးနိုင်ကြတယ်။ ကိုယ်ကြိုက်သလို
ဖန်တီးယူနေကြခြင်းဖြစ်တယ်’

‘ကံတရားကို မယုံကြည်၍ မဖြစ်ပါ။ ကံ၏ သဘာဝသည်
ယုံသူကိုဖြစ်စေ၊ မယုံသူကိုဖြစ်စေ အကျိုးပေးထိုက်သော အချိန်
ရောက်လာလျှင် အကျိုးပေးခြင်းခံ၊စံကြရမည်မှာ ဧကန်မလွဲ ဖြစ်တယ်’

ဘယ်သူမပြု မိမိမှု

“လူများက ‘ဘယ်သူဟာ ကံကောင်းတယ်၊ ဘယ်သူဟာ
ကံဆိုးတယ်’လို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြတယ်။ ကံကောင်းခြင်း ကံဆိုး ခြင်းကို
ဘယ်သူကမှ လာရောက် ဖန်တီးပေးခြင်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကံ
ကိုယ်သာလျှင် ဖန်တီးနေကြခြင်းဖြစ်တယ်။ ကံတရား ဆိုတာ မိမိတို့
စိတ်ရင်းထဲမှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ စေတနာပင်ဖြစ်တယ်။ စေတနာကောင်းလျှင်
ကံကောင်းမယ်။ စေတနာဆိုးလျှင် ကံဆိုးမယ်။ စေတနာဖြောင့်လျှင်
ကံဖြောင့်မယ်။ စေတနာကောက်လျှင် ကံကောက်မယ်....”

၂၈၊ ၂၊ ၈၈ နေ့ည ကမ္ဘာအေး ဓနသိဒ္ဓိလမ်း၌ ဆရာတော်ကြီး
ပရိတ်ရွတ်စဉ် ရိုက်ကူးထားသော ဗိုလ်ကြီးမင်းဆွေအောင် နေ၍မြင့်မြင့်
ကြည်တို့အိမ်မှ ပရိတ်ရေနှင့် ပရိတ်ဆီပုလင်းများပုံ။

ကလေးမြို့နှင့် ဓနဖြူမြို့ စသောမြို့အချို့၌ မြေပေါ်အုထိ
စီးကျသည်ကို တွေ့ကြရသည်။

ဆူဝေလျှံကျသော ပရိတ်ရေနှင့် ပရိတ်ဆီ

ဆူဝေလျှံကျသော ပရိတ်ရေနှင့် ပရိတ်ဆီ

“အရှင်းဆုံး အပေါ်လွင်ဆုံး ဥပမာတစ်ခုပြောရမယ်ဆိုရင်- မိမိရဲ့ရှေ့တည့်တည့်မှာ ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးတစ်ချပ်ချထားပြီး ကြည့်ပါ။ မိမိက ပြုံးပြီးကြည့်လျှင် ပြုံးနေတဲ့ပုံကို တွေ့ရမယ်။ မဲ့ပြလျှင် မဲ့နေတာပဲ တွေ့မြင်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီပုံသဏ္ဌာန်ကို မိမိမှတစ်ပါး အပြင်က ဘယ်တန်ခိုးရှင်၊ ဘယ်ဘုရားသခင်ကမှ ဖန်ဆင်းပြီး ပြလာကြတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကပြောတဲ့ ကံတရားဆိုတာ ဒါပါပဲ။ ဒါကို မြန်မာတို့နှုတ်ဖျားမှာ- သဒိသံ ပါကံ ဇေနေတိ- တူသော အကျိုးပေးတယ်...၊ ဘယ်သူမပြု မိမိမှုလို့ စကားပုံ တစ်ခုသဖွယ် ပြောဆိုနေကြခြင်းဖြစ်တယ်”

၂။ မေတ္တာအာနိသင် “စိတ်ကို ရှင်းရှင်းထား၊ ရှင်းရှင်းထား ဆိုသည်မှာ မေတ္တာစိတ် ထားခြင်းကို ဆိုလိုတယ်။ လောကကြီးမှာ မေတ္တာလောက်ကောင်းတာ ဘာမှမရှိဘူး။ မေတ္တာလောက်ကောင်းတဲ့ အဆောင်ကောင်း တခြား ဘာမှ မရှိနိုင်ဘူး။”

“မေတ္တာစိတ်သာ ထားနိုင်မယ်ဆိုရင် သံသရာလည်ရမှာတောင် မကြောက်နဲ့။ မေတ္တာတရား လက်ကိုင်ထား၊ သံသရာခရီးသွား မပင်ပန်းဘူးမှတ်”

ချမ်းသာနည်းရှာကြပုံ

“လူ့လောကတစ်ခွင်လုံး ချမ်းသာချင်ကြလို့ ချမ်းသာအောင် နေနည်းရှာဖွေကြရာမှာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ လူများ ကိုယ်ချမ်းသာ အောင် နေနည်းကိုသာ ရှာဖွေကြိုးကုတ်ပြီး ရုပ်ဝတ္ထုတွေ ပေါများ အောင်သာ ကြံစည်နေကြတယ်။ တီထွင်ထုတ်လုပ်နေကြတယ်။ ရရှိပြီးတော့ ခံစားကြည့်တယ်။ ခေတ္တခဏအချိန်ပိုင်းလောက်သာလျှင် ချမ်းသာသလို ထင်ရပြီး၊ မကြာခင် ပေါ့ပျက်ကြီး ဖြစ်လာပြီး အရသာမတွေ့ကြရရှာဘူး။ ဒဲ့ရင်း ဒဲ့ရင်းပဲ”

“ဘုံအဆင့်ဆင့်ရှိတဲ့ တိုက်ကြီးပေါ်မှာ ဆင်စွယ်ကုလားထိုင် ပေါ်ထိုင်၊ ကျောက်စိမ်းစားပွဲကြီးခင်း၊ စားကောင်းသောက်ဖွယ်ရာ မျိုးစုံတွေ

တည်ခင်းကျွေးမွေး စားသောက်နေသော်လဲပဲ စိတ်မချမ်းသာမှု တစ်ခုခု တွေ့ကြုံနေလျှင် မချမ်းသာပါ”

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် မေတ္တာ

“မေတ္တာချစ်နှင့် တဏှာချစ် ထက်ဝက်စီညီမျှစွာထားပြီး နေလေ့ရှိကြတဲ့ အိမ်ထောင်မျိုးဟာ တစ်သက်ပန် တည်မြဲလေ့ရှိကြတယ်။ မိမိတို့ အိမ်ထောင်ရေးချိန်ခွင်မှာ ဘယ်ဘက်က အလေးသာနေသလဲ၊ လျော့နေသလဲဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မြင်အောင်ကြည့်ပြီး ဖြည့်ကြပါ။ သံသရာခရီးသွားကြရာမှာ ဒီတစ်ဘဝနှင့် ပြီးကြမှာ မဟုတ်သေးဘူး။ ရှေ့မှာလဲ လက်တွဲကြရဦးမှာ။ ချိန်ခွင်လျှာ မညီမျှလျှင်တော့ တစ် သံသရာလုံး တကျက်ကျက် ဖြစ်မဆုံးပေဘူး၊ အသိဉာဏ်ရှိတုန်း ပြင်ကြရမယ်”

အံ့သြလောက်အောင် ကိုယ်တွေ့ကြုံရမယ်

“မေတ္တာ ပွားများနေလေ့ရှိသူများ မိမိတို့ အတိတ်ကံ ပါရမီခံ အကြောင်းအားလျော်စွာ ထူးခြားသော ကောင်းကျိုးနှင့် လိုရာဆန္ဒများ ပြည့်ဝလာတတ်ပါတယ်။ ပြည့်ဝလာပုံ တဖြည်းဖြည်း တွေ့မြင်လာရမည်မှာ ဧကန်မလွဲဖြစ်တယ်”

“မိမိတို့ သွားလိုရာ ဒေသတိုင်းမှာ တွေ့ဆုံသွားရမယ့် သူများကို စိတ်ညွတ်ပိုင်းခြားပြီး အသီးသီး မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးသွားပါ။ မိမိလိုရာ ဆန္ဒချောမောစွာ ပြည့်စုံပြီး အံ့သြလောက်အောင် ဝမ်းမြောက်ရပုံ၊ ကိစ္စပြီးစီး အောင်မြင်ရပုံကို လက်တွေ့ သိကြရပါလိမ့်မယ်။ မေတ္တာအကျိုး တွေက ပြောလို့မကုန်နိုင်ပါဘူး”

“မေတ္တာရှင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ရန်မူ၍ မရနိုင်ပါ။ အနိုင်ကျင့်သော်လဲ အနိုင်ယူသူက အရှုံးပေးရမြဲဖြစ်တယ်။ မေတ္တာရှင်ဖြစ်သူကား ရှုံးရဦးတော့ အရှုံးထဲက အမြတ်ထွက်ရမြဲဖြစ်တယ်။ အကျိုးမဲ့ရာမှ ကောင်းကျိုး ရမြဲဖြစ်တယ်”

၃။ ပရိတ်စွမ်းအား “မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က တပည့်
ရဟန်း သံဃာတော်များကို အခြေအနေ
အရ တွေ့ကြုံကြရတဲ့ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရွတ်ဆိုပေးကြရန်
မြတ်စွာဘုရားရှင်က မေတ္တာသုတ်, ခန္ဓသုတ် စသော ပရိတ်များကို
သင်ပြညွှန်ကြားပေးတော်မူခဲ့ပါတယ်”

ဘုရားဟောစစ်စစ် ဖြစ်ဖို့လို

“ရွတ်ဆိုပေးကြရာမှာ ဘုရားဟောစစ်မှန်သော ပရိတ်ဂါထာများနှင့်
အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့ မွမ်းမံချက် ဂါထာ စုဏ္ဏိယ ပရိတ်တော်များ
ကိုသာ ရွတ်ဆိုကြတယ်”

“ပရိတ်အမည်ပေးထားသော အခြားကျမ်းတို့မှ လာတဲ့ သုတ်တို့
ပရိတ်တို့ကို ရွတ်ဆိုလေ့မရှိကြပါဘူး။”

ရှေးအိန္ဒိယနှင့် ယနေ့မြန်မာပြည်လက်တွေ့

“ရှေးအခါက အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်း ဝေသာလီပြည်မှာ အနာရောဂါ
ဘေး၊ ဘီလူးဘေး၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေးခေါ်တဲ့ ဘေးကြီး
သုံးမျိုး တစ်ပြိုင်တည်းဆိုက်ရောက်နေချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်
တိုင် ရတနသုတ်ပရိတ်တော်ကို အရှင်အာနန္ဒာအား သင်ကြားပေးပြီး
ရွတ်ဆိုစေခဲ့တယ်။ အဲဒီ အခါက ဘေးကြီးသုံးမျိုး တစ်ပြိုင်တည်း
လွတ်ကင်းသွားခဲ့ဖူးကြောင်း လက်တွေ့ကြုံခဲ့ကြရဖူးပါတယ်”

“မြန်မာပြည်မှာ ရှေးအခါကလဲ ပရိတ်မေတ္တာနှင့် သတ္တဝါတွေ
ကယ်တင်ခဲ့တဲ့ အစဉ်အလာတွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ဖရိတ်ရေပွက်တဲ့
ဆရာတော်တွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ဘုန်းကြီးသတိထားမိသလောက်
လယ်တီဆရာတော်၊ ညောင်လွန်တောရဆရာတော်၊ ဟို ဝံသာနုခေတ်က
ဘေးမဲ့ဆရာတော်တို့ ရောဂါဘေးကြီးတွေ ဖြစ်ယင်လဲ ပရိတ်မေတ္တာနဲ့
ချမ်းသာအောင် လုပ်ပေးတယ်။ မိုးခေါင်ယင်လဲ မိုးရွာပေးတယ်။ မိုးခါ
နွေခါမရွေး ရွာအောင် လုပ်လို့ရတယ်”

သဘာဝအန္တရာယ်နှင့် ကင်ဆာ၊ မြွေဆိပ်

“ဒီခေတ်မှာ သဘာဝအန္တရာယ်လို့ ပြောဆိုနေကြတဲ့ ဘေးကြီးများကိုလဲ တားဆီးကာကွယ်ပေးနိုင်ကြတယ်။ သို့သော် သတ္တဝါတွေ ဘက်က ကံကောင်းအောင် ကိုယ်စီ ထူထောင်ကြဖို့လဲ လိုသေးတယ်။ အရေးကြီးဆုံးအချက်က ပရိတ်တရားတော်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိကို တကယ် ယုံကြည်သူဖြစ်ရမယ်”

“ဘုန်းကြီးတို့ ပရိတ်ရေဟာ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ မီးဘေးအန္တရာယ်ကိုသာမက မြွေဆိပ်နှင့် ကင်ဆာလို ရောဂါမျိုးတွေတောင် ပျောက်ကင်းကြတယ်လို့ဆိုတယ်။ အရင်ကတော့ ဘုန်းကြီးပရိတ်အစွမ်းထက်ကြောင်း ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် သတိမပြုမိပါဘူး၊ အသက် ၂၀-လောက်ကစပြီး တောက်လျှောက် စိတ်ရင်းစေတနာနှင့် ဝါသနာအရ ရွက်လာခဲ့တာပဲ။ တောကြီး တောင်ကြီးထဲမှာ နေရတာဆိုတော့ အားကိုးလက်နက် တစ်ခုဆိုလဲ မလွဲဘူးပေါ့”

၄။ သေနည်းသင်တန်း “ဘဝဆိုတာ ရပ်တည်မနေဘူး။ နေရရုံနဲ့လဲ မပြီးသေးဘူး၊ သေကြရဦးမယ်။ ဘယ်သူမဆို တနေ့ မုချ သေကြရလိမ့်မယ်။ သေရတာဟာ ကြောက်စရာမဟုတ်ဘူး။ ကြောက်လို့လဲ မသေဘဲ မနေရဘူး။ နေတတ်ဖို့ လိုသလို သေတတ်ဖို့လဲ အရေးကြီးတယ်”

တိရစ္ဆာန်နှင့် နတ်ဖြစ်သူ တပည့်နှစ်ဦး

“ဘုန်းကြီးရဲ့ ချင်းအမျိုးသား ကပ္ပိယကြီး ‘တွမ်မှုံ’ နှစ်လအနည်းငယ် အတွင်းမှာပဲ တိရစ္ဆာန်ဘဝ အမျိုးမျိုးပြောင်းလဲဖြစ်ရရှာပုံ ဘုန်းကြီးပြောခဲ့ဖူးပြီ။ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ပြီး နတ်ပြည်ရောက်သွားတဲ့ တပ်ကြပ်ကြီး ဦးလှရွှေ ဆိုတာ တခြားသူ မဟုတ်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးရဲ့ အလုပ်အကျွေးလုပ်ခဲ့ဖူးသူ ကပ္ပိယဦးလှရွှေ ဖြစ်တယ်”

“ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သူများပင်လျှင် သေခါနီးမှ ကမန်းကတန်းဆောက်တည်ရသော ငါးပါးသီလကြောင့် နတ်ပြည် ရောက်ခဲ့ကြရသေးတယ်”

ပြိတ္တာဖြစ်သွားရရှာသော မယ်တော်ကြီး

“ဒီဘဝမှာ ငါမသေခင် ဘယ်အရာကို၊ ဘယ်တရားအာရုံကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး ဆွဲကိုင်ပြီး ဘယ်လို တမလွန်ဘဝသို့ ကူးသွားမယ်ဆိုတဲ့ တံတားကူးအချက်ကို ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားကြရပါမယ်။ ဘယ်ပုံ ဝိညာဉ်ချုပ်စေရမယ်ဆိုတဲ့အထိ ဘဝနိဂုံးချုပ်မယ့်ပုံစံကို တိတိကျကျ ရေးဆွဲထားရမယ်။ ခိုင်မာအောင် မကြာခဏ စဉ်းစားပေးရမယ်။ မိမိစိတ်အာရုံတွင် နှစ်သက်ကြည်လင်မှုရှိတဲ့ တရားတစ်မျိုးမျိုးကို အာစိဏ္ဏကပိုင်အောင် ထပ်ကာထပ်ကာ မီးထိုးပေးနေရမယ်။ လေ့ကျင့် ယူနေရမယ်”

“အဲ... ဘုန်းကြီးရဲ့ မယ်တော်ကြီးဟာ ဆရာသမားနဲ့ ဘုန်းကြီး များကိုလဲ အကြောင်းပြုပြီး ဒါနမှုတွေလဲ မနည်းပါဘူး။ ဥပုသ် သီတင်းကစပြီး သီလဘက်ကလဲ မြဲတန်သလောက်မြဲပါတယ်။ ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ ဘာဝနာ နှလုံးသွင်းလဲ လေ့ကျက်ရှာပါရဲ့”

“သို့ပါသော်လဲ သေခါနီးကာလ အာသန္နကံစိတ်ထားပုံ မခိုင်မာ ရှာလေတော့ ပေတဂတိလို့ခေါ်တဲ့ ပြိတ္တာဘဝကို ရောက်ရရှာသေးတယ်”

၅။ သမထနှင့် ဝိပဿနာ “သံသရာထဲမှာ အဆင့်အတန်း မြင့်မြင့် ချမ်းချမ်းသာသာ ကျင်လည် လိုတဲ့သူပဲဖြစ်ဖြစ်၊ သေလက်စ မဆုံးတဲ့ ဘဝတွေ အဆုံးသတ်ချင်လှ ပါပြီဆိုပြီး ဘဝသံသရာဒုက္ခကြီးမှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်လိုတဲ့ သူပဲဖြစ်ဖြစ် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းအချုပ်ကို ထပ်ပြီးညွှန်ပြဦးမယ်”

ထွက်လေ ဝင်လေ၏တန်ဖိုး

“ခုနက ပြောခဲ့တဲ့ အာနာပါနု ထွက်လေဝင်လေ ကမ္မဋ္ဌာန်း အလုပ်ကို မိမိနှာသီးဖျားဝမှာ အာရုံစိုက်ပြီး ထွက်လေထိတိုင်း ‘သိ’ဟု စိတ်ထဲက မှတ်ပါ။ ဝင်လေထိတိုင်း ‘သိ’ဟု စိတ်ထဲက မှတ်ပါ။ ထွက်လေဝင်လေ ထိတိုင်းထိတိုင်း အသိမြဲနေလျှင် ပိုင်နေလျှင် အောင်ပြီ ဟုမှတ်။ တခြားအာရုံ မဝင်စေဘဲ အလုပ်ကို နေ့လုံးပေါက် ညလုံးပေါက်

သိနေစွမ်းရှိအောင် အားထုတ်နိုင်ပြီ ဆိုလျှင် ဘဝဝင်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ဖို့ နီးပြီလို့ မှတ်ပါ”

နိဗ္ဗာန် လက်တစ်ကမ်း:

“အဓိစိတ္တ (သမာဓိ) အချိန်ကြာလို့ ရင့်သန်အားကောင်းလာတဲ့အခါ ရုပ်ကြီး ဖြစ်ပြီး ပျက်နေတာရော၊ နာမ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေး ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျက်ချုပ်ငြိမ်းသွားတာရော စောင့်ကြည့်၊ စိုက်ကြည့်နေယင် သိလာလိမ့်မယ်။ အဲသလို ဖြစ်ပျက် သိမြင်တာကို အဓိပ္ပာယ်ရှိစေတယ်။ ရှေ့ရှောက် သူ့အလိုလို ဓာတ်ခွဲပြီးသိသွားလိမ့်မယ်။ အဲဒါ ‘ဉာဏ်စဉ်’ တွေလို့ ခေါ်တယ်”

“လောကမှာ ရှိနေတဲ့ ဘယ်ပညာရပ်နှင့်မှ မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် ကြီးကျယ် မြင့်မြတ်တဲ့ ပညာ(အဓိပ္ပာယ်)ဆိုတာ ဒီမှာရနိုင်တယ်။ အဲ...သည်အခါမှာ နိဗ္ဗာန်ဟာ ငါ့လက် တစ်ကမ်းမှာပဲ ရှိနေပြီလို့ မှတ်ရမယ်”

ဈာန်အဘိညာဉ်လမ်းနှင့် ထူးဆန်းသောအလင်းရောင်

“အာနာပါန ဘာဝနာကို ထိရောက်အောင် အားထုတ် ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဈာန်အဘိညာဉ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ကြတယ်။ အာသဝေါကုန်ပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့လဲ ရောက်နိုင်စွမ်းရှိကြတယ်”

“ဈာန်ကို ဘယ်လိုဖြစ်စေရမလဲ”လို့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ် အချင်းချင်း မေးလေ့ မေးထရှိကြသောကြောင့် တတ်စွမ်းနိုင်သမျှ ဖြေကြားခဲ့ရ ပူးတယ်...။ ဈာန်လမ်းဆိုတာ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို စွဲမှီပြီး ဖြစ်ရတယ်။ နှာဝမှ လေထွက်လိုက် ဝင်လိုက် ဖြစ်နေပုံကို မီးခိုးချောင်းငယ်ပမာ မြင်နေရတတ်တယ်။ ထိုနိမိတ်အာရုံကို ပို၍ နိုင်နင်းလာသောအခါ အလင်းရောင်ကြီးပေါ်လာတတ်တယ်။ ဖြူတဲ့ အရောင်ထွက်လာ တတ်တယ်။ အရောင်ဟာ သမာဓိအားကောင်းသလောက် ကြီးမယ်။ လင်းမယ်။ မိမိထိုင်နေတဲ့ ခန်းလုံးပြည့်၊ ကျောင်းလုံးပြည့် လင်းတတ်တယ်။

စာမြည်:

၁၉

သည့်ထက်ပိုပြီး ကျောင်းခေါင်မိုး ဖောက်ထွက်ပြီး ကောင်းကင်ထဲသို့ ဆလိုက်မီးလို ထိုးတက်သွားတာလဲ ရှိတတ်တယ်”

“အဲဒီကမှ တစ်ဆင့် အဘိညာဉ်တက်လို့ အောင်မြင်သွားပါလျှင် နတ်မျက်စိကဲ့သို့ ထိုးဖောက်မြင်ရခြင်း၊ ကြားရခြင်း၊ မြေလျှိုးမိုးပျံခြင်း၊ သူတစ်ပါး စိတ်အကြံကို သိခြင်း၊ အမျိုးမျိုး တန်ခိုး ဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်း စတဲ့ တန်ခိုးတွေ ရလာမြဲဖြစ်ပါတယ်”

ယခုလဲ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနေကြပါတယ်

“မြန်မာပြည်တွင် ခေတ်အဆက်ဆက် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဆက် မပြတ်ရှိနေကြတယ်။ ရှေးခေတ် တကောင်း ဟန်လင်းမြို့ကြီးများ အရှိန်ကောင်းနေစဉ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ များစွာ ဖြစ်ထွန်းခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ ထိုခေတ် လက်ကျန် ယနေ့တိုင် ရဟန္တာဓာတ်တော်များ သိမ်းဆည်း ပူဇော်ထားကြတာ မျက်မြင်တွေ့ကြရတယ်။ လုံလောက်သော သက်သေ အထောက်အထားကြီးများ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လောက်များပါသလဲဆိုယင် တောင်းနှင့် တင်းနှင့် ခြင်ရလောက်အောင် များပြားပါတယ်”

“ယခုလဲ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိနေကြပါတယ်။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်မှာ နေကြပါသလဲ။ ရဟန္တာတို့ မည်သည်မှာ ‘ငါ့ရဟန္တာ’လို့ မပြောလိုကြပါ။ အသိမခံလိုကြပါ။ အကယ်၍ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ရဟန္တာဖြစ်ယင်လဲ...”

ကိုယ်တိုင်ရေး ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် မေတ္တာခရီးနိဒါန်း

ဘုန်းကြီး၏ ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ဥရောပတိုက်နိုင်ငံများသို့ ကြွရောက်
ရပုံအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်ရေးသားပေးရန် တောင်းပန်ချက်အရ
တိုတိုရေးပါတယ်။

ဤ အရှင်သည် ယခု ၁၃၄၉-ခုနှစ်တွင် အသက်(၇၈)နှစ်
ပြည့်ခဲ့ပြီး အာသံပြည် နယ်ခြားတောင်များနှင့် နယ်ချင်းစပ်နေသော
မြောက်ပိုင်း ချင်းတောင်ပေါ်၌ နေတယ်။ ဖလမ်းမြို့၏ တောင်ဘက်
(၈)မိုင်ကွာ ခန္တိန်တောင် တောရကျောင်း၌ နေလျက်ရှိနေပါတယ်။

ဖလမ်းမြို့၏ တောင်အရပ် ဘာခါးမြို့သွားသော ကားလမ်းမကြီး
အထက် ပေ ခုနှစ်ထောင်ကျော်မြင့်သော တောင်ကြီးပေါ် တောရပ်အတွင်း
ကျောက်ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားသော တစ်ထပ်တိုက်ကျောင်း သင်္ခမ်း၌
သာသနာပြုလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရင်း ကိုယ်ရေးကိုယ်တာအတွက် တရားနှင့်
ပျော်မွေ့နေပါတယ်။

ဤအရှင်၏ ဇာတိသည် ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲရင်းမြို့တောင်လက်နယ်
ငွေတွင်းကုန်းရွာဖြစ်၍ ၁၂၇၂-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလတွင် မွေးဖွားခဲ့တယ်။
ဦးဘိုးညို-ဒေါ်သေးတာတို့၏ သားသမီး(၆)ယောက်တွင် အငယ်ဆုံး
သားဖြစ်တယ်။

စာရေးဝါသနာ ငယ်ကပါ

အသက်(၆)နှစ်သားအရွယ်တွင် ဇာတိငွေတွင်းကုန်းရွာ ဆရာ
တော်ကြီး ဦးဝိလာသ၏ကျောင်း၌ အပ်နှံကာ စတင် ပညာသင်စေ၍
(၁၂)နှစ်သားအရွယ် မိဘတို့က သားရှင်ပြုအလှူကြီးပေး၍ ကိုရင်
ဝတ်ခဲ့တယ်။ အသက်(၁၉)နှစ် သုံးလကျော်တွင် ရဟန်းဖြစ်လာခဲ့
သောကြောင့် ယခု အသက် (၇၈)နှစ် အရွယ်တွင် ရဟန်းဝါ (၅၉)ဝါ
ရှိခဲ့ပြီဖြစ်တယ်။

ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ခရီးနိဒါန်း

၂၁

သက်ရွယ်ကြီးသော်လည်း မျက်စိမမှုန်၊ နားမလေးပါ။ အနီးအဝေး ကောင်းစွာလင်းတယ်။ စာကြည့်ခြင်း၊ စာရေးခြင်း အမြဲလုပ်ဆောင်နေ သော်လည်း မျက်မှန်မတပ်ရပါ။

အသက်(၂၂)နှစ်ရွယ် မန္တလေးမြို့၌ စာသင်သားဘဝအဖြစ် နေစဉ်မှစ၍ စာနယ်ဇင်းများတွင် ဆောင်းပါးစာပေစတင်၍ ရေးလာခဲ့ရာ ယခုအသက်ကြီးသည့်တိုင်အောင် ဖြစ်တယ်။

တောင်တန်းဒေသနှင့် အိန္ဒိယသို့

လွန်လေပြီးသော ဝံသာနုခေတ်ကြီးအတွင်း (၁၂၉၇)ခုနှစ် ဆောင်း ရာသီအချိန် မန္တလေးမြို့မှ တောင်တန်းနယ်များသို့ စတင်၍ ခရီးထွက် ခဲ့တယ်။ ရှေးဦးစွာ ရခိုင်ရိုးမ တောင်ကြီးကို တန်းလွဲချောင်းဘက်မှ ချင်းလူမျိုးများနှင့်အတူ မိမိ၏ကိုယ်စွမ်း သတ္တိဗျတ္တိကို စမ်းသပ်သည့် အနေဖြင့် ခြေလျင်ဖြတ်သန်းခြင်းပြုရာ အောင်မြင်ကျော်မြောက် ခဲ့တယ်။

ထိုခရီးတွင် တောင်ကုတ်မြို့မှစ၍ ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း၌ ရမ်းဗြဲ၊ ကျောက်ဖြူ၊ ဇင်ကျွန်း၊ မြေပုံ၊ ပေါက်တော၊ စစ်တွေ၊ မြို့ဟောင်း၊ ကျောက်တော်၊ အလယ်စံကျော်၊ မောင်းတော စသည်ဖြင့် ဒေသန္တရ အတော်နဲ့စပ်အောင် ခရီးဆက်ခဲ့တယ်။ စစ်တကောင်းဘက် တောင်တန်း နယ်တွင် ဗိုလ်မင်းထောင်၊ သက်ထောင် စသည် ရောက်ခဲ့တယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်း၌ သမိုင်းဝင်ဗုဒ္ဓဝင် ဘုရားရှင်နေထိုင်ခဲ့ဖူးရာ ထင်ရှားသော ဒေသ အတော် များများသို့ ရောက်ခဲ့တယ်။ ဗုဒ္ဓဂယာမှစ၍ ရာဇဂြိုဟ် နာလန္ဒာတက္ကသိုလ်ဟောင်း၊ ဗာရာဏသီ၊ မိဂဒါဝုန်၊ ကုသိနာရုံ၊ သာဝတ္ထိ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ရာဟောင်းနှင့် ဖွားတော်မူရာ လုမ္ဗိနီ ဥယျာဉ် စသော လေ့လာသင့်ရာ ဌာနများကို အတော် နဲ့အောင် လေ့လာခဲ့တယ်။

စာပေ ပရိယတ္တိ သင်ယူခြင်း

စာပေပရိယတ် သင်ကြားခြင်းလုပ်ငန်းဘက်တွင် အသက် (၁၂)နှစ်အရွယ်မှ စ၍ ဇာတိရွာ ငယ်ဆရာတော်ကြီးထံ သဒ္ဒါနှင့် ဇာတ်တော်ကြီးစသော အခြေခံစာများကို သင်ကြားရတယ်။ ထိုနောက် မုံရွာမြို့ရောက်၍ ရွှေသီမံတော်ကြီး ကျောင်းတိုက်၌ (၃)နှစ်၊ စစ်ကိုင်း တောင်ရိုး မဟာသမယချောင်၌ (၁၂)နှစ်ကြာ ကိုရင်သာမဏေဘဝနှင့် နေ့ဝါညဝါ စာမေးပွဲဖြေဆိုရန် ကျမ်းများပါ သင်ကြားခဲ့ရတယ်။

အသက်(၁၉)နှစ်ကျော် ရဟန်းဖြစ်ခဲ့ပြီးလျှင် မုံရွာမြို့ ရွှေသီမံတော် ကြီးကျောက်တိုက်၌ (၂)နှစ်ကြာနေ၍ စာသင်ရင်း အစိုးရပထမပြန် စာမေးပွဲများ ဝင်ရောက်ဖြေဆိုတယ်။ ထိုနောက် မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ချမ်းသာကြီးမြောက်တိုက် ရတနာပုံပရိယတ္တိကျောင်းကြီး၌ (၄)နှစ်ကျော် နေ၍ စာပေကျမ်းဂန်အများကို ဆက်လက် သင်ကြားရင်း စာမေးပွဲ များကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခဲ့သည်မှာ (၅)ပွဲဖြစ်တယ်။

အသက်(၂၇)နှစ်ရွယ် ရဟန်း(၇)ဝါအရတွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ပြန်လာ ခဲ့ပြီးလျှင် မုံရွာမြို့ လယ်တီတိုက်၌ ခေတ္တနေ၍ သက္ကဋဘာသာ ဆက်လက်လေ့လာတယ်။

ထို့နောက် ပခုက္ကူမြို့ မဟာဝိသုတာရာမကျောင်းတိုက်ကြီး၌ (၄)နှစ်ကျော်ကြာအောင် ပိဋကတ်သုံးပုံနှင့် နိကာယ်ငါးရပ်ကို ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာနှင့် ဋီကာပါတွဲ၍ သင်ယူခဲ့တယ်။ ပခုက္ကူ၌ နေစဉ် ရံခါ အနောက်ဘက် ချင်းတောင်ပေါ်သို့ ခရီးထွက်၍ တောင်တန်း သာသနာပြုလုပ်ငန်းကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ခဲ့တယ်။

စစ်တွင်းကာလ သာသနာရေးဆောင်ရွက်ချက်များ

ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်ခင် စစ်ကြိုခေတ်တွင် ပခုက္ကူမှ အမရပူရမြို့သို့ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်၍ တူမောင်းတိုက်နှင့် မင်္ဂလာ တိုက်ဟောင်း တိုက်အုပ် ဆရာတော်များအထံ၌ ပဌာန်း ညဝါကျမ်း များကို (၁)နှစ်ကျော် သင်ယူခဲ့တယ်။ စစ်ကြီးဖြစ်ပေါ်လာစ အချိန်တွင်

စာသင်ခြင်းကိစ္စပြီးဆုံး၍ ဇာတိရပ်ရွာ၌ ခေတ္တနေထိုင်ကာ ရေတွင်း ရေကန်များကို ပြုပြင်ရင်း ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ကြီးအား အလုပ်အကျွေး ပြုစုနေခဲ့တယ်။

ထိုနောက် စစ်ကြီးကာလ(၆)နှစ်ကြာအချိန်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ကမာရွတ် ဥဩခြံ ဝါဆိုကျောင်းနှင့် လှိုင်မြစ်လမ်း အောင်ချမ်းသာကျောင်း၌ နေ၍ ရဟန်း သာမဏေများအား စာချပေးခြင်း၊ အင်းစိန်၊ ကမာရွတ်၊ သမိုင်း သုံးမြို့နယ်၏ သံဃဝိနိစ္ဆယဌာန၌ ဝိနည်းဓိုရ် တာဝန်ယူဆောင်ရွက် ပေးရခြင်း စသော သာသနာရေး ကိစ္စများ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရတယ်။ ထိုအချိန်များတွင် ရံခါ ဆောင်းပါးရေးပါတယ်။

မြန်မာပြည်မြေပေါ်တွင် ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသွားချိန်မှ စ၍ မိမိကြိုတင် ကြံရွယ်သတ်မှတ်ထားပြီးဖြစ်သော တောင်တန်းနယ်များသို့ သာသနာပြုရန် မနေမနား တွင်တွင်ကြီး တစ်ပါးတည်း ခရီးထွက်တယ်။ ချင်းတောင်၊ နာဂတောင်၊ ကချင်တောင်တန်း အနှံ့အပြင် ကယား ပြည်နယ် တောင်တန်းများသို့လည်း အတော်နဲ့အောင် ခရီးထွက်ခဲ့တယ်။

ဥရောပတိုက်သို့ မေတ္တာခရီး

ဤအရှင်သည် မြန်မာနိုင်ငံနှင့် နယ်ချင်းစပ်လျက်ရှိကြသော အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်းရှိ မဏိပူရပြည်၊ အာသံပြည်ဘက်သို့ တစ်ကြိမ်မက သာသနာပြု ခရီးထွက်ခဲ့လေပြီ။ သို့ရာတွင် အနောက်နိုင်ငံများ ဖြစ်ကြသော ဥရောပစတုရန်းနိုင်ငံများသို့ ယခုတစ်ကြိမ်သာ ခရီးထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

လွန်ခဲ့သော (၃)နှစ်ကျော်ကာလမှ ကြိုတင်၍ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံသို့ ကြွရောက်၍ ဝါဆိုပါရန် ဌာနေဒကာများက ပင့်ဖိတ်ခြင်း ပြုကြတယ်။ အကြိမ်ကြိမ် ပင့်ဖန်များ၍ “အကြောင်းညီညွတ်သောအခါ လာခဲ့ ပါမယ်” ဟူ၍ စကားကတိပြုလိုက်ဖူးတယ်။

ထိုစကားကြောင့် “မင်းမှာသစ္စာ၊ လူမှာကတိ” ဆိုရိုးစကားအတိုင်း ပြုထားသော စကားကတိအရ ထပ်ကာ ရောက်လာနေသော ပင့်ဖိတ်စာ

များကြောင့် ယခုနှစ်တွင် ဥရောပတိုက်သွား၍ ဆွစ်ဇာလန် နိုင်ငံ၌ ဝါဆိုရန် အခြေအနေက အချိန်ပေးလာခဲ့တယ်။

မန္တလေးမြို့မှ ဆရာတော်များနှင့် ရွှေဘိုနယ်မှ သက်ရွယ်ကြီး ဆရာတော်ကြီးများက ထောက်ခံကြတယ်။ ဤအရှင်အား အမှန်သွား သင့်ကြောင်း၊ ကျေးဇူးရှိနိုင်ကြောင်း၊ ခရီးရောက်နိုင်ကြောင်း စကားတို့ဖြင့် တိုက်တွန်းတော်မူကြပါတယ်။

“ဆရာတော် အနောက်နိုင်ငံတွဲဆိက္ခရာရောက်ပြီး အဓိက ရည်ရွယ်ချက်က ဘာလုပ်မှာလဲ” ဟူ၍မေးသော ဆရာတော်များ ပါ၏။ “တတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး မဖြစ်ရအောင် မေတ္တာတွင်တွင် ဖြန့်ပွားပြီး တားဆီးပေးရန် အဓိကလုပ်ငန်း ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား” ဟူ၍ ခပ်ကြွားကြွား ဖြေထားခဲ့တယ်။

အမှန်မှာ အနောက်နိုင်ငံများသို့ ကိုယ်တိုင်သွားရောက် ဝါဆို နေထိုင်ရန် ကြံရွယ်ချက် မူသေမရှိခင်ကပင် လူ့လောက၌ တတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီး ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းမရှိစေရန် ကမ္ဘာရှေ့ဆောင် နိုင်ငံကြီးများဆီ အဝေးမှ လှမ်း၍ မေတ္တာပို့လွှတ်နေခဲ့ပြီးဖြစ်တယ်။ ယင်းသို့ တားဆီး ပေးလာနေခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း (၂၀)ကျော်ခဲ့ပြီ ဖြစ်တယ်။

လူ့လောကကြီးတစ်ခွင်လုံး ဆင်းရဲဒုက္ခမရောက်ကြစေရန် မိမိ၏ ဝါသနာနှင့် ကရုဏာ စေတနာအရ ကြိုတင် မေတ္တာဖြန့်ပွား ပို့လွှတ် နေခဲ့ခြင်းဖြစ်ရာ “မိမိ၏ မေတ္တာ ကရုဏာ စိတ္တုပ္ပါဒ် စွမ်းအင်ကြောင့် ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ ကမ္ဘာစစ်ကြီး၊ မလိုလားအပ်သော ဒေါသမီးကြီး၊ မာနမီးကြီးတွေ အပြီးတိုင် အလိုလို ငြိမ်းအေးသွားစေရမယ်” ဟူ၍လည်း သံသယမရှိ ယုံကြည်ထားပြီး ဖြစ်တယ်။

အဆိုပါနိုင်ငံများ၌ ဤအရှင်နေထိုင်စဉ် တရားဟောကြားပေးခြင်း၊ သီလိရာမေးလျှောက်သူရှိလျှင် ပြန်လည်ဖြေကြား၍ စကားဆွေးနွေး ခြင်းလည်း ပြုခဲ့မယ်၊ ဘေးကင်း၊ ရန်ကင်းဖြစ်ကြစေရန် မေတ္တာဖြန့်ပွား ပေးခြင်း၊ ပရိတ်ရွတ်ပေးခြင်းလဲပြုခဲ့ပါဦးမယ်၊ ဤကား အဓိကရည်ရွယ် ထားချက်များ ဖြစ်ပါတယ်။

ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ခရီးနှိဒါန်း

၂၅

နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါအားလုံး ဘေးရန်၊ ကြောင့်ကြ၊ ဆင်းရဲ
ကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာစွာဖြင့် ချမ်းသာကြပါစေ..

ဆရာတော်ဦးဥတ္တမသာရ

နယ်ခြားတောင်တန်း

(ခေတ္တ)ရန်ကုန်၊ ကမာရွတ် (၆)မိုင်ခွဲ။

၁၃၄၉ခုနှစ်၊ နှောင်းတန်ခူးလဆန်း ၂-ရက်။

(၁၉၊ ၃၊ ၁၉၈၈)

ဓမ္မစရိယဦးဌေးလှိုင် ရှေးဦးအမှာစကား

“သူများမကြိုက်တဲ့နေရာ ငါယူမည်၊ သူများမလုပ်လိုတဲ့တာဝန် ငါထမ်းမည်” ဟူသော အာဇာနည်စိတ်ထားဖြင့် ဆရာတော်အရှင် ဦးဥတ္တမသာရသည် ပဉ္စင်းငယ်ဘဝကပင် ဗုဒ္ဓသာသနာမထွန်းကား သေးသော တောင်တန်းဒေသများသို့ သာသနာပြု ကြွတော်မူခဲ့သည်။

နှစ်ပေါင်း ၅၀-ကျော် သာသနာပြုခရီးကြမ်း

အင်္ဂလိပ်များ အုပ်စိုးစဉ်က တောင်တန်းဒေသသို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီးများအား သွားရောက်ခွင့် မပြု။ တွေ့ရှိလျှင် ဖမ်းဆီး၍ ထောင်ချသည်။ ထိုအချိန်ကပင် တစ်ဖက်က စာသင်ရင်း၊ တစ်ဖက်က သာသနာပြု ခရီးထွက်လေ့ ရှိသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာပြည်၌ လူဖြစ်ကြပါလျက် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို သိခွင့်မရရှာကြသော တောင်တန်းသားများအပေါ် သနားကြင်နာတော်မူရှာသည့် အလျောက် ချင်း၊ ကချင်၊ နာဂတောင်တန်းများ၌ နှစ်ပေါင်း ၅၀-ကျော် လှည့်လည် သာသနာပြုတော်မူခဲ့၏။ ယခု သက်တော် ၇၈၊ သိက္ခာဝါတော် ၅၉-ဝါရှိတော်မူလေပြီ။

စစ်တကောင်းတောင်တန်း တစ်ခွင်၊ ဗိုလ်မင်းထောင်၊ သက်ထောင်၊ ဖလန်ထောင်စသော ရခိုင်၊ မရမာကြီး စသော လူမျိုးစုများ နေထိုင်ရာဒေသ၊ ယခုအခါ ဘင်္ဂလားဒေ့ရှ်၌ ပါဝင်သော ဒေသအချို့နှင့် အရှေ့မြောက် အိန္ဒိယပြည်နယ်အဝင်အပါ မဏိပူရ၊ အာသံနိုင်ငံများသို့လည်း အကြိမ်ကြိမ်

ကြွရောက်၍ သာသနာပြုတော်မူခဲ့၏။ အိန္ဒိယပြည်မှ ဗုဒ္ဓဂယာ စသော သာသနာ့ သမိုင်းဝင်ဌာနများသို့လည်း လ-ပေါင်းများစွာ သုတေသန၊ ဗုဒ္ဓဝန္တနာ ဒေသစာရီ လှည့်တော်မူခဲ့သည်။

ဆရာတော်သည် တစ်တောင်ဆင်း၊ တစ်တောင်တက်၊ တစ်တောထွက်၊ တစ်တောဝင်၊ တစ်နေဝင် တစ်ရွာအိပ် လှည့်လည်နေခဲ့ရာ ဆရာတော်၏ သွေးသားနှင့် ငှက်ဖျားရောဂါသည် သဟဇာတဖြစ်နေခဲ့လေပြီ။ ရံခါ ခရီးသွားရင်း ငှက်ဖျားတက်လျှင် သစ်ပင်ကြီးတစ်ပင်ပင်၊ ကျောက်တုံးကြီးတစ်ခုခုကို မှီထိုင်လျက် ဆေးပြားကလေးမျိုးချ၊ ရေဘူးကလေးမော့သောက်၊ သင်္ကန်းကြီး ခေါင်းပုခွံကာ တစ်အောင်လောက် ထိုင်နေလိုက်ရ၏။ နေသာထိုင်သာရှိသွားလျှင် တောင်ဝှေးကို အဖော်ပြုကာ ရှေ့သို့ ခရီးဆက်ရပြန်၏။ တစ်နေ့တော့ ဆွမ်းကိစ္စအတွက် ပြောင်းဖူး တစ်ဖူး၊ ကန်စွန်းဥ တစ်ဥနှင့် ပြီးခဲ့ရသော ရက်တွေလည်း မရေတွက်နိုင်တော့ပြီ။ အလုပ်များနေ၍ နှစ်အတော်ကြာကြာ မြေပြန့်သို့ မဆင်းနိုင်သောအခါ သင်္ကန်းဝတ်စရာ အပိုပင်မရှိတော့ချေ။ ထိုအခါ ခြင်ထောင် အဟောင်းများကို လှီးဖြတ် ချုပ်စပ်ကာ သစ်ခေါက်ဆိုး၍ ဝတ်ရုံရလေသည်။

သာသနာပြုသမိုင်းမှတ်တိုင်ထူထားပြီး

လွန်ခဲ့သော အနှစ် ၃၀-ခန့်ကမှစ၍ ချင်းတောင် ဖလမ်းမြို့ အနီး ခန္တိန်တောင်ကြီး၌ ဂေါ်ရခါးဒကာများ ဆောက်လှူသော တောရ သင်္ခမ်းကျောင်းကလေး၌ အထိုင်ချတော်မူခဲ့၏။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်စဉ်က သြဝါဒါစရိယတာဝန်အရ ကြွလာဖူးသေး၏။ အစောပိုင်းက နှစ်ပေါင်း ၂၀-လောက်ကြာမှ မြေပြန့်သို့ တစ်ခေါက်လောက်သာ ရောက်လေ့ရှိသည်။

ဆရာတော်သည် အလောင်တော်ကြီးများ၏ ထုံးကို နှလုံးမူကာ မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ထံမှပင် အလှူခံခြင်းမရှိဘဲ ရသမျှနှင့် မျှတ ရောင့်ရဲတော်မူခဲ့၏။ သို့သော် အလောင်းတော် ကြီးများကဲ့သို့ တရားအာရုံနှင့်ချည်းကား နေတော်မမူရ၊ ကျောင်းဆရာလုပ်သည့်အခါ လုပ်ရ၏။ တောင်ပေါ်သားတို့၏ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးပါမကျန်

၂၈

ရှေးဦး အမှာစကား

အတိုင်ပင်ခံ နည်းညွှန် လမ်းပြကြီးအဖြစ် နှစ်ကိုယ်ခွဲ၊ သုံးလေးကိုယ်ခွဲကာ ကျရာ အခန်းတွင် မနားတမ်း သရုပ်ဆောင်တော်မူခဲ့ရပါ၏။ ဤ၌ စေ့ငအောင်ပင် မညွှန်းသာပါ။

ဆရာတော်၏ နှစ် ၅၀-ခရီး လုပ်ဆောင် အောင်မြင်မှု သမိုင်းကို မှတ်တိုင်အဖြစ် ရှေးခေတ် သတင်းစာများနှင့် တိုးတက်ရေး၊ သူရိယ မဂ္ဂဇင်းများ၊ သာသနာ့ရောင်ခြည်၊ သာသနာ့အလင်းနှင့် ဤခေတ်- ဓမ္မ ဗျူဟာစာစောင်၊ စိန်မြစာပေထုတ် “ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများ”၊ စာပေဗိမာန် ထုတ် “အလင်းဆောင်သူများ အတွေ့အကြုံ” နှင့် အမျိုးသား စာပေဆုရ “ရိုးမတောင်ကြီးသာ ဖြိုလိုက်ချင်တော့”၊ ဟံသာဝတီတိုက်ထုတ် “ရဟန်း ၁၀၀ ချမ်းသာ၊ တောင်တန်းတရား၊ ချင်းရာဇဝင်”၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မလောက တိုက်ထုတ် “မေတ္တာစွမ်းအား” စသော စာအုပ်များဖြင့် အတန်အသင့် ခန့်မှန်းနိုင်ကြပါသည်။

သို့ရာတွင် လောကတ္ထစရိယာ၊ ဉာတတ္ထစရိယာ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထ စရိယာဟူသော အလောင်းတော်ကြီးများ၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင် သုံးမျိုးတွင် ယေဘုယျအားဖြင့် လူများစုမြင်သာသော အပြင်ပန်း ပုံကြမ်းသဘောမျှကိုသာ အဆိုပါစာအုပ်များ၌ ရေးပြနိုင်ပါမည်။ စရိယာ သုံးပါး၏ အတွင်းသားအနှစ်သာရကိုမူ ပြည့်ဝစွာ ဖော်ပြခွင့်ရခဲ့မည် မဟုတ်ပါ။ ထုတ်ဖော် ဝေငှသော်လည်း အနှစ်သာရချည်း စားသုံးရန်မှာ လူတိုင်းအဖို့ မလွယ်ကူလှပါ။ အချိန်ယူရပါသည်။ လစဉ်ထုတ်စာစောင် များဖြစ်၍လည်း ပြည့်စုံအောင် ဖော်ပြရန် နေရာမပေးနိုင်ကြပါ။

အနှစ်သာရ ဓမ္မစွမ်းအင် မော်ကွန်းတင်

ဤယနေ့ကား အနှစ်သာရပိုင်းကို တောင်းဆိုလာနေကြပြီ ဖြစ်၏။ တန်သလောက် လက်တွေ့ ခံစားနိုင်သူများလည်း ရှိလာနေကြလေပြီ။ အချိန်ကျပြီဟု ဆိုရမည် ထင်ပါ၏။ သို့သော် ပေါ့ပါးလွယ်ကူစွာ ခံယူနိုင်မည့် နည်းလမ်းကိုမူ ကျင့်သုံးရပါဦးမည်။ ထိုမှ တစ်ပါး အချိန်အခါနှင့် အခြေအနေက မပေးသေးသဖြင့် ယေဘုယျလူများစုနှင့် သာ သင့်လျော်မည့် အနှစ်သာရများကိုသာ ဦးစားပေးထုတ်ဖော်ရပါ၏။

စာရေးသူသည် ဆရာတော် စာဖတ်ပရိသတ် တစ်ဦးပင် ဖြစ်ရာ မဖူးတွေ့ရခင်ကပင် အများနည်းတူ ကြည်ညိုလေးစားလျက် ရှိခဲ့ပါသည်။ ကံအားလျော်စွာ လွန်ခဲ့သော ၈-နှစ်လောက်မှ စ၍ မြေပြန့်သို့ ၃-နှစ် တစ်ကြိမ်လောက် ကြွလာတတ်သည်ဟု သိရှိရပါသည်။ ကြွလာတိုင်း ရန်ကုန်၌ တစ်ပတ်ခန့်သီတင်းသုံးကာ သုံးကြိမ်လောက် ညတရားပွဲ ချီးမြှောက်တတ်ပါသည်။ စာရေးသူ ဖူးတွေ့ရသည်မှာကား ၄-နှစ်တာ မျှသာ ရှိပါသေး သည်။ သို့ရာတွင် မဖူးတွေ့ရမီကပင် ဆရာတော်ကြီး စာကို စာရေးသူ မြတ်နိုးသကဲ့သို့ ဆရာတော်ကြီးကလည်း စာရေးသူထံ စာပေရေးသားမှုနှင့် စပ်၍ ချီးကျူး အားပေးစာများဖြင့် ချီးမြှောက် ပါသည်။

ပရိတ်မေတ္တာ ဒေသစာပြန့်ချိ

ဤမှာဘက်နှစ်ဝိုင်းတွင် ဆရာတော်ကြီး မြေပြန့်သို့ အကြွ စိပ်လာ သည်မှာ အကြောင်းမဲ့ မဟုတ်ပါ။ ဆရာတော်ကြီးစာများကို ဖတ်ရှုရပြီး ဆရာတော်ကြီး၏ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ အစွမ်းများကို သိရှိနေကြသူများ က (အထူးသဖြင့် သီတင်းသုံးဖော် ဆရာတော်များက) ပင့်ဖိတ်သဖြင့် ကြွတော်မူလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရသော် မီးဘေး၊ ရေဘေး၊ မုန်တိုင်းဘေး၊ မိုးခေါင်ဘေး၊ ဝမ်းရောဂါဘေး စသည်များ အတွက် ပရိတ်မေတ္တာ ဒေသစာခရီး ကြွရောက်ပါရန် အနယ်နယ် အရပ်ရပ် ဘုန်းတော်ကြီးများက အကူအညီ တောင်းခံ ပင့်လျှောက် ကြသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ပင့်စာများအရ ခရီးစဉ်ရေးဆွဲလျက် ချင်းတွင်း၊ ဧရာဝတီ မြစ်စဉ်တစ်လျှောက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မြို့များ၊ ထိုကမှ ရေး၊ မြိတ်၊ ထားဝယ်၊ ထိုကမှ မုဒုံ၊ မော်လမြိုင်၊ သထုံ၊ ထိုကမှ ရန်ကုန်သို့ ကြွလာခြင်းဖြစ်၏။ ယခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ရပ်ကွက် တော်တော် များများသို့ ကြွရောက်ကာ အထူးသဖြင့် မီးဘေးအန္တရာယ်အတွက် ပရိတ် အကာအကွယ်များ ပြုလုပ် ချီးမြှင့်တော်မူပါသည်။ ပရိတ်မရွတ်မီ အနည်းဆုံး ၃-နာရီခန့် ညတရားဟောကြားချီးမြှင့်ပါသည်။

ဥရောပသို့ မေတ္တာခရီး

ဤနှစ် ဆရာတော်ကြီး ရန်ကုန် ကွဲလာရာ၌ ရန်ကုန်သူ၊ ရန်ကုန်သားတို့ အထူး အခွင့်အရေး ရရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းကိစ္စ တစ်ခုအတွက် ၂-လခန့် ရန်ကုန်မှာ သီတင်းသုံးနေရသဖြင့် ဖေဖော်ဝါရီလ တစ်လလုံး တရားနာခွင့် ရကြပါသည်။ ယင်း အကြောင်း ကိစ္စ တစ်ခုကား အခြားမဟုတ်၊ လာမည့် ဝါတွင်းကာလအထိ ဆွစ်ဇာလန် နိုင်ငံသို့ မေတ္တာဒေသစာရီ ချီးမြှင့်ပါရန် ဒေါ်အေးမြမြဝင်း အမှူးရှိသော ဆွစ်ဇာလန်ရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက အကြိမ်ကြိမ် ပင့်လျှောက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုအတွက် ဗီဇာ၊ ပါးစုံပို့ကိစ္စများကို ဆိုင်းငံ့နေတော်မူရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ရန်ကုန်ရှိ ဒကာ ဒကာမများ မမျှော်လင့်ဘဲ အခွင့်ကောင်း ရရှိလိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူမျိုးဘာသာမရွေး တရားနာကြ

အမှန်ကို ဝန်ခံရသော် စာရေးသူသည် တရားဟောပြောပွဲများသို့ ရောက်ခဲ့လှပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ တရားပွဲများတွင် စာရေးသူ ရှေးဦးက ရောက်နေတတ်ပါသည်။ တရားပွဲတိုင်းမှာ တရားနာ ပရိသတ်များ အမြဲ တစ်ထောင်ကျော်ရှိသည်ကို တွေ့ရ၍ ၇-မိုင် ၈-မိုင်ခရီးကို ကား အခက်အခဲကြောင့် ခြေလျင်လိုက်သူများကိုပင် တွေ့ရ၏။ ပရိတ်ရွတ် ပြီးသောအခါ ဌာနတိုင်းလောက်နီးနီး ပရိတ်ရေ၊ ပရိတ်ဆီများ ဆူဝေနေသည်ကို အများပင် တွေ့မြင်ရ၏။ ရန်ကုန်မြို့တွင် ရပ်ကွက် အတော်များများ၌ ပရိတ်ရွတ်ပြီးသည့် အချိန်မှ စ၍ မီးသတ်ကား ခေါင်းလောင်းသံပင် မကြားရသလောက် ဖြစ်သွား၏။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ တာဝန်ရှိသူများ အဆိုအရ အနည်းအကျဉ်း မီးလောင်မှု ဖြစ်ပွားသော်လည်း ခါတိုင်းနှစ်များကဲ့သို့ ကြီးမားစွာ ပျက်စီးခြင်းမရှိ။ ငြိမ်းသတ်လိုနိုင်ကြောင်း ပြောဆိုကြလေသည်။ ရပ်ကွက်စေ့အောင် စနစ်တကျ ရွတ်ဖတ်စေရသော် ပို၍ စိတ်ချရသော အခြေအနေရှိလာမည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ပြောဆိုနေကြ၏။

တရားပွဲတိုင်း၌ ဆရာတော်ကြီးပြောလေ့ရှိသော စကားတစ်ခွန်းရှိ၏။ “ဘုန်းကြီးက.... ဓမ္မကထိကလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ နယ်လှည့်ပြီးအပူဇော်ခံ ကြွလာခြင်းလဲ မဟုတ်ပါဘူး။” သို့ရာတွင် ဆရာတော်ကြီးတရားပွဲ တိုင်းမှာ ပရိသတ်များ များပြားလှပါသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၌ ဟောရာတွင် တရားနာသူများက ထပ်၍ ထပ်၍ ရက်တိုး လျှောက်ကြသဖြင့် ၄-၅ ညပင် ဆက်၍ ဟောရသည်ဟု ဆိုပါသည်။ ပို၍ အံ့ဖွယ်ကောင်း သည်မှာ မိတ္ထီလာတရားပွဲတွင် ဆရာတော် သံဃာတော်များက စာဝါများကိုပင် ရပ်နားပြီး ကျောင်းလုံးကျွတ် တရားနာလာကြရာ ခဲတစ်ပစ်လောက်၊ တစ်ခေါ်လောက် ကျယ်ဝန်းသည့် ဓမ္မာရုံကြီးပင် ပြည့်လှုံသွားသည်ဟု မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ တစ်ဦးက ပြောပြ၍ မှတ်သားရ ပါသည်။

ထိုတရားပွဲ၌ ပို၍ ထူးခြားသည်မှာ- ပန်ချာပီ ကုလားအများ အုပ်နှင့်ချီ၍ တရားနာကြရာ ဓမ္မာရုံကြီး၌ မဆုံတော့၍ ဓမ္မာရုံအနီးရှိ စေတီရင်ပြင်၌ နေရာချထားပေးရကြောင်း၊ တစ်ဖန် မူဆလင်ကုလားများ အုပ်နှင့်ချီပြီး ရောက်လာကြပြန်ရာ ထိုစေတီရင်ပြင်မှာပင် နေရာ စီမံ ပေးကြရသည်ဟု ပြောပြသည်ကို မှတ်သားရပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး သင်ပြနည်းပေးသော တရားတော်များမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အတွက်သာ မဟုတ်၊ လူမျိုး ဘာသာမရွေး၊ ကလေး လူကြီးမဟူ၊ နာယူ၍ နားလည်နိုင်သော လူသားတိုင်းအတွက် လက်ငင်း အကျိုးပြုသော ဘဝနေနည်းများဖြစ်ကြောင်း လက်တွေ့ဖြစ်နေကြ သောကြောင့် ယခုကဲ့သို့ လူမျိုး ဘာသာမရွေး လာရောက် နာယူခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ရန်ကုန် တရားပွဲတစ်ခု၌ တရားဟောအပြီး ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် မိသားစုအလိုက် လာရောက်၍ ကျေးဇူးတင်စကား လျှောက်ထားသည်ကိုပင် စာရေးသူ ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ခဲ့ရပါ၏။

မည်သူမျှ မူပိုင်လုပ်မထားသော ဗုဒ္ဓသွန်သင်ချက်

ဆရာတော်ကြီး လမ်းညွှန်နည်းပေးသော “လက်တွေ့ချမ်းမြေ့စွာ ဘဝနေနည်း”အရ နေ့စဉ် ကြံတွေနေကြရသော ရာထူး၊ အာဏာ၊

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အရပ်ရပ်နှင့် စပ်၍ အပြိုင်အဆိုင်၊ အနိုင်အရှုံး၊ မဆုံးနိုင်သော လူမှုပြဿနာ အရပ်ရပ်အတွက် လက်တွေ့ အောင်မြင်နည်းများကား အလွန်အံ့ဩလောက်အောင် လွယ်ကူလှ၏။ တရုတ်၊ ကုလား၊ မြန်မာ လူမျိုးမရွေး ဘာသာမရွေး လက်တွေ့အသုံးပြုလျက် အောင်မြင်လျက် ရှိနေကြ၏။

လွယ်ကူသော မေတ္တာနည်းဖြင့် ပြဿနာမျိုးစုံ ကျော်လွန်ကြရသကဲ့သို့ ပရိတ်မေတ္တာကြောင့် ရောဂါမျိုးစုံ ချမ်းသာရာ ရကြသည်မှာလည်း အထင်အရှားပင်။ ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ပရိတ်ရေကို သုံးစွဲကြရာ၌လည်း လူမျိုး ဘာသာမရွေး ချမ်းသာမှု ရနေကြပါသည်။ ဆရာဝန်ကြီးများအား မျက်လှည့်ပြသကဲ့သို့ ဓာတ်မှန်၌ အမှန်တကယ် ဖော်ပြလျက်ရှိခဲ့သော ကင်ဆာရောဂါသည် ရက်တစ်ပတ်နှစ်ပတ်အတွင်း မှာပင် အစရှာလို့ မရအောင် ပျောက်ကွယ်သွားပုံမှာလည်း ကာယကံရှင်တို့ ကိုယ်တွေ့ပင် ဖြစ်သည်။

ထိုအချက်များကပင် ဗုဒ္ဓ၏ သွန်သင်ချက်များသည် အများနားလည်ထားကြသကဲ့သို့ ဘာသာဝါဒတခု (Religion) မဟုတ်ကြောင်း၊ သိပ္ပံနည်းကျ၍ ကြောင်းကျိုး သဘာဝ ဆီလျော်သော ဘဝနေနည်း ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားစေလေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း ထိုသည့်ကြောင်းကျိုး သဘာဝဓမ္မကြီးကား ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမည်ခံသူတို့သာ ပိုင်ဆိုင်သော တရားမဟုတ်။ မည်သည့်လူမျိုး မည်သည့်ဘာသာဝင်တို့ကမှလည်း “မူပိုင်” လုပ်ထား၍ ရစကောင်းသော အရာမဟုတ်ကြောင်း ကမ္ဘာနှင့် အဝန်း တစ်စတစ်စ သိမြင်လာကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ကမ္ဘာ့ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေသာ ဒီနည်းသိကြလျှင်

တရားပွဲပြီး၍ ပြန်လာကြရာတွင် ပရိသတ်များ၏ စိတ်မှာ အားတက်ရွှင်လန်းနေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။ ထိုထိုပါဠိတော်တို့၌ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏တရား နာကြားရသူမှန်သမျှ “သမုတ္တေဇေတိ-ထက်မြက်လာစေ၏။ သမ္မဟံသေတိ- လန်းဆန်းရွှင်မြူးလာစေ၏” ဟူသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ တရားပွဲမှ ပြန်လာသူများ မိမိတို့ သဘော

ပေါက်သလို ပြောဆိုဝေဖန်၍လည်း နေတတ်ကြသည်။ “ဆရာတော်ကြီး စကားတွေက ရဲတင်းလိုက်တာဗျာ၊ ပညာရှိစကား မိုးကြိုးသွားပဲ” ဟု ထင်မြင်ချက် ပေးသူက ပေးသည်။

ထိုအထဲ မိတ်ဆွေတစ်စု၏ ဝေဖန်ပြောဆိုနေသောစကားမှာ အလွန် မှတ်သားလောက်ပေ၏။ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် သဘောပေါက်ကြသည့် အတွက်လည်း ဝမ်းမြောက်ရပါ၏။

“ဆရာတော်ကြီး ဟောကြားပြတဲ့ အခက်အခဲကျော်လွန် နည်း၊ အေးချမ်းစွာ ပြဿနာဖြေရှင်းနည်းတွေက လွယ်ကူ လိုက်တာဗျာ၊ ဘာမှမခက်ဘူး။ အလွန်အားကျစရာ၊ အားကိုး စရာလဲ ကောင်းတယ်။ ဒီနည်းကောင်းတွေ လူတိုင်း သိကြရင် ကောင်းမှာပဲ။ ကျွန်တော်တို့လို လူသာမန်တွေ မသိရင် နေပါစေဦးဗျာ။ တာဝန်ကြီးတွေ ထမ်းဆောင် နေကြရတဲ့ အသင်းအဖွဲ့ကြီးတွေရဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေ၊ ရပ်ကွက်မြို့ရွာ ခေါင်းဆောင်တွေ၊ နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တွေ၊ ကမ္ဘာ့ခေါင်း ဆောင်ကြီးတွေသာ သိရှိကြရင် သိပ်ကောင်းမှာပဲ နော်....”

“နေ့မအား ညမအား ကြီးလေးတဲ့ တာဝန်ကြီးတွေ ထမ်းဆောင်နေတဲ့ နေရာမှာ စိတ်လက်ပေါ့ပါးပြီး အမှား အယွင်းလဲ နည်းလာမယ်။ ပြဿနာကိုင်တွယ်တဲ့ နေရာမှာ လွယ်ကူချမ်းမြေ့ပြီး ပိုမိုထိရောက်လာမှာ မလွဲဘူး။

အထူးသဖြင့် တစ်နိုင်ငံနှင့် တစ်နိုင်ငံ အရေးတကြီး ဆွေးနွေးဖို့၊ စာချုပ် ချုပ်ဖို့ သွားကြ လာကြရာမှာ၊ တွေ့ဆုံကြရာမှာ ဒီနည်းတွေကိုသာ သိပြီး အသုံးပြုကြမယ် ဆိုရင် နိုင်ငံတကာ၊ ကမ္ဘာ့အဝန်း ငြိမ်းချမ်းသာယာပြီး တိုးတက်လာမှာ သိပ်သေချာတယ်ဗျာ”

ကျောင်းထိုင်သင်တန်းဆင်းပွဲ သြဝါဒတရား

နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ကြီး၏ လက်အောက်ရှိ ကမ္ဘာ့အေး ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးသင်တန်း ကျောင်းဆင်းပွဲတွင်လည်း

ဆရာတော် တရားတစ်ညချီးမြှင့်ပါသည်။ ထိုပွဲမှာ ရဟန်းတော်များအား နည်းပေးညွှန်ပြသည့် တရားပွဲဖြစ်၍ ပို၍ ပွင့်လင်းပါသည်။ လက်တွေ့ နည်းများကိုလည်း အထူး ထုတ်ဖော် ဟောကြားသွားသည်ကို တွေ့ကြုံရ၏။ သို့သော် ရတ်တရက် လျှပ်စစ်မီးချွတ်ယွင်းလာသဖြင့် အားမလို အားမရ ဖြစ်ကြရသည်။

“ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးစက သတင်းစာဆွေးနွေးပွဲ လုပ်ကြတော့ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်ကြီးများ သင်တန်းရှိသင့်ကြောင်း ပထမဆုံး အကြံပြုပြီး စီမံကိန်းအကျဉ်း ရေးဆွဲတင်ပြသူဟာ တပည့်တော်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘုရားရှိခိုး အမျိုးမျိုး စာအုပ်လောက်ကိုတောင် မတွေ့ဖူးတဲ့ ကျောင်းထိုင် ဘုန်းကြီးတွေ တွေ့ရဖူးသေးတယ်။

ရှေးက အင်္ဂလိပ်တွေက ရေးကြတယ်။ ဗမာဘုန်းကြီးတွေဟာ အလွန်သတ္တိကောင်းကြတယ်။ ဘယ်တက္ကသိုလ်ကမှ ဘွဲ့မယူဘဲနှင့် ပညာတွေလဲ အများကြီး တတ်ကြတယ်လို့ ချီးကျူးကြတယ်။ ဒါ.... သူတို့ သိသလောက် ပြောကြတာပဲ။ အမှန်အတိုင်းပြောရရင် တပည့်တော်တို့ အရှင်ဘုရားတို့မှာ ဒီလောကကြီးကို ဘေးအန္တရာယ်တွေ ကင်းရှင်းအောင် သာယာဝပြောအောင် လုပ်ပေးလို့၊ ညွှန်ပြပေးလို့ ရတဲ့ နည်းကောင်းတွေ သူတို့မသိတာ အများကြီး ရှိသေးတယ်”။

မုန်တိုင်းတားနည်းမှ အဘိညာဉ်ခရီးသို့

ဆရာတော်ကြီး ထိုညတရားပွဲ၌ လက်တွေ့ မီးဘေး အန္တရာယ် ကာကွယ်ပုံ၊ ကပ်ရောဂါကြီးများ တားဆီးပုံ၊ မိုးရွာအောင် လုပ်ပေးပုံ၊ အထူးသဖြင့် သဘာဝအန္တရာယ်ခေါ်သော မုန်တိုင်းကြီး များကိုပင် လိုရာရွှေ့ယူခြင်း၊ တားဆီးခြင်း၊ မိုးရေအဖြစ် ပြိုခွင်းပစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် လုပ်၍ရကြောင်း၊ ယုတ်စွာအဆုံး ကျောင်းကန်များ ဆောက်လုပ်စ

တန်းလန်း မပြီးနိုင် ရှိနေလျှင်ပင် တရားအင်အားကို အသုံးပြုတတ်ပါမူ အလွန်လွယ်ကူလှကြောင်း ဟောကြားညွှန်ပြသွား၏။

ထို့ပြင် တစ်ခါက တောရဘုန်းကြီးကျောင်းမှ ပစ္စည်းများ ခိုးယူ သွားသော သူခိုးများ ရုတ်တရက် မနေနိုင် မထိုင်နိုင် ပူလောင်လှုပ်ရှားလာ၍ ပစ္စည်းများ ပြန်လာထားကြရကြောင်း၊ ထိုတောရဘုန်းကြီး တေဇေ ကသိုဏ်း၊ ဝါယောကသိုဏ်းများ ဝင်စားပုံ၊ ကသိုဏ်းထူထောင်ပုံ၊ အာနာပါန အလင်းနိမိတ်မှ ဈာန်အဘိညာဉ် တက်ပုံများကိုလည်း အမြွက်မျှ နည်းပေး ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။ (အာနာပါန အလင်းရောင်ကြီး ထူးခြားစွာ ထွက်ပေါ်လာပုံကို ဤစာအုပ် သမထံ ဝိပဿနာအခန်းမှာ ကြည့်ပါ။)

ဆရာတော်ကြီးကား ဘဝတူ ရဟန်းတော်များ အားကျလာစေရန် ရည်သန် နည်းညွှန်ပြသော်လည်း စာပေ ပရိယတ္တိကို လည်း နှံ့စပ်အောင် မလေ့လာသေး၊ လက်တွေ့ စိတ်အလုပ်ခွင်သို့လည်း မဝင်ဖူးသေးသော လူငယ်၊ ရဟန်းငယ်များ အဖို့ကား အားကျရန်ကို မဆိုထားဘိ၊ ယုံကြည်ရန်ပင် အချိန်ပေးရပေလိမ့်ဦးမည်။

ခလုတ်နှိပ်ပေးရန် မလိုသော ဓမ္မစွမ်းအား

ဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိသော အာနာပါန အလင်းရောင် နိမိတ် လွှတ်ပုံနှင့် စပ်၍ ကျေးဇူးရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ စကားတစ်ခွန်းရှိပေ၏။ မှတ်သားဖွယ်ဖြစ်၏။ အင်ကြင်းမြိုင်တောရ၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ဆည်ကြီး တောရ ဆရာတော်လောင်းလျာဖြစ်သူ တပည့်ယောဂီ ဦးပဉ္စင်း ဦးဝေဒနာအား ဤသို့ အမိန့်ရှိတော်မူဖူး၏။

“မောင်ဇေဝန၊ တို့များကွယ်.... ဒီအာနာပါနကို လမ်းကုန်အောင် ဖမ်းနေတာ၊ နှာခေါင်းပေါက် နှစ်ဘက်က လွှတ်လိုက်တဲ့ အလင်းဓာတ်ဟာ ကမ္ဘာလောကဓာတ်ကြီး တစ်ခုလုံးကို ဆုံးအောင် လွှမ်းလို့ရတယ်ကွယ်၊ ဒါပေမယ့် ခက်တာက ဖြန့်ထားတဲ့အလင်းကို ပြန်ပြီးချုံ့ယူလိုက်တော့

စည်းစည်းလုံးလုံးနှင့် ကြည်ပြီးမလာဘူး။ အကွက်အကွက်နဲ့ ဆန်ကွဲကျနေသေးတယ်ကွ။

ဒါကိုသာ နိုင်နင်းရင်ကွယ်.... ကမ္ဘာလောကဓာတ်ကြီး တစ်ခုလုံးကို နိုင်နင်းတော့တာပဲ။ ကိုယ်လုပ်ချင်သလို လုပ်လို့ရသွားပြီ”

တစ်ဖန်.... တန်ခိုးသုံးမျိုးတွင် တစ်မျိုးအပါအဝင်ဖြစ်သော အနုသာ သနီပါဠိဟာရိယ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သီလသမာဓိပညာတန်ခိုးနှင့် စပ်၍ အားကိုးလောက်သော အင်အား သတ္တိရှိပုံကို လူတိုင်း ယုံကြည်ရန် ခက်ခဲ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အနုသာသနီ ပါဠိဟာရိယ ခေါ် သီလစသော တန်ခိုးများကား မြေလျှိုး မိုးပျံသော တန်ခိုးမျိုး မဟုတ်။ စိတ်ညွတ်လိုက်သည်နှင့် (ခလုတ် မနှိပ်ရဘဲ) အလိုလို ပြီးစီးသော တန်ခိုးမျိုးဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤတန်ခိုးကမှ တကယ့်တန်ခိုးဖြစ်၍ ဤတန်ခိုးကိုသာ (ဝါ-သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာကိုသာ) အားကိုးကြရန် မြတ်စွာဘုရားရှင် အထူးမိန့်မှာတော်မူပါသည်။

“ဣဇ္ဈတိ ဘိက္ခဝေ သီလဝတော စေတော ပဏိဓိ၊
ဝိသုဒ္ဓတ္တာ”

“ရဟန်းတို့၊ သီလရှိသောသူအား စိတ်က တောင့်တတိုင်း ပြီးပြည့်စုံရ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် သီလရှိသူသည် စင်ကြယ်နေသူဖြစ်သောကြောင့်တည်း။”

ဤသို့လည်း မိန့်တော်မူလေ့ရှိပါသည်။ ဤ၌ နယ်ခြားတောင်တန်း သာသနာပြု ဆရာတော် အရှင်ဦးဥတ္တမသာရသည်လည်း ဤအချစ်များ၌ အထူးသတိပြုတော်မူသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဒွန်းစဏ္ဍား ဥပါသကာအောက်က လူများ

ဆရာတော်ကြီးဟောပြသော တရားပွဲတိုင်း၌ ၂-ည ၃-ည ဟောရလျှင် ကမ္မနိယာမကို ပထမဆုံးညမှာ ဟောပါသည်။ တစ်ညတည်း ဟောရလျှင်လည်း ၃-နာရီဟောလျှင် ကမ္မနိယာမကို ၂-နာရီလောက်

အချိန်ယူလေ့ရှိပါသည်။ လူတိုင်းလူတိုင်း ကိုယ့်ကံ၊ ကိုယ့်သီလကိုသာ စိတ်ဒုန်းဒုန်းချ အားကိုးနေထိုင်ကြရန်၊ တစ်နေ့တခြား ကံကောင်းအောင် ထူထောင်ကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူပါသည်။

လူအချို့ကား မိမိတို့ပြုလုပ်သော (ကို+နှုတ်+စိတ်)ကံကို အားမကိုးဘဲ နတ်၊ဝိဇ္ဇာ စသည့် တန်ခိုးရှိသည်ဟု ထင်ရသော မမြင်ရသော အပြင်က သူများ၏ ကူညီပံ့ပိုးမှုကို အချိန်ကုန်ခံ၊ ငွေကုန်ခံ၊ လူပန်းခံ မျှော်မှန်း နေတတ်ကြသည်ကို တွေ့မြင်နေရသောကြောင့် ဖြစ်ဟန်တူပါသည်။ မိမိပြုသော ကံကို အားမကိုးဘဲ နက္ခတ်ဗေဒင် ယတြာမန္တန်၊ အဆောင်၊ အတိတ်နိမိတ် စသည်ကို မျှော်ကိုးနေသူကို မြတ်စွာဘုရားရှင်ကလည်း “ဒွန်းစဏ္ဍား ဥပါသကာ”ဟု ခေါ်ပါသည်။ မိမိကံ မိမိသီလ သမာဓိ ပညာကို အားကိုးသူမှသာ ဥပါသကာ ပုဏ္ဏရိုက်၊ ဥပါသကာ ပဒုမ္မာ မည်ပါသည်။ နတ်၊ ဝိဇ္ဇာ၊ ဘိုးတော်ဟု ခေါ်ဆိုနေကြသော သာသနာ့ အပြင်ဘက်က စိတ်ကူးယဉ် တန်ခိုးရှင်များကို ကိုးကွယ်အားထားခြင်းမှာမူ ဒွန်းစဏ္ဍား ဥပါသကာ အဆင့်အောက်ပင် နိမ့်ကျလျက် သရဏဂုံပင် ပျက်စီးနေသူ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ကံလမ်းက လျှောက်မှ ဉာဏ်လမ်းရောက်

သာသနာခေတ် လူဖြစ်ကြသူများ ကံ၊ ကံ၏အကျိုးလောက်ကိုမျှ အပြည့်အဝ ကြည်ကြည်လင်လင် သဘောမပေါက်ပါလျှင် ဘဝပါရမီ ကံနည်းသူများဟုသာ ဆိုရပါမည်။ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို လက်ခံယုံကြည်သူမှသာ အမြင်မှန်ရှိသူ (ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ခေါ်ဆိုရ၏။ စင်စစ် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိသည် ဘုရားမပွင့်ထွန်းသော အခါမျိုးမှာလည်း ရှိနေတတ်၍ ကံ၊ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ကာမျှဖြင့်လည်း သာသနာနှင့် ကြုံရသည် မဆိုရသေး။ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ အဆင့်သို့ ရောက်သူမှသာလျှင် သာသနာနှင့် တွေ့ကြုံရသူ မည်ပါသည်။ ထို ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ ဖြစ်ရန်မှာလည်း ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအပေါ် ရပ်တည်သူမှသာ ဖြစ်နိုင်စေသည်။

ဤသို့ဆိုလျှင် ဆရာတော်ကြီး ကမ္မနိယာမကို အဘယ့်ကြောင့် ဦးစားပေး ဟောခြင်း ဖြစ်ကြောင်း နားလည်နိုင်ပါသည်။ မည်မျှ အရေးကြီးသည်ကိုလည်း သတိမူကြရ၏။ ကိုယ်လုပ်သော အမှုမှ တစ်ပါး အဘယ်တန်ခိုးရှင်သည် ကောင်းအောင် ဆိုးအောင်၊ တိုးအောင် ယုတ်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ပါအံ့နည်း။

ရဟန္တာဟု အမျိုး ယုံကြည်ခဲ့ကြသော ကျေးဇူးရှင် ဝေဘူ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ကလည်း “လူတွေက ကံကောင်းအောင် မထူထောင်ကြတော့ သူတို့ကို တစ်ဝက်လောက်ပဲ ကူလို့ရတယ်” ဟု လည်းကောင်း (ကျောင်းလာသော ဒကာ - ဒကာမ တို့အား တံမြက် လှည်းခြင်း၊ ဘုရားပန်း ရေချမ်း ကပ်ခြင်းများကို ခိုင်းကာ) “သူတို့ကို ဉာဏ်ကောင်းအောင် လုပ်ပေးလို့ မရသေးဘူးဗျာ။ ကံကောင်းအောင် အလျင် လုပ်ပေးနေရသေးတယ်” ဟုလည်းကောင်း ဈာန်လမ်း၊ ဉာဏ်လမ်း ကို ဆက်၍လျှောက်နိုင်စေရန် ကံလမ်းကို ဦးစွာ ဖောက်လုပ် ထားမှ ရကြောင်း မိန့်တော်မူလိုရင်းဖြစ်ပါသည်။

ပါဝင်သော အခန်းနှင့် အကြောင်းအရာ

ဤစာအုပ်၌ ပါဝင်သော အခန်းများမှာ-

- ၁။ ကမ္မနိယာမ၊
- ၂။ မေတ္တာအာနိသင်၊
- ၃။ ပရိတ်စွမ်းအား၊
- ၄။ သေနည်းသင်တန်းနှင့်
- ၅။ သမထဝိပဿနာ-တို့ ဖြစ်၏။

အထက်ပါ အခန်းကဏ္ဍ၊ အကြောင်းအရာများမှာ ဆရာတော်ကြီး အမြဲဟောကြားလေ့ရှိသော အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုတွင် ကမ္မနိယာမနှင့် မေတ္တာအာနိသင်ကား အမြဲ ဦးစားပေး တရားများ ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့်လူမျိုး၊ မည်သည့် ဘာသာဝင်မဆို ကောင်းမွန်စွာ

လုပ်ကိုင် ပြောဆိုခြင်းနှင့် ကိုယ်ချင်းစာတရားကို လက်ခံကြပါသည်။ လက်ခံရပါမည်။ ကံနှင့် မေတ္တာကို မျက်ကွယ်ပြုသူတို့၏ ဘဝသည် မည်သည့် ဘာသာဝင်မှ ကောင်းကျိုးဖြစ်မလာနိုင်ပါ။

အခန်းကဏ္ဍအလိုက် ပါဝင်သော အကြောင်းအရာနှင့် ဟောကြားပုံကို ရှေ့ပိုင်း “စာမည်း”၌ အတန်သင့်ဖော်ပြထားပြီးဖြစ်၍ ဤ၌ အကျယ်တဝင့် မဖော်ပြတော့ပါ။

မအားလပ်သည့်ကြားက စာအုပ်ဖြစ်ပေါ်လာ

ဤ၌ ဤစာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို အနည်းငယ် ပြောပြရန် ရှိသေးသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ဖေဖော်ဝါရီလ တစ်လလုံး ရန်ကုန်၌ ညတရားများ ဟောကြားပါသည်။ ဆွမ်းစား ပရိတ်ရွတ်ခြင်းများကိုလည်း တစ်နေ့လျှင် ရံခါ ၉-ကြိမ်၊ ၁၀-ကြိမ်ထိ နေ့စဉ်ကြွရောက် ချီးမြှင့်တော်မူရာ အလွန်ပင်ပန်းလှပါသည်။ သို့ရာတွင် ဆရာတော်ကား အပြုံးမပျက်၊ အဟော မပျက်၊ ရှေ့ပွဲနှင့် နောက်ပွဲ အကြိုအပို ကားပေါ်မှာပင် အနားယူပါသည်။ ပင်ပန်းလွန်း၍ ကျိန်းစက်လိုလျှင်လည်း သွားရင်း လာရင်း ကားပေါ်မှာပင် မှေးစက်တော်မူရ၏။ “ရဟန္တာတို့ရဲ့အိပ်နည်း အိပ်တတ် ရတယ်”ဟုပင် အမိန့်ရှိပါသည်။

ညတရားပွဲများကား ယေဘုယျအားဖြင့် ၁၂-နာရီကျော်မှ ပြီး၍ သီတင်းသုံးရာ၊ လှိုင် ၁၀-ရပ်ကွက်၊ ၆-မိုင်ခွဲ၊ မာလကာခြံ၊ ဆရာတော်တူဖြစ်သူ ဦးသန်းအောင်+ဒေါ်သောင်းအေး (အောင် မြန်မာစက်မှုလက်မှု) တို့၏ တိုက်သို့ ၁-နာရီဝန်းကျင်မှ ပြန်ရောက် တတ်၏။ နံနက် ၃-နာရီ အိပ်ရာမှ ပုံမှန်ထ၍ စာရေးခြင်း စသည့် နေ့စဉ်ဆောင်ရွက်မြဲ အလုပ်များကို လုပ်မြဲ လုပ်သည်။ ရဟန္တာ အိပ်နည်း အိပ်တတ်လိုသော တော်ပေတော့သည်။ နောက်မှ ဝေယျာဝစ္စ လိုက်လုပ်ကြရသော အများအားဖြင့် ကျွန်တော်နှင့် ဦးသန်းအောင်တို့ကား မသက်သာလှပါ။ တိမိလစသော ငါးကြီးများသည် မြစ်ကြီး မြစ်ငယ်တို့၌ မပျော်ပိုက်၊ မလူးမလွန်သာ၊ သမုဒ္ဒရာ ရောက်မှသာ အစွမ်းကုန်

ပျော်မြူးခွင့်ရသကဲ့သို့ ဆရာတော် ဇွဲသတ္တိလုံ့လတို့ကား ဆွမ်းကျွေးချင်လှ၊ ပရိတ်နာချင်လှသော ရန်ကုန်သားတို့၏ သဒ္ဓါတရားနှင့်မှ အံ့ကိုက် ဖြစ်တော့သည်။ တစ်လတိတိ ကြာညောင်းသွားသဖြင့် ညတရားပွဲများ ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရသော်လည်း ပုဂ္ဂလိက ဆွမ်းကျွေး၊ ပရိတ်ရွတ် ရက်တောင်း သူတို့ကား ကြိတ်ကြိတ်တိုးနေတုန်းပင်။

ပိုင်နိုင်ပြီး တစ်သက်တာ လက်တွေ့ကျင့်စဉ်များ

“ဆရာတော်ဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရားလဲ အနားယူဦးမှ ကောင်းပါမည်။ ယခုဟောလာခဲ့သော တရားများမှာ လူတွေ အတွက် အလွန်ကျေးဇူးများပါတယ်။ ဆရာတော် ပင်ပန်းကြီးစွာ ကြိုးစားဟောပြောခဲ့သော်လဲ တရားပွဲကပြန်၊ အိမ်ရောက် မေ့ပျောက် သွားလျှင် ဟောရကျိုး မနပ်ပါ။ ဒကာဒကာမတွေ အားလုံးကလဲ အလွန်အားရ မြတ်နိုးကြပါတယ်။ ကက်ဆက်တရားခွေများပင် နားမနေရ၊ လက်ဆင့်ပြောင်းပြီး နာယူနေကြပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့ ခရီးသွား မှတ်တမ်းနှင့် အထွေထွေ ဗဟုသုတများမှာ စာအုပ်အဖြစ်ရှိနေကြပါပြီ။ ဒီတရားများကို စာအုပ်တစ်အုပ် လုပ်ထားရလျှင် ထာဝရ အကျိုး ဖြစ်ထွန်းရန် ရှိပါတယ်ဘုရား” ဟု စာရေးသူကပင် လျှောက်ထား တောင်းပန်ခဲ့ပါသည်။

ဆရာတော် အလုပ်ပျက်၍ ငြီးငွေ့လှသော ပုဂ္ဂလိကဆွမ်းစား များကိုလည်း ရပ်စဲထားကာ ဆရာတော်ကြီး ကိုယ်တိုင် တစ်လနီးပါး ဟောထားသော တရားများကို ပြန်လည်စဉ်းစား ရေးသားပေးတော် မူပါသည်။ ဒါလည်း မသက်သာ။ သို့သော် ရေရှည်အတွက် အကျိုးများ ပါသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဤလမ်းညွှန်တရားတော်များသည် ဗုဒ္ဓစာပေတွင် ရှေးဦးကျင့်ဖွယ် လက်ရွေးစဉ်များ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာတော် ၁၀ တစ်သက်တာတွင် ကိုယ်တိုင် ကျင့်သုံးနေသော ပိုင်နိုင်ပြီး လက်တွေ့ကျင့်စဉ်များလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ပါဠိအသုံး အနှုန်း၊ စကားလုံး

အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်စသော ခန့်ထည်သောကျမ်းစာပုံစံမဟုတ်သဖြင့် လေးနက်သော်လည်း အသိမခက်၊ ကွယ်ဝှက်ကွေ့ကောက်ခြင်းမရှိ။ အနှစ်အသားအတိ ဖြစ်ပါပေသည်။

သာသနာပြု ပါရမီပြည့်စုံမှုများ

ဆရာတော်ရေးပြီးသမျှစာမူများကို ကျွန်တော်နှင့် ဦးမြင့်အုန်း (ညောင်ရမ်းစေတီဂေါပက အတွင်းရေးမှူး) တို့က မနေမနား လက်နှိပ်စက် မိတ္တူကူးကြပါသည်။ ပြီးသမျှ ဆရာတော်အား တင်ပြပါသည်။ ဆရာတော် စာဖြင့် ရေးရာ၌ ကြွင်းကျန်သေးသည်ဟု ထင်ရသော အရာများကို စာရေးသူက တရားပွဲဒိုင်ယာရီမှတ်စုနှင့် ကက်ဆက်ခွေများကို တစ်ခုပြီး တစ်ခု နာယူရေးကူးပြီး တင်ပြပါသည်။ ထို့ပြင် ကမ္မနိယာမစသော အခန်း ၅ခန်းနှင့်စပ်၍ လိုအပ်မည်ထင်လျှင် ဓမ္မဗျူဟာစသော စာစောင်၌ ဆရာတော်ရေးသားခဲ့သော ဆောင်းပါးများကို ကူးယူရေးသား၍လည်း ဖြည့်စွက်တင်ပြထားပါသည်။ ဆရာတော်ခွင့်ပြုချက်၊ စိစစ်ပြင်ဆင်ချက် ရယူပြီးမှသာ မိတ္တူကူးရပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးမအားလပ်သည့်ကြားက အချိန်လု၍ စိစဉ်ရသဖြင့် တစ်စုံတရာသော ချွတ်ယွင်းချက်ရှိခဲ့သော် ဆရာတော်၏ တာဝန်မဟုတ်၊ စိစဉ်သူကျွန်ုပ်၏ ချွတ်ယွင်းချက်ဟုသာ မှတ်ယူကြစေလိုပါသည်။

ကျေးဇူးစကား ကျေးဇူးမော်ကွန်း

ဤတရားတော်များကို မြန်မာလိုသာမက အင်္ဂလိပ်လိုလည်း ဆရာတော်၏ ဥရောပသို့ ဓမ္မဒေသနာမေတ္တာခရီးအမိ ရိုက်နှိပ်ရန် စိစဉ် ပြီးပါပြီ။ သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ The light of the Dhamma အင်္ဂလိပ် စာစောင် အယ်ဒီတာအဖွဲ့ဝင် ပထမကျော် ဓမ္မာစရိယ (အင်္ဂလိပ်စာအဓိက) ဦးအောင်သိန်းညွန့်က အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ဆိုပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးသည် ငယ်စဉ်ကပင် အင်္ဂလိပ်စာပေကို လေ့လာ တတ်ကျွမ်းပြီးဖြစ်၍ အနည်းဆုံး စာတန်းဖတ်သည့်သဘောဖြင့် စာအုပ်ကို ဖတ်ပြ ဟောပြောနိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စကားပြန်ရှိသော

ဌာနများတွင်လည်း စကားပြန်လုပ်သူများအတွက် ဝေါဟာရ အခက်အခဲ မရှိနိုင်တော့ပါ။ သာသနာပြုမေတ္တာခရီးစဉ်တွင် ပို၍ အောင်မြင်ချောမွေ့ မည်မှာ မလွဲပါ။

ဆရာတော်ကြီးနှင့်ရင်းနှီးသော သီတင်းသုံးဖော် ဆရာတော် အချို့ကမူ ဥရောပ၌ ဆရာတော်ကြီးသာ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ပရိတ်မေတ္တာ ရွတ်ဖွားခွင့်ရခဲ့ပါလျှင်၊ အနည်းဆုံး ဥရောပမြေ၌ ခြေချခွင့်ရခဲ့ပါလျှင် တစ်စုံတစ်ခုသော အတိုင်းအတာအထိ အကျိုးရှိမည်ကို ယုံကြည်ကိုးစား နေကြသည်ဟု သိရှိရပါသည်။

အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်ပါ ရိုက်နှိပ်မည်ဟု ကြားသိကြသဖြင့် မည်သူ့ကိုမျှ နှိုးဆော်တိုက်တွန်းခြင်း မပြုမီကပင် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များက ဓမ္မဒါနအလှူငွေများနှင့် လိုအပ်သော အကူအညီများကို ပေးကြပါသည်။

၁။ ဗိုလ်မှူးကြင်ဆွေ+ဒေါ်နီနီမိသားစု ၁၀၀၀

၂။ ဗိုလ်ကြီး မျိုးတင်ကြည်+
ဆရာမဒေါ်ညွန့်ယဉ်ဝင်းမိသားစု ၅၀၀၀

၃။ ကမ္ဘာအေး သူရဿတီလမ်း ဦးတင်စိန် +
ဒေါ်အုန်းတင် မိသားစု ၁၀၀

၄။ ဓနသိဒ္ဓိလမ်း ဦးစိန်လှအောင်နှင့်မိတ်ဆွေများ ၁၀၀

၅။ ဦးစိန်လှအောင်+ကိုရဲမြင့် (လိုအပ်သော စာအုပ်
စာတမ်းများ ရှာဖွေပံ့ပိုးခြင်း)

၆။ ဦးလှအုန်း+ဒေါ်မြသန်း (သီတာဦးအောင်ဆက်၊
ဤစာအုပ်ပါ ဓာတ်ပုံနှင့် အဖုံးလုပ်အား လှူဒါန်းခြင်း)

၇။ ညီဖြစ်သူ ဦးထွန်းလင်း (ဓမ္မစရိယ၊ ဘီ-အေ)
(စာမူ စိစစ်ခြင်းနှင့် အထွေထွေဝေယျာဝစ္စများ)

၈။ မြရည်စန္ဒာပုံနှိပ်တိုက် (ကန်တော်ကလေး ၁၀၁လမ်း)
ဦးလှဘော်သူနှင့် ဖိုမင် ဦးလှရှိန်၊ စာစီစက်ရိုက် မိတ်ဆွေများက
အချိန်မီ ကြိုးစား ရိုက်နှိပ်ပေးခြင်း။

အထက်ဖော်ပြပါ ဓမ္မမိတ်ဆွေများကား ဆရာတော်ကြီး၏ ပြည်တွင်း ပြည်ပသာသနာပြုလုပ်ငန်းတွင် ဝိုင်းဝန်းကူညီသော ပါရမီဖြည့်ဖက်များ အဖြစ် ဤ၌ ကျေးဇူးစကားဆိုကာ ကျေးဇူးမော်ကွန်းတင်ရပါသည်။

ဆရာတော်နှင့်စပ်သော

ဖြစ်ရပ်ဆန်းနှင့် ကောလာဟလများ

စာရေးသူ၏ အမှာစကားမှာ ရှည်လျားခဲ့လေပြီ။ သို့သော် မပြော မပြီးသောအရာများက ကျန်ရှိနေပါသေးသည်။ ဆရာတော်နှင့်စပ်သော ဖြစ်ရပ်ဆန်းများနှင့် ကောလာဟလများပင် ဖြစ်ကြ၏။ ဆရာတော်ကြီး၏ စာဖတ်ပရိသတ်များကမူ အထိုက်အလျောက်သိနှင့်ကြပြီး ဖြစ်သည်။

အထူးသဖြင့် ဤလမ်းညွှန်တရားတော်များ “မေတ္တာအာနိသင်” ၌ ဆရာတော်ကြီးထံ တောတွင်းဝိဇ္ဇာခိုရ်များ ၃-ကြိမ်တိုင်တိုင် လာရောက် ကြကြောင်းနှင့် တောင်စောင့်နတ်ကြီး ၆-ကြိမ်တိုင်တိုင် လာရောက်ဖူးမြော် ကြောင်း ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုတွင် ဗုဒ္ဓစာပေ ကျမ်းဂန်များအရ သီလ သမာဓိရှိသော ရဟန်းတော်များထံ နတ်များ လာရောက် ဆည်းကပ်ခြင်းကား ထူးဆန်းသော ဖြစ်ရပ်မဟုတ်ပါ။

ဒါတွေစိတ်မဝင်စားပါဘူး

ဝိဇ္ဇာခိုရ်များလာခြင်းကား ဇာတ်နိပါတ်တော်အရ (သူမယားကြာခို သော ဝိဇ္ဇာခိုရ်များပင်ရှိ၍) မဆန်းဟု ဆိုရမည်ဖြစ်သော်လည်း အခြား ပဓာနနိကာယ် ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၌ မှတ်တမ်းမရှိပါ။ (ဗုဒ္ဓဝင်ခေတ်ဦး ကာလက ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာခိုရ် ပိဏ္ဍောလသည် မြတ်စွာဘုရားထံ တပည့်ခံ၍ သာသနာ၌ ဝင်ရောက် ရဟန်းပြုကြောင်း တွေ့ရ၏။) မှတ်တမ်း မရှိခြင်းသည်ပင် လောက၌ အကျိုးမရှိသော အထူးအဆန်းတွေ များစွာ ရှိသော်လည်း သာသနာတော်က အသိအမှတ်မပြုကြောင်း ထင်ရှားသော သာဓကကြီးပါတည်း။ ထို့ကြောင့် ဤခေတ်၌ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ထံ ဝိဇ္ဇာခိုရ်များ လာရောက်ခြင်းကို သာသနာဝင်မှတ်တမ်း၌ အထူး မှတ်တမ်းတင်ရပေမည်။ (ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ စာအုပ်၌ ဆည်ကြီး ဆရာတော် အခန်းကိုလည်း ရှုပါ။)

ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ဝန်ခံဖော်ပြထားသဖြင့် သမိုင်းအတွက် အထူးကျေးဇူးတင်ကြရပါသည်။

“ဘုန်းကြီးက ဒါတွေစိတ်မဝင်စားပါဘူး။ စကားအရိပ်အမြွက် ပြောမိရာက ဟိုကမေး၊ သည်ကမေး၊ မေးကြလွန်းလို့ နားပူသက်သာအောင် အဖြေရငြိမ်းအောင် ရေးထည့်လိုက်တာပါ”

ဆရာတော်ကြီးအမိန့်ရှိပုံနှင့် ခံယူချက်ကား ရှင်းလှပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးကိုပင် ထွက်ရပ်ပေါက် ဝိဇ္ဇာခိုရ်ကြီးအဖြစ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လိုသူများ ဆရာတော်ကြီးစကားကို အထူး မှတ်သားထားသင့်ကြပါသည်။ “စိတ်မဝင်စားပါဘူး”ဆိုသည်မှာ ယဉ်ကျေးစွာ သမာသမတ် မိန့်တော်မူခြင်းဖြစ်သည်ကိုလည်း မမေ့သင့်ပါ။ ခရီးသွားမှတ်တမ်း၊ နေ့စဉ်မှတ်တမ်း ရေးလေ့ရှိသော ဆရာတော်ကြီးအဖို့ ခရီးကြုံလို့ မှတ်တမ်းရေးထားခြင်းမျှသာဟု နားလည်ရပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၌ ခံစားချက်လည်း အထူးမရှိပါ။ အဘက်ဘက်၌ ရင့်ကျက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည်ကိုလည်း သတိပြုကြရပါမည်။

ဝိဇ္ဇာခိုရ်နှင့် သာသနာလမ်းစဉ် တခြားစီ

အမှန်ကိုဆိုရသော် ဝိဇ္ဇာခိုရ်ဟူသည် သာသနာနှင့် မပတ်သက်ပါ။ “သာသနာအပြင်က”ဟု နားလည်ရပါမည်။ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ သိက္ခာသုံးပါး ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ကျင့်စဉ်များဖြင့် ဝိဇ္ဇာခိုရ်ဖြစ်ကြောင်း တစ်လုံးတစ်ပါးမျှ မပါရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဆေး၊ အင်း၊ မန္တန် စသော လောကီအတတ် တစ်စုံတစ်ခုကြောင့် ဝိဇ္ဇာခိုရ်ဖြစ်ကြောင်းသာ လောကီကျမ်းတို့၌ အဆိုရှိပါသည်။ လောကီအတတ်တို့ကား များလှတိ၏။ သာသနာအတွက် အကျိုးမရှိပါ။ ဗုဒ္ဓကို ကြည်ညိုသူ ဝိဇ္ဇာခိုရ်အချို့ ရှိကောင်းရှိမည်ကိုမူ မငြင်းလိုပါ။ သို့သော် ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓတပည့်ထူးများအပေါ် အဘယ့်ကြောင့် ကြည်ညိုကြသည်ကိုမူ စဉ်းစားစရာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။

ယခုဆရာတော်ကြီးထံလာသော ဝိဇ္ဇာခိုရ် ၃-သုတ် ၄-ဦးတို့၏ ပြောဆိုမေးမြန်းပုံမှာ တစ်ထပ်တည်းဖြစ်နေ၍ ဆန်းပါသည်။ လျှို့ဝှက်ချက် ပါဝင်နေသည်ဟု ဆိုလိုပါ၏။ ၃-သုတ် ၄-ဦးဆိုသော်လည်း

တစ်ဦးတည်းသော်လည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ မည်သို့ဖြစ်စေ ပြောဆိုသော စကားမှာ ရည်ရွယ်ချက်တစ်ခုတည်းသာဖြစ်၍ ၄-ဦးဆိုစေဦး၊ အဆက် အစပ်ရှိနေကြမည်မှာ မလွဲပါ။ “ပေါင်ချင်းဖြတ်ပြီး လဲလှယ်ကြမည်” ဆိုခြင်းကား အထူးခြားဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ လောကီအခေါ် “ထုံကူး” ခြင်းပင်ဖြစ်၍ ဗမာလိုပြောရသော် ဆရာတော်ကြီးကို ဝိဇ္ဇာဓိုရ်လုပ်ရန် လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဖုံးကွယ်မရအောင် ထင်ရှားလှ၏။

ထို“ပေါင်ချင်းလဲရန်”ရည်ရွယ်ချက်မမြောက်သော်လည်း နောက်ဆုံး အမြတ်ကား စစ်မှန်သော ဘုရားလမ်းစဉ်အရ ကျင့်ကြံနေသော သူတော် ကောင်းများအား (ဗဟုသုတ၊ ခံနိုင်ရည်နှင့် ခိုင်မာမှုမရှိလျှင်) အောက် ထစ်ဆုံး စိတ်အလုပ်ပေးထားရာ (ဝိတက်နှင့် သံသယဖြစ်ဖွယ်)ရောက်၍ တရားအလုပ်ခွင်၌ ဂယောက်ဂယက်ဖြစ်စေခြင်း အမြတ်တစ်ခုထွက်စေနိုင် ပါသေးသည်။ စင်စစ် ဝိတက်နှင့် သံသယကား ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အညှာပင်ဖြစ်သည်။ ယောဂီက အရှေ့ဘက်ကမ်း သွားလိုသော်လည်း ဝိတက်ပဲ့က အနောက်ဘက်ကမ်းသို့ ပို့တတ်ပါသည်။ ဘယ်ကမ်းမှ မကပ်ရောက်နိုင်ဘဲ အလယ်ခေါင် သံသယဝဲစုပ်ပြီး နစ်မြုပ်တတ် သည်လည်း ရှိ၏။ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ထူး တော်တော်များများထံသို့လည်း ယင်းသို့ လာရောက် ပူးကပ်လေ့ရှိပုံမှာ စာရေးသူအတွက် မဆန်းလှပါ။

ဤသို့ဆိုလျှင် ဝိဇ္ဇာဓိုရ်နှင့် သာသနာ့လမ်းစဉ် လုံးဝ ခြားနား ဆန့်ကျင်ကြောင်း သိနိုင်ကောင်းပါပြီ။

အံ့ဖွယ် ကောလာဟလ သတင်းမှန်များ

ဆရာတော်ကြီးနှင့်စပ်၍ ဝိဇ္ဇာဓိုရ်ကိစ္စမှတစ်ပါး မဆုံးနိုင်သော ကောလာဟလ သတင်းများလည်း ရှိနေပါသေးသည်။ သို့သော် ထို ကောလာဟလများက သတင်းမှန်များ ဖြစ်နေတတ်ပြန်သည်။

၁၃၄၆-ခုနှစ်ထုတ် ဓမ္မဗျူဟာ စာစောင် (တွဲ-၂၃၊ အမှတ် ၁၁နှင့် ၁၂)၌ ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ရေးသားသော ကောလာဟလသတင်းဆန်း ဖြစ်ရပ်မှန်များကို ဖတ်ရှုရဖူးသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် ဟိုမြို့၊ သည်မြို့သို့ ကြွရောက်လာ၍ ဆွမ်းကပ်ရကြောင်း၊ ဘုရားခန်းကြွလာ၍

ဓာတ်ပုံပင် ရိုက်ထားကြောင်း၊ မဖူးတွေ့ဖူးသူများပင် တရားထိုင်ရင်း အဓိဋ္ဌာန်လျှင် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ကြွလာကြောင်း၊ တရားဟောနေစဉ် အနီးအနား၌ ဘာတွေမြင်ရကြောင်း စသည်ဖြင့် ဆရာတော်ကြီးထံ ထိုမှ ဤမှ ပေးစာများ မရေမတွက်နိုင်အောင်များကြောင်း၊ ချင်းလူမျိုးတို့ ကမူ ဆရာတော်ကြီး ကောင်းကင်မှာ ပျံနေတာ တွေ့ကြရကြောင်း-- စသည်ဖြင့် ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် ရေးဖူးပါသည်။

ကယ်တင်ရှင် ဦးဥတ္တမသာရ

ထိုအထဲတွင် အထူးခြားဆုံးကား အထက်အညာမှ နာမည်ကျော် ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက်၌ ကျောင်းလုပွဲ ဖြစ်ကြ၏။ ပဓာနကျောင်းအုပ် ဆရာတော်ကြီးထံ အရက်ဦးအချိန် မမြင်ဖူးသော အာဂန္တုက ဘုန်းကြီး တစ်ပါးကြွလာသည်။ “အရှင်ဘုရားလိုရာယူပြီး ချက်ချင်းထွက်သွားပါ။ အသက်အန္တရာယ်ရှိသည်။ တပည့်တော် တောင်တန်းဦးဥတ္တမသာရပါ” ဟု လျှောက်၍ ကျောင်းအုပ်ဆရာတော်ကြီးက ယုံကြည်လေးစားရင်း ရှိသဖြင့် ထွက်ခွာသွားသည်။ အသက်ဘေးမှလွတ်ရ၍ ကျေးဇူးတင်ကြောင်း လူကြုံဖြင့် ဆရာတော်ကြီးထံ စာရေးလျှောက်ထားသတတ်။ မည်သို့ဖြစ်စေ ရန်သတ္တရ မဖြစ်ကြရသဖြင့် ဝမ်းသာရပေမည်။ သို့သော် အရည်အချင်းရှိသော ကျောင်းအုပ် ဆရာတော်ကြီး ထွက်ခွာ ပေးလိုက်ရသဖြင့် နာမည်ကျော် ကျောင်းတိုက်ကြီး နိမ့်ကျဆုတ်ယုတ်သွား သည်ဟု ဆိုပါလျှင်ကား တစ်မျိုးနားလည်ရန် ရှိပေ၏။

ဆရာတော်ကြီးကမူ ဟိုဟိုသည်သည် ကြွရောက်ခြင်းနှင့် စပ်၍ “ဤအရှင်အနေဖြင့် လက်ခံခြင်းမရှိပါ”ဟု အခြားအလားတူကိစ္စများ အတွက် စာတစ်ကြောင်းရေးထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

သာသနာအတွက် စဉ်းစားရသော်

ဤကိစ္စများအတွက် ဤနိဒါန်းအမှာတွင် ဤမျှ ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်ရေးရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိပါ။ စာလည်း ရှည်လျားသွားပေပြီ။ စ၊မိပြီဖြစ်၍ ဆုံးအောင် ရေးပါရစေတော့။ ဆရာတော်ကြီးကား အဆိုပါ

ဖြစ်ရပ်အချို့အတွက် “တောင်စောင့်နတ်ကြီး၏ စေတနာ”ဟု ဤတရားတော်တစ်နေရာ၌ ဖော်ပြထားပါသည်။ စာရေးသူတို့ ဉာဏ်မမီပါ။ အတွေ့အကြုံအရ ဆက်လက်ပြီး စဉ်းစားနေမိသည်များကို ရိုးသားပွင့်လင်းစွာ ဖော်ပြရန်ရှိပါသေးသည်။ မည်သည့် ဇာန်ခိုးရှင်သတ္တဝါ တစ်စုံတစ်ဦးကိုမျှ ထိပါးပုတ်ခတ်လိုစိတ် အလျှင်းမရှိပါ။ သို့သော် စင်ကြယ်မြင့်မြတ်သော သာသနာ့လမ်းစဉ်အတိုင်း လျှောက်ကြရသော ယောဂီသူတော်ကောင်းကြီးများအတွက်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် သာသနာအတွက် စဉ်းစားနေမိခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။ မိမိတို့အယူနှင့် မကိုက်၍ မကြိုက်က ပယ်ချနိုင်ပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းနောက်ကွယ်မှ ဆန်းကြယ်မှုများ

လွန်ခဲ့သောအနှစ် ၃၀ကျော်က အင်းစိန်မြို့၌ မဂ္ဂင်ချောင်ကမ္မဋ္ဌာန်းတိုက်ကြီး တည်ထောင်၍ တရားပြခဲ့သော ပခုက္ကူမြို့မဟာဝိသုတာရာမအဘိဓဇဆရာတော်ကြီးတပည့် ဦးဓမ္မိကခေါ် ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးရှိခဲ့ဖူး၏။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဆရာကြီး ဦးဖြေနှင့် သမီးတို့ကပင် သိမ်တိုက်ကျောင်း ဆောက်လှူကိုးကွယ်သော ဆရာတော်ဖြစ်၏။ တပည့်လက်သားများလည်း များပါ၏။ အကျိုးလည်းများပါ၏။ တရားအားထုတ်ရင်း၊ တရားပြရင်းက အာရုံတွေ ထွေပြားလာကာ “ဘယ်ဒကာမလေးသည် ဘယ်ဘဝက ငါနှင့် ဘာတော်ခဲ့သည်” စသည်ဖြင့် အပြောအဆိုများရှိလာ၏။ နေ့ညမအား အဓိဋ္ဌာန်၍ အားထုတ်၏။ ကြာလာသောအခါ ကြိုတင်သိမြင်သလို ရှိလာ၏။ လမ်း ၄၀၊ အဗျား ကျောင်းအမကြီးတိုက်က ဆွမ်းစားပင့်ထားရာ ထိုနေ့မတိုင်မီ တစ်ရက်ကပင် ကြွလာဘုဉ်းပေးကြောင်း ကျောင်းအမကြီးက လျှောက်၍ သိရ၏။ အံ့သြရ၏။ နောက်ကာလတွင် ထိုမျှမက ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်နှင့်လူများ အထင်အရှားတိတ်တဆိတ်ရောက်လာကာ အကျွမ်းတဝင်ဖြစ်လာ၏။ ဖိုကိုပင် ထိုးစပြုလာ၏။

ထို့နောက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပင့်ဆောင်ချက်အရ မိနစ်ပိုင်းအတွင်း (မြေကြော့ရှုံ့၍) မိုးဦးတောင်၊ ကျိုက်ထီးရိုးနှင့် ပုပ္ပါးတောင်သို့ ရောက်ရသည်။ ပုပ္ပါးတောင်ကြီးအောက်ရှိ လုတ်ရတ်လုပ်နေကြသော လူထူး

လူဆန်းကြီးများကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ရ၏။ တိုတိုပြောရလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဓမ္မိက အသက် ၅၀ကျော်မှ ကံပေါ်၍ သမီးတစ်ယောက် ထွန်းကား၏။ ဆေးတိုက်ဖွင့် ဝမ်းကျောင်းသည်။ နောက်ဘုန်းကြီးပြန်ဝတ် ပြီးလျှင် ယခုအခါ တောတွင်းတစ်နေရာ၌ ပျံလွန်တော်မူရှာပြီဟု ကြားသိရသည်။ သမီး ( ) ယခုတိုင် အင်းစိန်မြို့မှာရှိ၍ လက်ရုံးတပည့်ကြီးတစ်ဦးလည်း စာရေးသူ၏အနီးမှာ ရှိနေပါသည်။

ထိုအရှုပ်အထွေးကြားမှာ လုံးပါး ပါးကာ ပြင်၍ မရတော့သည့် အချိန်ကျမှ တပည့်ဖြစ်သူဦးကုဏ္ဍလအား “ဦးပဉ္စင်း ဂန္ဓာရိဝိဇ္ဇာတွေဆိုတာ ထူးပေမယ့် ဘာမှကျေးဇူးမရှိဘူး၊ သာသနာအတွက် အနှောင့်အယှက် တွေပဲ”ဟု မိန့်တော်မူသွားရှာသေး၏။

ဤဖြစ်ရပ်ကား တကယ့် အဖြစ်မှန် ဖြစ်ပါ၏။ လောက၌ ဆန်းကြယ်သောအတတ်များ များစွာရှိရာ ယုတ္တိမရှိဟု မအောက်မေ့ကြရာ။ မယု မရှိကြရာ။ ယုံပါသည်ဆိုသူများကလည်း အကျိုးရှိ/မဲ့ ချင့်ချိန်၍ ယုံသော်လည်း ပုံသင့်မှ ပုံရာသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။ (အလားတူ အသက်ထင်ရှား ဖြစ်ရပ်များလည်း ရှိပါသေးသည်။ မဖော်ပြတော့ပါ။)

ဤကိစ္စတွင် ဘဝအတွေ့အကြုံ၊ အသိဉာဏ် မရင့်ကျက်သေးသော ခေတ်လူတို့က ယုတ္တိမရှိဆိုကာ ကက်ကက်လန်ငြင်းဆန်နေကြသကဲ့သို့ ဘဝပျက်အောင် စွဲမက်သူများလည်း မနည်းပါချေ။ အစွန်းနှစ်ဘက်က လွတ်ထွက်အောင် ရှုမြင်ရန် ခဲစွာ။

မမြင်ရသော အထက်ဆရာကြီးများ

မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဤအဖြစ်အပျက်များ ရိုး၍ပင် နေပါပြီ။ ရေးပင် မရေးချင်တော့ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံ၌ အဘယ်ကြောင့် ဤအဖြစ်အပျက် မျိုးတွေ များရပါသနည်း။ သာသနာရှိနေသောကြောင့်ပါ။ မြတ်စွာဘုရား သာသနာကား အန္တရာယ်တွေများလှပါဘိ။

ဤ၌ နိုင်ငံခြားဖြစ်ရပ်ကလေးတစ်ခုကို ဖော်ပြချင်ပါသေးသည်။ သီဟိုဠ်မှ သာသနာပြုအာဇာနည် ဥပါသကာ အနာဂါရိက ဓမ္မပါလ အကြောင်း အများကြားသိဖူးကြပါသည်။ သူကား မွေးမှီနေသော

သီဟိုဠ်သာသနာနှင့် အမြစ်ပြတ်သွားသော အိန္ဒိယ၌ သာသနာမျိုးစေ့ ပြန်ချသူ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဖြစ်ပါသည်။ ၁၆၊ ၁၇နှစ်အရွယ်ကပင် ဘာသာရေး၌ အထူးစိတ်ဝင်စား၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို စိတ်ဝင်စားသော်လည်း ညွှန်ပြပေးမည့်သူမရှိ။ ထိုအခါ စိတ်ပညာနှင့် တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်၊ မှော်အတတ်ပညာ (The Occult world) တို့ဘက်သို့ စိတ်ရောက်သွားသည်။ နောက် သီအိုဆိုဖီအသင်း၌ ဝင်၏။ သီအိုဆိုဖီစာစဉ်များကို ဖတ်၏။ တဖြည်းဖြည်း တန်ခိုး စိတ်မွန်ကာ မမြင်ရသော ဟိမဝန္တာမှ ဝိဇ္ဇာဂုရုကြီးများထံ တပည့်ခံပြီး တစ်ဘဝတာ နှစ်မြှုပ်ကျင့်ကြံမည်ဟု ဆုံးဖြတ်သည်။ (He decided to join the Himalayan School of Adept .... wholehearted devotion to the feet of the Unseen Masters.)

ထိုဆုံးဖြတ်ချက်အရ သီအိုဆိုဖီခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ရုရှ အမျိုးသမီးကြီး “မဒမ်ဘလာဗာစကီး” ရှိရာ အိန္ဒိယသို့သွား၍ တပည့်ခံ၏။ ထိုအမျိုးသမီးကြီးကား ကမ္ဘာကျော် လက္ခဏာဆရာ ကိုင်ရိုစသော ပုဂ္ဂိုလ်များကပင် လက်ဖျားခါရသည့် “၁၉ ရာစု အထူးခြားဆုံးသော ဂမ္ဘီရပညာရှင်”ဟု ဦးထိပ်ပန်ဆင်ရသော အမျိုးသမီးကြီးဖြစ်သည်။ အမျိုးသမီးကြီးက တန်ခိုးစိတ် မွန်နေသော ဓမ္မပါလ လောင်းလျာ (ဒွန်ဒေးဗစ်ဟေဝဝိတာနေ) သူငယ်အား တဖြည်းဖြည်း နားချကာ ဦးစွာ စာကလေး တစ်ကြောင်းကို ရေးပေးထားသည်။ ထိုစာတစ်ကြောင်းကား မှော်လောက ရေးသူ “အေ၊ ပီ၊ ဆင်းနက်” ထံ ဆရာကြီး “ကေ၊ အိပ်ချ်” က ရေးပေးသော စာတစ်ကြောင်းပင်တည်း။

"The only refuge for him who aspires to true perfection is the Buddha alone."

“အကြွင်းမဲ့ ပြည့်စုံစင်ကြယ်မှုကို လိုလားတောင့်တသူအတွက် တစ်ခုတည်းသော ကိုးကွယ်အားထားရာသည် ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်မြတ် တစ်ပါးတည်းသာလျှင် ရှိ၏”။

ဒွန်ဒေးဗစ်သည် ဆရာမကြီးကို အထင်ကြီးထားသူဖြစ်သည့် အလျောက် ဆရာမကြီးစကားကို မလွန်ဆန်နိုင်ခဲ့ချေ။ ထိုအခြေအနေသို့ ရောက်လာသောအခါ စိတ်ပညာပါရဂူဆရာမကြီးက -

“သား...သား သင်ယူရမည့်ပညာက တန်ခိုးကုဒ္ဒိပါဒ်၊ မှော်အတတ် ပညာမဟုတ်ဘူး...သား။ ပါဠိ...ဘုရားဟောပါဠိကို သင်ရမှာ။ ယခု သားလိုချင်နေတာတွေအားလုံး အဲဒီပါဠိထဲမှာ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ သားလုပ်ရမယ့်အလုပ်က လူအများ ကောင်းစား ချမ်းသာရေး အတွက် သာသနာပြုဖို့ပဲ။ စိတ်ကူးမလွဲနှင့်သား” -

ဟု ဆုံးမစကား ပြောကြားခဲ့၏။ ထိုအချိန်မှ စ၍ သီဟိုဠ်၊ အိန္ဒိယ သာသနာမျှသာမက ရှေးဦး ကမ္ဘာသာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်ကြီး အနာဂါရိက ဓမ္မပါလဟူ၍ ကျော်ကြားခဲ့လေသည်။ (၁၉၅၁ ခု၊ မဟာဗောဓိအသင်း စိန်ရတု အထူးထုတ်)သီအိုဆိုဖီအသင်းကြီးကို တည်ထောင်သူ အမေရိကန် ရေတပ် ဗိုလ်မှူးကြီး ကာနယ်အော်လကော့နှင့် ရုရှအမျိုးသမီးကြီး မဒမ်ဘလာဗာစကီးတို့နှစ်ဦးလုံး လူသိရှင်ကြားကြေငြာ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖြစ် ခံယူသွားကြ၏။ ဆိုလိုသည်မှာ ထူးခြားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ ထူးခြား မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အကြောင်းအကျိုး ဆက်နွယ်ကာ မမြင်ရသော အခြေအနေများ ဝင်လာတတ်ကြောင်းပင်တည်း။ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ဝင်လာ တတ်သော ထိုသိမ်မွေ့သည့်သဘောများကို ကုန်စင်အောင် သိနားလည်ရန် မလွယ်ကူပါ။ အထူးသဖြင့် သာသနာ့အမြဲတေဖြစ်သော ရဟန်းတော်များ၌ အများဆုံး ပူးဝင်တတ်ရာ သီလ သမာဓိအားနည်း၊ ပရိယတ်လည်း မခိုင်မာသော ရဟန်းများ ဆရာကြီးတစ်ဆူလုပ်လိုသော ဆန္ဒကြောင့် လွယ်လွယ်ပင်ပါသွားကြသည်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအလား အခြေ အရံနှင့် အပူဇော်ခံကာ၊ အမာခံတပည့်များအား ဆင်တူယိုးမှားကျင့်စဉ်များ၊ မဆုံးနိုင်သော ပုတီးစိပ်နည်းများကို ပေးကြကုန်၏။ မိမိတို့အလုပ်ကို မဆုတ်မနစ်လုပ်ခြင်းဖြင့်သာ နေရောင်တောက်လျှင် နှင်းမှောင်ပျောက်ကာ လျှောက်ရမည့်လမ်းကို သဲသဲကွဲကွဲ မြင်လာတတ်ပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် မဟာယာန ဝိဇ္ဇာခိုရ်ဂိုဏ်ကြီးနှင့် ဝိဇ္ဇာဘုန်းကြီး များကြောင့် ဗုဒ္ဓပွင့်ရာ အိန္ဒိယ၌ သာသနာ အမြစ်ပြတ် ကွယ်ပသွားခဲ့ ရသည်ကို မမေ့သင့်ကုန်။

မလွဲနိုင်သော ကိန်းသေလမ်း

ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး အရှင်ဦးဥတ္တမသာရ၏ ဇွဲ၊ သတ္တိ၊ လုံ့လ ဝီရိယသည် အလောင်းတော်ကြီးများအလား ကြီးမား ကြံ့ခိုင်

သကဲ့သို့ အသိအမြင်လည်း ရှင်းလင်းပြတ်သားလှပါသည်။ မည်သည့် အခါမျှ၊ မည်သည့်အကြောင်းကြောင့်မျှ ယိမ်းယိုင်လိမ့်မည်မဟုတ်ပါ။ သို့ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော ကောလာဟလများနှင့် ဒွေးရောယှက်တင်မှု များကြောင့် ဒကာ၊ ဒကာမများ နားယောင်ရှုပ်ထွေးကာ ထွက်ရပ်ပေါက် ဆရာတော်ကြီးအဖြစ် အကိုးကွယ်မှားသွားမည်ကို စိုးရိမ်ရပါသောကြောင့် ဤမျှ ရှည်လျားစွာ ရေးသားရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ သည်းခံဖတ်ရှုသည့် အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးနှစ်ပေါင်းများစွာ စွန့်စွန့်စားစား ဆည်းပူးထားသော စင်ကြယ်မြင်မြတ်သည့် သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ (အနုသာသနီပါဠိ ဟာရိယ) စွမ်းရည်များကလည်း ထူးခြား နေပါသဖြင့် ခွဲခြားကြည်ညို တတ်ရန် လိုပါသည်။ စင်ကြယ် မြင်မြတ်သော ပင်ကိုစွမ်းရည် များမှာလည်း ဆရာတော်ကြီး၌ အဘယ်အတိုင်းအတာအထိ ရှိမည်ကို စာရေးသူတို့ဉာဏ်ဖြင့် အလွမ်းမမီနိုင်ပါ။

“တတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်စေရဘူး။ မဖြစ်အောင်တားခဲ့သည်မှာ အနှစ် ၂၀-ကျော်ပြီ” ဟုပင် သီဟနာဒ ရဲရင့်စွာမိန့်ကြားလေ့ရှိပါသည်။ “အာနာပါန အလင်းနိမိတ်ကို လွှတ်တတ်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးပါ လိုက်ပါ၍ ရသည်” ဟုလည်း ရံခါ ရဟန်းတော်များအား အမိန့်ရှိသည်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာရေးပုဂ္ဂိုလ်များပါသည်။

ဆရာတော်ကြီးလမ်းညွှန်ပြသော (အပဏ္ဏက ပဋိပဒါ - ဘယ်လိုမှ မလွဲနိုင်သည့်) တရားတော်များကိုသာ စိတ်ချယုံကြည်စွာ ကျင့်ကြံလိုက် နာခြင်းအားဖြင့် သတ္တလောကကြီး တစ်ခုလုံးအား ချမ်းသာမှုပေးနိုင်သော စစ်မှန်သည့် ကိန်းသေလမ်းကိုသာ မမှိတ်မသုန် လျှောက်ကြပါကုန်စို့။

အသိမှန်ရ၍ ချမ်းသာကြပါစေ။

နိဗ္ဗာနပစ္စယော ဟောတု -

ဌေးလှိုင်

(ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်)

ကဆုန်လဆန်း ၈-ရက်
၁၃၅၀ ပြည့်နှစ် (၂၃၊ ၄၊ ၈၈)။

ရန်ကုန်မြို့။

“ကံကောင်းခြင်း၊ ကံဆိုးခြင်းကို ဘယ်သူကမှ
လာရောက်ပန်တီးပေးခြင်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကံ
ကိုယ်သာလျှင် ပန်တီးနေကြခြင်း ဖြစ်တယ် ...”

ကမ္မနိယာမ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

၁။ ကမ္မနိယာမ

သတ္တဝါတွေ ကံတရားကိုယ်စီနှင့်
သံသရာခရီးသွားနေကြသည်။

သံသရာဆိုတာ -

“သတ္တဝါတွေ အနားမရှိ အစဉ်တစိုက်သွားနေကြသော သံသရာ ခရီးဆိုတာ ကျမ်းဂန်သုံး စာစကားဖြင့် ပြောရလျှင် ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ်တို့၏ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်နေခြင်းကို ခေါ်ဆိုသည်။”

ရပ်သုံးရွာသုံး လူတိုင်းနားလည်သော စကားဖြင့်ပြောရလျှင် ဘဝတွေ အဆက်မပြတ် ဖြစ်၍ပျက်၍ ရပ်နားခြင်းမရှိ သွားနေကြပုံ ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဘဝတစ်ခုတွင် အစပိုင်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်ပြီး ဘဝတစ်ခုဖြစ်လာ တယ်။ ဆက်၍ ဧရာတရားက တာဝန်ယူလာတယ်။ ရင့်လာမယ်၊ ကြီးလာမယ်၊ တဖြည်းဖြည်း ရင့်ကျက်လာရင်း အိုခြင်းအပိုင်း ကျရောက်လာမယ်။

အဲဒီ အချိန်ပိုင်းတွေထဲမှာ ဗျာဓိခေါ်သော ရောဂါအမျိုးမျိုးတွေက ဝင်ရောက်နှိပ်စက်ခြင်းပြုကြမယ်။ ဖျားနာခြင်းစသော ရောဂါမျိုး (၉၆)ပါး တို့က အချိန်ကန့်သတ်ချက်မရှိ၊ သူတို့ဝင်ချင်တဲ့အချိန် ဝင်လာမယ်၊ နှိပ်စက်ချင်သလောက် ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကို နှိပ်စက်ကြမယ်။ အကြိမ်ပေါင်းလဲ ကန့်သတ်ချက်မရှိဘူး။

ဇာတိ၊ ဧရာ၊ ဗျာဓိတရားတွေ နှိပ်စက်ခံကြရပြီး နောက်ဆုံးတော့ မရဏတရားဝင်လာလို့ သေခြင်းသို့ ရောက်ရတယ်။ အဲဒီအခါမှာ သတ္တဝါ တစ်ဦးရဲ့ ဘဝတာခရီး အပြီးသတ်သွားပြီ၊ ဆုံးသွားပြီလို့

ပြောတတ်ကြတယ်။ အမှန်မှာ အဆုံးသတ်ခြင်း မဟုတ်ပါ။ ဘဝသစ်တစ်ခုသို့ ကူးပြောင်းကာ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ ဒုက္ခတွေ သယ်ဆောင်ပြီး ခရီးဆက်သွားနေရခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။

ဒီဘဝပြီးပြန်တော့ နောက်တစ်ဘဝ ခရီးဆက်ရဦးမယ်။ အဲသလို ဘဝတွေအနားမရှိ အနားမရဘဲ ဆက်ကာဆက်ကာ ဘဝတည်းဟူသော ခရီးရှည်ကြီး သွားနေကြရတာကိုပဲ “သံသရာ”လို့ ပြောဆိုကြတယ်။

သံသရာခရီးလို့ ဆိုဆို၊ ဘဝသံသရာလို့ ပြောပြော၊ အဲသလို ပြောဆိုရိုး ပြုနေကြတာဟာ အဆိုပါ ဘဝတွေ ဆက်လက် ဖြစ်ပွား ရပ်နားခြင်းမရှိသော ဖြစ်နေပုံကို ခြေခြင်းဖြစ်တယ်။

သံသရာရေယဉ်ကြော မျောနေကြတယ်ဆိုရာမှာ ဘဝတွေ တစ်ဆက်ထဲ၊ တစ်စပ်ထဲ ရွေ့ရှားသွားနေရခြင်း သဘောကို မြစ်ရေ၊ ချောင်းရေထဲ သစ်တုံးတွေ၊ ဒိုက်ပုံတွေ မျောပါနေကြပုံနှင့် အတူတူ ပါပဲလို့ တရားသံပါပါပြောခြင်းဖြစ်တယ်။

ကံတရားသာ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ

သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ -

“သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဿကာ၊ ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြကုန်၏”။

သံသရာ တစ်ခွင်မှာ ကျင်လည်နေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေအားလုံး ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြတယ်။ ကံမှလွဲပြီး အခြား ကိုယ်ပိုင်သော ဥစ္စာ မရှိကြဘူး။ ဒီလို နားလည်ထားကြရမယ်။

(ဥပမာ) ရွှေ၊ ငွေ၊ ကျောက်မျက်ရတနာစသော အဖိုးတန်ဥစ္စာများ၊ တိုက်၊ အိမ်၊ လယ်ယာခြံမြေ၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ကား၊ ရထား၊ သင်္ဘော၊ လှည်း၊ လှေ၊ စက်ရုံ၊ အလုပ်ရုံစသော (ဗာဟိရ) ကိုယ်ခန္ဓာရဲ့ အပြင်ပ၌ ရှိကြသော ပစ္စည်းဥစ္စာတွေဆိုတာ ရန်သူမျိုးငါးပါးနှင့် ဆက်ဆံလျက်ရှိကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာလို့ မဆိုနိုင်ဘူး။

ရေ၊ မီး၊ မင်း၊ ခိုးသူ၊ မချစ်မနှစ်သက်သော အမွေခံသားဆိုသမီးဆို၊ ဒီ ၅-မျိုးကို ရန်သူမျိုး ငါးပါးလို့ ခေါ်တယ်။

ဗာဟိရ ပစ္စည်းဥစ္စာမှန်သမျှ ရန်သူမျိုးငါးပါးနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသောကြောင့် ရေမျောပါနိုင်တယ်၊ မီးလောင်သွားနိုင်တယ်၊ မင်းဘဏ္ဍာအဖြစ် သိမ်းဆည်းနိုင်တယ်။ သူခိုး၊ ဓားပြတို့က ခိုးယူနိုင်တယ်၊ တိုက်ခိုက်ယူသွားနိုင်တယ်၊ အမွေခံသားဆို၊ သမီးဆိုတွေက သုံးဖြုန်းဖျက်ဆီးပစ်မယ်။ ဒါကြောင့်မို့ စိတ်ချရသော ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာမျိုး မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်တယ်။

မိမိပြုလုပ်ထားတဲ့ ဒါနကုသိုလ်ကံ၊ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ထားတဲ့ သီလကုသိုလ်ကံ၊ ပွားများအားထုတ်တားတဲ့ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာကုသိုလ်ကံ၊ ဒါတွေကမှ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ၊ ရေမမျောနိုင်ဘူး၊ မီးမလောင်နိုင်ဘူး၊ မင်းဘဏ္ဍာအဖြစ် မသိမ်းဆည်းနိုင်ဘူး၊ သူခိုး ဓားပြ အမွေခံဆိုတို့ကလဲ လုယူခြင်း ဖျက်ဆီးခြင်း မပြုနိုင်ဘူး၊ ဒါကမှ ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာ အစစ်ဖြစ်တယ်လို့ ရှင်းစွာ နားလည်ထားကြရမယ်။

ကံတရားသုံးမျိုး

ကံတရားကို မိမိ ကိုယ်တိုင်က ဖန်တီးယူခြင်း ဖြစ်တယ်။ သူတစ်ပါးက လာ၍ ဖန်တီးပေးရခြင်း မဟုတ်ဘူး။ •

ကိုယ်ဖြင့်ပြုတဲ့ ကာယကံကတစ်မျိုး၊ နှုတ်ဖြင့်ပြောဆိုရတဲ့ ဝစီကံကတစ်မျိုး၊ စိတ်ဖြင့် ကြံစည်တွေးတောရတဲ့ မနောကံကတစ်မျိုး သုံးမျိုးရှိတယ်။ လူတို့သည် နေ့ရှိသရွေ့ ထိုကံသုံးမျိုးကို အမြဲဖန်တီးနေကြတယ်။ ပုံမှန်ဖန်တီးပြီး သံသရာ ခရီးရှည်ကြီးကို အနားမရှိ သွားနေကြရခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်တဲ့ ကံတရား သုံးပါးကိုသာ ကောင်းမြတ်စင်ကြယ်အောင် ဖန်တီးပြီး နေထိုင်သွားတတ်ကြရမယ်။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ကောင်းသည်ထက်ကောင်းအောင် မြတ်သည်ထက် မြတ်အောင် စင်ကြယ်သည်ထက် စင်ကြယ်လာအောင် လေ့ကျင့်ကြရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

စေတနာသည် ကံတရားအစစ်

လူအများက “ဘယ်သူဟာ ကံကောင်းဟယ်၊ ဘယ်သူဟာ ကံဆိုးတယ်”လို့ ပြောဆိုလေ့ရှိကြတယ်။ ကံကောင်းခြင်း၊ ကံဆိုးခြင်းကို ဘယ်သူကမှ လာရောက် ဖန်တီးပေးခြင်း မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ကံ ကိုယ်သာလျှင် ဖန်တီးနေကြခြင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ နားလည်ကြရမယ်။

ကံတရားလို့ပြောလေ့ရှိကြရာမှာလဲ ကံတရားအစစ်ဟာ ဘာကိုဆို လိုသလဲဆိုတာ ဆုပ်ကိုင်၍ ပြစမ်းပါလို့ မေးခဲ့လျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်က “စေတနာဟံ ဘိက္ခဝေ ကမ္မံ ဝဒါမိ”လို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

“ဘိက္ခဝေ၊ ချစ်သားရဟန်းတို့။ စေတနံ၊ စေတနာကို။ ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏”တဲ့။

ထို့ကြောင့် ကံတရားဆိုတာ မိမိတို့၏ စိတ်ရင်းထဲမှ ဖြစ်ပေါ်လာ ကြတဲ့ စေတနာပင်ဖြစ်တယ်။ စေတနာဆိုတာ ကံတရားအစစ်ပဲ။

စေတနာကောင်းလျှင် ကံကောင်းမယ်၊ စေတနာဆိုးလျှင် ကံဆိုးမယ်၊ စေတနာယုတ်လျှင် ကံယုတ်မယ်၊ စေတနာမြတ်လျှင် ကံမြတ်မယ်၊ စေတနာဖြောင့်လျှင် ကံဖြောင့်မယ်၊ စေတနာကောက်လျှင် ကံကောက်မယ်၊ စေတနာမွဲလျှင် ကံမွဲမယ်၊ စေတနာဌေးလျှင် ကံဌေးမယ်၊ စေတနာ စင်ကြယ်လျှင် ကံစင်ကြယ်မယ်၊ စေတနာညစ်ပတ်လျှင် ကံညစ်ပတ်မယ်၊ စေတနာဖြူလျှင် ကံဖြူမယ်၊ စေတနာမဲလျှင် ကံမဲမယ်၊ စေတနာမြင့်လျှင် ကံမြင့်မယ်၊ စေတနာနိမ့်လျှင် ကံနိမ့်မယ်၊ အဲဒါကို မြဲမြံမှတ်ထားကြပါ။

အရှင်းဆုံး အပေါ်လွင်ဆုံး ဥပမာတစ်ခု ပြောရမယ် ဆိုလျှင် မိမိရဲ့ ရှေ့တည့်တည့်မှာ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြီးတစ်ချပ်ချပြီး ကြည့်ပါ။ မိမိက ပြုံးပြီးကြည့်လျှင် ပြုံးနေတဲ့ပုံကို တွေ့ရမယ်။ မဲ့ပြရင် မဲ့နေတာကိုပဲ တွေ့ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီပုံသဏ္ဌာန်ကို မိမိမှတ်ပါ။ အပြင်ပက ဘယ် တန်ခိုးရှင်၊ ဘယ်ဘုရားသခင်ကမှ ဖန်ဆင်းပြီး ပြလာကြတာ မဟုတ်ဘူး။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်က ပြောတဲ့ ကံတရားဆိုတာ ဒါပါပဲ။

သတ္တလောကကြီးအတွင်းမှာ ကိုယ့်ကံ ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖန်တီးနိုင်ကြတယ်။ ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖန်တီးယူနေကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

ကိုယ့်ကံ ကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ရမယ်

အထက်ပါမူသေကံ၏ အခြင်းအရာကို သိထားကြလျက် မိမိတို့ရဲ့ ကံကို မိမိကြိုက်သလို ဖန်တီးယူနိုင်ကြောင်း နားလည်ကြရမယ်။

အမှန်မှာ နားလည်သူဖြစ်စေ၊ နားမလည်သူဖြစ်စေ ကိုယ်၏ကံကို နေ့စဉ် ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးယူနေကြသူချည်း ဖြစ်ကြတယ်။

ဤစကား မှန်ကန်ကြောင်း လူ့လောကကြီးတစ်လျှောက်လုံးကို သတိပြု ကြည့်ရှုလေ့လာပါက အရှင်းသား မြင်တွေ့ကြရပါလိမ့်မယ်။

ထို့ကြောင့် “ကိုယ့်ကံ ကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ရမယ်” လို့ ဆိုရိုးစကား ရှိနေခြင်းဖြစ်တယ်။

လူအချို့က “ကိုယ့်ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ရမယ်” လို့ ပြောဆိုတတ်ကြရာ ဒီစကား မှားနေတယ်၊ ပြောဆိုလိုရင်းက ကိုယ့်ကံ ကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ရမယ်လို့ ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။

“ကြမ္မာ” ဆိုသည်မှာ ဂြိုဟ်ဆိုးကို ပြောခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် မပြောထိုက်ပါ။ ကိုယ့်ကြမ္မာ ကိုယ်တိုင်ငင်၍ သေခြင်းဆိုးနှင့် ကြုံတွေ့ကြရတယ် ဆိုသော စကားနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်တယ်။ ထို့ကြောင့် ဘယ်သူမှ မပြောကြနှင့်၊ မပြောထိုက်ဘူးလို့ နားလည်ထားကြပါ။

မုခမင်္ဂလာရှိပါစေ

လူတို့ရဲ့နှုတ်မှ နေ့စဉ်ပြောဆိုနေကြသော စကားအားလုံးဟာ ဝစီကံဖြစ်ကြတယ်။ ကောင်းစွာပြောဆိုသော စကားသည် ဝစီကံကောင်း ဖြစ်တယ်။ မကောင်းသော နှုတ်ထွက်စကားသည် ဝစီကံဆိုးဖြစ်တယ်။ ဝစီကံကောင်းရှိသူသည် မိမိအတွက် ကောင်းကျိုးဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ဝစီကံဆိုးရှိသူသည် မိမိအတွက် မကောင်းကျိုးနှင့် တွေ့ကြုံရမယ်မှတ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုလျှင် မိမိ၏နှုတ်ကိုက မကောင်းကျိုးရစေရန် ဝစီကံ နှုတ်ထွက်ဆိုးအောင် ဖန်တီးလိုက်မိသောကြောင့်ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ကောင်းကျိုးကို ရလိုလျှင် ကောင်းသောစကားကိုသာ ပြောဆိုရမယ်။ ကောင်းသောစကားကို ပြောလျှင် ပတ်ဝန်းကျင်မှ ကောင်းသောစကားပြောသံ ကြားရမယ်။ ကောင်းသောစကားကြားရသူ အများက နှစ်သက်လာမယ်။ လူတို့သည် ကောင်းသောစကားကို ကြားချင်ကြရိုး ဖြစ်တယ်။ မကောင်းတဲ့စကားကို မကြားချင်ကြပါ။ မကောင်းတဲ့စကား ပြောဆိုတတ်သူကိုလည်း မနှစ်သက်ကြပါ။

စကားကောင်း ပြောဆိုတတ်သူကို လူအများက ချစ်ခင်တတ်ကြတယ်။ မြတ်နိုးတတ်ကြတယ်။ လေးစားတတ်ကြတယ်။ အထင်ကြီးတတ်တယ်။ တွေ့ဆုံချင်ကြတယ်။ သူပြောသော စကားကိုလဲ လိုက်နာလွယ်ကြတယ်။

မကောင်းတဲ့စကား ပြောဆိုသံကြားလျှင် စိတ်ပျက်ကြတယ်။ စိတ်မကြည်လင်ကြဘူး။ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်တတ်ကြတယ်။

ကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုသံကြားရလျှင် စိတ်ကြည်လင်ကြတယ်။ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရကြတယ်။ ဒါကြောင့် စကားကောင်း ပြောဆိုလေ့ရှိသူကို လူအများက ချစ်ခင်ကြ၊ လေးစားကြမြဲဖြစ်တယ်။

စကားဆိုးပြောဆိုတတ်သူကို အများက မကြိုက်ကြပါ။ ထိုသူကို အထင်အမြင်သေးကြတယ်။ မုန်းတီးသူပင် ပေါ်တတ်ကြတယ်။ စကားကောင်းပြောဆိုတတ်သူကို လူအများက အထင်ကြီးကြတယ်။ ချီးမွမ်းလေ့ရှိကြတယ်။ မုန်းစိတ်မရှိကြပါ။ အဆွေခင်ပွန်းအဖြစ် ပေါင်းဖော်လိုကြတယ်။

ဒါကြောင့် လူတို့သည် မိမိတို့ နှုတ်မှ ဝစီကံကောင်းအောင် စကားကောင်းပြောကြပါ။ နှုတ်မှထွက်သော စကားသံသည် မုခမင်္ဂလာရှိကြပါစေလို့ အကြံပေးတိုက်တွန်းပါတယ်။

လူတို့၏နှုတ်မှ မကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုနေတတ်သူသည် နောင်တနေ့နေ့တွင် မကောင်းကျိုး ဖြစ်ပေါ်လာဖို့ မကောင်းသောဂြိုဟ်ဆိုး နိမိတ်တဘောင်သံ ဆိုရွတ်နေခြင်းသဘောဖြစ်တယ်။ ကောင်းသောစကားကိုသာ အစဉ်သဖြင့် ပြောဆိုနေတတ်သူ၊ ပြောဆိုလေ့ရှိသူသည်

သူ၏ ရှေ့အတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာနှင့်ပြည့်စုံလာရမယ်လို့ ဟောကိန်းထုတ်နေခြင်းသဘော သက်ရောက်တယ်။

ထို့ကြောင့် လူကောင်း သူကောင်း ဖြစ်ချင်ကြသူတိုင်း မိမိတို့၏ နှုတ်ထွက်စကားကို သတိထားပြီး မုခမင်္ဂလာဖြစ်အောင် ကောင်းသော စကားကိုသာ ပြောကြရန် အကြံပေး တိုက်တွန်းရခြင်းဖြစ်တယ်။

ကံတရား၏ အကျိုးပေးချိန် ဥပမာ

လူတို့ပြုလုပ်ပြောဆိုနေကြသော ကံတရားသည် အချိန်နှင့်လိုက်၍ အကျိုးပေးတတ်ကြတယ်။ လူတို့က စိုက်ပျိုးထားသော စားသုံးပင်များ ကဲ့သို့ သဘောအားဖြင့် တူကြတယ်။

မိုးဦးပိုင်းက စိုက်ပျိုးထားသော စားသုံးသစ်ပင်များသည် သူ့အမျိုး အစားအလိုက် -

- မိုးလယ်ပိုင်းအခါ အရွက်သီးပွင့် စားသုံးရတာလဲ ရှိတယ်၊
- မိုးနှောင်းပိုင်း ဆောင်းဦးပေါက်ကျမှ စားသုံးရတာလဲရှိတယ်၊
- ဒါမှမဟုတ်၊ မိုးကုန်ပြီးနောက် ခန္ဓဦးပေါက်ကျမှ စားသုံးရတာလဲ ရှိတယ်၊
- ထိုနှစ်အတွင်း စားသုံးနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ နှစ်လွန်ပြီး နောင်နှစ် အနည်းငယ်လွန်ပြီးခါမှ အရွက်အပွင့်အသီး စားသုံးရတာလဲ ရှိတယ်။

လူတို့ပြုလုပ်ဖန်တီးထားကြသော ကံတရားသုံးမျိုးဟာလဲ အကျိုး ပေးသောအချိန်ပိုင်း(ပါက ကာလ)အားဖြင့် ခြားနားကြတယ်။

ပါက ကာလ

- (၁) မိုးဦးက စိုက်ပျိုးထားသော စားသုံးပင်များသည် မိုးလယ်ပိုင်း အချိန်တွင် စားသုံးကြရသလို၊ ပထမအရွယ်၌ ပြုလုပ်ထားသော ကံတရားသည် ဒုတိယအရွယ် လူလတ်ပိုင်း အသက် (၃၀ အရွယ်၊ ၄၀ ရွယ်၊ ၅၀ အရွယ်) အချိန်ပိုင်းအတွင်း အကျိုးပေးတတ်တယ်။

ဘဝနေနည်း

- (၂) မိုးဦးက စိုက်ပျိုးထားရာ မိုးနှောင်းကာလ ဆောင်းရာသီ အချိန်တွင် စားသုံးကြရသလို၊ တတိယအရွယ် အသက် ငါးဆယ်ကျော်မှ အသက် (၇၅)နှစ်အရွယ် အချိန်ပိုင်းတွင် အကျိုးပေးတတ်တယ်။
- (၃) မိုးဦးက စိုက်ပျိုးထားရာ မိုးကုန်ပြီးနောက် နွေဦးပေါက် ရောက်မှ စားသုံးကြရသကဲ့သို့ စတုတ္ထအရွယ် အသက်(၇၅) နှစ်ကျော်မှသည် အသက်(၈၀)ရွယ်၊ (၉၀)ရွယ်၊ (၁၀၀)တွင်း ကာလ အချိန်ပိုင်းရောက်မှလဲ အကျိုးပေးတတ်ကြတယ်။
- (၄) ထိုနှစ်စိုက်သော သစ်ပင်က ထိုနှစ်အတွင်း စားသုံးရခြင်း မရှိသေးမူ၍ နှစ်လွန်ပြီး ကာလ နောင်နှစ်များ ရောက်ခါမှ သီးပွင့်ကြသောသစ်ပင်မျိုးကဲ့သို့ ထိုဘဝလွန်ပြီး နောက်ဘဝ ရောက်ခါမှ အကျိုးပေးကတ်သော ကံတရားလည်း ရှိတတ် ကြတယ်။

“ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇေတိ”

“ကမ္မံ၊ ကံတရားသည်။ သတ္တေ၊ သတ္တပါတို့ကို။ ဝိဘဇေတိ၊ အကျိုးသွားကို ပိုင်းခြားဝေဖန်တတ်၏” ဆိုရာမှာ ကောင်းမှုပြုသူအား ကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေတယ်။ မကောင်းမှုပြုသူအား မကောင်းကျိုးကို ဖြစ်စေတယ်လို့ ခွဲခြားနားလည်ကြရပါမယ်။ အဖြူနဲ့အမည်း ကွဲအောင် ကတ္တားခြားပေးတာ ကံတရား။ ဥပမာ-

ပါဏာတိပါတကံ - သတ္တဝါတို့အသက်သတ်ခြင်းကံကို ပြုထားသူ၊ အဒိန္နဒါနကံ - သူတပါးဥစ္စာခိုးယူခြင်းကံ စသည်ကို ပြုထားသူ တို့သည် ငရဲကျခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ခြင်း၊ ပြိတ္တာဘဝရောက်ခြင်း စသော မကောင်းကျိုးကို ခံယူကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

- ပေးကမ်းလှူဒါန်းခြင်း ဒါနကုသိုလ်ကံကို ပြုထားသူ၊
- ငါးပါး၊ ရှစ်ပါး စသော သီလကုသိုလ်ကံကို ပြုထားသူ၊
- ဘာဝနာကုသိုလ်ကို ပွားများကျင့်သုံးထားသူတို့သည် ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ခံစားကြရမှာ ဖြစ်တယ်။

ကမ္မနိယာမ

အိုဇာကျီးကန်:

ကံတရားကို မယုံကြည်၍ မဖြစ်ပါ။ ကံ၏သဘာဝသည် ယုံသူကို ဖြစ်စေ၊ မယုံသူကို ဖြစ်စေ အကျိုးပေးထိုက်သော အချိန်ရောက်လာလျှင် အကျိုးပေးခြင်း ခံစံရမည်မှာ ဧကန်မလွဲ ဖြစ်တယ်။

ထိုသူပြုထားသော မကောင်းမှုကံသည် ထိုသူအား အချိန်ကျသော အခါ မကောင်းကျိုးပေးခြင်းခံရပုံ လက်တွေ့ ဝတ္ထုကြောင်းတစ်ခု ဒီနေရာမှာ ဖော်ပြမယ်။

ရှေးအခါ ဘုန်းကြီး ကျောင်းသားအရွယ်၊ ကိုရင်အရွယ်၊ ရဟန်းငယ် ဘဝတုန်းဆီက အထက်မြန်မာပြည်၊ ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲယင်းမြို့နယ် တွင်းရှိသော ရွာသစ်ရွာကြီး သီမိကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးတေဇဝန္တ ကျောင်းထိုင်လျက်ရှိရာ ဝိနည်းလေးစားပုံနှင့် အနေအထိုင်ရိုးသားပုံကြောင့် ရဟန်းရှင်လူ ရိုသေကြပုံကို ကိုယ်တွေ့မြင်ခဲ့ရဖူးတယ်။

ဘုန်းကြီး ဦးတေဇဝန္တဟာ ငယ်ရွယ်စဉ် လူပျိုပေါက်ဘဝ အချိန်တုန်းက သူ့ရဲ့မိက်မဲ့ပုံကို ဘုန်းကြီးရဲ့ ငယ်ဆရာတော်ကြီး ဦးဝိလာသ ပြောပြ၍ သိရဖူးတာက -

သူ့ကို မိဘများက စာသင်ကြားဖို့ ကျောင်းထားတယ်၊ ကျောင်း မနေဘူး။ ထိုအချိန် အထက်မြန်မာပြည် တောရွာများမှာ ဘုန်းကြီး ကျောင်းတစ်မျိုးတည်းသာရှိလို့ ကျောင်းသားများကို ဘုန်းကြီးကျောင်း မှာပဲ ပညာသင်ကြားပေးကြတယ်။ သူဟာ ကျောင်းမှ ထွက်ပြေးပြီး တောထဲ၌ တစ်ယောက်တည်းလှည့်လည်ပုန်းအောင်းနေတယ်။ ရွာထဲက ဆန်ဆီဆားကို ခိုးယူပြီး သူ့ဖာသူ ချက်ပြုတ်စားသောက်တယ်။ အချိန်ရှိသမျှ တော တိရစ္ဆာန်အများ၊ ငှက်အမျိုးမျိုးနှင့် ယုန်၊ ရှဉ့်၊ ဖွတ်၊ ပဒတ်၊ လိပ်၊ တောကြက် စသည်တို့ကို လိုက်လံရှာဖွေဖမ်းယူပြီး ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ် စားသောက်နေခဲ့တယ်။

ဖမ်းဆီးရသမျှထဲက တစ်နေ့စာ မကုန်သော သတ္တဝါများကို ခြေထောက်ရိုက်ချိုးထားခြင်း၊ မျက်စိထိုးဖောက်ထားခြင်း၊ အတောင်ပံ ရိုက်ချိုးထားခြင်း၊ ဖွတ်၊ ပဒတ်များကို အမြီးချင်းချည်နှောင်ပြီး ထွက်

မပြေးနိုင်အောင် အသနားမဖက် ရက်စက်စွာ ချုပ်နှောင်ထားတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ထိုမကောင်းမှု ကံများက သူ့အား တစ်နေ့တွင် အကျိုးပေး မည်ကို သူမသိပါ။

သံဝေဂ ရချိန်ရှိ၏

ဘုန်းကြီး ဦးတေဇဝန္တ ငယ်ရွယ်စဉ် ကျောင်းသားကြီးဘဝ အချိန်တွင် အလွန်မိုက်မဲပေတေခဲ့သော်လည်း လူပျိုကြီးဘဝ အရွယ်ရောက်လာတဲ့အခါ မိုက်မဲချင်စိတ်မရှိတော့ဘူး။ ဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ သူ၏စိတ်ဆန္ဒအလျောက် လာရောက်နေတယ်။ ကောင်းမွန်စွာနေပြီး စာတတ်အောင် ကြိုးစား သင်ယူတယ်။ ထိုနောက် ရှင်ပြု၍ ကိုရင်ဝတ်နှင့် နေပြီး ရဟန်းပြုလာတယ်။ ရဟန်းပြုပြီးပြန်တော့လည်း စာတတ်အောင် သင်ချင်တဲ့ဆန္ဒ ပြင်းပြ လာလို့ မန္တလေးမြို့ပေါ်ရှိ စာသင်ကျောင်းများနှင့် စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးစာပေ ကျမ်းဂန်တတ်အကျော် ဆရာတော်ကြီးများ ထံပါး ချဉ်းကပ်ပြီး ကောင်းစွာ သင်ယူခဲ့တယ်။

အဲသည်နောက် သူ့ရဲ့ ငယ်ဆရာတော် အပင့်ခိုင်းလို့ ဒကာကြီးများ လိုက်ပင့်ကြတယ်။ လိုက်ပါခဲ့ပြီး အဆိုပါ ရွာသစ်သိမ်ကျောင်းမှာပဲ တစ်သက်ပန် ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီး ဖြစ်လာရတယ်။

ကံတရား၏အကျိုးပေးချိန်

ကံတရားဟာ အချိန်နှင့်လိုက်ပြီး အကျိုးပေးတတ်တယ်ဆိုတာ အင်မတန်မှန်တယ်။ ဘုန်းကြီး ဦးတေဇဝန္တသည် စာပေကျမ်းဂန်တတ်ပြီး အနေအထိုင်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ပါးဖြစ်လို့ ရပ်ရွာနယ်ပယ်က ကြည်ညို လေးစားကြတယ်။

ဒုတိယအရွယ်ကာလပိုင်းအချိန် အသက် သုံးဆယ်ရွယ်၊ လေးဆယ် ရွယ်မှ ငါးဆယ်ရွယ်တိုင်အောင် ကျန်းမာရေးကောင်းပါတယ်။ တောင့် တင်း၍ ပြည့်ဖြိုးသော ကိုယ်ခန္ဓာရှိတယ်။ ဣရိယာပုထ်ခိုင်မာပြီး တွေးတော စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ ကျန်းမာရေးနှင့် စပ်လျဉ်းလို့ ဘာမှ ပူပန်စရာမရှိဘူး။

အဲ... တတိယအရွယ်ပိုင်း အသက် ငါးဆယ်ကျော်လဲ ရောက်လာ
ရော ကျန်းမာရေး တစ်စတစ်စ ချို့ယွင်းစပြုလာတယ်။ သူ လုပ်ခဲ့တဲ့
ကံတရားက နှုတ်ဆက်လာပြီကိုး။

ရံခါ မျက်စိနာတယ်၊ ဒူးနာတယ်၊ ခါးနာတယ်၊ သူ လက်လှမ်း
မီရာ ဆေးနည်းအမျိုးမျိုး ကောင်းနှီးရာရာ ကိုယ်တိုင်စီမံဖော်စပ်ပြီး
အမြဲစားသုံးမှီဝဲနေရပြီ။ ရောဂါအခြေအနေ အလွန်ကြီးမဆိုးလှသေးဘဲ
နေသာထိုင်သာရှိတယ်လို့ ထင်ရတယ်။

အချိန်နှင့်လိုက်၍ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ ကောင်းမွန်လာခဲ့ပြီလို့
တော့ မဆိုနိုင်ဘူး။ အသက်အရွယ် တတိယပိုင်း ငါးဆယ်ကျော်လို့
စတုတ္ထပိုင်းအချိန် ခြောက်ဆယ်ရွယ်အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာသော
အခါ ကျန်းမာရေးအခြေအနေ ဆိုးလာတယ်၊ မျက်စိနာရောဂါ ဦးစွာ
ဆိုးလာတယ်။

တဖြည်းဖြည်းနှင့် မျက်စိနာပုံမှာ လုံးဝကွယ်သွားတဲ့အထိ ရောက်
လာလို့ ဘာမှ မမြင်ရရှာတော့ပါ။ နောက် ဒူးနာရောဂါကလဲ တိုးပြီး
ဆိုးဝါးလာခဲ့ရာ နောက်ဆုံး ဒူးကျိုးသလို ဘယ်ကိုမှ မသွားနိုင် မလာ
နိုင်ရှာတော့ပါ။ ခါးနာတာတို့ ခေါင်းကိုက်တာတို့ ပူးကပ်ဝင်ရောက်ပြီး
လာကြတော့ ဆရာတော်ကြီးခမျာ... အိုခါမှ ဒုက္ခတွေ့စပြုပြီး ခံရသကဲ့သို့
ဖြစ်နေရရှာတော့တယ်။

အိုနာကျိုးကန်းဆိုတာ ငါမှ အစစ်

တရားအကျင့်နှင့်နေလာခဲ့သော သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး
တစ်ပါးဖြစ်လို့သာ ကြိတ်မှိတ်၍ ရောဂါစုံ ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ခံနေ
နိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဘဝတူရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်းက သိမြင်တော်မူ
ကြတယ်၊ ဖြစ်ရပ်အခြေမှန်ကို သိလို့ သနားကြတယ်။

တခါတရံ ဆရာတော်ကြီး ဦးတေဇဝန္တက သူ့ရဲ့ငယ်တပည့်ရင်း
ဒကာများကို သတိသံဝေဂ ရကြစေရန် ဆုံးမစကားပြောတဲ့အခါ-

“ငါ့ကိုကြည့်ကြဟေ့၊ အို-နာ-ကျိုး-ကန်းဆိုတာ ငါမှ
အစစ်ပဲ၊ အိုလဲ အိုခဲ့ပြီ၊ နာလဲ နာခဲ့ပြီ၊ ကျိုးလဲ ကျိုးခဲ့ပြီ၊ ကန်းလဲ

ကန်းခဲပြီ၊ ကိုယ့်ကံနှင့်ကိုယ် ခံစားရတော့ ဘယ်သူတတ်နိုင်
မှာလဲ”-
လို့ ကြေကွဲဖွယ်ရာ အမိန့်ရှိတော်မူလေ့ရှိရာပါတယ်။

ဘယ်သူမပြု မိမိမူ

သတ္တဝါတို့သည် သံသရာခရီး ကျင်လည်နေထိုင်ကြရာတွင် မိမိ၏
ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးကို မိမိသာလျှင် ဖန်တီးသူ ဖြစ်ကြတယ်။

ဘုန်းကြီး ဦးတေဇဝန္တ စတုတ္ထအရွယ်ပိုင်း အိုလာခါမှ သူ့ရုပ်
ခန္ဓာ ချွတ်ယွင်းပျက်စီးလာပုံကို ကြည့်ပြီး သနားကြရသော်လဲ ဘယ်သူ
ကမှ ခွဲဝေ၍ ခံယူနိုင်စွမ်းမရှိကြပါ။

အကြောင်းမှာ သူသည် ပျိုရွယ်စဉ်က ပထမအရွယ်ပိုင်းအချိန်က
မိုက်မဲသော စိတ်ယုတ်မာကြောင့် အဟိတ်တိရစ္ဆာန်ငယ် အမျိုးမျိုးတွေကို
အသနားမဖက် ရက်စက်စွာ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက် ချက်ပြုတ်စားသောက်
ခဲ့သော သူ့ရဲ့မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံတွေက သူ့ဘဝတွင် ရေဆေးလို့
မရနိုင်ပါ။ မကောင်းကျိုးပေးခြင်း ခံရရာတော့တယ်၊ အသိဉာဏ်ရှိသော
ဘဝတူရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်းက နားလည်နေကြပြီး ဖြစ်တယ်။

ဒါ့ကြောင့် ဘဝခရီးတစ်လျှောက်မှာ ချမ်းမြေ့စွာနေလိုကြလျှင်
သတ္တဝါတို့ကို မသတ်ကြနှင့်၊ မညှဉ်းဆဲကြနှင့်လို့ နီးစပ်ရာ ရဟန်းရှင်လူ
တို့ကို ဦးတေဇဝန္တက သတိပေးသွားတယ်လို့ မှတ်ယူကြပါတယ်။

ပါဏာတိပါတကံမှတစ်ပါး အခြားဒုစရိုက်ကံတွေကို လွန်ကျူးတဲ့
သူများဟာလဲ ဒုစရိုက်ကံအားလျော်စွာ မကောင်းကျိုးခံကြရလိမ့်မယ်
ဆိုတာကိုလဲ သိနေရပါတယ်။

ကံတရားကို မယုံကြည်သော

အဓမ္မသက္ကရ လိစ္ဆဝိမင်း

လောကမှာ မပြောပလောက်ဘူးလို့ ထင်ရတဲ့ ကောင်းကံဆိုးကံ
ကလေးများက အကွက်စေ့စေ့ အကျိုးပေးပုံ သာဓကဝတ္ထုတစ်ခုကို

ပြောရဦးမယ်။ ဒီဝတ္ထုက မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်က ဖြစ်ပါတယ်။

သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူဆဲ အချိန်၊ ဝေသာလီပြည်မှာ အဗ္ဗသက္ကရ အမည်ရှိသော လိစ္ဆဝီမင်း စိုးစံလျက်ရှိတယ်။

အဲဒီမင်းဟာ နတ္ထိက မိစ္ဆဒိဋ္ဌိအယူရှိတယ်။ ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးပေး တတ်ပုံကို ယုံကြည်သူမဟုတ်ပါ။ ကောင်းမှုပြုသော်လဲ ကောင်းကျိုးမရ၊ မကောင်းမှုပြုသော်လဲ မကောင်းကျိုးမပေး၊ ဘာလုပ်လုပ် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးမရှိ၊ သူတို့ဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတတ်သော လောကလို့ အယူ သည်းသူ ဖြစ်တယ်။

သူ အုပ်စိုးလျက်ရှိသော ဝေသာလီမြို့တွင်း တစ်နေရာမှာ အိမ်ဆိုင်ခင်း၍ ဈေးရောင်းနေသူ ကုန်သည်တစ်ယောက်ဟာ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်တယ်။

ပင်ကို၌က သီလရှိသူ

ထိုကုန်သည်ရဲ့ စိတ်အာရုံဟာ ကြည်လင်ပြီး ပင်ကိုသဘော အားဖြင့် သီလနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်တယ်။ သတ္တဝါတို့ရဲ့ အသက်ကို မသတ်ဘူး။ သူများ သတ်တာဖြတ်တာကိုလဲ သူမနှစ်သက်ဘူး။ သူများ ဥစ္စာ ခိုးယူခြင်းမရှိပါ။ သူတကာခိုးယူကြတာကိုလဲ သူမနှစ်သက်ဘူး။

မဟုတ်မှန်သော စကားကို ပြောဆိုလေ့မရှိပါ။ သူတစ်ပါး အိမ်ယာ မထိပါး၊ သေရည်သေရက်လဲ မသောက်စား၊ သူ့ရဲ့ပင်ကို စိတ်သဘာဝကိုက ငါးပါးသီလနှင့် ပြည့်စုံနေသူဖြစ်တယ်။

သူတစ်ပါးအပေါ် အမျက်စောင်းမာန်မရှိပါ။ မနာလိုခြင်း၊ ဝန်တို ခြင်းသဘော မရှိပါ။ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ မရှိပါ။ သူတစ်ပါးတို့ ပြောဆိုကြသည်ကိုလဲ မကြိုက်ပါ။ သူတစ်ပါးမကောင်း ကြောင်းကို သူကိုယ်တိုင်လဲ မပြောဘူး။ သူတစ်ပါးက လာပြောလျှင်လဲ စိတ်ဝင်စားခြင်း မရှိ၊ နားမထောင်ဘူး၊ သို့ရာတွင် သူတစ်ဘက်သားရဲ့

ကောင်းသော ဂုဏ်သတင်းကိုတော့ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ထုတ်ဆိုကာ ချီးမွမ်းတတ်တယ်။ ပိုမိုချဲ့ကားပြီးလဲ မပြောတတ်ဘူး...တဲ့။

သူ့ရဲ့ အိမ်ဆိုင်အနီးမှာ လူအများသွားလာနေတဲ့ ခြေကြောင်း လမ်းကလေးတစ်ခုရှိသတဲ့။ မိုးရွာတဲ့အခါ အဲဒီ ခြေကြောင်းလမ်းပေါ် ရေလွှမ်းလို့ ခရီးသွားများ ရေထဲဖြတ်ဆင်းသွားကြရတယ်။ လူသွားများ ပြန်တော့ ခြေရာခွက်ထပ်နေသောနေရာမှာ ရွှံ့ညွန်အိုင်ဖြစ်လာတယ်။

ထိုရွှံ့အိုင်ကို လွတ်အောင် ခုန်လွှားသွားသူများရှိတယ်။ မခုန်လိုသူ များက ခြေထောက် ရွှံ့ပေခံပြီး ဖြတ်ဆင်းသွားကြရတယ်။ ခရီးသွားသူများ ဆင်းရဲကြပုံကို အဲဒီကုန်သည်က သူ့ရဲ့အိမ်ပေါ်ကနေကြည့်ပြီး သနားနေ မိတယ်။

တစ်နေ့တော့ တောချုံထဲမှာ သူတစ်ပါး လွတ်ပစ်ထားတဲ့ အနံ့ အသက်မရှိ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူတဲ့ နွားခေါင်းရိုးတစ်ခုတွေ့တယ်။ ကောက် ယူလာခဲ့ပြီး ရွှံ့အိုင်အလယ်မှာ ချထားလိုက်သတဲ့၊ တံတားခင်းပေးလိုက် တာပေါ့လေ။

ခရီးသွားများဟာ ခြေတစ်ဘက်က နွားခေါင်းပေါ်ချပြီး ရွှံ့အိုင်ကို ကျော်သွားနိုင်ကြတယ်။ ရေထဲ မဆင်းကြရလို့ ကျေးဇူးတင်ကြတယ်။ ကုန်သည်လဲ ဆိုင်ပေါ်ကနေ ခရီးသွားလာသူများ မပင်မပန်း ချမ်းသာ စွာ ဖြတ်ကူးသွားလာနေကြပုံကို ကြည့်ပြီး ဝမ်းမြောက်နေတယ်။

ငါ့ရဲ့အလုပ်ဟာ ဘာမှမခက်ခဲ၊ တောထဲချုံထဲမှာ အမှိုက်သရိုက် ကဲ့သို့ ပစ်လွှင့်ထားသော အသုံးမကျတဲ့ အသေးအဖွဲ့ပဲ။ ငါ့ရဲ့စေတနာနှင့် အကြံစိတ်ကူးအရ နွားခေါင်းရိုး တံတားခင်းလိုက်တာ ကျေးဇူးရှိပါ ပေတယ်လို့ စိတ်ထဲကပြောရင်း ကြည်နူးနေတတ်တယ်။

လူ့လောကမှာ စေတနာကောင်းဖြင့် အများ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာကို ဆောင်ရွက်ချင်စိတ် ရှိကြမယ်ဆိုလျှင် နေရာတိုင်းမှာ လုပ်ဆောင်ဖွယ်တွေ များစွာရှိပါတယ်။

တစ်နေ့သ၌ အဲဒီကုန်သည် ရေချိုးဆိပ်တစ်ခု ရောက်သွားရာ သူ့ရဲ့မိတ်ဆွေများ ရေချိုးဆင်းနေကြတုန်း...ရယ်မြူးလိုတဲ့စိတ်နဲ့

ကမ်းပေါ်မှာ ချွတ်ပုံချထားကြတဲ့ ပုဆိုးတွေကို သိမ်းယူပြီး တစ်နေရာမှာ ဝှက်ထားတယ်။ သူကတော့ ချုံကွယ်က ကြည့်ပြီး ရယ်နေတယ်။ အဝတ်ပုဆိုး ပျောက်သူများမှာ ကမ်းပေါ် မတက်ရဲ၊ စိတ်ဆင်းရဲပြီး နေကြရှာတယ်။ သူကတော့ ရယ်လို့အားရမှ သူတို့ရဲ့ပုဆိုးများကို ထုတ်ပေးလိုက်တယ်။

အကွက်စေ့စေ့ အကျိုးပေးတဲ့ ကံတရား

ကံတရားဟာ ဘယ်လို အကွက်စေ့စေ့ အကျိုးပေးတယ်ဆိုတာ သိသာလောက်ရုံ ဒီဝတ္ထုဇာတ်လမ်းကို ခြုံပြီးပြောကြစို့ရဲ့။

ကုန်သည်ဟာ အဲသလိုနေရင်းနဲ့ တစ်နေ့တော့ ရာဇဝတ်ဘေး သင့်ပြီး ကွယ်လွန်ခဲ့တယ်။ ဒီအကြောင်း နောက်နား ရောက်တော့ ပေါ်လာမယ်။ သေလွန်ပြီး စိတ်ထား နှလုံးကောင်း ရှိတဲ့အတွက် ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီး ဖြစ်သွားတယ်။ ရုပ်ရည်အဆင်းလဲ အလွန်သန့်ရှင်း လှပတယ်။ မွန်ရည်တယ်။ ချောမောပြေပြစ်တယ်။ ကုန်သည်အကြောင်း ဒီမှာ ဒီလောက်ပဲ မှတ်ထားဦး။

နတ္ထိကဒိဋ္ဌိအယူရှိတဲ့ အဗ္ဗသက္ကရ လိစ္ဆဝိမင်းအကြောင်း ဖြတ်ပြီး ပြောဖို့ရှိနေသေးတယ်။ စောစောက ပြောသလို ဒီမင်းက ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာ မရှိတဲ့မင်း။ လောကကြီးမှာ ကောင်းတာလုပ်လုပ်၊ မကောင်းတာလုပ်လုပ်၊ ဘာမှ မထူးဘူး။ ကောင်းကျိုး ဆိုးပြစ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ သူဖြစ်ချင်သလို ဖြစ်နေတာ၊ ဒါကို နတ္ထိကဒိဋ္ဌိခေါ်တယ်။ ဒီအယူဟာ အလွန်ကြောက်စရာကောင်းတယ်။ ဒီလူမျိုးက လောက ကြီးမှာ ထင်ရာလုပ်မှာ။

ဒု-သ-န-သော စိတ်ကူး

ဒီမင်းက တစ်နေ့တော့ ဆင်ယာဉ်စီးပြီး ခြွေရံပရိသတ်တွေနဲ့ မြို့တော်ကို လည့်လည်ကြည့်ရှုသတဲ့။ သူ့ကို တိုင်းသူပြည်သားတွေကလဲ ကိုယ့်နေရာအလိုက် အရိုအသေပေးပြီး ကြည့်လေ့ရှိကြတယ်။ အမျိုးသမီး ငယ် တစ်ဦးကလဲ လေသာပြုတင်းကို ဖွင့်ပြီး ကြည့်နေတုန်း အဲဒီ

ဘဝနေနည်း

မင်းက မြင်သွားတော့ တစ်ခါတည်း နှစ်သက်စွဲလမ်းသွားတယ်။ မင်းချင်းယောက်ျားတစ်ဦးလွှတ်ပြီး သာမိကလား၊ အသာမိကလား အမေးခိုင်း။ ယောက်ျားခင်ပွန်းရှိမှန်း သိတယ်ဆိုရင်ပဲ အဲဒီယောက်ျား သူ့ထံ နေ့စဉ် ခစားရမယ်လို့ အမိန့်ချလိုက်တယ်။ ရှင်ဘုရင်လုပ်ပြီး အတင်းအဓမ္မသိမ်းပိုက်သွားတယ်ဆိုရင် လူကြားလို့ မကောင်းတော့ အချိန်ဆွဲလိုက်တာပေါ့လေ။

အဲဒီအချိန်က စပြီး ဇနီးမောင်နှံနှစ်ဦးမှာ စိတ်တွေ ဆင်းရဲ နေရှာကြရတယ်။ ဘာအလုပ်မှ မခိုင်းဘဲနဲ့ ဘုရင့်ရှေ့မှာ တစ်နေကုန် ခူးတုပ်ထိုင် ခစားရတာလဲ ဆင်းရဲတစ်မျိုး၊ ညဉ့်ဆဲနည်းတစ်မျိုး ဖြစ်နေ ပြန်တယ်။ ၂-ရက် ၃-ရက်လောက်ရှိတော့ ဒီယောက်ျားကို အမိန့်တော် တစ်ခု ချမှတ်တယ်။

“ဝေသာလီပြည်နဲ့ သုံးယူဇနာဝေးတဲ့နေရာမှာ ဒကရက္ခိသ် စောင့်တဲ့ ရေကန်က နေအရုဏ်အဆင်းရှိတဲ့ မြေနှီ မြေညက်နဲ့ ကြာနီ ကြာညိုများ နေ့ချင်းပြန် သွားယူဆက်သရမယ်မောင်မင်း၊ ဝတ္တရားပျက်ကွက်ပါက မောင်မင်း အသက်သေစေ” ဆိုတော့ ဒါ သေတွင်းပို့တာပဲ။ သူက သိတယ်။ ဘာတတ်နိုင်မတုန်း၊ ဘုရင့်အမိန့်တော်ကိုး။ ခိုင်းတဲ့ အချိန်ကလဲ အချိန် အတော်နဲ့သွားပြီ၊ ၃-ယူဇနာခရီးဆိုတော့ တစ်ယူဇနာ ၁၃-မိုင်နဲ့တွက်ရင် မိုင်၄၀-ခန့်ခရီး၊ ရေကန်ကလဲ ဒကရက္ခိသ်ခေါ်တဲ့ ဘီလူးစောင့်တဲ့ကန်။

ယောက်ျားကောင်းတို့ သတ္တိ

ဒါပေမယ့် ဒီယောက်ျားက လုံ့လ ဝီရိယ သတ္တိရှိတဲ့သူ။ ‘ယောက်ျားတို့ လုံ့လ၊ သေခါမှ ချရမယ်’ဆိုတဲ့ စိတ်ထားနဲ့ ချက်ချင်း အိမ်ပြန်သွား၊ မိန်းမကို အကျိုးအကြောင်းပြောပြ၊ ထမင်းထုပ်ကလေး အပြင်ခိုင်းပြီး တစ်ဟုန်ထိုးပြေးသွားလိုက်တာ ရေကန် နေမွန်းမတည့်မီ ရောက်သွားတယ်။ မိန်းမကလဲ အိမ်မှာ ငိုယိုကျန်ခဲ့ရှာတယ်။ ရေကန်ရောက် တယ်ဆို မနားအားဘူး။ ပါလာတဲ့ထမင်းထုပ်ကလေးဖြည့်ပြီး မောမောနဲ့ စားဖို့ပြင်တယ်။ သူဟာ သတိလဲရှိ၊ အသိဉာဏ်ကလဲ ရှိတဲ့သူဆိုတော့

ကမ္မနိယာမ

၆၉

မစားသေးဘူး။ ပထမဆုံး တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်၊ ကန်စောင့်နတ်တွေကို ပသလိုက်တယ်။ အမျှအတန်းလဲ ပေးဝေလိုက်တယ်။ ဒါ မှတ်ထားကြ၊ ရှေးက ဗမာတွေလဲ ဒီလိုပဲ လုပ်လေ့လုပ်ထရှိခဲ့ကြတယ်။ လေးစားသမှုပြုတာ၊ ပေးကမ်းတာကို မကြိုက်တဲ့ သတ္တဝါ ဘယ်မှာ ရှိလိမ့်မတုန်း။

ဒါနဲ့ တိုတိုပြောတော့ အလွန်ကြမ်းတမ်းတဲ့ ရေကန်စောင့် ဘီလူးဟာ ဒီယောက်ျားအပေါ် ချစ်ခင်လာပြီး လူယောင်ဖန်ဆင်းကာ အရုဏ်အဆင်းရှိတဲ့ မြေနီ မြေညက်နဲ့ ကြာနီ ကြာညိုတွေကို လိုသလောက် ယူပါလို့ ခွင့်ပေးတယ်။ ဒါနဲ့ ချက်ချင်းယူပြီး ၃-ယူနောခရီး တစ်ဟုန်ထိုး ပြန်ပြေး လာခဲ့ရရှာတယ်။ နေကလဲ အတော်နဲလာပြီကိုး။ ဒီကြားထဲ ကနေ သေလဲ မတတ်နိုင်ဘူး။ ငါ့အစွမ်းရှိသမျှတော့ မလျှော့ဘူးကွ ဆိုပြီး ကြိုးစား ပြေးလာလိုက်တာ မြို့တံခါးပေါက်လဲ ရောက်ရော နေမှမဝင် သေးဘူး၊ တံခါးမှူးတွေက တံခါးပိတ်ထားလို့ မဝင်ရရှာဘူး။ အော်ပြီး ခေါ်တယ်။ ဘယ်သူမှ မထူးဘူး။

ဒီရှင်ဘုရင်က သူ့မိန်းမလိုချင်လို့ အကြံနဲ့လုပ်တာကိုး။ လုပ်ပါစေ။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ကိုယ့်ဘက်က မှန်ဖို့လိုတယ်။ လုံ့လ ဝီရိယ သတ္တိရှိဖို့ လိုတယ်။ ဖြစ်သမျှအကြောင်း အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ငါ ဘာလုပ် သင့်သလဲ။ မောမောနဲ့ ခဏရပ်ပြီး စဉ်းစားလိုက်တယ်။ အဓမ္မသက္ကရ လိစ္ဆဝီမင်းက မေးရင် နေမဝင်မီ ရောက်ပါလျက်နှင့် တံခါးမှူးများက တံခါးပိတ်ထားလို့ မဝင်ရကြောင်း မျက်မြင်သက်သေထူမယ်။ သူက စဉ်းစားတယ်။ ဒါပေမယ့် အနီးအနားမှာ သက်သေထူစရာ တစ်ယောက်မှ မတွေ့ရဘူး။ ရော... ခက်ကပြီ။

ဘုမ္မစိုးနတ် သက်သေထား

ဒါနဲ့ ဟိုကြည့် ဒီကြည့် ကြည့်တော့ မြို့ပြင် မလှမ်းမကမ်း တစ်နေရာမှာ ခိုးမှုနဲ့ မသေမရှင် တံကျင်လျှိုခဲနေရတဲ့ ရာဇဝတ်သား တစ်ယောက်ကို တွေ့ရတယ်။ ဒါနဲ့ ကြံရာမရ အဲဒီလူကိုပဲ သက်သေခံဖို့ အကျိုးအကြောင်းသွားပြောတော့-

“မိတ်ဆွေ၊ ကျွန်ုပ်က ယနေ့နက်ဖြန် သေရမယ့်ရာဇဝတ် သား၊ ကျွန်ုပ်ကို သက်သေထူလို့ ဘာထူးမှာလဲ။ ဒီမှာမိတ်ဆွေ ကျွန်ုပ်အကြံပေးပါမယ်။ ညသန်းခေါင်လောက်မှာ အလွန်တန်ခိုး ကြီးတဲ့ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးတစ်ဦး နတ်မြင်းပျံကြီးစီးပြီး ကျွန်ုပ်ထံ အမြဲလာလေ့ရှိပါတယ်။ ခဏစောင့်ပါ။ သူ့ကို သက်သေထူရင် ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်”

အမောင်လူသား အသက်ရှင်ပါလော့

“ကောင်းပါပြီ မိတ်ဆွေ” ဆိုပြီး စောင့်လို့ တစ်အောင်လောက် ကြာတော့ ဦးစွာ အမွှေးအနံ့များ ကြိုင်လာတယ်။ အလင်းရောင်တွေ ဖြာနေတော့ တွေ့ရတယ်။ မရှေးမနှောင်းမှာပဲ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူတဲ့ နတ်မြင်း ပျံကြီး စီးလာတဲ့ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးကို တအံ့တဩ တွေ့မြင်ရတယ်။ နတ်မြင်းပျံကြီးက ‘မနောဇေ’လို့ ခေါ်တယ်။ ဗမာလိုတော့ စိတ်လောက် မြန်တယ်။ စိတ်မြန်သလောက် မြန်တယ်ပေါ့။ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူတဲ့ မြင်းကြီးဟာ ကကြီးတန်ဆာတွေနှင့် အင်မတန်မှ ရှုလို့မငြီးစရာကြီး ဖြစ်နေတယ်။ ရောက်လာတယ်ဆိုရင်ပဲ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးက ရာဇဝတ်သား အနီး သွားရပ်ပြီး ခါတိုင်းပြောနေကျ စကားအတိုင်း...

“ဇီဝ ဘော- အမောင်လူသား၊ အသက်ရှင်ပါလော့။

ဇီဝိတ မေဝ သေယျော-အသက်ရှင်နေရခြင်းသည်သာလျှင် သင့်အား မြတ်ပါသေး၏”-

လို့ တိုက်တွန်းစကား ပြောတယ်။ အဲသလိုပြောပြီး လှည့်ပြန်မယ်အလုပ်၊ သက်သေထူဖို့ စောင့်နေတဲ့ ယောက်ျားက ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးကို အကြောင်းစုံ ပြောပြီး မေတ္တာရပ်ခံရှာတယ်။ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးဟာ စိတ်ကောင်းနှလုံး ကောင်းရှိပြီး အမှန်ကိုလိုလားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ ချက်ချင်းပဲ သဘောတူ လိုက်တယ်။

ဒါနဲ့ နောက်တစ်ရက် ရှင်ဘုရင်က အဲဒီယောက်ျားကို တာဝန် ပျက်ကွက်မှုနဲ့ သတ်စေ အမိန့်ချမယ်လုပ်တော့ ဒီယောက်ျားကလဲ

သတ်ခါမှ သတ်ရော၊ မှန်ရာကို သတ္တိရှိရှိ သံတော်ဦးတင်လိုက်တယ်။

“ကျွန်တော်မျိုး အမိန့်တော်အရ မြေနီ မြေညက် ကြာနီ ကြာညို တို့ကို ဒကာရက္ခိသံစောင့်တဲ့ ရေကန်က ယူဆောင်ပြီး အမိန့်တော်အတိုင်း နေမဝင်မီ ရောက်ပါတယ်။ တံခါးမှူးများက ပိတ်ထားလို့ မဝင်ရကြောင်း ပါ”လို့ သံတော်ဦးတင်တော့ ဘုရင်က “ဘယ်သူ့ကို သက်သေပြနိုင် မတုန်း”လို့ မေးတယ်။ မြို့ရိုးပေါ်မှာ ကြာဖက်နှင့်ထုပ်ပြီးတင်ထားတဲ့ အကြောင်း၊ မယုံလျှင် ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးကို မေးနိုင်ကြောင်း ပြောတော့ အဓမ္မသက္ကရမင်းက စကားဆန်းဖြစ်နေလို့ မယုံဘူး။ အဲဒီယောက်ျားက ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးဟာ နတ်မြင်းပျံကြီးစီးပြီး တံကျင်လျှိုထားတဲ့ ရာဇဝတ် သားထံ ညသန်းခေါင်အချိန်တိုင်း လာကြောင်း၊ ဘယ်လောက်ရှုကြည့် ဖွယ်ကောင်းကြောင်း ဆက်ပြီးပြောတော့... မင်းက စိတ်ဝင်စားသွား တယ်။ “ဟုတ်တာ မဟုတ်တာ အပထား၊ ဆန်းလှတယ်၊ လိုက်တော့ ကြည့်ဦးမှပဲ”ဆိုပြီး အဲဒီ ညမှာပဲ ရာဇဝတ်သား အနီးသွားပြီး စောင့်ကြတယ်။

အချိန်ကျတယ်ဆိုရင်ပဲ နတ်ပန်းရနံ့တွေ ကြိုင်လှိုင်ပြီး အလင်းရောင် တွေ မြင်တွေ့ရတော့ သိပ်စိတ်ဝင်စားသွားတယ်။ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူတဲ့ မနောဇေ နတ်မြင်းပျံကြီးနှင့် အလွန်ကျက်သရေရှိပြီး ချောမောလှပတဲ့ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးကို မြင်ရတယ်ဆိုရင်ပဲ မျက်တောင်မခတ် ရပ်ပြီးကြည့် နေတယ်။ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးက ထုံးစံအတိုင်း ရာဇဝတ်သားအနီးသွားပြီး...

“အမောင်လူသား၊ အသက်ရှင်ပါလော့၊ အသက်ရှင် ခြင်းကို အလိုရှိပါလော့။ အသက်ရှင်နေရခြင်းသည်သာလျှင် သင့်အား မြတ်ပါသေး၏”လို့-

ထုံးစံအတိုင်း အားပေးစကား ပြောတာကိုလဲ ကြားရော၊ လောကကြီးမှာ မျက်စိနဲ့မြင်မှ ယုံမယ်ဆိုတဲ့ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိ အယူရှိတဲ့ မင်းကြီးဟာ ကိုယ့်မျက်စိ ကိုယ့်နားကို မယုံနိုင်အောင် ဖြစ်သွားတယ်။

ဘာမှမရှိတဲ့ အယူဝါဒဆိုတာ

လောကကြီးက အင်မတန် ကျယ်ဝန်းတယ်။ ဆန်းလဲဆန်းကြယ်တယ်။ ကိုယ်ရောက်ဖူးတဲ့ နေရာက နည်းနည်း။ မြင်ဖူး ကြားဖူးတာက မဆို စလောက်။ မရောက်ဖူးတာ၊ မမြင် မကြားဖူးတာတွေက အများကြီး။ ဒါကြောင့် ကိုယ်သိတာ ကိုယ်တတ်တာကလေးကို အထင်မကြီးရဘူး။ နတ္ထိက ဒိဋ္ဌိသမားဆိုတာ ကံ၊ကံ၏ အကျိုး မယုံကြည်ရုံတင် မကဘူး၊ သူက... ဒီဘဝ၊ နောက်ဘဝဆိုတာလဲ မရှိဘူး။ ဒီလို အယူရှိတယ်။ ဒါတင်မကသေးဘူး... အသိမှန် အမြင်မှန်ရအောင် ကျင့်ကြံနေတဲ့ သူတော်သူမြတ်၊ ကျင့်ကြံအောင်မြင်ပြီးလို့ ဘဝတွေ၊ ကမ္ဘာတွေ၊ စကြဝဠာတွေ အကြောင်း ထိုးထွင်းသိမြင်ပြီး ဟောပြောနိုင်တဲ့ 'သူတော်သူမြတ်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးတွေဆိုတာလဲ မရှိနိုင်ဘူးလို့ အဲသလို ဝါးလုံးရှည်နှင့် အကုန်ရမ်းပြီး 'နတ္ထိ ဘာမှမရှိ' ဆိုတဲ့ဟာ အပေါ်မှာပဲ ပေပြီး ထိုင်ထားတယ်။ ဒီခေတ်မှာတောင် ဒီလောက် တိုးတက်တဲ့ဝါဒ ရှိမှ ရှိပါ့မလား။

အဲ... အဲသလို အယူဝါဒရှိတဲ့ မင်းဟာ အခု ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးကိုလဲ တွေ့ရော၊ သူ့ဝါဒ နည်းနည်းလှုပ်လာတယ်။ နဲ့စပြုလာတယ်။ မေးမြန်းစုံစမ်းချင်တဲ့စိတ်တွေလဲ ပေါ်လာတယ်။ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးက သူ့ကိစ္စပြီးလို့ လှည့်ပြန်မယ်အလုပ်၊ ကြာခူးသမားက အကျိုးအကြောင်း ပြောပြပြီး သက်သေခံဖို့ တောင်းပန်ရှာတယ်။ အမှုသွား အမှုလာ ပြောအပြီး ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးက “ဒီယောက်ျားပြောတာ မှန်ပါတယ်” လို့ သက်သေခံတာနဲ့ အဲဒီလူလဲ သတ်စေအမိန့်က လွှတ်ပေးလိုက်တယ်။ ဇနီးမောင်နှံ ချမ်းသာရာ ရသွားကြရှာတယ်။

ဦးရီးတော်၏ မေတ္တာစေတနာ

ကိစ္စပြီးလို့ ပြန်မယ်လုပ်တော့ အမှုသက္ကရာဇ် လိစ္ဆဝီမင်းက သူ သိချင်တာတွေ မေးဖို့ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးကို မေတ္တာရပ်ပြီး တားလိုက်တယ်။

“အဆွေတော် ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီး၊ ခေတ္တ သည်းခံဆိုင်းငံ့ပါဦး၊ ခွင့်ပြုလျှင် စကားတစ်ခွန်းလောက် မေးပါရစေ”

“မေးပါ၊ မေးပါ” လို့ ခွင့်ပြုတော့ “အဆွေနတ်မင်းကြီးဟာ ဘာကြောင့် ညစဉ် ရာဇဝတ်သားထံလာပြီး ‘အမောင်လူသား၊ အသက် ရှင်ပါလော့’ လို့ ပြောဆိုရပါသလဲ” လို့ မေးကယ်။

အဲ... ဒီမှာ ဝေသာလီပြည်က အိမ်ဆိုင်ကုန်သည်အကြောင်း ပြန်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။

“အသင်မင်းကြီး၊ ဤတံကျင်လျှို့ထားတဲ့ ရာဇဝတ်သားကား တခြားသူမဟုတ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ဘဝက ကျွန်ုပ်ရဲ့ တူတော်သူ ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပြောတော့ လိစ္ဆဝီမင်းက သတိရသွားတယ်။ တူက-ခိုး၊ ဦးရီးက ခိုးရပါပစ္စည်း လက်ခံရောင်းတယ်ဆိုတဲ့ စွဲချက်နှင့် ဘုရင်ကိုယ်တိုင် ကွပ်မျက်စေ အမိန့်ချလို့ သေရတဲ့ ကုန်သည်ဟာ လက်စသတ်တော့ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီး ဖြစ်နေတာကိုး။ တကယ်တော့ ကုန်သည်ဟာ လူရိုး စိတ်ကောင်း၊ လူမိုက်နဲ့ပေါင်းမိလို့၊ တူမိုက်ကို စောင့်ရှောက်ထားမိလို့ ခိုးလာတဲ့ပစ္စည်း သူ့ဆိုင်မှာထားတာကို မသိတော့ အထင်လွဲပြီး အသတ် ခံခဲ့ရရှာတယ်။ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးက ဆက်ပြောတယ်-

“သူဟာ မိုက်ပင်မိုက်သော်လဲပဲ ဒီလို ရှေးဘဝက တူတော်ဘုံ သံယောဇဉ်ကြောင့် ညစဉ်လာရောက်ပြောဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ‘သူ့ထိုက်နဲ့သူ့ကံ ရှိပါစေ’ လို့ ခုလို လာပြီးသတိမပေးရင် ဒီ တူမိုက်ဟာ သူတစ်ပါးပစ္စည်းခိုးတဲ့ အဒိန္နဒါနကံကြောင့် သေရင် အပါယ်ငရဲကျမှာ သေချာပါတယ်။ ငရဲနဲ့စာရင် အခုခံနေရတဲ့ ဒုက္ခက အများကြီးသက်သာသေးလို့ ‘အမောင်လူသား၊ အသက် ရှင်ပါလော့’ လို့ တိုက်တွန်းရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်”

အကြောင်းစုံသိတော့ လိစ္ဆဝီမင်းဟာ သဘောထားကြီးတဲ့ ဦးရီး တော် ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးကို အားလဲနာ၊ မျက်နှာပူသလိုလဲ ဖြစ်သွားတယ်။ ဒါပေမယ့်... စိတ်ဝင်စားလာတာနှင့် ဆက်ပြီး မေးပြန်တယ်-

နတ်မြင်းပျံ ဘယ်လိုရ

“နေစမ်းပါဦး အဆွေနတ်မင်း၊ သင် ယခု စီးလာတဲ့ မနောဇဝ နတ်မြင်းပျံကြီးဟာ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူပြီး အလွန်လဲ တင့်တယ်လှပပါပေတယ်။ ဘယ်က ဘယ်လိုရထားပါသလဲ”

“မင်းကြီး၊ အသင်မင်းကြီးရဲ့ ဝေသာလီမြို့တော်ထဲက အကျွန်ုပ်နေတဲ့ အိမ်ရှေ့လူသွားလမ်းကျဉ်းကလေးမှာ ခြေတစ်ဘက် စာ ခွံ့ဗွက်တွေထနေလို့ ခရီးသွားကြရတဲ့လူတွေ စိတ်ဆင်းရဲတာ မကြည့်ရက်ခဲ့ဘူး။ ဒါနဲ့ တောချုံကြားမှာ ပစ်ထားတဲ့ နွားခေါင်းရိုး တစ်ခုကို ခြေတစ်ဘက်စာ တံတားခင်းခဲ့တဲ့ ကောင်းမှုကြောင့် ဒီနတ်မြင်းပျံကြီးကို ရရှိပါတယ်”

“ဪ... နောက်ပြီး မေးပါရစေဦး၊ သင်နှင့်မတွေ့ရခင် ကတည်းက သင်နတ်မင်းရဲ့ ကိုယ်ဟာ အရောင်အဝါတွေ ထွန်းလင်းတောက်ပပြီး မွှေးကြိုင်သင်းပျံ့တဲ့ ရနံ့ကိုလဲ ရှူရှိုက် ရပါတယ်။ အဆွေနတ်မင်း၊ ဒါတွေကိုလဲ ဘယ်လိုကြောင့် ရလာပါသလဲ”

ကိုယ်ရောင်အဆင်း သင်းပျံ့မွှေးကြိုင်

“မင်းကြီး၊ ကျွန်ုပ်ဟာ လူ့ဘဝတုန်းက အလိုလို ၅-ပါး သီလ လုံခြုံခဲ့ပါတယ်။ အထူးသဖြင့် စကားကို ဆဲရေးတိုင်း ထွာပြီး မပြော၊ သူတစ်ဖက်သား နားချမ်းသာအောင် နူးညံ့ ပြေပြစ် ချစ်ခင်ဖွယ်စကားမျိုးကိုသာ ပြောလေ့ရှိပါတယ်။ ကျွန်ုပ် ဟာ အမြဲတမ်း စိတ်တွေကြည်လင်ရွှင်ပျူပြီး စိတ်ဆိုးလေ့ ဆိုးထ မရှိခဲ့ဖူးပါ။ သူတကာတွေ စီးပွား အာဏာ ရာထူး ဂုဏ်သိန် ကြီးပွား တိုးတက်တာမှန်သမျှ မနာလိုစိတ် မရှုလိုစိတ်မဖြစ်ဘဲ အမြဲ ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်လေ့ရှိပါတယ်။ အဲသလို ကိုယ်ကျင့် တရားနှင့် စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းထားပြီး ဆက်ဆံခဲ့တဲ့

အတွက် နတ်တို့ရဲ့ အရောင်အဝါအဆင်းနဲ့ သင်းပျံ့မွှေးကြိုင်တဲ့ ရနံ့တွေ လှိုင်ပါတယ်။

နတ္ထိကမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိတဲ့ လိစ္ဆဝိမင်းကြီးဟာ ကံ၊ကံ၏ အကျိုးကို စဉ်းစားစပြုလာတယ်။ နောက်ပြီး ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးမှာ ထူးခြားတာ တစ်ခုရှိနေတာကို မင်းကြီးက သတိပြုမိပြန်တယ်။ အဲဒါ ဘာလဲဆိုတော့ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးမှာ အလွန်တရာ ရည်မွန်လှပ သန့်ရှင်း ကြည်လင် လှသော်လဲပဲ သူ့ကိုယ်မှာ နတ်ဝတ်ပုဆိုးက မပါရှာဘူး။ ဒါကို အားနာနာနဲ့ပဲ မင်းကြီးက ဆက်မေးလို့ နတ်မင်းကြီးလဲ ရှက်ရှက်နဲ့ ဖြေရရှာတယ်။

အကျိုးစားသန့်က ဝဋ်လိုက်တတ်တယ်

လူ့ဘဝတုန်းက မိတ်ဆွေများ ရေချိုးခိုက် ပျော်ရွှင်ရယ်မြူးလိုတဲ့ စိတ်နဲ့ အဝတ်အစားတွေ ဝှက်ထားမိခဲ့တဲ့ မကောင်းမှုကြောင့် ယခုလို ဖြစ်ရကြောင်း ဖြေဆိုရှာပါတယ်။ ဒါ... သတိပြုကြရမယ်။ အကုသိုလ်ကံ ဆိုတာကလဲ ‘ကျိစယ်တာပါကွာ’ဆိုလို့ မရဘူး။ မပြောပလောက်ပါဘူး ရယ်လို့ မရှိဘူး။ ကိုယ်လုပ်ခဲ့တဲ့ ကံတွေက အကွက်စေ့စေ့ အကျိုးပေး မှာချည်းပဲ။

ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီးက ဆက်ပြောသေးတယ်-

“မင်းကြီး၊ ရယ်ရွှင်မြူးထူးလိုတဲ့စိတ်နဲ့ လုပ်တာတောင်မှ ဒီလောက် အကျိုးပေးသေးတာ၊ ခိုးယူလိုတဲ့စိတ်၊ လုယက်ဖျက်ဆီးလိုတဲ့စိတ်နဲ့များ လုပ်မယ်ဆိုရင် ငရဲကျမှာ သေချာတယ်”

လိစ္ဆဝိမင်းဟာ အနည်းငယ် တုန်လှုပ်သွားတယ်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ ဒီမင်းက သတ်မိန့်ချဖို့၊ သူတစ်ပါး သားမယားဖျက်ဆီးဖို့ လက်မနှေးတဲ့အပြင် အပြောင်အလှောင် အကျိုးစားလဲ သန့်တယ်။ မျက်မမြင် ဒုက္ခိတများ ခရီးသွားရင်း နားနေတုန်း တောင်ဌေးကို ဝှက်လား ဝှက်ထားရဲ့။ ဒါတင်မကဘူး။ သူ့အယူဝါဒက ဂုဏ်းသံဃာလဲ လူတစ်ယောက်ပဲ၊ တောင်းစားတဲ့လူပဲ၊ အကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ်

ဆိုတာလဲ လက်မခံဘူး၊ ဒီတော့ မထေရ်ကြီးတွေ ဣန္ဒြေသိက္ခာနှင့် မျက်လွှာချပြီး သူ့နန်းတော်နား ဖြတ်သွားတာမြင်ရင် အဲဒီမင်းက သပိတ်လုပ်ပြီး ပေါက်ခွဲလိုခွဲ၊ သင်္ကန်းဆွဲဆုတ်ပြုလိုပြု၊ တော်တော် ကြက်သီး ထစရာ ကောင်းတဲ့မင်း။ သူ့မှာ အကျိုးဖြစ်တယ်၊ အပြစ်ရှိတယ်ဆိုတာ ရှိမှ-မရှိဘဲ။ ယုံမှ မယုံဘဲကိုး။

လူချင်းတူလျက် အသက်ရှူကွဲရပုံ

ဒါနဲ့ ဘုဇ္ဈဇိုးနတ်မင်းကြီးစကားကို ကြားရတော့ သူလုပ်ခဲ့တာတွေ သတိရပြီး သံသယတွေ ဝင်လာပုံရတယ်။ ဒီလို အကျိုးပေးတတ်တယ် ဆိုတာ ဟုတ်များ နေမလား...ပေါ့လေ။ သူ့ရဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူအစွဲက ခိုင်မြဲနေတော့ ကိုယ့်မျက်စိ၊ နားနဲ့ မြင်ရ ကြားရတာတောင်မှ မယုံချင်သေးဘူး။ ဒီထက် ခိုင်မာတာ ရှာနေတုန်း။

“အဆွေနတ်မင်း၊ ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းကျိုးရ တယ်၊ မကောင်းတာလုပ်ရင် မကောင်းကျိုးပေးတယ် ဆိုတာ သင်ပြောလိုသာ ကြားရပါတယ်။ ကျွန်ုပ်ယုံကြည်အောင် ဘယ်လို မျက်မြင်အထောက်အထားများ ပြနိုင်ပါသေးသလဲ”လို့- ဆက်ပြီးမေးပြန်တယ်။ ဒီတော့ နတ်မင်းက-

“မင်းကြီး၊ လောကမှာ လူတွေဟာ တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် မတူကြဘူး မဟုတ်လား၊ ချမ်းသာတဲ့လူက ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲတဲ့လူက ဆင်းရဲ၊ ရုပ်အဆင်း လှ-မလှ၊ ပညာရှိ-မဲ့၊ အခြွေအရံပေါသူ-ရှားသူ စသည်ဖြင့် ဒီလို မတူခြားနား ကွဲပြားနေတာတွေဟာ တစ်ချိန်က မိမိ လုပ်ခဲ့တဲ့ အကြောင်းတရားတွေ မတူကြလို့ပဲ၊ ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံ ဆိုတာတွေသာ မရှိခဲ့ရင် ဒီလို လူတန်းစား ကွဲပြား ခြားနားမှုတွေ မရှိနိုင်ဘူး မင်းကြီး”

အဲသလိုပြောတော့ လိစ္ဆဝီမင်းက တွေ့ပြီး စဉ်းစားနေတယ်။ စိတ် ဒုန်းဒုန်းချ မယုံကြည်နိုင်ရှာသေးဘူး။ ဒါနဲ့ စပ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ် ခေါ်တဲ့ ပဏ္ဏာသပါဠိတော်

ကြီးမှာ ကံခြားနားလို့ လူ့အဆင့်အတန်းကွဲပြားပုံ အကျယ် ဟောထားတာ ရှိပါတယ်။ ဒါ... ထားပါတော့...။

လိစ္ဆဝီမင်းကြီး ယုံတာ မယုံတာ အပထား၊ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးက ယခုလို သူကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ဖြစ်လာတဲ့အခါ ကံ၊ကံ၏ အကျိုး ပိုပြီး သဘောပေါက်တဲ့အတိုင်း သည်းခံပြီး ပြောပြပေးရှာပါတယ်။ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်နေပါလျက်ကနှင့် ဒီလောက်တောင် မယုံကြည်နိုင်တဲ့ မင်းကြီးကို ငါ သက်သေပြမယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်လဲ ရှိပုံမပေါ်ပါဘူး။ ပိုပြီး လက်တွေ့သိမြင်နေတော့ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးဟာ ကိုယ့်ဘဝကို ပိုပြီး သံဝေဂဖြစ်နေရှာတယ်။

“မင်းကြီး၊ ယုံသည်ဖြစ်စေ၊ မယုံသည်ဖြစ်စေ ကာယဒုစရိုက်၊ ဝစီဒုစရိုက်၊ မနောဒုစရိုက်လုပ်ခဲ့တဲ့ သတ္တဝါတွေဟာ ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ အသူရကာယ်ဆိုတဲ့ အပါယ်လေးဘုံမှာ ဆင်းရဲကြီးစွာ ဖြစ်နေ ကြရရှာပါတယ်။ ကိုယ် နှုတ် စိတ် သုစရိုက်တရား ပြုလုပ်ခဲ့ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဒါန၊ သီလ စသော ပုညကိရိယာ အလုပ် လုပ်ခဲ့တဲ့ လူတွေ ကတော့ လူ့ပြည် နတ်ရပ် မြင့်မြတ်တဲ့ ဘုံဘဝတွေမှာ ချမ်းသာစွာ နေကြရပါတယ်။”

သေသွားသူအား အဝတ်အစားပေးနည်း

“ကျွန်ုပ်မှာတော့ လူ့ဘုံ လူ့ဘဝ ရပင်ရခဲ့ပါသော်လည်း ရှေးက ကုသိုလ်ကံနည်းလို့ ဆင်းရဲသားဖြစ်ခဲ့တဲ့အတွက် စိတ်ကောင်း နှလုံး ကောင်းထားပြီး ကိုယ်ကျင့်တရားရှိတာကလွဲလို့ သူများနည်းတူ မလှူနိုင် မပေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ ဘဝရိက္ခာ၊ သံသရာရိက္ခာ နည်းပါးလှပါတယ်။ အကျွန်ုပ် ယခုလို လူ့ဘဝက သေပြီးတဲ့ နောက်မှာလဲ ကျွန်ုပ်ကို ရည်စူးပြီး ကုသိုလ်ဒါနပြုကာ အမျှအတန်းပေးဝေမယ့် သားထောက် သမီးခံလဲ မရှိ၊ သူများလှူတာကိုတောင်မှ ဝမ်းမြောက်ခွင့်မရလို့ သင်မင်းကြီး မြင်တဲ့အတိုင်း အဝတ်တန်ဆာ မပါရှိဘဲ ဒီလိုပဲ နေရပါတယ်”

ဒီနေရာမှာ အဓမ္မသက္ကရ လိစ္ဆဝီ မင်းကြီးဟာ ကံကို ယုံရေး၊ မယုံရေး၊ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ အထောက်အထား ရရေး၊ မရရေးထက်

ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးစကား ကြားရတော့ သနားသွားတယ်။ ဒါနဲ့...

“အသင် ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးအတွက် အဝတ်တန်ဆာရအောင် ကျွန်ုပ် ဘယ်လို ဆောင်ရွက်ကူညီ ပေးရမလဲ” လို့ မေးရှာတယ်။ ဒီမင်း စိတ်ထဲမှာလဲ သူ့အယူဝါဒအပေါ် တွေဝေလာပြီး ကံ၊ ကံရဲ့ အကျိုး(ကမ္မနိယာမ)နှင့်စပ်လို့ စိတ်ဝင်စားလာတယ်။ စိတ်ထဲမှာ မရှင်းဘူး။ မတင်မကျနဲ့။ ဒီတော့ သူ့စိတ်ထဲမှာ ရှင်းလင်းပြောပြနိုင်မယ့် တတ်သိ နားလည်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကိုလဲ ညွှန်ပြပေးစေချင်နေတယ်။

အဲ... ဒီနေရာမှာ ‘တစ်ချက်ခုတ်၊ အကုန်လုံးပြတ်’ဖို့ ကိန်းဆိုက် လာပြီ။ ကံ၊ ကံရဲ့ အကျိုး မျက်မြင်မှ ယုံမယ်။ သက်သေသာကေ ပြနိုင် မလားလို့ စောဒက တက်ထားတာလဲရှိ၊ ဒီတော့ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးက ပြောတယ်။

“မင်းကြီး၊ ကျွန်ုပ်အား ကူညီဆောင်ရွက်ပေးချင်တာကို သိရလို့ ကျေးဇူးကြီးလှပါတယ်။ ရှည်ရှည်ဝေးဝေး မဟုတ်ပါ။ တာဝန်လဲ မကြီး လှပါဘူး။ အသင်မင်းကြီးရဲ့ ဒီဝေသာလီပြည်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူတဲ့ သံဃာတော် အရှင်မြတ်တွေထဲက မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ်နဲ့ ပြည့်စုံတဲ့ ‘အရှင်ကပ္ပိတက’ ခေါ်တဲ့ မထေရ်ကြီးတစ်ပါး ရှိပါတယ်။ အသိပညာဉာဏ်လဲကြီးမားပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အနေအထိုင် ခေါင်းခေါင်း ပါးပါး နေတော်မူလေ့ရှိတဲ့အတွက် ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးရယ်လို့ မထင်မှတ်ကြပါဘူး။

“အဲဒီ မထေရ်မြတ်ကြီးထဲမှာ ကျွန်ုပ်အား ရည်စူးပြီး အဝတ် သင်္ကန်းတစ်ထည် နှစ်ထည်လောက် ပေးလှူပါ။ ပေးလှူပြီးရင် ကျွန်ုပ်ကိုလဲ နှုတ်ကမြွက်ပြီး ကုသိုလ်ဒါန အမျှပေးဝေပါ။ ဤကဲ့သို့ ပြုလုပ်ပေးပါ လျှင် လှူသူလဲ ကုသိုလ်ရ၊ ကျွန်ုပ်မှာလဲ အဝတ်တန်ဆာများ ရလာနိုင် ပါတယ် မင်းကြီး” လို့ ဆိုတော့ ဒီစကားက တို့ဒကာ ဒကာမတွေအဖို့ ဘာမှမဆန်းဘူး။ ‘မွေခံထိုက်စေ၊ လှူမျှဝေ၍’ ဆိုတာ သားသမီးဝတ္တရား။ လုပ်နေကျ။ သေသွားတဲ့ ဘိုး ဘွား မိဘတွေကို ရည်စူးပြီး လှူရင် သေသွားတဲ့ လူကလဲ လူတို့၊ တိရစ္ဆာန်တို့ မဖြစ်ဘဲ ပြိတ္တာ ဖြစ်နေမယ်

ဆိုရင် သီလသမာဓိရှိတဲ့ ရဟန်းတော်များအား အဝတ်အစားပေးလှူပြီး အမျှဝေလို့ ရတယ်ဆိုတာ ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် ‘ဣတော ဒိန္နကထာ’၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော် ဇာဏုဿာဏီသုတ်၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ ‘ပုဗ္ဗပေတာဒိသပဉ္စာ’ ပါဠိတော်တွေမှာလဲ ထင်ရှားပြီးသား။

ဘိုင်စကုပ်ပြသလို အလှဆုံးမြင်ကွင်း

ဒါပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာမဟုတ်တဲ့ လူအတွက် ဒီလိုလုပ်လို့ ဒီလို ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ယုံနိုင်စရာ မရှိဘူး။ ဆန်းနေတယ်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်တဲ့ ဒီမင်းကြီးမှာလဲ ဆန်းနေတာပေါ့။ လက်တွေ့ သိလဲ သိချင်တယ်။ ကူညီလဲ ကူညီချင်တယ်။ ဒါနဲ့ သင်္ကန်း ရှစ်စုံယူပြီး ကပ္ပိတဏ မဲထေရ် ကြီးထံသွား၊ အကျိုးအကြောင်းပြောပြီး လှူလိုက်တယ်။ လှူပြီးရင်ပဲ မှာတဲ့အတိုင်း ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးကို နှုတ်မြှောက်ခေါ်ဆိုပြီး အမျှအတန်း ပေးဝေလိုက်သတဲ့။

အမျှပေးဝေလိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးဟာ သာဓု... သာဓု... သာဓု...လို့ ၃-ကြိမ်ခေါ်ပြီး အဓမ္မသက္ကရလိစ္ဆဝိမင်းကြီးနဲ့ ကပ္ပိတက မထေရ်ကြီးတို့ အနီးမှာ ကိုယ်ထင်ရှားပြလိုက်တယ်။

ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါတွေကလဲ ဖိတ်ဖိတ်တောက်လို့၊ အမွှေးနံ့ တွေကလဲ ကြိုင်လို့ လှိုင်လို့၊ နတ်ဝတ်တန်ဆာ ဒွါဒရာတွေနဲ့ ချောမော လှပ ပြေပြစ်လိုက်တာကလဲ မနေ့တစ်နေ့က မြင်ရတာနဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး။ ဆွတ်ဆွတ်ဖြူတဲ့ မနောဇေ နတ်မြင်းပျံကြီးကလဲ ကကြိုးတန်ဆာတွေ အပြည့်နှင့် ကြည့်လို့ကို မဝနိုင်ဘူး။ ဒါတင် မကသေးဘူး။ ဘုမ္မစိုးနတ် မင်းကြီးရဲ့ ဝဲယာနောက်ဘက်ဆီမှာလဲ ပြုံးပြုံးပြက်ပြက် တလက်လက်နဲ့ မောင်းမမိသံ အခြွေအရံတွေနှင့် ကျက်သရေရှိလိုက်လေခြင်း။

လိစ္ဆဝိမင်းလဲ အံ့အားကြီးသင့်ပြီး ကြည့်လို့မဝဘဲ ကြည့်နေရင်းက ‘ကုသိုလ်ဒါနပြုပြီး အမျှဝေလိုက်တာနဲ့ ဒီလောက်ကြီးကျယ်တဲ့ စည်းစိမ် ဥစ္စာ ကျက်သရေမင်္ဂလာတွေ တိုးသွားသကိုး’လို့ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီအခါက ဘိုင်စကုပ်သာရှိလို့ ရိုက်ထားလိုက်ရရင် အင်မတန် ကြည့်လို့ကောင်းတဲ့အခန်းပေါ့။

ဒီနေရာမှာ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးဟာ စောစောကတော့ နတ်အစစ်မဟုတ်သေးဘူး။ နတ်တစ်ပိုင်း-ပြိတ္တာတစ်ပိုင်းလို့ ခေါ်ရမယ့် အပါယ်ဘုံသားဘဝပဲ ရှိသေးတယ်။ သူလုပ်ခဲ့တဲ့ ကံကြောင့်သာ နတ်မြင်းပျံတွေ ဘာတွေရနေတာ။ ခုမှ အခြွေအရံတွေနဲ့ နတ်ပြည် ၆-ထပ် အပါအဝင် တကယ့်နတ်မင်းကြီး ဖြစ်သွားရတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ဒီဝတ္ထုဇာတ်လမ်းကို သင်္ဂီယနာတင် မထေရ်ကြီးများက ပေတဝတ္ထုပါဠိတော်မှာ စာရင်းသွင်းပြီး သင်္ဂီယနာ တင်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

ကပ္ပိတက မထေရ်ထံ သရဏဂုံသီလခံ

အဲ... ဇာတ်လမ်းက မဆုံးသေးဘူး။ ဆက်ကြဦးစို့။ ဒီနေရာမှာပဲ လိစ္ဆဝိမင်းဟာ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိအယူကို စွန့်လွှတ်လိုက်တယ်။ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးကလဲ စွန့်ဖို့တိုက်တွန်းတယ်။ ဒီအယူကို မစွန့်လျှင် နောက်ကိုတွေ့ဆုံ ပြောဆိုခွင့်လဲ မရှိတော့ဘူးလို့လဲ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးက အကြပ်ကိုင်လိုက်တယ်။ မင်းကြီးကလဲ နောင်တ၊ တွေ့ဖြစ်ပြီး ဒီကရှေ့ ကုဉ်လ်ကောင်းမှုတွေ ပြုပါတော့မယ်လို့ ဝန်ခံရင်း ကပ္ပိတက မထေရ်ကြီးထံမှာ လက်အုပ်ချီ ဆောင်ကြောင့်ထိုင်ပြီး-

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်လိုက်တယ်။ ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးက ဒီနေရာမှာပဲ မင်းကြီးကို တစ်ခု မေတ္တာရပ်ခံလိုက်တယ်။

ရာဇဝတ်သားလဲ လွှတ်စေ

“မင်းကြီး၊ သင်နှင့်ကျွန်ုပ်တို့ဟာ ယခုလို ခင်မင်ရင်းနှီးရတာ တံကျင်လျှိုခံရတဲ့ ရာဇဝတ်သားက စတင်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ သူမိုက်တာ မိုက်တာပါလားလို့ သနားသဖြင့် လွှတ်ပေးစေချင်ပါတယ်”

လို့ ပြောတော့ မင်းကြီးက လွှတ်ပေးဖို့ တာဝန်ယူလိုက်တယ်။

ဒါပေမယ့် လိစ္ဆဝိမင်းတွေဟာ ခုခေတ်စကားနဲ့ ပြောရင် ဒီမိုကရေစီ နှင့် အုပ်ချုပ်ကြလေတော့ အခြားမင်းညီမင်းသားများကိုပါ အသိပေးပြီး လွှတ်ပေးလိုက်တယ်။ ရာဇဝတ်သားမှာလဲ မြို့ပြင်မှာ အစာရေစာ မပေးဘဲ တံကျင်တွေ လျှိုထားလိုက်တာ သွေးစိမ်းရှင်ရှင် စီးတဲ့နေရာက စီး၊ သွေးတွေခြောက်ပြီး ခဲတဲ့နေရာက ခဲ။ သူ့ဟာသူ သေပါစေဆိုပြီး ညဉ့်ဆဲသတ်ဖြတ်တဲ့နည်းနဲ့ ထားတာ၊ သူခိုးက ကံထူးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတော့ အရက် ၂၀-လောက် ပစ်ထားတာတောင် မသေဘူး။ မင်းကြီးကိုယ်တိုင်ပဲ ရာဇဝတ်သားအနီးသွားကာ တယုတယ ပြောဆိုလွှတ်ပေးပြီး နန်းတွင်း သမားတော်တွေနှင့် ကုသစေတယ်။

ဒေသနာစဉ်နှင့် ကံစွမ်းအား တိုင်းတာနည်း

မင်းကြီးလဲ ကပ္ပိတက မထေရ်ကြီးနှင့် ရင်းနှီးသွားကြပြီးလျှင် အယုဝါဒနှင့်စပ်လို့ မရှင်းမလင်း မတင်မကျ ဖြစ်နေတာတွေကို လျှောက်ရဲထားရဲ ရှိလာတယ်။ မထေရ်ကြီးကလဲ ဦးစွာ ကံ၊ ကံရဲ့ အကျိုးတရား ယုံကြည်ရမှုဟာ ဗုဒ္ဓအဆုံးအမတော်၌ မူလအခြေခံဖြစ်ပုံက စပြီး-

ဒါနကထာ၊ သီလကထာ၊ သဂ္ဂကထာ၊ ကာမာနံ အာဒိနဝကထာ၊ မဂ္ဂကထာ ဒေသနာတော်စဉ်အရ ဘဝင်ကျ နှစ်ခြိုက်အောင် ဟောကြား ဆုံးမပေးတော်မူတယ်။ တစ်နေ့တော့-

“အရှင်ဘုရား၊ အပါယ်ငရဲသို့ ကျစေနိုင်တဲ့ အကုသိုလ် ဒုစရိုက်များကို ပုထုဇဉ်သဘာဝ လုပ်မိ မှားခဲ့သော်လဲပဲ ၎င်းကံများကို ချွတ်လွှဲကုစားနိုင်သော နည်းလမ်းများ ရှိပါသလားဘုရား”- လို့လျှောက်တယ်။ အင်မတန်မှ မေးထိုက်တဲ့ မေးခွန်းပါပဲ။ ဒီမေးခွန်းကို အချိန်တိုတိုနဲ့ ဖြေလို့ မပြည့်စုံနိုင်ဘူး။ ကပ္ပိတက မထေရ်ကြီးက အဘိဓမ္မာလို ကံတွေရဲ့ သဘောများကို ဟောကြားပေးတော်မူပါတယ်။

- (၁) ယခုဘဝမှာပဲ အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ဒိဋ္ဌဓမ္မ ဝေဒနီယကံ၊
- (၂) လာမယ့် ဒုတိယ နောက်ဘဝမှာ အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ဥပပဇ္ဇ ဝေဒနီယကံ၊

- (၃) လာမယ့် တတိယ ဘဝက စပြီး နိဗ္ဗာန်မရမချင်း အလျဉ်းသင့်သလို အကျိုးပေးတတ်တဲ့ အပရာပရိယ ဝေဒနီယကံ၊
- (၄) အကြောင်း တစ်စုံတစ်ရာကြောင့် အကျိုးပေးရမယ့် ဘဝမှာ အကျိုးပေးခွင့်မရဘဲ ပျက်ပြယ်သွားရတဲ့ အဟောသိကံ။

ဘုရားသခင် မလုပ်နိုင်တာ လူလုပ်လို့ရတယ်

ဗမာလို အရှင်းဆုံး အတိုဆုံး ပြောရရင်တော့ လောကစကား “ရေများ ရေနိုင်၊ မီးများ မီးနိုင်”ဆိုတာ ရှိတယ်။ ယခု ဒီမှာလဲပဲ လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ ယခုဘဝ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လုပ်နေတဲ့ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ အကောင်းအဆိုးတွေရှိတယ်။ ထို့အတူ သံသရာက ပါလာခဲ့တဲ့ အပရာပရိယကမ္မသတ္တိခေါ်တဲ့ ကောင်းကံဆိုးကံ သတ္တိတွေ အသီးသီး ရှိနေကြတယ်။ သိတတ်တဲ့ အချိန်ကစပြီး ကောင်းကံတွေကို ကြိုးစား ပြုလုပ်ပေးနိုင်လျှင် ကံဆိုးတွေ အကျိုးပေး အရှိန် ပျော့သွားမယ်၊ လျော့သွားမယ်။ တချို့က အရှိန်အစော်တွေ လုံးဝသော်လဲ ပျောက်သွား စေနိုင်ပါတယ်။

မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တွေ ရှောင်ရှား၊ အင်အား ကောင်းသထက် ကောင်းတဲ့ ကံတွေ ထူထောင်ရမယ်။ လေ့ကျင့်ရမယ်။ ဒီနေရာမှာ အရေးကြီးဆုံးမှတ်ဖို့က ရှေးကပြုမှားခဲ့တဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေကို လွှမ်းမိုး ချေဖျက်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ အလွန် အင်အားထက်တဲ့ ကုသိုလ်ကံတွေ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ အမှန်တကယ် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒါကို သိထားကြ ရမယ်။

မိမိလုပ်ခဲ့တဲ့ မကောင်းမှုကို ဘယ်ဘုရားသခင်ကမှ ပေါ့သွားအောင် လုပ်မပေးနိုင်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်ယူမှ ရတယ်။ လုပ်ယူလျှင် ရတယ်။ ဒီနည်း ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ ရှိတယ်။

အဲဒီကံတွေက ဘာတွေလဲဆိုတော့ အချုပ်အားဖြင့် မဟဂ္ဂုတ်ခေါ်တဲ့ အပ္ပနာဈာန်ဆိုက်အောင် မြင့်မြတ်တဲ့ မေတ္တာဘာဝနာ၊ အာနာပါန

ဘာဝနာတွေ၊ လောကမှာ အထက်ဆုံး ကံတွေလို့ မှတ်ကြ။ တစ်ဆင့်
ငှက်ပြီး လောကုတ္တရာ သမုစ္ဆေဒဆိုက်အောင် အမြစ်ဖြတ် ပယ်သတ်နိုင်တဲ့
ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၊ မဂ်ကုသိုလ်ကံတွေ။ ဒီကံတွေဟာ လောကကြီးထဲမှာ
နေချင်နေ၊ လောကထဲက ထွက်ချင်ထွက်၊ အမြဲတမ်းကို လက်ကိုင်
ထားရမယ့် အထက်မြက်ဆုံး ကံလက်နက်ကြီးတွေပဲ။

ကပ္ပိတကမထေရ်ကြီးက ကံအစွမ်းစာတ္တိတွေ ရှင်းပြ၊ မဂ္ဂကထာ
ခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ဖြာ ဝိပဿနာအကျင့်ကောင်းတွေ
ညွှန်ပြလို့ဆိုတော့ အဗ္ဗသက္ကရ လိစ္ဆဝိမင်းဟာ မကြာခင်ပဲ ရှုမှတ်
ပွားများလို့ သောတာပန်ဖြစ်သွားတယ်။

ဒီနေရာမှာ မှတ်သင့်တာက... လူတစ်ယောက်ဟာ လောလောဆယ်
ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်လို့ ဒီလိုမြင့်မြတ်တဲ့ တရားထူး ချမ်းသာကို
မရနိုင်ဘူးလို့ မအောက်မေ့သင့်ဘူး။

ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီးရဲ့ ကျေးဇူး၊ ကောင်းလိုက်လေခြင်း။

နိဗ္ဗာန်ရောက်သေးသမျှ မအေးရပါကလား

သည့်ထက်ဝမ်းမြောက်စရာကောင်းတာ ပြောရဦးမယ်.....။ တူတော်
မောင် လူမိုက် သူခိုး၊ ဦးရီးတော်ကိုပင်လျှင် အမျိုးမျိုး ဒုက္ခပေးရုံမျှ
မက၊ အသက် သေအောင်ပင် နှိပ်စက်ခဲ့တဲ့တူ။ ဒါပေမယ့် ဦးရီးတော်က
ဗွေမယူဘူး။ သဘောထား ကြီးကြီးနှင့် သည်းခံပြီး စောင့်ရှောက်ခဲ့ပါတယ်။
ဟော.... ယခု သူအသက်ဘေးက လွတ်သွားပြီ။ သူက ပစ္ဆိမဘဝိကသား
ဆိုတော့ သေရိုးထုံးစံ မရှိဘူး၊ ဦးရီးတော်ကလဲ ဆက်တိုက် ကူညီခဲ့
ပြန်တယ်။

လူ့ဘဝ ရတယ်ဆိုတာ တန်ဖိုး သိတဲ့သူ အတွက် အဲသလောက်
သေလုမျောပါးဒုက္ခခံနေရတဲ့လူတောင် ဘယ်လောက် မြင့်မြတ်တယ်၊
တန်ဖိုးရှိတယ်ဆိုတာ ဆက်ပြီးကြည့်ကြစို့.....။

အဲ.... အဲဒီ တူတော်မောင် ရာဇဝတ်သားလဲ နန်းတွင်းသမားတော်
ကြီးများက ကြိုးစားကုသပေးလို့ အနာတွေ ရှင်းရှင်းပျောက်ပြီး

လူကောင်းပကတိဖြစ်လာတယ်။ နေကောင်းလာတယ်ဆိုရင်ပဲ ရှေ့ခရီးအတွက် သူက စဉ်းစားတယ်။

“ဪ... ငါ့နှယ်... မိုက်လိုက်လေခြင်း၊ မသေကောင်းမပျောက်ကောင်း၊ ဦးရီးတော် ကယ်ပေလိုသာပေါ့၊ ပုထုဇဉ် သဘာဝကြိမ်ကြိမ်ရာကြုံလုပ်မိလုပ်ရာ လုပ်။ အမြင်တစ်ချက်လွဲရင် ငရဲစောက်ထိုးဆင်းမယ့် အလုပ်မျိုးကိုတောင် ငါလုပ်ခဲ့မိပြီ။ ကျေးဇူးရှင်ကိုပင်လျှင် ဒုက္ခပေးခဲ့မိပြီ။ လူ့စိတ်ဟာ ဘာမှ စိတ်မချရပါကလား။ တစ်ဘဝဆိုတာကလဲ ဘာမှမကြာ။ တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ ရှေ့ဆက်သွားရဦးမယ့် ဇာတိ ဇရာ မရဏ ဘဝသံသရာ ခရီးကလဲ ရှည်လျားလှပါဘိတယ်။ ကျန်တဲ့အချိန်ကလေး ကုသိုလ်ကောင်းမှု စုနိုင်စောင်းနိုင်အောင် ရဟန်းပြုမှတော်တော့မယ်...”

အဲသလို စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီး ချက်ချင်း ဝေသာလီပြည်ထဲက သံဃာတော်များ သီတင်းသုံးရာ ကျောင်းတိုက် တစ်ခုသို့ သွားပြီး ရဟန်းပြုလိုက်တယ်။ တိုတိုပြောကြစို့...။ အဲသလို ဘဝတွေ ဒုက္ခသံဝေဂနှင့် ရဟန်းပြုသူပီပီ သမထ ဝိပဿနာတရား ကြိုးစားအားထုတ်လိုက်တာ တစ်သံသရာလုံးက ပြုမှားမိခဲ့တဲ့ အပရာပရိယအကုသိုလ် ကံဆိုးတွေလဲ အားလုံးစာရင်းရှင်း၊ ကိလေသာ အာသဝေါတွေလဲ အကုန်ခြောက်ခန်းပြီး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူသွားတယ်။ မြတ်လိုက်လေခြင်း။

ဒီနေရာမှာ အကုသိုလ်ကံတရားတွေ၊ ဝဋ်ကြွေးတွေဆိုတာ နိဗ္ဗာန်တံခါးပေါက်အထိ လိုက်ပြီး နှောင့်ယှက်နိုင်သေးတာကို ကြည့်ပြီး သံဝေဂအလွန်ရစရာကောင်းတယ်။

ဒီ...အမ္မသက္ကရာ ပေတဝတ္ထု ဇာတ်လမ်းကြီး တစ်ခုလုံး အဓိက ဇာတ်ဆောင်အဖြစ်နဲ့ “သယ်”သွားတာ ဘုမ္မစိုး နတ်မင်းကြီးပဲ။ အကျင့်သီလနှင့် စိတ်ကောင်း နှလုံးကောင်းရှိရုံမျှနှင့်ပဲ မိမိလဲချမ်းသာ၊ မိမိကို အကြောင်းပြုပြီး ဆက်ဆံရတဲ့လူတွေ အားလုံးလဲ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် ချမ်းသာမှု ကိုယ်စီ ရရှိသွားစေနိုင်ခဲ့တယ်။

“သစ်ကောင်းတစ်ပင်ကြောင့် တောတစ်ခွင်လုံးကြိုင်”

ကမ္မနိယာမ

၈၅

“သစ်တစ်ပင်ကောင်းတော့ ငှက်တစ်သောင်း ခိုရတယ်” ဆိုတာလို ဘုမ္မစိုးနတ်မင်းကြီး ဥပမာထားကာ ဘဝသံသရာ ခရီးသွားကြတဲ့ နေရာမှာ ကံတရားတွေ အကွက်စေ့စေ့ အကျိုးပေးတာကို ထောက်ရှုပြီး ဒုစရိုက်တွေ ရှောင်ရှားကာ မိမိ သူတစ်ပါး အများချမ်းသာအောင် ကြိုးစားကြရမယ်။

ကံတရားတွေက အကွက်စေ့စေ့ အကျိုးပေးသလို ဘုန်းကြီးတို့ တတွေလဲ မိမိ သူတစ်ပါး အများ ချမ်းသာအောင် အကွက်စေ့စေ့ လုပ်ကြစို့။

ဘဝသံသရာခရီး

ဘဝသံသရာ အကြောင်းကို ပြောပြမယ်။

“ဘဝသံသရာ”ဟူသော စကားဟာ ဘဝတွေအဆက်မပြတ် ရှည်လျားလှပုံ၊ များပြားလှပုံကို ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်တယ်။

မည်သူမဆို သတ္တဝါအားလုံးတို့ဟာ ရှည်လျားများပြားလှသော ဘဝအတွေ့တွေပြောင်းကာ၊ လဲလှယ်ကာ သူကလဲ သူ့နည်းနှင့်သူ့ဟန်၊ ကိုယ်ကလဲ ကိုယ့်နည်းနှင့် ကိုယ့်ဟန်၊ အဟောင်းကံက ပစ်ချသလို ကိုယ်စီ ကျင်လည်နေကြရခြင်းကို “ဘဝသံသရာ”လို့ ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်တယ်။

ကပ္ပိယကြီး ဦးကြောင် ဖွတ်ဖြစ်ရပုံ

“လူဝင်စား”ဆိုသည်မှာ အခြား ဘဝတစ်ခုခုမှ လူ့ဘဝသို့ ပြန်ရောက် လာကြရာ သူတို့၏ နီးစပ်သော ဘဝအကြောင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ပြောပြတတ်သူများကို ခေါ်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒီမှာ- ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ နေတဲ့ ကပ္ပိယအဘိုးကြီး ဦးကြောင်ရဲ့ ဘဝသုံးမျိုးကို ပြောပြပါမယ်။

ဦးကြောင်ဟာ ဘုန်းကြီးကျောင်းသားဘဝတုန်းက တကဲသာရွာရဲ့ အရှေ့ကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ဦးရေဝတကျောင်းမှာနေတဲ့ ကပ္ပိယကြီး ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ မှတ်မိတယ်။

တကဲသာ ရွာဟာ ဘုန်းကြီးဇာတိ ရွှေဘို ဒီပဲယင်းနယ်အတွင်း (ငွေတွင်းကုန်း)ရွာရဲ့ တောင်ဘက် တစ်မိုင်အကွာမှာရှိတဲ့ ရှေးဟောင်း ရွာကြီးဖြစ်တယ်။ ဆရာတော်ကြီး ဦးရေဝတဟာ ဘုန်းကြီးရဲ့ အဘိုးဖြစ်လို့ မကြာခဏ သွားရောက် ဆည်းကပ်ရမြဲ ဖြစ်တယ်။

ကပ္ပိယကြီး ဦးကြောင် သက်ရွယ်ကြီးရင့်ချိန်မှာ ဇနီးကွယ်လွန်၊ သားသမီးလဲမရှိတော့ တကိုယ်တည်း အိမ်မှာ မနေလိုသောကြောင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ လာရောက်ပြီး ကပ္ပိယလုပ်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။

ထူးတာက- ဦးကြောင်ဟာ ကွယ်လွန်သွားပြီး နောက်ဘဝမှာ ထိုရွာအနီးရှိ ကျောင်းအိုကြီး တောအုပ်ထဲမှာ ဖွတ်သတ္တဝါ ဖြစ်နေ ရရှာတယ်။ အဲသလို ဖွတ်ဖြစ်နေရစဉ်အခါ တနေ့သ၌ တကဲသာရွာက ဖိုးထူးဆိုတဲ့ မိုက်ကန်းကန်း လူရွယ်တစ်ယောက်ရဲ့ လက်ချက်နဲ့ သေရပြီး တကဲသာရွာမှာပဲ လူပြန်ဖြစ်လာခဲ့ရတယ်။

သူရဲ့နာမည်က မောင်ပွင့်ဖြစ်တယ်။ ဖွတ်ဘဝမှလာခဲ့တဲ့ မောင်ပွင့်ဟာ ယခုအချိန်မှာ အသက်(၄၀)ကျော်အရွယ် သားသမီးတွေနှင့် အိမ်ထောင်ရှင် လူလတ်ပိုင်းဘဝ ရောက်နေရပြန်တယ်။

ကိုပွင့်ဟာ ကပ္ပိယကြီး ဦးကြောင်ဘဝက အဖြစ်အပျက်များနှင့် ဖွတ်ဘဝတုန်းက သစ်ပင်များပေါ် တက်လိုက်ဆင်းလိုက် ဘာသာဘာဝ နေခဲ့ရပုံ၊ တောင်ပို့ထဲ ဝင်အောင်းပြီး အိပ်စက်နေလေ့ရှိပုံ၊ ဖိုးထူးက ဖမ်းပြီးသတ်လို့ သေခဲ့ရပုံ ကြောင်းရာစုံကို ပြန်လည် ပြောပြနိုင်တယ်။

နွားဘဝမှ လူလာဖြစ်တဲ့ မောင်တောကြည်

နွားဘဝမှ လူ့ဘဝရောက်လာတဲ့ လူတစ်ဦးကိုလဲ တွေ့ခဲ့ရဖူးသေး တယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဇာတိရွာ ငွေတွင်းကုန်းနှင့် ၃-မိုင်ခန့်အကွာ အင်ပင်ရွာဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီရွာက ဝမ်းကွဲအကိုကြီး ဖြစ်သူ ဦးဘိုးရီရဲ့ အိမ်မှာ အလွန်လိမ္မာပြီး အကင်းပါးလှတဲ့ခိုင်းနွားကောင်းကြီး တစ်ကောင် ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ နွားညိုကြီးဖြစ်လို့ နွားရဲ့ နာမည်ကို “ညိုကြီး” လို့ မှည့်ခေါ်ထားကြတယ်။

ညိုကြီးကို နွားလိမ္မာကြီးဖြစ်လို့ လူတိုင်းက ချစ်ခင်ကြတယ်။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကြီးကာလရဲ့ နောက်ပိုင်းမှာ ညိုကြီး သေသွားလို့ လူအများက နှမြောဝမ်းနည်း ဖြစ်ကြရတယ်။

သို့သော်လည်း ညိုကြီးဟာ ဘဝတစ်ခုဖြစ်သော နွားဘဝက ဇာတ်သိမ်းခဲ့ပြီး ဘဝသစ် တစ်ခုဖြစ်တဲ့ လူ့ဘဝသို့ တစ်ဇာတ်ထွက်လာခဲ့ပြန်လို့ ဝမ်းသာကြရတယ်။ အင်ပင်ရွာရဲ့ အနောက်ဘက်ရှိ တောင်ကုန်းရွာကြီးမှာ လူဝင်စားဖြစ်လာကြောင်း သိကြရလို့ ဝမ်းသာကြရပြန်တယ်။

တောင်ကုန်းရွာမှာ ဦးရွဲ-ဒေါ်တောသိမ်းတို့ရဲ့ သားကလေး ဖြစ်လာရာ သူရဲ့နာမည်ကို မောင်တောကြည်လို့ နာမည်ပေးထားတယ်။

ညိုကြီး နွားဘဝမှ လူဖြစ်လာပုံအကြောင်းကို စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းအောင် ထူးခြားတဲ့ မောင်တောကြည်ရဲ့ အမူအရာ အလေ့အကျင့်တွေကို လူအများက မြင်ရတော့ အံ့သြကြရတယ်။

မောင်တောကြည်ဟာ ကလေးဘဝ ငယ်ရွယ်တုန်းအချိန်က သူရဲ့ အရင်က နွားဖြစ်စဉ် ဘဝဟောင်းကို ပြန်ပြောင်းအောက်မေကာ နွားဘဝတုန်းက နေခဲ့ဖူး၊ စားခဲ့ဖူးတဲ့ နွားတို့ရဲ့ အမူအကျင့်ကို နှစ်သက်နေကြောင်းသိရလို့ မိဘများက လိုက်လျောကြရတယ်။

သူ၏စိတ်ကြိုက် သူကျေနပ်အောင် လက်တစ်ဘက်ကို ကြိုးကလေးနှင့် ချည်ပြီး ကြိုးစတစ်ဘက်ကို ခုတင်တိုင်မှာ ချည်ပေးထားရတယ်။ လေးဘက်ထောက်ပြီး နွားလိုပဲ ဝပ်နေတတ်တယ်။

နောက်ပြီး မြက်နုကလေးများကို နှုတ်ပြီး ခွက်ငယ်မှာ ထည့်ကာ သူ့ရှေ့ချပေးထားရတယ်။ မြက်ကိုတော့ မစားဘူးပေါ့။ နမ်းနေရလျှင် စိတ်ကျေနပ် နေတတ်တယ်။ သူနေတဲ့အိမ်ရဲ့ အရှေ့ဘက်လမ်းမပေါ်မှာ နွားအုပ်ကြီးများ ဖြတ်သန်းသွားနေကြတာမြင်ရလျှင် သူက တရှားရှား အသံထွက်ပြီး မာန်ဖီနေတတ်တယ်။

သူ စကားပီ နားလည်လာလို့ စကားပြောတတ်ချိန်မှာ နွားဘဝတုန်းက သူတွေ့ကြုံခဲ့ရတဲ့ ဖြစ်ရပ် ကြောင်းရာများကို ပြောပြတတ်သေးတယ်။ ထူးခြားစွာ မှတ်သားမိတဲ့အတွက် ကြားရသူတိုင်းက အံ့သြကြရတယ်။

သူနွားဖြစ်နေရစဉ်က စစ်ကြီးကာလအတွင်း ဖုံးခိုကျင်းကြီးထဲ ကျလို့ လူအများက ဝိုင်းဝန်းကယ်တင်ပေးကြရပုံကို ပြောပြတဲ့နေရာမှာ လူနာမည်များကိုပါ မှန်ကန်အောင် ပြောပြနိုင်လို့ အထူးအံ့သြကြရတယ်။ နွားရှင် ဦးဘိုးရီတို့တောင်မှ သူပြောပြသလောက် စုံစေ့အောင် မမှတ်မိတော့ဘူး။ နွားဖြစ်သော်လဲ မှတ်ဉာဏ်ကောင်းပုံကို လူအများက အံ့သြမဆုံး ဖြစ်ကြရတယ်။

လူအချို့က နွားများကို ဘာမှ မသိတတ်တဲ့ တိရစ္ဆာန်လို့ ပြောဆိုဆဲရေးလေ့ရှိကြတယ်။ ခုတော့ သိတတ်လိုက်ပုံမှာ သာမန်လူထက် တောင် အသိဉာဏ်ရှင်းသေးတယ်လို့ ဆိုရမလို့ ဖြစ်နေတယ်။

နွားဘဝတုန်းက သူ့ကိုထိန်းကျောင်းခဲ့ရတဲ့ ဒေါ်တင်ရှိ (ဦးဘိုးရီ၏ သမီးကြီး)ကိုလဲ “နင်က ငါ့ကို ရိုက်ခဲ့တာတွေ ငါ မမေ့ပါဘူးဟယ်” လို့တောင် ပြောတတ်သေးတယ်။ ဒီတော့ ဒေါ်တင်ရှိက “နင်က နွားဆိုတော့ တစ်ခါတစ်ရံ ရိုက်မောင်းရတဲ့ အခါလဲ ရှိတာပေါ့ဟယ်” လို့ ရယ်ကာပြုံးကာနှင့် ပြန်လည် ဖြေသိမ့်ပေးရတယ်။

စားမြုံ့ပြန်တတ်သော ရဟန်း

ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်အခါက နွားဘဝမှ ဘဝအခြားမရှိဘဲ လူဘဝ ရောက်လာတဲ့ ယောက်ျား တစ်ယောက်အကြောင်း ဝိနည်း ပါဠိတော်မှာ တွေ့ရတယ်။

နွားဘဝတုန်းက အမူအကျင့်ဝါသနာ အလေ့အထစရိုက်တွေ ဖျောက်မရအောင် ရှိနေတတ်ပုံ၊ ထိုယောက်ျားဟာ ဘုရားရှင် သာသနာ တော်ဝင်ပြီး ရဟန်းပြုလာခဲ့ရာ နွားဘဝက ပါလာခဲ့တဲ့ အလေ့အကျင့် မဖျောက်နိုင်လို့ ညအခါ နွားများလို စားမြုံ့ပြန်နေပုံကို တွေ့မြင် ကြရတဲ့ ရဟန်းတွေက ဘုရားရှင်အား လျှောက်ကြတဲ့အခါ သူနွားဘဝမှ လာခဲ့သော ရဟန်းဖြစ်သောကြောင့် “အနာပတ္တိ-အာပတ်မသင့်၊ အပြစ်မရှိ” လို့ ခွင့်ပြုတော်မူရကြောင်း ဝိနည်းပါဠိတော်မှာ ပါရှိပါတယ်။

ကပ္ပိယကြီးတွမ်မှ ငှက်ဖြစ်သွားပုံ

ချင်းတောင်ပေါ် ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာ ကပ္ပိယ အဖြစ်နေထိုင်သွားတဲ့ ချင်းအဘိုးကြီး တွမ်မှဟာ ဘုန်းကြီး ခရီးသွား နေတုန်း (၈၅)နှစ်အရွယ်မှာ ကွယ်လွန် သွားရှာတယ်။

ခရီးထွက်ခါနီး သူ့ကိုပြုစုမယ့်လူမရှိလို့ သူ့ရွာအရောက် ဘုန်းကြီးပဲ လိုက်ပို့ခဲ့သေးတယ်။ ပြန်ခါနီးနှုတ်ဆက်တော့ ဘုန်းကြီးကို ရှိခိုးပြီး စကားမပြောနိုင်ရှာဘူး။ အဘိုးကြီးတွမ်မှဟာ မျက်ရေတွေ တွေ့တွေ့ကျပြီး ကြောင်ကြောင်ကြီး ကြည့်ကျန်နေခဲ့ရှာတယ်။

ကွယ်လွန်သွားပြီးနောက် (၂)နှစ်ခန့်ကြာတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ ကျောင်း သစ်ပင်အနီးမှာ ငှက်ငယ်မျိုးဖြစ်နေပုံကို သိသာထင်ရှားစွာ တွေ့မြင် ရတယ်။ ငှက်ကလေးဟာ နေ့စဉ်နေ့တိုင်းပဲ ဘုန်းကြီးအပေါ်ရင်းနှီးချစ်ခင် လှသော အမူအရာနှင့် ဘုန်းကြီးအနီးသို့လာပြီး ခစားပြတတ်ပုံ ဟန်ပန် ထူးခြားလွန်းလို့ ခေတ္တရပ်တန့်ပြီး “နင် တွမ်မှမဟုတ်လား” လို့မေးတော့ “ကျိကျော်-ကျိကျော်” လို့ အသံမြည်ထွက်ကာ ခုန်ဆွခုန်ဆွဟန်အမူအရာ ပြရှာတယ်။ ဟုတ်မှန်ကြောင်း ပြန်လည်ပြောဆိုလေသလား ထင်ရတယ်။ နောက်နေ့များမှာလဲ “ဘိုးတွမ်မှရေ လာဟေ့”လို့ ဘုန်းကြီးက အသံပြုလိုက်လျှင် တစ်နေရာရာဆီက ပျံ၍ ရောက်လာတတ်တယ်။ ဘုန်းကြီးစမ်းချောင်းထဲဆင်းပြီး ရေချိုးဖို့လာချိန်မှာလဲ ငှက်ကလေးက ကြိုတင်ပြီး ဘုန်းကြီးကို စောင့်နေတတ်တယ်။ ဘုန်းကြီးကို မြင်ရလျှင် သူ့မှာ ဝမ်းသာ အားရ ကြိုလင့်တယ်။ နီးကပ်တဲ့ သစ်ကိုင်းနိမ့်ပေါ်မှာ နားပြီး ငှက်ဘာသာဖြင့် စကားပြောနေတတ်ရှာတယ်။

သူ့ခမျာ ဘုန်းကြီးကျောင်းအနီး တောအုပ်ထဲမှာ ငှက်ငယ်ကလေး အဖြစ် ဘဝအကြိမ်ကြိမ်ပြောင်းပြီး ဖြစ်နေရရှာပုံကို တွေ့မြင်ရတော့ သနားခြင်း ကရုဏာသက်မိတယ်။ သူ့ရဲ့ ဘုန်းကြီးကို သံယောဇဉ်ကြီးစွာ ချဉ်းကပ်ပုံ၊ ခစားတတ်ပုံ အမူအရာ ထူးခြားလှတဲ့အတွက် တွေ့မြင်ရတဲ့ နေ့များကို မှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် ရေးထားမိတယ်။

ကင်းခြေများနှင့် မြွေဘဝရောက်ရပြန်

ကပ္ပိယအဘိုးကြီးတွမ်မူဟာ ဘုန်းကြီးနှင့် နှစ်ကြာကြာအတူနေပြီး ဘုန်းကြီးကို အလွန်သံယောဇဉ်ကြီးရှာတယ်။ သူ့ရဲ့ တစ်ဘဝတာခရီးမှာ ဘုန်းကြီးကလွဲလို့ ညင်ညင်သာသာ ဆက်ဆံပြီး သူ့ကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်ဖူးသူ မရှိဘူး။ ရင်းနှီးသော ချင်းလူမျိုး ဆွေမျိုးသားချင်းထက် ဂရုပြု ကျွေးမွေးပြုစုတယ်။ ဒီဘုန်းကြီးလောက်ကောင်းတဲ့သူ မတွေ့ခဲ့ရဖူးကြောင်း အနီးကပ်ပေါင်းမိခါမှ အသိရဆုံး ဖြစ်တယ်လို့ ဂေါ်ရခါးများကို ပြောခဲ့တယ် ဆိုတယ်။

လူတို့ဘဝဟာ အိုခါမှ ကြည့်ရှုသူကို ချစ်ခင်မြဲဖြစ်ရာ ချင်းအဘိုးကြီးတွမ်မူဟာ အသက်(၈၀)ကျော်လာခဲ့တဲ့အခါ အနီးကပ်ပြုစုလုပ်ကျွေးသူ မရှိပါ။ သားသမီး မရှိပါ။ အိမ်ထောင်ကျခဲ့ဖူးပါရဲ့။ သားတစ်ယောက်မွေးဖွားရာ ငယ်စဉ်က သေသွားတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ထို့နောက် အိမ်ထောင်ထပ်ကာကျဖူးသော်လဲ မမြဲကြပါ။ ကွဲပြီးသွားကြသည်ချည်းမို့ အသက် ငါးဆယ်ကျော်တဲ့ အချိန်ကစပြီး သူတစ်ကိုယ်တည်း(လုံးရန်း) ဂေါ်ရခါးရွာမှာ လာနေတယ်။

ဘုန်းကြီးကို ဂေါ်ရခါးဒကာများက စုပေါင်းပင့်ကြပြီး တောအုပ်ထဲ စုပေါင်းကျောင်းဆောက်လုပ် ကိုးကွယ်ကြတဲ့အခါ အဘိုးကြီးတွမ်မူက ဘုန်းကြီးကျောင်းမှာ နေချင်တယ်ပြောလို့ ခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ သူ့ဘာသူ တဲအိမ်ကလေးဆောက်ပြီး နေတယ်။ ကပ္ပိယဖြစ်လာခဲ့တယ်။

အဲဒီအချိန်ကစပြီး မေတ္တာသံယောဇဉ် ကြီးလာခဲ့တယ်။ သံယောဇဉ်ကြီးပုံက သေပြီးနောက် ငှက်ငယ်ကလေးများချည်း ဘဝခြားကာ အကြိမ်ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့ရှာတယ်။ တစ်ဘဝကတော့ ကင်းခြေများ အဖြစ်နဲ့ ဘုန်းကြီးထံ ရောက်လာပြန်တယ်။

တစ်ညတော့ ဘုန်းကြီး စာရေးစာပွဲက ထလိုက်တဲ့အခါ လက်သန်းလောက်ရှိတဲ့ ကင်းခြေများ တစ်ကောင် ဘုန်းကြီးရဲ့ရှေ့မှာ လှုပ်ရှားနေပုံ တွေ့မြင်ရတယ်။

“ငါ့ ကျောင်းပေါ်မှာ ကင်းခြေများ မတွေ့ရစဖူး၊ ထူးခြား လှဘိတယ်” -
 လို့ စိတ်ထဲကပြောရင်း တွေးဆမိလို့-

“ဟဲ့-နင်တွမ်မှုံထင်တယ်၊ အခု ကင်းခြေများဖြစ်လာခဲ့ရပြန်ပြီလား၊ နင့်ဘဝကလဲ ဒုက္ခပါပဲ၊ ဟုတ်မှာပါ၊ ဒါ့ကြောင့် ငါ့ကို တွေ့ချင်လို့ တမင်လာခဲ့တာ ဖြစ်မှာပါ၊ ကိုင်းသွားတော့၊ ငါ့နောက် လိုက်ခဲ့”လို့ ဘုန်းကြီးက တံခါးပေါက်ကြီးရှိရာ ခေါ်သွားတော့ ပြောပြောတန်းတန်း လိုက်ပါလာတယ်၊ တံခါးအပြင်ဘက်ထုတ်ပြီး...

“နောက်မလာခဲ့နဲ့တော့နော်၊ ကောင်းရာဘဝ ရောက်ရှာပါစေ”လို့ သနားစိတ်ကြောင့် ဆုတောင်းလိုက်မိပါသေးတယ်။ အဲသည်နောက် ကင်းခြေများဘဝနှင့် မလာတော့ဘူး။

ဘိုးတွမ်မှုံ မြွေမိသားစု ဖြစ်ခဲ့ရပြန်ပုံ

ကင်းခြေများငယ် ဘဝနှင့် တစ်ကြိမ် ရောက်လာပြီး “နောက် မလာခဲ့နှင့်တော့”လို့ မှာကြားလွှတ်လိုက်ရာ ကင်းခြေများအဖြစ်နှင့် မလာတော့ပါ၊ သို့သော်လဲ တဖြစ်လဲပြီး မြွေငယ်ဘဝနှင့် ဘုန်းကြီးထံသို့ ရောက်လာပြန်တယ်။

ဆောင်းရာသီအခါ နံနက်ပိုင်း နေရောင်ခြည်အနည်းငယ် မြင့်တက် လာတဲ့အခါ ဘုန်းကြီးခြံတဲ့စောင်ကို ကျောက်တိုက်ရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ ပျဉ်ချပ်ပြားကြီး (၃)ပြား စီခင်းထားပြီး ပျဉ်ပြားပေါ်ဖြန့်၍ ခေတ္တ နေလှမ်းထားမြဲဖြစ်တယ်။ တစ်နေ့တော့ စောင်ကို ရုပ်ဖို့သွားယူတဲ့အခါ စိမ်းဝါရောင် မြွေငယ်တစ်ကောင်က စောင်ပေါ်တက်ပြီး နှစ်ခြိုက်စွာ အိပ်နေပုံ မြင်ရတယ်။ “ဘယ်ဘုန်းကမှ မတွေ့ရစဖူး၊ ဧကန္တ တွမ်မှုံ မြွေဘဝ ရောက်ခဲ့ပြန်ပြီထင်တယ်”လို့ နှုတ်က ပြောမိတယ်။

“တွမ်မှုံ၊ နင် မြွေဖြစ်လာခဲ့ရပြန်ပြီ၊ သွားတော့၊ စောင်ပေါ် မအိပ်နှင့်၊ ဆင်း”လို့ ပြောဆို နှင်ချလိုက်တော့ ဆင်းသွားရှာတယ်။ ဝေးလံရာ သွားချင်ပုံ မရဘူး၊ ပျဉ်ပြားအောက်ကနေ ဘုန်းကြီးကို ခင်မင်မှုကြီးစွာနှင့် ပြန်လှည့်ကြည့်နေပုံကို သတိပြုလိုက်မိတယ်။

ဘဝခြားသော်လဲ သံယောဇဉ်စိတ်က ကြီးမားနေဆဲမို့ နောက်တွင် မြွေငယ်အဖြစ်နှင့် ပုံဟန်ပြောင်းကာ အနီရောင်၊ အဝါရောင်နှင့် အနီ အဝါမှာ မွဲညစ်ရောင်ရောသော မြွေငယ် ဖြစ်လာခဲ့ပြန်တယ်။ တစ်ဘဝ ခြားတိုင်း တကြိမ်ကျ ဘုန်းကြီးထံလာပြီးပြကာ နှုတ်ဆက်လေ့ရှိရှာတယ်။

သူလာလျှင် ဘုန်းကြီးမြင်လွယ်အောင် ဘုန်းကြီးကျောင်းရှေ့ အပေါက် ထွက်ဝင်မြဲ တံခါးကြီးရဲ့ ရှေ့တည့်တည့်က စောင့်နေပုံကလဲ ထူးခြားပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ ကျောင်းထဲဝင်ရောက်လာချင်ဟန်ပြလို မဝင်ဖို့ တောင်ဌေးနဲ့ ဆီးတားတဲ့အခါ လွယ်လွယ်ပင် တခြားသို့ အေးဆေးစွာ ထွက်သွားရှာပါတယ်။ သံယောဇဉ်ကြီးသော်လဲ သူရဲ့ဘဝ အကျိုးပေးညှိရှာပုံကို သနားရတယ်။ သူရဲ့ကံအကျိုးပေးပုံ ကိုလဲ မကယ်တင်နိုင်ဘူးပေါ့။ ဒီလိုပဲ ကြည့်နေရတော့တယ်။

နောက်ဆုံး မြွေဘဝ

တစ်ကြိမ်မှာ ဘုန်းကြီးတိုက်ရှေ့ ထွက်ပေါက် တံခါးအနီး ရေအိုးစင်အောက်မှာ မြွေငယ် သုံးကောင် ထူးခြားစွာ ရောက်လာပြီး ဘုန်းကြီးကို တွေ့ချင်လို့ စောင့်နေကြပုံ လက္ခဏာ တွေ့မြင်ရပြန်တယ်။

“ဟဲ့....တွမ်မူ၊ နင်တို့လာကြပြန်ပြီလား၊ နင်တို့က မြွေမျိုးတွေ ဖြစ်တော့ ငါနဲ့သံယောဇဉ်တွယ်လို့ မဖြစ်ဘူးဟယ်.... သွားကြတော့”လို့ ပြောတော့ ရုတ်တရက် မသွားချင်ကြရှာဘူး။ ပေကပ်ကပ်လုပ်နေကြတယ်။ တုတ်ချောင်းကလေးနှင့် တွန်းပြီး မနည်း နှင်လိုက်ရတယ်။

မြွေသုံးကောင်မှာ နှစ်ကောင်က မြွေငယ်များဖြစ်ကြပြီး သားသမီး များဖြစ်ပုံရတယ်။ တစ်ကောင်က အကြီး၊ မိခင်မြွေမ၊ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ ခန့်မှန်းရတယ်။

ညအခါ မြွေမ၊လို့ခန့်မှန်းရတဲ့ မြွေအကြီး တစ်ကောင်က ဘုန်းကြီးကို တွေ့မြင်ချင်ရှာလို့ ကျောင်းရှေ့ ထွက်ပေါက်တံခါးကြီးရဲ့ ရှေ့တည့်တည့်မှာ ထိုင်ပြီးစောင့်နေပုံ ထူးခြားစွာ တွေ့မြင်ရပြန်တယ်။

ထိုအခါ ဘုန်းကြီးစိတ်ထဲက နေ့ခင်းက လာကြတဲ့ သုံးကောင် အနက် အကြီးကောင်က ဘုန်းကြီးနှင့် နီးကပ်စွာ မတွေ့ဆုံခဲ့ရလို့ မကျေနပ်တဲ့အတွက် တစ်ကြိမ် ပြန်လာတာ ဖြစ်ရမယ်လို့ တွေးဆမိတယ်။ တွမ်မှုံဟာ ယခုအခါ မြွေမ၊ ဖြစ်လာခဲ့ဟန်တူတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ရဲ့ကလေးတွေကို ခေါ်လာခဲ့တာဖြစ်မယ်။ မြွေငယ်များဟာ မိခင် ဖြစ်သော မြွေမရဲ့ နောက်သို့သာ လိုက်ပါကြမြဲဖြစ်ကြောင်း နားလည် ခန့်မှန်းသိလိုက်ရတယ်။ နောက်မလာကြတော့ပါ။

ဘဝသံသရာဆိုသည်မှာ

အဆိုပါ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ ဖြစ်နေပုံတွေကို တွေ့မြင်ရပြီး “သူတို့လဲ ဘဝသံသရာထဲ မျောနေကြရရှာတယ်၊ ငါလဲ ဘဝသံသရာ ရေယဉ်ကြောမှာ မျောနေရဆဲပါပဲ” လို့ အမြင်ရှင်းအောင် စိတ်အာရုံထဲက သိထားရတယ်။

အဲသလိုပဲ လူအများကိုလဲ သိမြင်ထားကြရန် အသိအမြင် ပညာပေးနေခြင်းဖြစ်တယ်။ သံသရာဆိုတာ အမြင်ရှင်းအောင် မိမိတို့ စိတ်ထဲက သိထားကြရမယ်။ တစ်ကြိမ် သိမြင်ထားဖူးလျှင် အခြေခံ ရပြီလို့ မှတ်ရမယ်။

သတ္တဝါတွေ ဘဝသံသရာ ရေယဉ်ကြော မျောနေကြပုံကို တစ်ကြိမ် သိပြီး မြင်ထားပြီးလျှင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ သိမြင်နေအောင် ရှုကြည့် ဆင်ခြင်နေတတ်ရမယ်။ ရှုကြည့်ဖန် ဆင်ခြင်ဖန် များလာပါလျှင် ထိုသူအတွက် ကောင်းကျိုးရလာမှာ မလွဲဘူး၊ ထူးသောအမြင် တစ်နေ့နေ့မှာ ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မယ်လို့ နားလည်ကြရမယ်။

မိမိကိုယ်တိုင် သံသရာထဲ ကျင်လည်နေရပုံကို သဘာကျကျ မြင်လာလိမ့်မယ်၊ ထိုအသိ ထိုအမြင်ကို ထပ်၍ မြင်ဖန်များလာသောအခါ မိမိကိုယ်တိုင် မျောနေရသော ဘဝသံသရာကြီးကို ငြီးငွေ့လာလိမ့်မယ်။

ဘဝသံသရာကို တကယ်ငြီးငွေ့စိတ် ဖြစ်ပေါ်မှု အကြိမ်များခဲ့သော် ထွက်ရပ်ပေါက်တော့မယ်လို့ နားလည်ကြရမယ်။

“အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဒေသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ” ဖြစ်လာ
 တော့မယ်လို့ မှတ်ပါ။ ဘုရားဟော ဓမ္မပဒ ပါဠိတော်မှာ-
 အထ၊ ထိုသို့ သင်္ခါရတရားတို့သည် ဘာမှ အမြဲ
 မရှိကြပါကလားဟူ၍ သိလာ မြင်လာခဲ့သည်ရှိသော်၊
 ဒုက္ခေ၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ၊ ငြီးငွေ့၍
 လာတော့၏။ ဒေသ-ဒေသော၊ ဤသို့ ငြီးငွေ့ခြင်းသည်။
 ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ကိလေသာအညစ်အကြေး ကင်းစေးစင်ကြယ်
 ခြင်းငှာ၊ မဂ္ဂေါ၊ အကြောင်းရင်းပေတည်း။ ဝါ-နိဗ္ဗာန်
 ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်း လမ်းမှန်တရားပါ
 ပေတည်း။”

(ရှုကြည့်နည်း) ဖြစ်ပေါ်လာသမျှ သင်္ခါရ တရားတို့သည်
 ပျောက်ပျက် ချုပ်ငြိမ်းသွားကြတာချည်းပဲလို့ ပထမ စိတ်ထဲက သိမြင်
 ကြရမယ်။ သိမြင်အောင်ရှုကြည့်တတ်ရမယ်၊ ရှုကြည့်၍ သိမြင်လာခဲ့သော်
 ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို ငြီးငွေ့ခြင်း ဖြစ်လာလိမ့်မယ်၊ နောက်ထပ် မလိုချင်
 တော့ဘူး။

ထိုနောက် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၌ ငြီးငွေ့ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ သံသရာ
 လည်တယ်လို့ခေါ်နေကြတဲ့ ဘဝအထွေထွေကို ပိုပြီးငြီးငွေ့လာလိမ့်မယ်၊
 သိမြင်၍ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခကို တကယ်ငြီးငွေ့လာသောအခါ ဘဝအထွေထွေ
 ဆက်ပြီး ကျင်လည်နေရဦးမှာကိုလဲ ကြောက်ရွံ့လာမယ်၊ ဘဝတစ်ခု၌
 ဆင်းရဲကို သိမြင် ငြီးငွေ့ပြီး ဘဝကို မုန်းတီးလာလိမ့်မယ်။ ထိုအခါ
 နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းလမ်းမှန်ပေါ်လာပြီလို့မှတ်။

ဤကား - “အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဒေသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ”
 ဖြစ်လာစေသော နည်းကောင်း လမ်းညွှန်ချက်
 ဖြစ်တယ်။

အရှိကို အရှိအတိုင်းမြင်မှ ချမ်းသာရ

လောကမှာ သူသူငါငါသတ္တဝါတွေဟာ အာရုံ ၅-ပါး ကာမဂုဏ်
 တရားတွေ ခံစားနေရတာကို ပျော်စရာလို့ ကင်နေကြတယ်၊ ချမ်းသာလို့
 သတ်မှတ်ထားကြတယ်၊ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ဒီအာရုံတွေ တိ ဖြစ် ခဲ့တာ ခြိမ်းခြောက်

ကြိုးစားရှာဖွေနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအာရုံတွေအပေါ်မှာ တွယ်တာမက်မောပြီး နေကြတယ်။ မခွဲနိုင်မခွာရက် တရှိုက်မက်မက် စွဲလမ်းနေကြတယ်။ ဒီလို ဒီမှာ ဒီဘဝမှာ ခံစားရတာကိုပင် မကျေနပ်နိုင်၊ မဝနိုင်လို့ မအို မနာ မသေဘဲ အမြဲတမ်း အာရုံတွေ ခံစားနေရအောင် ဆိုပြီး အာရုံတွေ အလျှပ်ပယ်ပေါ်တဲ့ စိတ်ကူးယဉ်နိဗ္ဗာန်ဘုံကိုတောင် သတ္တဝါတွေဟာ ဖန်တီးတည်ဆောက်ကြ၊ မျှော်မှန်းနေကြရှာတယ်။

အဲဒီလူတွေကြားမှာ အလွန်စစ်မှန်ပြီး တန်ဖိုးရှိတဲ့ ဗုဒ္ဓတရားတွေကို ပြောဟောရတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာက စိတ်ညစ်စရာတွေ လာပြောနေတယ်လို့ ထင်တတ်ကြတယ်။ ဟာ....ဗုဒ္ဓဘာသာဟာ အဆိုးမြင်ဝါဒ၊ အပျက်မြင် ဝါဒ (Pessimism) ပဲ၊ ဟာ....အကောင်းမြင်ဝါဒ (Optimism) ပဲလို့ အမျိုးမျိုး ထင်ရာ မြင်ရာ လက်လွှတ်စပယ် ဝေဖန်ကြပြန်ရော။

တကယ်တော့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ ဘဝကိုယ်နှိုက်က ငြီးငွေ့စရာ ဒုက္ခတုံးကြီး၊ အာရုံငါးပါး ဆိုတာတွေကလဲ မမြဲတဲ့ ဒုက္ခတရားတွေ၊ အာရုံတွေ ခံစားရတာ ကောင်းတယ်၊ ပျော်တယ်၊ ချမ်းသာတယ် အထင်ရှိနေကြသော်လည်း တကယ်တော့ ငြီးငွေ့စရာကြီး၊ ပျင်းစရာ မှန်းစရာကြီးပဲ။ “နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ”ဆိုတာ ဒါကို ပြောတာ။

ဒါက.... အပြောနဲ့တော့ တကယ်မသိသေးဘူး၊ အလုပ်နဲ့မှ လက်တွေ့သိလာမှာ။

ယခုပြောခဲ့သလို သတ္တဝါတစ်ဦးရဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရတဲ့ ဘဝတွေ၊ ရှေ့ဖြစ်ရမယ့် ဘဝတွေ များများမြင်ရလေ ဒုက္ခတွေ ခံနေရတာကို သိထားတော့ သူတော်ကောင်းတွေမှာ များများသနားခြင်းဖြစ်ရလေပဲ၊ မြတ်စွာဘုရားရှင် တို့ရဲ့ မဟာကရုဏာဆိုတာ ဒါကိုပြောတာ။ များများသိမြင်ထားတော့ များများကြီး သနားနေရရှာတာပေါ့။ မသိတဲ့ သတ္တဝါတွေကတော့ ပျော်မဆုံး၊ မော်မဆုံး ဖြစ်နေကြရှာတယ်။

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက သတ္တဝါအမျိုးမျိုး၊ ဘဝအဖုံဖုံ၊ ကမ္ဘာအထွေထွေ... ဒါတွေကို လက်ဝါးပေါ်တင်ပြီးကြည့်လို့ မြင်ရသလို မြင်ပြီးမှ ဟောထားတဲ့ တရားတွေ။ “ငါစကား နွားရ”ပြောတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဘယ်သူမဆို ဒီလမ်းစဉ်ကို လုပ်ကြည့်ရင် ကိုယ်နှင့်

ကမ္မနိယာမ

၉၇

တန်သလောက် ပါရမီအလျောက် ကိုယ်တိုင်သိနိုင်ကြအောင်လဲ
နည်းလမ်းတွေ ပေးထား ပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့်- ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဘာသာဟာ သတ္တလောက၊ သင်္ခါရ
လောက၊ ဩကာသလောကကြီး တစ်ခုလုံးကို အရှိကို အရှိအတိုင်း
မြင်အောင်၊ သိအောင် ဧဟိပဿိက- (မယုံ လာလှည့် စမ်း၍ကြည့်)လို့
ကြွေးကြော်ဖိတ်ခေါ်ပြီး ချမ်းသာကိုယ်စီရကြဖို့ ညွှန်ပြနေတဲ့ဘာသာလို့
စိတ်ချယုံကြည်ကြရမယ်။

ကမ္မနိယာမတရားတော် ပြီး၏။

“လူ့လောကမှာ မေတ္တာလောက်ကောင်းသော
အရာ ဘာမှ မရှိဘူး၊ မေတ္တာလောက်ကောင်းတဲ့
အဆောင်ကောင်းလဲ မရှိဘူး”

မေတ္တာအာနိသင်

၂။ မေတ္တာအာနိသင်

လူလောကအတွက် အလိုအပ်ဆုံးတရား

လူလောကတွင် ဆုတ်ကပ်ခေတ်အခါ၌ “ဘာအလိုအပ်ဆုံးဖြစ်ပါသလဲ” လို့ တွေးဆကြည့်လျှင် မေတ္တာတရားဖြစ်တယ်။

လူလောကအတွက် အလိုအပ်ဆုံးတရားဟာ မေတ္တာဖြစ်ကြောင်း လူတိုင်းက သိမြင်ကြပါလိမ့်မယ်။ အကြောင်းမှာ ယနေ့အချိန်တွင် ကမ္ဘာလောကကြီး တစ်ခွင်လုံး တိုင်းပြည်အသီးသီးမှာ မေတ္တာစိတ်ဓာတ် ဖြန့်ကြက်ရန် လိုအပ်နေသောကြောင့် ဖြစ်တယ်။

မေတ္တာနှင့် ကရုဏာ

မေတ္တာနှင့် ကရုဏာဆိုတာ ဆက်နွှယ်နေမြဲ တရား ၂-ပါးဖြစ်ကြတယ်။ ညီအစ်ကို တော်နေကြသော တရားမျိုးလို့ ပြောလေ့ရှိကြရာ မှန်ကန်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မေတ္တာစိတ်ထားနေသူရဲ့ သန္တာန်မှာ ကရုဏာစိတ် ပါဝင်နေမြဲဖြစ်လို့ပါပဲ။

နောက်ပြီး ကရုဏာစိတ်ထားနဲ့ နေကြတဲ့ သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ မေတ္တာစိတ်ဓာတ် ကိန်းဝပ်နေခြင်း ရှိနေပြီး ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် မေတ္တာနှင့်ကရုဏာတို့ဟာ မကွေမကွာခွန်တွဲနေကြပြီး သိမ်မွေ့၍ နူးညံ့သောတရားများ ဖြစ်ကြတယ်လို့ ပြောရပါမယ်။

“မေတ္တာနှင့် ကရုဏာ ၂-မျိုးမှာ ဘယ်ဟာက စတင်ပွားများရမလဲ” လို့ မေးရင် မိမိတို့စိတ်ဆန္ဒအတိုင်း စချင်ရာက စနိုင်ကြတယ်လို့ ဖြေကြားပါတယ်။

“ဘယ်တရားက ပိုပြီး ကောင်းပါသလဲ”လို့ မေးပြန်လျှင်လဲ အတူတူကောင်းကြတယ်။ ကောင်းချက်တူကြပါတယ်လို့ ဖြေမှသာ သဘာဝကျပါမယ်။

(ဥပမာ) “သတ္တဝါ အားလုံး ချမ်းသာကြပါစေ”လို့ မေတ္တာစိတ် ဖြန့်ပွားလိုက်လျှင် သနားခြင်း ကရုဏာစိတ်လဲ ပါဝင်သွားပြီးဖြစ်တယ်။

တစ်ဖန် “သဗ္ဗေ သတ္တာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆန္တု-သတ္တဝါအားလုံး ဆင်းရဲမှ ကင်းလွတ်ကြပါစေ”လို့ ကရုဏာဖြန့်ပွားလိုက်တဲ့အခါ ချစ်ခင်ခြင်း မေတ္တာစိတ်လဲ ပါဝင်သွားပြီးဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အမြဲဒွန်တွဲနေလေ့ ရှိကြသော တရားညီအစ်ကိုရင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောရခြင်းဖြစ်တယ်။

“ဒီတရား ၂-မျိုးတွင် တစ်မျိုးကို လက်ကိုင်ပြုပြီး ဖြန့်ပွားနေချင် ပါတယ်။ ဘယ်အမျိုးက ပိုကောင်းပါသလဲ”လို့ မေးခဲ့ရင်လဲ အတူတူ ကောင်းကြတယ်။ မိမိစိတ်ဆန္ဒ အားကောင်းရာ တစ်ခုခုကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး ဖြန့်ပွားပါလို့ ဖြေရမှာပဲ။

မဟာကရုဏာရှင်ဆိုတာ

မြတ်စွာဘုရားကို မေတ္တာရှင်လို့ မပြောကြဘူး။ မဟာကရုဏာ ရှင်ကြီးလို့သာ ပြောဆိုလေ့ရှိကြပါတယ်။ မေတ္တာရှင်ကြီးလို့ ဘာကြောင့် ပြောလေ့မရှိကြပါသလဲလို့ မေးကြဖူးတယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် အားလုံးတို့သည် မဟာကရုဏာရှင်ကြီးများ ဖြစ်ကြတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ။ အိုနာသေရေး ဒုက္ခဘေးကြီးတို့ဖြင့် အဖန်ဖန် တလဲလဲ အမြဲနှိပ်စက်ခံနေကြရရှာတဲ့ သတ္တဝါတွေကို သနားကြင်နာစိတ် ကြီးမားတော်မူကြတယ်။ ကယ်တင်လိုတဲ့ဆန္ဒ ပြင်းပြ တော်မူကြတယ်။ နေ့ညမအား အစွမ်းကုန်လဲ သနားစောင့်ရှောက် တော်မူကြပါတယ်။

“မေတ္တာရှင်”လို့ ဘာကြောင့် မခေါ်ဆိုကြသလဲဆိုတော့ သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲထဲမှာ ထပ်ပြန်တလဲလဲ တဝဲလည်လည် ဒုက္ခကြီးစွာ ခံနေကြရ ပုံကို သိမြင်တော်မူတဲ့အတွက် ကယ်တင်ပေးလိုတဲ့ ကရုဏာဆန္ဒဓာတ်က

ကြီးမြတ်နေခြင်း၊ အားကောင်းနေခြင်းကြောင့် အားကောင်းရာကို ဦးစားပေး ပြောဆိုကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

“မေတ္တာရှင်”လို့ ပြောလေ့ မရှိတဲ့အတွက် မေတ္တာဓာတ်အားနည်း တယ်လို့တော့ မဆိုသင့်ဘူး။ သတ္တဝါတွေ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခကြီးထဲမှာ တဝဲလည်လည် နစ်မြုပ်နေကြပုံကို သိမြင်တော်မူကြလို့ ဆွဲထုတ် ကယ်တင်ရန် ကြံရွယ်ကြိုးစားမှုက အဓိက ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် မေတ္တာရှင်ဖြစ်သော်လည်း ကရုဏာစိတ် ကြီးမားမှုက ပိုပြီး ပေါ်လွင်နေတယ်။

သာမန်သော သူတို့ရဲ့ သနားခြင်းထက် အဆပေါင်း ရာထောင် မကအောင် ကြီးမားတော်မူကြသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်အားလုံးကို “မဟာကရုဏာရှင်”လို့ ပြောဆိုရိုးပြုနေကြခြင်းဖြစ်တယ်။ မေတ္တာစိတ် အားနည်းလို့ မဟုတ်ဘူး။

နောက်ပြီး လောကမှာ ဘယ်လောက် ကြွယ်ဝပြည့်စုံနေသူပင်ဖြစ်စေ ယခုဘဝမှာ အယူအဆမှားပြီး ဒုစရိုက်မှုတွေ လုပ်မှားမိနိုင်သေးတယ်။ ရှေးဘဝက လိုက်ပါလာတဲ့ အပရာပရိယအကုသိုလ်ကံတွေကလဲ ရှိနေကြသေးတယ်။ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ဒီကံတွေ အကျိုးပေးခွင့်သာတဲ့အခါ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်နိုင်သေးတယ်။ အရိယာမဖြစ်သေးသမျှ စိတ်မချရသေးဘူး။ သတ္တဝါတွေအပေါ်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ ဒါတွေ အကုန်မြင်ထားလို့ သနားတော်မူကြပါတယ်။ ဉာဏ်တော် အမြင်ကြီးမားသလောက် သနားကရုဏာကြီးမားတော်မူကြတယ်။

ချစ်ခြင်း မေတ္တာဆိုတာ

ပုထုဇဉ် လူသားအချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြတယ်ဆိုရာမှာ ခြားနားချက် ရှိကြတယ်။ သားသမီးကို ချစ်ခြင်းသည် သံယောဇဉ်တွယ်တာမှန်နှင့် ချစ်ခြင်းဖြစ်တယ်။ ညီအစ်ကို မောင်နှမကို ချစ်ခင်ခြင်းဟာလဲ သံယောဇဉ် စိတ်ပါသော တွယ်တာမှုနှင့် ချစ်ကြတာပဲ။

မိဘကို ချစ်ခင်ကြရာမှာတော့ တွယ်တာမှု သံယောဇဉ်စိတ်နှင့် တွဲဖက်ပြီး ကျေးဇူးတင်စိတ်၊ အားကိုးအားထားမှုအခြေခံပါတဲ့ မေတ္တာစိတ်ရိုးရိုးနှင့် ချစ်ခင်ကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

သံယောဇဉ် တွတ်တာမှုနှင့် ချစ်ခင်ကြရာမှာ လင်နှင့် မယား ချစ်ခင်ခြင်းမျိုးဟာ သားသမီးကို မိဘက ချစ်ခင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ကြဘူး။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမတို့ ချစ်ခင်ကြင်နာစိတ်မျိုးလဲ မဟုတ်ကြဘူး။ ကာမဂုဏ် စိတ်လွှမ်းခြုံထားသော ရာဂစိတ်ဦးဆောင်ချက် အားကောင်းနေတယ်။ တဏှာချစ်ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် စင်ကြယ်သော ချစ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘူးလို့ ဆိုရမယ်။

“သံယောဇဉ်ချစ်” လို့ ဆိုချင်ဆိုနိုင်တယ်။ သို့ရာတွင် လင်ချစ် မယားချစ် သဘောဟာ တဏှာပေမ အကြောင်းခံပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြည့်လို့မတင့်တယ်တဲ့ အသုဘကို လှပသောပန်းခွေကြီးတွေ ခြံရံထားသလို ချစ်ခင်ခြင်းမေတ္တာစိတ်ပါသော်လဲပဲ ဖုံးကွယ်ဟန်ပြထားသလောက်သာ ပါခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။

သို့ရာတွင် လူအားလုံး ထိုနည်းချည်းပါးလို့တော့ ပြောလို့မရသေးဘူး။ လူအချို့ဟာ အိမ်ထောင်ဖက်ဖြစ်၍ လင်ချစ်မယားချစ်ထားကြပါ၏။ တဏှာချစ်နှင့် မေတ္တာစစ်စစ်ချစ်ခြင်းမျိုး ထက်ဝက်စီထားနိုင်ကြတာလဲ ရှိသေးတယ်။ တဏှာချစ်ထက်ဝက်၊ မေတ္တာချစ်ထက်ဝက်နှင့် အိမ်ထောင် ဖက်ချိန်မှ အိုသေသည်အထိ ပုံမှန်ထားနေကြသူများ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရှိကြတယ်။ သို့သော် လူဦးရေနှင့် စစ်ကြည့်လျှင် ရာခိုင်နှုန်း ၂-လောက် သာ ရှိမယ်လို့ တွက်ဆရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ မေတ္တာစစ်နှင့် တဏှာချစ် ထက်ဝက် ညီမျှစွာ ထား၍ နေသွားလေ့ရှိကြပုံကို ရှေးလူကြီးတို့ရဲ့ မှတ်တမ်းအရ ထပ်ဆင့် စကားကြားရတယ်။ ယခုမျက်မှောက်ခေတ်မှာလဲ အဆိုပါချစ်ခင်ကြပုံမျိုး ရှိကြပါတယ်။ သို့ရာတွင် အိမ်ထောင်ဖက်စကတည်းကတော့ မဟုတ်ကြ ပေဘူး။ အိမ်ထောင်သက်ကြီးရင့်ခါမှ အများအားဖြင့် ငါးဆယ်ကျော် ခြောက်ဆယ်အရွယ် လူကြီးပိုင်း အိမ်ထောင်ရှင်ကြီးများ ဘဝပိုင်းတွင် တွေ့မြင်ကြရတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။

ဒီသဘာဝအခြေမျိုး အခြားနိုင်ငံတွေမှာလဲ ရှိနိုင်ကြပါတယ်။ သို့ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသားတို့ရဲ့ စိတ်နေသဘာဝကိုက လူကြီးပိုင်း

အိမ်ထောင်ရှင်တို့ နေကြထိုင်ကြပုံဟာ မေတ္တာချစ်က တဏှာချစ်ထက် လွန်ကဲ၍ လာကြမြဲဖြစ်တယ်လို့ အကဲဖြတ်နိုင်တယ်။

မေတ္တာချစ်နှင့် တဏှာချစ်

မေတ္တာချစ်နှင့် တဏှာချစ်ကို ထက်ဝက်စီ ညီမျှစွာထားပြီး နေလေ့ ရှိကြတဲ့ အိမ်ထောင်မျိုးဟာ တစ်သက်ပန် တည်မြဲလေ့ရှိကြတယ်။ “ရာသက်ပန် ရွယ်ကိုးလို့၊ ရိုးမြေကျ ပေါင်းစို့ကွယ်”လို့ ပြောဆိုလေ့ ရှိကြတဲ့ ဇာတ်ပွဲထဲက ဆိုရိုးစကားဟာ အဆိုပါ ညီမျှစွာ နေလေ့ရှိကြ သူတို့အတွက် ဆိုခြင်းဖြစ်တယ်။

ဖြူစင်သော မေတ္တာစိတ်နှင့် ညစ်ညမ်းသော တဏှာစိတ်တို့ မယုတ်မလွန် ညီမျှနေလေ့ရှိကြသူတို့ဘဝဟာ ချမ်းသာကြတယ်။ တာရှည်တည်မြဲကြတယ်။

ညီမျှမှုမရှိ တစ်ဘက်ကသာနေလျှင် မကောင်းဘူး၊ တစ်ဘက်စွန်း ရောက်နေလျှင်တော့ သာပြီး မကောင်းဘူး၊ မေတ္တာစိတ်ထက် တဏှာစိတ် တစ်ဘက်စွန်းရောက်နေကြသူတို့ရဲ့ ဘဝဟာ ချမ်းသာမှု မရကြသလို အိမ်ထောင်မတည်မြဲမှု တွေ့ကြုံရတတ်တယ်။ တစ်ယောက်ယောက်က တစ်ဘက်စွန်း ရောက်လို့ဆိုပြီး စွပ်စွဲဆဲရေးကြတာဟာ လူလောကမှာ အပြောအများဆုံးတဲ့။ ဒါကတော့ ချစ်ခင်ခြင်း မေတ္တာစိတ်ထားကြပုံ အိမ်ထောင်ဖက်တို့ရဲ့ သဘာဝကို အတိုချုပ်ပြောရတယ်။

မိမိတို့ အိမ်ထောင်ရေးချိန်ခွင်မှာ ဘယ်ဘက်က အလေးသာနေသလဲ၊ ဘယ်ဘက်က လျော့နေသလဲဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် မြင်အောင်ကြည့်ပြီး ဖြည့်ကြပါ။ သံသရာခရီးသွားကြရာမှာ ဒီတစ်ဘဝနှင့် ပြီးကြမှာ မဟုတ် သေးဘူး၊ ရှေ့မှာလဲ လက်တွဲကြရဦးမှာ။ ချိန်ခွင်လျှာ မညီမျှရင်တော့ တစ်သံသရာလုံး တကျက်ကျက် ဖြစ်မဆုံးပေဘူး၊ အသိဉာဏ်ရှိတုန်း ပြင်ကြရမယ်။

မေတ္တာအရသာ လူတိုင်းခံစားလို့

မေတ္တာစစ်သဘာဝဆိုတာ သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့စိတ်သန္တာန်မှာ တည်ရှိကြမြဲဖြစ်ရာ စိတ်က အေးချမ်းသောကြောင့် ထိုစိတ်ကိန်းအောင်းရာ

ရုပ်ခန္ဓာရှင်မှာလဲ အေးချမ်းနေတယ်။ အပြင်ပန်းအမြင်အားဖြင့် တည်ငြိမ်နေပုံကို မြင်နိုင်ကြတယ်။ စိတ်နှလုံးမှ ထွက်ပေါ်လာနေတဲ့ မေတ္တာဓာတ်ကြောင့် ထိုသူရဲရုပ်ခန္ဓာကို တွေ့မြင်ရသူတွေပါ ကူးစက်ပြီး အေးချမ်းလာလေ့ရှိကြတယ်။

မေတ္တာရှင်ရဲ့ ဟန်ပန်အမူအရာကို တွေ့မြင်ရရုံနှင့် အလိုလို တွေ့မြင်သူတို့၏စိတ်အာရုံပါ တစ်ခဏအတွင်း အေးချမ်းကြည်လင်ခြင်း ဖြစ်တတ်ကြတာ သဘာဝပဲ။ “လူက မသိသော်လဲ စိတ်ကသိတယ်” ဆိုတဲ့ စကားလို စိတ်နှင့်စိတ်ချင်းတွေ့ထိကြလို့ ဖြစ်ပေါ်ခံစားကြရတဲ့ မေတ္တာစစ်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ရှိတာကို သိလို့လဲ ရတယ်။

ဘုန်းကြီးဆီရောက်လာကြသူ လူအတော်များများက “ဆရာတော်ကြီးရဲ့ မေတ္တာကို ခံယူလိုပါတယ်။ မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးသနားတော်မူပါ ဘုရား” လို့လျှောက်ထားလေ့ရှိကြရာမှာ မေတ္တာကို တကယ်ခံယူလိုကြလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

လူတွေဟာ သူတို့ကိုယ်တိုင်က မေတ္တာရှင်မဖြစ်နိုင်ကြသော်လဲ သူတစ်ဘက်သားရဲ့ မေတ္တာ၊ အထူးသဖြင့် ထက်မြက်နေသော မေတ္တာရှင်တို့ရဲ့ မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးခြင်းကိုတော့ ခံယူလိုကြတယ်။ ချမ်းမြေ့စွာနေလိုကြတဲ့ သဘောဟာ အင်မတန်ထင်ရှားနေပါတယ်။

နီးနီးဝေးဝေး မေတ္တာပို့လွှတ်လို့ ရတယ်

မေတ္တာဖြန့်ပွားခြင်းအလုပ်ဆိုတာ မနောက်အလုပ်ဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်အာရုံကို ညွှတ်ပြီး ချမ်းသာစေလိုသူထံ ပို့လွှတ်လို့ရတယ်။ နီးရာသို့ ဖြစ်စေ၊ ဝေးရာသို့ဖြစ်စေ ပို့လွှတ်လို့ရနိုင်တယ်။ ရနိုင်လို့လဲ မေတ္တာတန်ခိုးရှင်ကြီးတွေက ပို့လွှတ်ပေးလေ့ရှိကြပါတယ်။

ရပ်ဝေးသို့ ပို့လွှတ်ရနိုင်ကြောင်း သိသာတဲ့ ပုံစံတစ်ခု ပြပါမယ်။ ဘုန်းကြီး နယ်ခြားချင်းဘောင်ပေါ်မှာ အမြဲနေထိုင်လျက်ရှိရာ ဘုန်းကြီးထံ မြိတ်မြို့ တနင်္သာရီတိုင်းမှာ နေထိုင်တဲ့ ဒကာတစ်ဦးက စာလှမ်းရေးပြီး မေတ္တာတောင်းခံတယ်။ သူ့စာထဲမှာ -

“သူ့ရဲ့သားကြီး အသက်သုံးဆယ်ကျော် လူပျိုကြီးဖြစ်နေသူဟာ စကားမပြောပါ။ ဘာအလုပ်မှ မလုပ်ပါ။ စားပြီးလျှင် အိပ်၍သာ နေတတ်ပါတယ်။ သူ့အောက်က သားများက အိမ်ထောင်ရှင်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြပါတယ်။ အကယ်၍ ရူးသွပ်သူဖြစ်မည်ထင်ပါက ထိုရောဂါ ပျောက်စေတတ်သော ဆေးနည်းကို ပေးသနားတော်မူပါ”တဲ့။

နောက်ပြီး သူ့စာထဲမှာ အထူးတောင်းဆိုချက်က “သူ၏သား စိတ်အနေမှန်လာအောင် မေတ္တာပို့ပေးတော်မူပါ”လို့ ရေးထားတယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးကလဲ စာကိုဖတ်ရလျှင် ချက်ချင်း ထိုသူကို စိတ်အာရုံ မှန်းဆပြီး မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးပါတယ်။ အမြဲတော့ မဟုတ်တတ်ဘူးပေါ့။ သနားတဲ့အတွက် ရံခါသတိရခိုက် မမြင်ရဖူးသူကို မှန်းဆပြီး ပို့ရခြင်းပဲ။ မေတ္တာပါရမီရင့်ကျက်နေပြီး ပုဂ္ဂိုလ်များက ပို့လွှတ်လျှင် ထိရောက်ကြောင်းကို ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်လဲ ယုံကြည်စိတ်ချထားပြီး ဖြစ်တယ်။

ဘဝတစ်လျှောက်လုံး စကားမပြောသူ

ထူးခြားချက်တွေ့မြင်ရပုံ လိုရင်းကောက်၍ ပြောပါမယ်။ မေတ္တာတောင်းခံချိန်က- ၁၃၄၉ ခုနှစ်၊ မိုးရာသီ၊ ဘုန်းကြီး မြောက်ပိုင်း ချင်းတောင်ပေါ် ဖလမ်းနယ် တောရကျောင်းမှာပဲရှိနေတယ်။ တောင်းခံသူက တနင်္သာရီတိုင်း မြိတ်မြို့က ဖြစ်တယ်။ ပို့လွှတ်ပေးရသူက အာသံပြည် နယ်ခြား ပေ(၇၀၀၀)ကျော်မြင့်တဲ့ တောင်ပေါ်မှ ဖြစ်တယ်။ မေတ္တာ ပို့ပေးရမည့်သူကိုလဲ မြင်ရဖူးခြင်းမရှိ၊ သို့ရာတွင် ခရီးရောက်တယ်လို့တော့ ယူဆနိုင်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီး ပြည်မ၊ ခရီးထွက်လာတော့ မွန်ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ် ကျော်လွန်ပြီး မြိတ်မြို့သို့ ရောက်သွားတယ်။ ၁၃၄၉ ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း (၇)ရက်နေ့ မွန်းလွဲပိုင်းအချိန် မြိတ်မြို့လေဆိပ်မြေပေါ်သို့ လေယာဉ်မှ ဆင်းသက်လာခဲ့ပြီး မြိတ်မြေပြင်ကို ဘုန်းကြီးခြေချလိုက်သည်နှင့် တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ အဲဒီ မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးခြင်းခံယူရတဲ့ ဘဝတစ်လျှောက်လုံး စကားမပြောဘဲနေတဲ့ လူပျိုကြီးဟာ ထူးဆန်းစွာစကားပြောလာတယ်လို့ ဆိုတယ်။ ပြောမယ့်ပြောတော့လဲ သူပြောတဲ့စကားက အံ့သြစရာကြီး၊

“သားသင်္ကန်းဝတ်ချင်တယ်”တဲ့။ မမျှော်လင့်သော စကားကိုမှ ကြားရတော့ မိခင်လုပ်သူမှာ အံ့သြခြင်းကြီးစွာနှင့် ဝမ်းသာမဆုံး ဖြစ်နေရှာတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ သူ့ရဲ့ဖခင် ဦးဟုတ်စိန် ခရီးသွားနေခိုက်ဖြစ်လို့ အိမ်မှာ မရှိဘူး...တဲ့။

ရှေးအခါက ဘုရားအလောင်းတော် တေမိမင်းသား တစ်သက်လုံး စကားမပြောဘဲနေရာက စကားပြောတဲ့အခါ သုနန္ဒာရထားထိန်းအမတ် အံ့သြဝမ်းသာရသလို ဖြစ်နေတာပေါ့။ မိခင်မှာ ဝမ်းသာအားရဖြစ်ပြီး “ကောင်းပြီ သားရေ၊ သင်္ကန်းဝတ်ချင်လျှင် ဝတ်ရမယ်၊ မောင့်အဖေ ရောက်လာတော့ အသင့်ဝတ်ရအောင် အခုပဲ မေမေ သင်္ကန်းဝယ် ထားနှင့်မယ်” လို့ နှစ်သိမ့်စကားပြောဆိုခဲ့ပြီး ချက်ချင်း ပရိက္ခရာဆိုင်သွား၊ သင်္ကန်းတစ်စုံ ဝယ်ခဲ့တယ် ဆိုတယ်။

အဲဒီ အချိန်ကစပြီး စကားပြောလာပုံမှာ ထူးခြားချက်ကို တွေ့မြင် ကြရခြင်းဖြစ်တယ်။ သူ့ရဲ့ ဖခင်ရောက်လာတော့လဲ ဝမ်းသာအားရ သားကြီးကို အကြောင်းပြုပြီး နေ့ချင်း ညချင်း အလှူကြီးပေးရန် ချက်ချင်းစီစဉ်ပြီး ဘုန်းကြီးကို လာရောက်လျှောက်ထားတယ်။

တေမိမင်းသား ရှင်ရဟန်းခံပွဲကြီး

မြိတ်မြို့ ဘုရား(၉)ဆူကျောင်း ရေသိမ်တော်ကြီးအတွင်း ၁၃၄၉ ခု တပို့တွဲလဆန်း (၁၃)ရက် တနင်္ဂနွေနေ့မှာ ဦးဟုတ်စိန်က သံဃာတော် (၁၀၉)ပါးပင့်ပြီး သူ့ရဲ့သား (၆)ယောက်ကို တစ်ပေါင်းတည်း ဒုလ္လဘ ရဟန်းခံပွဲ အလှူကြီးပေးလှူတာ တွေ့မြင်ခဲ့ရတယ်။

တစ်သက်တာလုံး တေမိမင်းသားလုပ်လာခဲ့ပြီးမှ ဘုန်းကြီးရောက်လာ တဲ့နေ့မှာပဲ တိုက်တိုက်ဆိုင်ဆိုင် “သင်္ကန်းဝတ်ချင်တယ်”ပြောလို့ မိဘတွေက ဝမ်းသာအားရ သားရှင်ပြုရဟန်းခံ၊ မြေးတွေပါရှင်ပြုတယ်။ ဒုလ္လဘရဟန်းမှာ တူများပါ (၁၃)ပါးပြုတယ်။ ဘုန်းကြီးကို ရှင်ပြု ရဟန်းခံပွဲကြီးမှာ တရားဟောရစက်ချပေးရန် တောင်းပန်ကြတယ်။ ထူးဆန်း မြင့်မြတ်တဲ့ ရေသိမ်တော်ကြီးအတွင်း သက်သတ်လွတ် ဆွမ်းကပ်တယ်။

အလှူပွဲကြီးကျင်းပနေစဉ် ပြောစည်တီးပြီး သံဃာတော်တစ်ရာကျော် စီတန်းကြွရောက်ကြပုံ၊ သံဃဒါန ဆွမ်းဆန်စိမ်းလှူပွဲကြီး ခြိမ့်ခြိမ့်သံ ကျင်းပနေပုံ မြင်ရသည်မှာ ကြည်နူးအားရစရာပါပဲ။

ဘုန်းကြီး မြတ်မြို့မှ ရန်ကုန်သို့ ခရီးထွက်လာခဲ့သော်လည်း အဆိုပါ စကားမပြောစဖူး ပြောတဲ့ ဦးဟုတ်စိန်၏သားကြီး တေမိမင်းသားဟာ ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်နှင့်ပဲ ရှိနေရစ်တယ်။ သူပျော်သမျှကာလပတ်လုံး သင်္ကန်းဝတ်နှင့် နေသွားမယ်လို့လဲ သူကပြောလို့ ဝမ်းသာမဆုံးဖြစ်နေ ကြတယ်။

“သူ့စိတ်က သင်္ကန်းဝတ်ချင်စိတ်ရှိလာလို့ သင်္ကန်းဝတ်ပေးရတာကို တပည့်တော် ဝမ်းမြောက်မဆုံးဖြစ်ရပါတယ်။ သူက မဝတ်ချင်ဘူးဆိုလျှင် ဘယ်သူမှ မတတ်နိုင်ပါဘုရား”လို့ ဦးဟုတ်စိန်က လျှောက်လိုက် သေးတယ်။

“ဒကာကြီးက သားအတွက် မေတ္တာပို့ပေးပါ တောင်းဆိုစာရလို့ ပို့လွှတ်ပေးနေခဲ့တာ၊ ကိုင်း ...အခုတော့ အောင်မြင်ပြီမဟုတ်လား၊ ဘုန်းကြီးနှင့်လဲ နီးနီးကပ်ကပ်လာထိုင်ပြီး စကားပြောခဲ့ရပြီ၊ စကားလဲ ပြောလာပြီ၊ ဒုလ္လဘရဟန်းဘဝတောင် ရောက်သွားပြီပဲ။ ဒါမေတ္တာအာနိသင် မဟုတ်ပေဘူးလား”

“ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဆရာတော်ကြီးမေတ္တာကြောင့် အမှန်ဖြစ် ရမယ်ဆိုတာ တပည့်တော်ယုံကြည်ပြီးသားပါ၊ တပည့်တော်တို့အနေနဲ့ ဒီလို ထူးခြား မလာနိုင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လဲ တပည့်တော်တို့က ဆရာတော်ကြီးကို အားအကိုးဆုံးပါဘုရား” အဲသလို ဝမ်းသာအားရ လျှောက်ထားကြပါတယ်။

သူတို့ရဲ့ ကံပါရမီကလဲ ဘုန်းကြီးရဲ့ မေတ္တာဓာတ်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသောကြောင့်လဲ ယခုလို ဝမ်းမြောက်ဖွယ်ရာဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ဒီနေရာမှာ ပြောလိုရင်းက မေတ္တာဓာတ် အဝေးသို့ ပို့လွှတ်လို့ ရနိုင်ကြောင်း လက်တွေ့သာဓကတစ်ခု သိစေလိုရင်းပဲ။ ဘယ်သူမဆို

မေတ္တာစိတ်ထားနဲ့နေနည်း လေ့ကျင့်ပါလျှင် ကောင်းကျိုးရနိုင်ကြပါတယ်။
သွားရင်းလာရင်း နေရင်းထိုင်ရင်း အလေ့အကျင့်လုပ်ထားကြရမယ်။

ချမ်းသာအောင်နေနည်းရှာကြပုံ

လူလောကမှာ မေတ္တာလောက်ကောင်းသောအရာ ဘာမှ မရှိဘူး။
မေတ္တာစိတ်ထားပြီးနေခြင်းသည် ချမ်းသာအောင်နေနည်းဖြစ်တယ်။

သူတစ်ဘက်သား ချမ်းသာကြစေရန် မေတ္တာဖြန့်ပွား၍နေခဲ့လျှင်
သူတစ်ဘက်သား ချမ်းသာမှု မရသေးခင် မေတ္တာဖြန့်ပေးသူ မိမိက
ဦးစွာ ချမ်းသာခြင်းသုခ ရနေပြီးဖြစ်တယ်။

မိမိကိုယ်တိုင် ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာမှု ခံစားနေရသလို အခြားသူ
များအား ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ချမ်းသာကြစေရန် မေတ္တာဖြန့်ဝေလို့ မိမိမှာ
လျော့မသွားပါဘူး။ မိမိသန္တာန်မှာ ချမ်းသာမှု ပုံမှန်ရှိပြီးသကာလ
သူတစ်ပါးတို့လဲ ချမ်းသာမှုရကြတယ်။

**မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးတဲ့အခါ ကိုယ်ခန္ဓာကို မရည်မှန်းရပါ။ စိတ်နှလုံး
ကိုသာ ရည်မှန်းရမယ်။ ဒါလိုရင်းဖြစ်တယ်လို့မှတ်။**

ဘဝကို ချမ်းသာအောင်နေနည်း လိုရင်းကိုသာ ရှင်းရှင်းပြောပါမယ်။
မိမိ၏ စိတ်ကို ရှင်းရှင်းထားနေပါ။ စိတ်ရှင်းနေလျှင် ချမ်းသာပါတယ်။
မိမိစိတ်အာရုံထဲမှာ ရှုပ်ထွေးနေတဲ့အကြောင်းအရာတွေ ဝင်ရောက်မလာ
စေနှင့်။ လက်ခံမထားနှင့်။ စိတ်ရှင်းရှင်းထားလို့ နေသားကျလာပြီဆိုလျှင်
ရှုပ်ထွေးစေတဲ့ သူတစ်ပါးအကြောင်းအရာရော ပတ်ဝန်းကျင်အကြောင်း
အရာရော စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိပါ။ သန့်ရှင်းစွာထားလေ့ရှိတဲ့ အိမ်ဝင်းတလင်း
ပြင်ပေါ်မှာ သူတစ်ပါးက အမှိုက်သရိုက်လာပစ်ထားလျှင် လက်ခံထားချင်
စိတ် မရှိသလို၊ မိမိ၏ စိတ်အာရုံထဲမှာ သူတစ်ပါးက စိတ်ရှုပ်စရာအကြောင်း
အရာတွေ လာပြောသွားသော်လဲ ကိုယ်က လက်ခံသိမ်းပိုက်ခြင်းမရှိလျှင်
ရှုပ်ကျန်ရစ်မည် မဟုတ်ပါ။ အရှုပ်မခံပါနှင့်။

“ငါနှင့်မဆိုင်တဲ့အကြောင်းအရာတွေပဲ” လို့ နားရှင်းစွာထားပြီးတဲ့
အတိုင်း စိတ်အာရုံထဲက ဖယ်ထုတ်ပစ်လိုက်မှာ သေချာတယ်။ အဲသလို
စိတ်ကို ရှင်းရှင်းထားနေနည်းအရ မိမိ၏စိတ်အာရုံထဲ မေတ္တာ ဖြန့်ပွားခြင်း

အလုပ်ကို ပုံမှန်ဖြစ်နေစေရမယ်။ မေတ္တာတရား အချိန်ပြည့်ဖြန့်ပွားနေချင်အောင် စိတ်ဝင်စားနေပြီဆိုလျှင် ဘဝချမ်းသာအောင် နေနည်းအခြေခံမူမှန်ပြီလို့မှတ်ပါ။ မူမှန်ပြီဆိုရင် အခြေခံကို ခိုင်အောင်ကြိုးစားဖို့သာ လိုတော့တယ်။ ကဲ ... ဘယ်လောက်လွယ်သလဲ။ ဘာခက်သလဲ။ ဆီအမြဲထည့်ထားတဲ့ ပုလင်းမှာ ဘယ်တော့မှ ရေဝင်လို့ မရဘူး။

ကိုယ်ချမ်းသာနှင့် စိတ်ချမ်းသာ

လူ့လောကတစ်ခွင်လုံး ချမ်းသာချင်ကြလို့ ချမ်းသာအောင်နေနည်းရှာနေကြရာမှာ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ လူများ ကိုယ်ချမ်းသာအောင် နေနည်းကိုသာ ရှာဖွေကြိုးကုတ်ပြီး ရုပ်ဝတ္ထုတွေပေါများအောင်သာ ကြံစည်နေကြတယ်။ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ တိုးတက်အောင်ကြိုးစား၍ စည်းစိမ်ခံစားကြရန် အားထုတ်နေကြကြောင်း လူအများ အသိပဲ။ သိပ္ပံနည်းဖြင့် တီထွင်ကြံဆပြီး လူသုံးကုန်အမျိုးမျိုး ထုတ်လုပ်နေကြတယ်။ ထိုအရာဝတ္ထုအားလုံးဟာ ကိုယ်ချမ်းသာအောင် နေထိုင်ကြရန် ကြံရွယ်ချက်ဖြင့် ကြိုးစားနေကြခြင်းသာ ဖြစ်တယ်။

“ကိုယ်ချမ်းသာမှုရလျှင် အားလုံးချမ်းသာမယ်” လို့ တွက်ဆကြဟန်တူတယ်။ တွက်ဆချက်အတိုင်း ရုပ်ဝတ္ထုပစ္စည်းမျိုးစုံတွေ ရရှိလာကြတယ်။ ရရှိပြီးတော့ စည်းစိမ်ခံစားကြည့်ကြတယ်။ ခေတ္တခဏလောက် အချိန်ပိုင်းသာလျှင် ချမ်းသာမှု ပြည့်ဝကြသလို ထင်တယ်။ အချိန်အနည်းငယ် ကြာလာသောအခါ ပေါ့ပျက်ကြီးဖြစ်လာပြီး ချမ်းသာမှု၏အရသာကို မတွေ့ကြရရှာဘူး။ ဒဲ့ရင်း ဒဲ့ရင်းပဲဆိုတာ တစ်စတစ်စ သိမြင်လာကြပြီလို့ ဆိုကြတယ်။

စိတ်ချမ်းသာမှ အားလုံးချမ်းသာ

ချမ်းသာမှုဟူသည်မှာ ကိုယ်ချမ်းသာခြင်းနှင့် စိတ်ချမ်းသာခြင်း ၂မျိုးရှိရာတွင် စိတ်ချမ်းသာမှုသာလျှင် ချမ်းသာမှု အစစ်အမှန် ဖြစ်တယ်။

ကိုယ်ချမ်းသာခေါ်ကြတဲ့ ကျန်းမာရေး ကောင်းနေသော်လည်း စိတ်မကြည်မလင်လျှင် မချမ်းသာပါ။ ပစ္စည်းတွေ ကြွယ်ဝပြည့်စုံနေသော်လည်း

မချမ်းသာနိုင်ပါ။ ရာထူးဂုဏ်သိန်တွေ မြင့်မားကြီးကျယ်နေသော်လဲ စိတ်မချမ်းသာမှုဖြစ်နေလျှင် မချမ်းသာပါ။ ဘုံအဆင့်ဆင့်ရှိသော တိုက်ကြီး ပေါ်မှာ ဆင်စွယ်ကုလားထိုင်ပေါ် ထိုင်၊ ကျောက်စိမ်းစားပွဲကြီး ခင်း၊ စားသောက် ဖွယ်ရာ အမျိုးစုံတွေ တည်ခင်းကျွေးမွေး၊ စားသောက်နေရသော်လဲ စိတ်မချမ်းသာမှု တစ်ခုခုတွေ ကြုံနေလျှင် မချမ်းသာပါ။

စိတ်ချမ်းသာနေလျှင် ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ မကြွယ်ဝစေကာမူ၊ ရာထူးဂုဏ်သိန်မရှိစေကာမူ၊ တိုက်ကြီးတာကြီးနှင့် မနေရစေကာမူ ချမ်းသာ၍ နေမည်သာဖြစ်တယ်။ ဝါးဘိုးတိုင်ထူ၊ ကျူထရံကာ၊ မြက်မိုး၊ နေမိုး အိမ်နှင့်နေပြီး ကန်စွန်းရွက်ဟင်းချို၊ ပဲပြုတ်ကြော်နှင့် စားနေရသော်လဲ ပူပန်ကြောင့်ကြ သောကမရှိလျှင် စိတ်လက်မကြည်နိုင်သော စည်းစိမ်ရှင် သူဌေးကြီးထက်၊ စိတ်ရှုပ်ဖွယ်ရာအကြောင်းတွေ ဆုံကြုံနေရသော ရာထူးရှင်ကြီးထက် ချမ်းသာနေမည်သာ ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် ချမ်းသာမှု အစစ်အမှန်သည် စိတ်ချမ်းသာမှုပေါ်၌ တည်ကြောင်း နားလည်ကြရမယ်၊ စိတ်ချမ်းသာလျှင် အားလုံးချမ်းသာ နေတော့မှာ မလွဲဘူး။

ဘဝကို ချမ်းသာအောင် နေနည်း

ကမ္ဘာလောကမှာ ချမ်းသာအောင်နေချင်တဲ့အတွက် ချမ်းသာအောင် နေနည်းကို ရှာဖွေလျက်ရှိကြတယ်။ ဤနေရာမှာ ဘဝကို ချမ်းသာအောင် နေပုံနေနည်း ညွှန်ကြားပေးပါမယ်။

ဘဝချမ်းသာအောင်နေချင်လျှင် ဘာလုပ်ရမလဲ။ မေတ္တာတရားဖြင့် နေရမယ်။ မေတ္တာတရားဖြင့် သတ္တလောကကြီး တစ်ခုလုံးအပေါ် ခြံလွှမ်း၍ စိတ်အာရုံဖြန့်ပွားပေး။ တစ်နေ့ရမယ်။ ဒါ...လိုရင်း။ အလွယ်ကူဆုံး မေတ္တာဖြန့်ပွားနည်းကို ပြောပြပါမယ်။

အလွယ်ကူဆုံး မေတ္တာဖြန့်ပွားနည်း

* စကြဝဠာအနှံ့၌ ရှိကြကုန်သော နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါ အားလုံး ဘေးရန်ကြောင့်ကြ၊ ဆင်းရဲကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

* ကောင်းကျိုးလိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝကြပါစေ။

ဤမေတ္တာဖြန့်ပွားနည်း လိုရင်းချုပ်ကို ရွတ်ဆိုဖြန့်ပွားနေပါ။ ပထမတော့ စာရွတ်ဆိုနေသလို ရှိဦးမယ်၊ အချိန်ကြာလာသောအခါ အဓိပ္ပာယ်သဘောသိလာမယ်၊ စိတ်ဝင်စားခြင်း ရှိလာမယ်။

အဲ... မေတ္တာပို့ဆိုရိုးကလဲ နှုတ်တက်ရလာပြီ။ သဘောအဓိပ္ပာယ် ကိုလဲ စဉ်းစားနားလည်လာပြီ။ စိတ်ကလဲ ဝင်စားလာပြီ။ အဲဒီအခါ အသံတိတ် စိတ်ထဲကသာ ရွတ်ဆိုဆင်ခြင်ဖြန့်ပွားနေရမယ်။

စိတ်ဝင်စားခြင်းရှိလာပြီး နတ်လူသတ္တဝါအားလုံးတို့အပေါ် ချစ်ခြင်း မေတ္တာ၊ သနားခြင်း ကရုဏာစိတ် ဖြစ်ပေါ်လာမယ်။ ထိုအခါ မေတ္တာရှင် ကရုဏာရှင်ဖြစ်ရန် အစပြုခဲ့ပြီလို့ မှတ်ပါ။

သတ္တလောကကြီး တစ်ခုလုံး၌ ရှိသမျှသော နတ် လူ သတ္တဝါ အားလုံးတို့အပေါ်သို့ မိမိရဲ့ မေတ္တာပျံ့နှံ့စေ၍၊ ခြံလွှမ်း၍၊ ဖြန့်ကြက်၍၊ သူတို့ ရဲ့ စိတ်နှလုံးတွင်းသို့ စိမ့်ဝင်စေ၍ တကယ်ချမ်းသာစေလိုသော စေတနာဖြင့် လှိုက်လှဲစွာ ပို့လွှတ်နေခြင်းကို မေတ္တာဘာဝနာပွားတယ်လို့ ဆိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အတွင်းစိတ်သန္တာန်

လူတွေဟာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး မတူကြဘူး။ စိတ်နေစိတ်ထား ခြားနားချက်ရှိကြတယ်။ အကြောင်းကတော့ သတ္တဝါကိုယ်စီ နောက်ခံ အသီးသီးရှိကြတယ် ဆိုသလို မိမိတို့ ရှေးအချိန်များစွာက အလေ့အထုံ ကြောင့် ခြားနားခြင်း ဖြစ်တယ် ဆိုရမယ်။

ကိုယ်တိုင်သိသော စိတ်ထားသဘာဝကို ပြောရလျှင် ဘုန်းကြီးမှာ သတ္တဝါတို့ကို သနားကြင်နာရာတွင် စိတ်စေတနာဖြစ်ပေါ်မှု အလွန် လွယ်ကူတတ်ပါတယ်။ ရှေးအတိတ်ဘဝ အဆက်ဆက်တို့က မေတ္တာ စိတ်ဓာတ် ကရုဏာစိတ်ဓာတ် ပါရမီ အလေ့အထုံရင့်ကျက်ခဲ့ပြီးဖြစ်လို့- လို့ ဆိုရပါမယ်။ လူအချင်းချင်း မည်သူ့ကိုဖြစ်စေ၊ နောက်ပြီး မည်သည့် သတ္တဝါကို ဖြစ်စေ ကရုဏာစိတ်ဖြန့်လို့ ရပါတယ်။ လှိုက်လှဲမှုက အားကောင်းပါတယ်။ သဘောမှာ မိမိစိတ်စေတနာအရင်းခံက ပွားများ လာခဲ့ဖူးသော အလေ့အထုံကြာခဲ့၍ ရင့်ကျက်လာခြင်းဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

မည်သူမဆို လူဖြစ်စေ၊ ရဟန်းဖြစ်စေ အလေ့အကျင့်မရသေးခင် မေတ္တာဖြန့်ပွားစမှာ စိတ်ရင်းစေတနာ ထက်မြက်ဦးမည် မဟုတ်ပါ။ ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြန့်ပွားနေပါ။ အလေ့အထုံရလာတဲ့အခါ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ စေတနာထက်မြက်လာတာ တွေ့ကြရပါလိမ့်မယ်။ မှန်မှန်သာ ဖြန့်ပွားနေရမယ်။

အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလင်းပြချက်

စကြဝဠာအနန္တ

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်၌ သတ္တဝါတို့နေထိုင်ရာ တည်ရာဌာနတွေ ပြည့်စုံအောင် ဟောကြားထားချက်ရှိတယ်။ လေးကျွန်းတစ်မြင်းမိုရ် စကြဝဠာတစ်ခုဖြစ်တယ်။ ကမ္ဘာလောကကြီးတည်နေပုံဟာ စကြဝဠာ တောင်ကြီးတွေက ဝိုင်းရံပတ်ဝိုက်၍ တည်နေတယ်။ ကျောက်သား ပကတိပြီးတဲ့ တောင်ဝိုင်းကြီးက သယံဇာတဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။

အလယ်ဗဟိုတည်တည့်၌ မြင်းမားသော မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးတစ်ခု ပေါ်ထွက်နေတယ်။ အမြင့် ယူဇနာ ရေထဲ၌ (၈၄၀၀၀) ရေအပေါ်၌ (၈၄၀၀၀)ရှိသောကြောင့် “ရှစ်သောင်းလေးထောင် နှစ်ပြန်ဆောင်”သော မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးလို့ ပြောရိုးဆိုစဉ်ရှိခဲ့တယ်။

မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးရဲ့ထိပ်ပေါ်မှာ နတ်တို့၏နေရာ တာဝတိံသာ နတ်ဘုံရှိတယ်။ နတ်တို့ကို အစိုးရသော သိကြားမင်းက ထိုတာဝတိံသာ နတ်ဘုံ၌ ဗိမာန်တည်၍ နေလျက်ရှိတယ်။

ထိုတောင်ကြီးရဲ့နံဘေးမှာ တောင်စဉ်(၇)ထပ် ဝိုင်းရံပတ်လျက် တည်ရှိကြတယ်။ အမြင့်ဆုံးတောင်ကို ယုဂန္ဓိရ်တောင်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ထိုတောင်ထိပ်ပေါ်မှာတော့ စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီး လေးယောက် တို့က အရှေ့ဘက်၊ အနောက်ဘက်၊ တောင်ဘက်၊ မြောက်ဘက်၌ အသီးသီး ဘုံဗိမာန်ကိုယ်စီနှင့် နေထိုင်လျက်ရှိကြတယ်။

တောင်စဉ် (၇)ထပ်ရှိရာမှာ ကျန်သော (၆)ထပ်တို့၌ နဂါး-ဂဠုန် -ကုမ္ဘဏ် ရက္ခိသ်၊ ဂန္ဓဗ္ဗနှင့် အသုရာနတ်တို့ နေထိုင်လျက်ရှိကြတယ်။

အဆင့်ဆင့် နိမ့်ဆင်းတည်ရှိနေတဲ့ ကျောက်တောင်ဝိုင်းကြီးများ ဖြစ်ကြတယ်။

ကျွန်းကြီး လေးကျွန်း

လူတို့နေထိုင်ရာဒေသကတော့ မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးရဲ့ အရှေ့ဘက်မှာ အရှေ့ကျွန်း၊ အနောက်ဘက်မှာ အနောက်ကျွန်း၊ တောင်အရပ်မျက်နှာ ဘက်မှာ တောင်ကျွန်း၊ မြောက်ဘက်မှာ မြောက်ကျွန်း၊ အဲသလို အသီးသီး ရှိကြတယ်။ လူတို့က ထိုကျွန်းကြီး လေးကျွန်းပေါ်၌ နေထိုင်လျက် ရှိကြတယ်။

ယခုငါတို့ နေထိုင်လျက်ရှိတဲ့ ကျွန်းကြီးက မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးရဲ့ တောင်ဘက်မှာတည်ရှိလို့ “ဇမ္ဗူဒီပါလင်္ကျာတောင်ကျွန်း”လို့ ခေါ်ကြတယ်။

စကြဝဠာကျောက်တံတိုင်းကြီးသည်ကား ဂဟေဆက်၍ ထားဘိသို့ တစ်ဆက်တည်း ခိုင်ခံ့စွာ တည်နေခြင်းဖြစ်တယ်။ အမြင့်မှာ စကြဝဠာ ယူဇနာအတိုင်းအတာဖြင့် (ရှေးခေတ်ကာလ ကျမ်းဂန်သုံးစကား) ၄၂၀၀၀ ရှိတယ်။ ထိုတံတိုင်းဝိုင်းကြီးအတွင်းမှာတော့ အားလုံး ရေဖြင့်ပြည့်နေတယ်။ လူတို့နေထိုင်ရာ မြေပြင်ကြီးက အဆိုပါ ရေထဲက ထွက်ပေါ်လာတဲ့ အတွက် ကျွန်းလို့ ခေါ်ဆိုကြတယ်။

“လေးကျွန်း တစ်မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ တစ်ခု”ရဲ့ တည်နေဟန် ပုံသဏ္ဌာန်ကို မှန်းဆသိမြင်လောက်ပါပြီ။ ထိုစကြဝဠာကြီးတစ်ခု တည်နေ ပုံကို ယခုခေတ်တွင်ရှိကြတဲ့ လေယာဉ်ပျံနှင့် သွားလို့ မရောက်နိုင်ပါ။ ဈာန်အဘိညာဉ် ရရှိနေကြသော ရသေ့ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့သာ ကောင်းကင်မှာ ဈာန်တန်ခိုးဖြင့် ပျံသန်းပြီး မြင်နိုင်ကြတယ်။ ရှေးခေတ် အခါက ဈာန်ယာဉ်ပျံနိုင်စွမ်းသော သူတော်ကောင်းပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေ များစွာရှိခဲ့ကြပါတယ်။

အဆိုပါ စကြဝဠာတိုက်တွေက တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ယှဉ်တွဲပြီးသံကာလ နေကြမြဲဖြစ်ရာ တစ်တွဲလျှင် စကြဝဠာတိုက်ပေါင်း တစ်သောင်းစီ တစ်သောင်းစီရှိကြတယ်။ ထိုကဲ့သို့သော စကြဝဠာတိုက်အတွဲပေါင်းတွေ များစွာရှိနေကြသောကြောင့် ရေတွက်လို့ မရနိုင်ပါ။ စကြဝဠာပေါင်း

အနန္တရှိနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် “စကြဝဠာအနန္တ၌ ရှိကြကုန်သော” လို့ မေတ္တာဖြန့်ပွားတဲ့အခါ ခြုံပြီး ဖြန့်ပွားရခြင်းဖြစ်တယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာကျမ်းဂန်တို့၌ ပြည့်စုံစွာ ယူရှိသော စကြဝဠာတိုက်ကြီးများ တည်ရှိနေပုံကို ကိုယ်တိုင်သိမြင်လိုကြပါလျှင် ကိုယ်တိုင်က ဈာန်အဘိညာဉ်ရအောင် အားထုတ်ကြပါ။ ဈာန်အဘိညာဉ်ရရှိသောအခါ ကိုယ်တိုင် ကောင်းကင်ခရီးမှ ပျံသန်းပြီး ကြည့်ရှုနိုင်ကြပါလိမ့်မယ်။ ထိုအခါ ယုံကြည်ရပါလိမ့်မယ်။

နတ်လူသတ္တဝါအားလုံး

သတ္တဝါတို့၏ တည်ရှိရာ နေရာဒေသပေါင်းမှာ (၃၁)ဘုံရှိကြောင်း ဗုဒ္ဓဘာသာ တရားတော်မှာ ပြည့်စုံအောင်ပါရှိပြီးဖြစ်လို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့က သိရှိပြီး ဖြစ်ကြတယ်။ စကြဝဠာ ဘုံဌာနတွေကို “ဩကာသလောက” ခေါ်ပြီး အဲဒီဌာနတွေမှာရှိတဲ့ သတ္တဝါအားလုံးကို “သတ္တလောက” လို့ ခေါ်ရတယ်။

လူတို့နေရာမြေပြင်၊ နတ်တို့နေရာ နတ်ပြည်(၆)ထပ်နှင့် ဗြဟ္မာတို့ နေရာ ဘုံပေါင်း (၂၀)ရှိကြတယ်။ အဆိုပါဘုံများ အထက်ကောင်းကင်ပြင်မှာ အဆင့်ဆင့်မြင့်တက်တည်ရှိနေကြတယ်။ အဲသလို ဘုံအသီးသီးမှာ ရှိနေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေကို မှန်းဆ၍ အာရုံညွတ်ပြီးသကာလ မေတ္တာဖြန့်ရာမှာ လွယ်ကူစေရန် နတ်နှင့်ဗြဟ္မာ တစ်ပေါင်းတည်းထားပြီး “နတ်” ဟူ၍ သုံးသပ်လိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် လူရယ် နတ်ရယ် ၂-ဘုံ ဖြစ်တယ်။

လူနတ်တို့အောက် ယုတ်နိမ့်သော သတ္တဝါလေးမျိုးရှိကြသေးတယ်။ သတ္တဝါတို့ကို သတ်ဖြတ်ခြင်းစသော မကောင်းမှု ပြုကြသူတို့ ကျခံရာ ငရဲဘုံ၊ မကောင်းမှုကံအမျိုးမျိုး ပြုလုပ်မိကြ၍ မကောင်းကျိုးပေးခြင်း ခံကြရသော ပြိတ္တာများ၊ အသူရာများနှင့် နွားကျွဲစသော တိရစ္ဆာန်များ၊ ရေနေသတ္တဝါများ၊ ကုန်းနေသတ္တဝါများ အသီးသီးရှိနေကြရာ သူတို့ကို တူရာစုရုံးပေါင်းစည်းပြီး “သတ္တဝါ” ဟူသော ဝေါဟာရစကားတစ်ခွန်းဖြင့် သုံးသပ်ပြီး အာရုံပြုနိုင်တယ်။ ပိုးရွှေပုန်းပါမကျန် အကုန်ပါသွားတယ်။

ဒါကြောင့် လွယ်လွယ်ဆိုလို့ရအောင်...

“နတ်, လူ, သတ္တဝါ အားလုံး”လို့ အာရုံပြုလိုက်သောအခါ သတ္တလောကကြီး တစ်ခုလုံး၊ သက်ရှိသတ္တဝါတွေ အားလုံး ပါဝင် သွားပြီလို့ မှတ်ရမယ်။

မေတ္တာလေးမျိုး

ဘေးရန်, ကြောင့်ကြ, ဆင်းရဲ

ပါဠိလို ... ၁။ အဝေရာ	ဘေးရန် မရှိကြပါစေနှင့်။
၂။ အဗျာပဇ္ဇာ	စိုးရိမ်ကြောင့်ကြမရှိကြပါစေနှင့်။
၃။ အနိဃာ	ဆင်းရဲ မရှိကြပါစေနှင့်။
၄။ သုခိ အတ္တာနံ	မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ချမ်းသာစွာ
ပရိဟရန္တု	ဆောင်၍ နေနိုင်ကြပါစေ။

အဲဒီပါဠိအသွားကို မြန်မာစကားဖြင့် အလွယ်ကူဆုံး တူရာပေါင်းပြီး ဆိုရလျှင်...

“ဘေးရန် ကြောင့်ကြ ဆင်းရဲကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ”လို့ ဆိုလျှင် ပြည့်စုံပါတယ်။

ကိုင်း... အားလုံး စုပေါင်းရွတ်ဆိုကြမယ်။

“စကြဝဠာအနန္တ၌ ရှိကြကုန်သော နတ်,လူ,သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် ဘေးရန်,ကြောင့်ကြ,ဆင်းရဲကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ...”လို့ ဆိုလျှင် ပြည့်စုံပါတယ်။

လူတွေဆိုတာ မည်သူမဆို လိုရာပြည့်စုံချင်ကြမြဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆုတောင်းတစ်ခုထပ်ဆင့်ပြီး ထည့်ပေးဖို့လိုတယ်။ “လိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝ ကြပါစေ”လို့ ဆိုခဲ့လျှင် အချို့သောလူတို့စိတ်က ရံခါမကောင်းသောအရာ တွေကိုလဲ လိုချင်တတ်ကြတယ်။ မကောင်းတာတွေ ပြည့်စုံနေလျှင် ဒုက္ခရောက်ကုန်ကြမှာ စိုးရိမ်ရတယ်။ ဒါကြောင့် “ကောင်းကျိုး”ဆိုတဲ့

ဝိသေသစကားတစ်ခုထည့်ပြီးဆိုမှ ဖြစ်မယ်။ “ကောင်းကျိုးလိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝကြပါစေ”လို့ ပြည့်ရမယ်။

အလွယ်ဆုံး မေတ္တာပို့နည်း ဆိုရိုး

❖ စကြဝဠာအနှံ့၌ ရှိကြကုန်သော နတ်၊လူ၊သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် ဘေးရန်- ကြောင့်ကြ- ဆင်းရဲကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

❖ ကောင်းကျိုးလိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝကြပါစေ။

အဲဒါကို ပုံမှန်ရွတ်ဆိုပြီး နေ့စဉ်ဖြန့်ပွားနေပါ။ မကြာခင် စိတ်ပါ ဝင်စားလာပြီ သတ္တဝါအားလုံးတို့အပေါ် ချစ်ခင်ခြင်း၊ သနားခြင်းစိတ် စေတနာ ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ထိုအခါ မေတ္တာရှင်ဖြစ်လာတော့မယ်။

သူတစ်ပါးအပေါ် မေတ္တာစိတ်ထား၍ ဖြန့်ပွားနေသောသူအား အနီးအဝေးရှိ နတ် လူ သတ္တဝါများရော၊ မိမိပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိကြတဲ့ သတ္တဝါများပါ မိမိကို ချစ်ခင်လာကြမယ်။ အရေးပေးလာကြမယ်။ လေးစားလာကြမယ်။ တကယ်လှိုက်လှဲသော စိတ်ဖြင့် မေတ္တာဖြန့်ပွား နေသူဖြစ်ခဲ့လျှင် “ကျုပ်ကို မချစ်ခင်ကြပါနဲ့ဗျာ”လို့ ဝါးလုံးကြီးနှင့် ဆည်း၍ တားထားနေသော်လဲ မရ။ ဝိုင်း၍ချစ်ခင်နေကြမှာ ဖြစ်တယ်။

ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါး

“ဗြဟ္မဝိဟာရ”ဟူသော ပါဠိကို မြန်မာတို့က “ဗြဟ္မစိုရ်တရား”လို့ ခေါ်ဆိုလာခဲ့ကြတယ်။ ဗြဟ္မဝိဟာရဆိုသည်မှာ-

“အထက်ဘုံစံ ဗြဟ္မာကြီးတို့ကဲ့သို့ အေးချမ်းကြည်လင်ငြိမ်သက်စွာ စိတ်ကို ပုံမှန်ထား၍ နေထိုင်နည်း”လို့ ဆိုခြင်းဖြစ်တယ်။

နည်းကောင်းဖြစ်လို့ တောတောင်၌ ရှေးက သူတော်ကောင်းကြီး များရဲ့ နေထိုင်နည်းမူ ဖြစ်တယ်။ ဘုန်းကြီးလဲ ဒီဗြဟ္မဝိဟာရတရားကို လက်ကိုင်ထားပြီး နေထိုင်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် နှစ်ပေါင်းကြာမြင့်စွာ မသိမမြင်ဖူးသေးသော လူမျိုးစုံတို့ဒေသ၊ မရောက်ဖူးသေးသော နယ်စွန်နယ်ဖျား တောကြီးတောင်ကြီးများနှင့် နယ်ခြားတောတောင် ကန္တာရခရီးမျိုးစုံကို တစ်ပါးတည်းလှည့်လည် သွားလာ နေလာခဲ့တာ နှစ်ပေါင်း ငါးဆယ်ကျော်ခဲ့ပြီ။ ဘာရန်သူမှ မရှိ၊ နှောင့်ယှက်ဒုက္ခပေးသူဆိုလို့ မတွေ့ခဲ့ရဖူးပါ။

ကျား၊ ဝက်ဝံ၊ တောခွေး၊ မြွေစသော တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်တို့ကလဲ ရန်မူခြင်း မရှိကြပါ။ ရန်မူခြင်း မရှိရုံသာမက ကျား၊ ဝက်ဝံ စသော တိရစ္ဆာန်ရိုင်းတို့က ဘုန်းကြီးကို အမြင်တောင် မခံကြပါ။ သူတို့ကတော့ ဘုန်းကြီးကို တွေ့မြင်ကြမှာ အမှန်ပဲ။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာစိတ်ကြောင့် တမင်ရှောင်ဖယ်ပေးကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်ကို သိထားပြီးဖြစ်လို့ ဘုန်းကြီးရဲ့စိတ်မှာ ကျား မကြောက်ပါ။ ဘာတိရစ္ဆာန်ကိုမှ ကြောက်ရန် အကြောင်းမရှိပါ။

တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်တွေက လူတွေထက်တောင် သစ္စာရှိကြတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ လူတွေက သူတို့ကို ရန်မရှာလျှင် သူတို့ကလဲ လူကို ရန်မရှာကြပါ။ ဤသဘာဝသည် ပုံသေမူမှန် ဖြစ်ပါတယ်။

ဗြဟ္မဝိဟာရတရားဟာ ၄-မျိုးရှိတယ်။ ၄-မျိုးက-

မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာ၊ ဤလေးမျိုးပဲ။ အထက်ဘုံစံ ဗြဟ္မာကြီးတွေဟာ ဒီတရားလေးပါးဖြင့် ပုံမှန်ပျော်မွေ့နေလေ့ရှိကြလို့ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါးလို့ ဆိုပါတယ်။ တစ်မျိုးစီရှင်းပြပါမယ်။

(၁) မေတ္တာတရား

ပါဠိ-သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ... ပရိဟရန္တု။

သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးတို့အပေါ် ဒေါသစိတ်မထားခြင်းသည် မေတ္တာစိတ်၏ သဘောတရားဖြစ်တယ်။ မေတ္တာ၏တရားကိုယ်သည် ဒေါသရဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် အဒေါသဖြစ်တယ်။

ဒေါသနှင့် မေတ္တာသည် ထက်အောက် ပြောင်းပြန်ဖြစ်တယ်။ မေတ္တာစိတ်လွှမ်းနေလျှင် ဒေါသစိတ်ပျောက်ကွယ်သွားတယ်။ ဒေါသစိတ်

ဖြစ်နေလျှင် မေတ္တာစိတ်မရှိ၊ ပျောက်ကွယ်သွားလေ့ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဆန့်ကျင်ဘက်တရား ၂-မျိုးလို့ ဆိုရတယ်။

သတ္တဝါအားလုံးကို မိမိနှင့် ထပ်တူ ချစ်ခင်စိတ်ထားရမယ်လို့ ဆိုခြင်းသည် အေးချမ်းစွာနေနည်းကို ပြခြင်းဖြစ်တယ်။

အလေ့အထနည်းပါးသေးသူ၏ စိတ်မှာ မိမိနှင့်ထပ်တူ ရှိစိမ့်နိုင် ဦးမည်မဟုတ်ဟု ထင်ရသော်လဲ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် အလေ့အထရအောင် နေလေ့ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ရဲ့ သန္တာန်မှာ စိတ်တွေနူးညံ့နေတယ်။ မိမိကိုယ်နှင့်ထပ်တူ ဒေါသကင်းခြင်း၊ ချစ်ခင်ခြင်းသဘော ညီမျှစွာ ထားလို့ ရပါတယ်။

(၂) ကရုဏာတရား

ပါဠိ-သဗ္ဗေ သတ္တာ ဒုက္ခာ မုစ္ဆန္တိ။

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ မုစ္ဆန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဒါက ကရုဏာဗြဟ္မဝိဟာရတရား ပွားများနည်း ဆိုရိုးဖြစ်တယ်။

(အဓိပ္ပါယ်မှာ) ဆင်းရဲဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ကြုံနေကြရသော သက်ရှိသတ္တဝါအားလုံးကို သနားကြင်နာသောစိတ်ဖြင့် သူတို့ခံစားနေကြ ရသော ဆင်းရဲမှ လွတ်ကင်းချမ်းသာကြပါစေ-လို့ ပို့လွှတ်ခြင်း၊ ဖြန့်ပွားခြင်းဖြစ်တယ်။

“ပို့လွှတ်၍ရနိုင်သလော”ဟု မေးခဲ့သော် စိတ်ဓာတ်နူးညံ့သိမ်မွေ့ပြီး သမာဓိပိုင်ရှင် သူတော်စင်ကြီးတို့ ပို့လွှတ်ခြင်းသည် (ကံကြီးထိုက်နေသူ၊ ပြစ်ဒဏ်ကြီး ကျူးလွန်သူ)မဟုတ်လျှင် ရနိုင်ပါတယ်။

ကရုဏာ၏ သဘောကရားသည် သတ္တဝါတို့ကို သနားခြင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခ မရောက်စေလိုခြင်း ဖြစ်တယ်။ သတ္တဝါအားလုံးကို သနားလေ့ရှိတတ်တယ်။

(၃) မုဒိတာတရား

ပါဠိ-သဗ္ဗေ သတ္တာ ယထာလဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော မာဝိဂစ္ဆန္တိ။
သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ယထာ
လဒ္ဓသမ္ပတ္တိတော၊ ရအပ်သောစည်းစိမ်ချမ်းသာမှ။ မာဝိဂစ္ဆန္တိ၊ မဆုတ်
ယုတ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

ဒါက-မုဒိတာ ဗြဟ္မဝိဟာရပွားနည်း ဆိုရိုးဖြစ်တယ်။
(အဓိပ္ပါယ်မှာ) မိမိ၏ စိတ်သန္တာန်၌ သတ္တဝါတို့အပေါ် ကြည်းနူး
ဝမ်းသာမှု ပီတိသောမနဿဖြစ်နေရခြင်း ဖြစ်တယ်။

သူတစ်ပါးတို့ကျန်းမာခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း ရှိနေကြတာကို ဖြစ်စေ၊
ကြွယ်ဝချမ်းသာနေကြတာကို ဖြစ်စေ၊ ရာထူးစည်းစိမ် ဂုဏ်သိန်တိုးတက်
နေကြတာကို ဖြစ်စေ၊ မနာလိုစိတ်၊ ဝန်တိုစိတ်မရှိ၊ ဣဿာ ငြူစူချင်သော
စိတ်မရှိ ချမ်းမြေ့ကြည်သာစွာ သတ္တဝါအားလုံး အခါခပ်သိမ်း ကောင်းကျိုး
ချမ်းသာနှင့် ပြည့်စုံနေကြပုံကို မြင်ရလျှင် ဝမ်းမြောက်နေတတ်သော
သူတော်ကောင်းတို့စိတ်ထား ရှိနေခြင်းသည် (နေလေ့ရှိခြင်းသည်)
မုဒိတာဗြဟ္မဝိဟာရတရား ပွားများနေခြင်း မူမှန်ဖြစ်တယ်။

မိမိ၏ စိတ်သန္တာန်မှာ မုဒိတာတရား တစ်သိမ့်သိမ့် ဖြစ်ပွားနေရသော
စေတနာသည် ဘာပစ္စည်းမှ မကုန်ခန်းရဘဲ အလိုလိုရနေသော သဒ္ဓါဇော
ကုသိုလ်ဟူ၍ နားလည်ကြရမယ်။ မုဒိတာစိတ် ကိန်းနေတတ်သောသူမှာ
သူတစ်ပါးအပေါ် မနာလို ဝန်တိုစိတ် မရှိကြပါ။ အလွန်ကောင်းသော
အများချမ်းသာကြောင်းတရားဖြစ်ပါတယ်။

(၄) ဥပေက္ခာတရား

ပါဠိ-သဗ္ဗေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ။
သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော၊ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္မဿကာ၊
မိမိတို့ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြကုန်၏။
ဒါက... ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရပွားနည်း ဆိုရိုးဖြစ်၏။

ဥပေက္ခာတရားဆိုတာ အထက်ပါဗြဟ္မဝိဟာရ(၃)မျိုးတို့နှင့် လုံးဝ မတူဘူး။ တစ်ဘာသာခြားတယ်။ နားလည်ကြရန် အတော်ပြည့်စုံအောင် ရှင်းပြပါမယ်။

ဥပေက္ခာဆိုတာ ချစ်ခြင်း-မေတ္တာ။ သနားခြင်း-ကရုဏာ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း-မုဒိတာ သဘောတရားများကို စွန့်ပယ်တယ်။ ဒီ-သုံးမျိုးမှ အလွတ်ဖြစ်တယ်။

သတ္တဝါများအပေါ် အာရုံပြုရာ၊ သုံးသပ်ရာ၌ ချစ်ခြင်း၊ မုန်းခြင်း၊ သနားခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း မရှိ၊ အလယ်အလတ် စိတ်အာရုံထား၍ ရှုကြည့်ဆင်ခြင်သုံးသပ်နေနည်းဖြစ်တယ်။ ပေါ့ပါးသော နေနည်းဖြစ်တယ်။ ဘက်မလိုက် မျှတသော နေနည်းဖြစ်တယ်။

ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတို့အပေါ် အဘယ်သူ့ကိုမျှ ကွက်၍၊ အထူးပြု၍၊ စိတ်အာရုံဖြင့် အားထုတ်၍ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ကရုဏာစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ မုဒိတာစိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ ကြောင့်ကြမစိုက်ပါ။

ကြောင့်ကြမစိုက်ဘဲ တည်ငြိမ်အေးချမ်းသော စိတ်အာရုံဖြင့် နေနည်းလို့ ဆိုရပါမယ်။ စိတ်အာရုံထားရာတွင် အားထုတ်ရမှု မရှိ သောကြောင့် ပေါ့ပါးစွာ နေရသောနည်းဖြစ်တယ်။

ဒါကြောင့် အထက်ပါ ဗြဟ္မဝိဟာရသုံးပါးကို ပွားများအားထုတ်လျှင် စတုတ္ထဈာန်အထိ ဖြစ်စေပါတယ်။ ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရကို ပွားများ အားထုတ်လျှင် ပဉ္စမဈာန်အထိ ဖြစ်စေ၊ ရောက်စေနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော် သုမေဓာရသေ့ကြီး မြေလျှိုး၍ မိုးပျံ့နိုင်စွမ်း ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ကမ္မဿကတာ ဉာဏ်အမြင်ပေါက်အောင်

ကောင်းဆိုးယုတ်မြတ်ကို ဖြစ်စေ၊ ဆင်းရဲနှင့်ချမ်းသာကို ဖြစ်စေ “ဘယ်သူမပြု မိမိမှု သူတို့ပြုမှုခွဲကြပြီးတဲ့ ကံအကြောင်းတရား အားလျော်စွာ အကျိုးပေးခြင်း ခံကြရ၊ စံကြရခြင်းပါတကား”ဟူ၍ အကြောင်းရင်းကံကို မြင်လာအောင်၊ သိမ်မွေ့သော နှလုံးသွင်း စိတ်အာရုံဖြင့်

အမှန်အတိုင်း မြင်အောင် ဆင်ခြင်ရှုကြည့်ရသော အလုပ်ဖြစ်တယ်။

သံသရာလောကကြီးထဲ ဘုံဘဝအမျိုးမျိုးမှာ တပြောင်းပြန်ပြန် ကျင်လည်နေကြရတဲ့ သတ္တဝါအားလုံး မိမိတို့စိတ်အလိုကျ ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးခဲ့ကြသော ကံအတိုင်းသာ ဖြစ်ကြရတယ်။

“ဘယ်သူမပြု မိမိမှု” ဆိုရိုးစကားအတိုင်းပဲ။ မကောင်းမှု ပြုခဲ့ကြ သူများက မကောင်းကျိုးပေးခြင်းခံကြရတယ်။ ကောင်းမှုပြုခဲ့ကြသူများက ကောင်းကျိုး ခံကြရတယ်။ အဲသလို ကံတရား၏ သဘာဝ အကောင်းနှင့် အဆိုး၊ အကြောင်းနှင့်အကျိုး ပုံမှန်ဖြစ်တတ်သော နိယာမအမြင်မှန်ဖြင့် ပိုင်းခြားရှုမြင်တတ်သော အလုပ်သည် ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရဖြစ်တယ်။

“ကောင်းဆိုးယုတ်မြတ် ဖြစ်တည်နေကြရကုန်သော လူနတ်ဗြဟ္မာ နှင့် သတ္တဝါ အမျိုးမျိုး အစားစားတို့သည် တစ်စုံတစ်ယောက်သော တန်ခိုးရှင်က ဖန်တီးပေးလိုက်ခြင်း မဟုတ်ကြပါ။ မြက်သစ်ပင်တို့ကဲ့သို့ အလိုအလျောက် ကျရောက်ဖြစ်ပေါ်လာကြခြင်းလဲ မဟုတ်ကြပါ။ အရင်းခံ အကြောင်းတရားမှာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် စိတ်ဆန္ဒအလျောက် ပြုလုပ်ဖန်တီး ခဲ့ကြသော လောဘစေတနာ၊ ဒေါသစေတနာ၊ မာနစေတနာ၊ ရာဂ စေတနာ၊ သဒ္ဓါစေတနာ၊ ပညာစေတနာ၊ အာသာဆန္ဒ အစွဲများဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်တယ်။ မိမိတို့၏ ကံ၊ ဉာဏ်၊ ဝီရိယကြောင့် ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုး ၂-မျိုးကို ခံစားနေကြရခြင်းဖြစ်တယ်” လို့ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ကမ္မဿကတာဉာဏ်ကို သဘာဝကျကျ ပိုင်နိုင်စွာ ရှုမြင် တတ်ရတယ်။ ရှုမြင်၍ ဆင်ခြင်၍ ကံ၏သဘောသဘာဝကို မြင်အောင် ရှုကြည့်ပွားများနေရခြင်း အလုပ်သည် ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရတရားကို ပိုင်နိုင်စွာ ဖြန့်ပွားနေခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။

သူ၏ကံသည်သာ သူပိုင်ဥစ္စာဖြစ်တယ်။ ငါ၏ကံသည်သာ ငါပိုင် ဥစ္စာဖြစ်တယ်။ ဒီသဘောသွားကို ဉာဏ်မျက်စိတွင် ထင်မြင်နေအောင် ပိုင်နိုင်စွာ ရှုကြည့်၍၊ ဆင်ခြင်သုံးသပ်၍၊ ပွားများ၍ နေရမည်ဟု ဆိုလိုပါတယ်။ ဒီလောက်ဆိုလျှင် ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရပွားပုံ နားလည် လောက်ပါပြီ။

(ဤသည်တို့ကား ဗြဟ္မဝိဟာရတရား ဆင်ခြင်နုလုံးသွင်းနည်း၊
ပွားများအားထုတ်နည်းကို အကျဉ်းချုံး၍ ရှင်းပြချက်ဖြစ်သတည်း။)

ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးလုံး အလွယ်ပွားနည်း

“နတ်လူသတ္တဝါအားလုံး ဘေးရန် ကြောင့်ကြ ဆင်းရဲကင်း၍
ကိုယ်စိတ် ၂-ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။ ကောင်းကျိုးလိုရာဆန္ဒ
ပြည့်ဝကြပါစေ”

ဒီအတိုင်း ရွတ်ဆိုပွားများနေပါ။ အဲသလို ရွတ်ဆိုပွားများနေလျှင်
ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးလုံး၏ ဆိုလိုချက်အဓိပ္ပါယ် ခြုံငုံမိသွား
ပါတယ်။

အထက်ပါနည်းအတိုင်း ပထမတွင် အရှိန်မရသေးခင် အသံထွက်၍
ရွတ်ဆိုပွားများပါ။ ရွတ်ဆိုနေစဉ် စိတ်ထဲက ထက်သန်သော စေတနာ
ပါစေရမယ်။ နှုတ်ဖြင့်ရွတ်ဆိုမှု အကြိမ်များ၍ အရှိန်ရလာသောအခါ
လူကြားအောင် ရွတ်ဆိုနေရန် မလိုတော့ဘဲ စိတ်ထဲကသာ ရွတ်ဆိုပွားများ
လို့ ရလာပြီ။

အချိန်ကြာ၍ ရွတ်ဆိုပွားများမှု အလေ့အထဖြစ်လာပြီးသောအခါ
မိမိရဲ့စိတ်သန္တာန်မှာ မေတ္တာဘဝနာ၏ အာရုံခံစားရမှု ထူးခြားလာပုံ
သိသာလာပါလိမ့်မယ်။ ထာဝစဉ် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့လာပါလိမ့်မယ်။
သတ္တဝါအားလုံးတို့အပေါ်မှာဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်ဦးအပေါ်မှာ
ဖြစ်စေ၊ လူတစ်စုအပေါ်မှာဖြစ်စေ၊ လိုရာကွက်၍ဖြစ်စေ မေတ္တာဖြင့်
တကယ်ချမ်းသာစေလိုသောစေတနာ၊ ကောင်းကျိုးဆန္ဒ ပြည့်ဝစေလိုသော
စေတနာပသန္န လှိုက်လှဲစွာ ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ ဒီအဆင့်ရောက်ခဲ့လျှင်
မေတ္တာမနောကံမြောက်ပြီလို့ မှတ်ပါ။

ဤကဲ့သို့ လှိုက်လှဲသော မေတ္တာ၊ လှိုက်လှဲသော ကရုဏာ၊
လှိုက်လှဲသော မုဒိတာ၊ ငြိမ်သက်အေးချမ်းသော ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရ
တရားတို့ ကြည်လင်၍၊ ပြတ်သား၍၊ ရှင်းလင်း၍ လာနေသော
စိတ်ရင်းမှ ပေါက်ဖွားလာသော စေတနာသည် တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော
မိမိပိုင် ဥစ္စာဖြစ်လာပြီလို့ မှတ်ပါ။

မိမိပိုင်နေသော အဖိုးတန်ရတနာကို လက်ဝယ်ရရှိနေခိုက်အခါမှာ ပျောက်ပျက် မသွားရအောင် သတိဖြင့် ထိန်းသိမ်းထားပါ။ စောင့်ရှောက်ထားပါ။

စိတ်အာရုံ တပိုတပါး ရောက်မသွားအောင်၊ သတိမလွတ်အောင် ထိန်းသိမ်းထားလိုရတယ်၊ စောင့်ရှောက်ထားလိုရတယ်၊ အဲသလို ထိန်းသိမ်း ဖန်များလာလျှင် သမာဓိကောင်းလာပြီ၊ စိတ်ဓာတ်ရင့်ကျက်လာတော့မယ်၊ စိတ်နှလုံးသားအတွင်း၌ မေတ္တာဓာတ်၊ ကရုဏာဓာတ်၊ မုဒိတာဓာတ် ကိန်းတဲ့ အချိန်ပိုင်းမှ ရက်ပိုင်း၊ ရက်ပိုင်းကြာကြာရပြီးလျှင် လပိုင်း ရောက်လာမယ်၊ လပိုင်းအောင်မြင်လာလျှင် နှစ်ပိုင်းရောက်လာမယ်၊ ဤနည်းဖြင့် ရက်တွေ၊ လတွေ၊ နှစ်တွေ အချိန်ကြာလာလေ မိမိရဲ့ မေတ္တာစိတ်တန်ခိုး အာနိသင် ကြီးမားခိုင်မာလာလေလေ ဖြစ်လာမယ်၊ ဒါ့ကြောင့် “မေတ္တာအာနိသင်” လို့ ခေါင်းစဉ်တပ် ပြောဆိုရခြင်းဖြစ်တယ်။

ဘာဝနာအရှိန်ကြောင့်

အဲသလို မေတ္တာအာနိသင် ကြီးမားခိုင်မာနေခိုက်တွင် နေ့စဉ်ပုံမှန် နှလုံးသွင်းနေမြဲဖြစ်သော ဘာဝနာအရှိန်ကြောင့်လဲ မေတ္တာတန်ခိုး၊ ကရုဏာ တန်ခိုး တက်စပျိုးလာနေပြီ မှတ်ပါ။

ထိုအချိန်ကောင်းပိုင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပြီဆိုလျှင် ထူးခြားချက် ပေါ်လာမယ်။ မိမိရဲ့ ရုပ်ခန္ဓာနှင့် နာမ်ခန္ဓာ အခြေအနေကို သတိထားကြည့် ပါက သိနိုင်တယ်၊ စိတ်အနေမှာ ယခင်ကနှင့် မတူ၊ ကြည်လင်ချမ်းမြေ့ နေပုံ ခံစားချက်က ပြမယ်၊ ရုပ်သွင်အနေမှာ ကြည်လင်၍ စိုပြေနေပုံ သိသာစွာ မြင်ကြရမယ်။

သတ္တဝါတွေအပေါ် တကယ်ချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာစေတနာ၊
ဘေးရန်ကင်းစေလိုတဲ့ ကရုဏာစေတနာ၊

စည်းစိမ်ချမ်းသာ ရာထူးဂုဏ်သိန် စသည်တို့ကို တည်မြဲစေလိုတဲ့ တကယ်ကြည်လင်ပြတ်သားသည့် မုဒိတာစေတနာတွေ မိမိရဲ့ စိတ် နှလုံးသားထဲမှာ လျှမ်းလျှမ်းတောက် ဖြစ်ပေါ်လာနေလိမ့်မယ်။

ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနာ ပွားနေရင်း အဲသလိုထက်မြက်သော စေတနာ ကောင်းတွေ ဖြစ်ပေါ်နေသော အချိန်အတွင်းမှာ တွေ့ရမယ့် ထူးခြားချက် တစ်ခုကတော့ တစ်ကိုယ်လုံး သိမ်သိမ်တုန်သလို ကြက်သီးတဖြန်းဖြန်း ထနေတဲ့ ပီတိ အရသာတွေ ဖြစ်ပေါ်ခံစားနေရခြင်းဖြစ်တယ်။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ စသော အခြားကမ္မဋ္ဌာန်းများကို ပွားများအားထုတ်ကြရာမှာလဲ သည်အတိုင်းပဲ ပီတိတွေ ဖြစ်ပေါ်လာလေ့ရှိကြောင်း သိထားကြရမယ်။

အဲသလိုအချိန်မျိုးမှာ အထူးသတိပြုရမှာကတော့ အဲသလို မေတ္တာ စေတနာတွေ ထက်သန်မှုတိုးပွားပြီး ပီတိတွေ တသိမ်သိမ် ဖြစ်ပေါ်လာ နေချိန်ကာလအတွင်းမှာ မိမိပွားများအားထုတ်နေဆဲအလုပ်ကို အာရုံ လွတ်မသွားအောင် သတိဖြင့် ဆက်တိုက်ပွားများနေဖို့ပါပဲ။

လျင်သော အပြောင်းမြန်တတ်သော စိတ်သဘာဝကလဲ တပိုတပါး သောအာရုံဆီသို့ မသိမသာ ရွေ့လျားရောက်သွားတတ်တယ်။ မူလ တရားပွားများဆဲအာရုံမှန်ကို သတိဖြင့် ဆောက်တည်နေရမယ်။

မိမိရဲ့ပဓာနအလုပ်ကို ပျက်ပြယ်မသွားစေနှင့်။ “ဒီလောက်တိုးတက် လာတဲ့ သမာဓိရနေဆဲ အခါကောင်းကြီးကို ငါလက်လွှတ်မခံဘူး” ဆိုပြီး စိတ်အာရုံကို ပိုင်နိုင်စွာ ကြိတ်ခဲထားရမယ်။ ဒီသမာဓိမျိုး အချိန်ကြာကြာ ဖြစ်ပွားနေစေရမယ်။ ဖြစ်ပွားနေအောင် ဆက်တိုက်ပဲ ငါကြိုးစားမယ်လို့ စိတ်ကိုတင်းထားရမယ်။ ဘာအရသာနှင့်မှမတူသော အလွန်ထူးခြားသည့် တရားအရသာထူး ခံစားရပုံကို လက်တွေ့ သိလာလိမ့်မယ်။ “အလွန် ပျော်မွေ့ဖွယ်ကောင်းတဲ့ အလုပ်ပါကလား”လို့ သဘောပေါက်လာမှာ မလွဲဘူး။

ဗြဟ္မဝိဟာရတရား ပွားများပုံပွားများနည်းကို သိလိုကြတဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးထံသို့ စာဖြင့်ရေးသားပေးပို့ကြသူများနှင့် လူကိုယ်တိုင်လာရောက် ချဉ်းကပ်မေးလျှောက်ကြသူများကို ဒီနေရာကပဲ အတွေ့အကြုံသဘော ထားကို တိုတို အသိပေးလိုက်ပါမယ်။

မေတ္တာဈာန်ဝင်စားနေခြင်းကဲ့သို့

အထက်ပါနည်းအတိုင်း တစ်ကြိမ်အောင်မြင်ပြီးလျှင် နှစ်ကြိမ်အောင်မြင်ဖို့ လွယ်လာပါတယ်။ ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်၊ ၄-ကြိမ် စသည်အောင်မြင်ပြီးလျှင် (၁၀)ကြိမ်အောင်မြင်ရန် ပို၍ လွယ်ကူလာပါတယ်။ ၁၀-ကြိမ် မှ ၁၅-ကြိမ် စသောအချိန်ပိုင်း၌ စိတ်စေတနာတွေ လျှမ်းလျှမ်းတောက်ပြီး ပီတိတွေ တဖြန်းဖြန်းဖြစ်ပေါ်နေမှုအတိုင်း အောင်မြင်ခဲ့ပြီးလျှင် စိတ်အာရုံဇော ထက်သန်လာလိမ့်မယ်။

ထိုအခါ အားတက်စွာနှင့် ဆက်လက်၍ ကြိုးစားသွားပါ။ ရှေ့ခရီးဆက်တွင် အကြိမ်တစ်ရာသော်လည်းကောင်း၊ အကြိမ်တစ်ထောင်သော်လည်းကောင်း ထိုနည်းထိုဟန် ဖြစ်ပေါ်နေစေရန် ပို၍လွယ်ကူလာပါမယ်။ ထပ်ပြန်တလဲလဲ ကြိမ်ဖန်များစွာကြိုးစားကာ ပွားများအားထုတ်၍ ပျော်မွေ့နေခြင်း အလုပ်သည် မေတ္တာဈာန်ကို ဝင်စားနေခြင်း အလုပ်တစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ ဒီအပိုင်းကို မေတ္တာဈာန် ဝင်စားနေတယ်လို့ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်များက ပြောရိုးရှိခဲ့ကြတယ်။ (မေတ္တာပွား၍ အချိန် ကြာကြာ ပျော်မွေ့နေခြင်းအလုပ်ဟု ဆိုလိုတယ်။)

ကံအကျိုးပေးချိန်

ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါးစုံကို ဖြစ်စေ၊ မိမိလိုရာတစ်ပါးပါးကို ဖြစ်စေ ပွားများအားထုတ်၍ နေလေ့ရှိသော လူယောဂီများနှင့် ရသေ့ရဟန်းတို့ရင် ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်များသည် ထိုအချိန်ပိုင်းတွင် မိမိတို့၏ အတိတ်ကံပါရမီခံ အကြောင်းအားလျော်စွာ ထူးခြားသော ကောင်းကျိုးနှင့် လိုရာဆန္ဒများ ပြည့်ဝလာတတ်ပါတယ်။ လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝလာပုံ တဖြည်းဖြည်း တွေ့မြင်လာရမည်မှာ ဧကန်မလွဲဖြစ်တယ်။ သတိပြုကြည့်နိုင်ကြပါတယ်။

ဤမေတ္တာအာနိသင် ဆိုလိုချက်လိုရင်းကိုသာ ကိုတိုပြောပြမှာဖြစ်တဲ့ အတွက် ကျမ်းဂန်လာ ရှေးဟောင်း ဝတ္ထုကြောင်းများကို မဖော်ပြတော့ဘူး။ လက်တွေ့ပုံစံပြ ဝတ္ထုကြောင်းများကိုလဲ စေ့ငရုပ်ပြောနိုင်မယ်။ ဒါပေမယ့် အားထုတ်ရန် လိုလားသော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် လုံလောက်ပါတယ်။

မနောက် စေတနာ အဓိက

ဗြဟ္မဝိဟာရတရား ပွားများအားထုတ်ခြင်းအလုပ်ဟာ မနောက် စေတနာအဓိကဖြစ်တယ်ဆိုတာ နားလည်ကြရမယ်။ ရှေ့ပိုင်းတုန်းက “နှုတ်ဖြင့် ရွတ်ဆိုပေးပါ” လို့ ညွှန်ကြားခဲ့တာဟာ အခြေခံမရသေးသူတို့ အတွက် ဘာဝနာပွားခြင်း လုပ်ငန်း အခြေခံစတင်ပေးခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ နားလည်ကြပါ။ စိတ်အာရုံက တောင်ရောက် မြောက်ရောက်နှင့် နှုတ်ကသာ မေတ္တာပို့ ရွတ်ဆိုနေခြင်းမျိုးလဲ မဖြစ်စေရဘူး။

သတ္တဝါအားလုံးအပေါ်ဖြစ်စေ၊ ရည်ညွှန်းသော ပုဂ္ဂိုလ် တစ် တစ် ယောက်အပေါ်ဖြစ်စေ မေတ္တာစိတ်ညွတ်ပြီး ထက်သန်သော မနောက် စေတနာဖြင့် တကယ်ချမ်းသာစေလိုတဲ့ အာသာဆန္ဒ လှိုက်လှဲမှုဖြစ်နေလျှင် မေတ္တာစစ်မေတ္တာမှန် ဘာဝနာဖြစ်ပြီ ထိရောက်သော ပွားများအားထုတ်ခြင်း အဆင့်သို့ ရောက်နေပြီလို့ မှတ်ပါ။

အစွမ်းမှ အမြတ်ထွက်ပုံ ယဋမင်းဝတ္ထု
မေတ္တာကြောင့် ရန်သူပူလောင်ခြင်း
(ပဉ္စကနိပါတ်၊ ယဋဇာတ်)

ဒီမှာ ပရိသတ်များအတွက် မေတ္တာသာဓက ဝတ္ထုတစ်ပုဒ် ထုတ်ပြပါမယ်။

မေတ္တာတရားနှင့် နေလေ့ရှိသော မေတ္တာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်အား ရန်မူ၍ မရနိုင်ဘူး၊ အနိုင်ကျင့်သော်လဲ အနိုင်ယူသူက အစွမ်းပေးရ စမြဲဖြစ်တယ်။ မေတ္တာရှင်ဖြစ်သူကား စွမ်းရဦးတော့ အစွမ်းထဲမှ အမြတ်ထွက်ရမြဲဖြစ်တယ်။ အကျိုးမဲ့ရာမှ ကောင်းကျိုးရမြဲဖြစ်တယ်။ ဒီနေရာမှာ ရှေးရှေးက ဖြစ်ရပ်ဟောင်း ဝတ္ထုကြောင်းပုံစံတစ်ခုကို ထုတ်ပြပါမယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်သုံးတော်မူဆဲအချိန်က ကောသလမင်းကြီးရဲ့ နန်းတွင်းမှာ အမတ် တစ်ယောက်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဟောတော်မူတဲ့ ဝတ္ထုဖြစ်တယ်။

ဖြစ်ရပ်က ကောသလမင်းကြီးဟာ သူ့အား ကျေးဇူးများတဲ့ အမတ်တစ်ယောက်ကို စည်းစိမ်ချမ်းသာတွေ များစွာချီးမြှောက်ပေးကမ်း ပြီးခါမှ အခြား မလိုသူတို့ ကုန်းတိုက်စကားကို ယုံကြည်မိလို့ အဲဒီအမတ်ကို ဖမ်းဆီးစေပြီး နောင်အိမ်ထဲမှာ သွင်းထားစေ လိုက်တယ်။ အမှန်က သူဟာ ရိုးရိုးသားသားနဲ့ သခင်ကျေးဇူးကို သစ္စာရှိရှိ လုပ်ဆောင်နေလေ့ရှိတဲ့ သူတော်ကောင်းတစ်ဦးဖြစ်တယ်။

စိတ်ကောင်းရှိသော သူတော်ကောင်းတို့မည်သည် တစ်စုံတစ်ရာ ဒုက္ခတွေ့ကြုံရသော်လည်း သူတစ်ပါးအပေါ် အပြစ်မတင်ဘူး။ မကျေနပ်စရာ တွေကို မရှုမြင်ဘူး။ “ငါ ကံမကောင်းခိုက်မို့ အကြောင်းမလှခြင်း ဖြစ်တာပဲ”လို့ အေးငြိမ်းတဲ့စိတ်သာ ထားလေ့ရှိတယ်။ မင်းနှင့် ရန်တိုက်သူများအပေါ် စိုးစဉ်းမျှ ဒေါသစိတ်မထား။ “ငါသည် အပြစ်ရှိသော ကံမကောင်းသူအဖြစ်မှ ကံကောင်းသူ ဖြစ်လာအောင် လုပ်ဆောင်ဖို့သာ လိုတယ်”လို့ (ယောနိသော မနသိကာရ) သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အကြံဉာဏ်စိတ်ကူးဖြင့်သာလျှင် နေတယ်။ စိတ်ပျက်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း လုံးဝ မရှိဘူး။ “ငါ့ကံပဲ။ အခု အပြစ်မရှိပေမယ့် တစ်ချိန်ချိန်က ငါ မကောင်းခဲ့လို့ပဲ” အဲသလို ဖြေသိမ့်တယ်။

နောင်အိမ်တွင်းမှာနေလျက် အချိန်ရှိသမျှ တရားကိုသာ အားကိုး ပြုပြီး ဆင်ခြင်နှလုံးသွင်း၍ ပွားများ၍ နေခဲ့လေရာ မကြာခင် အချိန်မှာပဲ သောတာပတ္တိဖိုလ်သို့ ရောက်ရှိသွားတော့တယ်။

“စိတ်ထားဖြောင့်တော့ အလုပ်ဖြောင့်တယ်။ အလုပ်ဖြောင့်တော့ အကျိုးဖြောင့်တယ်”ဆိုတဲ့ ဆိုရိုးစကားအတိုင်း သူတော်ကောင်းတရား တို့ရဲ့ သဘာဝမည်သည် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ အသိဉာဏ်ကိုသာလျှင် ပေးတတ်တယ်။ ထိုအသိဉာဏ်ဟာ ပတ်ဝန်းကျင်ကိုပါ အရှိန်ဟပ်မြဲ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီ အချိန်ပိုင်းအတွင်း ကောသလမင်းကြီးဟာ မိမိအပေါ် များစွာ ကျေးဇူးရှိခဲ့ဖူးတဲ့အမတ်ကို အဖြစ်မှန်သတိရလာလို့ သနားစိတ် ဝင်ပြီး ချက်ချင်း လွှတ်စေအမိန့် ချလိုက်တယ်။

သူတော်ကောင်းဖြစ်တဲ့ ထိုအမတ်ဟာလဲ ထောင်မှ လွတ်လျှင် ပန်းနံ့သာ စသည်ယူဆောင်ပြီး မြတ်စွာဘုရားထံ သွားရောက်ဖူးမြော်တယ်။ မြတ်စွာဘုရားက ထိုသူ၏ ဖြစ်ရပ်အမှန်ကို ရွှေညာဏ်တော်ဖြင့် သိမြင်တော်မူပြီးဖြစ်တဲ့အတိုင်း -

“ဒါယကာ၊ သင့်အား အကျိုးမဲ့ဖြစ်ခဲ့ရသလော” လို့ မေးတော်မူတယ်။

“ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ အကျိုးမဲ့ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ သို့သော်လဲ ဒုက္ခကြုံတွေ့ရခြင်း အကျိုးမဲ့ဖြစ်နေရာမှ တပည့်တော်အား ကောင်းကျိုးရခဲ့ပါတယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကို ဖြစ်စေခဲ့ပါတယ် ဘုရား” လို့ ကြည်လင်အေးချမ်းစွာ ပြန်ကြား လျှောက်ထားတယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်က -

“ဒါယကာ၊ သင်သည်သာလျှင် လူလောက၌ ကြုံတွေ့ရသော အကျိုးမဲ့ရာမှ အကျိုးမြတ်အကျိုးကောင်းကို ဖြစ်စေခဲ့ရသည် မဟုတ်သေး၊ ရှေးရှေးအခါသမယက ပညာရှိတို့လဲပဲ အကျိုးမဲ့ခြင်းမှ အကျိုးမြတ်ကို ဆောင်ခဲ့ဖူးကြလှပြီ” လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

ထိုအခါ အမတ်က သိလိုပါကြောင်း လျှောက်၍ ရှေးအတိတ် ဝတ္ထုကြောင်းကို ပြန်လည်ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

စိတ်ကောင်းရှိသော ဃဋမင်းကြီး

ရှေးလွန်လေပြီးသောအခါ ဗာရာဏသီပြည်မှာ ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီး မင်းပြုလျက်ရှိနေစဉ် ငါတို့ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဃဋအမည်နှင့် ထိုမင်း၏ သားတော်ဖြစ်လာတယ်။ ထိုမင်းသားဟာ တက္ကသိုလ်ပြည် သွားရောက် ပညာသင်ကြား တတ်မြောက်ခဲ့ပြီးနောက် နေရင်း ဖခင်တိုင်းပြည်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာတယ်။

နောင်သောအခါ ဃဋမင်းသားနန်းတက်တယ်။ သူ့လက်ထက်မှာ နန်းတွင်းအမှုဆောင်ရွက်နေသူ အမတ်တစ်ယောက်ဟာ ပြစ်မှုကျူးလွန်တာ အထင်အရှားတွေ့မြင်ရတဲ့အတွက် တိုင်းပြည်က နှင်ထုတ်စေလိုက်တယ်။

မေတ္တာအာနိသင်

၁၂၉

သွင်းထားမိသော ဃဋမင်းရဲ့ အခြေအနေကိုသိအောင် သွားရောက်ကြည့်ရှုတယ်။ သူ့ထင်ကြေးနှင့် လွဲနေပုံကို မြင်ရတော့ အံ့သြသွားတယ်လို့ ဆိုတယ်။

သူ့စိတ်အထင်က ဃဋမင်းဟာ သနားဖွယ်ရာ ပူပန်ညှိုးနွမ်းနေလိမ့်မယ်လို့ ကြိုတင်ထင်မိသော်လဲ လက်တွေ့မှာ မဟုတ်ဘဲ ဖြစ်နေတယ်။

ဘုရားအလောင်း ဃဋမင်းမျက်နှာမှာ ပူပန်မှုကင်းနေတယ်။ သောကဒုက္ခရောက်ခြင်းမရှိ၊ ညှိုးနွမ်းခြင်းကင်းစွာ ရွှေကြေးမုံနှင့် ပဒုမ္မာရွှေကြာပန်းလို လန်းဆန်းလှပပြီး အသရေရှိလှတဲ့မျက်နှာကို မြင်တွေ့သွားတယ်။ အံ့သြလွန်းလို့ ခက်မင်းက ယခုလို မေးရတော့တယ်။

“အို ဃဋမင်း၊ တစ်ပါးသောသူတို့သည် အချုပ်အနှောင်ခံကြရလျှင် စိုးရိမ်ကြတယ်၊ ငိုကြွေးကြတယ်၊ လူအချို့ကတော့ မျက်ရည်တွေတွေကျပြီး သနားဖွယ်ရာနေကြပုံကို တွေ့မြင်ရပါတယ်။ အသင်မူကား ကြည်လင်သော မျက်နှာအဆင်းရှိလှဘိတကား၊ အဘယ့်ကြောင့် မစိုးရိမ်ပါသနည်း”

ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းတော် ဃဋမင်းက ဖြေကြားပေးပါတယ်။

“အဆွေကော်မင်း၊ စိုးရိမ်နေခြင်းအလုပ်ဟာ လွန်ပြီးသောချမ်းသာကိုလဲ မဆောင်ပါ။ နောင်အခါ ရောက်လာလတ္တံ့သော ချမ်းသာကိုလဲ မဆောင်ပါ။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်ုပ်မစိုးရိမ်ပါ။ ကျွန်ုပ်မှာ သောကအဖော်အလာမခံ၊ ဈာန်တည်းဟူသော အဖော်ကောင်းရှိနေပါတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် စိုးရိမ်ခြင်း ကြောင့်ကြခြင်း အလျှင်းမရှိပါ”

မေတ္တာဈာန်ချမ်းသာ အဖော်ရှိသူ

ဃဋမင်းက ဆက်လက်ပြောပြန်တယ်။

“အဆွေ ကော်မင်း၊ စိုးရိမ်ပူပန်နေတဲ့ သူဟာ အရေအဆင်း ဖျော့တော့တယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကြုံလိုတယ်။ ဒီလို စိုးရိမ်ပူပန်ကြီးနေတဲ့ လူဟာ အစာစားချင်တဲ့စိတ်လဲ မရှိဘူး၊ စိုးရိမ်ပူပန်မှု ငြောင့်တံသင်းကြီး စူးဝင်နှိပ်စက်ခံနေရတဲ့ သူဟာ ရန်သူများ အားရကျေနပ်စရာ ဖြစ်သွားတယ်။ သောကရောက်နေတာကိုက ရန်သူအကြိုက်ဖြစ်နေတယ်”

“အဆွေတော်၊ ကျွန်ုပ်ဟာ မြို့ရွာ၌ နေရသည် ဖြစ်စေ၊ တောတောင်ထဲ၌ နေရသည် ဖြစ်စေ၊ ကုန်းမှာ နေရသည် ဖြစ်စေ၊ ကျင်းမှာ နေရသည် ဖြစ်စေ သောကအကြောင်းရင်းခံတဲ့ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်း သဘောတရားတွေ ကျွန်ုပ်ထံသို့ လာရောက်ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ ကျွန်ုပ်သည်ကား ဒါတွေဝင်မလာနိုင်အောင် မေတ္တာဈာန် ချမ်းသာကို ရရှိသိမြင် ခံစားနေနိုင်သူ ဖြစ်ပါပြီ”

“အဆွေတော်၊ တကယ်တော့ အကြင်မင်းမှာ မဟာမိတ်မင်းတွေ လူတွေ အရာအထောင်ပင်ရှိပါသော်လဲပဲ မိမိကိုယ်နှိုက်က မေတ္တာအရင်း ခံတဲ့ ဈာန်ချမ်းသာကို ရအောင် မစွမ်းဆောင်နိုင်ပါလျှင် မဟာပထဝီမြေ ပြင်မှာ ရှိတဲ့ မိတ်ဆွေမင်းတွေ လူတွေဟာ အဲဒီမင်းကို ချမ်းသာအောင် ဘယ်လိုမှ၊ ဘယ်သူကမှ လုပ်ဆောင် မပေးနိုင်ကြပါဘူး”လို့လဲ ပြောပြလိုက်တယ်။

ဘဝတူမင်းတစ်ပါးကို ပေါ့ဆစွာ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်မိတဲ့ ဓက်မင်းဟာ သူ့အနေဖြင့် လုံးဝ မျှော်လင့်ချက်မထားမိသော စကားထူးကို ကြားလိုက်ရတဲ့အခါ အံ့သြခြင်းကြီးစွာ ဖြစ်သွားရတယ်။

“ဃဋမင်းရဲ့ စိတ်ရင်းဆန္ဒနှင့် လိုလားချက်ကား ထူးခြားပြီး မြင့်မြတ်ပါဘိတယ်”လို့ ချီးမွမ်းမိတယ်။ အထက်ပါ တရားစကားကို ကြားရတာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် “ငါ မှားယွင်းခဲ့လေပြီ”လို့ နောင်တကြီးစွာ ရတော့တယ်။

အပူတော လူတော မဝင်လိုပြီ

ထို့ကြောင့် ချက်ချင်းပဲ ဘုရားအလောင်း ဃဋမင်းကို ရိုသေစွာ ရှိခိုးတောင်းပန်ပြီး ယခင်က အတိုင်း မင်းအဖြစ်ကို သူ့တိုင်းပြည်နှင့်တကွ ပြန်လည်အပ်နှင်းသွားလေတော့တယ်။

ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးဖြစ်သော ဃဋမင်းကြီးကလဲ သူ့ထီး သူ့နန်း မှာ ပြန်လည်စံမြန်းရသော်လဲ စိတ်ထဲက မပျော်ပိုက်တော့ဘူး၊ အမတ်များအား တိုင်းပြည်ကို လွှဲအပ်လိုက်တယ်။

တိုင်းပြည်အပ်နှင်းပြီး တစ်ကိုယ်ထီးတည်း ဟိမဝန္တာသို့ ထွက်သွားတယ်။ ဟိမဝန္တာတောကြီးအတွင်းမှာ ရသေ့ရဟန်းဘဝနှင့် ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါးကို ပွားများကာ ဈာန်ချမ်းသာဖြင့် တစ်ဘဝတာ ကာလပတ်လုံး နေထိုင်သွားတော့တယ်။ သက်တမ်းစေ့ နေပြီး ကွယ်လွန်သွားတဲ့နောက် ဈာန်တရားကြောင့် ဗြဟ္မာဘုံသို့ လားရောက်သွားတော့တယ်။

ဤကား မေတ္တာ-ကရုဏာစသော ဗြဟ္မဝိဟာရတရားနှင့် နေထိုင်လေ့ရှိကြတဲ့ သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ရဲ့ သဘာဝကို နမူနာအဖြစ် ဖော်ပြခြင်းဖြစ်တယ်။ ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးဖြင့် ပျော်မွေ့နေလေ့ရှိသူမှန်လျှင် ကြွမ်းတမ်းသော ဒေါသ-မာန အနိမ့်ပိုင်းနယ်သို့ ပြန်ဝင်လာချင်စိတ် မရှိကြတော့ဘူး။ ဒီချမ်းသာကို မသိကြသေးတဲ့ သူများကသာ အပူတော လူတောထဲမှာ ပျော်မွေ့ကြတယ်။

မေတ္တာ (၃)မျိုး

မေတ္တာတရားကို အမျိုးအစားခွဲခြားကြည့်ရင် ကာယကံ မေတ္တာ၊ ဝစီကံမေတ္တာ၊ မနောကံမေတ္တာရယ်လို့ အလုပ်အနေအားဖြင့် (၃)မျိုးရှိတယ်။

(၁) ကာယကံမေတ္တာ

စေတနာမေတ္တာစိတ်ကို အရင်းခံထားပြီး ကိုယ်လက်ဖြင့် ကူညီ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း မှန်သမျှ အားလုံး ကာယကံ မေတ္တာ ဖြစ်တယ်။ ကာယကံမေတ္တာကို လူတိုင်းက ကျေးဇူးတင်ကြတယ်။ လူလောကဟာ ကာယကံ မေတ္တာဖြင့် ဖွဲ့စည်း နေထိုင်ကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

(၂) ဝစီကံမေတ္တာ

စေတနာ မေတ္တာစိတ်ကို အရင်းခံထားပြီး နှုတ်ဖြင့် ကောင်းရာ ကောင်းကြောင်း ပြောဆိုပေးခြင်း၊ ကူညီပေးခြင်း၊ ညွှန်ကြား ပေးခြင်း၊ ကောင်းရာ တိုက်တွန်းခြင်း၊ ကောင်းကျိုး

ရအောင် ထောက်ပံ့ ကူညီသောစကား ပြောကြားပေးခြင်း၊ အမှားမရောက်အောင်၊ ဒုက္ခမရောက်အောင် ဆုံးမ ဩဝါဒပေးခြင်း မှန်သမျှ ဝစီကံမေတ္တာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၃) မနောက်မေတ္တာ

မနောက်မေတ္တာကတော့ စိတ်စေတနာစွမ်းအား ဖြစ်တယ်။ စိတ်အာရုံညွတ်ပြီး သတ္တလောကကြီးကို စိတ်စေတနာစွမ်းအားဖြင့် ချမ်းသာကြစေရန်၊ ကျန်းမာကြစေရန်၊ ကောင်းသော ကြံရွယ်ချက် အောင်မြင်ကြစေရန် စိတ်တန်ခိုးဖြင့် ဖန်တီးပေးနိုင်စွမ်းသော အလုပ်ဖြစ်ပါတယ်။ လူတစ်ကိုယ်လုံးတွင် စိတ်စေတနာဓာတ် သည် တန်ခိုးအကြီးမားဆုံးဖြစ်ကြောင်း နားလည်ကြရမယ်။

မနောက် မေတ္တာရဲ့ တန်ခိုးအရှိန်ဟာ လူလောကကို ချမ်းသာစေနိုင်တယ်။ နတ်လောကကို ချမ်းသာစေနိုင်တယ်။ မနောက် မေတ္တာကတော့ အနီးအဝေး အားလုံး၊ သက်ရှိသတ္တဝါ အားလုံးကို လွှမ်းမိုးနိုင်တယ်လို့ မှတ်ကြပါ။

ခရီးသွားရာ၌ မေတ္တာဖြန့်ပွားနည်း

ဒီနေရာမှာ ခရီးသွားလာနေကြရတဲ့ သူတွေအတွက် မေတ္တာ ဖြန့်ပွားနည်းပြောမယ်။ တစ်နေရာဆီသို့ ခရီးတို ခရီးရှည် သွားတော့မယ် ဆိုရင် ခရီးထွက်စ ကတည်းက...

ရှေ့

“ငါ၏ ရှေ့တူရူ အရပ်၌ ရှိကြကုန်သော နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည် ဘေးရန်ကြောင့်ကြ ဆင်းရဲကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကောင်းကျိုး လိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝကြပါစေ”လို့ စိတ်ထဲက အာရုံညွတ်စေပြီး မနောက် မြှောက်အောင် မေတ္တာပို့လွှတ်ထားရမယ်။

နောက်

ခရီးသွားရင်း နောက်မှာကျန်ခဲ့တဲ့နေရာအတွက်လဲ “ငါ၏ နောက်အရပ်၌ ရှိကြကုန်သော နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါ အားလုံးတို့ သည် ဘေးရန် ကြောင့်ကြ ဆင်းရဲကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ၊ ကောင်းကျိုး လိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝကြပါစေ” လို့ အထက်ပါနည်းတူ စိတ်ညွတ်ပြီး မေတ္တာပို့လွှတ်ထားခဲ့ပါ။

ဝဲ၊ ယာ

နောက်ပြီး ...ဘေး ပတ်ဝန်းကျင် အတွက်ကိုလဲ ပို့လွှတ်ရမယ်။ “ငါ၏ဝဲဘက်၌၊ ယာဘက်၌ ရှိကြကုန်သော နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါအားလုံး တို့သည်...” စသည်ဖြင့် ရှေ့နောက်နည်းတူ ဝဲ၊ယာရှိ သတ္တဝါအားလုံး တို့အပေါ် စိတ်နှလုံးထဲက အာရုံညွတ်ပြီး မနောက်မြောက်အောင် မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးသွားရမယ်။

ထက်၊ အောက်

အထက်နှင့် အောက်ကိုလဲ ၎င်းနည်းတူ “ငါ၏အထက်အရပ်၌၊ အောက်အရပ်၌ ရှိကြကုန်သော နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါ အားလုံးတို့သည်...” စသည်ဖြင့် မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးပါ။

လက်တွေ့ အကျိုးကျေးဇူး

လက်တွေ့အကျိုးကျေးဇူးကား ခရီးတစ်လျှောက်လုံး မိမိအား ဘာအနှောင့်အယှက်မှ မရှိဘူး၊ ဘေးရန် အန္တရာယ် ကင်းမယ်၊ ကောင်းမွန်ချောမောစွာ လိုရာခရီးပြီးဆုံးမယ်၊ မိမိရောက်ရာ ဒေသတိုင်း တွေ့ကြုံရသူများကလဲ ချစ်ခင် ကြည်ဖြူ လိုလားစွာနှင့် စောင့်ကြို နေကြသလို တွေ့မြင်ရမယ်။ ဝမ်းသာအားရ အကူအညီပေးကြပုံကိုလဲ အံ့ဩဖွယ်ရာ တွေ့ကြုံရမယ်။ ဤနည်းကို စမ်းသပ်ကြည့် ပြီးလျှင် တကယ်ဟုတ်မှန်ကြောင်း လက်တွေ့သိကြရပါမယ်။

(အထူးမှာ) မိမိသွားမယ့် ခရီးစဉ်မှာ တွေ့ဆုံရမယ့် သူကို သိဖူးသည်ဖြစ်စေ၊ မသိဖူးသည်ဖြစ်စေ စိတ်အာရုံ အထူး

ညွတ်ပြီး ကြိုတင်မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးရမယ်၊ လူအများနှင့် တွေ့ဆုံရမည်ဆိုလျှင် အများကို ရည်မှတ်ပြီး မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးပါ။

သွားလိုရာဒေသတိုင်းမှာ တွေ့ဆုံသွားရမယ့်သူများကို စိတ်ညွတ် ပိုင်းခြားပြီး အသီးသီး မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးသွားပါ။ မိမိ လိုရာဆန္ဒ ချောမောစွာ ပြည့်စုံပြီး အံ့ဩလောက်အောင် ဝမ်းမြောက်ရပုံ၊ ကိစ္စပြီးစီးအောင်မြင်ရပုံကို လက်တွေ့ သိကြရပါလိမ့်မယ်။

ကိုယ်တွေ့မေတ္တာအကျိုး ပြောရလျှင်

ဘေးရန်ကင်းပုံနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြောရလျှင် ဘုန်းကြီးဟာ ခရီးထွက်စဉ် ရှေ့တူရသို့ ရည်မှတ်ပြီး မေတ္တာပို့လွှတ်တယ်။ မိမိသွားရမယ့် ခရီးတစ်လျှောက်မှာ ဘေးရန် အနှောင့်အယှက် ကင်းရှင်းစေရန် ဖြစ်တယ်။

နောက်အဖို့ကိုလဲ မေတ္တာပို့လွှတ်ထားခဲ့တယ်။ မိမိရဲ့ နောက်အဖို့မှာရှိကြတဲ့ နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါအားလုံး ဘေးရန် လုံခြုံစေရန် အတွက် ရည်မှတ်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

မိမိ၏ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် ဝဲယာပတ်ဝန်းကျင်ကိုလဲ ဘေးရန်ကင်းရှင်း နေကြစေရန်အတွက် မေတ္တာပို့လွှတ်ရင်း ခရီးသွားခဲ့တယ်။ ထက်အောက်ကိုလဲ ပို့လွှတ်တယ်။ ရှေ့နောက် ဝဲယာ ထက်အောက် ဝန်းကျင်အားလုံးတို့အား ဘေးရန်ကင်းရှင်းပြီး၊ မိမိသူတစ်ပါးအားလုံး လုံခြုံစေခြင်း အကျိုးငှာ ဖြစ်တယ်။ ဒီ မေတ္တာ ဖြန့်ပွားနည်းကတော့ ဘုန်းကြီးရဲ့ ပုံမှန်လက်သုံးအလေ့အကျင့် ဘာဝနာပွားနည်း ဖြစ်တယ်။

တကယ့်ကိုယ်တိုင်လက်တွေ့ အကျိုးကျေးဇူးတရားကို ပြောရလျှင် ဘုန်းကြီးဟာ နှစ်ပေါင်း(၅၀)ကျော် နယ်စွန့်နယ်ဖျား တောကြီးတောင်ကြီး အတွင်း ကန္တာရခရီးမျိုးစုံကို သွားလာလှည့်ပတ်နေခဲ့ရာ အဘယ်မည်သော သားရဲတိရစ္ဆာန်ရိုင်းတစ်ကောင်ရဲ့ နှောင့်ယှက်ခြင်း၊ ရန်ရှာခြင်း

တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ မတွေ့ခဲ့ရဖူးပါ။ ဘာရန်သူနှင့်မှ ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံ
ခဲ့ရဖူးခြင်း မရှိပါ။

အခြားသော ဘာသာရေး သာသနာပြု ဆရာများရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိများမှာ
နှောင့်ယှက်မှု မျိုးစုံကို ရင်ဆိုင်ကြရကြောင်း ဖတ်ရဖူးတယ်။ ဘုန်းကြီးမှာ
မတွေ့ရဖူးပါ။ မေတ္တာတရားရဲ့ ထင်ရှားသော လက်တွေ့အကျိုး
ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

ညဉ့်နက်သန်းခေါင် မှောင်မိုက်ကြီးထဲ

တစ်ခါတစ်ရံ ညဉ့်နက်သန်းခေါင် အချိန် တောအုပ်ကြီးအတွင်း
မှောင်မိုက်ကြီးထဲမှာ ခရီးသွားခဲ့ရဖူးတယ်။ လက်နှိပ်မီးလဲ မပါ၊
တောင်ဝှေးကိုသာ အဖော်ပြုပြီး လမ်းမမြင် ကမ်းမမြင် ချောက်ကြို
ချောက်ကြားထဲ မမြင်ရသော ကမ်းပါးစွန်းတွေကို စမ်းရမ်းပြီးသွားခဲ့ရတာလဲ
အကြိမ်ကြိမ်ပဲ။

အဲဒီအချိန်မျိုးမှာ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်တွေ သွားလာလှုပ်ရှား
ကျင်လည်နေကြမိအချိန်ဖြစ်လို့ သဘာဝအတိုင်း ဆိုရလျှင် တစ်ကြိမ်
တစ်ခါဖြစ်စေ ဘေးရန်နှင့် အမှန်တွေ့ကြုံထိုက်ပါတယ်။

တောတောင်ကြီးများအတွင်း ကျားတွေ ကျားသစ်တွေ ဝံပုလွေတွေ
တောခွေးဆိုးတွေ အလွန်ပေါကြပါတယ်။ သေနတ်ထမ်းပြီး သွားလာလေ့
ရှိကြတဲ့ ချင်းလူမျိုးများဟာ နေ့ခင်းကြောင်တောင်မှာပင် မကြာခဏ
ကျားများ ဝက်ဝံများနှင့် ဖြစ်စေ၊ အခြားတောကောင်တို့နှင့်ဖြစ်စေ
ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံလေ့ရှိကြတယ်။ ဘုန်းကြီးအဖို့ရာမှာ တစ်ကြိမ် တစ်ခါမျှ
မတွေ့ကြုံခဲ့ရဖူးပါ။

တွေးဆကြည့်ရလျှင် ကျားသစ် ဝက်ဝံ တောခွေး စတဲ့ တောရိုင်း
တိရစ္ဆာန်တွေကတော့ ဘုန်းကြီးသွားလာနေတာ အမှန်ပင် တွေ့မြင်
ကြရမှာပါပဲ။ သနားချစ်ခင်စိတ်ဝင်ပြီး အလိုက်သိစွာ အနှောင့်အယှက်
မဖြစ်အောင် သူတို့ကိုယ်နှိုက်က ရှောင်ရှားပေးကြခြင်းသာ ဖြစ်ကောင်း
ဖြစ်မယ်လို့ ဘုန်းကြီး ယုံကြည်မိပါတယ်။

အမှန်မှာ တောကြီး တောင်ကြီးများအတွင်း ကျားကြီး ကျားငယ်တွေ၊ ကျားသစ်မျိုးစုံ အကြီး အလတ် အငယ်တွေ၊ ဝံပုလွေတွေ၊ မြေခွေးစတဲ့ တောခွေးတွေကလဲ ပေါများကြတယ်။ ထို့ပြင် ဝက်ဝံနှင့် စပါးကြီးမြေ စသည်တို့လဲ ရှိကြတယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် တစပ်တည်း အနောက်ဘက်က တောထဲမှာပင် ကျားအကောင် ၂၀-ကျော်ရှိနေတယ်။ ဘယ်သားရဲ တိရစ္ဆာန်မျိုးကမျှ ရန်မူခြင်း၊ အနှောင့်အယှက် ပေးဖူးခြင်း မရှိသည်မှာ မိမိရဲ့ စိတ်နှလုံးသား၌ ကိန်းဝပ်လျက်ရှိတဲ့ သိမ်မွေ့သော မေတ္တာတန်ခိုးနှင့် ခရီးသွားလာရင်း ရွတ်ဆိုနေသော ပရိတ်တန်ခိုး အစွမ်းတို့ကြောင့် ဖြစ်ရမယ်လို့ အမှန်ယုံကြည်တယ်။

မြန်မာပြည်အတွင်းရှိ တောတောင်ကန္တာရခရီးသား မဟုတ်သေးပါ။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၊ အာသံပြည်၊ မဏိပူရပြည် စသော နိုင်ငံရပ်ခြား ခရီးတစ်လျှောက်တို့မှာလဲ ဘာအနှောင့်အယှက်မှ မတွေ့ရဖူးသလို ဘာရန်သူမှလဲ မတွေ့ကြုံခဲ့ရဖူးပါ။ တွေ့ရသမျှ လိုလိုချင်ချင်နှင့် ချစ်ခင်ရင်းနှီးစွာ အကူအညီပေးကြတာကိုချည်း တွေ့ကြုံခဲ့ရဖူးတယ်။ ရဲခါ ခရီးသွားလာရေး ယာဉ်ခက်ခဲမှု အနည်းအကျဉ်းရှိတတ်သော်လဲ တစ်နည်းနည်းဖြင့် အဆင်ပြေပြီး ချောမောစွာ ပြီးဆုံးခဲ့ရတာချည်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ အကျိုးတရားများထဲက တစ်စိတ်တစ်ဒေသမျှသာ ပြောပြရခြင်း ဖြစ်တယ်။

တကယ်လို့များ မေတ္တာတရားလက်လွှတ်သွားလာနေထိုင်ခဲ့လျှင် နှစ်ပေါင်းကြာမြင့်စွာ တောတောင်ခရီးမျိုးစုံ သွားလာနေခဲ့ရတဲ့ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ကျားစာဖြစ်သွားလောက်ပါပြီ။

ထူးခြားချက်ကို ပြောရလျှင် တောရိုင်း တိရစ္ဆာန်များရဲ့ စိတ်နေ သဘာဝဟာ အလွန် သစ္စာစောင့်စည်းလေ့ ရှိကြပါတယ်။ သူတို့အပေါ် မေတ္တာစိတ်ထားသူကို ရန်မူလေ့ မရှိကြပါ။ တောတောင်စောင့်နတ်များနှင့် ဘီလူးရက္ခိသ်များကလဲ ဘုန်းကြီးရဲ့ မေတ္တာပို့လွှတ်ထားမှုကြောင့် ပြန်လည်ပြီး စောင့်ရှောက်မှု ပေးကြပါလိမ့်မယ်။ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် များကို ဖယ်ရှား ပေးထားခြင်း ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပါလိမ့်မယ်လို့ တွေးဆမိတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်မှာ

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူတဲ့ မေတ္တာအကျိုးတရားများတွင် နတ်များက ချစ်ခင်ခြင်း၊ ဘီလူးများက ချစ်ခင်ခြင်း၊ နတ်များက စောင့်ရှောင့်ခြင်းဆိုတာ ပါရှိတယ်။

လူလောက၌ လုံခြုံစိတ်ချရသောမေတ္တာ

အဲဒီအကြောင်းများကို ထောက်ထားပြီး လူလောကတစ်ခွင်မှာ ကျင်လည် နေထိုင်ကြရတဲ့လူတိုင်း မေတ္တာတရားကို မြဲမြံလက်ကိုင် ထားကြဖို့ အထူးလိုအပ်ကြောင်း သတိပေးပါစေ။

ဘဝလုံခြုံရေးအတွက် မေတ္တာတရားလောက် စိတ်ချရသော အဆောင်ကောင်းလက်နက်ကောင်းဟူ၍ မရှိနိုင်ပါ။ သံသရာတခွင်မှာလည်း ကြည်လင်ချမ်းမြေ့စွာ ကျင်လည်နိုင်ရေးအတွက် မေတ္တာတရားကဲ့သို့ အားကိုးလောက် အားထားလောက်သော မှီခိုရာ ရပ်နာမိဝတ္ထုမျိုး သတ္တလောကကြီးထဲမှာ အခြား ဘာမှ မရှိနိုင်ပါ။

မိမိဘက်က ဖြောင့်မှန်နေလျှင်

တစ်ခု သတိပေးချင်တာကတော့ လူ့ဘဝ လူလောက ဆိုသည်မှာ သူ့ဘက်ကိုယ်ဘက်ရှိကြမြဲဖြစ်တယ်။ မိမိဘက်ကသာ ဖြောင့်မှန်သော မေတ္တာစိတ် ပုံမှန်ထားနေကြမည်ဆိုလျှင် ကောင်းကျိုးတရား မှန်သမျှ ဇံကန် ရောက်လာရမည် ဖြစ်ပါတယ်။ မိမိတို့ပတ်ဝန်းကျင်မှာ တွေ့ကြုံ ဆက်ဆံနေကြရသူများ မိမိရဲ့ မေတ္တာဓာတ် ကူးစက်ပြီး အလိုလိုပင် မေတ္တာ တုံ့ပြန်လာကြပုံကို လက်တွေ့ သိကြရပါမယ်။

လူက မေတ္တာစိတ်ထားလျှင် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ ကတောင် မေတ္တာတုံ့ပြန်ပြီး ရှောင်ရှားပေးကြသေးတယ်။ လူနှင့် လူအချင်းချင်း မေတ္တာစိတ်ထားနဲ့ နေကြလျှင် အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါတော့မလဲ။

မေတ္တာကို မိမိစိတ်နှလုံးထဲမှာ အမြဲထားနေလျှင် တဖြည်းဖြည်း ခိုင်မာ၍ ရင့်ကျက်၍ လာပါလိမ့်မယ်။ ခိုင်မာရင့်ကျက်လာသောအခါ

မေတ္တာတရား၏ ထူးခြားသော သဘောလက္ခဏာများက သိသာအောင် ပေါ်လွင်လာပါလိမ့်မယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် မေတ္တာတရား တန်ခိုး အာနိသင် အများအပြား စုပြုံ ရောက်လာတာကို ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင် ခံစားကြရပါလိမ့်မယ်။

သတ္တလောကကို ပိုင်သူ

မေတ္တာတရားကို ပုံမှန်လက်ကိုင်ထားနေသောသူ၊ မေတ္တာစိတ် အထုံရနေပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သတ္တလောကကြီး တစ်ခုလုံးကို မေတ္တာဖြင့် လွှမ်းမိုး အုပ်စိုးပြီး နေနိုင်သူဖြစ်တယ်။ တွေ့ကြုံလာတဲ့ လောကဓံ ဟူသမျှကို ဘာပဲဖြစ်စေ မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ကျော်လွှားသွားလိမ့်မယ်။ ပြဿနာဟူသမျှ မေတ္တာစိတ်တန်ခိုးစွမ်းကြောင့် ပြေငြိမ်းသွားစေရမယ်။ ရန်မူနေသူကိုပင် (လူဖြစ်စေ၊ နတ်ဖြစ်စေ၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်စေ) ကြည်လင်အေးမြသော မေတ္တာဓာတ်ဖြင့် အလိုလို စိတ်ကျေအေးပြီး မိတ်ဆွေကောင်းအဖြစ် ရောက်လာစေနိုင်တယ်။ မယုံလျှင် လက်တွေ့ စမ်းကြည့်ပါ။ သိကြပါလိမ့်မယ်။

မုန်းသူကို ချစ်အောင်လုပ်နည်း

လူသားများအတွက် ဒီနေရာမှာ လျှို့ဝှက်နည်းကောင်း တစ်ခု ပေးပါမယ်။

ဥပမာဆိုကြစို့- ဘာအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ် ယောက်သောသူက မိမိကို ရန်မူလာလျှင်၊ ရန်သူလိုသဘောထားနေလျှင်၊ ဝစီဘောဒဖြင့် ဖြစ်စေ အနေခက်အောင် တိုက်ခိုက်နေလျှင် အဲဒီ ရန်လုပ်နေသူကို သနားစိတ်ထားရမယ်။ မုန်းစိတ် မထားရဘူး...။

ရန်လုပ်နေသူအပေါ် မိမိက စိတ်အာရုံညွတ်ပြီး-

“သူ့ခမျာ ငါ့ကို ရန်လုပ်နေရတာ ချမ်းသာမှာ မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်နှလုံး ပူဆာနေရှာမှာပဲ။ သနားစရာပဲ။ ဒီတော့ ငါ ဘာလုပ် ရမလဲ၊ ဒေါသဆိုတာ သူက ရန်မူနေလျှင် စိတ်ကိုလောင်တဲ့

ကြီးစွာသော မီးဖြစ်တယ်။ မေတ္တာသည် အားကောင်းတဲ့ ရေဖြစ်တယ်။ ငါက မေတ္တာဖြင့် ခုံခံကာကွယ်ရမယ်။ သူ့ဒေါသမီး ကိုလဲ ငါ့မေတ္တာရေနှင့် ငြိမ်းသတ်ပေးမယ်”

“ဒေါသမီးတောက်ကို အဟုန်ပြင်းစွာ မလောင်နိုင်အောင် အေးလှသော မေတ္တာရေစင်ဖြင့် ဆီးတား ကာကွယ်မှပဲ။ မီးကို ရေဖြင့်သာ ငြိမ်းသတ်၍ အောင်မြင်စေနိုင်တယ် မဟုတ်လား။”

အဲသလို မှန်ကန်သောအသိဉာဏ်ဖြင့် နှလုံးသွင်း နေရမယ်။

အဲဒါ မိမိဘက်က မူမှန်ရပ်တည်နေနည်း ဖြစ်တယ်။

ဒုတိယနည်းက-

“သူဟာ မမြဲသော သတ္တဝါတစ်ဦးသာပဲ။ ငါလဲပဲ မမြဲသော သတ္တဝါတစ်ဦးသာပဲ။ တစ်နေ့သောအခါ သေသွားကြရမယ့် သူချည်းပဲ။ လူ့ဘဝမှာ ခဏတာမျှ ရပ်တည်နေကြရသူ အချင်းချင်းတွေပဲ။ တစ်နည်းပြောကြရလျှင် သူလဲ မသာလောင်းကောင်ပဲ။ ငါလဲ မသာ ဖြစ်ရမယ့် မသာလောင်းကောင်ပါပဲ။ မသာလောင်းကောင်အချင်းချင်း သူက ဒေါသထားသော်လဲ ငါက မခံချင်စိတ် မာန၊ လောင်ကျွမ်း စေတတ်သော ဒေါသ မထားသင့်ဘူး။ အမှန်မှာ သူ့ခမျာ သနားထိုက်သော လူတစ်ယောက်ပဲ”

အဲသလို ဦးစွာ ကရုဏာစိတ် ဖြစ်စေရမယ်။

သနားထိုက်သော သတ္တဝါအဖြစ် ပိုင်နိုင်စွာ မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ မြင်လာပြီဆိုလျှင် မိမိဘက်က နူးညံ့သော ကရုဏာစိတ် ဝင်လာပြီဟူ၍ မှတ်ပါ။ ကြည့်လင်သော ကရုဏာစိတ် ဦးစွာဝင်လာပြီးတဲ့နောက်က ကပ်ပြီး မေတ္တာစိတ် ဝင်လာစေရမယ်။ မေတ္တာစိတ် တစ်ဆက်တည်း ကပ်ပါလာအောင် နှလုံးသွင်းရမယ်။ မေတ္တာစိတ် သိသာလာအောင် စိမ့်ဝင်လာပြီဆိုလျှင် ထိုစိတ်အာရုံကို လက်မလွှတ်စေနှင့်။ လက်မလွှတ်စေဘဲ တကယ် ချမ်းသာစေလိုသော စေတနာနှင့် ပူးပေါင်းပြီး မြဲမြံစွာ စူးစိုက်ထားပါ။ လှိုက်လှိုက်လဲ့လဲ့ မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးနေပါ။

လက်တွေ့ စမ်းသပ်ချင်သပဆိုရင်

အချိန်ကြာကြာကြီး အစဉ်တစိုက် မလုပ်ဖြစ်စေဦးတော့ မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးနေဆဲ အချိန်ပိုင်းကာလအတွင်း လိုက်လံသော စေတနာ ထက်သန်မှုရှိဖို့ အဓိကဖြစ်တယ်။ ထက်သန်မှုရှိပါမှ၊ ထက်သန်မှု အားကောင်းပါမှ မေတ္တာတန်ခိုး ထက်မြက်တယ်မှတ်ပါ။ စေတနာ ထက်သန်သလောက် အောင်မြင်မှု မြန်လာလိမ့်မယ် မှတ်ပါ။

လက်တွေ့စမ်းသပ်ချင်သပဆိုရင် မိမိကို မုန်းတီးနေသူလို ထင်ရတဲ့ သူကို မနောက်မြောက်အောင် စိတ်အာရုံညွှတ်ပြီး မေတ္တာ ပို့လွှတ်ပေး နေပါ။

ယောက်ျားဖြစ်စေ၊ မိန်းမဖြစ်စေ ကြီးငယ်မရွေး၊ လူမျိုးမရွေး၊ ဘာသာမရွေး မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် မုန်းစိတ်ဝင်နေသူ ဖြစ်စေ မိမိ၏ စိတ်ရင်း စေတနာက တကယ် လိုက်လံမှုသာရှိပါစေ မုန်းစိတ် ကင်းပျောက်သွားပါလိမ့်မယ်။ မုန်းစိတ်ကင်းပျောက်လျှင် မကြာခင် ချစ်စိတ်ဝင်လာပါမယ်။ မုန်းနေကြပြီး ကွဲကွာနေကြပြီး လင်မယားပင် ဖြစ်စေ စိတ်အာရုံ တဖြစ်လဲ၍ ချစ်မြဲချစ်လာပုံ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ မယုံလျှင် ထိရောက်အောင် စမ်းကြည့်ပါ။

ဒါက မုန်းနေသူကို ချစ်အောင်လုပ်တဲ့နည်း။

သတ္တဝါ အားလုံးအပေါ်၌ ဖြစ်စေ၊ မိမိရည်ညွှန်းလိုသော ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတစ်ဦးဦးအပေါ်၌ ဖြစ်စေ မေတ္တာစိတ်ညွှတ်၍ ထက်သန်သော မနောက် စေတနာဖြင့် တကယ်ချမ်းသာစေလိုခြင်း အာသာဆန္ဒ လိုက်လံမှု ဖြစ်နေလျှင် မေတ္တာစစ်ဘာဝနာ မေတ္တာမှန်ဘာဝနာ ဖြစ်ပြီလို့ မှတ်ပါ။ ထိရောက်သောပွားများမှုအားထုတ်မှုအဆင့်သို့ ရောက်နေပြီလို့ မှတ်ပါ။

လိုရာပြီးမြောက် ခရီးပေါက်သော

လက်တွေ့ ရေမေတ္တာပွားနည်း

ဒီနေရာမှာ လက်တွေ့ နည်းကောင်းတစ်ခု ပေးရဦးမယ်။ အကယ်၍ သာ စိတ်အာရုံညွှတ်ပြီး မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးနေသော်လည်း တစ်စုံတစ်ဦး၏ ရန်မှုနေခြင်းကိစ္စ၊ မုန်းတီးနေခြင်းကိစ္စ အမြန် ပြေအေးသွားမယ်လို့

မထင်ရလျှင် ရေမေတ္တာ ပို့ကြည့်ပါ။ အောင်မြင်စေရမယ်၊ ရေမေတ္တာဖြင့် အနိုင်ယူပါ။

နည်းမှာ—သန့်ရှင်းသော ရေဖန်ခွက် တစ်ခု ဘုရားစင် ပေါ်မှာ တင်ထားပါ။ သန့်ရှင်းသော ကျောက်ခဲကလေး တစ်လုံးကို ဖြစ်စေ၊ သစ်သားချောင်းကလေးတစ်ခုကို ဖြစ်စေ မိမိမေတ္တာ ပို့လိုသူကို ရည်မှတ်ပြီး ရေဖန်ခွက်ထဲ ထည့်ပြီး စိမ်ထားပါ။ အမှိုက်အမှန်မကျအောင် အဖုံး ဖုံးထားပါ။

“သူ၏စိတ်နှလုံး ရေကဲ့သို့ အေးချမ်းသွားပါစေ”လို့ လှိုက်လှဲစွာ မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးနေပါ။ “သူ၏စိတ်ပူဆာနေခြင်းကို အေးချမ်းသွားစေဖို့ သူ့ကို ငါ ရေစိမ်ထားလိုက်ပြီ”လို့ မိမိစိတ်ကိုလဲ ရှင်းရှင်းထားနေပါ။ ပူပန်သောကဝင်ပြီး လှုပ်ရှားနေခြင်း မရှိအောင်နေပါ။

“သူ့ကို ငါ ဒုက္ခမရောက်စေလိုပါ။ ငါလဲ စိတ်ချမ်းသာ၊ သူလဲ စိတ်ချမ်းသာ၊ နေမြဲတိုင်း နေစေရန်၊ ဖြစ်မြဲတိုင်း ဖြစ်စေရန် သူ့ကို ရေခွက်ထဲချစိမ်ထားလိုက်ပြီ”လို့ ယုံကြည်စိတ်ချစွာနေပါ။

“သူ့စိတ်အေးသွားပြီ၊ သူ့စိတ်ကြည်လင်သွားပြီ၊ သူ့မှာ ငါ့ကို ရန်မူချင်စိတ်ပျောက်လွင့်သွားပြီ”လို့လဲ မိမိစိတ်ထဲက သိနေပါ။ (တကယ် ချမ်းသာစေလိုသော စိတ်ရင်းစေတနာသာ ထားပေးနေပါ)။ ထိုသူရဲ့ စိတ်ဟာ ထိုအချိန်ပိုင်းအတွင်းမှာပဲ မူပြောင်းလာပုံ တွေ့ရလိမ့်မယ်။

သူ့ရဲ့စိတ်အာရုံထဲတွင် မိမိက ပို့လွှတ်ပေးနေသော စိတ်တန်ခိုး ကြောင့် ပူဆာ၍ ဆူပွက်၍ နေခဲ့သော သူရဲ့ ဒေါသစိတ်မာန်ဟာ တဖြည်းဖြည်း ပြေအေးသွားလိမ့်မယ်။ တစ်ဆက်တည်းမှာပဲ မိမိအပေါ် သနားစိတ် ဝင်လာပါလိမ့်မယ်။ ဆက်လက်၍ ချစ်ခင်စိတ်၊ ကြည်နူးစိတ် ပြောင်းဝင်လာပါလိမ့်မယ်။

ချစ်ခင်စိတ် ဝင်ရောက်လာခဲ့လျှင် သူကလဲ မိမိကို မြတ်နိုး ဖွယ်ရာကောင်းသော လူတစ်ယောက်အဖြစ် မြင်လာပါလိမ့်မယ်။ ကြည်နူး ဝမ်းသာသော စိတ်လဲ ဝင်စားနေလိမ့်မယ်။ အဲသည်နောက် သူ့ကိုယ်တိုင်

ပြောမှာ၊ ဆိုမှာ၊ ရှိသမျှကို ဝန်ချကာ တောင်းပန်လာ တတ်တယ်။ သို့မဟုတ် သူကိုယ်တိုင် လာရောက်ပြီး တောင်းပန်ဝန်ချခြင်း မပြုသော်လဲ မိမိအပေါ် ဆက်လက် ရန်မူနေခြင်း ပြုတော့မည် မဟုတ်ပါ။ မီးကို ရေဖြင့် လုံလောက်အောင် ပက်ဖျန်းထားလိုက်သကဲ့သို့ ကိစ္စပြီး တစ်ခါတည်း အေးငြိမ်းသွားစေလိမ့်မယ်။

တစ်နည်းအားဖြင့် ရန်မူနေတဲ့သူဟာ မိမိကိုမကြည့်ဘဲ တခြား ဒေသသို့ အမြန်ဆုံး ရှောင်ထွက်ပြေးသွားပုံ တွေ့မြင်ရပါလိမ့်မယ်။

ဒါတွေက လူလောကမှာ တွေ့ကြုံလေ့ရှိတတ်လို့ ပြည့်စုံအောင် ညွှန်ကြားပေးရခြင်း ဖြစ်တယ်။

အိမ်မှ စိတ်ကောက်ထွက်သွားသူ

လုပ်ငန်းကိစ္စတစ်ခုခုမှာ တွေ့ကြုံရတတ်သော အဆင်မပြေမှုကို အကြောင်းပြုပြီး နှောင့်ယှက်သူကိုဖြစ်စေ၊ နေထိုင်ရေး၊ စားသောက်ရေး စသော ကိစ္စမျိုး၌ တွေ့ကြုံလာတတ်သော နှောင့်ယှက်သူကိုဖြစ်စေ ဘယ်နေရာမဆို တွေ့ကြုံလာသမျှကို ဒီညွှန်ကြားချက် နည်းအတိုင်းသာ လိုက်နာကျင့်သုံးပါ။ လုပ်ဆောင်ကြပါ။

မိမိရဲ့မေတ္တာစိတ်ဓာတ် ခိုင်မြဲသော တန်ခိုးစွမ်းကြောင့် အံ့ဩဖွယ်ရာ စိတ်ကြည်လင်အေးမြခြင်းအဖြစ်ကို တွေ့မြင်လာရပါမယ်။ အရာရာမှာ မေတ္တာစိတ် လက်ကိုင်ထားသူ မေတ္တာရှင်သာ နောက်ဆုံး အောင်နိုင်မှု ရယူသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း မမှီတ်မသုန် ယုံကြည်ထားပါ။ ကုန်ကုန်ပြော ရလျှင် အိမ်မှ စိတ်ကောက်ပြီး ထွက်သွားသူ ကိုလဲ ဤနည်းအတိုင်း (ရေမေတ္တာဖြင့်) လုပ်ဆောင်ပါ။ မကြာမီ ပြန်ရောက် လာပါလိမ့်မယ်။

အထူးသဖြင့် ရသေ့ရဟန်း စသော သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်သည်ကား မေတ္တာတရားကို စိတ်နှလုံးသား၌ အမြဲပုံမှန်ကိန်းအောင်း နေစေကြသူများ ဖြစ်ကြပါတယ်။ တစ်ခါတစ်ရံ မတော်တဆ လောကဓံ တစ်စုံတစ်ခုကို ကြုံတွေ့ကြရလျှင်-

“ငါသည် လူယုတ်မာ မဟုတ်ပါ။ တရားနှင့် ပျော်မွေ့နေချင်၍ တရားနှင့် နေထိုင်သူဖြစ်တယ်။ ဘာအကြောင်း ဖြစ်စေ လူလောကတစ်ခွင် ကျင်လည်နေရခိုက်မှာ တွေ့ကြုံရသော ပြဿနာဟူသမျှကို မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြေရှင်းသွားမယ်၊ မေတ္တာတရားကိုသာ ပုံသေလက်ကိုင်ထားသွားမယ်” လို့ ခိုင်မြဲစွာ နှလုံးပိုက်ထားကြရမယ်။

သံသရာခရီး မေတ္တာကို အဖော်ပြုပါ

မေတ္တာစိတ်ကိုအဖော်ပြု၍ မေတ္တာတရားကို ရင်ဝယ်ပိုက်ထားလျှင် စိတ်မချမ်းသာစရာ တွေ့ကြုံနေရသော်လဲ တခဏချင်း ချမ်းမြေ့ဖွယ်ရာ အမြင်မှန် ရလာပါလိမ့်မယ်။ မေတ္တာစိတ်ထားသူသာ မကြာခင် သူ၏ လိုအင်ဆန္ဒ ပြည့်ဝ၍ အောင်နိုင်သူအဖြစ် ရောက်သွားရမိ ဖြစ်တယ်။ အမြတ်တောင် ထွက်သွားကြရပုံ တွေ့ကြုံရမိဖြစ်တယ်။ တရားသဘော ဤသို့ ပုံသေဖြစ်တတ်ပုံကိုလည်း ယုံကြည်စိတ် အပြည့်အဝ ထားနေရပါမယ်။ ခိုင်မြဲသော၊ မလွဲသော သဘာဝတရားပါ။

အပြန်အားဖြင့် မေတ္တာတရား လက်ကိုင်မထားဘဲ မခံချင်စိတ်မာန၊ သည်းမခံလိုစိတ် ဒေါသစသော အခြားနည်းဆိုး တစ်ခုခုကို လက်ကိုင် ထားမိလျှင် “ငါမှားသွားပြီ၊ ငါမှားခဲ့ပြီ” လို့သာ မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာတရားကို လက်ကိုင်ထား၍ နေထိုင်ခြင်းထက် ကောင်းသော အရာ၊ မှန်သောအလုပ်ဆိုတာ လူလောကတစ်ခွင်မှာ ဘာမှ မရှိပါဘူးလို့ စောစောပိုင်းက ပြဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် မေတ္တာနှင့် သွားကြမယ်

မေတ္တာတရားရဲ့ ကောင်းကျိုးတွေက ဤမျှသာ မကပါ။ နိဗ္ဗာန် ရောက်အောင် ကောင်းကျိုးဆောင်နိုင်တယ်။ နိဗ္ဗာန်မရသေးခင် စပ်ကြား သံသရာတစ်ခွင်မှာ ဘဝအသီးသီး ကြီးငယ်ယုတ်မြတ် အတော မသတ်အောင် ကျင်လည်၍ နေရသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး မေတ္တာ တရားကို မြဲမြဲစွာ ရင်ဝယ်ပိုက်ပြီး အေးချမ်းစိတ် ပုံမှန်ထား နေသွားသူမှာ သေရေးအတွက်ကိုလဲ မပူရ၊ နေရေးအတွက်ကိုလဲ မကြောင့်ကြရ၊

တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ ကြည်လင်ချမ်းမြေ့စွာသာ ကျင်လည်၍ သွားနေရမည်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

မကောင်းသော ဘဝမျိုးကိုလဲ ရောက်လိမ့်မည် မဟုတ်ပါ။ သန့်ရှင်းသော စိတ်နှလုံးကြည်လင်ဖွယ်ရာရှိသော လူ့ဘုံနတ်ရပ်ကောင်းမြတ်သော သုဂတိဘဝတို့၌သာ ကျင်လည်သွားလာ ဖြစ်တည်နေရမည်မှာ သေချာတယ်။ ဤသဘာဝ ကေနမလွဲ အမှန်ဖြစ်ကြောင်းကိုလဲ ယုံကြည်စိတ်ထားနေရမယ်။

ဒါကြောင့် မေတ္တာတရားကိုသာ စွဲစွဲမြဲမြဲ လက်ကိုင်ထားနေကြပါလို့ တိုက်တွန်းရခြင်းဖြစ်တယ်။

နေနည်း နှင့် သေနည်း

ဤတွင် လူတို့အတွက် နေနည်းနှင့် သေနည်းကို ပြောပြဦးမယ်။ လူ့ဘဝရနေကြခိုက်တွင် အရေးကြီးသော အပိုင်းကို ညွှန်ကြားပါမယ်။

လူ့ဘဝကို အရတော်စွာ ရောက်နေကြခိုက်မှာ နေနည်းတတ်ရုံနှင့် မပြီးသေးဘူး။ သေနည်းလဲတတ်ထားဖို့ လိုပါတယ်။ “ငါ၏ ဘဝနောက်ဆုံး သေရမည့်အချိန်ပိုင်းမှာလဲ မေတ္တာဘာဝနာကို ဤကဲ့သို့ပင် ပွားများနှလုံးသွင်းရင်းသာ ဝိညာဉ်ချုပ်သွားစေရမယ်” လို့ သတိရှိစွာဖြင့် ကြိုတင်မူချထားရပါမယ်။ မိမိချထားပြီးသား မူကိုလဲ မေ့မနေရအောင် မကြာမကြာ နှလုံးသွင်းပေးနေရမယ်။

အဲသလို ကြိုတင် မူချထားတဲ့အတွက် နောင်ဆက်ရမယ့် တမလွန်ဘဝမှာ အမြတ် ကောင်းစွာ ထွက်ပေါ်လာပါလိမ့်မယ်။ သေသွားပြီးတဲ့ နောက်ဘဝမှာ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ မရောက်နိုင်စေဦးတော့ ကောင်းမြတ်သာယာသော အထက်နတ်ဘုံ နတ်ဘဝသို့ ရောက်ဖို့ကား အမှန်သေချာတယ်လို့ မှတ်ကြရမယ်။

အစ္စရာသင်္ဘာတ မေတ္တသုတ်

မြတ်စွာဘုရားရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဧတဝန်ကျောင်းတော်မှာ သီတင်းသုံးတော်မူနေစဉ် အခါက ရဟန်းတို့အား အစ္စရာသင်္ဘာတ မေတ္တသုတ်ကို ဤသို့ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အစ္စရာသင်္ဃာတမတ္တမ္ဘိ စေဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ မေတ္တာစိတ္တံ ဘာဝေတိ (အာသေဝတိ)။ အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ အရိတ္တဇ္ဈာနော ဝိဟရတိ သတ္တုသာသနကရော ဩဝါဒပတိကရော အမောယံ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇတိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ယေ နံ ဗဟုလိကရောန္တိတိ။ (အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ အစ္စရာ သင်္ဃာတမတ္တမ္ဘိ၊ လက်ဖျစ်တတွက် ကာလမျှလောက်သော်လည်း။ မေတ္တာစိတ္တံ၊ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကို။ စေ ဘာဝေတိ၊ အကယ်၍ ပွားများအားထုတ်ငြားအံ့။ (စေ အာသေဝတိ၊ အကယ်၍ ပွားထုံငြားအံ့။) အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းကို။ အရိတ္တဇ္ဈာနော၊ ဈာန်မှ မကင်းဆိတ်ဘဲ။ ဝိဟရတိ၊ နေသော ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သတ္တုသာသနကရော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ သွန်သင်ချက် ကို လိုက်နာကျင့်ကြံသော ရဟန်း။ ဩဝါဒပတိကရော၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာကျင့်သုံးလျက်ရှိသော ရဟန်း။ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ၊ တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့က ပေးလှူအပ်သော ဆွမ်းကို။ အမောယံ၊ အချည်းနှီးအကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေဘဲ။ ဘုဉ္ဇတိ၊ စားသုံးသော ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ နံ၊ ထို မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကို။ ဗဟုလိကရောန္တိ၊ အကြိမ်များစွာ ပွားများအားထုတ်၍ နေကုန်ရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့၊ အကြိမ်များစွာ ပွားများအားထုတ်၍ နေကုန်သည်ရှိသော်။ ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါတော့အံ့နည်း။

ပါဠိလျှောက် အဓိပ္ပာယ်

အဆိုပါ ဘုရားရှင် ဟောကြားချက်၏ ပိဏ္ဍတ္တ(အချပ်) အဓိပ္ပာယ်မှာ—

“ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းဟူသည် လက်ဖျစ်တတွက် ကာလမျှလောက် သော်လည်း စေတောဝိမုတ္တိဟု ဆိုအပ်သော မေတ္တာဖြန့်ပွားခြင်း အလုပ်ကို အကယ်၍ ပွားများ အားထုတ်နေကြားအံ့၊ ဤရဟန်းကို ဈာန်မှ မကင်းဆိတ်ဘဲ နေသော ရဟန်းမြတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏”တဲ့။

ထို့ပြင် ဆက်လက်၍ မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ-

“မြတ်စွာဘုရား၏ သွန်သင်ချက်ကို လိုက်နာကျင့်ကြံ၍နေသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသေး၏”တဲ့။

“မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒကို လိုက်နာကျင့်သုံးသော ရဟန်းကောင်းဟူ၍လည်း ဆိုအပ်ပါသတဲ့”။

“တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့က သဒ္ဓါကြည်ဖြူ၍ ပေးလှူ အပ်သော ဆွမ်းကို အကျိုးမဲ့ မဖြစ်စေဘဲ (ဝါ-အကျိုးများအောင်) စားသုံးနေသော ရဟန်းကောင်းဟူ၍ ဆိုအပ်ပါသေး၏”တဲ့။

“ရဟန်းတို့၊ အဆိုပါအကြောင်းတို့ကြောင့် မေတ္တာဘာဝနာကို အကြိမ်များစွာ ဖြန့်ပွားအားထုတ်ရာ၏။ ဤသို့ အကြိမ်များစွာ ဖြန့်ပွားအားထုတ်၍ နေခဲ့သည်ရှိသော် အဘယ် ဆိုဖွယ်ရာ ရှိပါ တော့အံ့နည်း”တဲ့၊ သာ၍ မြင့်မြတ်ပါ၏လို့ ဆိုလိုတယ်၊ အဓိပ္ပာယ် ရှင်းပါတယ်။

ရဟန်းများကို တိုက်ရိုက် ဟောကြား တိုက်တွန်းတော်မူချက်ဖြစ် သော်လဲ လူများအတွက်ကိုပါ တစ်ပေါင်းတည်းဟောကြားတော်မူလိုက်ခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ နားလည်ကြရပါမယ်။

တစ်နေ့လျှင် မေတ္တာပွားချိန် မျက်စိတစ်မှိတ်

“တစ်နေ့လျှင် လက်ဖျစ်တတွက် အချိန်ကလေးမျှလောက် မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားများ၍ နေထိုင်သွားခဲ့သည်ရှိသော် ဈာန်မှ မကင်းဆိတ်အောင် နေသော ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်ဟူ၍ ဆိုအပ်၏”ဆိုတဲ့ စကားတော်ဟာ နှစ်သက်ဖွယ် တကယ့်ကို ကောင်းလှ ပါဘိတယ်။

မျက်စိတစ်မှိတ် ကာလ၊ လျှပ်တစ်ပြက်ကာလ၊ လက်ဖျစ်တစ်တွက် ကာလဆိုတာ တိုတောင်းသော အချိန်ပိုင်းချင်း တူကြတယ်။ ဘာမျှ မကြာဘူး။ အဲသည်လောက် တိုတောင်းလှတဲ့ အချိန်ကလေးမှာပင် မေတ္တာနှင့် နေလျှင် ကောင်းကျိုး ကြီးလှပါဘိတယ်။

ဘုရားရှင်က “လက်ဖျစ်တစ်တွက်မျှလောက် တိုတောင်းသော အချိန်ပိုင်းကလေးမျှလောက်ပင် မေတ္တာဘာဝနာပွားများသော ရဟန်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင် သွန်သင်ချက်ကို ဦးထိပ်ရွက် လိုက်နာ ကျင့်ကြံသော ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်တယ်”တဲ့။

“ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာ၍ ကျင့်သုံးနေသော ရဟန်းမြတ်ဖြစ်တယ်။ ထို့ကြောင့် တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့က ပေးလှူကြသော ဆွမ်းကို အချည်းနှီး မဖြစ်စေရုံမျှမက အကျိုးများအောင် စားသုံးနေသော ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ် သူတော်ကောင်းဟူ၍ ဆိုအပ်ပါတယ်”တဲ့။

ဤနေရာမှာ... ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောမိန့်တော်မူတဲ့ ဤဒေသနာ တစ်ခုကို ကြားနာရုံနှင့် မေတ္တာဘာဝနာတရားကို ပွားများ ရခြင်းအကျိုး၊ ပွားများနေရခြင်း အလုပ်ဟာ အဘယ်မျှ ခရီးရောက်ကြောင်း၊ တာသွားကြောင်းကို တိတိကျကျ သိရှိနားလည်ကြရပြီ။ အားကျဖို့ ကောင်းပါတယ်။ အတုယူ လိုက်နာကြပါလို့ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်တယ်။ အတုယူရန်လဲ လွယ်ကူပါတယ်။

လူ့ဘဝရနေကြခိုက်အခါ

ဒါကြောင့် မနုဿတ္တ ဒုလ္လဘ လူ့ဘဝကို ရနေကြခိုက်၊ သာသနာ တော်မြတ်ကြီးနှင့်လဲ ဆုံစည်းခိုက်၊ ကြိုကြိုက်နေကြခိုက် အခါမှာ သူတော်ကောင်းအလုပ်ဖြင့် မိမိဘဝကို ရပ်တည်နေထိုင်သွားမယ်လို့ ကြံရွယ်ထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်များ မေတ္တာတရားဖြန့်ပွားနေရခြင်း အလုပ်သည် ငါ၏ တာဝန်ဖြစ်တယ်၊ ငါ၏ ပဓာန အလုပ်ဖြစ်တယ်လို့ နေ့စဉ် ပုံမှန် ဖြန့်ပွားနေကြဖို့ သင့်ပါတယ်။

အနည်းဆုံး လက်ဖျစ်တစ်တွက် ကာလမျှလောက်သော အချိန်တိုပိုင်းကလေးလောက်တော့ အနည်းဆုံး တစ်နေ့တွင် ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ် ဘုရားရှင် သနားမိန့်မှာတဲ့ စကားတော်ကို မမေ့ မလျော့တဲ့ အနေဖြင့် သတ္တလောကကြီးကို ခြုံပြီး ဖြန့်ပွား နေခြင်းဖြင့် ပျော်မွေ့နေကြပါလို့ ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်တယ်။

ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များကို ဦးတည် ဟောကြားထားသော်လည်း လူများ အတွက်ပါ ဟောကြားတော်မူပြီး ဖြစ်တယ်။ ပါသွားပြီး ဖြစ်တယ်လို့ နားလည်ကြရမယ်။

မေတ္တာ၏ အကျိုးအာနိသင်

ဤတွင် မေတ္တာတရားဖြန့်ပွားခြင်း၏ အကျိုးအာနိသင်ကို ပြောပါမယ်။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် “မေတ္တာနိသံသ” သုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဟောကြားတော်မူသည်မှာ...

“အကြင်သူသည် ဒေါသကို ဖျက်ဆီးအပ်သောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ တစ်ယောက်မျှလည်းဖြစ်သော သတ္တဝါကို အကယ်၍ မေတ္တာဖြန့်ပွားခြင်း ပြုငြားအံ့၊ ထိုသို့ မေတ္တာဖြန့်ပွားခြင်းကြောင့် ကုသိုလ် အကျိုးတရားသည် ဖြစ်၏။ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို အစဉ်သနားခြင်း ရှိသော စိတ်ဖြင့် မေတ္တာဖြန့်ပွား၍နေသော မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား များစွာသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ဖြစ်စေ၏” ...တဲ့။

ရှင်းရှင်းနားလည်ကြဖို့က...မေတ္တာတရား ဖြန့်ပွားကြရာမှာ “သတ္တဝါ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှကို ရည်ညွှန်းပြီး ပို့လွှတ်လျှင်လဲ မေတ္တာ ဘာဝနာပွားနေခြင်းဖြစ်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအများကို ရည်ညွှန်းပြီး ပို့လွှတ်လျှင်လဲ မေတ္တာဘာဝနာပွားနေခြင်းဖြစ်တယ်။ သို့ရာတွင် ခြားနားချက်ရှိသည်မှာ သတ္တဝါတစ်ဦးတည်းကိုသာ ရည်ညွှန်းပြီး ပို့လွှတ်နေပါလျှင်လဲ ပို့သောသူအား မေတ္တာ ဘာဝနာ ပွားရခြင်း ကုသိုလ်အကျိုး ရသည်ပင် မှတ်ပါ။ သည်တော့ ဘာထူးခြားသလဲ ဆိုလျှင်...

ကြီးမားသော မေတ္တာရှင်

တစ်ဦးတစ်ယောက်ထက် ပိုလွန်၍ နေရာဒေသအားဖြင့် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့အပေါ်မှာ ကြီးမားသော ကရုဏာ စိတ်ဖြင့် မေတ္တာဖြန့်ပွား၍ နေပါမူကား ထိုမေတ္တာ ဖြန့်ပွားခြင်း များသော၊ ထိုကရုဏာကြီးများသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်အား များစွာသော မေတ္တာ စေတနာ ကောင်းကျိုးတရားတွေ ရစေနိုင်တယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာစေလိုသော မနောက် စိတ်အာရုံညွတ်ပြီး မေတ္တာတရားဖြန့်ပွားကြရာမှာ သတ္တဝါအနည်းအများအလိုက်အကျိုးတရား ခံစားချက်တွင် နည်းခြင်း များခြင်း ခြားနားချက်ရှိပါတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

စတင်ပုံခြားနားချက် (အများမှ အနည်း)

ဒီမှာ မေတ္တာဖြန့်ပွားကြရာတွင် အမျိုးမျိုးညွှန်ကြားချက်ရှိကြတယ်။ စတင်ပုံ ခြားနားချက်ကို ပြောပါမယ်။ မိမိကိုယ်တိုင် ချမ်းသာစေလိုခြင်း စသော မေတ္တာဘာဝနာအလုပ် ပွားများအားထုတ်ကြရာတွင် စတင်ပုံ ခြားနားချက် ရှိကြတယ်။

စတင်ရမည်မှာ...အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသော သတ္တဝါအားလုံးကို (သတ္တလောကကြီး တစ်ခုလုံးကို) ခြံ၍ မေတ္တာဖြန့်ပွားရမယ်လို့ အစပိုင်းက ညွှန်ကြားခဲ့တယ်။ ကြီးမြတ်သော မဟာကရုဏာရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ရဲ့ နည်းလမ်းဖြစ်တယ်။ ဘုရားအလောင်းတော် ပါရမီရင့်ပြီး ဆုကြီးရှင်တို့၏ ကျယ်ပြန့်သော မေတ္တာစိတ်ဖြန့်ပွားနေနည်းဖြစ်တယ်။ အကောင်းဆုံး နည်း-ဟူ၍ မှတ်ယူကြရမယ်။

ထိုနောက်မှ မိမိလိုရာပုဂ္ဂိုလ် တစ်ဦးကို ဖြစ်စေ၊ နေရာဒေသ တစ်ခုသို့ ဖြစ်စေ သြဇာမေတ္တာပို့လွှတ်နိုင်ကြပါတယ်။ ပို၍ ထိရောက် စူးရှတယ် မှတ်ပါ။ “အစကောင်းမှ အနှောင်းသေချာ” ဆိုတဲ့ စကားပုံကဲ့သို့ မူလအစကတည်းက ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော မေတ္တာ၊ ကြီးမားကျယ်ပြန့် သော ကရုဏာစိတ် ထားပုံထားနည်း စနစ်ကျစွာ တတ်သိထားရမယ်။

ယင်းသို့ စနစ်တကျ သိနေပြီဆိုလျှင် မေတ္တာဘာဝနာ၏ လုပ်ငန်း အောင်မြင်ပြီ မှတ်ပါ။

မေတ္တာအကျိုး (၁၁)ပါး

ဤနေရာ၌ မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားများအားထုတ်နေလေ့ ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များအား ဆုမတောင်းဘဲ ရရှိသော အကျိုး(၁၁)မျိုးကို ဖော်ပြပါမယ်။

- (၁) ချမ်းသာစွာအိပ်ရခြင်း၊
- (၂) ချမ်းသာစွာနိုးရခြင်း၊
- (၃) ယုတ်ညံ့သောအိပ်မက်ကို မမြင်မက်ခြင်း၊
- (၄) လူတို့က ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြခြင်း၊
- (၅) နတ်တို့က၊ ဘီလူးတို့က ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြခြင်း၊
- (၆) နတ်တို့က စောင့်ရှောက်ခြင်း၊
- (၇) မေတ္တာတရား ပွားများအားထုတ်နေလေ့ရှိသော သူအား မီးမလောင်နိုင်ခြင်း၊ အဆိပ်မသင့်နိုင်ခြင်း၊ လက်နက်မကျ ရောက်နိုင်၊ မစူးရှနိုင်ခြင်း၊
- (၈) ပျံ့လွင့်သောစိတ်ကို လျင်မြန်စွာ တည်ကြည်စေခြင်း၊
- (၉) မျက်နှာအဆင်း အထူးသဖြင့် ကြည်လင်ခြင်း၊
- (၁၀) ဘဝ၏ နောက်ဆုံး၌ မတွေမဝေဘဲ သေရတတ်ခြင်း၊
- (၁၁) မေတ္တာသမာပတ်ထက် လွန်မြတ်သော မဂ်ဖိုလ်ကို ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်သေးခဲ့လျှင် ဗြဟ္မာပြည်သို့ လားရောက် ရခြင်း။

ဤသို့အားဖြင့် မေတ္တာအကျိုး (၁၁)မျိုးရှိတယ်၊ ကောဒသက အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်နှင့် နိပါတ်တော် အရကဇာတ်၌ ဟောကြားသော အကျိုးတရားများ ဖြစ်ကြတယ်။

မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ

မြတ်စွာဘုရားရှင်က ရဟန်းများအား မေတ္တာတရား ဖြန့်ပွား အားထုတ်နည်းကို ညွှန်ကြားပြီး ယခုလို တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့တယ်။

“ရဟန်းတို့၊ ရိသေ့စွာ မှီဝဲအပ်သော၊ အကြိမ်များစွာ ပြုလုပ်အပ်သော၊ ထပ်တလဲလဲ ပွားများအပ်သော၊ က-သော ယာဉ် ကဲ့သို့ ပြုအပ်သော၊ ထောက်တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်သော၊ ဆောက်တည်အပ်သော၊ လေ့ကျင့်အပ်သော၊ ကောင်းစွာ အားထုတ် အပ်သော မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စေတောဝိမုတ္တိကြောင့် တစ်ဆယ့်တစ်ပါးကုန်သော ဤအကျိုးတရားတို့သည် မချွတ် ဖြစ်ကြကုန်၏” တဲ့။

မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စေတောဝိမုတ္တိ ဆိုသည်မှာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ တစ်စုံတစ်ဦးအပေါ် ဖြစ်စေ၊ သတ္တဝါများတို့အပေါ် ဖြစ်စေ မေတ္တာ စိတ်ညွှတ်၍ မိမိ၏ မေတ္တာစိတ် တန်ခိုးလွှတ်၍ လှိုက်လှဲသော စေတနာဖြင့် ချမ်းသာစေခြင်းဖြစ်နေစေခိုက် အခါမျိုးကို ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။

နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ၏ ခံစားရချက်အရသာကို ကျမ်းဂန်သုံးစကားဖြင့် “ဝိမုတ္တိသုခ” ဟူ၍ ခေါ်ဆိုသည်မှာ လူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ်ဖြစ်သော လောကီအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့မှ လွတ်ကင်း၍ စင်ကြယ်သော၊ သန့်စင်ထူးမြတ်သော၊ စိတ်အာရုံ၌သာ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော အရသာ ခံစားချက်တစ်မျိုး ဖြစ်တယ်။

မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၏ အရသာကို ဥပမာနှိုင်း၍ ပြရလျှင် နိဗ္ဗာန်၏ ဝိမုတ္တိသုခ အရသာ ခံစားရချက်နှင့် တူတယ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ စိတ်အညစ်အကြေးအားလုံးမှ လွတ်ကင်းစင်ကြယ်လှသော မေတ္တာစိတ်ကို ‘မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ’ လို့ ခေါ်တယ်။

ရေမေတ္တာ၏ လက်တွေ့အကျိုးများ သံရုံးကြီးတစ်ခုမှ ရာထူးလုပ်

ရေမေတ္တာပို့၍ ခရီးရောက်ကြပုံ လက်တွေ့သိကြပြီး ဖြစ်ရပ်တွေ များစွာရှိပါတယ်။ အနည်းငယ်ကို ပြောပြပါမယ်။

လွန်ခဲ့သော တစ်ချိန်က ရန်ကုန်မြို့ရှိ နိုင်ငံခြားသံရုံးကြီးတစ်ခုမှာ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း အရေးပါသော ရာထူးကြီးတစ်နေရာအတွက် သူရထိုက်

တယ်။ ငါ့ရထိုက်တယ်လို့ အငြင်းပွားခြင်းဖြစ်ခဲ့ကြဖူးတယ်။ နိုင်ငံခြားသားကြီးနှင့် မြန်မာပြည်သား ရဲရင့်စွာ ပြိုင်ဆိုင်ကြရာ လူပြောသူပြော အရပ်စကားနှင့် ရာထူးလုပွဲကြီးလို့ ပြောကြတယ်။ နိုင်ငံခြားသားကြီးနှင့် ပြိုင်ဘက်ဖြစ်တဲ့ လူရဲ့ မိခင်ကြီးက သူ့သားအကြောင်း သိရတာ မကြည့်ရက်လို့ ဘုန်းကြီးဆီ စာရေးတယ်။

“တပည့်တော်မသား စိတ်မချမ်းမသာ ဖြစ်နေရပါတယ်။ မေတ္တာရှင်ဖြစ်တော်မူတဲ့ ဆရာတော်ကြီးကိုပဲ အားကိုးပါတယ်။ ကယ်တော်မူပါဘုရား”လို့ ဖြစ်ကြောင်းစုံ စာရှည်ကြီးရောက်လာတယ်။ လှိုက်လှဲစွာ မေတ္တာပို့ပေးတော်မူပါလို့လဲ ရေးပါသေးတယ်။

ဘုန်းကြီးအနေဖြင့် ရှေ့ မေတ္တာကို အားကိုးပြု၍ ပို့ကြရန် ညွှန်ကြားလိုက်တယ်။ အရေးပါသူက...

- (၁) အရက်သေစာ မသောက်စားရန်၊
- (၂) ဖြစ်နိုင်လျှင် သက်သတ်လွတ်စားရန်နှင့် ရံခါဥပုသ်စောင့်ရန်၊
- (၃) တစ်ဖက်သားကို ဒေါသစိတ်မထားရန်၊ မခံချင်စိတ် မာနစိတ် မထားရန်

ညွှန်ကြားစာ တိုတို ပြန်ပို့လိုက်တယ်။ “ဘုန်းကြီးက အဝေးမှနေပြီး မေတ္တာပို့လွှတ်ပေးနေပါတယ်”လို့လဲ ရေးလိုက်တယ်။ “ဘုန်းကြီးရဲ့ ဩဝါဒ နာခံလိုက်နာလျှင် ၃-လ၊ ကြာသောအခါ အားလုံးငြိမ်းအေးပြီး လိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝသွားမယ်”ဆိုတဲ့ စကားတစ်ခွန်းပါ ထည့်မှာလိုက်သေးတယ်။

မကြာခင် ပြန်စာရောက်လာတယ်။ သူ့ရဲ့သားကို ဆရာတော်ကြီးရဲ့ စာပြတော့ အေးချမ်းစွာဖြေရှင်းကြရန် သဘောတူပါတယ်။ အရက်မသောက်တတ်ပါ။ ဥပုသ်စောင့်ပါတယ်။ သက်သတ်လွတ်လဲ စားပါတယ် ဘုရား...တဲ့။

တစ်လအကြာတွင် ရောက်လာတဲ့စာက...“အခြေအနေကောင်း တော့မယ် ထင်ရပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသားကြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက်၍ သူတို့ဌာနေ ပြန်သွားပါပြီ။ ရန်အေးစပြုပြီး နည်းနည်းတော့

ပူပန်စိတ်လျော့သွားပါတယ်”လို့ ရေးပါတယ်။ ရန်မဖြစ်ကြရတာ တော်ပါသေးရဲ့လို့ စိတ်ရှင်းသွားရတယ်။

နောက်တစ်လ အကြာတွင် ဒုတိယစာ ရောက်လာတယ်။ သူ၏သားကို နုတ်ထွက်သွားသော နိုင်ငံခြားသားကြီး၏ နေရာမှာ အလုပ်ခန့်မယ်ဆိုတဲ့ ပြန်တမ်းထွက်လာကြောင်း၊ အလုပ်တော့ မရသေးကြောင်း ရေးပါတယ်။ ဆရာတော်ရဲ့ ဩဝါဒကိုလက်ခံပါတယ်။ သက်သတ်လွတ်စားပါတယ်။ ရံခါ ဥပုသ်လဲ စောင့်ပါတယ် ဘုရား၊ ဒါကြောင့် အတော်စိတ်အေးရပါတယ်ဘုရား...တဲ့။

သုံးလကြာပြီးသောအခါ တတိယစာ ရောက်လာတယ်။ သူ့သား ရာထူး လက်ခံလိုက်ရပြီ။ အခုမှ စိတ်ချလက်ချဖြစ်ရပါတော့တယ် ဘုရား၊ ကျေးဇူး အထူးတင်ရှိပါတယ် ဘုရား...လို့ နောက်ဆုံးစာအဖြစ် ရေးလိုက်တဲ့ စာအရ အကြောင်းစုံ သိရတယ်။

အေးချမ်းသော မေတ္တာရေကြောင့် ကြီးမားသော ရန်ပွဲကြီး ငြိမ်းစဲသွားခဲ့ပါတယ်။ မေတ္တာကို သူတော်ကောင်းပညာရှိတို့ နည်းအတိုင်း အသုံးပြုတတ်ပါက လိုရာခရီးရောက်ကြောင်း သိစေလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျောင်းဆရာ သုံးယောက်နှင့် တစ်ယောက်

မြန်မာပြည်မှာ ဖဆပလ အစိုးရ အုပ်စိုးစဉ်က ကျောင်းဆရာတွေ ပိုမိုပိုရာ စေလွှတ်ထားပြီး မေ့မေ့လျော့လျော့ နှစ်တွေ ကြာချင်တိုင်း ကြာညောင်းကြသော်လည်း သင့်တော်ရာ ရွှေ့ပြောင်းပေးခြင်းကို အလေး မထားသော အချိန်ဆီက ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို ပြောရဦးမယ်။

တစ်ခုသော မြို့၏ တစ်ခုသော အဆင့်မြင့်ကျောင်းမှာ ကျောင်းဆရာ လေးယောက်နှင့် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီး တစ်ဦး ပုံမှန်လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြတယ်။ သင်တန်း ညွှန်ကြားချက် အသစ်တွေ ထွက်ပေါ်လာတဲ့အခါ ညွှန်းတမ်းအခြေအနေကို ကြည့်ပြီး ဆရာကြီးက ကျောင်းဆရာ အသီးသီးအား တာဝန်ကိုယ်စီ ခွဲတမ်းချပြီးပေးလိုက်တယ်။ မကြာခင်ပဲ

ကျောင်းဆရာ အချင်းချင်း အတွင်းရေး စိတ်ဝမ်းကွဲမှု ဖြစ်ကြတယ်။ ဒါကို ဆရာကြီးက အခြေမှန် မသိရသေးခင် ကျောင်းအုပ်ဆရာကြီးရဲ့ တူတော်သူ ကျောင်းဆရာလူပျိုက ဆရာကြီးထံ ခွင့်တောင်းတယ်။

“ကျွန်တော် တခြားကျောင်း ပြောင်းပါရစေ”လို့ ပြောတယ်။

“ဘာဖြစ်လို့ ပြောင်းရမှာလဲ၊ ဒီကျောင်းမှာ ငါရှိနေသမျှတော့ မင်းဘယ်ကိုမှ ပြောင်းခွင့်မပြုနိုင်ဘူး၊ ငါမထောက်ခံဘူး၊ ဒီမှာ နေမြဲနေပါ၊ ဘာဖြစ်လို့ ပြောင်းချင်တာလဲ”လို့ မေးတယ်။

တူဖြစ်သူ ဆရာလူရွယ်ကို အခြားဆရာသုံးယောက်က မျက်မှန် ကျိုးနေတာကို ဆရာကြီး မသိဘူး၊ သူတို့ကို မျက်နှာလိုက်တယ်၊ အခွင့်အရေးပေးတယ်လို့ အထင်အမြင်လွဲကြရာမှ စတင်ခြင်းဖြစ်တယ်။ တူတော်မောင် အနေခက်တယ်၊ ဆက်လက် နေလိုစိတ်မရှိဘူး။

တစ်နေ့တော့ အဆိုပါ မပျော်မရွှင်ဖြစ်နေတဲ့ ကျောင်းဆရာလူပျို ဘုန်းကြီးထံရောက်လာပြီး သူရဲ့ စိတ်လက်မပျော်နိုင် ဖြစ်နေရပုံ အကြောင်းအရာစုံတို့ကို ပြောပြလျှောက်ထားလို့ သိရတယ်။

ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက “ဘာလုပ်ရမှာလဲ”လို့ မေးတော့ သူ့အို “စိတ်ချမ်းသာမှုရအောင် မေတ္တာပို့ပေးပါ”လို့ လျှောက်တဲ့အတွက် ရေမေတ္တာပို့နည်းကို နားလည်အောင် သင်ပြ၍ ညွှန်ကြားလွှတ်လိုက်တယ်။

တစ်လကျော် ကြာလွန်ပြီးနောက် အဆိုပါ ကျောင်းဆရာ ဘုန်းကြီး ထံသို့ ရောက်လာတယ်၊ သူတို့ကျောင်းမှာ အခြေအနေပြောင်းကြောင်း၊ ယခင်ဆရာ သုံးယောက်တွင် နှစ်ယောက်က တခြားသို့ ပြောင်းသွားကြ၍ ကျောင်းဆရာ လူသစ် ၂-ယောက် အစားထိုး ပို့လွှတ်ကြောင်း၊ သူစိတ်ချမ်းသာအောင် နေလိုရပြီဖြစ်ကြောင်း ကျေးဇူးတင်စကား လျှောက် သွားတယ်။

အဲဒီဆရာပြောပြလို့ သိရတာက သူ့ကို ရန်မူနေတဲ့ကျောင်းဆရာ သုံးဦးကို ရည်မှတ်ပြီး တုတ်ချောင်းငယ်သုံးခု ဘုရားရှေ့၌ တင်ထားသော ရေဖန်ခွက်တွင် ချစိမ်ထားလိုက်ပြီး “သူတို့၏ စိတ်နှလုံး ရေကဲ့သို့ အေးချမ်းမှု ရှိကြပါစေ”လို့ စိတ်ထဲက လှိုက်လှဲစွာ မေတ္တာပို့နေသတဲ့။

ရက်သတ္တတစ်ပတ်အတွင်းမှာ ဆရာ ၂-ယောက် အချင်းချင်း စကားများကြပြီး တခြားပြောင်းခွင့်စာ တင်ကြတယ်။ မကြာခင် တခြားပြောင်းသွားကြတယ်။ ကျန်နေရစ်တဲ့ ဆရာတစ်ယောက်ကတော့ “သူမှားပါတယ်” လို့ ဝန်ခံစကားပြောကာ တောင်းပန်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် အားလုံး ပြေအေးသွားကြတယ်လို့ ရေနင့် မေတ္တာ ပေါင်းစပ်ပြီး သူတော်ကောင်းနည်းဖြင့် ဖြေရှင်းခြင်း ဖြစ်တယ်။

စာချဘုန်းကြီးသုံးပါးနှင့် တစ်ပါး

နောက်တစ်ခုက...ဘုန်းကြီးရဲ့ မိတ်ဆွေ စာချဘုန်းကြီး ကလေးတစ်ပါး။ ဟို...သင်္ဂါယနာတင်နေချိန်က...ဘုန်းကြီးက ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ သြဝါဒါစရိယအဖြစ်နဲ့ ပုဗ္ဗဝိဒေဟ ကျောင်းဆောင်မှာ နေတယ်။

အဲဒီအချိန်က ပါဠိတက္ကသိုလ်တွေ မှီလိုပေါက်နေတဲ့ အခါဆိုတော့ စာချဘုန်းကြီးပေါက်စတွေ အလွန်စန့်ပွင့်နေချိန်ပေါ့။ ဟိုကျောင်းတိုက်က တက္ကသိုလ်ဖွင့်ချင်၊ ဒီကျောင်းတိုက်က တက္ကသိုလ်ဖွင့်ချင်နဲ့ စာတော်တဲ့ စာချဘုန်းကြီးကလေးများကို အထူးရှာဖွေ အရေးပေးပြီး မွေးကြရတယ်။

ခုနက မိတ်ဆွေ စာချဘုန်းကြီးကလေးဟာ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက်က ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးရဲ့ တူတော်တယ်၊ ရိုးသားတယ်။ စာတော်တယ်။ အနေအထိုင်ကောင်းတယ်။ သူ့ခမျာ အေးအေးပဲ နေလေ့ရှိတယ်။ သူနဲ့ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက် သုံးပါးက တစ်စတစ်စနှင့် သူ့ကိုရန်လုပ်ပြီး တခြားထွက်သွားအောင် လုပ်ကြတယ်။ သူ့ဦးလေး ဆရာဘုန်းကြီးက တားတာနဲ့ စိတ်ဆင်းရဲနေရပေမယ့် တခြားကို ထွက်မသွားနိုင်ခဲ့ဘူး။ အဲဒီ အတောအတွင်း တစ်နေ့တော့ ဘုန်းကြီးဆီ ရောက်လာပြီး အကြောင်းစုံ ပြောပြ အကူအညီတောင်း လာတယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက—

“ကိုယ်တော်...ဒါ...ဘာခက်လဲ။ ဘုန်းကြီးပဲဟာ... မေတ္တာလက်ကိုင်ထားရုံးပေါ့၊ ဒါမျိုးမှာ တခြားနည်း လက်ကိုင်ထားရင် မှားရော...ကိုယ်တော်၊ မေတ္တာသာ ထားနိုင်မယ်ဆိုရင် ကိုယ်တော်

၁၅၆

ဘဝနေနည်း

သံသရာလည်ရမှာတောင် မကြောက်နဲ့” ဆိုပြီး ဘုန်းကြီးက “ရေမေတ္တာ” လုပ်နည်း ပေးလိုက်တယ်။ စိတ်ချ လက်ချ ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ ရန်သူအပေါ်မှာ ကောင်းစား ချမ်းသာစေလိုတဲ့ မေတ္တာစိတ် စစ်စစ်ကြီး ဖြစ်အောင် ထားဖို့လဲ အထူးမှာကြားလိုက်တယ်။

အဲ...မကြာပါဘူး၊ အဲဒီ စာချဘုန်းကြီးကလေးကို နှင်ထုတ်ဖို့ ရန်လုပ်နေကြတဲ့ ဘဝတူ ရန်သူ သုံးပါးထဲက တစ်ပါးဟာ သူတို့ ကြံစည်ပြောဆိုမိတာတွေ မှားတဲ့အကြောင်း တောင်းပန်လာတယ်။ အဲ... ကျန်နှစ်ပါးကတော့ သူတို့အချင်းချင်းပဲ ရုတ်တရက် ရန်ဖြစ်ကြပြီး အဲဒီကျောင်းက သူတို့ဘာသာ သူတို့ ထွက်သွားကြရတယ်။

* ဒေါသ မရှိတဲ့ ရန်သူဆိုရင် ခင်မင်လာတယ်။
တောင်းပန်ဝန်ချလာတယ်။ ဒေါသရှိနေသေးရင်တော့ တစ်နည်း
နည်းနဲ့ အဝေးကို ထွက်သွားရတတ်တယ်။ အားလုံး ဒီပုံစံနဲ့ ချည်းပဲ
သွားတယ်။

အိမ်ရှင်နှင့် အိမ်ငှားနေသူ အမှုကြီး

တစ္ဆေကို လူကပူး၊ ခွေးရူးက တုတ်ဆောင်။
နွားရှေ့ကို ထွန်ကကျူး၊ ထူးတဲ့ တဘောင်။
သည်တဘောင်၊ လွတ်အောင်ရှောင်ကြ။
ကြောင်ညီနောင် ကြွက်က ချောင်းတယ်၊ မြောင်းပြန်ကာလ-

ဆိုတဲ့ တဘောင်သံ စာချိုးလို ဒီခေတ်ကာလ လူလောကကြီးထဲမှာ ဖြစ်တတ်ကြပုံကို ကြားရဖူးရာ တစ္ဆေကို လူက ပူးနေခြင်း၊ ကြောင်ကိုတောင် ကြွက်က ပြန်၍ ချောင်းနေကြတယ်ဆိုတာ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ကြ ပါဘိတယ်။

မြန်မာပြည် အလယ်ပိုင်း ဒေသ ဖြစ်သော မိတ္ထီလာမြို့မှာ မကြာသေးတဲ့ နှစ်အတွင်းက အိမ်ငှားနေသူက အိမ်ရှင်ကို ပြန်တရားစွဲသော အမှုကြီး တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့တယ်။ မြို့နယ်ကောင်စီရုံးမှာ တရားရှုံးတော့ တိုင်းကောင်စီရုံးထိ အမှုရောက်သွားတယ်။

ဖြစ်ပုံက...အိမ်ငှားနေသူကို သုံးနှစ်စာချုပ်နှင့် အိမ်ခန်းတစ်ခုမှာ နေခွင့် ပြုထားတယ်။ သုံးနှစ် ပြည့်တဲ့အခါ ဆက်မထားလို၍ တခြားသို့ ရွှေ့ပြောင်းနေကြပါ။ ဒီအခန်းမှာ အိမ်ငှားမထားတော့ဘူးလို့ ပြောတယ်။ ငှားနေသူက သူတခြားမသွားနိုင်ကြောင်း အိမ်ရှင်ကို အခြားအကူ အညီတွေယူကာ အကြိတ်အနယ် တရားပြန်စွဲဆိုတဲ့ အမှုဖြစ်တယ်။

အိမ်ရှင်က မြို့နယ်ရုံးမှာ တရားဖြတ်ထုံးဖြင့် အနိုင်ရထားသော်လည်း အိမ်ငှားနေသူက မကျေနပ်နိုင်ပါ။ သူကသာ နိုင်ရမည်ဆိုပြီး ရှေ့နေတွေငှားကာ တိုင်းကောင်စီရုံးသို့ အမှုတွဲတင်ပြီး ဖွင့်ပြန်တယ်။ အိမ်ရှင်ခမျာ စိတ်မော လူမောနှင့် ရှေ့နေငှားရ၊ ခရီးသွားရနှင့် ငွေကုန်ကြေးကျလဲ များလှပြီ ဆိုတယ်။

စိတ်ရှုပ်လှသောကြောင့် ထိုဖြစ်ရပ်ကို စာရှည်ကြီးရေးပြီး ဘုန်းကြီးဆီ ပို့လိုက်တယ်။ “မေတ္တာပို့ပေးတော်မူပါ။ စိတ်ရှုပ်ရလွန်း၍ နေမရ ထိုင်မရ ဖြစ်ရသောကြောင့်ပါ။ ဘာလုပ်ရမှန်း မသိအောင် ဖြစ်နေလို့ပါ။ သနားတော်မူပါ” စာရှည်ကြီးရောက်လာတယ်။ ဤခေတ်တွင် ဖြစ်တတ်ကြသော (ကကြိုးသီးချင်းဆန်း ခေတ်လူငယ်တို့ ဆိုနေကြတဲ့ တီးလုံးသွားဟာမို့) ကြားရချက် မဆန်းပါ။

ဆေးတစ်လက်နှင့် ရောဂါစုံကုသော အင်းဝဆရာထူး

ဘုန်းကြီးထံ မေတ္တာအကူအညီတောင်းပြန်တော့လဲ ပေးရမှာပါပဲ။ ရှေးတုန်းက အင်းဝက မောင်ထူးကို ယောဆရာတစ်ဦးက ဆေးနည်းတစ်ခု ပေးသွားဖူးရာက ဘာရောဂါဖြစ်ဖြစ်၊ ဘာအကြောင်းဖြစ်ဖြစ် သူထလာပြီး အကူအညီ တောင်းခံလာသမျှ လူကို ထိုဆေးနည်းတစ်လက်တည်းနှင့် ကုလို့ ထင်ရှားလာခဲ့တဲ့ မောင်ထူးဆိုသူဟာ ဆရာထူးအဖြစ် နန်းတွင်း သမားကျော် ဖြစ်သွားရဖူးသလို ဆိုရလေမလား။

ယောဆရာပေးသွားတဲ့ ဆေးနည်းက- သဲဆပ်ပြာ ၁-ကျပ်၊ မန်ကျည်းသီးမှည့် ၁-ကျပ်၊ ဆား ၁-ကျပ်ကို နာနာနယ်ပြီး ရေနင့် ဖျော်၍သောက်။ ၉၆-ပါးရောဂါဝေဒနာ အားလုံးပျောက်ကင်း၏ ...ဆိုတဲ့ နည်းဖြစ်တယ်။

၁၅၈

ဘဝနေနည်း

အင်းဝက မောင်ထူးဟာ အဲဒီဆေးနည်းကို ဖိုက်နာသူလာလဲ ဒါသောက် ပျောက်မယ်ဆိုတယ်။ မျက်စိနာသူလာလဲ ဒါသောက် ပျောက်မယ်ဆိုတယ်။ အစာမကြေသူ၊ လေနာသူ၊ ပန်းနာရင်ကျပ်၊ နှာစေးချောင်းဆိုး၊ ဖျားနေသူ အားလုံး ဒီဆေးတစ်လက်ပဲ မူသေ ပေးပြီး သောက်စေတယ်။ အားလုံး ပျောက်ကင်းကြသတဲ့။ ဒါနဲ့ နွားပျောက်တဲ့သူကလဲ သူရဲနွားပျောက်နေတာ ရှာမတွေ့ရလို့ ဆရာထူးကို အကူအညီတောင်းဖို့လာတယ်။ ဒီဆပ်ပြာဆေးကိုပဲ အသောက်ခိုင်းလို့ သောက်ရတယ်။ ဆရာထူးရဲ့ ဆေးသောက်ပြီး ဝမ်းနာလာတော့ တောရွာအလိုက် ချုံထဲဝင်သွားရော၊ သူရဲ ပျောက်နေတဲ့ နွားနှစ်ကောင်ကို သူခိုးက ချုံထဲမှာ ကြီးနှင့်ချည်ထားတာ တွေ့မြင် သွားတယ်။ နွားပြန်ရတဲ့ ဆေးဆိုပြီး ဆရာထူး နာမည်ကြီးသွားပြန်တယ်။

ဘုန်းကြီးကလဲ ဘုန်းကြီးထံသို့ မေတ္တာပို့ပေးတော်မူပါလို့ အကူအညီတောင်းတိုင်း အင်းဝက ဆရာထူး၏ ဆေးနည်းနှင့် မခြား၊ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ရေမေတ္တာပို့နည်းကိုသာ မူမပြောင်း၊ ရေလဲမသုံး၊ လက်ရိုး လမ်းစဉ်အတိုင်း ညွှန်ကြားမြဲ ဖြစ်တယ်။

ယခု အိမ်ရှင် အိမ်ငှားကိစ္စမှာလဲ ဘုန်းကြီးက...

“ဒေါသစိတ် မရှိရဘူးနော်၊ ဒေါသ စိတ် ဝင်နေလျှင် မအောင်မြင်ဘူး၊ ကြည်လင်သောစိတ်၊ တကယ် သနားစိတ်ဝင်အောင် မေတ္တာပို့လျှင် မိမိက နိုင်ပြီဟူ၍ မှတ်ပါ။ ဒါလိုရင်းဖြစ်တယ်”လို့ မှာကြားချက် အထူးရေးထည့်လိုက်ရတယ်။

တစ်လကြာပြီးတဲ့အခါ ပြန်ကြားစာရောက်လာတယ်။

“ဆရာတော်ကြီး၏ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း တပည့်တော်၏ ဇနီးက ထိုလူကို ရေမေတ္တာပို့ပေးနေရာ (၇)ရက်ကြာသော အခါ အိမ်ငှားနေသူ တိတ်တဆိတ် တခြားသို့ ထွက်ပြေးသွားပါတယ်။ ဘယ်ဆီပြေးကြောင်း သတင်း မရတော့ပါ။ အိမ်လခ သုံးလအတွက် ပေးမသွားပါ။ သို့သော်လဲ တရားစွဲဆိုသူ တရားလိုမရှိတော့၍ အမှုပိတ်လိုက်ရပါပြီ၊ စိတ်အေးခဲ့ရပါပြီ ဘုရား...”တဲ့။

အင်းဝဆရာထူးရဲ့ လက်သုံးဆေးရိုးကြီးနှင့် မခြား ဘုန်းကြီးရဲ့ ရေမေတ္တာ လက်ရိုးကြီးကလဲ ခရီးရောက်ပါတယ်။ စိတ်ချ လက်ချ သုံးစွဲကြပါ။

အဆိုပါ ရေမေတ္တာဖြင့် အိမ်နီးချင်း စောင်းမြောင်းဆဲရေး နေသူကိုလဲ နိုင်တယ်။ မကြာ မကြာ ကြွေးလာတောင်းနေသူကိုလဲ နိုင်တယ်။ ခြိမ်းခြောက်နေတတ်သူကိုလဲ နိုင်တယ်။ သတ္တဝါတွေရဲ့ လိုအပ်ဆန္ဒကလဲ ပြည့်စုံတယ် မရှိဘူး၊ ဆုံးတယ် မရှိဘူး၊ ဘာ ဖြစ်ချင် ဖြစ်ချင် ဘုန်းကြီးနည်းကလဲ ရပါတယ်။ ဥပမာ ရာထူးမြင့်ပေးနိုင်သူ၊ စာမေးပွဲအောင်စာရင်း ထုတ်ပေးမည့်သူ၊ နိုင်ငံခြားသင်္ဘောလိုက်ချင်သူ အတွက် လိုက်ခွင့်ပေးသူကိုလဲ ရေ မေတ္တာ အပို့ခိုင်းလိုက်တယ်။ သူတို့ လိုတာ ရ-မရတော့ မသိဘူး၊ ဘုန်းကြီးထံ နားပူတော့ သက်သာ သွားတယ်။

ဘယ်အရာကို မဆို လှိုက်လှဲသော ကရုဏာစိတ် မေတ္တာစိတ် ကြီးမားမယ်သာဆိုရင် ရမယ်ကေနံမှတ်၊ နောင်အခါလဲ ဒီနည်းကိုပဲ ညွှန်ကြားပေးမှာပါပဲ။

သတ္တဝါအားလုံးအပေါ် စိတ်စေတနာထားနည်း

မြတ်စွာဘုရားရှင်က မေတ္တာဘာဝနာကို ဖြန့်ပွားရာတွင် သတ္တဝါ အားလုံးကို ညီမျှစေရမယ်တဲ့။

“ရဟန်းတို့၊ ရဟန်းမည်သည်ကား ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့၌ ဩဓိသ ပိုင်းခြား သတ်မှတ်သောမေတ္တာ၊ အနောဓိသ ကန့်သတ်ပိုင်းခြား မထား အားလုံးကုန် သိမ်းခြုံဖြန့်သော မေတ္တာ နှစ်မျိုးကို ဖြန့်ကြရမယ်”တဲ့။

မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားလိုသူ ဖြစ်စေ၊ မလိုသူ ဖြစ်စေ၊ ရံခါ လို၍ ရံခါမလိုသူ ဖြစ်စေ၊ လိုသည်လဲမဟုတ်၊ မလိုသည်လဲမဟုတ်သူ ဖြစ်စေ မိမိဘက်ကတော့ အမြဲတမ်းချမ်းသာစေလိုသော စိတ်ဖြင့် ဖြန့်ပွားရမယ်၊ နဲ့ စေရမယ်တဲ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ မခွဲခြားရ။ ညီမျှသော မေတ္တာစိတ် ပုံမှန်ထား၍ နေရမယ်လို့ ဟောကြားတော်မူခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဗြဟ္မဝိဟာရ၏ လက်တွေ့အကျိုးကျေးဇူး

ဘုန်းကြီးသည် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊ ဥပေက္ခာတည်းဟူသော ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးနှင့် အပေါင်းအဖော်ပြုကာ အားကိုးရသော မိတ်ဆွေကောင်းအဖြစ် ရင်းနှီးပြီး ပုံမှန်ပျော်မွေ့လျက် နေထိုင်လာခဲ့တာ ကြာပြီ။ “လက်တွေ့အနေဖြင့် ဘာအကျိုး ထူးခြားချက် ရှိသလဲ” လို့ မေးတတ်ကြတယ်။ သို့ရာတွင် သာမန်မျှသာ ဖြေကြားခဲ့ဖူးပါတယ်။

ရင်းနှီးကြတဲ့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ် အချင်းချင်းက အမေးအမြန်း ထူတတ်ကြမြဲဖြစ်တယ်။ အထိုက်အလျောက် တိုတိုပဲ ဖြေကြားခဲ့ဖူးတယ်။ ရှည်လျားစွာ ဖြေကြားခဲ့ဖူးခြင်း မရှိပါဘူး။ အမှန်မှာ မိမိ၏ အတွင်းစိတ် ပင်ကိုသဘာဝကို လျှို့ဝှက်လိုတဲ့ဆန္ဒ ဖြစ်ဟန်တူပါတယ်။ အပြည့်အစုံ ရှည်လျားစွာ အချိန်ကြာကြာကြီး ပြောပြနေချင်စိတ် ဘယ်တုန်းကမှ မဝင်စားသောကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ အကုန်အစင် ပြောပြရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိခဲ့ဖူးပါ။

အရပ်ဒေသတိုင်းမှ ကြည်နူးဝမ်းသာရှိကြ

အများမြင်နိုင်ကြသော အမှန်လက်တွေ့ အကျိုးတရားကို ပြောရလျှင် ဘုန်းကြီး ခရီးထွက်သွားတဲ့အခါ မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်တွင်းမှာ ဖြစ်စေ၊ ပြည်ပနိုင်ငံခြားမှာ ဖြစ်စေ အရပ်ဒေသ အတော်စုံအောင် ရောက်ခဲ့ဖူးတယ်။ လူမျိုးမရွေး၊ ဘာသာမရွေး၊ အရပ်ဒေသမျိုးစုံသို့ ဘုန်းကြီးရောက်သွားလျှင် ရောက်လေရာအရပ်ဒေသတိုင်းမှ ရဟန်းရှင်လူတို့က ဝမ်းမြောက်ကြတယ်။ နှစ်လိုရွှင်ပျ ဝမ်းသာအားရ ရှိကြပုံကို ပုံသေကဲ့သို့ ထူးခြားစွာ တွေ့ရမြဲဖြစ်တယ်။ ဘုန်းကြီးရောက်လာမယ်လို့ ကြိုတင် သတင်းရကြလျှင် အလွန်လိုလားစွာနှင့် စောင့်မျှော်နေတတ်ကြတယ်။ ဒါလဲ ထူးခြားချက် တစ်ခုပဲလို့ ဆိုရမယ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီး ခရီးပြန်ထွက်လာသော အခါမှာလဲ မျက်ရည် တွေတွေကျလျက် နှမြောတသ၊ လွမ်းဆွတ် နေရစ်တတ်ကြပုံကိုလဲ တွေ့ရမြဲဖြစ်တယ်။ “နောင်နှစ်ခါလဲ ဆက်ဆက် ကြွခဲ့ပါဘုရား” လို့

မေတ္တာအာနိသင်

၁၆၁

လျှောက်ဆိုရင်း နေရစ်တတ်ကြပုံ မြင်ရတော့ သနားစရာကဲ့သို့ အကြိမ်ကြိမ်တွေ့ခဲ့ရဖူးပါတယ်။

ဘုန်းကြီး ရပ်နားတည်းခိုနေခိုက်အချိန်မှာ ဝမ်းသာကျေနပ်ကြတယ်။ တွေ့ဆုံခွင့်ရခြင်း၊ စကားပြောဆိုခွင့်၊ မေးမြန်းခွင့်၊ အပြန်အလှန် ဆွေးနွေးခွင့် ရခြင်းကိုလဲ အားမရနိုင် မတင်းတိမ်နိုင် ရှိနေတတ်ကြတယ်။ ဒါလဲ မေတ္တာကြောင့် ထူးခြားသလို ဖြစ်ကြတယ်လို့ ထင်ရတယ်။ ထို့ပြင် အရပ်ဒေသတစ်ခုသို့ တစ်ကြိမ်သွားရောက်ဖူးလျှင် ဆက်လက်၍ ထပ်ကာ ထပ်ကာ နှစ်စဉ်ရောက်လာစေရန်သာ တောင့်တ၍ နေတတ်ကြမြဲ ဖြစ်တယ်။

လေးကျွန်းသနင်း စကြာမင်းကြီးကဲ့သို့

မေတ္တာရှင်တို့မည်သည် ပုံစံနှိုင်းယှဉ်ပြရလျှင် လေးကျွန်းသူ လေးကျွန်းသားတို့ရဲ့ အရှင်သခင်ဖြစ်သော စကြာမင်းကြီးနှင့် တူတယ် လို့ ဆိုရမယ် ထင်တယ်။ ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါးနှင့် အညီ ပုံမှန် ကျင့်သုံးနေထိုင်လေ့ရှိကြသော စကြာပိုင်ရှင် စကြာမင်းကြီးများကို လေးကျွန်းသူ လေးကျွန်းသားတို့က အလွန် ချစ်ခင် မြတ်နိုးလေ့ ရှိကြတယ်။ မြတ်နိုးချစ်ခင်ကြပုံကို ပြောမယ်။

စကြာမင်းကြီး ရောက်လာမယ်ဆိုလျှင်၊ ရောက်လာတော့မယ်လို့ ကြိုတင်သိကြရလျှင် ဝမ်းသာကြည်နူး ရွှင်ပျကြလျက် “အမြန်ရောက် လာတော်မူပါစေ” လို့ တောင့်တမှု ကြီးစွာနှင့် စောင့်မျှော် နေလေ့ ရှိကြတယ်။ သူတို့ဆီမှာပဲ အချိန်ကြာကြာ နေစေလိုကြတယ်။

စကြာမင်းကြီး ပြန်လည် ခရီးထွက်ခွာသွားပြီ ဆိုလျှင်လဲ နှမြော လွမ်းဆွတ်၍ ကျန်ရစ်နေတတ်ကြတယ် ဆိုတယ်။ မေတ္တာ ကရုဏာ တရားနှင့် အချိန်ကြာကြာ နေလာခဲ့ပြီးသောကြောင့် ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ စကြာမင်းကြီးနှင့် လေးကျွန်းသူ လေးကျွန်းသားတို့ ဆက်ဆံ ကြပုံ ဆင်ဆင်ပဲ အချိန်အတော်ကြာကြာဆီကပဲ ဤပုံ ဤနည်း တွေ့ကြုံလာ ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီးကို ပျားမတုပ်ပါ

အခြား ထူးခြားချက်တစ်ခုကို ပြောပါမယ်။ ဘုန်းကြီးကို ပျားမတုပ်ပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း (၃၀)က ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ယခုတိုင် ဘုန်းကြီးနေထိုင် လျက်ရှိတဲ့ တောရကျောင်း အနီးအပါးရှိ (ခန္တိန်တောင်ကြီး၏) ကျောက်တောင်ကြီး ကမ်းပါးမှာ လှည်းဘီးလောက်ရှိတဲ့ ပျားအုံကြီးတွေ နှစ်စဉ်လိုလို လာပြီး စွဲလေ့ရှိကြတယ်။ အကောင်ကြီးသော ပျားကြီးမျိုး ဖြစ်ကြလို့ သူတို့တစ်ကောင်တုပ်လျှင် ပျားတဲ့အထိ အဆိပ်ပြင်းတယ်။ တစ်ကောင်ထက်ပို၍ တုပ်လျှင် ပျားရုံတင်မကဘူး၊ လူသေနိုင်သည့်အထိ အဆိပ်ပြင်းကြပါတယ်။

ထူးခြားချက် ပြစရာကဲ့သို့ ကြုံတွေ့ရပုံကတော့ တစ်နှစ်သော ဆောင်းရာသီအချိန်ကပဲ။ အစိုးရစိုက်ပျိုးရေးခြံမှ အလုပ်သမား ချင်းလူမျိုး အချို့က ခန္တိန်တောင်ကြီး ကမ်းပါးသို့ တက်ရောက်ကာ မြက်ခြောက် တွေကို စုပုံမီးတင်ရှို့ပြီး ပျားအုံကြီးများကို ယူဖို့ ကြိုးစားကြတယ်။ သူတို့ လူသိုက်ကတော့ တောင်ကမ်းပါး တစ်နေရာမှာ ခြင်ထောင်ချပြီး ခြင်ထောင်ထဲ ဝင်ထိုင်နေကြတယ်။

ပျားကောင်တွေက မီးခိုးမွန်တော့ စိတ်ဆိုးပြီး အုံကြွကာ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်သို့ ရှုပ်ယှက်ခတ် ပျံသန်းကြတယ်။ တွေ့ရာမြင်ရာ သက်ရှိအားလုံးကို တုပ်ကြတယ်။ လူများ နွားဆိတ်များကအစ ခွေး ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက် ကြောင်ပါမချန် ဒေါသကြီးစွာနှင့် လိုက်လံတုပ်နေ ကြတယ်။ အတုပ်ခံရသူတိုင်းဟာ မခံမရပ်နိုင် ဟိုပြေး သည်ပြေး ဖြစ်ကြတယ်။ ဂေါ်ရခါးနွားအုပ်တွေဆိုရင် ယောက်ယက်ခတ် ပြေးလွှားနေကြရှာတယ်။ နွားတောင် မခံနိုင်ဘူး။

ဘုန်းကြီးနေတဲ့ တောင်ကြီးအောက်ဘက်ရှိ ကားလမ်းမကြီးပေါ်မှာ ခရီးသွားနေကြတဲ့ လူများ နွားများနှင့် သိုးဆိတ်များကို လိုက်လံ တုပ်ကြတယ်။ ထို့ပြင် အစိုးရစိုက်ပျိုးရေးခြံက ခြံလုပ်သား ချင်းလူမျိုး ယောက်ျား မိန်းမအားလုံးကိုလဲ တွေ့ရာမရှောင် သိမ်းကျုံးတုပ်ကြတယ်။ အတုပ်ခံကြရသူတိုင်း မခံမရပ်နိုင်ပြေးလွှားကြရင်း ဆူညံနေတဲ့ လူသံတွေ

မေတ္တာအာနိသင်

၁၆၃

ကြားနေရတယ်။ ခြင်ထောင်ထဲဝင်နေကြတဲ့ ပျားဖွပ်သမားများကိုလဲ ပျားတွေက ဝင်တုပ်ကြတယ်။

အဆိပ်ပြင်းတဲ့ ပျားကြီးမျိုး ဖြစ်တဲ့အတွက် တုပ်ချက်အများဆုံး ခံကြရတဲ့ ပျားဖွပ်သမား တစ်စုမှာ ဆေးရုံတင်ပို့ပြီး ကုသယူကြရတယ်။ အဲဒီအချိန် ဘုန်းကြီးလဲ ထောင်ပေါင်းများစွာသော ပျားကောင်တွေ ဂှုပ်ယှက်ခတ် ပျံသန်းနေကြတဲ့ ကောင်းကင်ပြင်အောက်မှာ အနေမပျက် အခြေမပျက် သွားလာလှုပ်ရှားနေမြဲ နေခဲ့တယ်။ ဘုန်းကြီးကို ပျားတစ်ကောင်မျှ မတုပ်ပါ။ အဖြစ်မှန်ကို ချင်းလူမျိုးများရော၊ ဂေါ်ရခါးဒကာများပါ ကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ကြရတော့ ထူးခြားလိုက်တာလို့ အံ့သြခဲ့ကြရဖူးတယ်။

ပဆုပ်ပနီပျားလဲ မတုပ်ပါ

ထိုနည်းအတူ ပဆုပ်ပနီပျားမျိုးလဲ မတုပ်ပါ။ အာသံပြည်နယ်ခြား တောင်စဉ်တလျှောက် လှည့်လည်နေခဲ့စဉ်က တစ်နှစ်တော့ ဘုန်းကြီးက (၇)ရွာဆိုင် ဗိုလ်တဲမှာ ကျောင်းအဖြစ် ဝါဆိုလျက် ရှိတယ်။ အဲဒီအနီး အနားမှာ အစိုးရမူလတန်းကျောင်း တစ်ကျောင်းလဲ ရှိတယ်။ ကျောင်းဝင်း အနီးရှိ တောင်ရိုးဆီးချုံတစ်ခုမှာ ပဆုပ်ပနီပျားအုံကြီး ရှိနေတယ်။ ဆီးသီးဆွတ်ယူစားကြတဲ့ ကျောင်းသားများကို ပျားကောင်တွေက ထွက်ပြီး တုပ်ကြတယ်။

အဲဒီပျားမျိုးကို အချို့ဒေသမှ လူများက “ပတုံးပနီ” လို့ ခေါ်ဆိုကြတယ်။ အရောင်အဆင်းနီနီ၊ ပျံသန်းပုံ မြန်ဆန်တယ်။ အရည်မတည်သော ပျားအုံငယ်မျိုး ဖြစ်တယ်။ ထိုပျားတုပ်လျှင် နာလွန်းလို့ မခံမရပ်နိုင်ကြဘူး။ အော်သူအော် ဝိုသူဝိုပြီး ပြေးလာတတ်ကြပုံကို မကြာခဏမြင်နေရတယ်။ တစ်နေ့တော့ ဘုန်းကြီးကို ပျားမတုပ်ကြောင်းပြောရာ အချို့က မယုံချင်ကြဘူး။ ဒါနဲ့ “ဆီးချုံအနီးကပ်ပြီး ရပ်ပြမယ်” လို့ ပြောတော့ လက်တွေ့သိမြင်ချင်နေကြတဲ့ ကျောင်းသားအများက ဘုန်းကြီး နောက်က ဝိုင်းအုံပြီး လိုက်ပါလာကြတယ်။

ပျားအုံရှိတဲ့ ဆီးချုံနှင့် ခဲတစ်ပစ်လောက်အကွာနေရာ ရောက်တယ် ဆိုရင်ပဲ ပျားကောင်တွေ ပျံထွက်လာကြပြီး ဘုန်းကြီးနောက်က ကျောင်းသားများကို တရကြမ်းတုပ်လို့ အော်ဟစ်ပြန်ပြေးသွားကြတယ်။

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတစ်ပါးတည်း ဣန္ဒြေမပျက် ရှေ့တိုးသွားပြီး ဆီးချုံအနီးမှာ ကြာကြာ ရပ်ကြည့်နေသော်လည်း ပျားတစ်ကောင်မှ မတုပ်ကြပါဘူး။ ဒီတော့မှ ကျောင်းသားအများက လက်တွေ့မြင်ကြရပြီး အံ့သြခြင်း ဖြစ်ကြရတယ်။ “ဆေးကောင်းရှိလို့ နေမှာပါ”လို့ ပြောတဲ့ လူလဲ ရှိတယ်။

ခွေးလဲ မကိုက်ပါ

ဘုန်းကြီးကို ပျားမတုပ်သလို ခွေးများလဲ မကိုက်ကြပါ။ အလွန်ဆိုးသော ခွေး ဖြစ်စေကာမူ ဘုန်းကြီးက ရဲရဲ ရပ်ပြဖူးတယ်။ လူစိမ်းဖြစ်လျှင် တွေ့ရာမရှောင် ကိုက်လေ့ရှိတဲ့ ခွေးဆိုးကြီးများကတောင် ဘုန်းကြီးကို မကိုက်ကြပါ။ အနည်းငယ် ဟောင်ရုံသာ ဟောင်ပြီး ဘေးရှောင်ဖယ်သွားတတ်ကြပုံ သတိပြုကြည့်မိတယ်။

ဘုန်းကြီးကို တကယ်မကိုက်တာ ဟုတ် မဟုတ် သိချင်လို့ ရဲရဲ ရပ်ပြဖူးတယ်။ ခွေးအချို့က ခေတ္တဟောင်တဲ့ပြီး အမြီးနှံ့ကာ ဘုန်းကြီး ရှေ့မှာ ရပ်လျက်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဝပ်လျက်ဖြစ်ဖြစ် နေရင်းက ဘုန်းကြီး မျက်နှာကို မော့ကြည့်နေတတ်ကြတယ်။ ခွေးအများကမူ မကိုက်ရုံသာမက ဘုန်းကြီးအနားကိုတောင် မလာဘဲ ဘာသိဘာသာပင် အေးဆေးစွာ နေတတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဘယ်ခွေးမျိုးကိုမှ ဘုန်းကြီးမကြောက်ပါ။

တောမီးလဲ မလောင်ပါ

မေတ္တာအကျိုး (၁၁)မျိုးတွင် မီးမလောင်ကြောင်းပါရှိရာ မီးက ကွင်းရှောင်ကြပုံကို လက်တွေ့ ထူးခြားချက် တစ်ခုအဖြစ် ပြောရဦးမယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ကျောင်းပရိဝုဏ်အတွင်းမှာ တောရိုင်း သစ်ပင်များ ရှိသော်လည်း တောမီး မလောင်ခဲ့ပါ။

ဘုန်းကြီးအမြဲနေတဲ့ ကျောင်းသင်္ခမ်းဟာ ပေ (၇၀၀၀)ကျော် မြင့်တဲ့ တောအုပ်ကြီးအတွင်းမှာ ဖြစ်ပြီး နွေရာသီရောက်ပြီဆိုလျှင် နှစ်စဉ် တောမီးတွေက သုံးဘက်၊ တစ်ခါတစ်ရံ လေးဘက်လေးတန်မှ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အဟုန်ပြင်းစွာနှင့် လောင်လေ့ရှိကြတယ်။

သို့သော်လဲ ဘုန်းကြီးရဲ့ ကျောင်းဝိုင်းစည်းရိုး ပရိဝုဏ်အပိုင်းအခြား (ခြံစည်းရိုး) နယ်စပ်ရောက်လျှင် လူတစ်စုံတစ်ယောက်ကမျှ မတားဆီး ရပါဘဲလျက် လောင်လာနေသော တောမီးများက သူ့ဘာသာ အလိုလို ငြိမ်းသွားလေ့ရှိကြတယ်။ ရပ်ဝေး ရပ်နီး ခရီးထွက် နေရခိုက်အခါ ခရီးသွားနေဆဲ တောမီးတွေ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ဝိုင်းရံလောင်ထားပုံကို နှစ်တွေအတော်များများ အချိန်တွင် မြင်ရဖူး၊ ကြုံရဖူးပြီး ဖြစ်တယ်။

ထို့ကြောင့် ရပ်ဝေး၌ ခရီးသွားနေရင်း “ငါ့ကျောင်း တောမီးမှ လွတ်ပါမည်လား” ရံခါတွေးဆမိဖူးတယ်။ မိမိနေမြဲကျောင်းသို့ပြန်ရောက်၍ အခြေအနေကို မြင်ရသောအခါ ကျောင်းပရိဝုဏ်ကို ဝိုင်းရံထားသော ခြံစည်းရိုးကို ဦးတိုက်ပြီး ပတ်ပတ်လည် အပြင်ဘက်မှာပဲ တောမီးများ ငြိမ်းသွားကြပုံ သယ်ဇာတ အခြင်းအရာကို အံ့သြဖွယ်ရာ တွေ့မြင် ရမြဲဖြစ်တယ်။

အမှန်အံ့သြထိုက်သည်မှာ ဘုန်းကြီးနေတဲ့ တောရကျောင်း (ကျောင်းသင်္ခမ်း)သည် သစ်ပင်ကြီးငယ်တွေ ထူထပ်ဝိုင်းရံလျက်ရှိသော တောအုပ်ကြီးအတွင်း၌ရှိရာ မြေပြင်ကွက်လပ် ပြောပြလောက်အောင် မရှိပါ။ တောအုပ်လဲ တစ်ဆက်တည်း၊ ချုံနွယ် ပိတ်ပေါင်းများလဲ တစ်စပ်တည်း၊ မြက်ခြောက်တောကြီးလဲ တစ်စပ်တည်း၊ ကြွေလျက် ရှိကြသော သစ်ရွက်ခြောက်များလဲ ရောထွေးယှက်တင်ကာ တစ်စပ်တည်း ရှိနေကြတယ်။

သဘာဝအတိုင်းဆိုလျှင် တောမီးငန်းစပ်ကြီးသည် တစ်ဆက် တည်းသာ တောက်လောင်လာဖွယ်ရာ ရှိတယ်။ ဆက်တိုက်ကြီး လောင်နိုင်တယ်။ ဆက်တိုက်မလောင်ဘဲ ထူးထူးခြားခြား သူ့သဘော အတိုင်းပင် အလိုအလျောက် ရပ်တန့်၍ ငြိမ်းသွားတတ်ကြပုံ

သဘာဝကတော့ အမှန်ပင် ထူးခြားလွန်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် အသက်မရှိသော တောမီးကိုပင် သစ္စာရှိလှတယ်လို့ ဆိုရမလိုထင်မိတယ်။

နတ်များက ချစ်ခင်ကြည်ညိုကြပုံ

မေတ္တာအကျိုး (၁၁)မျိုးတွင် နတ်များက ချစ်ခင်ခြင်းဟူ၍ တစ်ပါးပါရှိရာ လက်တွေ့အရ ဟုတ်မှန်ကြောင်း တွေ့ရတယ်။ မေတ္တာ ဗြဟ္မဝိဟာရပွားများခြင်း မြို့မှုကြောင့် နတ်များကလဲ ချစ်ခင်ကြည်ညို၍ နေကြဟန်တူကြောင်း ကိုယ်တွေ့အများထဲမှ တစ်ခုပြောရဦးမယ်။

ဘုန်းကြီး ယခုနေထိုင်လျက်ရှိတဲ့ တောရကျောင်းသစ်မ်းအနီး ခန္တီတောင်မြင့်ကြီးရှိရာ ကျောက်တောင်ကြီးပေါ်၌ ဘုမ္မစိုးနတ်ကြီး ရှိကြောင်း သိရတယ်။ သိသာအောင် ထင်ရှားပြဖူး၍ သိရခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လို ထင်ရှားပြတယ်ဆိုတာ ဤနေရာမှာ ပွင့်ပွင့် လင်းလင်း ဘုန်းကြီး ပြောပြမယ်။

တောင်စောင့်နတ်ကြီးက ၆-ကြိမ်လာတယ်

လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း (၃၀)ကျော်အချိန်က ယခုလက်ရှိ နေထိုင်ရာမှာ ဂေါ်ရခါးဒကာများက ကျောင်းဆောက် လှူခဲ့ကြတယ်။ ကျောင်းပုံဟန်က ဆင်းရဲသား ဂေါ်ရခါး နွားကျောင်းသားတို့ရဲ့ ရပ်ဓလေ့အတိုင်း သူတို့တတ်နိုင်သမျှ မြက်မိုးနှင့် ရွှံ့မြေထရံကာတဲ့ ကျောင်းဖြစ်တယ်။ ဝိနည်း ပါဠိတော်သုံးစကားနှင့် ပြောရလျှင် “ဥလ္လိတ္တာဝလိတ္တ=အတွင်း အပြင် မြေသရွတ် လိမ်းကျတဲ့ကျောင်း”...ပေါ့။

အဲဒီ ကျောင်းမှာ ဘုန်းကြီးနေထိုင်လို့ (၃)နှစ်မြောက် အရောက်မှာ တွေ့ကြုံရတဲ့ ဖြစ်ရပ်ထူး ဖြစ်တယ်။ ကျောက်တောင်ကြီးပေါ်မှာ နေတဲ့ တောင်စောင့်နတ်ကြီးဟာ ညချမ်းအခါ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်နှင့် ပကတိသော လူအသွင်ဖြင့် ဘုန်းကြီးထံ ၆-ကြိမ်တိုင်တိုင် လာရောက်ဖူးပါတယ်။

“အခြားအရပ်ဒေသသို့ ကြွမသွားပါနှင့်။ ဤတော၌သာ အမြဲ သီတင်းသုံး နေတော်မူပါ”လို့ တောင်းပန် လျှောက်ထားတယ်။ သူသည်

မေတ္တာအာနိသင်

၁၆၇

ဗမာစကားဖြင့် “သူက အမြဲ စောင့်ရှောက်နေသွားပါ့မယ်” လို့လဲ ဝန်ခံချက်စကား ကတိပေးသွားပါသေးတယ်။ (၆) ကြိမ်လာသည် ဆိုရာမှာ နေ့ရက်ဆက်တိုက်လာခြင်း မဟုတ်ပါ။ တစ်ကြိမ်လာပြီးနောက် ရက်အတန်ငယ်ကြာပြီးမှ လာလေ့ရှိတယ်။

တောင်စောင့် နတ်ကြီးဟာ ညချမ်း အချိန်ကာလ၌သာ ပုံမှန်လာတတ်ပါတယ်။ နံနက်ပိုင်းအချိန်၊ နေ့အချိန်မျိုးမှာ မလာပါ။ ဘုန်းကြီးထံသို့ သူလာသောအခါတွင် သာမန်လူတစ်ယောက်ကဲ့သို့ ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်ဝတ်လျက် ရင်းနှီးနေပြီး ဂေါ်ရခါး ဒဏ္ဍာလိုလို ရောက်လာတတ်တယ်။ ဘုန်းကြီးက စကြံလျှောက်ပြီး ပရိတ်ရွတ်နေစဉ် သူပါ အနီးကပ်၍ လမ်းလျှောက်ရင်း လိုက်ပါတတ်တယ်။

ထူးပုံက...ဘုန်းကြီးထံက ပြန်ခါနီးလျှင် မတ်တတ်ရပ်ပြီး ရှိခိုးလေ့ရှိတယ်။ ရှိခိုးပြီး ပြန်သွားတဲ့အခါ ကျောင်းရဲ့မြောက်ဘက် ခန္တီတောင်ကြီးဆီသို့ ခြေလျင် လျှောက်သွားတတ်တယ်။ ဘုန်းကြီးထံသို့ သူလာတဲ့အခါ ကျောင်းရဲ့ တောင်အရပ် ဂေါ်ရခါးရွာဆီက တက်လာမြဲ ဖြစ်တယ်။ ပုံမှန် သည်လမ်းအတိုင်းလဲပြီး သည်လမ်းအတိုင်း ပြန်သွားလေ့ ရှိတယ်။

ထူးခြားသော အလင်းရောင်

တောင်စောင့်နတ်ကြီး ဘုန်းကြီးထံ လာရှိခိုးပြီး ထွက်ခွာသွားလို့ ခန္တီတောင်ကြီး ခြေရင်း တောအုပ်ကြီးထဲ ရောက်သွားတယ်ဆိုရင်ပဲ ထူးခြားလှတဲ့ အလင်းရောင်ကြီး ဝင်းထိန်လာပုံ တွေ့မြင်ရတော့တာပဲ။ အလင်းရောင်ကြီးမှာ အောက်လင်း ဓာတ်မီးကြီး အလင်းထက်မကဘူး။ တစ်တောလုံး တစ်တောင်လုံး ဝင်းပြီး ထိန်နေတယ်။ အလင်းရောင် လွှတ်ကာ တောင်မြင့်ကြီးပေါ်သို့ ဟုပြည်းပြည်း မြင့်တက်သွားပုံမြင်ရပြီး ပျောက်ကွယ်သွားတတ်တယ်။

ထိုအခြင်းအရာကို တွေ့မြင်ရခါမှ ငါ့ထံသို့ ယခုလာပြီး ပြန်သွားသူ ဒကာသည် အခြားသူမဟုတ်။ တောင်စောင့်နတ်ကြီးပင် ဖြစ်ကြောင်း ဘုန်းကြီးကို သိစေလိုသောကြောင့် နတ်တို့၏ပရိယာယ်ဖြင့် ပြသွား

ခြင်းဖြစ်တယ်လို့ နားလည်ရပါတယ်။ ဒီတောင်စောင့်နတ်ကြီးက ဘုန်းကြီးကိုယ်စား ဟိုဟိုသည်သည်၌ အိပ်မက်များပေးခြင်း၊ ဘုန်းကြီးရဲ့ ပုံသဏ္ဌာန် ကိုယ်ဟန်အခြင်းအရာနှင့် မခြား ထပ်တူ ဖန်ဆင်းပြီးတော့လဲ အရပ်တစ်ပါး နေရာ အတော်များများမှာ ရံခါ သွားပြီး ကိုယ်ဟန်ပြ တတ်သေးတယ်။ သူ့ရဲ့ စေတနာတွေဟု ထင်ပါတယ်။

တောတွင်း ဝိဇ္ဇာခိုရ်များ ဖူးမြော်လာကြတယ်

ထို့ပြင် ထူးခြားချက်ကို ပြောရလျှင် တောတွင်းဝိဇ္ဇာခိုရ်များနှင့် သုံးကြိမ်တွေ့ရဖူးခြင်းဖြစ်တယ်။ နံနက်စောစော အရုဏ်ဦးအချိန်မှာ သူတို့က ဘုန်းကြီးနေမြဲ ကျောင်းသခံမ်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပြီး တွေ့ဆုံခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီးက နံနက်စောစော တောအုပ်ထဲမှ ကျေးငှက်တွေ အော်မြည်ခွန်ကျူးသံကို နားထောင်ရင်း အိပ်စက်နေရာမှ နိုးလာလျှင် တရားနှလုံးသွင်း နေလေ့ရှိတယ်။ ဥတုသုံးလီ အမြဲပုံသေချမ်းအေးလှတဲ့ တောင်မြင့်ကြီးဒေသဖြစ်တဲ့အတွက် အိပ်ရာမှ နိုးနေသော်လဲ မထသေးဘဲ အိပ်ရာပေါ်၌ လဲလျောင်းပြီး စောင်ထူထူခြုံလွှမ်းလျက်ပင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ အာနာပါနုဿတိ ဖြစ်စေ၊ မေတ္တာကရုဏာဘာဝနာကို ဖြစ်စေ တစ်မျိုးမျိုးကို နှလုံးသွင်း ပွားများနေမြဲဖြစ်တယ်။

သည်နည်းအတိုင်း အိပ်ရာပေါ်မှာ လဲလျောင်းပြီး မေတ္တာဘာဝနာကို ဖြန့်ပွားနေခိုက် ဝိဇ္ဇာခိုရ်များ ကျောင်းသခံမ်းတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကာ ဘုန်းကြီး၏ အိပ်ရာ ခုတင်အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြီး တွေ့ဆုံကြခြင်း ဖြစ်တယ်။ စောင်ကလဲ ခြုံထားပြီး မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်နေတာလဲ မဟုတ်တော့ ဘယ်ပုံဝင်ရောက်လာကြတယ်ဆိုတာကို မမြင်မသိလိုက်ရဘူး။

ဝိဇ္ဇာခိုရ် ဦးကျော်...တဲ့

ပထမအကြိမ် တွေ့ရသူက ဝတ်ဖြူစင်ကြယ်နှင့် အရပ်မြင့်မြင့် ပိန်ပိန်ပါးပါး ဦးကျော်ဆိုသူဖြစ်ကြောင်း သူ့ကိုယ်တိုင်က “တပည့်တော် ဝိဇ္ဇာခိုရ် ဦးကျော်ဖြစ်ပါတယ်”လို့ လျှောက်လို့ သိရတယ်။ နှုတ်ဆက်

စကားပြောရင်း ဘုန်းကြီးနေတဲ့ ခုတင်နံဘေး သုံးတောင်ကွာလောက်မှာ ရပ်ပြီးနေတယ်။

ဘုန်းကြီးက လဲလျောင်းရာကနေ ကိုယ်အထက်ပိုင်း စောင်ခြံ လှုပ်ပြီး ထိုင်တယ်။ ကိုယ်အောက်ပိုင်းမှာတော့ ခြံမြဲခြံထားပြီး ခြေဆင်း လျက်ပင် စကား ပြန်မေးလိုက်တယ်။ မကြုံဖူးသေး၍ အံ့သြစွာနှင့်...

ဘုန်းကြီး ။ ။ “ဪ...ဝိဇ္ဇာခိုရ် ဦးကျော်လား၊ ဘာကိစ္စရှိပါသလဲ။
ဦးကျော် ။ ။ ဖူးတွေ့ချင်လို့ လာတာပါ။ ဆရာတော်က အလိုရှိလျှင် ညာဘက်ပေါင်တစ်ဖက်ချင်း မနာ မကျင်စေဘဲ အရင်းက ဖြတ်ပြီး လဲယူကြမယ်။ နောက် တစ်ခဏချင်း ပုံမှန် ပကတိအတိုင်း ဖြစ်သွားမှာပါ”လို့ ထူးထူးဆန်းဆန်း ပြောပါတယ်။

ဘယ်လိုမှ မမျှော်လင့်တဲ့စကားဖြစ်နေလို့ ရုတ်တရက် အံ့အားသင့်ပြီး ဘာပြောရမှန်း မသိဘူး။ ခေတ္တမျှ စဉ်းစားပြီး “ဝိဇ္ဇာကြီးရဲ့ပေါင်ကို ကြည့်ပါရစေ”လို့ ပြောတော့ သူ့ရဲ့ပေါင်ကို လှန်ပြတယ်။ ထိုးကွင်း မင်ကြောင်တွေ အပြည့်ထိုးထားတဲ့ ရှေးခေတ် လူကြီးတစ်ယောက်ရဲ့ ပေါင်ပုံစံကို မြင်ရတယ်။

သူ့ရဲ့ပေါင်မှာ ထိုးကွင်းတွေ ထိုးထားပုံက များလွန်းတယ်။ ဒူးဆစ်အောက်တောင် ကျော်နေတာကို မြင်ရတယ်။ “လူမြင်လွယ်မယ်၊ လဲလွယ်ဖို့ ကောင်းမယ်မထင်ပါဘူး”လို့ စိတ်ထဲက စဉ်းစားနေစဉ်မှာပင် သူ့ရဲ့ စိတ်က သိသွားပုံ ရတယ်။ “မလဲချင်လဲ နေပါ” ဆိုပြီး သူ့စကားကို ရပ်သိမ်းသွားတယ်။ ဆက်လက်ပြီး ပြောပုံက...

ဦးကျော် ။ ။ ဒီမှာနေရတာ ပျော်ပါရဲ့လား။

ဘုန်းကြီး ။ ။ ပျော်ပါတယ်။

ဦးကျော် ။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများပါသလား။

ဘုန်းကြီး ။ ။ ဟုတ်ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးငယ်ရွယ်စဉ် သာမဏေ ဘဝ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မဟာသမယချောင်မှာ နေတုန်း ကတည်းက ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စတင်

ပွားများလာခဲ့တယ်။ ခုတော့ ပိုပြီး ရင့်ကျက်လာနေပါတယ်။

ဦးကျော် ။ ။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိကို ဆက်လက်၍ ပွားများ အားထုတ်တော်မူပါ။ ဒီတော့ကြီး တောင်ကြီးတွေပေါ်မှာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ ပွားများသူ မရှိကြပါ။ ဆရာတော်တစ်ပါးသာ ရှိပါတယ်။ တော တောင်အားလုံး သာယာ ကြည်လင်နေပါတယ်။ တောတောင်စောင့်နတ်များရော၊ နတ်ဘီလူးများရော ဝမ်းသာအားရ ဖြစ်ကြရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆရာတော်ကြီးကို အထူးကြည်ညိုချင်ကြပါတယ်။ တောတောင်တွင်း နတ်တွေက ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပရိတ်ရွတ်ဆိုသံကို အမြဲ ကြားနာနေချင်ကြပါတယ်။ ဒီနေရာ၌ အမြဲနေတော်မူပါ။ တပည့်တော်ကို ခွင့်ပြုတော်မူပါလို့ လျှောက်ပြီး-

ထိုနေရာမှ ထွက်ခွာသွားသလို ထင်ရကာ တစ်ခဏချင်း ပျောက်သွားတာကို သတိပြုမိလိုက်တယ်။

ထိုအချိန်၏ နောက်ပိုင်းမှာ “မနာမကျင်စေရဘဲ ပေါင်ရင်းက ဖြတ်၍ လဲကြမယ်၊ နောက်တစ်ခဏချင်း ပကတိပုံမှန်အတိုင်း ဖြစ်သွားမှာပါ” ဆိုသော စကားဆန်းကိုကြားရစဉ် ရုတ်တရက် ဘာဆိုလိုကြောင်း နားမလည်၍ ဘုန်းကြီးက သဘောမတူသောကြောင့် မလဲဖြစ်ကြပါ။ အကယ်၍ လဲဖြစ်ကြလျှင် ဘုန်းကြီး ခုလောက်ဆို ဝိဇ္ဇာခိုရ်ဘုန်းကြီးဘဝ ရောက်သွားရမည်ကို မှန်းဆနေမိတယ်။

ဒါပေမယ့် ဘုန်းကြီး ဆန္ဒမရှိပါ။

“ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပွားများနေပါသလား” မေး၍ “ဟုတ်ပါတယ်၊ ငယ်ရွယ်စဉ် သာမဏေဘဝ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး မဟာသမယချောင်၌ နေစဉ်ကပင် ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စတင်ပွားများလာခဲ့တယ်။ ခုတော့ ပို၍ ရင့်ကျက်လာနေပါတယ်”လို့ ဖြေကြားတဲ့အခါ ဆက်လက် ပွားများနေသွားရန် တိုက်တွန်းသွားပုံကိုပါ

သတိပြု စဉ်းစားရင်း စိတ်ဝင်စားနေမိတယ်။ ဝိဇ္ဇာများဟာ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာကို ကြည်ညိုအားကိုးပြုနေလေ့ရှိကြသောကြောင့် ဖြစ်မယ်။

ထူးတာက အဲဒီအချိန်မှာ ဘုန်းကြီးရဲ့ ကျောင်းသင်ခန်းစာအတွင်း၌ မိုးမလင်းသေး၍ မှောင်နေဆဲဖြစ်တယ်။ သို့သော်လဲ ဝိဇ္ဇာကြီး ဦးကျော်ကို နေ့ခင်းအခါကဲ့သို့ ကောင်းစွာ မြင်နေရတယ်။ တစ်စုံတစ်ရာ မီးထွန်းထားခြင်းလဲ မရှိပါ။ သူပြန်သွားတဲ့နောက် ဘုန်းကြီး ခုတင် ပေါ်ကဆင်းပြီး ကျောင်းအပြင်ထွက်မယ်လုပ်တဲ့အခါ ကျောင်းတံခါး ပေါက်ဟာ ဘုန်းကြီး ညဦးကပိတ်ထားတဲ့အတိုင်း အခြေအနေ မှုန်ရှိနေပုံ တွေ့မြင်ရတယ်။ ဝိဇ္ဇာကြီးဦးကျော် ကျောင်းတံခါးမဖွင့်ရဘဲ ကျောင်းထဲ ဝင်ရောက်လာခြင်းဖြစ်ကြောင်း နားလည်လိုက်ရတယ်။

ဟိမဝန္တာတောတွင်း ဝိဇ္ဇာမိုရ်

အဲသည်နောက် ဒုတိယအကြိမ် ဟိမဝန္တာ ဝိဇ္ဇာမိုရ် ၂-ယောက် ရောက်လာကြတယ်။ နံနက်စောစော အရုဏ်ဦးအချိန်ပင် ဖြစ်ရာ ယခင် ဦးကျော်ကဲ့သို့ ဘုန်းကြီးအိပ်ရာခုတင်နဘေး၌ ရပ်လျက်သား ရောက်နေကြပုံကို တွေ့မြင်ရတယ်။ သူတို့ရဲ့ ရပ်သွင်ပုံသဏ္ဌာန်က ဟိမဝန္တာတောကြီးထဲမှာ နေထိုင်လေ့ရှိကြတဲ့ တောလူနှင့် တထေရာတည်း ပုံဟန်တူကြတယ်။

သူတို့ရဲ့ အရပ်အမောင်း နိမ့်ကြတယ်။ အသားအရောင်နီတယ်။ နူးညံ့သော အသားအရေရှိကြတယ်။ တစ်ယောက်ကို သူရဲ့ လက်မောင်း ကိုင်ဆုပ်ကြည့်လိုက်တယ်။ ကြည်လင်သော မျက်လုံးကလေးများနှင့် ဘုန်းကြီးကို အနီးကပ်ပြီး ကြည့်နေကြပုံဟာ အလွန်ချစ်ခင်မှုကြီးနေတဲ့ ပုံဟန်ပန် ပြကြခြင်းဖြစ်တယ်။ သူတို့ရဲ့ ကိုယ်မှာတော့ အဝတ်မပါကြပါ။ သို့ရာတွင် နူးညံ့တဲ့ အမွေးနုကလေးများ တစ်ကိုယ်လုံး ဖုံးလွှမ်းထားလို့ ဟိရိသတ္တပ္ပ လုံခြုံနေကြတယ်။

သူတို့က ဟိန္ဒူစတန်နီစကားဖြင့် ရင်းနှီးစွာ ပြောဆိုမေးမြေကြတယ်။ “ဘာကိစ္စ လာကြသလဲ”လို့ မေးကြည့်ရာ “ဖူးတွေချင်လို့ပါ”လို့ ဖြေကြတယ်။ တစ်စုံတစ်ရာ ပေးလှူသွားခြင်းမရှိပါ။ ဝိဇ္ဇာ ဦးကျော်ကဲ့သို့ပင်

“ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ပွားများပါသလား” မေးလျှောက်ပြီး ဒီမှာပဲ အမြဲနေထိုင်ရန် လျှောက်ထားကြတယ်။ မတ်တတ်ရပ်ရှိခိုး နှုတ်ဆက်ပြီး ပြန်သွားကြတယ်။ ဝိဇ္ဇာကြီး ဦးကျော် လာရောက်ပြီးနောက် တစ်နှစ်နီးပါးအကြာတွင် လာကြခြင်းဖြစ်တယ်။ သူတို့ လာတွေ့သောနေ့ရက်ကို ဒိုင်ယာရီတွင် ရေးထားပြီး ဖြစ်တယ်။

စစ်ဗိုလ်ဝိဇ္ဇာ

အဲသည်နောက် တတိယအကြိမ် လာသူကတော့ ယခုခေတ် မြန်မာစစ်ဗိုလ်ဝတ်စုံ အပြည့်အစုံ ဝတ်ဆင်ထားပြီး ဗမာစကားပြောသူ ဖြစ်တယ်။ နံနက်စောစော အရုဏ်ဦးအချိန်မှာ ကောင်းကင်မှ ကြိုတင်ပြီး ရဟတ်ယာဉ်သံကြားရလို့ ဘုန်းကြီးကျောင်းပြင်ဘက်ထွက်ကြည့်နေခိုက် ထူးခြားစွာ ကောင်းကင်မှ အထင်အရှား လူကိုယ်ချည်း (ရဟတ်ယာဉ်မပါ) သက်ဆင်း ရောက်လာတာကို တွေ့ရတယ်။ ကျောင်းအပြင် မြေပြင်ပေါ်မှာပဲ မတ်တတ်ရပ်၍ ရှိခိုးပြီး နှုတ်ဆက်တယ်။

“ဆရာတော် ဦးဥတ္တမဆိုတာ အရှင်ဘုရားဟုတ်ပါသလား”လို့ မေးလို့ ဟုတ်ကြောင်းဖြေပြီး “ဘာကိစ္စရှိပါသလဲ”လို့ ဘုန်းကြီးက မေးတော့ “ဖူးတွေ့ချင်လို့ပါ”လို့ လျှောက်တယ်။ “ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းပါသလား၊ ဆက်ပြီးပွားများတော်မူပါ။ ဒီနေရာမှာပဲ အမြဲနေတော် မူပါ”လို့ လျှောက်တယ်။ “ခွင့်ပြုပါ”ဟူ၍ ရှိခိုးရင်း လျှောက်ပြီး ရုတ်ချည်း ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်သွားတယ်။ လာတုန်းက ဟိမဝန္တာ တောကြီးရှိရာ အနောက်မြောက်အရပ်ဆီမှ ပျံလာခဲ့ပြီး၊ ယခု ကောင်းကင်မှ ပြန်သွားတဲ့အခါ အရှေ့တောင်အရပ် (ရန်ကုန်မြို့ရှိရာ)ဆီသို့ ဦးတည်သွားပုံ လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်မိတယ်။ တောတွင်း ဝိဇ္ဇာဓိရံ ၂-ဦးလာကြပြီး နောက်တစ်နှစ်ခန့် ကြာပြီးချိန် ဖြစ်တယ်။

ဝိဇ္ဇာသုံးဦးစလုံးက ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ပွားများဖို့နှင့် ဒီမှာပဲ အမြဲသိတင်း သုံးဖို့ လျှောက်ထားပုံချင်း တူနေတာ တွေ့ရတယ်။

ဝိဇ္ဇာဓိရံများ အကြောင်းကို စကားဦးသန်းပြီး တစ်စွန်းတစ်စ ပြောပြမိရာမှ သိလိုကြောင်း မေးကြသောကြောင့်သာ အတိုချုပ်

အသိပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အကျယ် ပြောဆိုရေးပြရန် ဆန္ဒမရှိပါ။
ဘုန်းကြီး စိတ်ပါဝင်စားခြင်းလဲ မရှိပါ။ ဤမျှ သိကြရလျှင် ကျေနပ်ကြပါ။

ထူးခြားတာကတော့ နတ်ကြီးများလာကြလျှင် ဘုန်းကြီးထံသို့
ညချမ်းအခါ၌သာ ပုံမှန်လာတတ်ကြပြီး၊ ဝိဇ္ဇာများလာကြလျှင်
နံနက်စောစော အရုဏ်ဦးအချိန်၌သာ ပုံမှန် လာလေ့ရှိကြပုံကို သတိပြု
မိတယ်။

ဗြဟ္မဝိဟာရဖြင့် ပျော်နေကြပါ

“ဗြဟ္မဝိဟာရဆိုတာ အထက်ဘုံစံဗြဟ္မာကြီးများကဲ့သို့၊ နေသော
အကျင့်မျိုးလို့ ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်တယ်။ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ၊
ဥပေက္ခာတရား လေးပါးနှင့် ပျော်မွေ့ နေခြင်းသည် ဗြဟ္မာတို့ နေနည်း
ဖြစ်တယ်။ အေးငြိမ်းစွာ နေနည်းလို့ ဆိုလိုတယ်။”

- ၁။ မေတ္တာ - သတ္တဝါတိုင်းကို ဒေါသစိတ်မထား၊ ချစ်ခင်စိတ်နှင့်
နေတယ်။
- ၂။ ကရုဏာ - သတ္တဝါတိုင်းကို မာနစိတ်မထား၊ သနားကြင်နာ
စိတ်နှင့် နေတယ်။
- ၃။ မုဒိတာ - သတ္တဝါတိုင်းကို ငြူစူခြင်း ဣဿာမစ္ဆရိယစိတ်
မထား၊ ဝမ်းမြောက်ကြည်သာသောစိတ်နှင့်
နေတယ်။
- ၄။ ဥပေက္ခာ - သတ္တဝါတိုင်းကို မိမိကိုယ်တိုင်က ဖန်တီးခဲ့ကြသော
ကံအတိုင်းသာ သံသရာ တစ်ခွင်ဝယ် ကျင်လည်၍
ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲခြင်းခံနေကြရသော ကမ္မဿ
ကာ သတ္တဝါတို့ချည်းသာတည်း ဟူ၍ ကမ္မဿ
ကတာဉာဏ်ဖြင့် မျှတစွာ ရှုမြင်ဆင်ခြင်တဲ့ စိတ်နှင့်
နေတယ်။

လိုရင်းအချုပ်ကား သတ္တဝါအားလုံးကို ချစ်ခင်တယ်၊ သတ္တဝါ
အားလုံးကို သနားတယ်၊ သတ္တဝါအားလုံး ချမ်းသာမှုရှိကြတာကို
ဝမ်းမြောက်တယ်၊ သတ္တဝါတွေနှင့်စပ်ပြီး မိမိမှာ လောဘ၊ ဒေါသ

၁၇၄

ဘဝနေနည်း

စသည် မစွန်းငြိစေဘဲ “သတ္တဝါအားလုံး ကိုယ့်ကံနှင့် ကိုယ် အကျိုးပေးသလို ခံ၊စံနေကြရသူတို့ချည်းသာတည်း”ဟူ၍ အမြင်မှန်ရအောင် နေတတ်ကြရပါမယ်။

ဘုန်းကြီးက ဒီ ဗြဟ္မဝိဟာရတရားလေးပါး လက်ကိုင်ထားပြီး နေလာခဲ့တယ်။

ဒါကြောင့် စိတ်ချမ်းသာတယ်၊ စိတ်ချမ်းသာလျှင် ကိုယ်လဲ ချမ်းသာတော့သည်သာလျှင် ဖြစ်တယ်။ အားလုံးသော ဒကာ ဒကာမတွေလဲ သံသရာခရီး သွားကြရာမှာ ဘဝမဆုံးသေးသမျှ တသွားတည်း သွားနေကြရဦးမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဤဗြဟ္မဝိဟာရတရား ၄-ပါး လက်ကိုင် ထားပြီး သွားကြပါလို့ ဘုန်းကြီး တိုက်တွန်းပါတယ်။

☉ စကြဝဠာအနန္တ၌ ရှိကြကုန်သော နတ်၊ လူ၊ သတ္တဝါ အားလုံး ဘေးရန်ကြောင့်ကြ ဆင်းရဲကင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

☉ ကောင်းကျိုး လိုရာဆန္ဒ ပြည့်ဝကြပါစေ။

မေတ္တာအာနိသင် တရားတော် ပြီး၏။

“ပရိတ်ရေတွေ ပွက်ကျတာ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင်
တွေ့ရဖူးတယ်။ သောက်သုံးကြလို့ မြေဆိပ်ပြေတယ်၊
ကင်ဆာပျောက်တယ်၊ အိမ်မီးကွင်းတယ် စသည်ဖြင့်
ပြောနေကြတယ်”

ပရိတ်စွမ်းအား

၃။ ပရိတ်စွမ်းအား

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားအပ်သော တရားတော်များတွင် ပရိတ်တရားတော်ဆိုတာ ပါဝင်တယ်။

‘ပရိတ္တ’ ဆိုတာ အရံအတား၊ အကာအကွယ်လို့ ဆိုခြင်း ဖြစ်တယ်။ လယ်ယာခြံမြေပေါ်မှာ စိုက်ပျိုးခင်းများကို ကျွဲနွား စသည်တို့ ဝင်ရောက်မဖျက်ဆီးနိုင်အောင် စည်းစောင်ရန်း တားဆီး ကာကွယ်သကဲ့သို့ ဖြစ်တယ်။

ပရိတ်ရွတ်ဆိုခြင်း အလုပ်

မြတ်စွာဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က တပည့်ရဟန်းသံဃာတော် များကို အခြေအနေအရ တွေ့ကြုံကြရတဲ့ အကြောင်းအား လျော်စွာ ရွတ်ဆိုပေးကြရန် မြတ်စွာဘုရားရှင်က မေတ္တသုတ် ခန္ဓ သုတ် စသော ပရိတ်များကို သင်ပြ ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ရဟန်း သာမဏေများ ပရိတ်သုတ္တန်များကို အာဂုံဆောင်ပြီး အစဉ်တစိုက် ရွတ်ဆို ပေးကြမြဲ ဖြစ်တယ်။

ရွတ်သင့် ရွတ်ထိုက်တဲ့ အခါအခွင့်ကြုံလို့ ရွတ်ဆိုပေးကြရာမှာ ဘုရားဟောစစ်မှန်သော ပရိတ်ဂါထာများနှင့် အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့၏ မွမ်းမံချက် ဂါထာ စုဏ္ဍိယ ပရိတ်တော်များကိုသာ ရွတ်ဆိုကြတယ်။ ပရိတ်အမည်ပေးထားသော အခြားကျမ်းတို့မှ လာတဲ့ သုတ်တို့ ပရိတ်တို့ကို ရွတ်ဆိုလေ့ မရှိကြပါဘူး။

ဘုရားဟောစစ်စစ်ဖြစ်ဖို့လိုတယ်

ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်ကလေးတစ်ခု ပြောရ ဦးမယ်။ တခါက ကျောင်းဆရာမကြီးတယောက်က ဘုန်းကြီးကို လျှောက်ဖူးတယ်။

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၇၇

“ဆရာတော်ရား၊ ပဋ္ဌာန်းရွတ်တဲ့အတွက် သူတစ်ဖက်သား ထိခိုက်တယ်လို့ ပြောကြတယ်၊ ဟုတ်ပါသလား ဘုရား”တဲ့။

“မဟုတ်ပေဘူး ဒကာမကြီး၊ ပဋ္ဌာန်းရွတ်လို့ သူတစ်ဖက်သား ထိခိုက်တယ်ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ နေဦး၊ ဒကာမကြီး ပဋ္ဌာန်းနှင့် ပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ်အပြင် တခြား ဘာတွေ ရွတ်သေးသလဲ”မေးတော့- ပရိမိတ္တဇာလသုတ်တို့၊ ဆဒိသာပါလ သုတ်၊ ဓာရဏပရိတ်၊ စက်ပရိတ် နဲ့လို့ပဲ၊ ဒါတွေလဲ ရွတ်တယ်...တဲ့။

“အဲ-ဟုတ်ပဲ၊ ဒကာမကြီး ဒီပရိတ်တွေက ဘုရားဟော မဟုတ်ဘူး၊ မကောင်းဘူးတော့ မဟုတ်ဘူး၊ ကောင်းပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘုရားဟောစစ်စစ်ဖြစ်တဲ့ ရိုးရိုးပရိတ်ကြီး ၁၁-သုတ်သာ ရွတ်သင့်တယ်၊ ဒါကတော့ ကိုယ်လဲ ဘေးရန်ကင်း၊ သူလဲ ဘေးရန်ကင်းတယ်၊ ချမ်းသာရာရစေနိုင်တယ်”

ပရိတ်ရွတ်ဆိုခြင်း၏ အကျိုး

အဆိုပါ စစ်မှန်တဲ့ ဘုရားဟော ပရိတ်တရားတော်ကိုသာ ဌာန်ကရိုက်ကျကျ ရွတ်ဆိုပေးကြလို့ ပရိတ်တရားတော်ကို ယုံကြည် လေးစားစွာ နာယူကြတဲ့အခါ လူတို့ရဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာအတွင်းမှာ ဖြစ်ပေါ်နေဆဲ ရောဂါအနာဆိုးများ ပျောက်ကင်း ချမ်းသာရာ ရကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

ရှေးအခါက အိန္ဒိယနိုင်ငံ အတွင်း ဝေသာလီ ပြည်မှာ အနာရောဂါဘေး၊ ဘီလူးဘေး၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေး ခေါ်တဲ့ ဘေးကြီးသုံးမျိုး တစ်ပြိုင်တည်း ဆိုက်ရောက်နေချိန်မှာ မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ရတနသုတ်ပရိတ်တော်ကို အရှင်အာနန္ဒာအား သင်ကြား ပေးပြီး ရွတ်ဆိုစေခဲ့တယ်။

အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်ကလဲ ဝေသာလီပြည်ရဲ့ တံတိုင်း သုံးထပ်အကြားမှာ ရတနသုတ်ပရိတ်တော်ကို ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး မရပ်မနား

ရွတ်ဆိုပေးတော်မူတဲ့အတွက် ဘေးအန္တရာယ်က လွတ်ကင်းခဲ့ကြရတယ်။
အဲဒီအခါက ဘေးကြီး သုံးမျိုး တစ်ပြိုင်တည်း လွတ်ကင်းသွားခဲ့ကြောင်း
လက်တွေ့ ကြုံခဲ့ကြရဖူးပါတယ်။

သဘာဝအန္တရာယ်တားနိုင်

မျက်မှောက်ခေတ်မှာ သဘာဝ အန္တရာယ်လို့ ပြောဆိုနေကြတဲ့
ဘေးကြီးများရှိနေကြတယ်။ မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း ဘေး၊ ရေလွှမ်းခြင်း
ဘေး၊ လေပြင်းမုန်တိုင်း ကျရောက်ခြင်း ဘေး၊ မီးလောင်ခြင်း ဘေးဆိုတဲ့
အန္တရာယ်များကိုလဲ ပရိတ်တရားတော်ဖြင့် တားဆီးကာကွယ်နိုင်တယ်။
ဒီလို စွမ်းအားရှိကြလို့လဲ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရဟန်းသံဃာတော်များဟာ
အခါအားလျော်စွာ နှစ်စဉ် ပုံမှန် ပရိတ်ရွတ်ဆိုပြီး တားဆီးကာကွယ်နေကြမြဲ
ဖြစ်တယ်။

ပရိတ်ဓမ္မစက်တော်တွေ မည်မျှ အစွမ်းထက်သည် ဆိုသော်ငြားလဲ
သတ္တဝါတွေဘက်ကလဲ ကိုယ်စီ ကံကောင်းတွေ ထူထောင် ကြဖို့
လိုသေးတယ်။ ‘ကံ မခိုင် သံတိုင် အိမ်ဆောက်တော့၊ ကံမှောင်လျှင်
ကျိုး’ ဆိုတာလို သတ္တဝါတွေဘက်က ကံအားနည်းနေလျှင် ထိရောက်မှု
နည်းတယ်။

အဆိုပါ အန္တရာယ်တွေထဲမှာ မြို့ရွာ အိုးအိမ်များ မီးလောင်ခြင်း
ဘေးမှ လွတ်ကင်းစေဖို့အတွက် ဆောင်ရွက်ချက် အများပါဝင်တယ်။
ဘုန်းကြီး ပရိတ်ရွတ်ပေးခဲ့ရဖူးတဲ့ မြို့ရွာ အိမ်ခြေ များစွာ ရှိတယ်။
အားလုံး အောင်မြင်တယ်ဆိုရမယ်။ ဘုန်းကြီး ပရိတ်ရွတ်ပေးခဲ့တဲ့အိမ်များ
မီးလောင်ဖူးခြင်း မရှိပါဘူး။

မြို့နယ်ရပ်ကွက်နှင့် ရွာလုံးခြုံ မြို့လုံးခြုံပြီး ပရိတ်ရွတ်ဆိုပေးခဲ့ရာ
စိတ်ချရလောက်အောင် အားလုံးပဲအောင်မြင်ကြောင်းသိရတယ်။ တစ်ရွာလုံး
မီးဘေးကင်းလွတ်ကြသောရွာတွေ အတော်များကြပြီး တစ်မြို့လုံး မီးဘေး
ကင်းလွတ်ကြရတဲ့ မြို့ငယ်အများနှင့် မြို့ကြီးတွေ အတော်များခဲ့ပါပြီ။

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၇၉

မန္တလေးတိုင်းအတွင်းက မိတ္ထီလာမြို့၊ မကွေးတိုင်းအတွင်းက ရေနံချောင်းမြို့နှင့် မကွေးမြို့၊ မြေထဲမြို့၊ ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်းက ငပုတောမြို့၊ သောင်ကြီးရွာ၊ ပက်တန်းရွာ၊ အုတ်သျှစ်ပင်ရွာ၊ ကန်ဇင်းကြီးရွာ။ မွန်ပြည်နယ်ထဲက ဆိုရင်လဲ သထုံမြို့၊ မော်လမြိုင်မြို့၊ မုဒုံမြို့။ ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့။ တနင်္သာရီတိုင်းအတွင်း ထားဝယ်မြို့၊ မြိတ်မြို့တို့ ပါဝင်ကြတယ်။

မြို့တော်ရန်ကုန် မီးဘေးအန္တရာယ် ပရိတ်တော်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်း

ဒီနှစ် အထူးခြားဆုံးက မြို့တော်ရန်ကုန်မှာ မီးလောင်ခြင်းဘေးမှ လုံးဝလွတ်ကင်းအောင် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ အခြေအနေ ပေးလာတယ်။

မြန်မာပြည်ရဲ့ မြို့တော်ကြီးဖြစ်တဲ့ ရန်ကုန်မြို့သို့ ဘုန်းကြီးရောက်ရှိလာတဲ့ (၃-၂-၈၈) ၁၃၄၉-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၁)ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ကစပြီး မြို့တော်ကြီးခြံက မေတ္တာဖြန့်ပြီး မီးမလောင်စေရန် မိမိ၏ ကရုဏာ ခေတနာဖြင့် စွမ်းအားရှိသလောက် ပရိတ်တရားတော်ကို ရွတ်ဖတ်ပေးနေပါတယ်။

နှစ်စဉ် ရန်ကုန်မြို့တော် ရပ်ကွက်အတော်များများ မီးဘေးဒုက္ခ ကြုံဖူးကြတော့ ကြောက်နေကြရတယ်။

မီးဘေး ကင်းလွတ်စေချင်ကြလို့ ရပ်ကွက်အလိုက် စုပေါင်းပြီး ပရိတ်နာပွဲတွေ ပြုလုပ်ကြတယ်။ ဘုန်းကြီးကို ပင့်ဖိတ်ပြီး ပရိတ်ရွတ်ပေးရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားကြတယ်။ လျှောက်ထားကြတဲ့ ရပ်ကွက်တိုင်းသို့ သွားရောက်ပြီး ရွတ်ဆိုပေးပါတယ်။ ပုဂ္ဂလိက မီးကင်းလိုကြသော အိမ်အသီးသီးကိုလဲ အချိန်ရသမျှ မြို့တွင်းနေရာ တော်တော်များများ၊ ရပ်ကွက် တော်တော်များများ လိုက်ပြီး ရွတ်ဆိုပေးခဲ့ပါတယ်။ နံနက်ပိုင်း နေ့ပိုင်း ညနေပိုင်းနှင့် ညအချိန်ပိုင်းပါ အနားမရှိ ကြိုးစားပြီး

ရွတ်ဆိုဆောင်ရွက်ပေးခဲ့လို့ ရှေးကနဲ့ စာရင် အများကြီး လျော့ပါးလာတယ်။ ပရိတ်စည်းအတွင်းမှာ လုံးဝ အန္တရာယ်ကင်းကြတယ်။ ဒီနှစ် မြို့တော်ရန်ကုန်မှာ မီးသတ်ကားခေါင်းလောင်းသံတောင် မကြားရသလောက်ပဲလို့ လျှောက်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ရပ်ကွက်အချို့ လိုနေသေးတယ်။ ခြုံနိုင်သလောက်တော့ ခြုံခဲ့ပါတယ်။

မီးသတ်မျှော်စင်ကြီးပေါ်က ပရိတ်ရွတ်ပွဲ

အထူးခြားဆုံးမှာ ဆက်သွယ်ရေးအရာရှိ (စာတိုက်နှင့် ကြေးနန်းသင်တန်း) ကျောင်းအုပ်ကြီး ဦးတင်ရွှေရဲ့ အကြံပေးလျှောက်ထားချက်အရ တစ်နေရာတည်းက တစ်မြို့လုံး မီးလောင်ခြင်းဘေးမှ ကင်းလွတ်သွားစေရန် ရန်ကုန်မြို့၊ ဆူးလေစေတီတော်အနီး ဗဟို မီးသတ်ဌာန မျှော်စင်ကြီးအပေါ်ထပ်သို့ တက်ပြီး ပရိတ်ရွတ်ပေးဖို့ တောင်းပန်လျှောက်ထားကြတယ်။ လျှောက်ထားသူနှင့်အတူ မီးသတ်ဌာန တာဝန်ခံ ဦးဆန်းမောင်တို့ ကိုယ်တိုင် မျှော်စင်ကြီးပေါ် ဘုန်းကြီးကို ပင့်ဆောင်တယ်။ လူအများစုဝေးထိုင်ကြပြီး ငါးပါးသီလခံယူကာ ပရိတ်နာကြတယ်။ ဘုန်းကြီးက အဆိုပါတိုက်ကြီးပေါ်တက်ပြီး (၅)ကြိမ် တိုင်တိုင် ပရိတ်တရား သုတ္တန်များကို ရွတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

လူတို့အား ဒုက္ခပေးသော မီးဘေးကြီး

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နှစ်စဉ် မီးလောင်မှု အကြိမ်ကြိမ် ကြုံတွေ့ကြရတယ်။ မီးလောင်လို့ ရပ်ကွက်ပေါင်း များစွာ၊ ရွာကြီး ရွာငယ်ပေါင်းများစွာ၊ မြို့ငယ်အများနှင့် ရန်ကုန် မန္တလေးကဲ့သို့ မြို့ကြီးအများပစ္စည်းနှင့် အိုးအိမ်တွေ ဆုံးရှုံးကြရတယ်။ မီးဘေးကြောင့် လူပေါင်းများစွာ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ကိုယ်ပင်ပန်းခြင်း ဖြစ်ကြရတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ မီးလောင်ခြင်း ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုမျှကို ပိုင်နိုင်စွာ တားဆီးနိုင်ကြလျှင် အထူးဝမ်းမြောက်ကြရပါမယ်။ တိုင်းသူပြည်သား လူအများ ယခုလောက် ဆင်းရဲခြင်းကြုံကြရမယ်မဟုတ်ပါ။

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၈၁

ထိုအခြေကောင်းမျိုး ဖြစ်စေချင်တယ်။ ရောက်လာစေချင်တယ်။ ဖြစ်လာစေချင်သောကြောင့်လဲ မိမိ တစ်ကိုယ်ရေ စွမ်းနိုင်သမျှဖြင့် ကြိုးစားဆောင်ရွက်ပေးနေပါတယ်။

ညီမျှသော စေတနာထားပြီး

ဘုန်းကြီးရဲ့ ပရိတ် အာဏာစက်တော် တန်ခိုးအစွမ်းကို တစ်ဆင့်စကား လူအတော်များများ ကြားသိကြပြီဆိုတယ်။ ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာ ပရိတ်မေတ္တာ အာဏာစက်အစွမ်းကြောင့် မီးဘေးမကြုံရတာကို မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ မြင်ကြရလျှင်၊ ကြားသိကြရလျှင် အခြားသော မြို့ကြီးမြို့ငယ်တွေနှင့် ရွာကြီး ရွာငယ်တွေကလဲ မီးဘေးဒုက္ခမှ ကင်းလွတ်ချင်ကြလိမ့်မယ်၊ ရန်ကုန်မြို့ကို နမူနာထားပြီး နည်းယူပြီး ဘုန်းကြီးထံ လာရောက်၍ အကူအညီတောင်းကြပါလိမ့်မယ်၊ တောင်းပန်ကြလိမ့်မယ်လို့ သိမြင်ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးက လူအများကို ချစ်ခင်သနားနေပါတယ်။ ဘယ်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကိုမျှ မီးဘေးဒုက္ခ မကြုံတွေ့စေလိုပါ။ လူအများကို သနားသောကြောင့် မိမိတတ်နိုင်သမျှဖြင့် ဝန်မလေးပါ။ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်း အများသိကြပါတယ်။ မြို့တိုင်းရွာတိုင်းကိုပင် မီးဘေးဒုက္ခဆိုးမှ လွတ်ကင်းစေလိုပါတယ်။

အချို့လွတ်ကင်းကြပါပြီ

ယခုလက်ရှိဆောင်ရွက်ပြီးခဲ့သမျှ လက်လှမ်းမှီရာကို လက်တွေ့အနေဖြင့် တကယ်ထိရောက်ခြင်း ရှိမရှိ အကဲခတ်ကြည့်နေဆဲ ဖြစ်တယ်။ တစ်လခန့် ကြာသည့်တိုင်အောင် ရန်ကုန်မြို့ကြီး ပတ်ဝန်းကျင် အားလုံး ပရိတ်ရွတ်ပေးခဲ့သမျှ နေရာဒေသတိုင်းမှာ မီးဘေးသင့်ခြင်းမှ ကင်းလွတ်ကြတယ်။ လုံးဝ စိတ်ချရလောက်အောင် အခြေအနေကောင်းနေပြီ ဖြစ်ကြောင်း ကြည့်ရှုလေ့လာသူများ လျှောက်ထားချက်အရ သိရလို့ ဝမ်းမြောက်ရတယ်။ ဤဝမ်းမြောက်ခြင်းဟာ ပစ္စည်းရလို့ ဝမ်းသာခြင်း

မျိုးနှင့် မတူပါ။ ဝမ်းမြောက်ပြီး ကြည်နူးအားရမဆုံးပါ။ ကျေနပ်မဆုံး ဖြစ်မိပါတယ်။

ဤနည်းတူပင် ဘုန်းကြီးရဲ့ သက်တမ်းရှည်သမျှကာလပတ်လုံး ရှေ့အနာဂတ်ကာလ အတွက်ကိုလဲ လူလောကကြီးတစ်ခုလုံးပင် မိမိ ရောက်ရာဒေသတိုင်း မီးလောင်ခြင်း ဘေးဆိုးကြီးမှ လုံးဝကင်းလွတ် သွားစေရန် အထက်ပါနည်းအတိုင်း ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ ခရီး ဆက်သွားနေရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသလို လူအများ ချမ်းသာရေးအတွက် မြို့ရွာအများမှာ ဆောင်ရွက်ပေးရတာကို ပင်ပန်းတယ်လို့ မယူဆပါ။ လိုအပ်သည့်တစ်ခု ပြည့်ဝသွားသကဲ့သို့ ကျေနပ်မှု ပျော်ရွှင်နှစ်သိမ့်မှု ခံစားရပါတယ်။

မီးဖွားရာမှာလဲ ဘုန်းကြီးပါရ

အမှန်အတိုင်းပြောရရင် အရင်ကတော့ ဘုန်းကြီးပရိတ်က အစွမ်းထက်ကြောင်း ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် သတိမပြုမိပါဘူး။ အသက် ၂၀-လောက်ကစပြီး တော်ကလျောက် စိတ်ရင်းစေတနာနဲ့ ဝါသနာ အရ ရွတ်လာခဲ့တာပဲ။ တောကြီးတောင်ကြီးထဲမှာ နေရတာဆိုတော့ အားကိုး လက်နက်တစ်ခုဆိုလဲ မလွဲဘူးပေါ့။ အဲ-ခုတော့ ပရိတ်ဘုန်းကြီး ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်လာပုံ ပြောရဦးမယ်။

တစ်ခါက ချင်းတောင်ပေါ်မှာ ချင်းရွာတစ်ရွာရဲ့ ရွာအပြင်ဘက်က တဲကျောင်း တစ်ကျောင်းမှာ နေတယ်။ တစ်ရက်တော့ ဒကာမ တစ်ယောက် မီးဖွားနိုင်လို့ ဘုန်းကြီးဆီ သူ့ဒကာက ဆေးလာတောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ဆေးဆရာမဟုတ်ပါဘူး။ ဆေးလဲ မကုဘူး။ ဒါပေမယ့် လူတွေက ဘုန်းကြီးဆိုရင် ဘာမဆို အားကိုးရတယ်လို့ ယူဆထားဟန် တူပါတယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ကလဲ ခများများ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဗိုက်ပျိုးရေးကပါ မကျန် တန်သလောက် နားလည်အောင် လေ့လာ ထားပြီး ကူညီ ဟောပြောပေးရတယ်။

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၈၃

“သခင်ကြီး၊ ကလေးက ကန့်လန့်ခံနေလို့ ကျုပ်မိန်းမ မီးမဖွား နိုင်တာ သုံးရက်တောင်ရှိပြီ။ ဆေးခန်းကရော၊ လက်သည်ကရော မတတ်နိုင်ကြတော့ဘူး။ အိမ်လိုက်ပြီး ကြည့်ပါဦး” ဆိုပြီး အားကိုးတကြီး ခေါ်တာနဲ့ ဘုန်းကြီးလိုက်သွားတယ်။ ဒါပေမယ့် အိမ်ထဲမလိုက်ဘူး။ အိမ်အပြင်က သစ်ပင်တန်းမှာပဲ ခနဲခဲတယ်။

“ကဲ-မင်း ရေတစ်ခွက်ယူပြီး မြန်မြန်လာခဲ” လို့ ပြောပြီး ဘုန်းကြီးက စောင့်နေတယ်။ ရေခွက်ကိုင်ပြီး ဘုန်းကြီးက မေတ္တာသုတ်ပရိတ်ကို ပထမဆုံးရွတ်တယ်။ ပြီးတော့မှ အင်္ဂုလိမာလသုတ်ကို ၇-ခေါက်ရွတ်ပြီး ပေးလိုက်တယ်။ ‘ဒီဆေးကို ယုံယုံကြည်ကြည်သောက်’ လို့ပြော။ ပြီးတော့ ‘ဒီရေခွက်ကို ကြိုးတန်း အဝတ်တန်းအောက်က ယူမသွားနဲ့’ လို့လဲ မှာရသေးတယ်။ ပရိတ်ရေယူတဲ့သူများ ဒါလဲ သတိထားရမယ်။ ပြီးတော့ ဘုရားစင်မှာ ထားခိုင်းတယ်။

အဲ-အဲသည် ဒကာမ မကြာခင်ပဲ မီးဖွားနိုင်လို့ ဘုန်းကြီးကို ကျေးဇူးတင်မဆုံးကြဘူးပေါ့။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ဘုန်းကြီးလဲ ချင်းမတွေ မီးဖွားမယ်လုပ်တိုင်း ရွတ်လိုက်ရတဲ့ အင်္ဂုလိမာလသုတ်၊ မပြောပါနဲ့တော့။ ဟို-အဝေးကြီး ရွာတွေကတောင် လာတောင်းကြရှာတယ်။ ဘုန်းကြီး ဆိုတာ ကိုယ်တတ်နိုင်တဲ့ဘက်က သတ္တဝါတွေကို ကူညီရမှာကိုး။

အဲဒီအချိန်က စပြီး ကိုယ့်ပရိတ်အစွမ်းကို တစ်စ တစ်စ သိလာတယ်။ မေတ္တာ ကရုဏာကြီးကြီး စေတနာပါပါ လုပ်ရင် ဘာလို့ မပြစ်ရမှာလဲ။

ရှေးကလဲရှိတယ်၊ ခုလဲရှိတယ်

ဘုန်းကြီး တရားပွဲဆိုရင် ဦးပဉ္စင်းများက ရှေ့ဆုံးက နေရာယူကြတယ်။ “ဦးပဉ္စင်းတို့ မှတ်ထားကြ။ သတ္တဝါတွေကို သနားကြပါ။” ဒါနဲ့ စကားစပ်လို့ ပြောရဦးမယ်။ ဒီမြန်မာပြည်မှာ ရှေးအခါကလဲ ပရိတ်မေတ္တာနဲ့ သတ္တဝါတွေ ကယ်တင်တဲ့ အစဉ်အလာတွေရှိခဲ့ဖူးတယ်။

ပရိတ်ရေပွက်တဲ့ ဆရာတော်တွေ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ဘုန်းကြီး သတိထား မိသလောက်-

လယ်တီဆရာတော်၊ ညောင်လွန်တောရ ဆရာတော်၊ ဟို-
ဝံသာနုခေတ်က ဘေးမဲ့ဆရာတော် တို့ ရောဂါဘေးကြီးတွေ ဖြစ်ရင်လဲ
ပရိတ်မေတ္တာနဲ့ ချမ်းသာအောင် လုပ်ပေးတယ်။ မိုးခေါင်ရင်လဲ မိုးရွာ
ပေးတယ်။ ဒါ-အထင်အရှားပဲ။ နောက် ဒကာတွေပြောလို့ သိရတာက-
ဟင်္သာတနယ်က လိန်ကုန်းဆရာတော် ဦးမာယိန္ဒ၊ နောက်- ဘယ်အရပ်မှာ
သီတင်းသုံးသလဲ မသိဘူး၊ လှော်ကားဆရာတော် ဆိုတာလဲ ပရိတ်
ရွတ်ရင် ပွက်ကျတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ခုခေတ်မှာတော့ နှစ်ပါးရှိတယ်လို့ ပြောကြတယ်။ မြင်းခြံနယ်က
ကန့် ဆရာတော် ဦးပညိန္ဒ၊ ဘစ်ပါးကတော့ ဘုန်းကြီးလို့ ပြောကြတယ်။
ပရိတ်ရေပွက်တယ်ဆိုလို့ မန္တလေးက ဒကာတွေ တစ်နှစ်က သင်္ကြန်
တွင်းမှာ ပင့်ပြီး နှစ်ဆန်းတစ်ရက်နေ့မှာ ပရိတ်ရွတ်ပွဲလုပ်ကြတယ်။
ကြားတဲ့အတိုင်း ပရိတ်ရေတွေ ဆူပွက်ကျသတဲ့။ ဘယ်အကျိုးတွေ
ဖြစ်တယ်ဆိုတာတော့ မသိရဘူး။ ဒါ-ဒီက ဦးပဉ္စင်းများ နည်းယူကြဖို့
ပြောရခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဘာမဆို လုပ်ရင် ဖြစ်တယ်။

မိုးခေါင်တော့လဲ မိုးပရိတ်ရွတ်ရ

ပြောဦးမယ်။ ဘုန်းကြီးတို့ ချင်းတောင်ဖလမ်းမှာ ဖ-ဆ-ပ-လ
ခေတ်တုန်းက တပေါင်းလကစပြီး မိုးရွာတယ်။ တစ်နှစ်ကများ ဒုတိယ
ဝါဆိုလအထိ မိုးတစ်ပေါက်မှ မကျသေးဘူး။ ပြောင်းဖူးစေတွေ အကြိမ်
ကြိမ်စိုက်ကြ၊ မျိုးဆုံးတာပဲ အဖတ်တင်တယ်။ သနားစရာပဲ။ ဒီတော့
ချင်းတွေက သူတို့ ရိုးရာထုံးစံအတိုင်း မိုးရွာအောင် မိုးနတ်-ပသပွဲ
လုပ်ကြမယ်လို့ ဆိုပြီး ဝန်ထောက်ကြီး ဦးဖိုးသင်းက ဘုန်းကြီးဆီ
လာသတင်းပေးတယ်။

ချင်းတွေ ယဇ်နတ်ပွဲက ဘယ်လိုလုပ်သလဲဆိုတော့ နွားနောက်ကြီး တစ်ကောင်ကို သတ်ပြီး ဆိုင်ရာ နတ်သစ်ပင်အောက်မှာ သွေးတွေနဲ့ ဖျန်းပက်ကြသတဲ့။ သတ္တဝါတွေ စွဲမိစွဲရာ၊ သနားစရာကောင်းလိုက်လေ။ ဒါနဲ့ ဦးဖိုးသင်းကို အပြောခိုင်းရတယ်။ ၇-ရက်လောက် ဆိုင်းခိုင်းထား ရတယ်။ သတ်တာ ဖြတ်တာတွေလဲ ဘုန်းကြီးက မကြားရက်ဘူး။ ဒါပေမယ့် မိုးက ခေါင်လွန်းတော့ လူတွေလဲ ကိုယ်ရော စိတ်ရော ဆင်းရဲပြီး နွားနောက်ကြီးကို သတ်ဖို့ တက်ကဲလုပ်နေကြတယ်။ ဒီတော့ ဘုန်းကြီးက အေး...မင်းတို့သတ်ရင် ငါ ဒီမှာ မနေတော့ဘူးဆိုပြီး ထွက်ခွာသွားဖို့ ဟန်ပြင်တော့မှ ဘုန်းကြီးလက်ဆွဲပြီး မသတ်တော့ပါဘူး လုပ်ကြတယ်။ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီးက မိုးနတ်သား၊ လေနတ်သားက အစ တောစောင့်နတ်၊ တောင်စောင့်နတ်တွေ၊ မိုးခေါင်ရေရှားလို့ ဒုက္ခရောက် နေတဲ့ လူတွေ...အားလုံး မေတ္တာပို့တယ်။ ပြီးတော့ စရိယာ ပိဋက ပါဠိတော်မှာ လာတဲ့ မိုးပရိတ် (ငါးရဲ့မင်းပရိတ်)ကို ၇-ခေါက် သုံးရက် ဆက်ပြီး ရွတ်တာ နေပူကျကျကြီးထဲမှာ မိုးပေါက်ကြီးတွေ ရွာချလိုက် တယ်။ ၃-ရက် ဆက်တိုက်ပဲ။

ဘုန်းကြီးက မိုးကိုလဲ မိုးခါနွေခါမရွေး ရွာအောင် လုပ်ပေးလို့ ရတယ်။ ဟို-မိတ္ထီလာ မြင်းခြံနယ်မှာ မိုးခေါင်လွန်းလို့ တချို့ ဘုန်းကြီး များက စာလှမ်းရေးကြတယ်။ မီးလောင်လဲ ဘုန်းကြီးဆိပ် စာရေး နေကြတာ။ သူတို့ကတော့ ဘာလုပ်နေကြလဲမသိ။ ဘုန်းကြီးက မတွက် ကပ်ပါဘူး။ တောင်ပေါ်ကပဲ မှန်းပြီး ပရိတ်ရွတ်ပေးနေတယ်။ နောက်- ရေဒီယိုက သုံးရက်ဆက်တိုက် မိုးရွာကြောင်း သတင်းကြားရတယ်။

အဲ-ရယ်စရာပြောရဦးမယ်။ တစ်နှစ်ဟာများ ချင်းတောင်မှာ သုံးလေးလ မိုးတွေဆက်တိုက်ရွာနေလို့ တောင်ယာသမားတွေ ဘာမှ မစိုက်ပျိုးနိုင်ရှာကြဘူး။ အားလုံး စိတ်ညစ်နေကြတယ်။ ဒီတော့ ချင်း တွေက ဘာပြောတယ်မှတ်လဲ။ “ဒါ-သခင်ကြီးလုပ်တာနေမှာပဲ”ဆိုပြီး ချင်းဒကာ တချို့ ကျောင်းလာပြီး “သခင်ကြီးရယ်၊ သခင်ကြီး မိုးတွေ ရပ်ပေးပါဦး”တဲ့။

ချင်းလူမျိုးများ အင်မတန် ရိုးသားကြတယ်။ သနားစရာလဲ ကောင်းတယ်။ ခုတော့ ဘုန်းကြီးကို ချင်းတွေတင်မကဘူး၊ မြေပြန့်က လူတွေကပါ 'ပရိတ်အိုး ဝေကျတယ် ဘာညာ ပြောကြ'လို့ ဘုန်းကြီးမှာ ရောက်လေရာ ရွတ်လိုက်ရတဲ့ ပရိတ်၊ ဖတ်ဖတ်ကို မောရော။

ပရိတ်ရေပွက်တာ ကိုယ်တွေ့

ပရိတ်ရေ ပွက်တယ်၊ ပရိတ်အိုး ဝေတယ်-ဆိုတဲ့ စကားနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဘုန်းကြီး အစက မသိပါဘူး။ လူတွေ ပြောကြတာ လိုက်ပြောရတာပဲ။ တစ်ခါတော့ ဘုန်းကြီး မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့ တွေ့ရဖူးတာရှိတယ်။

နေဖြူမြို့ ဘုန်းကြီး ရောက်သွားတော့ မြို့တစ်ဖက်ကမ်းမှာ ပက်တန်းရွာဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီမှာ ကျောင်းထိုင်တဲ့ ဆရာတော်က ဘုန်းကြီးနဲ့ စာသင်ဖက်။ အမရပူရ တူးမောင်းတိုက် မင်္ဂလာတိုက်မှာ ရော၊ မုံရွာလယ်တီတိုက်မှာရော အတူတူပဲ။ အသက်အရွယ်လဲ ဘုန်းကြီး လို ၇၀-ကျော် ၈၀-နီးပါ။ အဲဒီရွာမှာ တစ်ရွာလုံး ဝမ်းရောဂါဖြစ်နေလို့ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်က ပရိတ်ရွတ်ပေးခဲ့ပါဦးဆိုတာနဲ့ ဘုန်းကြီး ရွတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

အချိန်ကျတော့ ပရိတ်ပန်းအိုး ပရိတ်ရေအိုးတွေ ပုလင်းတွေ ဘုန်းကြီး တရားဟောတဲ့ရှေ့က စားပွဲပေါ်မှာ စုပြီး တင်ထားကြတယ်။ ပရိတ်ရွတ်ပြီး တရားဟောနေတုန်း ပရိသတ်က လှုပ်လှုပ်ရှားရှားဖြစ်လို့ ကြည့်လိုက်တော့ စားပွဲပေါ်က အိုးတွေဝေကျပြီး စားပွဲခုံအောက် စီးကျတာ အိုးတွေခွက်တွေနှင့်ခံကြ။ စီးကျတဲ့ရေတွေ မျက်စိကွင်းလိုကွင်း၊ ခံတွင်းထဲ ထည့်လိုထည့်၊ ဗိုက်လူးလိုလူး။ ပရိတ်ရေတွေ နှမြောကြလို့ပေါ့လေ။

ဒါနဲ့ ပြန်ခါနီးလဲ ရွတ်ပေးခဲ့ပါဦးဆိုလို့ နှုတ်ဆက်ပွဲ ရွတ်ခဲ့ရ သေးတယ်။ ရောဂါ ရှင်းရှင်းပျောက်တဲ့လူ ပျောက်၊ သက်သာတဲ့လူက သက်သာဆိုတော့ ဘုန်းကြီး ပရိတ်ရေ ဈေးကောင်းနေတာပေါ့လေ။

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၈၇

အဲ-တစ်ခု ထူးခြားတာပြောရဦးမယ်။ အဲဒီ ပရိတ်ရွတ်တဲ့နေ့မှာ လယ် သမားတစ်ယောက်က စပါးရိတ်သွားရာကအပြန် “ငါတော့ ပရိတ်ရေ ရတော့မှာ မဟုတ်ဘူး” ဆိုပြီး ကျောင်းကို အပြေးအလွှား လိုက်လာတယ်။

ကျောင်းရောက်တော့ နောက်ကျနေလို့ အိုးတွေ ပုလင်းတွေလဲ မရှိဘူး။ သူများတွေ ယူလို့ကုန်ပြီ။ ဒါနဲ့ ကြာနေရော့မယ်လေဆိုပြီး ရေအိုးကြီးထဲက ဒန်ဖလားကြီးနဲ့ပဲ ရေခပ်ပြီး တရားဟောနေတဲ့နေရာ ရောက်လာတယ်။ ဒီရောက်တော့လဲ သူ့ဖလားကြီး ထားစရာနေရာက မရှိပြန်ဘူး။ သူလဲ နေရာမရ။ ကဲ-မထူးပါဘူးလေဆိုပြီး အဲဒီဒကာက နည်းနည်းလူချောင်ဘဲ ဘုန်းကြီးတရားဟောပလ္လင်နားတိုးပြီး ဝင်လာ တယ်။ သူ့ရေခွက်ကြီးကိုလဲ ရှေ့မှာချပြီး ပရိတ်နာနေတယ်။

အမောတကောနဲ့ ပြေးလိုက်လာတဲ့ အဲဒီဒကာက တော်တော် ကလေး ကြာတော့ သူ့ ဒန်ဖလားကြီး လက်ညှိုး တထိုးထိုးနဲ့။ ဘေးက လူတွေကို မေးခေါ်ပြီး- “ကြည့်၊ ဒီမှာကြည့်” ပေါ့လေ။ ဝမ်းသာအားရ ပြတာ ဘုန်းကြီးက အကဲခတ်မိလို့ ပလ္လင်ပေါ်က လှမ်းကြည့်တယ်။ ဟုတ်တယ်။ သူ့ဒန်ဖလားက ယူလာစက တစ်ဝက်လောက် ရေတွေဟာ ဖလားနှုတ်ခမ်းထိမတက် ကြွကြွတက်လာတာ ဘုန်းကြီးတွေ့ရတယ်။ မုန့်ပေါင်းအိုးကြီးလိုပဲ။

နောက်-နေဖြူမြို့မှာ ရွတ်တော့ ပရိတ်ရေက ဘယ်နှယ်မှ မရှိဘူး။ ဒီတော့ ဒကာတစ်ယောက်က “ဆရာတော် ပက်တန်းမှာ ဘုန်းက ပရိတ်ရေပွက်တယ်။ ဒီမှာ ဘာမှမဖြစ်ပါလား”တဲ့။ ဘုန်းကြီးကို မကျေနပ်တဲ့ အနေနဲ့ လျှောက်တယ်။ ဘုန်းကြီးက ဘယ်... အညံ့ခံ လိမ့်မဘုန်း။ “ဟို ပက်တန်းက လူတွေက သနားစရာလဲကောင်းတယ်။ ငါးပါးသီလလဲ လုံကြပုံပေါ်တယ်”လို့ ဘုန်းကြီးက ပြောလိုက်တယ်။ အဲဒီတော့မှ သူလဲ ရှေ့ဆက် မပြောတော့ဘူး။

ပရိတ်ရေ၏အစွမ်းကြောင့် မြေဆိပ် ကင်ဆာ စသည်ပျောက်ကင်း

ပရိတ်ရွတ်ရာက ဆက်နွယ်ပြီး ကောင်းကျိုးရကြပုံကို ပြောရဦးမယ်။ ဘုန်းကြီး ပရိတ်ရွတ်ဆိုတဲ့ နေရာဒေသတိုင်းမှာ ပရိတ်ပန်းအိုးများနှင့် ပရိတ်ရေ၊ ပရိတ်ဆီ၊ ပရိတ်သဲ၊ ပရိတ်ချည်နှင့် ပေါက်ပေါက်ပွင့်စသည်ကို ဘုန်းကြီးရှေ့ စားပွဲပေါ်မှာ ချထားကြမြဲဖြစ်တယ်။ ဒါတွေဟာ လူတို့ကောင်းကျိုးချမ်းသာအတွက် အသုံးပြုကြရန် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ထားကြခြင်း ဖြစ်တယ်။

ပရိတ်ရွတ်ဆိုထားပြီးသော အဆိုပါပရိတ်ရေကို သောက်သုံးလျှင် ရောဂါရှင်းတယ်။ ဖြစ်နေဆဲရောဂါ ကင်းပျောက်သွားတတ်တယ်လို့ ယုံကြည်ချက်ရှိကြတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ရောဂါဝေဒနာ ခံစားနေကြရသူ ရောဂါသည်အများက ယုံကြည်စွာ သောက်သုံးလိုကြတယ်။ ယောက်ျားမိန်းမ ကလေး လူကြီး သောက်ကြတယ်။ သောက်သုံးကြသူတွေထဲမှာ ပုဇွန်တောင်က အစာအိမ်ကင်ဆာရောဂါ ဖြစ်နေသူ တစ်ဦး လက်တွေ့ပျောက်ကင်းလို့ ကျေးဇူးတင်စကား ပြောပါတယ်။

တွံတေးမြို့နယ်မှ ဝမ်းဗိုက်ကြီးဖောင်းနေသူ ရောဂါသည် ဒကာကြီးတစ်ဦးကလဲ ပရိတ်ရေကို သောက်ရလို့ သူလဲ ရောဂါ ချက်ချင်းပျောက်ကင်းသွားကြောင်း စာရေးပြီး ကျေးဇူးတင်စာပို့တယ်။ ထိုနည်းဆင်ဆင် ရောဂါသည် အတော်များများထဲက ရောဂါအမျိုးမျိုး၊ စကားမပြောရူးသွပ်နေသူပါ ပျောက်ကင်းကြောင်း၊ သက်သာကြောင်း ကျေးဇူးတင်စကား လျှောက်ထားကြတယ်။

မျက်စိနာသူအများက ပရိတ်ရေကို မျက်စဉ်းခတ်ကြရာ မျက်စိနာ ချက်ချင်းပျောက်ကင်းပြီး မျက်စိကြည်လင်တယ်လို့ ပြောကြတယ်။

မြေဆိပ်ပြေခြင်း

ဧရာဝတီတိုင်း ဓနုဖြူမြို့ရဲ့ တစ်ဖက်ကမ်းက ပက်တန်းရွာမှာလဲ မြေပွေးကိုက်လို့ အဆိပ်မွန်ပြီး မျက်စိမဖွင့်၊ စကားမပြောနိုင်ဘဲ အိပ်ရာထဲ လဲနေတဲ့ လူနာတစ်ယောက်ကို ဆရာဝန်က သွေးစမ်းကြည့်တဲ့အခါ သွေးတွေဆတ်နေကြောင်း ပြောသတဲ့။ ဘုန်းကြီးက “ပရိတ်ရေတိုက်ပါ” လို့ ပြောလို့ တိုက်တဲ့အခါ မျက်စိပြန်ဖွင့်လာတယ်။ နောက်ရက် ဆုတ်ပြီးနေသော သွေးများ လူကောင်းပကတိ ပုံမှန်ဖြစ်လာကြောင်း ဆရာဝန် စမ်းသပ်ချက်အရ သိကြရတယ်။ အဆိုပါ ရောဂါရှင် မသေတော့ဘူး။ (၃)ရက် ကြာတဲ့အခါ မြေဆိပ်များ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှ ကင်းရှင်းသွားကြပြီး လူကောင်းပကတိဖြစ်လာကြောင်း လျှောက်ထားကြလို့ ဘုန်းကြီး အဲဒီရွာသို့ ခရီးထွက်ခဲ့စဉ် သိခဲ့ရတယ်။

ကင်ဆာရောဂါ ပျောက်သူ

ဘုန်းကြီးရဲ့ ပရိတ်ရေကို သောက်လို့ ကင်ဆာရောဂါပျောက်ကင်းသွားကြောင်း ကြားသိရတာလဲ ဝမ်းမြောက်မဆုံးဘူး။ အံ့သြခြင်းလဲ ဖြစ်ရတယ်။ အကြောင်းက ဒီခေတ်မှာ ကင်ဆာရောဂါကို ဆရာဝန်အများကပင် သူတို့နည်းဖြင့် ကြိုးစား၍ ကုသပေးနေတဲ့ကြားက ရောဂါရှင်အများ သေကြရကြောင်း၊ ကုသရခက်ကြောင်း၊ ရောဂါသည်ရောက်လာ၍ ကုသပေးရသော်လဲ မုချပျောက်ကင်းချမ်းသာစေရမယ်လို့ အာမ-မခံနိုင်ကြောင်း ပြောကြတယ်။

ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးမှာ အစာအိမ် ကင်ဆာရောဂါဖြစ်နေတဲ့ ဒကာမကြီး တစ်ဦးကို သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ကျ ဆရာဝန်များက စမ်းသပ် စစ်ဆေးကြည့်ကြတဲ့အခါ ကင်ဆာရောဂါရှိနေကြောင်း တွေ့ရှိသိမြင်ကြတယ်။ ဆေးရုံတက်ခိုင်းပြီး ခွဲစိတ်ကုသပေးရန် ပြင်ဆင်နေတုန်း ရောဂါသည်မှာ အသက်က (၆၀)ကျော်၊ အားနည်းမှုလဲ ရှိနေတော့ အားပြည့်ရန် သွေးသွင်းပြီး ခေတ္တအားမွေးနေခိုက်အချိန် အဆိုပါရောဂါ

၁၉၀

ဘဝနေနည်း

သည်က ဆရာတော်ကြီးကို ဖူးတွေ့ဖို့ သုံးရက်ခွင့်တောင်းပြီး သူ့နေအိမ် ပြန်လာခဲ့တယ်။

(၅-၂-၈၈) နေ့မှာ ဘုန်းကြီးကို အဆိုပါ ရောဂါသည်က ဝမ်းဗိုက် ခွဲပြီး ကုသပေးခြင်းခံရမှာကို ကြောက်ရွံ့နေကြောင်း လျှောက် တယ်။ ဝမ်းနည်းသံနှင့် မျက်ရည်စကလေးများကိုလဲ သတိပြုကြည့်မိတယ်။

“ပရိတ်ရေသောက်ပါ၊ ပျောက်ကင်းချမ်းသာသွားမှာပါ၊ ဆေးရုံ တက်ပြီး မခွဲရပါဘူး၊ စိတ်ချပါ၊ ဘုန်းကြီးကလဲ မေတ္တာပို့ပေးနေမယ်” လို့ စိတ်ချမ်းသာအောင် အားပေးစကားပြောလိုက်တယ်။

မကြာမီ နောက်တစ်ကြိမ် ထိုရောဂါသည်ကို တွေ့ရတော့ သူ့ ဝမ်းဗိုက် အစာအိမ်ထဲမှာ ရောဂါမရှိတော့ဘူးဆိုလို့ အိမ်ပြန်ခဲ့ကြောင်း ဝမ်းသာအားရ ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင် လျှောက်ထားတယ်။

ဖြစ်ပုံက အဆိုပါရောဂါသည်ကို ရက်ချိန်းပေးထားတဲ့ အတိုင်း ခွဲစိတ်ဖို့ ဆေးရုံပေါ်ပြန်ရောက်လာပြီး ဆရာဝန်အဖွဲ့က ဆေးပညာဖြင့် စမ်းသပ်ရှာကြည့်ကြတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ရောဂါ ရှာမတွေ့တော့ဘူးလို့ ဆိုတယ်။ ဝါရင့် သမားတော် ဆရာဝန်ကြီး ဦးစံတင် အပါအဝင် ဆရာဝန်များက စမ်းသပ်သော ကိရိယာများနှင့် စမ်းသပ်ကြည့်တော့ ယခင်တွေ့မြင်ထားတဲ့ကင်ဆာ မရှိတော့ကြောင်း အားလုံးဝန်ခံကြသတဲ့၊ အားလုံးလဲ အံ့အားသင့်ကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။

ဝမ်းဗိုက် အစာအိမ်အတွင်းမှာ ရောဂါဆိုလို့ ဘာမှမရှိ။ တကယ် ပျောက်ကင်းနေပုံတွေ့ကြတော့ အံ့ဩစွာနှင့် “ရောဂါမရှိတော့ဘူး၊ ခွဲစိတ်ကုသဖို့မလိုတော့ပါ။ ဆေးရုံက ဆင်းနိုင်ပြီ၊အိမ်သို့ ပြန်သွားနိုင်ပြီ” ပြောဆို ခွင့်ပြုလိုက်တယ်။ “ဒါနဲ့ပဲ စိတ်အေးချမ်းသာစွာ အိမ်ပြန်လာခဲ့ပါပြီ ဘုရား” လို့ လျှောက်တယ်။

ဝမ်းတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသော (ကင်ဆာ) ရောဂါ တကယ်ပင် ပျောက်ကင်းလို့ ဘာရောဂါရယ်လို့ ခွဲခြားမပြောတတ်တဲ့ ဝမ်းတွင်း

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၉၁

ရောဂါ အမျိုးမျိုး ပရိတ်ရေသောက်ပြီး ပျောက်ကင်းချမ်းသာသွားကြပုံ အတော်များများ ပြောလာကြလို့ ကြားသိရပါသေးတယ်။

ဆရာဝန်များက ပရိတ်ရေတောင်းကြ

ရန်ကုန် ဆေးရုံကြီးပေါ်၌ အထက်ပါရောဂါသည်ကြီး ဝမ်းထဲမှာ တွေ့ရှိထားပြီး ကင်ဆာရောဂါ ရှာမတွေ့အောင် ဘာဆေးစားထားသလဲ လို့ မေးကြတဲ့အခါ “တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပရိတ် ရေကို သောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပျောက်ကင်းသွားခြင်းဖြစ်ရမယ်လို့ ထင်ပါတယ်”လို့ ပြောပြရာ ဒေါက်တာများက အံ့သြစွာနှင့် ပြုံးကြပြီး “အဲဒီ ပရိတ်ရေ ကျုပ်တို့ကိုလဲ ပေးပါဦးဗျာ၊ အစွမ်းထက်တဲ့ပရိတ်ရေကို ရပါရစေ”လို့ တောင်းဆိုလိုက်ကြသေးသတဲ့။

ပရိတ်ရေ ဘာကြောင့် အစွမ်းထက်

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်မှာ ပရိတ်တရားတော်ဆိုတာ ပါရှိတယ်။ ပရိတ်တရားတော်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာ လူရှင်ရဟန်း ရွတ်ဆိုလေ့ရှိကြတယ်။ ဘေးကင်း ရန်ကင်း အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစေရန် မန္တန်သဖွယ် အမြဲ ပုံသေ ရွတ်ဆိုနေကြမြဲ ဖြစ်တယ်။ ရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် အန္တရာယ်ကင်း တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ အမှန်တကယ်လဲ ကင်းပါတယ်။

“ပရိတ်တရားတော် အဘယ်ကြောင့် အစွမ်းထက်ပါသလဲ”လို့ အကြောင်းကိုရှာတော့ ရှေးခေတ်အခါဆီက ဘုရားအလောင်း သူတော် ကောင်းကြီးတို့၏ သစ္စာဆိုချက်များနှင့် ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်တော်များ ဖြစ်လို့ အစွမ်းထက်မြက်နေခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

“မည်သူမဆို၊ ဘယ်သူပဲရွတ်ရွတ် ပရိတ် တန်ခိုးစွမ်းကို ထင်ရှား ပြခြင်းရှိပါသလား”လို့ မေးသူများ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ အဖြေကတော့ မည်သူ မဆို လူတိုင်း ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ရွတ်ဆိုကြသော်လည်း ထင်ရှားအောင်၊ ပေါ်လွင်လာအောင် ထက်မြက်ခြင်း မရှိပါ။ အန္တရာယ်သာမန်တော့ ကင်းရှင်းပါမယ်”လို့ ဆိုရပါမယ်။

“ထေရဝါဒ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးပင် ပရိတ် သုတ္တန်အများကို ရွတ်ဖတ်ကြမြဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရွတ်ဆိုကြသော ပရိတ်တော်က ထိရောက်အောင် အစွမ်းပြ ကြပါတယ်။ ထက်မြက်ကြောင်း ပေါ်လွင်ကြပါတယ်။ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ရွတ်ဆိုကြသော်လည်း ထိရောက်အောင် အစွမ်းပြကြောင်း၊ ပေါ်လွင်အောင် ထက်မြက်မှုရှိကြောင်း မကြားသိရပါ ဘုရား၊ အဲဒါ ပုဂ္ဂိုလ်က ခြားနားပါသလား၊ ပရိတ်က ခြားနားပါသလား။”

၁၃၄၉-ခု တပေါင်းလဆန်း (၁၁)ရက် စနေနေ့ည ကမ္ဘာအေး ဘုရားလမ်း၊ သီရိမင်္ဂလာရိပ်သာ၊ ဦးကျော်ခင်မြင့် ဒေါ်ခင်ခင်စိန်တို့ရဲ့ နေအိမ်တိုက်အတွင်း ပရိတ်ကြီး (၁၁)သုတ်ကို ရွတ်ဆို၍ အသံဖမ်းပြီး နောက် ပရိတ်တရား၏ အဓိပ္ပာယ် အကျဉ်းချုပ် ဟောပြောပြီးတဲ့အခါ ဘုန်းကြီးကို အခုလို မေးလျှောက်ပါတယ်။

မေးလျှောက်သူက ရုပ်ရှင် ဒါရိုက်တာလဲဖြစ်၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဒဿနိကဌာန ကထိကဟောင်းလဲဖြစ်၊ စာရေးဆရာ အောင်မှူးခေါ် ဆန်းလွင်လို့ ဆိုတယ်။ သူဟာ ယခင်အချိန်က မူဆလင်ဘာသာမှ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်ဖြစ်၊ ထိုနောက် ကွန်မြူနစ်ဝါဒသမား ဖြစ်ခဲ့ပြီး နောက်တွင် ယခုအခါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဗုဒ္ဓဝါဒလမ်းစဉ်ကို ယုံကြည်စွာ ကြည်ညိုအားထားလျက်ရှိသူ အသက်(၆၀)အရွယ် ဒကာကြီး ဦးဆန်းလွင် ဖြစ်တယ်။ သူဟာ နရသုခိ ဆေးပညာပေးစာစောင်လဲ ထုတ်ဝေတယ်လို့ သိရတယ်။

ထိုမေးခွန်းကို ဘုန်းကြီးက “စေတနာ ခြားနားတယ်” လို့ပဲ ဖြေ ကြားခဲ့တယ်။ ထပ်ဆင့်၍ မေတ္တာစိတ်စေတနာ၊ ကရုဏာစိတ်စေတနာနှင့် သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ် ရင့်ကျက်မှု အနည်းအများလဲ ခြားနားချက် ပါတယ်”လို့ ဖြေကြားခဲ့ရာ “ကျေနပ်ပါပြီ”လို့ လျှောက်ပါတယ်။

မေတ္တာစေတနာ၊ ကရုဏာစေတနာ ထက်သန်မှု ခြားနားသောကြောင့် ပရိတ်သုတ္တန်တရားသည် ဘုရားဟောကြားထားချက်တူပါလျက် ရွတ်ဖတ်ပေးကြရာတွင် ကောင်းကျိုး သက်ရောက်မှု ခြားနားခြင်းအမှန် ဖြစ်တယ်။ သီလဂုဏ် သမာဓိဂုဏ်ရှိန် ခြားနားကြသောကြောင့်လဲ ကောင်းကျိုးထိရောက်မှု ပေါ်လွင်သိသာခြင်း ခြားနားနေတာ အမှန် ဖြစ်တယ်။

ထို့ကြောင့် မေးလျှောက်သူ ဦးဆန်းလွင်က “စောဒကတက်ရန် မလိုပါ။ ကျေနပ်ပါတယ်” လို့ စကားအဆုံးသတ်သွားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်များ နည်းယူနိုင်ကြသည်

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရှေးခေတ်အဆက်ဆက်ကပင် သီလဂုဏ်၊ သမာဓိဂုဏ်၊ ပညာဂုဏ်ကြီးမားသော ဆရာတော် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီးတွေ အဆင့်ဆင့်ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြဖူးပါတယ်။ (အဆင့်ဆင့်)ဆိုသည်မှာ တစ်ပါး ထက် တစ်ပါးက ပို၍ မြင့်မားခြင်းလို့ မဆိုလိုပါ။ အစဉ်အဆက် ကြည်ညို အားထားဖွယ်ရာ ပေါ်ပေါက်လျက် သီတင်းသုံးသွားခဲ့ကြဖူးလှ ပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

ထိုဆရာတော်ကြီးတွေ အခြေခံ သီလဂုဏ်က ယက်၍ သမာဓိဂုဏ် နှင့် ပညာဂုဏ်တွေပါ ဖြည့်စွက်ထုံမွမ်းလိုက်သောအခါ အရာရာပြည့်စုံ နေပြီး ဖြစ်ကြလို့ ထိုခေတ်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးတို့၏ နှုတ်တော်မှ မြွက်ဆို ရွတ်ဖတ်ကြသော ပရိတ်သုတ္တန်များဟာ ထိုထိုရွတ်ဆိုတော်မူ ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ စိတ်စေတနာ ဆန္ဒတော်အတိုင်း ထက်မြက် ကြတယ်၊ ထိရောက်အောင်မြင်ကြတယ်၊ လိုရာပေါက်သကဲ့သို့ အကျိုး သက်ရောက်မှု ရှိကြတယ်။ သိသာပေါ်လွင်အောင် ကောင်းကျိုးခံစား ကြရတယ်။

(၁၂မာ) ဘုန်းကြီး မီးဘေးအန္တရာယ်မှ လွတ်ကင်းကြရန် ပရိတ်ရွတ်ပေးခဲ့သောရွာ၊ ရပ်ကွက်၊ မြို့များ၊ အိမ်များ မီးလောင်တယ်လို့ မကြားဖူးကြောင်း လေ့လာကြည့်ဖူးသူတိုင်း သိကြပြီး ဖြစ်တယ်။

ထိုနည်းတူ မိုးရွာစေချင်ရင်လဲ သစ္စာဆိုပြီး ကိုယ်တိုင် မိုးပရိတ်ကို (၇)ခေါက် ရွတ်ဆိုပါက ကာလမရွေး၊ ဒေသမရွေး ရွာသွန်းမြဲဖြစ်ပုံ လက်တွေ့သိရပါတယ်။ နောက်ပြီး ဘုန်းကြီးရဲ့ ပရိတ်ရေကိုသောက်လျှင် သားဖွားရာတွင် အခက်အခဲ ရှိနေသူတိုင်း အလွယ်ဖွားနိုင်ကြောင်း တောင်ပေါ် ချင်းလူမျိုးများက လက်တွေ့သိကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုလို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဖော်ပြတာကတော့ နှောင်းခေတ်တွင် ရဟန်းဖြစ်လာကြတဲ့ ဒီက တရားနာရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်ငယ်များအားတက်ပြီး အတုယူနိုင်ကြပါစေဆိုတဲ့ စေတနာနဲ့ နည်းညွှန်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ပရိတ်နာသု အင်္ဂါသုံးချက်

ပရိတ်အကြောင်း နိဂုံးချုပ် လိုရင်းအချက်ကို ပြောမယ်။ ပရိတ်နာသု၊ ပရိတ်ရေ စသည် သုံးစွဲတဲ့သူဟာ အချက် ၃-ချက်နဲ့ ညီညွတ်ဖို့ လိုတယ်။ ဒါကို အထူးမှတ်။

- (၁) မိသတ်၊ ဖသတ်စသော (ပဉ္စာနန္တရိယ)ကံကြီး ၅-ပါး မကျူးလွန်တဲ့သူ ဖြစ်ရမယ်။
- (၂) ကံ၊ကံ၏ အကျိုး လက်ခံသူ (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြစ်ရမယ်။
- (၃) အရေးအပါဆုံး အချက်က မြတ်စွာဘုရားရှင်ရဲ့ မုခပါဠိ ပရိတ်တရားတော်ရဲ့ အစွမ်းသတ္တိကို တကယ်ယုံကြည်သူ ဖြစ်ရမယ်-တဲ့။

ဘုန်းကြီးရဲ့ ပရိတ်နှင့်စပ်လို့ အမျိုးမျိုး ချမ်းသာကြရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာလဲ အဲဒီအချက် ၃-ချက်နှင့် ပြည့်စုံကြတဲ့အပြင် ဘုန်းကြီးရဲ့ သီလ သမာဓိကိုလဲ ယုံ၊ ဘုန်းကြီးနဲ့ ကံစပ်သူများလဲ ဖြစ်ကြတယ်လို့

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၉၅

ယူဆပါတယ်။ ကိုယ်တိုင်လဲ အသီးသီး ပရိတ်အစွမ်းထက်သူများ ဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါ။

မျှော်လင့်ချက်မရှိတဲ့ ကင်ဆာနှင့် အသက်တစ်ချောင်း

ပရိတ်ရေသုံးစွဲတာနဲ့ စပ်လို့ သူတို့ လက်တွေ့ဖြစ်တဲ့ ဒကာ ဒကာမအချို့ လျှောက်ထားလို့ ဘုန်းကြီး ကြားသိရတဲ့အတိုင်း ပြောရရင် ပြောလို့ မကုန်ဘူး။ အများကြီးပဲ။ အလွန် အားရကျေနပ်စရာလဲ ကောင်းတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ စေတနာနှင့် သတ္တဝါတို့ရဲ့ ကံတရားပဲလို့ ဆိုရမယ်။

ကင်ဆာရောဂါဆိုလို့ တလောက ရန်ကုန်မြို့ထဲကပဲ အသက်(၃၀) ကျော်လောက် ဒကာမ တစ်ယောက် သားမြတ် နှစ်ဖက်စလုံးမှာ ကင်ဆာရောဂါဖြစ်လို့ ဆေးရုံတက်ရရှာတယ်။ ဆေးရုံမှာ ရက် အနည်းငယ် နေပြီး စစ်ဆေးကြည့်တော့ ကင်ဆာရောဂါအမြစ်က သားမြတ်ကနေပြီး သားအိမ်ရောက်သွားပြီလို့ ဆိုတယ်။ ဒါနဲ့ ဆရာဝန်များက မျှော်လင့်ချက် မရှိတော့လို့နဲ့ တူပါတယ်။ အဲသည့် ဒကာမကို အိမ်ကိုပဲ ပြန်လွှတ်လိုက် ကြတယ်။ နိုင်ငံခြားသွားပြီး ကုဖို့ကြံနေတုန်း ကံအားလျော်စွာ ဘုန်းကြီး ပင့်ပြီး ပရိတ်နာတယ်။ အားပေးစကား ပြောဟောပြီး ပြန်ခဲ့တယ်။ နှစ်ပတ်လောက်ရှိတော့ အသားအရေတွေပါ ပြောင်းလာပြီး စိုပြည်လာ တယ်လို့ ဆိုတယ်။ အသေ လွတ်ပြီဆိုပြီး ဝမ်းသာနေကြသတဲ့.....။

နောက်တစ်ဦးကတော့ ရန်ကုန်မြို့လယ်က မီးမဖွားနိုင်တဲ့ ဒကာမ လေးတစ်ယောက်၊ ဖျားကလဲ ဖျား၊ အသားဝါ ရောဂါကလဲ ရှိနေတော့ ဆရာဝန်များက စိုးရိမ်ကြတယ်။ ကိုယ်ဝန်သည်ဒကာမများ ဒီလိုရောဂါ ရှိနေရင် စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်။ မီးဖွားဖို့ အတော့်ကို အခက်အခဲ အကျပ်အတည်းဖြစ်နေတော့ နောက်ဆုံး ဆရာဝန်များက လူနာရှင်ကို မေးတယ်။

“လူကြီး အသက်ကိုယူမလား၊ ဒါမှမဟုတ်၊ ကလေးအသက်ကိုပဲ ယူမလား၊ နှစ်သက်စလုံးရဖို့တော့ မလွယ်ဘူး”လို့ ပြောသတဲ့။

အဲဒီအခါမှာ မိတ်ဆွေတစ်ယောက်နှင့် စကားစပ်မိကြပြီး မိတ်ဆွေက ပရိတ်ရေ ပေးလိုက်တယ်။ အဲဒီ ပရိတ်ရေကို ယုံယုံ ကြည်ကြည် သောက်သုံးတဲ့အတွက် အားလုံး စိုးရိမ်တကြီး ဖြစ်နေတဲ့ ကြားက ချမ်းချမ်းသာသာ ဖွားရတယ်။ မိခင်ရော ကလေးပါ ကျန်းကျန်း မာမာ ရှိတယ်လို့ ကြားသိရတယ်။

နောက်ပြီး ကမာရွတ်၊ လှိုင်မြို့နယ် မရမ်းတစ်ပင်ရပ်ကွက်က ဒကာမ တစ်ယောက်၊ အဲသည်လိုပဲ သားအိမ်ကင်ဆာဖြစ်လို့ ဆေးရုံက အိမ်ပြန်လွှတ်တယ်။ ရောဂါက လွန်နေပြီထင်ပါရဲ့။ အိမ်ထဲမှာ လူမနေ နိုင်အောင် နံစော်နေတယ်။ တစ်နေ့တော့ သောက်ရတဲ့ဆေးတွေက ပူလွန်းလို့ မနေနိုင်တော့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပရိတ်ရေပေးပါလို့ တောင်း သတဲ့။ အဲဒီရပ်ကွက်မှာလဲ ဘုန်းကြီး တရားတစ်ည ဟောဖူးသေးတယ်။ အဲဒီ ဒကာမလဲ ပရိတ်ရေသောက်ပြီး အပုပ်နဲ့တွေ ယူပစ်သလို အံ့သြ လောက်အောင် ပျောက်သွားတယ်လို့ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ တစ်ဦးက လျှောက်လို့ ကြားသိရတယ်။

ပရိတ်ရေကို မီးက ရှောင်တယ်

မီးဘေးအန္တရာယ်နဲ့ စပ်လို့လဲ ချမ်းသာကြတာ တော်တော်များ ပါတယ်။ မကြာမီက မီးအကြီးအကျယ်လောင်တဲ့ လားရှိုးမြို့မှာလဲ ရန်ကုန်လာပြန်သွားတဲ့ လူတစ်ယောက်က တစ်မြို့လုံး မီးတွေလောင် လာတဲ့အချိန်မှာ ရန်ကုန်က ယူလာတဲ့ ပရိတ်ရေနှင့် သဲ ပုံးထဲမှာ ရောစပ်ပြီး ချက်ချင်း သူ့အိမ်ပတ်ပတ်လည်မှာ ပက်ဖျန်းသတဲ့။ သူ့အိမ် မီးမကူးဘူး။ ထူးထူးခြားခြား မီးကွင်းလို့ ဝိုင်းပြီးကြည့်ရှုကြသတဲ့။ မြိတ်မြို့ မှာတော့ မီးလောင်နေတုန်းပဲ ရေတစ်ပုံးထဲ ပရိတ်ရေထည့်ပြီး ဖျန်းလိုက်တာ မီးငြိမ်းသွားတယ်လို့ ဆိုတယ်။ တကယ်ဆိုရင် သာမန်

ပရိတ်စွမ်းအား

၁၉၇

ရေတစ်ပုံးလောက် လောင်းရုံနဲ့တော့ မီးက ငြိမ်းဖို့မရှိပါဘူး။ သာယာဝတီ အုတ်ဖိုမှာတော့ ပရိတ်ရေ ပုလင်းရှိတဲ့ အိမ်တစ်အိမ်ထဲပဲ ထီးတည်းကြီး ကျန်နေတယ်လို့ အသီးအသီး လာပြီးလျှောက်ထားကြလို့ ကြားသိ ရပါတယ်။

ဒါတွေကို ဘုန်းကြီးက အသေးစိတ် အမည်နာမနှင့် မှတ်တမ်း တင်ထားတာ မရှိပါဘူး။ အသေးစိတ် ပြောပြဖို့ ဆန္ဒလဲ မရှိပါဘူး။ ဒကာ ဒကာမတွေ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် သူ့ကိုယ်တွေ့၊ ကိုယ့်ကိုယ်တွေ့ ပြောကြဆိုကြ၊ လျှောက်ထားကြလို့ ကြားသိရသလောက် ပြောပြရခြင်း ဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တရားဓမ္မစက်တော် ဆိုရာမှာ ဘာမဆို လိုရာသုခ ရစေနိုင်တယ်။ ဘေးဒုက္ခအပေါင်းက ကင်းဝေးစေနိုင်တယ် ဆိုတဲ့ လိုရင်း အချုပ်ကို စိတ်ချယုံကြည်စွာ စိတ်ကို ရှင်းရှင်းထားတဲ့ သူများအတွက် အသေးစိတ် ပြောဆိုဖို့ မလိုပါဘူး။ သို့သော်လဲပဲ အရေးကိစ္စ အားလျော်စွာ သုံးစွဲပုံ သုံးစွဲနည်းကို သိရှိကြပါစေတော့လို့ နမူနာ ပြောပြရခြင်းဖြစ်တယ်။

ဘုရား၊ အရပ်ကလဲ စာတို စာရှည်တွေနဲ့ လျှောက်ထားကြတာ တွေလဲ ရှိတယ်။ ပြောလို့ မကုန်ပါဘူး။

ပရိတ်စွမ်းသူ လူသုံးဦး

- မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ နန္ဒီရီ၊ သတ္တိ မယုံသူ။
- ပရိတ်စွမ်းအား၊ မထက်ငြား၊ မှတ်သား ၃-ယောက်လူ။
- ဘုရားမိန့်မြွက်၊ အာဏာသက်၊ စက္ကဝါသိန်း၇၀နဲ့သူ။
- ရွှေခွက်၌တည်၊ ခြင်္သေ့ဆီ၊ ယုံကြည်စိတ်မွေးမြူ။

ပရိတ်စွမ်းအား တရားတော်ပြီး၏။

(နောက်ဆက်တွဲ)

ပရိတ်ရေအစွမ်း ထူးခြားချက် ကိုယ်တွေ့ လျှောက်လွှာပေးစာများ

ပရိတ်ရေသောက်ရ၍
ဝမ်းဗိုက်ဖောရောင်ရောက်၊ ပျောက်ကင်းပုံ

ရီသေစွာ ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ထားအပ်ပါသည် နယ်ခြား
တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးဘုရား။

ဆရာတော်ကြီး၏ ပရိတ်ရေတန်ခိုးကြောင့် ဝမ်းဗိုက်ကြီး ဖော
ရောင်သောရာဂါ ပျောက်ကင်းပုံနှင့် ပရိတ်ရေ ပက်ဖျန်း၍ ရေကန်နှစ်ကန်
ထူးခြားပုံကို အများကိုယ်စား ဘုရားတပည့်တော် မောင်အောင်ထွန်း
ရီသေစွာ လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

တွံတေးမြို့အပိုင်၊ ကန်လှကျေးရွာ၌ နေထိုင်သူ ဘုရားဒကာ၊
ကျောင်းဒကာကြီး ဦးဝိုင်း၏ ဝမ်းဗိုက်ကြီး ဖောရောင်သော ရောဂါ
ပျောက်ကင်းချမ်းသာ၍ ဝမ်းမြောက်နေကြပုံအကြောင်း ကာယကံရှင်
မိသားစု၏ ပြန်လည် ပြောပြချက်အရ လျှောက်ထားအပ်ပါသည်ဘုရား။

ဦးဝိုင်းသည် ဆယ်ရက်ခန့် ဖျားပြီး သူ၏ ဝမ်းဗိုက်ကြီးဖောရောင်
လာ၍ ရန်ကုန်မြို့ အလုံရပ်ကွက်၌ ရှိသော (ဆန်းလိုက်) ဆေးရုံသို့
(၇-၂-၈၈) နေ့က တင်ပို့ခဲ့ရပါသည်။

ထိုဆေးရုံမှ ရောဂါရှာမရဘဲရှိနေစဉ် အခြေအနေ ပိုဆိုးလာသော
ကြောင့် (မြရတနာ)ဆေးရုံသို့ (၉-၂-၈၈)နေ့တွင် ပြောင်း၍တင်ပို့ကြရာ
သမားတော်ကြီး ဦးကိုကိုလှ စမ်းသပ် စစ်ဆေး ကြည့်ပါသည်။ အခြေ
အနေမှာ လုံးဝမကောင်းဖြစ်နေသောကြောင့် ခွဲစိတ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊
သို့ရာတွင် ခွဲစိတ်သော်လည်း စိတ်မချရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အထူးကု
ဆရာဝန်ကြီး ဦးမောင်မောင်လေးထံသို့ လွှဲအပ်ပေးလိုက်ပါသည်။

ပရိတ်ရေကြောင့် ခြားနားလာပုံ

(၁၀-၂-၈၈) နေ့တွင် အဆိုပါ ဆေးရုံပေါ်၌ တင်ထားလျက်ရှိနေစဉ်မှာ ဦးအောင်ထွန်းပေးခဲ့သော နယ်ခြားတောင်တန်း ဆရာတော်ကြီး၏ ပရိတ်ရေကို ဦးဝိုင်း၏ နှုတ်ခမ်းသို့ ဝါဂွမ်းဖြင့် ပွတ်ထိပေးပါသည်။ ပွတ်ပေးသောဝါဂွမ်းမှ ပရိတ်တော်ရေကို စုပ်ယူလိုက်မိလျှင်ပင် ဦးဝိုင်း၏ ရင်တွင်းသို့ အလွန်အေးမြစွာ ဝင်သွားကြောင်း ပြောပြီးလျှင် သိသိသာသာ လန်းဆန်းလာပုံကို မြင်ကြရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ရောဂါသည် လူနာဦးဝိုင်းက ခွဲစိတ်ကုသပေးမည့် အစီအစဉ်ကို ခေတ္တဆိုင်း၍ စောင့်ကြည့်ပါရန် ဆရာဝန်ကြီးအား တောင်းပန်ထားပါသည်။ စောင့်ဆိုင်းနေစဉ် (၅)ကြိမ်အထိ ပရိတ်ရေကို နှုတ်ခမ်းပေါ်၌ သုတ်၍ ပွတ်၍ ပေးကြပါသည်။ (သုံးဆယ့်ရှစ်လက်မခွဲ) ရှိသော ဝမ်းဗိုက်သည် လျော့လာပါသည်။ ထိုနေ့ညတွင် တိုင်းကြည့်ရာ (၃၆)လက်မခွဲအထိ ကျလာပြီး လျော့လာနေသည်။

ဝမ်းဗိုက်ဖောရောင်ခြင်းမရှိတော့ပါ

(၁၁-၂-၈၈) နေ့ နံနက်တွင် ဆီးဝမ်းလျှော့ပြီး အထူးပေါ့ပါးလာသည်။ ဝမ်းဗိုက်ဖောရောင်ခြင်း (၃၅)လက်မခွဲအထိ ကျဆင်းလာသည်။

ထိုအခါ ဆရာဝန်ကြီးကပါ အားတက်လာပြီး လူနာအခြေအနေမှာ ကောင်းလာပြီဖြစ်ကြောင်း၊ ခွဲစိတ်ရန် မလိုတော့ကြောင်းနှင့် ဆရာတော်ကြီး၏ ပရိတ်ရေကိုသာ တိုက်ပေးရန်ခိုင်းခဲ့ပါသည်။ လူနာသည် သိသိသာသာကြီး လန်းဆန်းလာပြီး အသားအရေမြင်ရသည်မှာလဲ ပုံမှန်လာပါသည်။ ဝမ်းဗိုက် (၃၄)လက်မခွဲအထိ လျော့၍ ကျဆင်းလာပါတော့သည်။

(၁၃-၂-၈၈) နေ့တွင် ယခင် ဆရာဝန်များ တပ်ဆင်ပေးထားရသော ဂလူးကိုးစီပိုက်နှင့် နာခေါင်းတွင်းမှာ တပ်ဆင်ထားသော အောက်ဆီဂျင်ပိုက်တို့ကို တစ်ပြိုင်တည်း ဖြုတ်ခိုင်းပါသည်။

(၁၄-၂-၈၈) နေ့ နံနက်တွင် ဆန်ပြုတ်ရည် တိုက်ခိုင်းပါသည်။
ထိုအခါ ဦးဝိုင်း လမ်းလျှောက်နိုင်ခဲ့ပြီ၊ ရောဂါဝေဒနာ လုံးဝ မခံစား
ရတော့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာဝန်ကြီးကပင် ပရိတ်ရေ၏ အစွမ်း
ထက်မြက်ပုံကို အထူး အံ့သြမိပါကြောင်း၊ ဝမ်းမြောက်မိပါကြောင်း
ရိုးသားစွာ ပြောလိုက်ပါသည်။

ရောဂါ၏အခြေအနေမှ (၁၅-၂-၈၈) နေ့တွင် ဆန်ပြုတ်ကို
ဆက်လက်တိုက်ကြပါသည်။ (၁၆-၂-၈၈) နေ့တွင် ထမင်း ဟင်း
စတင် ကျွေးကြပါသည်။ (၁၇-၂-၈၈) နေ့၌ ဆရာဝန်ကြီးက စိတ်ချရပြီဖြစ်
ကြောင်း ပြောကြားပါသည်။ ထို့ကြောင့် (၁၈-၂-၈၈) နေ့တွင် ဆေးရုံမှ
ဆင်းခွင့်ပြုပါသည်။ ယခုအခါ ဦးဝိုင်းသည် ကျန်းမာ၍ ချမ်းသာစွာ
ရှိနေပြီဖြစ်ပါကြောင်း ဆရာတော်ကြီးအား လျှောက်ထားပါသည် ဘုရား။

ပရိတ်ရေကြောင့် ရေကန်နှစ်ကန် ထူးခြားပုံ

တွံတေးမြို့နယ်၊ ကန်လှကျေးရွာ၌ ရေကန်နှင့်ပတ်သက်၍
ထူးခြားချက်ကို ဆက်၍ လျှောက်ထားပါသည်ဘုရား။

ကန်လှကျေးရွာနှင့် အနီးအနားရှိ ရွာအများက အားထားနေ
ကြရသော သောက်သုံးရေကန် နှစ်ကန် ရှိပါသည်။ ထိုရေကန် နှစ်ကန်
သည် အလယ်၌ ဘောင်သာခြား၍ တစ်ဆက်တည်းတည်ရှိကြပါသည်။

(၈-၂-၈၈) နေ့တွင် ဆရာတော်ကြီး၏ ပရိတ်ရေကို ဦးအောင်
ထွန်းက မေတ္တာသုတ် ပရိတ်ရွတ်၍ သောက်သုံးနေသော ရေကန်ထဲသို့
လောင်းထည့်လိုက်ပါသည်။ (၁၀-၂-၈၈) နေ့တွင် မှော်ပင် ဒိုက်ပင်များ
အပေါ်၌ မြက်ပင်များပေါက်၍ ကောနေသော တစ်ဖက်ရေကန်မှ
ရေများကို ရေစုပ်စက်ဖြင့် ရေများ အလဟဿမဖြစ်စေရန်နှင့် ကန်တူး
နိုင်ရန် သောက်သုံးသော ရေကန်ထဲသို့ ပက်သွင်းခဲ့ရာမှာ (၅)နာရီအထိ
ကြာသောအခါ သောက်သုံးသောရေကန်မှာ ကန်ဘောင်ရိုးအနိမ့်ပိုင်း
ကန်ဘောင်အထိ ရေပြည့်လာပုံ ထူးခြားလာပါသဖြင့် ရေစုပ်ခြင်း
ရပ်ဆိုင်းလိုက်ရပါသည်။

ပရိတ်စွမ်းအား

၂၀၁

ထိုနောက် ကောဠိ ပစ်ထားရသော ရေကန်စပ်ရှိ ဗေဒါဒိုက်ပင်များနှင့် မြက်ပင်များကို ဆယ်တင်ကြရာမှာ ကောဇေသော ရေကန်ကမ်းစပ်မှ တစ်ကိုက်အကွာတွင် ရေတွေ ဒူးအထိ ချက်ချင်းရှိလာပြီး နှစ်ကိုက်အကွာတွင် ပေါင်လယ်အထိ ရေကောင်းရေသန့်များ ပေါ်ထွက်လာကြပုံကို တွေ့ရှိကြရပါသည်ဘုရား။

သောက်သုံးသော ရေကန်အနေဖြင့် တစ်နေ့လုံး သုံးရေ ပြည့်ဝ ပူလုံစွာ သုံးနိုင်ကြောင်းနှင့် ကောဇေသော ရေကန်လည်း သောက်သုံးနိုင်သော ရေကန်ကောင်း ဖြစ်လာကြောင်း တွေ့ရှိရသဖြင့် 'ရေကန်အလှူရှင်များနှင့် ကျေးရွာသူ ကျေးရွာသားများက ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးတင်လျက်ရှိကြောင်း လျှောက်ထားအပ်ပါသည်။

ဆရာတော်ဘုရား၏ ပရိတ်ရေ ပုလင်းကို အရင်းခံထား၍ ကမ္ဘာအေး တောင်ပုလု ဆရာတော်ဘုရားကြီး၊ ရွှေဥဒေါင်းတောင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး နှစ်ပါး၏ ပွားထားသော ပရိတ်ရေ အနည်းငယ်စီလဲ ထည့်ခဲ့ပါသည်ဘုရား။

ကန်လှကျေးရွာ ရေကန်ပြုပြင် တူးဖော်ရေးနှင့် ကန်လှ ပုသိမ်ရွာ လမ်းဖောက်လုပ်ရေး၊ တံတားဆောက်လုပ်ရေး အလှူရှင်များ ကိုယ်စား-

အောင်ထွန်း (အကျိုးဆောင်)

၂၀-၂-၁၉၈၈

ပရိတ်ရေကြောင့် အစာအိမ်နှင့် ကင်ဆာရောဂါ ချမ်းသာရာရပုံ

၁၃၅၀ ပြည့်၊ နယုန်လဆန်း (၁၀)ရက်
(၂၅-၅-၈၈)

ဓမ္မဇောသက ဦးမောင်မောင်

ဆရာ ဦးဌေးလှိုင်ခင်ဗျား-

တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ကြီး (အရှင် ဦးဥတ္တမသာရ) ရွတ်ဆို ချီးမြှင့်သော ပရိတ်တရားတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကျွန်တော်၏ အတွေ့အကြုံကို အကျဉ်းမျှ ရေးသားပေးပို့လိုက်ပါသည်။ လိုအပ်သလို အသုံးပြုရန် ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၈၈ ခု၊ ဇန်နဝါရီလ (၆)ရက်နေ့တွင် ကျွန်တော်၏ဇနီး ဒေါ်သန်း (၇၃-နှစ်)အား အစာအိမ်၌ အနာဖြစ်သည့်ရောဂါဖြင့် ရန်ကုန် ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး အခန်း ၁၃-၁၄ သို့ အရေးပေါ်တင်လိုက်ရပါသည်။ ဆေးရုံကြီးသို့ရောက်သည့်အချိန်မှစ၍ အေး-အမျိုးအစား သွေး(၉)ပုလင်း နှင့် ဂလူးကိုစ့်ကို အဆက်မပြတ် သွင်း၍ အရေးကြီးသော ထိုးဆေးများ ကိုလည်း ထိုးပေးပါသည်။ လူနာအား အစာမကျွေးပါ။ ရေမတိုက်ပါ။ နှာခေါင်းမှ ပိုက်ဖြင့် နို့ရည်သွင်းပေးပါသည်။ ရက်သတ္တ ၃-ပတ်ခန့် ကြာသောအခါ အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသဖြင့် ဆရာဝန် များက ဝမ်းဗိုက်ကိုခွဲပြီး အစာအိမ်၌ အနာဖြစ်သော အစိတ်အပိုင်းကို လှီးဖြတ်ပစ်ရန် စီစဉ်ပါသည်။

အသက်အရွယ်ကြီးပြီးအားအင်နည်းသည်က တစ်ကြောင်း၊ နှလုံး ရောဂါလည်း ရှိနေသည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် မေ့ဆေးဆရာဝန်နှင့် နှလုံးရောဂါကု ဆရာဝန်များက ခွဲစိတ်ခြင်းကို ဆိုင်းငံ့ထားစေပါသည်။ ရက်သတ္တ တစ်ပတ်ခန့်အကြာ အခြေအနေ ကောင်းမွန်လာသဖြင့်

ပရိတ်စွမ်းအား

၂၀၃

ခွဲစိတ်ရန် ပြင်ဆင်ကြပါသည်။ လူနာက မခွဲစိတ်ဘဲ ကုသပေးရန်ကိုသာ ပြောပါသည်။ လူနာကသော်လည်းကောင်း၊ လူနာရှင်ကသော်လည်းကောင်း ခွဲစိတ်ရန် သဘောတူပါသည်ဟု လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး တာဝန်ယူမှသာလျှင် ခွဲစိတ်ကုသခြင်း ပြုကြရပါသည်။ လူနာက မခွဲလိုပါ။ ကျွန်တော် စိတ်ထဲတွင်လည်း ခွဲရကောင်းနိုးနိုး၊ မခွဲစိတ်ဘဲ ထားရကောင်းနိုးနိုးဖြင့် ဇေဝဇဝါဖြစ်ကာ ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်ဘဲ ရှိနေခဲ့ပါသည်။

ခွဲစိတ်လျှင် အဆင်မသင့်က သေနိုင်သည်။ မခွဲစိတ်ဘဲ ဆေးရုံမှ ဆင်းပြီး အိမ်တွင် ကုသပါက ရက်ကာလ အတော်အတန် ကြာကြာ အသက်ရှင်ပြီး နေနိုင်သေးသည်။ ဤရောဂါမျိုးမှာ အမြန်ခွဲစိတ်ကုသခြင်းက ကောင်းသည်ဟု မိတ်ဆွေအချို့ကလည်း အကြံပေးသည်။ နောက်ဆုံးတွင် လူနာ၏ ကံအကြောင်းပဲဟု နှလုံးသွင်းကာ ခွဲစိတ်ရန် သဘောတူလိုက်ပါသည်။ လူမမာကမူ မခွဲလိုကြောင်းသာ ဆရာဝန်များအား တောင်းပန်ပြောဆိုသည်။ ခွဲရမည်ကို အလွန်ကြောက်ရွံ့ စိုးရိမ်လျက်ရှိပါသည်။ ကံအားလျော်စွာ ခွဲမည့်နေ့မတိုင်မီ တစ်ရက်အလိုတွင် ခွဲစိတ်ခန်း၌ မေးခိုင်ပိုးတွေ့သဖြင့် သန့်ရှင်းရေးလုပ်ရန်ဆိုကာ ရက်သတ္တတစ်ပတ်ခန့် ပိတ်လိုက်ပါသည်။ လူမမာအားလည်း အိမ်သို့ ခေတ္တပြန်၍ အနားယူခွင့် ပေးလိုက်ပါသည်။ ခွဲစိတ်ခန်းကို ပြန်၍ ဖွင့်သည့်အခါကျမှ ခွဲစိတ်ကုသမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီခန့်တွင် ဆေးရုံကြီးမှ ပြန်ဆင်းလာကြပါသည်။ လူနာကမူ အလွန် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ပြီး မခွဲပါရစေနင့်ဟု တွင်တွင်ကြီးဆုတောင်း၊ ဘုရားရှိခိုး၊ မေတ္တာပို့နေပါသည်။ ထိုနေ့ညနေ ၃-နာရီခန့်တွင် တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ကြီး (အရှင်ဦးဥတ္တမသာရ)သည် ကျွန်တော်၏အိမ် (၃၂-မဟာသုခလမ်း၊ ကျိတော်ရပ်၊ ပုဇွန်တောင်)သို့ မမျှော်လင့်ဘဲ ကြရောက်လာပါသည်။

မိတ်မြို့မှ လေယာဉ်ဖြင့် ကြွလာပြီး မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်မှ ကားဖြင့် တန်း၍လာကြောင်း အမိန့်ရှိပါသည်။ ကြိုတင် အကြောင်းကြားထားခြင်းလည်းမရှိ၊ ကြွလာလိမ့်မည်ဟုလည်း မမျှော်လင့်ခဲ့ရာမှ ယခုကဲ့သို့ ဆရာတော်ကြီး ကြွရောက်လာခြင်းအတွက် ကျွန်တော်တို့မှာ ဝမ်းမြောက်၍ မဆုံး ဖြစ်ရတော့ပါသည်။

ခွဲစိတ်ကုသရမည်ဟူသော ဥပါဒါန်ကြောင့် စိတ်သောကရောက်နေကြရသည့် အရေးကြီးသောအချိန်အခါတွင် ဆရာတော်ကြီး ကြွရောက်လာသဖြင့် အားကိုး အားထားရာ ဖြစ်ပြီး ဒေါသန်း၏ ရောဂါ အခြေအနေကို ရှင်းလင်းတင်ပြလျက် စောင့်ရှောက်မေတ္တာပို့ပါရန် ဦးခိုက်လျှောက်ထားရပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက အားပေးစကားပြောကြားပြီးနောက် နက်ဖြန် ဖေဖော်ဝါရီလ (၄)ရက်နေ့ ညနေ ကြွလာပြီး ပရိတ်တရား ချီးမြှင့်မည်ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ရှိပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ (၄) ရက်နေ့ ညနေ (၄)နာရီခန့် ကျွန်တော်၏ နေအိမ်သို့ ဆရာတော်ကြီး ကြွရောက်လာပါသည်။ ပရိတ်ရေ၊ ပရိတ်ချည်၊ ပရိတ်ပန်း စသည်တို့ကိုလည်း အဆင်သင့်ပြုလုပ်ထားလျက် ရှေးဦးစွာ သီလခံယူကြပါသည်။ ထို့နောက် ဆရာတော်ကြီးက အန္တရာယ်ကင်း ပရိတ်တော်များကို ရွတ်ဆိုချီးမြှင့်လျက် ပရိတ်၏အကျိုးအာနိသင်များကို မိန့်ကြားတော်မူပါသည်။ နောက်တစ်နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် ဆရာတော်ကြီး ကြွရောက်လာလျက် လူနာ၏ အခြေအနေကို အကဲခတ် ကြည့်ရှုလေ့လာပါသည်။ လူနာ၏ လက္ခဏာမှာ ယခင် နေ့များကထက် တိုးတက်ကောင်းမွန်လာလျက် ပရိတ်ရေကို သောက်ကြောင်း ဆရာတော်ကြီးအား လျှောက်ထားပါသည်။ လူနာ၏ စိတ်အားတက်လာပုံကို ကြည့်လျက်-

“ဒကာမကြီးရဲ့ အစာအိမ် ရောဂါဟာ မခွဲမစိတ်ရဘဲ ပျောက်ကင်းသွားပါလိမ့်မယ်” ဟု အမိန့်ရှိသွားပါသည်။

ဆရာဝန်ကြီးများ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ အစာအိမ်မှ အနာကို ထပ်မံစစ်ဆေးရန်အတွက် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၂) ရက်နေ့တွင် ဆေးရုံသစ်ကြီးသို့ သွားရောက်ပြသရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင် အနာ၏ အခြေအနေကို ကြည့်၍ ခွဲစိတ်ခြင်း ပြုမပြု အဆုံးအဖြတ်ပေးမည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် ဖေဖော်ဝါရီလ (၂၁)ရက်နေ့တွင် တောင်တန်းသာသနာပြု ဆရာတော်ကြီးအား ပင့်ဖိတ်လျှောက်ထား၍ နေ့ဆွမ်းဆက်ကပ်ပါသည်။ ဆွမ်းမကပ်မီ ဆရာတော်ကြီးက ပရိတ်ကြီး (၁၁) သုတ်စလုံးနှင့် အန္တရာယ်ကင်း ဂါထာများကို ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်လျက် မေတ္တာပို့နည်းနှင့် မေတ္တာပို့ခြင်း၏ အကျိုးအာနိသင်များကို မိန့်ကြားပါသည်။

လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ကျွဲ နွားများကို မသတ်မစားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည့်နည်းတူ မိမိလည်း မေတ္တာရပ်ခံစာလေးချိုးကြီး ကဗျာတစ်ပုဒ် ရေးခဲ့ဖူးကြောင်းကို ကဗျာ၏အဓိပ္ပာယ်နှင့် တကွ ရှင်းလင်းပြောပြတော်မူပါသည်။ ပရိတ်သတ်မှာ (၃၀)ခန့်ရှိလျက် ဆရာတော်ကြီး၏ ဟောပြောချက်များနှင့် ပရိတ်တရားတော်များကို အာရုံစိုက်၍ လေးလေးစားစား နာယူကြပြီးလျှင် ပရိတ်ရေများကိုလည်း ပုလင်းဖြင့် ထည့်ကာ ယူသွားကြပါသည်။ နက်ဖြန်နံနက် လူမမာအား ဆေးရုံသစ်ကြီးသို့ ပြန်တင်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း လျှောက်ထားရာ-

“ဒကာမကြီးရဲ့ ရောဂါဝေဒနာဟာ မခွဲမစိတ်ရဘဲ ပျောက်ကင်းသွားပါလိမ့်မယ်” ဟု ဒုတိယအကြိမ် ဆရာတော်ကြီးက အမိန့်ရှိပါသည်။ ဆရာတော်ကြီး၏ မေတ္တာဓာတ်နှင့် ပရိတ်၏တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ရမည်ဟု ကျွန်တော်တို့က ယုံကြည်မှတ်ယူထားကြပါသည်။

ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ဒေါ်သန်းအား ရန်ကုန်ဆေးရုံသစ်ကြီး၌ ပြန်၍တင်ရပါသည်။ အစာအိမ်မှ အနာသည် ကင်ဆာဖြစ်နိုင်သည်။ လိုအပ်လျှင် ခွဲမည်ဟု ဆရာဝန်ကြီးများ၏ သတိပေးချက်အရ ကျွန်တော်တို့မှာ လူနာအတွက် စိုးရိမ်စိတ်လွှမ်းမိုး၍

နေပါသည်။ ဆေးရုံသို့တင်ပြီး နောက်တစ်နေ့(ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၃)တွင် ဆရာဝန်ကြီးများက အရေးကြီးသည့် ရောဂါ တစ်ရပ် အနေဖြင့် နောက်ဆုံးပေါ် ခေတ်မီ ကိရိယာများကို အသုံးပြုကာ အစာအိမ်ရှိရာသို့ ပိုက်သွင်းလျက် ဓာတ်ပုံရိုက်ယူပါသည်။ မှန်ဘီလူးဖြင့် ကြည့်ရှုကြရာ အစာအိမ်မှ အနာမှာ ကောင်းစွာကျက်နေပြီဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရသည်ဟု ဆေးရုံမှ တယ်လီဖုန်းဖြင့် အကြောင်းကြားပါသည်။ ခွဲစိတ်ရန် မလိုတော့ပြီဖြစ်၍ အားလုံးက ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကြသည်။ ရောဂါကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုသော ဆရာဝန်များ၊ သူနာပြုဆရာမများက-

“အမေကြီးရဲ့ အစာအိမ်မှာ အနာမရှိတော့ဘူး၊ ပျောက်သွားပြီ၊ ဘာဆေးများစားလို့တုန်း” ဟု ရယ်စရာ မောစရာအနေဖြင့် မေးကြ၏။

“ဘာဆေးကိုမှ မစားပါဘူး။ တောင်တန်း ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ပရိတ်ရေကိုပဲ သောက်ပါတယ်။ ဆေးရုံပေါ်က မြင်နေရတဲ့ ရွှေရောင် တဝင်းဝင်းနဲ့ ရွှေတိဂုံစေတီတော်ကြီးကို အာရုံပြုပြီး ဘုရားရှိခိုးတယ်။ မေတ္တာပို့ရပါတယ်” ဟု လူနာ ဒေါ်သန်းက အဖြေပေးသည်။ ဆရာဝန်များ၊ ဆရာမများက ရယ်မောပြီး-

“ဒီလိုဆိုရင် အမေကြီးမှာရှိတဲ့ ပရိတ်ရေကို ကျွန်တော်တို့လဲ သောက်ချင်ပါတယ်။ ဝေငှပေးပါ” ဟု ပြောကြပါသည်။

ထိုနေ့ ညနေပိုင်းတွင်ပင် ဒေါ်သန်းအား ဆေးရုံမှ ဆင်းခွင့်ပြုလိုက်သည်။ အနာပြန်၍ မဖြစ်အောင် အစားအသောက်အနေအထိုင်ကို သတိပြု ဆင်ခြင်ဖို့လိုကြောင်းနှင့် မှီဝဲရန်လိုအပ်သည့် ဆေးများကိုလည်း ညွှန်ကြားလိုက်ကြပါသည်။ အနာကို ဓာတ်ပုံရိုက်ယူသည့် ဖလင်ကော် ပြားကို ဆေးပြီး၍ ကြည့်ရှုသည့်အခါ အစာအိမ်၌ အမာရွတ်သဖွယ် ရေးရေးမျှကိုသာ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင် မြင်တွေ့ရသဖြင့် “မခွဲမစိတ်ရဘဲ ပျောက်ရမယ်စိတ်ချ” ဟူသော တောင်တန်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ မိန့်ကြားချက်ကို ပြန်လည်ကြားယောင်မိပါသတည်း။

အခြား မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့တစ်ဦး

ဆရာတော်ဘုရား၏ ပရိတ်တရားတော်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အတွေ့အကြုံတစ်ခုကို တင်ပြလိုပါသေးသည်။ ရန်ကုန်မြို့ ယောက်လမ်း၊ တိုက်အမှတ် ၂၄ တွင် နေထိုင်သော မကြည်ကြည်ဝင်း (၃၉)နှစ်သည် ၁၉၈၅ ခုနှစ်လောက်မှစ၍ ဖြစ်ပွားသော သားမြတ်ကင်ဆာ၊ သားအိမ်ကင်ဆာစသည့် ရောဂါများကို ဆရာဝန်ကြီးများဖြင့် ငွေကုန်ကြေးကျခံကာ ကုသမှု ခံယူခဲ့၏။ ဝေဒနာမှာ သက်သာပျောက်ကင်းခြင်းမရှိဘဲ ဆရာဝန်များက လက်လွှတ်ရတော့မည့် အခြေအနေသို့ပင် ရောက်ခဲ့သည်။ အနောက်နိုင်ငံသို့ လွှတ်၍ ကုသရန်ကိုပင် ရည်ရွယ်ကြသည်။ ငွေကြေးကုန်ကျရုံသာရှိမည်။ အကျိုးများမည် မဟုတ်ဟု ယူဆထားကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် မကြည်ကြည်ဝင်းအား နေအိမ်တွင်ထားပြီး ဆရာဝန်များက ဖြစ်နိုင်သမျှ ကြိုးစား၍ ကုသကြသည်။ မကြည်ကြည်ဝင်းတွင် အဆုတ်ရောင်သည့် ရောဂါ၊ တိဘီရောဂါ စသည်ဖြင့် ထွေပြားသော ရောဂါများလည်း ကပ်ရောက်လျက်ရှိသည်။

မကြည်ကြည်ဝင်းနှင့် မိဘများသည် မြင်းခြံဇာတိသားများ ဖြစ်ကြသည်။ တစ်နေ့တွင် ရင်းနှီးခင်မင်သော မြင်းခြံသား ဓမ္မမိတ်ဆွေတစ်ဦး စာရေးသူထံရောက်လာပြီး ဒေါသန်း၏ အစာအိမ်အနာဖြစ်သည့် ရောဂါအကြောင်းကို ဆွေးနွေးသည်။ အနိစ္စရောက်လိမ့်မည်ဟု ထင်ရသော အခြေအနေမှ မခွဲမစိတ်ရဘဲ ကျန်းမာလာပုံ၊ တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော်ကြီးနှင့် တွေ့ရပုံ၊ ပရိတ်တရားတော်များနာယူ၍ ပရိတ်ရေများသောက်သုံးပုံ စသည်များကို စာရေးသူက ပြောပြသည်။ ထိုအဖြစ်အပျက်ကို မိတ်ဆွေဖြစ်သူက မကြည်ကြည်ဝင်း၏ မိဘများကို ပြောပြပြီး ယောက်လမ်းရှိ သူတို့၏တိုက်သို့ တောင်တန်းဆရာတော်ကြီးအား ပင့်ဆောင်ကြသည်။ ဆရာတော်ကြီးသည် မေတ္တာ ကရုဏာစိတ်ဖြင့် လူမမာ မကြည်ကြည်ဝင်းရှိရာသို့ ၂-ကြိမ်မျှ ကြွရောက်၍ ပရိတ်တရားတော်များ ရွတ်ဆိုချီးမြှင့်သည်။ မေတ္တာပို့သည်။

သမားတော်များက ကုသ၍ မရတော့ဟု လက်လွှတ်ထားသော မကြည်ကြည်ဝင်း၊ အိပ်ရာမှ မထနိုင်သော မကြည်ကြည်ဝင်းသည် ယခု အခါ၌ ထူထူထောင်ထောင်ဖြင့် လှုပ်ရှားသွားလာနိုင်သော အခြေအနေ သို့ပင် ရောက်ရှိနေသည်မှာ ကျွန်တော်၏ မျက်မြင်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

ယုံကြည်သော စိတ်ဓာတ်

“သေကံ မရောက် သက်မပျောက်” ဟူသော စကားသည် မှန်ပါသည်။ သေနေ့မစေ့သေးလျှင် သေမည်ထင်ရသော လူမမာသည် တစ်နည်းနည်းဖြင့် ကျန်းမာ၍လာတတ်သည်မှာ ကျွန်တော်တို့၏ မျက်မြင် ကိုယ်တွေ့များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဤကိစ္စမျိုး၌ လူမမာ၏ ‘စိတ်’သည် ပဓာနအကြောင်းတရားဖြစ်သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ဟူသော အကြောင်းတရား လေးပါးရှိရာ၌ စိတ္တဇရုပ်သည် ရုပ်ခန္ဓာတည်မြဲမှု အကြောင်းတစ်ရပ်ပင်ဖြစ်ရာ လူမမာ ဒေါသန်းနှင့် မကြည်ကြည်ဝင်းတို့၏ ကျန်းမာရေး ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာခြင်း မှာလည်း စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟုဆိုလျှင် မှားမည် မဟုတ်ပါ။

သီလ၊ သမာဓိပြည့်စုံပြီးဖြစ်သော တောင်တန်းဆရာတော်ကြီးက ဂီလာန ပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦးအပေါ် ထားရှိသည့် ဤရောဂါဝေဒနာမှ လွတ်မြောက်ကျန်းမာပါစေဟူသော စေတနာနှင့် မှန်ကန်မွန်မြတ်သော မေတ္တာကရုဏာစိတ်တို့သည်လည်း စိတ်ဓာတ်၏ တန်ခိုးသတ္တိများဖြစ်လျက် ‘ဆရာတော်ဘုရား၏ ပရိတ်တရားကို နာကြားရလျှင်၊ ပရိတ်ရေကို သောက်ရလျှင် ငါတို့၏ ဝေဒနာသည် အမှန်ပျောက်ကင်းချမ်းသာလိမ့်မည်၊ သက်သာလိမ့်မည်’ဟူသော ဒေါသန်းနှင့် မကြည်ကြည်ဝင်းတို့၏ ယုံကြည်ကိုးစား အားထားသောစိတ်တို့သည်လည်း စိတ်ဓာတ်၏ တန်ခိုးသတ္တိများပင် ဖြစ်ကြသည်။

အစွမ်းထက်သောစိတ်နှင့် တန်ခိုးထက်သော ပရိတ်

ပရိတ်နာခြင်း၊ ပရိတ်ရေသောက်ခြင်းဖြင့် ခံစားနေရသော ဝေဒနာမှ သက်သာပျောက်ကင်းနိုင်သည်ဆိုခြင်းကို သံသယဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိနိုင်ပါသည်။

ပရိတ်ရွတ်သူ၌-

- (၁) ပရိတ်တရားတော်ကို သဒ္ဒါအနက်မှန်ကန်စွာ လေ့လာ သင်ယူထားခြင်း၊
- (၂) ပုဒ်ဗျည်း ပြည့်စုံစွာ ရွတ်ဖတ်ခြင်း၊
- (၃) လာဘ်လာဘကို မငဲ့ပဲ မေတ္တာစေတနာထားခြင်း ဆိုသည့် အင်္ဂါသုံးပါး။

ပရိတ်နာယူသူ၌-

- (၁) ပဉ္စာနန္တရိယကံ မရှိသူဖြစ်ခြင်း၊
- (၂) နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဟုတ်သူဖြစ်ခြင်း၊
- (၃) ပရိတ်တန်ခိုးအာနိသင်ကို ယုံကြည်ခြင်း-

ဟူသော အင်္ဂါရပ်များနှင့် ပြည့်စုံရမည်ဟု ကျမ်းဂန်များ၌ လာရှိရာ ဤအင်္ဂါခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံလျှင် ပရိတ်၌ တန်ခိုးအာနိသင် ရှိကြောင်း ယုံမှားသံသယဖြစ်စရာ မလိုတော့ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

တစ်စုံတစ်ယောက် မကျန်းမာလျှင် ဗောဇ္ဈင်သုတ်ကို ရွတ်လေ့၊ နာယူလေ့ရှိကြပါသည်။ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်နှင့် အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်တို့ နာမကျန်းဖြစ်စဉ်အခါက မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ဗောဇ္ဈင်သုတ်ကို ရွတ်ဆိုသည်။ (တနည်း) ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးကို ဟောကြား တော်မူသည်။ နာကြားရပြီးသည့်နောက် မထေရ်ကြီး ၂-ပါးတို့သည် ခံစားနေရသော ရောဂါဝေဒနာများမှ သက်သာပျောက်ကင်းသွားကြ သည်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင်လည်း နာမကျန်းဖြစ်သည့်အခါ အရှင်စုန္ဒမထေရ်အား ဗောဇ္ဈင်တရားကို ဟောစေပြီး ကိုယ်တော်တိုင် နာယူသဖြင့် ရောဂါဝေဒနာများမှ ပျောက်ကင်းသွားပါသည်။

ဗောဇ္ဈင်တရား၌-

(၁) သတိ၊	(၅) ပဿဒ္ဓိ၊
(၂) ဓမ္မဝိစယ၊	(၆) သမာဓိ၊
(၃) ဝီရိယ၊	(၇) ဥပေက္ခာ-
(၄) ပီတိ၊	

ဟူ၍ ခုနစ်ပါးရှိသည်ဖြစ်ရာ ထိုတရားများကို ဆင်ခြင်သည့်အခါ၌ စိတ်ကြည်လင်လာသည်။ စိတ်ကြည်လင်လာသည့်အခါ ရုပ်လည်း ကောင်းမွန်လာပြီး ဝေဒနာမှ ပျောက်ကင်းချမ်းသာလာပါသည်။

စိတ်၏ စွမ်းအင်သတ္တိသည် ကြီးမားလှပါသည်။ 'စိတ်ထောင်းတော့ ကိုယ်ကျေသည်၊ စိတ်ချမ်းသာလျှင် ကိုယ်ချမ်းသာသည်' ဟူသော စကားများမှာ အမှန်ဖြစ်သဖြင့် ရောဂါ ဝေဒနာကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်နေပါလျှင် စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာဖြစ်အောင် စိတ်ဓာတ်အားဆေးဖြစ်သော ကောင်းမှုကုသိုလ်လုပ်ပါ။ အာဇာနည်တော်ဖြစ်သော ပရိတ်တရားကို နာကြားကြပါဟု ဓမ္မမိတ်ဆွေများအား အကြံပေးတိုက်တွန်းရပါသည်။

အစွမ်းထက်သော စိတ်နှင့် တန်ခိုးထက်သော ပရိတ် ၂-ခု ပေါင်းစပ်သဖြင့် ကောင်းမြတ်သော အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ထွန်းလာသည်မှာ ယုံမှားစရာ မရှိပါကြောင်း။

ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေ။

ဓမ္မဇောသက ဦးမောင်မောင်

၂၅-၅-၈၈

၄။ သေနည်းသင်တန်း

သူသူငါငါ သတ္တဝါမှန်သမျှ မိမိတို့ ပြုလုပ်သော ကံသာလျှင် ကိုယ်ပိုင်ဥစ္စာရှိကြတယ်။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ မိမိတို့ ကြစည်၊ ပြောဆို၊ ပြုလုပ်တဲ့ ကံအရသာလျှင် ဖြစ်နေကြရတယ်။ ဘယ်သူကမှ စိမ့်ဖန်ဘီး တာ မဟုတ်ဘူး။

ကိုယ့်ကံကို ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖန်တီးနေကြခြင်းဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်ကံကို ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖန်တီးနိုင်ရမည်။ ဖန်တီးယူကြရမယ်။ ဖန်တီးယူလို့လဲ ရတယ်။ ဒါကို မြဲစွာမှတ်။

နေနည်းထက် သေနည်းက ပိုအရေးကြီး

ဘဝသံသရာခရီးက ဘယ်အချိန်က စလာမှန်း မသိရသလို ဘယ်တော့မှ ရပ်နားကြရမယ်ဆိုတာကိုလဲ ဘယ်သူမှ မပြောနိုင်ဘူး။ နိမ့်တဲ့ မြင့်တဲ့ စုန်ချည်ဆန်ချည် အတည်မကျ တသွားတည်း သွားနေ ကြရတုန်းပဲ ရှိနေကြတယ်။ ကောင်းတဲ့ဘုံဘဝတွေရောက်အောင် ကောင်းတဲ့ သုစရိုက်တွေ ထူထောင်ကြရမယ်။ တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့ ကောင်းသည် ထက် ကောင်းအောင်၊ မြတ်သည်ထက် မြတ်အောင်၊ စင်ကြယ်သည် ထက် စင်ကြယ်အောင် လေ့ကျင့်ယူကြရမယ်။

သံသရာဘဝ ကျင်လည်ကြရာမှာ မေတ္တာလောက် ကောင်းတာလဲ ဘာမှမရှိဘူး။ ကံတရားအကြောင်းကိုလဲ ပြောခဲ့ပြီ။ မေတ္တာအကြောင်း ကိုလဲ ပြောခဲ့ပြီ။ ဒါ-ဘဝနေနည်းဖြစ်တယ်။

ဘဝဆိုတာ ရပ်တည်မနေဘူး။ နေရရုံနဲ့လဲ မပြီးသေးဘူး။ သေကြ ရဦးမယ်။ ဘယ်သူမဆို တစ်နေ့ မုချသေကြရလိမ့်မယ်။ သေရတာဟာ ကြောက်စရာမဟုတ်ဘူး။ ကြောက်လို့လဲ မသေဘဲ မနေရဘူး။ နေတတ်ဖို့ လိုသလို သေတတ်ဖို့ကလဲ အရေးကြီးသေးတယ်။ နေတတ်လျှင် အထိုက် အလျောက် သေတတ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် နည်းရအောင် ယခု သေနည်းကို ပြောမယ်။ သေနည်းသင်တန်းကို ပေးမယ်။

“နေတတ်ဖို့ လိုသလို သေတတ်ဖို့လဲ အရေးကြီးသေးတယ်။
လူတိုင်း လူတိုင်း သေရတဲ့ အားကိုးတစ်ခု ကိုယ်စိရှိထားကြရမယ်။
ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ သေမင်းကိုတောင် မကြောက်တဲ့နည်းတွေ ရှိတယ်”

သေနည်းသင်တန်း

သေနည်းသင်တန်း

၂၁၃

လောကမှာ ဟိုသင်တန်း ဒီသင်တန်းကျောင်းတွေ ဖွင့်လှစ်ထားကြတယ်။ ‘သေနည်း သင်တန်းကျောင်း’ ရှိတယ်လို့တော့ မကြားဖူးသေးဘူး။ ဒီ... သေနည်းသင်တန်းကျောင်းဖွင့်လဲ ကျက်သရေမင်္ဂလာ မရှိဘူးဆိုပြီး တစ်ယောက်မှ လာတက်မယ် မထင်ပါဘူး။

ဒါပေမယ့် နေနည်းထက် သေနည်းက ပိုပြီးအရေးကြီးတယ်လို့ မှတ်ပါ။

‘သေတစ်ကံ၊ ရှင်တစ်ကံ၊ အရပ်ကောင်းမှ အလောင်းလှ’ ဗမာ့စကားပုံရှိတယ်။ ဒါကတော့ အသုဘမသာလောင်းကို သနပ်ခါးလိမ်း၊ နှုတ်ခမ်းနီဆိုးသလို လိုက်ပို့တဲ့သူ စည်ကားသိုက်မြိုက်တာလောက်ကို ကြည့်ပြီး ပြောကြတာနှင့်တူပါတယ်။ ဘုန်းကြီးများ ပျံလွန်တော်မူရင် ပိုဆိုးသေးတယ်။ လောင်တိုက်တွေ ရထားတွေ ပွဲလမ်းသဘင်တွေနဲ့ ပိုပြီး ခမ်းနားအောင် သူ့ထက်ငါ လုပ်လေ့ရှိကြတယ်။ တချို့ဆရာတော်ကြီးများက ပြောကြတယ်။ “အင်း-ပျံတော်မမူဘဲနဲ့ လျှိုးတော်မူမှာ စိုးရိမ်ရတယ်” တဲ့။

ကူလို့ ကယ်လို့ ရတာလဲရှိ၊ မရတာလဲရှိ

အဲ-ဘုန်းကြီးဖြစ်ဖြစ်၊ လူဖြစ်ဖြစ် အသက်ရှင်စဉ်က စာပေဗဟုသုတတွေ ဘယ်လောက်တတ်တတ်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ဘယ်လောက်များများ၊ သေခါနီးကာလ စိတ်ထားကလေး တစ်ချက်မှားသွားရင် မလွယ်ဘူး။ ဟို-ကောင်းခဲ့တာတွေက ကောင်းတဲ့အလျောက် နောက်မှလာမှာ။ သေခါနီး စိတ်ထားမတတ်လို့ လောလောဆယ်တော့ ခံရပြီ။ ‘ဘွာ’ခတ်လို့ မရတော့ဘူး။

ဘုန်းကြီး အသက်ကြီးလာတာနှင့်အမျှ သေနည်းသေပုံမတတ်လို့ ဒုက္ခရောက်ကြရတဲ့ ဘုန်းကြီးတွေ၊ လူတွေ အကြောင်း အများကြီး ကြားသိရဖူးတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှာပဲ မနည်းတော့ဘူး။ ကူလို့ ကယ်လို့ ရတာလဲ ရှိတယ်။ ကူလို့ ကယ်လို့ မရနိုင်တာလဲ

ရှိတယ်။ ပြိတ္တာဘဝ မတော်တဆရောက်တဲ့သူဆိုရင် ကူလို့ ကယ်လို့ ရနိုင်ခွင့်ရှိသေးတယ်။ ငရဲကျတဲ့သူတို့၊ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်တဲ့သူတို့ဆိုရင် ကူလို့ ကယ်လို့ မရတော့ဘူး။ ကိုယ့်ကံကို ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖန်တီးခဲ့ကြမိပြီ ဟာကိုး။

ဘုန်းကြီးရဲ့ ချင်းအမျိုးသား ကပ္ပိယကြီး ‘တွမ်မုံ’ နှစ်လ အနည်းငယ်အတွင်းမှာပဲ တိရစ္ဆာန်ဘဝ အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲဖြစ်ရရှာပုံ ဘုန်းကြီး ပြောခဲ့ဖူးပြီ။ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဘဝအတွေ့အကြုံအရ ပိုပြီးစိတ်လှုပ်ရှားစရာကောင်းတဲ့ ဝတ္ထုကြောင်း တစ်ခုကို ပြောမယ်။ အဲဒါ တခြားမဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးရဲ့မယ်တော်ကြီး သေနည်း မှားသွားပုံ အကြောင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါမပြောခင် သေခါနီးကာလ ဖြစ်တတ်ကြပုံကို သိဖို့လိုသေးတယ်။

သံယောဇဉ်တွေ ဖြတ်ဖို့လို

မည်သူမဆို သတ္တဝါတို့မည်သည် ‘ရေနစ်တဲ့သူဟာ အားကိုး တကြီး တွေ့ရာဆွဲယူတတ်သလို’ သေခါနီးတဲ့အခါ စွဲမိစွဲရာ စွဲတတ် တယ်။ မခွဲနိုင်မခွာရက် တပ်မက်စွဲလမ်းနေတတ်ကြတယ်။ ဒီ သံယောဇဉ် တွေကို ကြိုတင်ပြီး ဖြတ်နိုင်သမျှ ဖြတ်ထားဖို့ရာ အရေးကြီးတယ်။

မိမိတို့ တစ်သက်ပန်လုံး ရှာဖွေထားတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေကို စွန့် လွှတ်ရမှာ ခက်လာတယ်။ တိုက်တာ၊ အိမ်၊ ကျောင်း အာဝါသတွေ အပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့သူက တွယ်တာနေတတ်တယ်။ အဆိုးဆုံးက အနီးကပ်နေလာခဲ့ကြတဲ့ သား၊ သမီး၊ မိဘ၊ ဆရာ၊ တပည့် ဆွေမျိုး ဉာတကာတွေအပေါ်မှာ သံယောဇဉ်ဖြတ်ဖို့ လူတော်တော်များများမှာ ခက်နေပုံရတယ်။ ကြိုတင်စဉ်းစားထားပါ။ ဘာမှ မခက်ဘူး။ ဒါတွေ အားလုံး ဆွဲချမယ့်ဟာတွေချည်းပဲ။

သေနည်းသင်တန်း

၂၁၅

သံသရာထဲ တဝဲလည်လည် ခရီးရှည်သွားကြရာမှာ ဘဝတစ်သက် တာဟာ ဘာမှမကြာလိုက်တဲ့ အချိန်ပိုင်းကလေးမျှ ဖြစ်တယ်။ သား၊ လင်၊ ခင်ပွန်း၊ ဇနီးမယား၊ ဆွေမျိုး ဉာတကာဆိုတာလဲ ဒီမှာ ခဏ ခေတ္တလာပြီး ဆုံဆည်းကြရတာ၊ သူ့လမ်း သူသွား၊ ကိုယ့်လမ်း ကိုယ် လျှောက်၊ ဒီလိုနဲ့ပဲ နေလာခဲ့ကြရတဲ့ဘဝတွေ မရေမတွက်နိုင်တော့ဘူး။ တာဝန်ကျေဖို့သာ လိုတယ်။ တွယ်တာဖို့ မလိုဘူး။ ဒီလို စိတ်ကို ရှင်းရှင်းထားကြရမယ်။

ဘဝကူးတံတား

ရှေ့ဆက်ရဦးမယ့် ခရီးက အဆုံးအစမရှိတော့ ဘဝကူး တံတားကို ခိုင်ခိုင်မာမာ ကြိုတင်ဆောက်ထားရမယ်။ ‘ငါ ဘယ်လိုသေမလဲ၊ ဒါန- သီလ-ဘာဝနာ ဘာအားကိုးနဲ့ သေမလဲ၊ ငါ့မှာ အားကိုရာ ဘာရှိသလဲ’။ မိမိ စိတ်အာရုံတွင် ရည်မှန်းချက်လမ်းကြောင်း ကြည်လင်ပြီး ရှင်းလင်းမှု ရှိနေရန် လိုတယ်။

ဒီဘဝမှာ ငါမသေခင် ဘယ်အရာကို၊ ဘယ်တရား အာရုံကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်ကြီး ဆွဲကိုင်ပြီး ဘယ်လို တမလွန်ဘဝသို့ ကူးသွားမယ် ဆိုတဲ့ တံတားကူး အချက်ကို ကြိုတင်သတ်မှတ်ထားကြရပါမယ်။ ဘယ်ပုံ ဝိညာဉ်ချုပ်စေရမယ်ဆိုတဲ့အထိ ဘဝနိဂုံးချုပ်မယ့်ပုံစံကို တိတိ ကျကျ ရေးဆွဲထားရမယ်။ ခိုင်မာအောင် မကြာခဏ စဉ်းစားပေးရမယ်။ မိမိစိတ်အာရုံတွင် နှစ်သက်ကြည်လင်မှုရှိတဲ့ တရားတစ်မျိုးမျိုးကို အာစီဏ္ဍကံပိုင်အောင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ မီးထိုးပေးနေရမယ်။ လေ့ကျင့် ယူနေရမယ်။ အချိန်မရွေး ထင်အောင် မြင်အောင် လုပ်ထားရမယ်။

အာစီဏ္ဍကံ ပိုင်နိုင်ထားရင် သေခါနီးဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အာသန္နကံဟာ ကိုယ်ကြိုက်သလို ဖြစ်ပေါ်လာလိမ့်မယ်။ အာစီဏ္ဍကံဆိုတာ မိမိနေ့စဉ်လုပ်ခဲ့တဲ့ အလုပ်၊ အာသန္နကံဆိုတာ သေခါနီးမှ ကပ်ပြီး ဝင်လာတဲ့ အာရုံ၊ ကံတရား၊ စိတ်နေ စိတ်ထားလို့ ဆိုရမယ်။

၈၇-နှစ် မယ်တော်ကြီးနှင့် လမ်းခွဲ

အဲ...ဘုန်းကြီးရဲ့ မယ်တော်ကြီးဟာ ဆရာသမားနဲ့ ဘုန်းကြီးများ ကိုလဲ အကြောင်းပြုပြီး ဒါနမှုတွေလဲ မနည်းပါဘူး။ ဥပုသ်သီတင်းက စပြီး သီလဘက်ကလဲ မြဲတန်သလောက် မြဲပါတယ်။ ထိုက်သည့်အား လျော်စွာ ဘာဝနာနှလုံးသွင်းလဲ လေ့ကျက်ရှာပါရဲ့။

သို့ပါသော်လဲပဲ သေခါနီးကာလ အာသန္နကံ စိတ်ထားပုံ မခိုင်မာရှာလေတော့ ပေတဂတိလိုခေါ်တဲ့ ပြိတ္တာဘဝကို ရောက်ရရှာ သေးတယ်။

မယ်တော်ကြီး ဒေါ်သေးတာ ၁၃၁၄-ခုနှစ်၊ တပေါင်းလဆန်း ၈-ရက် သောကြာနေ့ ညနေ ၄ နာရီအချိန် အသက် ၈၇ နှစ် ပြည့်တဲ့ နှစ်မှာ ညင်သာစွာကွယ်လွန်ကြောင်းသိရတယ်။ အဲဒီအချိန်က ဘုန်းကြီး သာသနာပြုခရီးစဉ်အရ ကချင်တောင်တန်း ဟူးကောင်းတောင်ကြား အတွင်း ရောက်နေချိန်ဖြစ်တယ်။ ခရီးစဉ်ပြီးဆုံးလို့ မြစ်ကြီးနားက ရန်ကုန်ပြန်ရောက်ခါမှ ကြေးနန်းစာအရ သိရှိရခြင်းဖြစ်တယ်။

သံသရာ ဘဝတစ်ကွေ့မှာ တွေ့ဆုံပြီး လမ်းခွဲကြရပြန်ပြီ။ မိမိတို့ပြုသောကံမှ တစ်ပါး ဘယ်သူ ဘာတတ်နိုင်မှာတဲ့။ ကိုယ့်လမ်း ကိုယ်ထွင်ပြီး ကိုယ့်ခရီးစဉ် ကိုယ်ဆက်ကြရဦးမယ်။

ဘုန်းကြီးလဲ သာသနာပြုခရီးစဉ်အရ အာသနယ်ခြား တောင်ကြီး ဘက် ခရီးဆက်ရပြန်တယ်။ ဘုန်းကြီး အဲဒီနယ်ခြားတောင်ကြီးမှာ လှည့်လည်သီတင်းသုံးလျက်ရှိတယ်။

မိဘမေတ္တာ မိဘသံယောဇဉ်

တောင်ပေါ်ရောက်တော့ မယ်တော်ကြီးသတင်း ကြားရတယ်။ မယ်တော်ကြီး ကွယ်လွန်ခါနီးအချိန်ပိုင်း မစားချင် မသောက်ချင်ဖြစ်ပြီး ကာလအတန်ကြာ အိပ်ရာထဲမှာပဲ လဲလျောင်းနေရရှာတယ်လို့ ဆိုတယ်။ သူ့အိပ်ရာ ခေါင်းရင်းမှာ ချိတ်ဆွဲထားတဲ့ ဘုန်းကြီးရဲ့ဓာတ်ပုံကို စိုက်

သေနည်းသင်တန်း

၂၁၇

ကြည့်လိုက်၊ လက်အုပ်ချီလိုက်နဲ့ မျက်ရည်တွေ တွေတွေကျပြီး တနှိုင်းနှိုင်း တတွေတွေလဲ ဖြစ်နေတာတတ်သတဲ့။ ဘုန်းကြီးရဲ့ အစ်မကြီးဖြစ်သူ သမီးကြီး ဒေါ်ယုတို့က ပြုစုချော့မော့ပြီး ကောင်းနိုးရာရာ ကျွေးမွေး ပြုစုသော်လည်း ငေးမောပြီးသာနေတယ်။ ကဆုန်၊ နယုန် မိုးတွေ လေတွေလာတဲ့ အခါမျိုးမှာ ဆိုရင် “ငါ့သားကြီး ဘယ်ဆီများရောက်နေ ပါလိမ့်တဲ့...” လို့လဲ မယ်တော်ကြီး မကြာခဏ ရေရွတ်လေ့ရှိသတဲ့။

အင်း...ဘုန်းကြီးထင်ပါတယ်။ သေခါနီးကာလမှာ “ငါ့သားကြီး နဲ့တော့ တွေ့ရတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး” ဆိုတဲ့ စိတ်နဲ့ပဲ မယ်တော်ကြီး ကွယ်လွန်ခဲ့ရပုံ ပေါ်ပါတယ်။ မိဘတို့ မေတ္တာ မိဘတို့ သောက ကြီးမားလှလေခြင်း။

မယ်တော်ကြီး ပြိတ္တာဘဝ ရောက်ရရှာခြင်း

ဘုန်းကြီးလဲ တောင်ပေါ်ဒေသရောက်တယ်ဆိုရင်ပဲ လုပ်လက်စ သာသနာပြုအလုပ်၊ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ အလုပ်တွေနဲ့ပဲ တစ်နေ့ပြီး တစ်နေ့ အချိန်တွေ ကုန်မှန်းမသိ ကုန်လာတယ်။ မယ်တော်ကြီး ကွယ်လွန်ပြီး နှစ်အတန်ကြာတော့ ဘုန်းကြီး အိပ်မက်မြင်မက်တယ်။ အိပ်မက်ထဲမှာ မယ်တော်ကြီးခမျာ ညှိုးညှိုးငယ်ငယ်နဲ့ ဘုန်းကြီးကျောင်း ရှေ့ မြေပြင်ပေါ်က ရပ်ရင်း ကျောင်းပေါ်မှာရှိနေတဲ့ ဘုန်းကြီးကို လှမ်းလျှောက်တယ်။

“မောင်ပဉ္စင်း၊ မောင်ပဉ္စင်းဘုရား ဖြစ်နိုင်ရင် ဒကာမကြီးကို သင်္ကန်းတစ်စုံလောက်ချီးမြှင့်ပါ” တဲ့။ အင်း...ငါ့မယ်တော်ကြီး သေခါနီး ကာလမှာ သံယောဇဉ် တွယ်တာမှုကြောင့် ပေတဂတိမှာ ရောက်နေရရှာ သကဲ့။ ကျွတ်ချိန်တန်ပြီနဲ့ တူပါရဲ့လို့ အောက်မေ့တယ်။ ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီး မိမိပြုလုပ်သမျှ ကုသိုလ်ကောင်းမှုများကို မယ်တော်ကြီးအား ရည်စူး၍ ရှေးကထက် တိုးပြီး အမျှအတန်းပေးဝေတယ်။ သီးခြား ရည်မှန်းပြီးတော့လဲ ဒါနပြုပေးပါတယ်။

သည်မျှမက၊ စာတိရွာမှာရှိနေတဲ့ အစ်မကြီး ဒေါ်ယုထံကိုလဲ စာတိုက်ကနေပြီး သင်္ကန်းတစ်စုံ ပို့ပေးလိုက်တယ်။ ရွာကျောင်း ဘုန်းကြီးအား ဒီသင်္ကန်းကို လှူဖို့၊ အထူးရည်စူးပြီး ဆွမ်းလဲကပ်လှူဖို့ စာရေးလိုက်တယ်။ အထူးသဖြင့် မယ်တော်ကြီးကိုလဲ ကြိုတင်ဖိတ်ခေါ်ထားပါ။ အလှူအတန်းပေးပြီး အမျှဝေပေးပါလို့လဲ တိတိကျကျ စာထဲမှာ ထည့်မှာလိုက်တယ်။ မိအို ဖအိုများ အသက်ထင်ရှားရှိစဉ်အခါ ရာသီ အလိုက် ဒါကလေး စားပါဦး၊ ဒါကို ဝတ်ပါလို့ အဝတ်အစားပေးလို့ ရပေမယ့် သေသွားကြတဲ့ အခါ အဲသလို ပေးလိုက် မရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ပေးလို့ ကျွေးလို့ ရနိုင်တဲ့နည်းကို မှတ်သားထားကြရမယ်။

သားသမီးတို့၏ ဝတ္တရား

အစ်မကြီးလဲ ဘုန်းကြီး အမှာစကားအတိုင်း ဝါတွင်း ဥပုသ်နေ့ တစ်ရက်မှာ အလှူလုပ်ပြီး အမျှပေးဝေပါတယ်။ သို့သော်လဲ နောက် တစ်နေ့ နံနက် မိုးလင်းအားကြီးအချိန်လောက်မှာ အစ်မကြီးကို အိပ်မက် ပေးတယ်။ မယ်တော်ကြီးဟာ သူနေမြဲ အိမ်နံဘေးမှာ ငုတ်တုတ်ကလေး ထိုင်နေတာ တွေ့ရတော့...

“ဪ...အမေ ဒီမှာပဲ ရှိနေသေးသလား၊ မနေ့ကပဲ အမေ အတွက် သင်္ကန်းလှူ ဆွမ်းကပ်ပြီး အမျှဝေတာ အမေ မရဘူးလား”လို့ မေးတယ်။ မယ်တော်ကြီးက...

“ညည်းတို့က ကျောင်းသွားတော့ ငါ့ကိုမှ မခေါ်ကြဘဲ၊ ငါ ဘယ်လိုက်နိုင်မှာလဲ”လို့ ပြောသတဲ့။

ဒါနဲ့ အစ်မကြီး ဒေါ်ယုက အဲဒီနေ့မှာပဲ သင်္ကန်းလှူပြီး ဆွမ်းထပ် ကပ်တယ်။ မယ်တော်ကြီးကိုလဲ ကျောင်းမသွားခင် ကြိုတင်ပြီး ဖိတ်ခေါ်သွားတယ်။ နာမည်ခေါ်ပြီး အမျှအတန်း ပေးဝေလိုက်သတဲ့။ နောက်တော့ ဘာအိပ်မက်မှ မရတော့ပါဘူး။

ဘဝသံသရာ ကျင်လည်ကြရာမှာ မိမိအနေဖြင့် တာဝန်သိသိ
မိဘကျေးဇူးဆပ်နိုင်ခွင့် ကြံရလို့ ဝမ်းမြောက်ရပေတယ်။

“ကျွေးမွေးမပျက်၊ ဆောင်ရွက်စီမံ၊

မွေခံတိုက်စေ၊ လူမျှဝေ၍၊

စောင့်လေမျိုးနွယ်၊ ဝတ်ငါးသွယ်၊

ကျင့်ဖွယ်သားတို့တာ”

ဒါကိုလဲ သားသမီးတိုင်း အလေးအနက် သတိပြုကြပါ။ သာသမီး
ကျင့်ဝတ်ငါးပါး နားလည်ထားကြရမယ်။

ဘဝခြားသော်လဲ သံယောဇဉ်ကြီးကား မပြေ

ဘဝသံသရာမှာ ဥပါဒါန် သံယောဇဉ် အစွဲတို့ကြောင့် မခွဲနိုင်
မခွာရက် တပ်မက်တွယ်တာမှု ကြီးမားကြလေတော့ မယ်တော်ကြီးမေ့
ဒီဆွေမျိုးအသိုက်အဝန်းထဲမှာပဲ တစ်ကျော့လာရရှာပြန်ပါတယ်။

ဘုန်းကြီးရဲ့အစ်ကိုကြီး ဦးဘတင်ရဲ့သမီး မိဆန်းအဖြစ်၊
အမေဘဝက သားရဲ့သမီး မြေးပြန်ဖြစ်ရပြန်တယ်။ မိဆန်းဟာ
စကားပြောတတ်စအချိန် မယ်တော်ကြီး အကြောင်း ဘဝဟောင်းက
အဖြစ်အပျက်တွေကို တိကျအောင် ပြောပြနိုင်တယ်။ ဘုန်းကြီးနဲ့တွေ့လို့
မေးမြန်းပြောဆိုတဲ့အခါမှာလဲ ပြောရင်း ဆိုရင်းနဲ့ မျက်ရည်ပေါက်
ကြီးငယ် ကျရှာတယ်။ သူ အိမ်မှုကိစ္စ လုပ်နိုင်တဲ့ အရွယ်လောက်မှာ
တစ်နေ့တော့ အဖော်ကလေးမများနှင့် ရေခပ်သွားရင်း စကားစပ်မိ
ကြပြီး...

“ဆရာတော်ကြီးက သူ့မယ်တော်ကြီးကို အမှတ်တရဖြစ်အောင်
အရိုးအုတ်ဂူတစ်ခု လုပ်ထားသတဲ့၊ လာ...သွားကြည့်ကြရအောင်”
ပြောလို့ မိဆန်းတို့ ကလေးမတတွေ မယ်တော်ကြီးအုတ်ဂူ သွားကြည့်
ကြသတဲ့။

ဂူရဲ့ မျက်နှာစာမှာ ရေးထားတဲ့ စာတန်းကို မိဆန်း ဖတ်ရတဲ့ အခါ ချုံးပွဲချ ငိုရရှာပြန်တယ်လို့ အဖော်များက ပြောကြသတဲ့။ အရိယာမဖြစ်ကြရသေးသမျှ ဘဝသံသရာဟာ တယ်ပြီး ကြောက်စရာ ကောင်းလှပါကလား။ ဘဝပင်ခြားသော်လည်း သံယောဇဉ်ကြီးကား ခိုင်မာလျက်ပင် ရှိချေသည်တကား။

မယ်တော်ကြီး ဘဝတဖြစ်လဲ ဘုန်းကြီးရဲ့ တူမ မိဆန်းဟာ ခုဆိုရင် အသက် ၂၆-နှစ်လောက် ရှိလာပြီ။ ဘုန်းကြီး ဇာတိရပ် ငွေတွင်းကုန်း ရွာကျောင်းကို ရောက်တိုင်း မိဆန်းဟာ ကျောင်းကို အမြဲ သူကိုယ်တိုင် ဆွမ်းချက်ပို့လေ့ရှိတယ်။ ကျောင်းရောက်လျှင်လဲ တော်တော်နဲ့မပြန်ဘူး။ တဘက်ကလေး ပခုံးတင်ပြီး ဘုန်းကြီးနား လာကန်တော့ရင်း ကျုံ့ကျုံ့ကလေး ထိုင်ကာ ဘုန်းကြီးမျက်နှာကိုပဲ စိုက်ကြည့်နေတတ်တယ်။

ဘဝသံယောဇဉ် ဒဏ်ချက်တွေက အထိနာကြလေတော့ သံသရာ ဝဋ်မှ လွတ်ထွက်ဖို့ ခဲယဉ်းကြတယ်။ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ ခုလို ဘဝမျိုးမှာ သံဝေဂဉာဏ်ဝင်ပြီးသကာလ သူတော်ကောင်းတရားတွေ ကြီးစား အားထုတ်ကြဖို့ပဲ ရှိတော့တယ်။ တရားတော်မှ တစ်ပါး အားကိုးရာ မရှိဘူး။

ဒီမှာ မယ်တော်ကြီးရဲ့ သုံးဘဝ၊ သေခါနီးကာလမှာ ခိုင်မာတဲ့ အာသန္နကံ ကြိုတင်စီမံချက်လဲမရှိ၊ သံယောဇဉ်ကြီးရသော မိဘတို့ရဲ့ သောကကြောင့် ပြိတ္တာဘဝသို့ပင် ရောက်ရပါသော်လဲပဲ ကုမယံ ကယ်မယံ လူရှိလို့ တော်သေးတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ လူတိုင်း ဒီအခွင့်မျိုး ရဖို့ဆိုတာ မလွယ်လှပေဘူး။ ရဦးတော့ သူများကို အားကိုးနေလို့လဲ မဖြစ်ဘူး။ မသေချာဘူး။

မကြောက်တရား

အဲ...ဒီတော့ သေပုံ သေနည်း အာသန္နကံ ကြိုတင်စီမံကိန်း ဆွဲကြရအောင်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၂၁

လူတိုင်းလူတိုင်း သေရဲတဲ့အားကိုးတစ်ခု ကိုယ်စီရှိထားကြရမယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာ သေမင်းကိုတောင် မကြောက်တဲ့ နည်းတွေ ရှိတယ်။ လူသားစား ပေါရိသာဒဟာ မဟာသုတသောမ မင်းကို သတ်စားလို့ လုပ်နေချိန်မှာ မဟာသုတသောမ မင်းကြီးဟာ အခြားသူများကဲ့သို့ သေရမှာကို ကြောက်ပြီး ရုန်းကန်ခြင်း၊ မျက်နှာညှိုးခြင်းမရှိဘူး။ ဒီတော့ ပေါရိသာဒက သေရမှာကို ဘာကြောင့် မကြောက်သလဲလို့ မေးတယ်။

“ငါ့မှာ ကုသိုလ်တွေ အများကြီးလုပ်ခဲ့ပြီ။ မိဘ ဆွေမျိုး မိတ်သင်္ဂဟတွေကိုလဲ ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့ပြီ။ ရဟန်း သူတော် သူမြတ်တို့ကိုလဲ လှူဒါန်းပေးကမ်းခဲ့ဖူးလှပြီ။ ဒါတွေဟာ ငါသွားရမယ့် တမလွန်ခရီးအတွက် ရှင်းလင်းသုတ်သင်ပြီး ဖြစ်တယ်။ ဒီလိုကုသိုလ်တွေရှိထားတဲ့ အတွက် သေရမှာ ငါ မကြောက်ဘူး”လို့ မဟာသုတသောမမင်းက ပြန်ပြောတယ်။

ကဲ...တို့တတွေလဲ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ၊ ဘာအားကိုးနဲ့ သေကြမလဲ။ ဘယ်သူမဆို တို့ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုးတွေမှာ ဒါနကို အနည်းနှင့်အများ လုပ်ဖူးကြတဲ့လူချည်းပဲ။ တန်ဖိုးနည်းတာ များတာ ကြီးကျယ်တာ သေးငယ်တာထား၊ မိမိစိတ်ထဲမှာ မိမိလုပ်ခဲ့တဲ့ ဒါနတွေထဲက အကြည်လင်ဆုံး အကျေနပ်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အလှူဒါနတစ်ခုကို ရွေးထုတ် စဉ်းစားကြည့်။ စာဂါနဿတိ ဖြစ်နေအောင် အထပ်ထပ် ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်း။ ဒီ နှလုံးသွင်းနဲ့ အစမ်း သေကြည့်။ သေခါနီးမှာ ဒီလို ဒါနနှင့်လဲ ကောင်းရာ သုဂတိ ရောက်နိုင်တယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

ဒါနအားကိုးနှင့် သေသူ ပြာသာဒကျောင်းဒကာကြီး ဦးမြူး

ဒီနေရာမှာ နည်းယူဖို့ ပုံစံပြောပြမယ်။ ဘုန်းကြီးဇာတိ ငွေတွင်း ကုန်းရွာမှာ ဦးမြူးခေါ်တဲ့ ကျောင်းဒကာကြီး တစ်ဦး ရှိခဲ့ဖူးတယ်။

ဘုန်းကြီးငယ်စဉ် ကိုရင်ဘဝမှာ အဘိုးကြီး ဦးမြူးနဲ့ ရင်းနှီးစွာ စကားပြောနေကျ ဖြစ်တယ်။ ဆရာဘုန်းကြီးရဲ့ စေခိုင်းချက်အရ ဝါတွင်းကာလ ဥပုသ်သည်များအား တရားဟောတဲ့အခါ ရှေ့ဆုံးက ထိုင်ပြီး နီးနီးကပ်ကပ်နာယူလေ့ရှိတယ်။ တရားဟောပြီးလျှင် “ကိုရင်က တရားဟောကောင်းသားပဲ” လို့ ချီးမွမ်းစကား ပြောတတ်တယ်။ ဘယ် တုန်းက ဘယ်ဆရာတော်ဟာ ဘယ်အကြောင်းကို ဘယ်လို ဟောသွား တယ်ဆိုတာကိုလဲ သူမှတ်သားထားတာထဲက ကောက်နုတ် ပြောပြ ပေးတတ်တယ်။

ငယ်စဉ်က စာကို ကောင်းစွာ မသင်ခဲ့ရရှာလေတော့ အသက် ကြီးပိုင်းရောက်လာတဲ့အခါ တရားပေစာ ရွတ်ဖတ်နေတယ်လို့ မရှိဘူး။ ဘယ်သူနှင့်မှ စကားမပြောဘဲ သူ့ဟာသူ အေးဆေးစွာ အသံတိတ်နေ တတ်တယ်။ ငယ်စဉ်က ဖားနှိုက်၊ ယုန်လိုက် စသော ပါဏာတိပါတက် ဆိုလို့ အသေးအဖွဲ့တောင် ရှိပုံ မရဘူး။ လူအိုပိုင်း တစ်ချိန်လုံး ဘာ ရောဂါမှ ခံစားရခြင်းမရှိ၊ အသက် ၉၃-နှစ်ကျော် အေးချမ်းစွာ နေသွားရတယ်။

ဘုန်းကြီး အိန္ဒိယကပြန်ခဲ့ပြီး ဇာတိရပ်ရွာ ရောက်ခိုက် အဘိုးအို၊ အဘွားအိုတွေ သူတို့တတွေ အေးချမ်းစွာ နေကြတာ ဝမ်းမြောက်လို့ နွားနို့နှင့် ဟောလစ်ဖျော်ပြီး ကိုယ်တိုင် တိုက်ကျွေးဖူးသေးတယ်။ အဲဒီ အချိန်က “ဘယ်လိုစိတ်ထားနဲ့ နေသလဲ” မေးဖူးလို့ ကျောင်းဒကာကြီး ဦးမြူးရဲ့ စိတ်သဘောထားကို ဘုန်းကြီး ပိုပြီး ထင်ရှားစွာ သိနားလည် ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်တယ်။

လှည်းပေါ်နေရင်း အသေပြင်ပုံ

သူ၏ ဘဝနိဂုံးပိုင်း နေသွားပုံမှာ သူ့ဇနီး (အမေကြီး ဒေါ်နွယ်) ကွယ်လွန်သွားပြီးတဲ့နောက်မှာ သူနှင့်အတူနေ အိမ်အမွေခံဖြစ်တဲ့ သမီး ဒေါ်လုံမိ၊ သားမက် ဦးချစ်တင်တို့မိသားစုက ဖခင်အိုကြီး ဦးမြူးကို

သေနည်းသင်တန်း

၂၂၃

ကြည်ဖြူစွာ ဂရုတစိုက် လုပ်ကျွေးပြုစုထားကြတယ်။ စားသောက် နေရေး ဘာမှ မပူရဘူး။ သူ အလုပ် မလုပ်နိုင်တော့တဲ့ အချိန်ပိုင်းမှာ စကားလဲ များများ မပြောတော့ဘူး။ စိတ်ကို ကြည်လင်အောင်ထားပြီး အေးချမ်းစွာ နေတယ်။ ဘဝကူးကောင်းဖို့ ပြင်ဆင်နေတယ်လို့ ဆိုရမယ်။

သူတို့အိမ်ဝင်းထဲ အိမ်ရှေ့ မလှမ်းမကမ်းမှာ လှည်းတစ်စီး အမြဲ ထားရှိတယ်။ သူ့အိမ်နှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းဟာလဲ လမ်းပဲခြားတယ်။ အဘိုးကြီး ဦးမြူးဟာ လှည်းပေါ်မှာ ဖျာကြမ်းကလေးတစ်ချပ် ခင်းပြီး ထမင်းစားပြီးတာနဲ့ လှည်းပေါ်မှာပဲ သက်သာသလို ထိုင်၍ လျောင်း၍ နေလေ့ရှိတယ်။ ရှေးတစ်ချိန် သူတတ်နိုင်စဉ်က ရိုးသားသော တောင်သူ လုပ်စာမှ တကယ့်ချွေးနံ့စာဖြင့် ကျောင်းထဲမှာ ဘုံ ၇-ဆင့် ရှိတဲ့ ပြာသာဒ်ကြီး ဆောက်လှူခဲ့ဖူးတယ်။ လှည်းပေါ်မှာ ထိုင်ရင်း အိပ်ရင်း သူ ဆောက်လုပ်လှူခဲ့တဲ့ ပြာသာဒ်ကြီးကိုပဲ တစ်စိစိမိမ့်ကြည့်ပြီး ကြည်နူး နှစ်သိမ့် နေတတ်တယ်။

အဲဒါ စာဂါနုဿတိ ပွားများနေခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ဘုန်းကြီးတို့ အမြင်က နားလည်တယ်။

ထို့ကြောင့် စာမတတ်သော ရှေးခေတ်က ကျောင်းကာ အဘိုးကြီးတစ်ဦး၏ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဒါနစေတနာကို စိတ်အာရုံစွဲအောင် စာဂါနုဿတိ ဖြစ်စေပြီး ဘဝနိဂုံးချုပ်သွားပုံ နည်းလမ်းကောင်းတစ်ခု အတုယူဖွယ် ပြောပြခြင်းဖြစ်တယ်။ ကျောင်းဒကာကြီး ဦးမြူးဟာ ကောင်းရာသုဂတိ အထက်နတ်ဘုံရောက်သွားမည်မှာ သေချာတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။

သံဃာမလှူရ မျှိုမကျတဲ့မင်းကြီး

ခရစ်မပေါ်မီ အနှစ် ၁၀၀- ခန့် (၁၀၁-၇၇-ဘီစီ) လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၂၀၀၀-ကျော်က သေခါနီးကာလ ဒါနကို အားကိုးပြုတဲ့ ကိစ္စမှာ စံနမူနာထားလောက်တဲ့ မင်းတစ်ပါးရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ဒီမင်းနာမည်

ကို လူအများ ကြားဖူးကြပါတယ်။ သီဟိုဠ်ကျွန်းက ဒုဋ္ဌဂါမဏိ ခေါ်တဲ့
တိုင်းပြည်ပြု သာသနာပြုမင်းကြီးပဲ။

ဒီမင်းကြီးက သာသနာပြုတဲ့ နေရာမှာ အလွန် မှတ်သား
လောက်တဲ့ မင်းကြီး။ စစ်တိုက်တာတောင်မှ ရှင်ဘုရင်လုပ်ဖို့ မဟုတ်ဘူး။
သာသနာပြုချင်လို့။ ဒါနအရာမှာလဲ စံနမူနာတင်လောက်တယ်။ စားမယ့်
ထမင်းကလေးတစ်လုတ်ကမှ အစ စားဦး စားဖျား ရဟန်းသံဃာကို
မလှူရရင် မျိုမကျဘူး...တဲ့။

တစ်ခါကများ စစ်တိုက်ရင်းနဲ့ ဆာဆာရှိလို့ ငရုတ်သီးတစ်တောင့်
စားဦးစားဖျား မလှူဘဲ စားမိလို့ ရှင်ဘုရင်ဖြစ်တဲ့အခါ ကိုယ့်ကိုယ်ကို
ဒဏ်ခတ်တဲ့ အနေအားဖြင့် အမြင့်ပေ ၆၀၊ လုံးပတ် ၅၆၀ ရှိတဲ့
စေတီကြီးတစ်ဆူကို ပထမဆုံး အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် တည်ထားတယ်။
၁၉-ကုဋေ ကုန်ကျသတဲ့။ စေတီအမည်ကိုလဲ 'မရီစ ဝဋ်-ငရုတ်သီး
တစ်တောင့် စေတီ'လို့ အမည်မှည့်ခဲ့တယ်။

ဒုဋ္ဌဂါမဏိ ကုသိုလ်တော် ကုဋေ ၁၀၀၀-ကျော်

ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး အဘယ စသော လက်ရုံးစစ်သူကြီးများ၊
စစ်သည်တော်များနှင့် အတူ သာသနာတော်ကို စော်ကား ဖျက်ဆီး
နေတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကျေးကုလား (ဒမိဋ္ဌ)ရန်ကို ၂-နှစ်ကျော်ကြာ၊ ၂၉-ကြိမ်
တိုင်တိုင် တွန်းလှန်နှိမ်နင်းပြီး သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ မင်းပြုတယ်။ စစ်ကြီး
ပြေငြိမ်းလို့ နန်းသိမ်းပွဲကျင်းပပြီး စစ်သူကြီး စသည်တို့ကို ရာထူး
ဌာနန္တရပေးတဲ့အခါ ညာလက်ရုံးသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ အဘယစစ်သူကြီးက
ဘာရာထူးမှ မယူဘူး။ ကိလေသာ စစ်ထိုးရန် ကျန်ရှိနေပါသေးတယ်
ဆိုပြီး ရဟန်းပြုသွားတယ်။ နောက်မကြာခင် ဈာန်အဘိညာဉ်ရတဲ့
ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီး ဖြစ်သွားတယ်။

မင်းကြီးလဲ နန်းစံ ၂၄-နှစ်အတွင်းမှာ သံတောင် ၁၂၀ ရှိ မဟာ
စေတီကြီး၊ လူနေလို့ရတဲ့ ဘုံ ၉-ဆင့်ရှိ ကြေးပြားမိုးပြာသာဒ်ကြီး၊

သေနည်းသင်တန်း

၂၂၅

ကျောင်းတိုက်ကြီး ၉၉-တိုက် စသည်ဖြင့် အထိကရ သာသနာ့ အဆောက်အအုံကြီးတွေ ဆောက်လှူတယ်။ မင်းကြီး အလှူတော်ငွေ အသပြာချည်းသက်သက် တစ်ထောင်နှင့် လေးဆယ့်ကိုး(၁၀၄၉)ကုဒေ ကျော်တယ်။ ရတနာတွေ တန်ဖိုးမပါသေးဘူး။

ကုသိုလ်တွေများသော်လည်း အားမကိုးမိ

ဒီနေရာမှာ ပြောလိုရင်းက ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးဟာ ရောဂါဖိစီးလို့ သေခါနီးကာလ ရောက်တဲ့အချိန်မှာ အားကိုးရာ မမြင်၊ တရားကိုလဲ မဆင်ခြင်နိုင်ရှာဘဲ သေရမှာကို ကြောက်လန့်နေရှာပါတယ်။ ရှေးဖြစ် ဟောင်းတွေ တွေးပြီး မျက်ရည်တွေ တွေတွေကျရှာတယ်။ သူ သတိ အရဆုံးက ဘုန်းကြီးဝတ်သွားတဲ့ အဘယစစ်သူကြီး၊ ယခုအခါ တောထဲ တောင်ထဲမှာ ရောက်နေတဲ့ အဘယမထေရ်ကြီးပေါ့။

“ဪ...ငါ့ရဲ့လက်ရုံး အဘယစစ်သူကြီးတို့တတွေ ကျေးကုလား များနှင့် စစ်ထိုးရစဉ်က ငါကိုယ်တော်မြတ် နိုင်မှာသိလို့ ငါ့ဘက်က ပါဝင်တိုက်ပေးခဲ့ကြတယ်။ ခုတော့ သေမင်းနဲ့ စစ်ခင်းရတဲ့ပွဲမှာ ရှုံးမှာကို မြင်လို့ ငါ့ဆီမလာကြတာ ဖြစ်မှာပါပဲ”ဆိုပြီး ငိုရပြန်တယ်။ ဘယ်ကို ကြည့်လို့မှ အားကိုးစရာမရှိ ဖြစ်နေရှာတယ်။

ဒီနေရာမှာ သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ့်အား ကိုယ်ကိုးရမယ်ဆိုတာ အရေးကြီးလေ မေ့လျော့လေ ဖြစ်နေတတ်ကြတာကို သတိပြုကြ ရမယ်။

သို့သော်လဲပဲ အဘယမထေရ်ကြီးက တောတွင်းတစ်နေရာက အဘိညာဉ်မျက်စိနားနှင့် မြင်ကြား သိရှိတော်မူတဲ့အတွက် မင်းကြီးရဲ့ သေရာ ညောင်စောင်းဘေး ခေါင်းရင်းမှာ ကြွလာ ချီးမြှောက်တော်မူ ပါတယ်။ မင်းကြီးက သူ့စိတ်ထဲ အထင်ရောက်နေတာကိုလဲ လျှောက် ဖြစ်အောင် လျှောက်လိုက်သေးတယ်။

အများထဲက အနှစ်သက်ဆုံး တစ်ခုကိုရွေး

အဘယမထေရ်ကြီးက မင်းကြီးအား မမြဲတဲ့ သင်္ခါရတရားတွေ အကြောင်း ကျယ်ကျယ်ဝန်းဝန်း ဟောပြောဖြေသိမ့်ပေးတော်မူရှာပါတယ်။ ဒီခေတ်စကားနှင့်ပြောရရင် သမထ ဝိပဿနာ ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ပုံတွေပေါ့။ သို့ပါသော်လည်း မင်းကြီးခမျာ ဒီသမထ ဝိပဿနာ တရားတွေအထိ အသိဉာဏ် မကျက်စားနိုင်ရှာလေတော့ မထေရ်ကြီး ဟောတဲ့တရားက သူ့နား၊ သူ့နှလုံးသားနှင့် တခြားစီလို ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကို မထေရ်ကြီးက သိသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် တရားလမ်းကြောင်း ပြောင်းပြီး ဟောပြောပေးတော်မူပါတယ်။

“ဒကာတော်မင်းကြီး၊ ဒကာတော်မင်းကြီးသည်ကား ဘုရားတရား သံဃာ ရတနာသုံးပါး သာသနာတော်အား ပေးလှူခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်တော်တွေဟာ ကြီးကျယ်မြောက်မြားလှပါပေတယ်။ ထိုထို ကုသိုလ်တော်တွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ပြန်လည် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပါ။ ထိုထို ကုသိုလ်တော်တွေထဲက ဒကာတော်မင်းကြီးစိတ်ထဲမှာ အကြည်လင်ဆုံး အနှစ်သက်ဆုံး ကုသိုလ်ဒါန တစ်ခုခုကို စာဂါနုဿတိ အနေအားဖြင့် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ပါလေ ဒကာတော်မင်းကြီး။ ကြီးကျယ်များပြားလှသော ကုသိုလ်တော်ကြီးများကို မဆိုထားဘိ၊ အကြင်တစ်စုံတစ်ခုသော အနည်းငယ်မျှသော ဒါနမှုသည်ပင်လျှင် နတ်ရွာသုဂတိသို့ အလွယ်ပင် ရောက်စေနိုင်ပေတယ် ဒကာတော်မင်းကြီး”

အဲသည်လို မိန့်တော်မူတော့ မော်ကွန်းထိန်းအမတ်တစ်ဦးအား ‘ပုညဝနနစာတမ်း’ လို့ခေါ်တဲ့ ကုသိုလ်တော်စာရင်းများကို လျှောက်တင်ဖတ်ကြားစေတယ်။ ကြေးပြာသာဒ်ကြီးက ကုဋေ ၃၀၊ မဟာစေတီကြီးက မည်ရွှေမည်မျှ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီး ၉၉-တိုက် ဆောက်လုပ်လှူတာက ကုဋေပေါင်း ဘယ်လောက်၊ တစ်ခုပြီး တစ်ခု ကုသိုလ်တော်ကြီးများ စာရင်းကို ဖတ်လျှောက်ရာ မင်းကြီးမျက်နှာမှာ စမ်းသာကြည်နူးတဲ့ လက္ခဏာ မပေါ်ဘူး။

သေနည်းသင်တန်း

၂၂၇

ထို့နောက် တန်ဖိုးနည်း၍ ကြီးကျယ်လှသည်ဟု မဆိုသာသော ကုသိုလ် အသေးစား စာရင်းများကိုလဲ ဆက်လက်ဖတ်လျှောက်ရာ ညီအစ်ကို စစ်ဖြစ်ကြလို့ တောတောင်ထဲထွက်ပြေးရစဉ်က မိမိမစားဘဲ တစ်ယောက်စာ ပွဲတော်ထမင်းကို မထေရ်တစ်ပါးအား အကုန်လှူလိုက် ရသော ကုသိုလ်၊ ဒုဗ္ဗိက္ခန္တရကပ်ကြီး ဆိုက်လို့ ဆန်ရေစပါး ဆွဲရှားတဲ့ အချိန်ကြီးမှာ မထေရ် ၅-ပါးအား နန်းစဉ်နားတောင်းနှစ်ခုကို ဖြုတ် ရောင်းပြီး ဝယ်တဲ့ ဆပ်ဆန်ဟင်းလေးယာဂုကပ်ရတဲ့ ကုသိုလ်၊ အဲသည် ကုသိုလ်နှစ်မျိုးဖတ်လျှောက်တာ ကြားရတော့ မင်းကြီးဟာ ဝမ်းသာပီတိ ဖြစ်ပြီး အလွန် ကျေနပ်အားရတော်မူကြောင်း နှုတ်ကထွက်ပြီး မိန့်ကြား ခဲ့ရှာတယ်။

တိုတိုပြောရရင် ဒုဗ္ဗဂါမဏိ မင်းတရားကြီးမှာ ကုဋေ ကုဋာ ကုသိုလ်တော်ကြီးတွေ များစွာရှိပင်ရှိပါသော်လဲ တန်ဖိုးအားဖြင့် မပြောပ လောက်သော ချွေးနှံစာ ဆွမ်းနှစ်ထပ်ကို ကျေနပ်ဝမ်းမြောက်တဲ့ စိတ်နှင့် နတ်ရွာစံ ကံတော်ကုန်တော့ တုသိတာနတ်ပြည် ရောက်သွားခဲ့ရဖူးတယ်။

ဒါကတော့ သေခါနီးကာလမှာ ဒါနနှလုံးသွင်းနှင့်လဲပဲ နတ်ရွာ သုဂတိရနိုင်တယ်ဆိုတာ ပြောပြလိုရင်း ဖြစ်တယ်။

သီလနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ရေး

အာသန္နကံ အရေးပါပုံ

ဒါနနဲ့ ဘဝနိဂုံးချုပ်ပုံ ပြာသာဒ်ဒကာကြီး ဦးမြူး၊ ဒုဗ္ဗဂါမဏိ မင်းကြီးတို့ အကြောင်း ပြောပြီးပြီ၊ ယခု သီလနှင့် ဘဝ နိဂုံးချုပ်ပုံ ပြောမယ်။

သေခါနီးကာလ ဂိတ်ဝင်ခါနီးမှာ ကြံစည်၊ ပြောဆို၊ ပြုလုပ်တဲ့ ကံကို ‘အာသန္နကံ အနီးကပ်အလုပ်’ လို့ ခေါ်တယ်။ သေခါနီးမှ ကပ်ပြီးပြုတဲ့ ကောင်းမှု မကောင်းမှုကံတွေကို ခေါ်တယ်။ သေခါနီးကာလ

ဆိုတာ ကိုယ်အား၊ နှုတ်အားတွေ လျော့ပါးနေတဲ့အတွက် ကာယကံမှ
ဝစိကံမှထက် မနောက်မှုကိုသာ အများဆုံး လုပ်နိုင်ခွင့်ရှိတော့တယ်
ဆိုတာကိုလဲ သတိပြုကြရမယ်။ မနောက်အလုပ် စိတ်ထဲက နှလုံးသွင်း
ဆင်ခြင်မှုကိုသာ အများဆုံး အားထားမှီခိုရပေလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် သေခါနီးဆိုတာ များများကြီး အလုပ် မလုပ်နိုင်
တော့ဘူး၊ လုပ်သလောက်ဟာကလေး တိတိကျကျ မိမိရရှိဖို့
အရေးကြီးတယ်။ ဒါကိုသိလို့ ဘုန်းကြီး ခုလို အလေးအနက် ပြောဟော
ပေးနေခြင်း ဖြစ်တယ်။

ငရဲမီးရောင်မြင်မှ သင်္ကန်းလှူတာသတိရ

တစ်သက်လုံး ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေ ဘယ်လောက်ပဲ လုပ်ထား
ထား၊ သေခါနီး ဂိတ်ဝင်ခါမှ အယောနိသော မနသိကာရ ခေါ်တဲ့
မသင့်မတင့်တဲ့ အာရုံကလေး စိတ်ကူးကလေး တစ်ချက်ဝင်သွားမိရင်
နောက်ဘဝ အဆိုးအကောင်းကို သူကပဲ အဆုံးအဖြတ် ပေးသွားတတ်
တယ်။ တစ်သက်လုံး လုပ်ထားတဲ့ ကုသိုလ်တွေက လုပ်ပြီး မေ့မေ့
ပျောက်ပျောက်ဖြစ်နေရင် သေခါနီး စိတ်ကူးထဲမှာ ဝင်မလာနိုင်ဘူး။
အကျိုးပေးစရာရှိလျှင်လဲ နောက်မှ အကျိုးပေးမှာ၊ လောလောဆယ်
တော့ သေခါနီးမှ ကပ်ပြီး ဝင်လာတဲ့ အဆိုးကလေးက အကျိုးပေးသွား
တတ်တယ်။

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က သင်္ကန်းလှူဖူးတဲ့ ဒကာတစ်ယောက်
သေခါနီးတော့ မိမိပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ဒုစရိုက်မှုတွေက ရှေ့တန်းဝင်လာလို့
ငရဲနိမိတ်တွေထင်လာတယ်။ ငရဲအိုးတွေ၊ ငရဲထိန်းတွေ၊ ငရဲမီးတွေ၊
ဒီအာရုံနိမိတ်တွေဆိုတာ ကိုယ်သွားရမယ့် ရောက်ရမယ့် ဘဝအတွက်
ကြိုတင်ထင်လာမြဲ ဖြစ်တယ် အဲဒီ သင်္ကန်းဒကာဟာ ကံကောင်းထောက်မ
ချင်တော့ မိမိလုပ်ခဲ့တဲ့ သင်္ကန်းအလှူကို မေ့မေ့ပျောက်ပျောက် နေခဲ့တာ
တကတဲ ငရဲမီးလျှံတွေကို မြင်ရမှ 'အာ...ငါလှူခဲ့တဲ့ သင်္ကန်းရောင်နှင့်
တူလိုက်လေ'ဆိုပြီး သင်္ကန်းလှူခဲ့တာ ပြေးပြီးသတိရလိုက်တယ်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၂၉

အဲသလို လျှပ်တစ်ပြက်လောက် သတိရလိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ ငရဲ နိမိတ်တွေ ချက်ချင်းပျောက်ပြီး ဥယျာဉ်ဗိမာန် စသော နတ်ဖြစ်ရမယ့် နိမိတ်တွေပေါ်လာတယ်။ ငရဲကျမယ့် သူဟာ မိမိသင်္ကန်းအလှူကို လက် မတင်ကလေး သတိရတာနှင့်တစ်ပြိုင်နက် နတ်ပြည်ရောက်သွားရဖူးတာ ရှိတယ်။ သိပ်အရေးကြီးတဲ့ အချက်တွေ လေးလေးစားစား မှတ်ကြ။

ဒါ့ကြောင့် မိမိပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကို ပြန်လည်ပြီး အထပ်ထပ် ဆင်ခြင်ရမယ်ဆိုပြီး သီလာနုဿတိ စာဂါနုဿတိ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူထားတယ်။

နွားအိုကြီးနှင့်တူသော အာသန္နကံ

အာသန္နကံဟာ ဘာနှင့် တူသလဲဆိုတော့ ကျမ်းဂန်များမှာ နွားအိုကြီးနဲ့ ဥပမာပေးထားတယ်။ နွားမွေးတဲ့သူဟာ မိမိနွားတွေကို နေ့စဉ် နံနက်တိုင်း ခြံကဖွင့်ထုတ်ပြီး စားကျက်ဆီ မောင်းရတယ်။ စားကျက်ကွင်းထဲမှာ မြက်စားဖို့ ထိန်းကျောင်းရတယ်။ ညနေကျပြီလား ဆိုရင် စားကျက်ထဲက နွားတွေကို အိမ်ပြန် မောင်းလာပြီး ထားမြဲ နွားခြံထဲ သွင်းရတယ်။

စားကျက်ကအပြန် ခြံတံခါးကိုဖွင့်ပြီး သွင်းတယ်ဆိုရင် နွားမ၊ နွားထီး၊ နွားကြီး၊ နွားငယ်၊ နွားပျို၊ နွားအိုတွေ အားလုံး စုပွဲပြီး သူ့ထက်ငါ တိုးဝင်လေ့ရှိကြတယ်။ အားကောင်းတဲ့ နွားပျို နွားသန်တွေ ကပဲ ရှေ့ဆုံးက တိုးဝှေ့ပြီး ဝင်သွားတတ်ကြတယ်။ ယိုင်တိယိုင်တိုင်နဲ့ နွားအိုကြီးများကတော့ သူတို့ကို ပြိုင်ပြီး မတိုးဝင်နိုင်ရှာလေတော့ ခြံပေါက်ဝမှာပဲ ပြုတစ်ပြုတစ်နဲ့ ဘေးဖယ်ပေးနေကြရရှာတယ်။ ဒီတော့ နွားအိုကြီးများဟာ ခြံထဲကို နောက်ပိတ်ဆုံးမှပဲ ဝင်ကြရရှာတယ်။ ခြံထဲရောက်လို့ ဝပ်ဖို့ အိပ်ဖို့ နေရာကျတော့လဲ ရှေ့က ဝင်သွားကြတဲ့ နွားပျိုနွားသန်တွေလို စိတ်ကြိုက် ခြောက်သွေ့တဲ့နေရာ မရရှာဘူး။

နွားတကာနှင့်ခြေပြီး ချေးသေးတွေပါ။ ခြေရာဗွက်ထနေတဲ့ ခြံ ခြံပေါက် မှာပဲ ဖြစ်သလို ဝပ်ကြရ နေကြရရှာတယ်။

နောက်ပိတ်ဆုံးမှ ခြံထဲဝင်ရတယ်။ ခြံတံခါးပေါက်ဝမှာပဲ အိပ် ရတယ်။ ကောင်းပြီ... နံနက်ပိုင်းမိုးလင်းလို့ နွားပိုင်ရှင် နွားကျောင်း သားက စားကျက်ထဲ ကျောင်းရအောင် ခြံတံခါးကို ဖွင့်ထုတ်ပေးလိုက် တော့ ဘယ်နွား ရှေ့ဆုံးက ထွက်ရမယ် ထင်ကြသလဲ။ အားကောင်း မောင်းသန်တဲ့ နွားပျိုတွေ နွားသိုးတွေကပဲ ရှေ့ဆုံးက ထွက်မလား။ နွားအိုကြီးကပဲ အရင်ထွက်ရမလား။

အဲ...ဥပမာက အလွန် မှတ်သားဖို့ကောင်းတဲ့ဥပမာ။ ဘယ် လောက်ပဲ နွားပျို နွားသန်တွေ ရှိနေနေ၊ ခြံအထွက်ကျရင်တော့ ခြံဝမှာ ဝပ်နေတဲ့ နွားအိုကြီးက အရင်ဆုံးထွက်ခွင့်ရသလို တစ်သက်လုံး လူဒါန်း လုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ကံတွေထဲမှာ နွားပျို နွားသန်တွေလို ဘယ်လောက် ကြီးကျယ်တဲ့ ကုသိုလ်ကြီးတွေ ရှိနေနေ၊ ခြံတံခါးဝမှာ ဝပ်နေတဲ့ နွားအို ကြီးက ရှေ့က ထွက်သွားသလို သေခါနီး ဂိတ်ဝမှာ ဖြစ်ပေါ်လာ တတ်တဲ့ စိတ်ထားကလေး တစ်ခု၊ ကောင်းမှုကလေး တစ်ကွက်က နောက်ဘဝအတွက် အကျိုးပေးသွားတတ်တယ်။ ‘နွားပျို သန်လှ၊ နွားအို ပေါင်ကျိုးသလောက်’ဆိုတဲ့ ဗမာစကားပုံဟာ ဒါကို ခေါ်တယ်။ အဝင်နှောင်းပေမယ့် အထွက်ကောင်းတယ်။

အာစိဏ္ဏကံမှ အာသန့ကံသို့

အချုပ်အားဖြင့် မှတ်ရန်မှာ...မိမိပြုလုပ်နေကျ ကုသိုလ်ဝတ် တစ်ခုကို နေ့စဉ် မပြတ် လုပ်နေရမယ်။ မိမိတို့ ပြုလုပ်ထားတဲ့ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလဲ အမြဲ သတိရနေအောင် လုပ်ထားကြရမယ်။ အထပ်ထပ် ဆင်ခြင် စဉ်းစား ပွားများနေရမယ်။ အဲသလို နေ့စဉ်နှင့်အမျှ လုပ်နေတဲ့ ကောင်းမှု၊ သတိရ ထုံပွားနေတဲ့ အမှုကို အာစိဏ္ဏကံလို့ ခေါ်တယ်။ အမြဲတမ်း အလေ့အလာလုပ်ထားတဲ့ အလုပ်လို့ ဆိုလိုတယ်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၃၁

ဒီလို အမြဲ ပွားထုံထားတဲ့ အာစီဏ္ဍကံတွေကပဲ အများအားဖြင့် အာသနူကံ ဖြစ်လာ တတ်ကြတယ်။ နှလုံးသွင်းလေ့ကျက်ဖန်များနေတဲ့ အာရုံဟာ အလေ့ အထုံဖြစ်နေသောကြောင့် ဘယ်လောက် ဝေဒနာတွေ ဖိစီးပြီး သေခါနီး နေသော်လည်း မေ့ပျောက်မသွားတော့ဘူး။

သီလနှင့် ဘဝအဆုံးသတ်သူ ဘုရားဒကာကြီး ဦးကိုး

ယခု သီလနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်သွားသော ဘုရားဒကာကြီး ဦးကိုး အကြောင်း ပြောရဦးမယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ဇာတိ ငွေတွင်းကုန်းရွာမှာပဲ ဘုရားဒကာကြီး ဦးကိုးဆိုတာ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။

ဘုရားဒကာကြီး ဆိုသော်လည်း စေတီတော်ကြီး ဒကာတော့ မဟုတ်။ ဉာဏ်တော်တစ်တောင့်ထွာချန်ရှိတဲ့ ကျောက်ဆင်းတုတစ်ဆူကို မန္တလေးမြို့မှ ဝယ်ယူပူဇော်ထားသောကြောင့် ဘုရားဒကာဦးကိုးလို့ပဲ ခေါ်ကြတယ်။

ပြာသာဒ်ဒကာကြီး ဦးမြူးနှင့် ဦးကိုးတို့ဟာ တစ်ရွာတည်းအတူ နေပုံချင်းတူတယ်။ တောင်သူအလုပ်နှင့် ထန်းတက်သမားအလုပ်ချင်းလဲ တူကြတယ်။ သားသမီး ၁၀-ယောက်စီ ရှိပုံချင်းလဲ တူကြတယ်။ နောက်ပြီး အရပ်အမောင်းချင်း၊ ဇနီးများက ကွယ်လွန်သွားကြလို့ မှုဆိုးဖိုဖြစ်ကြပုံချင်းလဲ တူကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အရွယ်ချင်း မတူဘူး။ ဦးမြူးက ကြီးတယ်။ ဦးမြူးက နှုတ်ခမ်းမွေးမရှိဘူး။ ဦးကိုးက နှုတ်ခမ်း မွေးကြီး ကားကားနှင့် တစ်မျိုး ကြည့်လို့ ကောင်းသလိုရှိတယ်။

နောက်တစ်ခု ထူးခြားတာက ကျောင်းဒကာကြီး ဦးမြူးက သမီးအိမ်ထောင်သည်နှင့် အပြုစုခံပြီး အတူနေတယ်။ ဘုရားဒကာ ဦးကိုး ကတော့ သားသမီး အိမ်ထောင်သည်များနှင့် အတူ မနေဘူး။ အပြုစု မခံဘူး။ ဇနီးဖြစ်သူ (အမေကြီး ဒေါ်ပဲခွယ်) ကွယ်လွန်ပြီးတဲ့နောက်

အိမ်တစ်လုံးနဲ့ တစ်ကိုယ်တည်းနေတယ်။ ထမင်းဟင်းကိုလဲ ကိုယ်တိုင်ပဲ ချက်စားနေတယ်။ ကျောင်းဒကာကြီး ဦးမြူးနှင့် ဘုရားဒကာ ဦးကိုး တို့ဟာ စိတ်ချမ်းသာအောင် နေပုံချင်းတူပေမယ့် ဦးကိုးက ‘ဘယ်သူ့ ကိုမှ အားမကိုး၊ ငါ့အား ငါကိုး နေသွားမယ်’ ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ပိုပြီး လွတ်လပ်စွာ စိတ်ကြိုက်နေသွားတာကို တွေ့ရတယ်။

ဥပုသ်သီလ အမြဲစောင့်တယ်

ဘုရားဒကာကြီး ဦးကိုးဟာ နေ့စဉ် ပုံမှန် ဥပုသ်စောင့်တယ်။ ဘုန်းကြီးကျောင်းကို နံနက် တစ်ခေါက်၊ ညနေတစ်ခေါက် ပုံမှန်သွားပြီး ကျောင်းရောက်လျှင် ပထမဆုံး ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်များ စုပေါင်းထား ရှိရာ ဘုရားကျောင်းကို သွားတယ်။ သူလူထားတဲ့ ဘုရားရုပ်ပွား ဆင်းတုတော်ရှေ့မှာ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်လျက် ဘုရားရှိခိုး၊ ဘုရားဝတ်တက် လေ့ရှိတယ်။ တစ်ဆက်တည်း သီလခံယူထားတယ်၊ သင့်တော်ရာ ကျောင်းဝင်းတစ်နေရာရာမှာ အေးချမ်းစွာ နေတဲ့အခါ၊ နေပြီး ဓမ္မပဒ ဝတ္ထုတော်ကြီး၊ ဇိနတ္ထပကာသနီ၊ အဲသလို ကျမ်းစာတွေ ဖတ်လေ့ရှိတယ်။ ဘာဖတ်လျှင်၊ ကျောင်းဝေယျာဝစ္စမလုပ်လျှင် ဂုဏ်တော်ပုတီးကိုပဲ စိပ်နေတတ်တာကို တွေ့ရတယ်။

မျက်ရည်သိမ်း၍ ငြိမ်းနည်းရှာ

စစ်ကြီးအတွင်းက ဘုန်းကြီး ရွာကိုရောက်တော့ ဘုရားဒကာကြီး ဦးကိုးဟာ ဘုန်းကြီးကိုမြင်တာနဲ့ ရန်ကုန်မှာရှိနေကြတဲ့ သူ့သားသမီး တွေကို သတိရသွားပုံပေါ်တယ်။

“တပည့်တော်မသေခင် ရန်ကုန်က သားသမီးများနဲ့ တစ်ခါ လောက် တွေ့တော့ တွေ့ချင်သေးတယ်ဘုရား၊ ခေတ်ပျက်ကြီးထဲမှာ တွေ့မှ တွေ့ရပါဦးမလား မသိဘူးဘုရား” ဆိုပြီး မျက်ရည်များ ပျံ့လာတယ်။ မိဘတို့ သံယောဇဉ်ပေဟာကိုး။

သေနည်းသင်တန်း

၂၃၃

“သားသမီးတွေဆိုတာ ဘဝတိုင်းမှာ တွေ့ဆုံရမြဲ ဖြစ်တဲ့ အပို နောက်ဆက်တွဲတွေပါ ဒကာကြီး၊ သူတို့အတွက် ဘာမှ သောကဗျာပါဒ ထားမနေပါနှင့်၊ မိမိအတွက် ရှေ့ဘဝ ခရီးဆက်ရေး ကောင်းဖို့ တစ်ခုတည်းသာ အရေးကြီးတယ်မှတ်ပါ” လို့ ဘုန်းကြီးက ပုံဝတ္ထု တစ်ခုပြောပြကာ တရားချခဲ့ရသေးတယ်။ ဒီတော့လဲ ဘုရားဒကာကြီး ဦးကိုးဟာ တရားဓာတ်ခံရှိထားသူပီပီ တခဏချင်း မျက်ရည်စသိမ်းကာ “သံယောဇဉ် ဖြတ်ပါတော့မယ် ဘုရား” လို့ လျှောက်ထားရှာတယ်။

ထိုအချိန်ကစပြီး ဦးကိုးဟာ သူ ပုံမှန် ဦးတည် ထားတဲ့ နေ့စဉ် ဘုရားရှိခိုး၊ ဥပုသ်သီတင်း ဆောက်တည်လျက် ချမ်းမြေ့စွာ နေရင်း ထူးထူးထွေထွေ ရောဂါဝေဒနာ မခံစားရဘဲ ဘဝနိဂုံး ချုပ်သွားတယ်။ ဥပုသ်သီလ မြဲ စွာထိန်းပြီး စိတ်ကိုအေးငြိမ်းစွာ ထားနိုင်တဲ့ ဘုရား ဒကာကြီး ဦးကိုးဟာ နတ်ရွာသုဂတိရောက်မှာ သေချာတယ်လို့ ဘုန်းကြီး ယုံကြည်စိတ်ချပါတယ်။

ကြေးရတတ်၊ စာတတ်ပေတတ်ကြီးများမဟုတ်ကြသော်လဲပဲ ရှေးအညာသား ဒကာယကြီးများရဲ့ စိတ်နေ စိတ်ထားနှင့် ဘာသာတရား နှလုံးသွင်း နေထိုင်သွားကြပုံများမှာ လွန်စွာအားရကျေနပ်ဖွယ် ကောင်းလှ ပါတယ်။

ဘုရားလက်ထက်တော်က သင်္ဘောကုန်သည် ခုနှစ်ရာ

ဒီနေရာမှာဘုရားရှင်လက်ထက်တော်အခါကလဲသီလနှင့်ဘဝ ကူးကြပုံ ပြောရဦးမယ်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌သီတင်း သုံးတော်မူစဉ်က အဖြစ်အပျက်တစ်ခုဖြစ်တယ်။ ပင်လယ်ရေကြောင်း

ခရီးသင်္ဘောစီးပြီး ရောင်းဝယ်ဖောက်ကား သွားလာအသက်မွေးကြတဲ့ သင်္ဘောကုန်သည် ၇၀၀-တို့ဟာ မြားလောက်မြန်တဲ့ သင်္ဘောကြီးနှင့် အရောင်းအဝယ် ခရီးထွက်ခဲ့ကြဖူးတယ်။ စာထဲမှာ ‘မြားလောက်မြန်တယ်၊ လူပေါင်း ၇၀၀-ဆုံတယ်’ ဆိုတော့ အဲဒီခေတ်ကပင်လျှင် ရေကြောင်းသွားလာမှု သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားနေပြီလို့ ဆိုရမယ်။

သင်္ဘောကုန်သည်တွေ ခရီးထွက်လို့ ခုနှစ်ရက်ရှိတယ်ဆိုရင်ပဲ ကမ်းမမြင် လမ်းမမြင် ပင်လယ်ထဲမှာ မမျှော်လင့်ဘဲ ရုတ်တရက် မုန်တိုင်းကြီး တိုက်ခတ်လာလိုက်တာ ပင်လယ်ရေလှိုင်းကြီးတွေ ထလာလို့သင်္ဘောဝမ်း ရေတွေ လှိုမ့်ဝင် စီးဆင်းလာသတဲ့။ ရေတွေက တဖြည်းဖြည်း များများ များများ လာပြီး သင်္ဘောကြီး တစ်စီးလုံး နစ်၍ နစ်၍ လာနေတယ်။

စိတ်ထားရှင်းလို့ အကြောက်ကင်း

အဲဒီအခါမှာ သင်္ဘောကုန်သည်တွေအားလုံးအော်ကြဟစ်ကြ၊ အထိတ်တလန့် ငိုကြ ယိုကြ၊ သေရမယ့်ဘေးကြီးနဲ့ တွေ့ကြုံကြရတာတယ်။ အချို့အချို့သော ကုန်သည်များကတော့ မိမိတို့ ဆိုင်ရာပိုင်ရာ ကိုးကွယ်ပသနေကျဖြစ်တဲ့ နတ်များ၊ ဘိုးဘိုးများကို အမည်နာမတွေ ထုတ်ဖော်ခေါ်ဆိုပြီး ဆုတောင်းကြသတဲ့။ ကယ်ပါ ယူပါ တမ်းတကြ ရှာတယ်။ ကိုယ့်အထုပ်ကလေး ကိုယ်နှင့်မကွာ ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်ထားတဲ့လူက ဆုပ်ထား၊ ပြေးလွှားတဲ့လူက ပြေးလွှား၊ ငိုတဲ့လူကငို၊ ဘုရားတတဲ့လူက တ၊ နတ်မ၊ဖို့ တောင်းခံတဲ့လူက တောင်းခံ၊ ငိုသံ ယိုသံ ဆုတောင်းသံတွေနှင့် သင်္ဘောတစ်စီးလုံး ဆူညံပြီး ဒီလောက် ငြောင်းဆန်တဲ့အချိန်မှာ အေးအေး ဆေးဆေးနှင့် နေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဥပါသကာ ကုန်သည်တစ်ယောက်လဲ ပါလာသေးတယ်။

အဲ... သူကတော့သူများတွေ ကိုယ်ရော စိတ်ပါယောက်ယက်ခတ် နေကြသလောက် ရေတွေဝင်လာပြီး ကြောက်စရာကောင်းနေချိန်မှာ

သေနည်းသင်တန်း

၂၃၅

တင်ပျဉ်ခွေပြီးတော့တောင်မှ ပြင်ထိုင်လိုက်သေးတယ်။ ဘယ်သူ့ကိုမှလဲ
ခံကြည့်တော့ဘူး။ မျက်စိမှိတ်ထားလိုက်တယ်။ အသံဗလံတွေကိုလဲ
နားထောင် မနေတော့ဘူး။ ကိုယ့်အာရုံနှင့် ကိုယ်ပဲ အေးဆေးစွာ
ထိုင်နေတယ်။

လူတွေဟာ သာမညကိစ္စကလေးမှာတောင်မှ ယောက်ယက်
ခတ်ကြ၊ ပူလောင်ကြတယ်။ ခုလို သေဘေးကြီးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရတဲ့
အခါမျိုးမှာဆိုရင်တော့ ဘယ်လိုမှ ဆောက်တည်ရာ မရနိုင်ကြတော့ဘူး။
ဘယ်ကိစ္စမျိုးမဆို စိတ်ကို ရှင်းရှင်းထားပြီး အေးဆေးစွာ နေနိုင်ကြဖို့
လိုတယ်။ ဒီသင်္ဘောကုန်သည် ဥပါသကာက သူ့မှာ ကြည်လင်တဲ့
ဆုံးဖြတ်ချက်ရှိထားတယ်။ စောစောက ပြောခဲ့တဲ့ မဟာသုတသောမ
မင်းလို သေမင်းကိုတောင် ရင်ဆိုင်ရဲတဲ့ သတ္တိ ရှိထားတယ်။ အားကိုးရှိထား
တယ်။ ဒါ့ကြောင့် သူဟာ မတုန်မလှုပ် မျက်စိမှိတ်ပြီး အေးဆေးစွာ
ကင်ပျဉ်ခွေထိုင်နေနိုင်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

အကြောက်ကင်းဝေး နေနိုင်ရေးနည်း

ကျန်တဲ့သင်္ဘောကုန်သည်တွေက ထူးခြားလှတဲ့သူ့အမူအရာကို
ကြည့်ပြီး အံ့သြစွာ မေးကြတယ်။

“အို...မိတ်ဆွေ၊ ခုလို သေဘေးကြီးနဲ့ နီးကပ်နေတဲ့အခါမှာ
သင့် မှာ အဘယ်ကြောင့် မကြောက်မရွံ့ အေးဆေးစွာ နေနိုင်ပါသလဲ” လို့
မေးကြတယ်။ ဒီတော့ အဲသည်ကုန်သည် ဥပါသကာက ခပ်အေးအေးပဲ
ပြန်ဖြေပါတယ်။

“ပြောရတာပေါ့မိတ်ဆွေတို့၊ ခုလို ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာတဲ့
အခါ ကြောက်နေလို့ အကြောင်းမထူးဘူး။ ငါ့မှာ အားကိုးစရာ ဘာ
ရှိသလဲဆိုတာကို ပထမဆုံး စဉ်းစားလိုက်ပါတယ်။ စဉ်းစားတော့...
ကျွန်ုပ် သင်္ဘောဆင်းတဲ့နေ့မှာပင်လျှင် ရဟန်းသံဃာများအား အလှူဒါန

ပြုလုပ်ပြီး သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလကို ဆောက်တည်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်ုပ် ဆောက်တည်ခဲ့တဲ့ သရဏဂုံသုံးပါးဟာ တစ်စုံတစ်ရာ ညစ်နွမ်းခြင်းမရှိ၊ ပြည့်စုံစင်ကြယ်လျက်ပဲ ရှိနေပါသေးတယ်။ ကျွန်ုပ်ဟာ ဒီသရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလကိုပဲ ဆင်ခြင်နုလုံးသွင်းနေသောကြောင့် ကြောက်ရွံ့စိတ် အလျှင်းဝင်မလာတော့ပါ”လို့ ပြောလိုက်တယ်။

ဒါနသန်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က မိမိဒါနကို စာဂါနုဿတိ လုပ်သလို၊ သီလသန်တဲ့သူကလဲ သူ စောင့်ထိန်းထားတဲ့ သီလကိုပဲ ပြန်လည် ဆင်ခြင်ခြင်းလိုခေါ်တဲ့ သီလာနုဿတိ ပွားများနေခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါဟာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀ ထဲမှာ ပါဝင်တဲ့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း တစ်မျိုးပါပဲ။ ကုသိုလ်တစ်မျိုး တိုးရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။

“မိတ်ဆွေ၊ မေးပါရစေဦး၊ မိတ်ဆွေပြောတဲ့ ကြောက်စိတ်ကင်းပေးစေတဲ့ သရဏဂုံနှင့် ငါးပါးသီလဆိုတာ သည့်ပြင်လူတွေကော လိုက်နာ ကျင့်သုံးလို့ ရနိုင်ပါသလား...”တဲ့။ ဒီလို မေးတာကို တောက်တော့ ကျန်တဲ့ ကုန်သည်တွေဟာ ဘုရားအဆုံးအမနှင့် နေတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေ ဟုတ်ဟန်မတူဘူး။ “ရပါတယ်”လို့လဲ ပြောရော ကုန်သည်တွေဟာ သူ့ထက်ငါ “အကြောက်ကင်းဝေးနေနိုင်ရေးနည်း”ကို ဝိုင်းပြီး တောင်းဆိုကြသတဲ့။

ရေနစ်ရင်း သီလဆောက်တည်ကြရ

ဒီသရဏဂုံ သီလတရားတွေက အရေးရှိလေ၊ တန်ဖိုးကြီးမှန်း သိရလေ၊ အားကိုးရလေ ဖြစ်တယ်။ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် ဆိုရိုးဆိုစဉ် ဆိုနေကြတော့ ဒီလောက် တန်ဖိုးရှိမှန်း မသိသလို ဖြစ်နေကြတယ်။

ဒီတော့ ဥပါသကာက သင်္ဘောကုန်သည် ၇၀၀ ကို ၁၀၀ စီ ၇-သုတ်ခွဲပြီး နေစေခိုင်းသတဲ့။ တစ်သုတ်ပြီး တစ်သုတ် သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ငါးပါးသီလကို ရှေ့က တိုင်ချပေးတယ်။ သင်္ဘောထဲမှာ ရေတွေက ဝင်လာနေပြီ၊ ခပ်သုတ်သုတ်ပဲ ချပေးရတယ်။

- (၁) ပထမအသုတ် ချပေးတုန်းက ရေက ခြေမျက်စိထိနေပြီ၊
- (၂) ဒုတိယအသုတ်...ဒူးခေါင်း၊
- (၃) တတိယအသုတ်...ခါးလယ်၊
- (၄) စတုတ္ထအသုတ်...ချက်၊
- (၅) ပဉ္စမ...ရင်ညွန့်၊
- (၆) ဆဋ္ဌမ...လည်မျို၊
- (၇) သတ္တမ အသုတ်ကျတော့ ခံတွင်းလောက်အထိ ရေတွေ တက်လာလို့ ပင်လယ်ဆားငန်ရေတွေ ပါးစပ်ထဲဝင်နေလို့ ဗလုံးဗထွေး ရွတ်ဆိုကြရရှာတယ်။ အားလုံးသီလယူပြီးတော့ ဥပါသကာက အားလုံး ကို အော်ပြောလိုက်တယ်။ “မိတ်ဆွေတို့အားလုံး သီလကိုသာ နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်နေကြပါ”လို့ အော်ပြောပြီး မကြာခင်မှာပဲ သင်္ဘောကုန်သည် အားလုံး သေလွန်ခဲ့ကြရရှာတယ်။

သေခါနီး အချိန်ကလေးတွင်မှ ကပ်ပြီး ကျင့်သုံးဆောက်တည် အပ်သော သရဏဂုံ သီလတန်ခိုးကြောင့် အားလုံးပဲ တာဝတိံသာ နတ်ပြည်မှာ ရွှေဗိမာန် အသီးသီးနှင့် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့စွာ နေကြရ ပေတယ်။

နတ်ပြည်ရောက်သွားကြတယ်ဆိုရင်ပဲ “ဘုကြောင့် ဒီလို ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်တဲ့နေရာသို့ ရောက်လာရပါသလဲ”လို့ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ကြတယ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ပညာရှိဥပါသကာကို မှီခိုပြီး ယခုလိုဖြစ်ကြ ရပုံ သိရတော့ အားလုံးစည်းဝေးတိုင်ပင်ပြီး ချက်ချင်းပဲ ဘုရားရှင်ထံ သွားရောက် လျှောက်ထားကြတယ်။ ဥပါသကာရဲ့ ကျေးဇူးစကား ဆိုကြတယ်။

သူတော်ကောင်းကျေးဇူး ချီးကျူးမကုန်

နတ်သား ၇၀၀-ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်နတ်သား ၆-ယောက်တို့က တစ်ယောက်နှင့်တစ်ယောက် အားကျမခံ ဝမ်းသာအားရ လျှောက်ကြ

ပုံက ကြည်နူးစရာကောင်းပါပေတယ်။ အကြောင်းအရာ တစ်ခုတည်းကိုပဲ ကိုယ်သဘောပေါက်သလို လျှောက်ကြတာ တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မတူကြဘူး၊ မထပ်ကြဘူး။

(၁) ပထမဆုံး နတ်သားလျှောက်ပုံက...

သဗ္ဗိရော သမာသေထ၊

သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။

သတံ သဒ္ဓမ္မ' မညာယ၊

သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။

(၁) အဓိပ္ပာယ်က... သူတော်ကောင်းနှင့် အတူနေပါ။

သူတော်ကောင်းနှင့် မိတ်ဆွေအဖြစ်

ပေါင်းသင်းလုပ်ကိုင်ပါ။ သူတော်ကောင်း

တို့၏ တရားဓမ္မကို သိရသည်ရှိသော်

ကြီးပွားတိုးတက်ရပါ၏။ ဆုတ်ယုတ်မှု

မရှိနိုင်ပါဘုရား။

နောက် နတ်သား ၅-ဦး လျှောက်တဲ့အခါမှာ “သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားဓမ္မကို သိရသည်ရှိသော်” ဒီထိအောင် ၃-ပိုဒ်လုံး အားလုံး တူကြတယ်။ နောက်ဆုံး ‘ကြီးပွားတိုးတက်ရပါ၏’ ဒီအပိုဒ်တစ်ခုပဲ ကွဲသွားကြတယ်။

(၂) ဒုတိယနတ်သားက... (ပညာ လတ္တိတ နာညတော) သူယုတ်မာတွေဆီက မရနိုင်တဲ့ပညာကို ရပါတယ်။ (သဲကို ဆီကြိတ်လို့မရ၊ နှမ်းကိုကြိတ်မှရသလိုဖြစ်ပါတယ်...တဲ့)

(၃) တတိယနတ်သားက... (သောကမဇ္ဈေ န သောစတိ) ကြောင့်ကြပူပန်စရာတွေကြား၊ ကြောင့်ကြပူပန်သောတွေကြားမှာ မကြောင့်ကြ မပူပန်ဘဲ နေရပါတယ်...တဲ့။

သေနည်းသင်တန်း

၂၃၉

- (၄) စတုတ္ထနတ်သားက...(ဉာတိမဇ္ဈေ ဝိရောစတိ) ဆွေမျိုး မိတ်သင်္ဂဟတွေကြားမှာ အလွန်စန်းပွင့်ပါတယ်။ ကျက် သရေများပါတယ်...တဲ့။
- (၅) ပဉ္စမနတ်သားက...(သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သုဂတိ) သတ္တဝါတွေ နတ်ရွာသုဂတိ ရောက်ကြရပါတယ်...တဲ့။
- (၆) ဆဋ္ဌမ နတ်သားက (သတ္တာ တိဋ္ဌန္တိ သာတတံ) စီးပွားဥစ္စာ ချမ်းသာမှု တည်မြဲပါတယ်...တဲ့။

သင်္ဘောသားတို့ မှတ်သားစရာ

အဲသလို နတ်သား ၆-ယောက်တို့ တစ်ယောက်တစ်မျိုး လျှောက် ထားပြီးကြတော့ နတ်သား တစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရားကို...

“မြတ်စွာဘုရား၊ သူတို့ လျှောက်ထားကြတာတွေထဲမှာ ဘယ်သူ့ လျှောက်ထားချက်ဟာ ကောင်းမွန်မှန်ကန်ပါသလဲ ဘုရား” လို့ လျှောက် တယ်။ ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက...

“အမောင် နတ်သား၊ သူတို့လျှောက်ထားကြတာ အသီးသီး ကောင်းမွန် မှန်ကန်ကြသည်ချည်းပဲ ဖြစ်ပါပေတယ်။ သို့သော်လဲပဲ ငါဘုရားရှင်၏ စကားကိုလဲ မှတ်သားနာယူကြဦး” လို့ မိန့်တော်မူပြီး...

သမ္ဘိရေဝ သမာသေထ၊

သမ္ဘိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။

သတံ သဒ္ဓမ္မံ မညာယ၊

သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ...

ဆိုတဲ့ ဂါထာကို ဟောတော်မူပါတယ်။

“သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းလို့ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား ဓမ္မကို ကျင့်ကြံပွားများ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ရသဖြင့် ကောင်းစွာ သိရ သည်ရှိသော် သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ...သင်တို့တတွေ လျှောက်ထားသော

အကျိုးများကို ရစေနိုင်သည်သာမက၊ အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ထုတ်ချင်း ရောက်ပြီးသကာလ၊ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခအားလုံးက လွတ်မြောက်စေနိုင်ပါ ပေသတည်း” လို့ ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်တယ်။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းရတဲ့ အကျိုးဟာ ဘယ်လောက်များ အားကျစရာ ကောင်းလိုက် ပါသလဲ။

သင်္ဘောကုန်သည် ၇၀၀-တို့ဟာ ဒီသီလရှိသော သူတော်ကောင်း ဥပါသကာကိုသာ မတွေ့ကြရသည်ရှိသော် အားလုံးလောက်နီးနီး အပါယ် ကျဖို့များတယ်။ ခုတော့ နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာကြီး ရရှိခံစားနေကြရပြီ။ ဒါ့ကြောင့် သူတို့ ဉာဏ်မီသလောက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လျှောက်ထား လာကြခြင်းဖြစ်တယ်။ သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ မှီဝဲ ဆည်းကပ်တဲ့ အကျိုးကျေးဇူးသည်ကား မြတ်စွာဘုရားရှင်တို့မှသာ ကြွင်းမဲ့ဥသု အကုန်အစင် သိမြင်တော်မူနိုင်ကြတယ်လို့ နားလည်ကြ ရမယ်။

လာရောက်လျှောက်ထားကြတဲ့ နတ်သားများအားလုံး ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ သာဓုခေါ်ပြီး ဇာတိသားနတ်ပြည်သို့ အသီးသီး ပြန်သွား ကြတယ်။ ဒီဝတ္ထုက ဒေဝတာသံယုတ်ပါဠိတော်မှာပါရှိတယ်။ သက်စွန့် ဆံဖျား ရေလမ်းခရီးသွားကြရတဲ့ သင်္ဘောသားများ၊ သင်္ဘောခရီး သွားများ အထူးမှတ်သားလိုက်နာကြဖို့ ကောင်းတယ်။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သူများပင်လျှင် သေခါနီးမှ ကမန်းကတန်း ဆောက်တည်ရသော ငါးပါးသီလက ဤမျှတန်ဖိုးကြီးမြတ်လှပါကလား လို့ ယုံကြည်အားကျစိတ်တွေ မွေးပြုကြရမယ်။ အထူးအားဖြင့် သေဘေး ကြီးနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရလို့ “ငါတော့ဖြင့် ဒီတောင်က ကျော်တော့မှာ မဟုတ်ဘူး” လို့ မိမိကိုယ်ကို ထင်ရတဲ့အခါမျိုးမှာ မိမိတို့ အမြဲတမ်း ခံယူဆောက်တည်ထားကြတဲ့ သီလကိုပဲ သီလာနုဿတိအနေအားဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး နေကြရမယ်။ ဆင်ခြင်ကြည့်တဲ့အခါမှာ သင်္ဘောကုန်သည် ဥပါသကာလို စင်းလုံးချော အပြည့်အစုံ လုံလဲစင်ကြယ်နေတာကို

သေနည်းသင်တန်း

၂၄၁

တွေ့ကြရ၊ မြင်ကြရ၊ ဝမ်းမြောက်ကြရအောင် မိမိတို့ သီလကို ကြိုးစားပြီး ထိန်းသိမ်းကြရမယ်။

သေနည်းလေးမျိုး

နေကောင်းစဉ် ကျန်းမာခိုက် အချိန်ကတည်းက ငါသေရင် ဘာနဲ့သေမယ်ဆိုတာ မိမိတို့ရဲ့ အာသန္နကံကို ကြိုတင်ပုံစံချပြီး...

(၁) ဒါနနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ပုံ ပြောခဲ့ပြီ။

(၂) သီလနှင့် ဘဝအဆုံးသတ်ပုံ ပြောခဲ့ပြီ။ ယခု...

(၃) ဘာဝနာနှင့် ဘဝကူးပုံကို ပြောရမယ့် အလှည့်ရောက် လာတယ်။ သို့သော်လဲ ဘာဝနာနှင့် ဘဝကူးပုံကို နောက်ဆုံးကျမှ ပြော မယ်။ ဒီနေရာမှာ သီလနှင့် တစ်ဆက်တည်း...

(၄) သရဏဂုံနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ပုံ ပြောမယ်။

မိမိမှာ သေခါနီးကာလ ဝေဒနာက ပြင်းထန်လွန်းလို့၊ ဟိုဆေး၊ ဒီဆေးတွေ လွန်နေလို့ မျက်စိမဖွင့်နိုင်၊ ခေါင်းမထူနိုင်၊ သတိကလဲ မရ တစ်ချက် ရတစ်ချက်ဖြစ်နေတဲ့အတွက် ဒါနလဲ မဆင်ခြင်နိုင်၊ သီလလဲ မအောက်မေ့နိုင်၊ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းကိုလဲ မစီးပြန်နိုင် ဖြစ်နေမယ်ဆိုရင် ဘာလုပ်မလဲ။ “ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” ဒီသရဏဂုံ သုံးပါးကို ရွတ်ဆိုနေရမယ်။ သတိပြန်လည် လာတာနှင့် ရွတ်ဆိုနေမိအောင် လေ့ကျင့်ထားရမယ်။

သဝေ မပါ ကိုးဂါထာ

ဘာလို့လဲဆိုတော့ သရဏဂုံသုံးပါးဟာ လူတိုင်းမရတဲ့သူ မရှိဘူး။ ဘုရား၊ တရား စာတွေထဲမှာ သရဏဂုံဟာ လူတိုင်းအဖို့ အရွတ်အဖတ် အလေ့အကျက် အများဆုံးလို့ ဆိုရမယ်။ နေကောင်းနေစဉ်၊ ရောဂါ ဝေဒနာဖြစ်လဲ သတိရနေစဉ် အတွင်းမှာ လေ့ကျင့်ပြီးကို ရွတ်ဆိုနေ ရမယ်။ ဘယ်လိုမှ မရွတ်ဆိုနိုင်တောင်မှ အနည်းဆုံး “ဘုရားကိုးကွယ်

ပါ၏။ တရားကိုးကွယ်ပါ၏။ သံဃာကိုးကွယ်ပါ၏။” လို့ စိတ်ထဲက တော့ သတိရနေသေးသမျှ ဆင်ခြင်နိုင်အောင် ကြိုတင်မူချထားရမယ်။

ယခုလိုအချိန်က သွားရင်း လာရင်း နေရင်း ထိုင်ရင်းလဲ နေ့စဉ် မကြာခဏ ရွတ်ဆိုလေ့ကျင့်ထားလျှင် ဝါသနာအလေ့အထ ရသွားမယ်။ ခရီးသွားလာရာမှာ ဘေးအန္တရာယ်လဲ ကင်းရှင်းစေတယ်။ လူတိုင်း အတွက် ဒီအန္တရာယ်ကင်းဂါထာလောက် ကောင်းတဲ့ဂါထာ မရှိပါဘူး။ ဒါ့ကြောင့် ရှေးဆရာကြီးတို့က ‘သဝေမပါ ကိုးဂါထာ’လို့လဲ ခေါ်တယ်။ လိုရာကိစ္စ ပြီးစီးစေနိုင်သောကြောင့် ‘သဗ္ဗမင်္ဂလာ ဂါထာ’လို့လဲ ခေါ်ကြတယ်။

သွားလေရာရာမှာ အမြဲရွတ်ဆိုနေရင် အန္တရာယ်ကင်းတဲ့အပြင် မိမိဘဝနိဂုံးချုပ်ရာ အာသန္နကံအတွက်လဲ ကြိုတင် ပုံစံချ လေ့ကျင့်ပြီး ဖြစ်သွားတယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

အရိယသာဝိတ္တိဂါထာနှင့် အနုဿတိသုံးပါး

သရဏဂုံသုံးပါးဆိုတာ လူတိုင်း ရပြီး ရှိနေလို့ အကျိုး ကျေးဇူး မထက်ဘူး မထင်ကြနှင့်။ ဟိုဂါထာ သည်ဂါထာ အဆန်းတွေ ရွတ်တာထက် မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် ထိရောက်တယ်။ ဘာလို့လဲဆိုတော့ ဘုရားဟောစစ်စစ်ဖြစ်တဲ့ပြင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အဖြစ် ပထမဆုံး ဘိသိက်သွန်းပြီး မြင့်တင်ပေးလိုက်တဲ့ ဂါထာဖြစ်လို့ ‘အရိယသာဝိတ္တိဂါထာတော်ကြီး’လို့လဲ ကျမ်းဂန် တွေမှာ ဆိုထားတယ်။ ဤသုံးဂါထာကို မရွတ်ဆိုဘဲနဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာ ဝင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ ဂါထာတော်ကြီး။

ဒီဂါထာတော်ကြီးကို ရွတ်ရင်း ရွတ်ရင်းနဲ့ လှိုက်လှဲတဲ့ စိတ် စေတနာတွေ အလိုလိုဝင်လာမယ်။ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ အသိက ကပ်ပါလာမယ်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၄၃

“ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ဆိုတာ ဘယ်လောက်မြင့်မြတ်တယ်၊ ဘယ်လောက် အားကိုးအားထားပြုနိုင်တယ်၊ တစ်လောကလုံးမှာ ဘယ်ပုံ အမြတ်ဆုံး ရတနာသုံးပါးဖြစ်တယ်” စသည်ဖြင့် အဲသလို အသိကဖြန့် လာတော့ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ၊ ဓမ္မာနုဿတိ၊ သံဃာနုဿတိ-ဆိုတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃-မျိုးကို အလိုလိုနှလုံးသွင်းပြီးသား ဖြစ်သွားတယ်။ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းများက အဲသလို ကျေးဇူးကြီးတာ သိမြင်တော်မူကြလို့ အမြဲ ရွတ်ဆို၊ နှလုံးသွင်းဖို့ တိုက်တွန်းတော်မူကြခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ လေးလေးနက်နက် မှတ်သားပါ။ ရွတ်ဆိုပါ။

သည်တင်မျှမက တကယ်လို့များ ငါ အသက်ငင်နေရင် ဒီ... သရဏဂုံ သုံးပါးကို ရွတ်ဆိုဆင်ခြင်ဖို့ မမေ့အောင်လေ့ကျင့်မယ်... ဆိုတဲ့ မူကိုလဲ ကြိုတင်ချထားကြဖို့ အရေးကြီးတယ်။

သရဏဂုံနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ပြီး နတ်ပြည်ရောက်သူ တပ်ကြပ်ကြီးဦးလှရွှေ

သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် ဘဝနိဂုံးချုပ်ပြီး နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားတဲ့ တပ်ကြပ်ကြီး ဦးလှရွှေ အကြောင်းကို ပြောပြမယ်။ ဦးလှရွှေဆိုတာ တခြားသူ မဟုတ်ဘူး။ ဘုန်းကြီးရဲ့ အလုပ်အကျွေး လုပ်ခဲ့ဖူးတဲ့ ကပ္ပိယ ဦးလှရွှေ ဖြစ်တယ်။

မှတ်မှတ်ရရ ၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၅-ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ မွန်းလွဲပိုင်းအချိန်မှာ ဘုန်းကြီး ခန္တိန်တောင် တောရကျောင်းသစ်မ်းရဲ့ အနောက်ဘက် တောအုပ်အတွင်းရှိ စမ်းချောင်းထဲဆင်းပြီး ဘုန်းကြီး လုပ်နကျ ဝေယျာဝစ္စတစ်ခု လုပ်နေတယ်။ ထိုအခိုက် တပည့်ဖြစ်သူ မောင်ချစ် ဘုန်းကြီးထံ လိုက်လာပြီး...

“ဆရာတော်ဘုရား၊ ပခုက္ကူမြို့သားလို့ ပြောတဲ့ လူတစ်ယောက် ကျောင်းရောက်နေပါတယ်ဘုရား၊ ဆရာတော်ကြီး ဘယ်မှာရှိသလဲလို့

မေးနေပါတယ်”လို့ လာပြီး လျှောက်ထားသတင်းပေးလို့ “ဒီလွတ်လိုက်”လို့ ပြောရင်း ဘုန်းကြီး ထွေးခံဆေးလက်စ အလုပ်ကို ဆက်လုပ်နေလိုက်တယ်။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့လို ပေါ့ပါးစွာနေခြင်း

ဧည့်သည် ဒကာမှာ ဖျတ်လတ်သူဖြစ်သည့်အလျောက် ဘုန်းကြီးရှိရာ ချက်ချင်းလိုက်လာပြီး အထူးလေးစားစွာ ဦးချကန်တော့တယ်။ ကန်တော့ပြီးတော့ ဒကာက “တပည့်တော် ဆေးပါရစေ” လို့ ခွင့်တောင်းသော်လဲ ဘုန်းကြီးကမပေးပါ။ တောတောင်ကြီးများ၌ နှစ်ပေါင်းများစွာ တစ်ကိုယ်တည်းနေလာသူဖြစ်၍ သူတစ်ပါးကို အားကိုးပြုလိုစိတ်မရှိပါ။

ဟိမဝန္တာ ဂန္ထမာဒနတောင်မှာ သီတင်းသုံးနေထိုင်တော်မူကြတဲ့ ရှေးခေတ် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်မြတ်ကြီးများထုံး နှလုံးမူပြီးသကာလ ကိုယ့်သင်္ကန်းကိုယ်လျှော်၊ ကိုယ့်သပိတ် ပန်းကန်ခွက်ယောက်၊ နောက်ဆုံး ထွေးခံအထိ ကိုယ်တိုင်ပဲ ဆေးကြောမြဲဖြစ်တယ်။

ဧည့်သည်ဒကာလဲ ဘုန်းကြီး ကျောင်းအပြန် နောက်က လိုက်ပါလာတယ်။ ဘုန်းကြီးနှင့်စာလျှင် သူ့အရပ်က တော်တော်နိမ့်နေလို့ ဘုန်းကြီးက ငုံ့ကြည့်ရသလို၊ သူကလဲ ဘုန်းကြီးကို မော့ကြည့်ရသလိုရှိတယ်။ နှာတံချွန်းချွန်းနဲ့ ရိတ်ထားတဲ့ နှုတ်ခမ်းမွေးမြည်းမြည်း တိုစစကို ခန့်မှန်း၍ နှုတ်ခမ်းမွေးကောင်းသူဖြစ်မယ်လို့ ထင်ရတယ်။ ချက်များ မကြာခင် ဇာတိရပ်ပေါ်လာရာ နှုတ်ခမ်းမွေးထူထူကြီးနှင့် ရုပ်အချောကြီး မဟုတ်သော်လဲ အတော်အသင့် ကြည့်ကောင်းသူ လူတစ်ယောက်ဖြစ်ပုံ ပေါ်လွင်လာတယ်။

ခွင့်ပြုဘေအရ ရောက်လာ

ဘုန်းကြီး ကျောင်းပြန်ရောက်လို့ ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်ရင်း... “ပခုက္ကူကလာရတယ်ဆိုတော့ တပ်ကြပ်ကြီး လှရွေးလား”လို့ ဘုန်းကြီးက မေးလို့ ဟုတ်မှန်ကြောင်း လျှောက်ထားတယ်။ ပခုက္ကူမှ ဂန့်ဂေါ၊

သေနည်းသင်တန်း

၂၄၅

ထိုကမှ ကလေးမြို့သို့ လာခဲ့ကြောင်း ခရီးစဉ်ပါ ဆက်ပြီးလျှောက်
တယ်။ သူ့မှာ ပစ္စည်း ပစ္စယဆိုလို့ များများစားစား မပါ။ စစ်ထွက်
ဖြစ်သည့်အားလျော်စွာ ကျောပိုးအိတ်တစ်လုံးနှင့် စစ်သားသုံး (ဟင်း
ကော) ဂျပန်ထမင်းချိုင့်သာ ပါတယ်။ ဘုန်းကြီးအတွက် ပခုက္ကူက
ဝယ်လာသော ဘုန်းကြီးစီး ဖိနပ်တစ်ရုံ၊ ပုန်းရည်ကြီး ၄-ထုပ်နှင့်
ကလေးမြို့က ဝယ်ခဲ့တဲ့ ဆန်တစ်စိတ် ရှေ့မှာ ချပြီး ရိုသေစွာ
ကန်တော့ပြီး လှူဒါန်းတယ်။

တပ်ကြပ်ကြီး ကိုလှရွှေ ဘုန်းကြီးထံ၌ အလုပ်အကျွေးပြု
နေထိုင်ရင်း တရားအားထုတ်ရန် လာရောက်ခြင်းဖြစ်၍ ဘုန်းကြီးက
ကျေနပ်နှစ်သက်စွာ လက်ခံနေထိုင်ခွင့်ပြုခဲ့တယ်။ သူဟာ ရှောင်တခင်
မမျှော်လင့်ဘဲ ဘယ်ကမှန်းမသိရောက်လာသူ မဟုတ်ပါ။ ကြိုတင်၍
အလုပ်အကျွေးပြုခွင့် စာ(၂)ကြိမ် ရေးလျှောက်ပြီး ဘုန်းကြီးထံက
ခွင့်ပြုစာအရ ရောက်လာခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

သူရောက်လာချိန်မှာ နွေရာသီဖြစ်သော်လည်း ချင်းတောင်ပေါ်မှာ
မကြာမကြာ မိုးရွာနေ၍ ညအခါ ချမ်းတယ်။ သူ့မှာ ဘာဘူစောင်
တစ်ထည်သာပါခဲ့၍ မအိပ်နိုင်ကြောင်း ပြောပြသဖြင့် ဘုန်းကြီးက
ဂွမ်းကပ်စောင်ထူထူ အဟောင်းတစ်ထည် ပေးထားတယ်။

နေ့စဉ်စားသောက်ကြပုံ

ထိုအချိန်က ဘုန်းကြီးရဲ့ တောရသခံမ်းကျောင်းမှာ ကပ္ပိယ
နှစ်ယောက်ရှိနေတယ်။ ရွှေဘိုက အသက် ၆၀-ရွယ် ဦးချစ်ထွေးနှင့်
တူတပည့်ဖြစ်သူ အသက် ၃၀-ရွယ် ကိုချစ်ရွှေ၊ ယခု အသက် ၄၀-
အရွယ် တပ်ကြပ်ကြီး ကိုလှရွှေနှင့်ပါ သုံးယောက်ဖြစ်ရာ စားအိုး
နည်းနည်းကြီးလာတယ်။ နံနက်စာကို သူတို့အားလုံး ဘုန်းကြီးကဲ့သို့
ဆန်ပြုတ်သောက်ကြပြီး နေ့ဆွမ်းမှ အားလုံး သက်သတ်လွတ်ဟင်းနှင့်
ထမင်းစားကြတယ်။

တစ်လလျှင် တစ်ကြိမ် ဖလမ်းမြို့ ရပ်ကွက် သမဝါယမဆိုင်
သွားပြီး ဆန်ထုတ်ရသော်လဲ ဘုန်းကြီးတစ်ပါးအတွက်သာ ရတယ်။
ဆန်အခြေအနေကြောင့် သူတို့ ညနေစာ ဆန်ပြုတ်ပဲသောက်ကြတယ်။
ဦးချစ်ထွေးကတော့ ညစာ မစားဘူး။ ဘုန်းကြီးကျောင်း အနီးအပါးမှာ
ဆွမ်းခံစရာ မရှိ၊ ဆွမ်းပို့သူလဲမရှိပါ။ သို့ရာတွင် ကလေးမြို့မှ ဆွမ်းဆန်
ရောက်လာတတ်၍ နေ့စဉ် ကျောင်းမှာ သက်သတ်လွတ် ဆွမ်းဟင်းခွက်
နည်းနည်းနှင့် ပုံမှန်ဖန်တီးကပ်ကြတယ်။ ချို့ငဲ့လှတယ်မရှိပါဘူး။

ဟင်းရွက်ခူး၊ ထင်းခွေ၊ နေ့စဉ်စာကြည့်၊ တရားထိုင်

ကပ္ပိယသုံးယောက်ရဲ့ နေ့စဉ်အလုပ်ကတော့ နေ့ခင်း နေ့လယ်မှာ
တရားစာပေ ဗဟုသုတ သင်ယူဖတ်ရှု လေ့လာစေတယ်။ ညချမ်း
အခါမှာ အတူတကွ ကမ္မဋ္ဌာန်းပရိကံယူပြီး ပုံမှန် တရားထိုင်ကြတယ်။
ပုံမှန် အာနာပါနကို အားထုတ်ခိုင်းတယ်။ ၇-ရက်လျှင် တစ်ကြိမ်
ဖလမ်းမြို့ စာတိုက်သို့ စာပို့သွားရင်း ဆွမ်းဟင်းအတွက် ဟင်းသီး
ဟင်းရွက် ဆား စသည် ကပ္ပိစေတယ်။ ဤနည်းဖြင့် ကိုလှရွှေတစ်ယောက်
လက်တွေ့ တောကြီး တောင်ကြီးအတွင်းရှိ တောရကျောင်းကလေးမှာ
နေတတ်၊ စားတတ်၊ ခရီးသွားတတ်ဖြစ်လာကာ ချမ်းသာ ပျော်မွေ့လျက်
သုံးနှစ်ကျော် လေးနှစ်နီးပါး ဘုန်းကြီးတို့နှင့် နေသွားတယ်။

ကိုလှရွှေဟာ ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိနေကြတဲ့ ဂေါ်ရခါး အနည်းငယ်၊
ချင်းလူမျိုးများနှင့် သိက္ခာမီးလာကာ ခင်မင်သော မိတ်ဆွေများပင်
ရှိလာတယ်လို့ ဆိုတယ်။ သူဟာ ဝိရိယသမားဖြစ်တယ်။ အကျိုးမဲ့
အချိန်ကို ဖြုန်းလှေ့မရှိဘူး။ သူရောက်လာပြီး မကြာခင် ဘုန်းကြီးကျောင်း
ပရိဝုဏ် မြေပေါ်ရှိ မြက်ရိုင်းတောကြီးကို ပေါက်ပြားတစ်လက်နှင့်
နေ့စဉ် ရှင်းလင်းသုတ်သင်တယ်။ ဘုန်းကြီးက မခိုင်းရဘူး။ သူ
စေတနာအလျောက် သေနာသနဝတ် ပြုလုပ်တယ်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၄၇

နေရာသိရောက်လျှင် တောထဲက ထင်းခြောက်များကို ဦးချစ်ထွေး နှင့်အတူ သယ်ယူကြတယ်။ ရံခါ တောထဲသွားပြီး မလ္လာဖူး ဆိပ်ဖူး ကုလားငေါက် ညောင်ချဉ်ရွက် စသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ခူးကြတယ်။ ကိုလှရွှေဟာ ဤနည်းအားဖြင့် ဆောင်း နွေ မိုး ဥတုသုံးလီ ရာသီဒဏ်ကိုပါ ခံနိုင်စွမ်းရှိလာပြီး ၄-နှစ်တာ နေထိုင်သွားတယ်။ တစ်နှစ်တစ်ကြိမ် ဆောင်းရာသီတွင် ဂန့်ဂေါမြို့သို့ ပြန်တတ်တယ်။

ရှေးနှင့်မတူ မူပြောင်းလာသော ကိုလှရွှေ

ဘုန်းကြီးထံ လာရောက်ခြင်းဖြင့် ကိုလှရွှေ ကောင်းကျိုးများ ပါတယ်။ ‘သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းတော့ သူတော်ကောင်းဖြစ်တယ်’ ဆိုတဲ့စကားပုံလို ဘုန်းကြီး အလုပ်အကျွေးပြုနေရင်း သူတော်ကောင်း စိတ်ဓာတ်များ စိမ့်ဝင်ကာ မူပြောင်းလာတယ်။ ပြောဆိုပုံ နေထိုင်ပုံ စားသောက်ပုံ စိတ်အာရုံထားပုံမှအစ သူတော်ကောင်းတို့ သဘာဝကို မြတ်နိုးတတ်လာတာ တွေ့ရတယ်။ ဒုစရိုက်ရှောင်ကြဉ်စိတ် ထက်မြက် လာတယ်။ သူ့ဘဝ နောက်ကြောင်းနှင့် နှိုင်းဆပြီး ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ သူကိုယ်တိုင် ဝေဖန်ပြောပြချက်နှင့် လက်တွေ့အခြင်းအရာကို ဘုန်းကြီးက အကဲဖြတ်သိမြင်ရတယ်။

အမှန်မှာ ကိုလှရွှေဟာ အတိတ်ဘဝက ဖြည့်ဆည်းဖူးပြီး ပါရမီ ဓာတ်ခံရှိသူတစ်ဦးဖြစ်မယ်လို့ ခန့်မှန်းသိရှိရတယ်။ သူဟာ ဓမ္မဗျူဟာ စာစောင်မှာ ဘုန်းကြီးရဲ့ ဆောင်းပါးများကို ဖတ်ရှုရပြီး “ဒီဆရာတော် ကြီးထံမှာနေပြီး ငါမျှော်မှန်းထားတဲ့ ဘဝရောက်အောင် နည်းခံယူမယ်။ ကျန်းမာရေးကိုပါ ပြုပြင်မယ်” လို့ အကြံပြုဆုံးဖြတ်ကြောင်း သိရတယ်။ ထိုအကြံမြောက်အောင် လက်တွေ့ကြိုးစား ရောက်လာခြင်းဖြစ်တယ်။ လူတော်လို့ဆိုရမယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်မှန်တယ်။ ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဇွဲရှိရှိ လုပ်တယ်။

သူဟာ ယခင် စစ်သားဘဝက အရက်သေစာအလွန်အကျွံ သောက်စားပူးသတဲ့။ ဘုန်းကြီးထံရောက်တော့ အရက်လုံးဝပြတ်သွားတဲ့ အပြင် တိရစ္ဆာန်အသား စားခြင်းပါ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ပြီး စားချင်စိတ်ပင် မရှိတော့ကြောင်း ပြောတယ်။ တိရစ္ဆာန်တို့ရဲ့ အသားဟာ လွန်စွာ စက်ဆုတ်ရွံရှာဖွယ်ကောင်းပုံ၊ မစားထိုက်ပုံ၊ အနာရောဂါ ထူပြောစေ တတ်ပုံ... သူကပဲ တခြားလူများကို တရားချဟောပြောနေတတ်ကြောင်း ကြားသိရတယ်။

ဒုလ္လဘရဟန်းဝတ်ခွင့်ရ

ဘုန်းကြီးရဲ့ တောရကျောင်းမှာ ညစဉ်ပုံမှန် တရားထိုင်ကြရတယ်။ နေ့စဉ် တရားစာပေအမျိုးမျိုး ကျက်မှတ် ဖတ်ရှုလေ့လာရတယ်။ ဓမ္မပဒ ဝတ္ထုတော်ကြီး၊ ငါးရာငါးဆယ်၊ အထူးသဖြင့် ကိုလှရွှေဟာ ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်ရေးတဲ့ 'ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ စာအုပ်ကြီးကို စွဲမြဲစွာ ကြည့်ပြီး ရှေးခေတ် တရားရှင်ပုဂ္ဂိုလ်များတို့ကို တစ်စိစိမိမ့် ကြည့်ညှိတတ် တယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးက သူ့ကို တစ်ဆင့်တက်ပြီး ဒုလ္လဘရဟန်း ပြုဖို့ တိုက်တွန်းတာ အောင်မြင်သွားတယ်။

၁၃၄၅-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့် ဗုဒ္ဓဟူးနေ့မှာ ဖလမ်းမြို့ ဗုဒ္ဓဘာသာ အဖွဲ့က နှစ်စဉ် ပြုလုပ်မြဲ ဒုလ္လဘ ရှင်ပြုရဟန်းခံပွဲမှာ ကိုလှရွှေ တစ်ယောက် ပါဝင်ပြီး ဦးရေဝတအမည်ဖြင့် မြင့်မြတ်တဲ့ ပဗ္ဗဇိတဒုလ္လဘ အခွင့်အရေးကြီးကို ရရှိသွားတယ်။ ဘုန်းကြီး ကျေနပ်မှုရှိရသလို သူ့မှာလဲ အတိုင်းမသိ ပီတိဖြစ်သွားရှာပါတယ်။

ကိုလှရွှေဟာ အလုပ်အကျွေးပြုတတ်သူ တပည့်ကောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး အလိုက်သိတတ်တယ်။ အရိပ်အခြည်ကြည့်ပြီး အကင်းပါးစွာ နားလည်တယ်။ ဘုန်းကြီးဖျားနာလျှင် ဂရုတစိုက်စောင့်ရှောက်ပြုစုတယ်။ သူဖျားလျှင်လဲ ဘုန်းကြီးက ဂရုစိုက်ပြီး သင့်တော်ရာ ဆေးကို စားစေတယ်။ အတိတ်ဘဝတို့က ပါရမီဖြည့်ဖက်ဟောင်းတစ်ဦး ဖြစ်ပါ

သေနည်းသင်တန်း

၂၄၉

လိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ဘဝတစ်ကွေ့ တွေ့ကြုံခိုက်မှာ အကျိုးရှိအောင် နည်းညွှန်လမ်းပြပေးရပါတယ်။

ဘဝနေနည်းလဲ ပိုင်နိုင်ရမယ်

ဘုန်းကြီးထံမှာ အလုပ်အကျွေးပြုနေခိုက် မေတ္တာတရား ဖြန့်ပွား၍ စိတ်အာရုံပျော်မွေ့စွာ နေထိုင်နည်းကို အဓိက သင်ပြပေးပါတယ်။ သည်မှတစ်ပါး ဘဝသံသရာမှ အမြန်လွတ်ထွက်စေရန် အာနာပါနိဂ္ဂဟာနည်း၊ ဘဝသံသရာထဲမှာ ကျင်လည်ကြရာ၌ အဆင့်မြင့်မြင့် ကျင်လည်နိုင်ကြပါစေရန် ဗုဒ္ဓါနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်နည်း၊ သတ္တဝါတွေ ကျင်လည်နေကြရပုံ သတ္တလောကကြီးကို ကြည့်ရှုနည်း၊ ဘဝနှင့်သံသရာ ကျင်လည်ကြရာ၌ အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိ၊ ငြိမ့်စိတ် နိဗ္ဗိန္ဒာဏ်ဝင်စားနည်း၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းရှုနည်းများကို အခြေခံပိုင်အောင် သင်ပြပေးထားလိုက်တယ်။

ကိုလှရွှေ ဤအခြေခံများကို ရရှိပြီးသကာလ ဘုန်းကြီးထံ တောကြီးတောင်ကြီးထဲ လာရောက်နေထိုင်ခြင်းဖြင့် လူ့ရပ်ရွာ၌ လူတို့ ဓလေ့ နေကြထိုင်ကြပုံနှင့် လုံးဝ မတူသော သူတော်ကောင်းတို့၏ စိတ်နှလုံးထားရည်မှန်းချက်၊ စိတ်အာရုံချမ်းမြေ့စွာ နေကြပုံ လက်တွေ့သဘာဝကို တစ်ဘဝတာတွင် အနည်းဆုံး တစ်စေ့တစောင်း ချောင်းကြည့်ရသလောက်တော့ သဘောပေါက်သွားပြီလို့ ယူဆရပါတယ်။

ကိုလှရွှေ၏ ဇာတိနှင့် ပဝတ္တိသံသရာ

ကိုလှရွှေ၏ ဇာတိမှာ ပခုက္ကူမြို့ ကမ်းနားတန်းသား လှေသူကြီး မျိုးရိုး။ သူနို့စို့အရွယ် ဖခင်ဆုံးခဲ့ရှာတယ်။ ကျောင်းနေစဉ် ၁၈-နှစ်သားမှာ စစ်ထဲဝင်ခဲ့ပြီး ရှမ်း၊ ကရင်၊ မွန်ပြည်နယ်များနှင့် ဧရာဝတီတိုင်း ဟင်္သာတ စသည့်မြို့များမှာတာဝန်ကျ၍ အချိန်ကြာကြာနေခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုတယ်။ လုပ်သက် နှစ် ၂၀-အရတွင် ဟင်္သာတ မီးရထားပေါ်၌

နားတစ်ဖက် မိုင်းပုံးထိခဲ့ဖူးတယ်။ အသက် ၄၀-မှာ တပ်က ထွက်ပြီး ပခုက္ကူမှာ ကျပ်နန်းလုပ်ကိုင်စားသောက်၍ မိခင်ကြီးအား လုပ်ကျွေးရင်း မိခင်ကြီး ကွယ်လွန်သွားတယ်။ ထို့နောက် ဂန်ဂေါသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်တယ်။

သူရောက်လာပြီး တစ်နှစ်အကြာ ကိုချစ်ရွှေ ရွာပြန်သွားလို့ တောကျောင်းမှာ ကိုလှရွှေနှင့် ဦးချစ်ထွေး နှစ်ယောက်သာ အချိန်ကြာကြာ ရှိနေကြတယ်။ ရံခါ ဦးချစ်ထွေး ပြည်မဘက် ခရီးထွက်သောအခါ ကိုလှရွှေတစ်ယောက်သာ ရှိနေတတ်တယ်။ “ဆရာတော်ကြီးက အသက် အရွယ်ကြီးလာပြီ။ အလုပ်အကျွေးပြုသူ အမြဲရှိဖို့လိုပါတယ်။ တပည့်တော်လဲ အမြဲနေနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူး” လို့ မကြာခဏ ပြောတတ်တယ်။ သူပျိုရွယ်စဉ်က မွန်ပြည်နယ်မှာ မွန်မတစ်ယောက်နှင့် အိမ်ထောင်ကျပြီး ကလေး တစ်ယောက် ရဖူးတယ်။ သူရှေ့တန်းထွက်နေခိုက် တိုက်ပွဲ ဖြစ်ပွားလို့ သားအမိ သေသွားကြရှာသတဲ့။ သူလဲ နောက်ထပ် အိမ်ထောင်ပြုမယ်ကြံရွယ်ချက်နှင့် နေရာအရွှေ့အပြောင်းများခဲ့တယ်လို့ ဆိုတယ်။

ကလေးမြို့မှာ အခြေချဖို့ ကြံရွယ်စဉ်

“ဆရာတော်ကြီးဘုရား၊ တပည့်တော် အရွယ်ရှိတုန်း သူများနည်းတူ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း တစ်ခုခုလုပ်ပြီး ကလေးမြို့မှာ အခြေချဖို့ စိတ်ကူးပါတယ်ဘုရား။ အိမ်ထောင်ပြုဦးမယ်ဘုရား” လို့ ဘုန်းကြီးကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ခွင့်ပန်လျှောက်ထားတယ်။ သူ့အား ဘဝနေနည်း၊ သေနည်းများကို အခြေခံပိုင်ပိုင် ညွှန်ပြထားပြီးဖြစ်လို့ လွယ်ကူစွာပင် ဘုန်းကြီးက ခွင့်ပြုလိုက်တယ်။

ဒုလ္လဘရဟန်းပြုရတာလဲ သူ့စိတ်ထဲမှာ လူဖြစ်ရကျိုးနပ်ပြီလို့ ကျေနပ်သွားပုံတွေ ရတယ်။ ဒုလ္လဘဝတ်ရာမှ လူဝတ်လဲပြီး သူတတ်ကျွမ်းသော ဖိနပ်ချုပ်ပညာဖြင့် ကလေးမြို့ ဗိုလ်ချုပ်လမ်းဘေးမှာ ဖိနပ်ချုပ်ဆိုင်

သေနည်းသင်တန်း

၂၅၁

ကလေးဖွင့်ပြီး အလုပ်လုပ်တယ်။ အလုပ်တွင်ကျယ်ပါတယ်။ ပစ္စည်းလို နေ၍ ဂန့်ဂေါမြို့သို့ ပင်စင်ထုတ်သွားရင်း မုံရွာမြို့က ဖိနပ်သံကြိုး စသည် ဝယ်ယူပြီး ကလေးမြို့သို့ သင်္ဘောနှင့်ပြန်အလာ သင်္ဘောပေါ်မှာ အပြင်းဖျားလာခဲ့ရတယ်။ ငှက်ဖျားအခဲကလဲရှိတော့ ကလေးဝနှင့် ကလေး မြို့ရောက်အောင် မနည်းလာခဲ့ရတယ်လို့ ဆိုတယ်။

မမျှော်လင့်ဘဲ လမ်းခွဲရရှာပြီ

ကလေးမြို့သို့ရောက်တော့ သူတည်းခိုနေတဲ့ တက်တိုးဆံသံဆိုင် ပိုင်ရှင် ဦးသန်းထွန်းက အဖျားရောဂါက အလွန် ပြင်းထန်နေလို့ ဆေးရုံတင်မှဖြစ်မယ်ဆိုပြီး ကလေးမြို့ဆေးရုံမှာ တင်ပို့ကြတယ်။ ဆရာဝန် ဆရာမများက ကြိုးစားပြုစုကြသော်လည်း ဆေးရုံတက်ပြီး ၇-ရက်အရ ၁၃၄၅-ခု၊ တော်သလင်းလံပြည့်ကျော် ၃-ရက်၊ စနေနေ့ညနေ ၃ နာရီ အချိန်မှာ ကွယ်လွန်သွားရှာတယ်။ ဆေးရုံထုံးစံအတိုင်း ရုပ်အလောင်းကို ရေခဲတိုက်မှာ တစ်ညထားပြီး နောက်တစ်ရက်မှာ (ဆွေမျိုးမရှိတဲ့ စစ်မှု ထမ်းဟောင်းတစ်ဦးဖြစ်လို့) ကလေးမြို့ စစ်မှုထမ်းဟောင်းအဖွဲ့က ဦးစီး တာဝန်ယူပြီး သင်္ဂြိုဟ်တယ်။

သူ့အင်္ကျီအိတ်ထဲက ငွေတစ်ရာတွေ့လို့ သူ့ဈာပနမှာပဲ ထည့်သုံး လိုက်ကြတယ်။ အတော်အသင့် သင့်တင့်လျောက်ပတ်အောင် ဆောင် ရွက်ကြပြီး ဆေးရုံနှင့်နီးတဲ့ မြို့အရှေ့ဘက် သုသာန်မှာ သင်္ဂြိုဟ်လိုက် ကြတယ်။ မြို့ထဲက သူ့မိတ်ဆွေများတောင် မသိလိုက်၊ မမြင်လိုက်ကြရ ဘူးလို့ ဆိုတယ်။

ပခုက္ကူသားဇာတိ ဘုန်းကြီးရဲ့ ၃-နှစ်ကျော် ပါရမီပြည့်ဖက် တပ်ကြပ်ကြီး ကိုလှရွှေ အကြောင်းစပ်မိလို့ ပြောရ ဆိုရ ရေးရတိုင်း ဘုန်းကြီးမှာ နှမြောစိတ်နှင့် သနားစိတ်တွေ ဝင်လာတတ်မြဲဖြစ်တယ်။ “အရွယ်ရှိတုန်း သူများနည်းတူ စီးပွားရှာပြီး ကလေးမြို့မှာ အခြေချမယ်၊

တပည့်တော် ပြန်လာခဲ့ပါဦးမယ်” လို့ လျှောက်ထား ပြန်သွားရာက ရုတ်တရက် မမျှော်လင့်ဘဲ အရွယ်ကောင်းတုန်း ကွယ်လွန်သွားရရှာတဲ့ အတွက် ဘုန်းကြီးမှာ နှမြောခြင်း သနားခြင်း ဖြစ်ရတယ်။

ဝမ်းနည်းစရာနောက်မှ ဝမ်းမြောက်ဖွယ်

အမှန်ဆိုရသော် “ကိုလှရွှေ ကလေးမြို့ ဆေးရုံမှာ ကွယ်လွန် သွားတာ ကြာပြီ” ဆိုတဲ့ ခရီးသည် တစ်ဦးရဲ့ သတင်းစကားကြားရသော အခါ ဘုန်းကြီးရဲ့ စိတ် များစွာထိခိုက်ရတယ်။ စကားကိုပင် မပြောချင် လောက်အောင် ခံစားချက်တွေ ဖြစ်ရတယ်။ ဘုန်းကြီးရဲ့ တောကျောင်း ကလေးမှာ သူလုပ်ကိုင်ထားခဲ့တဲ့ ခြေနင်းခုံ စသော လက်ရာလက်ကျန် ကလေးများကို တွေ့မြင်နေရတိုင်း တစ်ခါတလေ မျက်ရည်များတောင် စို့လာတယ်။

ထိုအခါ ‘တရားဖြင့် ပျော်မွေ့နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါလျက် ငါ လိုပါသေးကလား၊ ရင့်ကျက်အောင် ဖြည့်ရဦးမယ်’ ဆိုတဲ့ သံဝေဂစိတ်မှ သတိ၊ ဝီရိယ၊ ပညာများ တွန်းအား ဖြစ်ပေါ်လာလို့ အမြတ်ထွက်ပါ သေးရဲ့လို့ ဖြေဆည်ကျေနပ်ရတော့တယ်။ ထို့ထက် ကိုလှရွှေအတွက် ကျေနပ်စရာ အချက်တစ်ခု နောက်ဆက်တွဲဖြစ်ပေါ်ခဲ့တယ်။ ဘုန်းကြီး နှင့် ဘဝတစ်ကွေ့မှာ တွေ့ကြုံရခိုက် ထိုက်တန်သော ဘဝနေနည်း၊ သေနည်းကို ညွှန်ပြပေးလိုက်ရာ ပေးသည့်အတိုင်းလည်း နာယူသူက ယုံယုံကြည်ကြည် လေးလေးစားစားနှင့် လိုက်နာ အောင်မြင် သွားတာ ကြားသိရတော့ တစ်ဖက်က ဝမ်းမြောက် ကြည်နူးရပြန်ပါတယ်။

သေနည်းတတ်၍ နတ်သားဖြစ်ရပုံ

၁၃၄၅-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်ကျော် ၁-ရက် စနေနေ့ ဘုန်းကြီး ကလေးမြို့ကို ရောက်သွားတယ်။ ကလေးမြို့က ဦးသန်းထွန်းတို့ မိသားစုဟာ ဘုန်းကြီးတပည့် ကိုလှရွှေနှင့် မိတ်ဟောင်း ဆွေဟောင်း များသဖွယ် ခင်မင်ရင်းနှီးကြတယ်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၅၃

“ဦးလှရွှေဟာ အလွန်စိတ်ကောင်းရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါဘုရား။ သူ အဖျားပျောက်လျှင် ဂန့်ဂေါမြို့ ပြန်သွားပြီး ရဟန်းဝတ်တော့မယ်။ ငါ့ရဲ့ ပစ္စည်းကိရိယာတွေအကုန်လုံး မင်းကို ပေးထားခဲ့မယ်လို့ မကြာခဏ ပြောပါတယ်။ တပည့်တော်တို့ ညီအစ်ကိုတစ်ယောက်လဲ ဆုံးမစကား ကောင်းကောင်း နားဝင်အောင် ပြောပြတတ်ပါတယ်။ ဒါ့ကြောင့်လဲ တပည့်တော်တို့ ဆွေမျိုးရင်းပမာ ချစ်ခင် လေးစားကြပါတယ်။ အချစ်ခင်ဆုံး မိတ်ဆွေကောင်းကြီးပါဘုရား” လို့ ဦးသန်းထွန်းရဲ့ သားကြီးက ဘုန်းကြီးကို လျှောက်ထားပါတယ်။

နေထိုင်မကောင်းစဉ်က အစအဆုံး ပြုစုရသူဖြစ်လို့ ကိုလှရွှေ ကွယ်လွန်ခါနီး အခြေအနေကိုလဲ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ မှတ်သားလျှောက်ထား တတ်သူ ဖြစ်တယ်။

“တပည့်တော်ဟာ ဦးလှရွှေနေကောင်းတုန်းကလဲ အတူနေပြီး ဆေးရုံတက်ရတော့လဲ တပည့်တော်ပဲ အတူလိုက်အိပ်ပြီး ပြုစုပါတယ် ဘုရား။ အဖျားက သိပ်ပြင်းထန်လို့ နေ့နေ ညည မေးထူး ခေါ်ပြော မရအောင် မေ့မြောနေတဲ့အချိန်က များတယ်ဘုရား။ မေ့မြောနေရာက သတိရလာပြန်လဲ သည်ပြင် ဘာစကားမှ မပြောဘူး။ မမေးဘူး။ တတွတ်တွတ် နှုတ်က အမြဲရွတ်နေတော့တာပဲ။ ဒါနဲ့ တပည့်တော်လဲ သူ ဘာတွေရွတ်နေပါလိမ့်မလဲလို့ သူ့အနားကပ်ပြီး နားထောင်ကြည့် ပါတယ်ဘုရား။

(၁) ဗုဒ္ဓေါ မယံ သုခံ ဒေတု။

သံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောစနတ္ထာယ

ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

(၂) ဓမ္မော... သံသာရ... ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

(၃) သံဃော... သံသာရ... သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ-လို့

ရွတ်ပါတယ်ဘုရား။

ရံခါ ရွတ်ရင်းနဲ့ မျက်ဖြူလန်သွားတယ်။ သတိပြန်ရတာနဲ့ သူ သရဏဂုံကိုပဲ ပြန်ရွတ်တာ တွေ့ရပါတယ်။ တစ်ခါတလေလဲ လေသံ သဲ့သဲ့ကလေးပဲ ရွတ်နိုင်ရှာပါတယ်။ တပည့်တော်တို့ကိုလဲ သူက သင်ပြ ပေးဖူးလို့ တပည့်တော် ကောင်းကောင်း မှတ်မိတာပါ။ အဲဒီနေ့ ညနေပိုင်း ကျတော့ တပည့်တော်လဲ ကိစ္စရှိလို့ အပြင်ခဏထွက်သွားတုန်း သူ ကွယ်လွန်သွားတာပါပဲ ဘုရား။”

ဦးသန်းထွန်းသားကြီး လျှောက်ပုံမှာ အကွက်စေ့လှ၍ ကျေးဇူး တင်ရပါတယ်။ သေမင်းနဲ့ စစ်ခင်းနေရတဲ့ အချိန်မှာ အနိုင်မခံ အရှုံး မပေး၊ ရောဂါအပြင်းအထန်ဖိစီးနေတဲ့ကြားက သတိ ရှိရှိ၊ ဝီရိယ ပါပါ အလုပ် လုပ်သွားနိုင်တာကို ဘုန်းကြီး ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်နေရတယ်။

တောင်ပေါ်မှာ ဘုန်းကြီးနှင့် နေစဉ်က “လူ့ဘဝနေရခိုက်မှာ သေနည်းလဲ တတ်ထားရတယ်” ဟု ပြောဆိုပြီး အကြိမ်ကြိမ် သင်ပြပေး ခဲ့ဖူးတယ်။ “သေခါနီးမှာ ရောဂါဖိစီးလွန်းလို့ ကြံရာမရ၊ သတိမရတစ်ချက် ရတစ်ချက် ဖြစ်နေပေစေ သရဏဂုံကိုသာရွတ်။ အနည်းဆုံး စတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်ရောက်ဖို့တော့ ကျိန်းသေတယ်” ဒီလိုလဲ ဘုန်းကြီးက တဖွဖွ ပြောပြပေးလေ့ရှိတယ်။

တောင်ပုလုဆရာတော်ကြီးရဲ့ ‘သရဏဂုံအကျိုး’ စာအုပ်ကလေး ကိုလဲ သူ့ကို ပေးထားပြီး စာဖတ်နည်းကိုပါ သင်ပြပေးထားတယ်။ မွှာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်ရေးတဲ့ ‘ရတနာသုံးပါးကျေးဇူး’ စာအုပ်ဆိုရင် သူပိုင်တစ်အုပ်ဝယ်ထားပြီး အမြဲတမ်းလိုလို ကြည့်ရှုနေလေ့ရှိတယ်။

ကိုလှရွှေနှင့်စပ်ပြီး ဦးသန်းထွန်းရဲ့ သားငယ် မောင်နေလင်းရဲ့ ပြောစကားအရ ဘုန်းကြီး ပိုပြီး အားရကျေနပ်ရပြန်တယ်။ ဘဝတသက်တာ အတွင်း ကိုလှရွှေ ဘုန်းကြီးဆီမှာ လာနေတဲ့ အချိန်ပိုင်းဟာ တမင်လာပြီး သေနည်းသင်တန်းတက်သလို ဖြစ်သွားတယ်။ လူဖြစ်ရကျိုးနပ်သွားပြီ။ မနုဿတ္တဒုလ္လဘ ရခဲရခိုက်မှာ ထိုက်သည့် အားလျော်စွာ တရားပါရမိ

သေနည်းသင်တန်း

၂၅၅

ဖြည့်ခွင့် ရသွားပြီလို့ ဆိုရမယ်။ လူရယ်လို့ ဖြစ်ကြခိုက် မနေ သေကြရ သည်ရှိသော် အနည်းဆုံး သရဏဂုံနှင့် သေနိင်ရင် လူဖြစ်ရကျိုးနပ်ပြီလို့ မှတ်ကြရမယ်။

ဘုန်းကြီးကို မောင်နေလင်းလျှောက်ထားတဲ့ စကားကတော့...

“ဦးလှရွှေ သေပြီးမကြာခင် တပည့်တော် အိပ်မက်မက်ပါတယ်။ ဦးလှရွှေကြီး နေကောင်းလာပြီး ကလေးငယ်တွေနှင့် ပျော်ပျော်ပါးပါး ကစားနေတာ မြင်ရတယ်ဘုရား။ တပည့်တော် သူ့ကို ကြည့်နေရင်းနဲ့ သူ့ခေါင်းမှာ အခွန်အတက်နဲ့ နတ်သားမကိုင့် ဆောင်းထားတာ မြင်ရ တယ်။ သူဟာ လှလဲ သိပ်လှနေတာပဲဘုရား။ အရင်က ရုပ်မျိုးမဟုတ်ဘူး။ တပည့်တော် ကြည့်နေတုန်းပဲ ပျောက်ကွယ်သွားတယ်ဘုရား...”တဲ့။

မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်နှင့် ကြုံကြိုက်ရခြင်း၊ သူတော်ကောင်း တို့နှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်းကား အားရဖွယ် ကောင်းလိုက်လေခြင်း။

သရဏဂုံနှင့် ရဟန္တာဖြစ်ကြသူများ

ဘုရားရှင် သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ်အခါတုန်းက သရဏဂုံရဲ့ တန်ဖိုးကို သိကြတဲ့အတွက် တချို့ ကိုယ်ဝန်ဆောင် ဒကာမများဆိုရင် မိမိအတွက် သရဏဂုံ ခံယူရုံမျှ မကသေးဘူး။ မိမိဝမ်းထဲမှာရှိနေတဲ့ ကလေးအတွက်ပါ သရဏဂုံခံယူတဲ့ ဒကာမတွေတောင် ရှိခဲ့ဖူးတယ်။

ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က သရဏဂုံကို အကြောင်းခံပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေလဲ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ‘သရဏဂုံမထေရ်’ လို့ပဲ အမည်တွင်ခဲ့ကြတယ်။ သရဏဂုံစွဲမြဲတဲ့အတွက် ပဒုမုတ္တရ ဘုရားရှင် လက်ထက်ကစပြီး ဘုရား ၁၆-ဆူတိုင်တိုင် ဘဝပေါင်းကို ထား၍ ကမ္ဘာပေါင်းပင် မရေမတွက်နိုင်အောင် အပါယ်လေးပါးဆိုတဲ့ အသံကို တောင် မကြားရဘူး။ လူ့ပြည်နတ်ပြည်မှာချည်း အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် စည်းစိမ်ခံစားခဲ့ကြရတယ်။

နောက်ကြောင်းကိုယ်စီ ပါကြသည်

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က သာဝတ္ထိပြည်မှာ ၇-နှစ်သား အရွယ် သူငယ်ကလေး တစ်ယောက် ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ ကလေးတို့ဘာဝကစားဖော် ကလေးများနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းတိုက် တစ်ခုထဲ ရောက်သွားကြတယ်။ ကျောင်းတိုက်ထဲမှာ သီတင်းသုံးတဲ့ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တစ်ပါးက ပျူပျူငှာငှာ ကလေးများကို နှုတ်ဆက်မေးစမ်းပြီး သရဏဂုံသုံးပါးကို ရွတ်ဆိုသင်ပြပေးလိုက်တယ်။ ကလေးနားနဲ့ တန်တဲ့ ဆုံးမစကားလဲ ပြောဟောပေးသတဲ့။

သူကြွယ်သားကလေးဟာ ‘ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ’လို့ ဆိုလိုက်တာနဲ့ ချက်ချင်း ရိုးတွင်းချဉ်ဆီခိုက်အောင် ပီတိတွေဖြစ်သွားတယ်။ အိပ်ပျော်နေရာက ဖြုန်းကန်နိုးလာပြီး တစ်စုံတစ်ခု သတိရလိုက်သလို မီးခဲပြာပုံးဖြစ်နေတဲ့ အသိတွေ ဘွားခနဲ ပွင့်သွားတယ်။ သရဏဂုံကို အကြောင်းပြုပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ဝင်စားလိုက်တာ အဲဒီနေရာမှာပဲ ခုနစ်နှစ်သားကလေး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူသွားသတဲ့။

သတ္တဝါတို့မည်သည် နောက်ကြောင်းကိုယ်စီ ရှိကြသည်။ ဘဝနောက်ခံ ကိုယ်စီပါကြသည်လို့ မှတ်ရမယ်။ အသိဉာဏ်ရှိတဲ့ ဘဝတစ်ခုခုက ထိထိခိုက်ခိုက် နှလုံးသွင်းလေ့ကျင့်ထားတဲ့ အလုပ်တစ်ခုဟာ တစ်သံသရာလုံး အကျိုးဖြစ်စေတယ်။ နှလုံးဝယ်ရရ မမှတ်ကြနှင့်။

မျက်မမြင်မိဘ လုပ်ကျွေးသူ

ဒီ ၇-နှစ်သား သူကြွယ်သားကလေးဟာ ဟို...လွန်ခဲ့တဲ့ ၇-ဆူ မြောက် ဝိပဿီမြတ်စွာဘုရားရှင် လက်ထက်တော်အခါတုန်းက ဗန္ဓုမတိပြည်က မျက်မမြင် ဒုက္ခိတ မိဘနှစ်ပါးကို ပြုစုလုပ်ကျွေးခဲ့တဲ့ သူဖြစ်တယ်။ ရဟန်းဝေဘ်တွေရဲ့ဘဝကို ပူးမြင်ရတိုင်း သူ့မှာ အားကျတဲ့

သေနည်းသင်တန်း

၂၅၇

စိတ် ဖြစ်ရှာတယ်။ သို့ပါသော်လဲပဲ... 'ဪ...ငါ့မှာ မျက်မမြင် မိဘ နှစ်ပါးလို လုပ်ကျွေးပြုစုရမယ့် တာဝန်ရှိနေတယ်။ သူများလို လွတ်လွတ် လပ်လပ်သာဆိုရင် ရဟန်းပြုရသော် ကောင်းလေစွ'လို့ မကြာခဏ စိတ်ကူးမိတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ 'မရနိုင်တာ တောင့်တနေလို့ အကျိုး မရှိဘူး။ သရဏဂုံသုံးပါးနှင့်နေပြီး သရဏဂုံသုံးပါးနှင့် သေရင်လဲ ဒီဘဝ ဒုက္ခတွေက လွတ်မြောက်မှာပါပဲ' ဆိုပြီး နိဿာခေါ်တဲ့ အဂ္ဂသာဝက မထေရ် တစ်ပါးထံမှာ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ပြီး စွဲမြဲစွာ နေသွား တယ်။ အဲ...ဒီဘဝက သေတဲ့နောက် တာဝတိံသာမှာ ဖြစ်တယ်။

နတ်ပြည်ကို အသာကလေး ရနိုင်တယ်

သရဏဂုံ စွဲမြဲထုံသောကြောင့် အပါယ်လေးဘုံဆိုတာ ကြားပင် မကြားရဘဲ ဝိပဿီ၊ သိခီ၊ ဝေဿဘူ၊ ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ၊ ဂေါတမ... ဘုရား ၇-ဆူ ကာလတစ်လျှောက်လုံး ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်မှာပဲ လှည့်လည်ပြီး အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့်ချည်း ကျင်လည်ခဲ့ရတယ်။ ငါတို့ ဂေါတမဘုရားရှင် လက်ထက်မှာ ခုနက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဒီခေတ်မှာ ပြောနေကြတဲ့ မိလုံနာ-ဘိလုံနာလောက် မက ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ မဟာသာလ သူဌေးမျိုးမှာဖြစ်လာတယ်။ ဘဝ နောက်ခံပါခဲ့သည့်အားလျော်စွာ 'ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ'လို့ နှုတ်ကရွတ်ဆို လိုက်တာနဲ့ ဇာတိဿရဉာဏ်တွေရ၊ ဘွားခနဲ အတိတ်ဘဝက အလုပ် တွေပေါ်လာပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ဝင်စားလိုက်တာ ချက်ချင်း ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူသွားတယ်။ အားကျဖွယ်ကောင်းလိုက်လေ။

ဒါကြောင့် အနည်းဆုံး သရဏဂုံနှင့်နေ၊ သရဏဂုံနှင့်သေ ကြရင် အရိယာဘဝသို့ မရ-မရောက်ကြရသေးစေကာမူ အပါယ် ဘေးကြီးက စိတ်ချရပြီ။ နတ်ပြည် ၆-ထပ် မြင့်မြတ်တဲ့ဘဝတွေကို အသာကလေး ရနိုင်တယ်လို့ မမှိတ်မသုန် ယုံကြည်ကြရမယ်။

သည့်ထက်ကောင်းတဲ့ ဂါထာမရှိဘူးဟူ၍ မှတ်။ ဘယ်လို အန္တရာယ်ကင်းတယ်၊ စီးပွားတက်မယ် ဆိုပြီး သူပြော လူပြော ဘုရားဟော မဟုတ်တဲ့ ဂါထာအသစ်အဆန်းတွေ မလိုက်ကြနဲ့။ ‘ဗုဒ္ဓ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ’ ဆိုတဲ့ သဗ္ဗမင်္ဂလာ ဂါထာတော်ကြီးနှင့် အရဟံ စသော ဂုဏ်တော်မူရင်းတွေထက် ကောင်းတဲ့ဂါထာ ဘယ်မှာ ရှိလိမ့်မတုန်း။

ဥပစ္ဆေဒက ရန်လုံ သရဏဂုံ

အင်း... သရဏဂုံနှင့် စပ်လာပြန်တော့လဲ ပြောစရာတွေက ပေါ်လာပြန်တယ်။ ဒီနေ့ည တရားပွဲ မိုးသာလင်းသွားမယ်၊ သရဏဂုံ တရားက ဆုံးဦးမှာမဟုတ်သေးဘူး။

သရဏဂုံနှင့်သေရင် နှုတ်ပြည်ရောက်ဖို့ ကျိန်းသေသလို သရဏဂုံ ကိုသာ ချွတ်နေ၊ ဘယ်ဥပစ္ဆေဒက၊ ဘယ်သေခြင်းဆိုးနှင့်မှ မသေစေ ရဘူး။ သေချာတယ်။ လက်တွေ့ တစ်ခုပြောမယ်။ ကြားချင်ကြသလား... အေး... ကြားချင်တယ်ဆို ပြောရသေးတာပ။

ကျွန်းရင်းရွာကျောင်း ဘုန်းကြီးဦးဝါယမ

ဟို... ဂျပန်ခေတ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအတွင်းက ဘုန်းကြီးတို့ ရွှေဘို၊ ဒီပဲယင်းမြို့နယ်မှာ ကျွန်းရင်းရွာဆိုတာ ရှိတယ်။ အဲဒီရွာမှာ ကျောင်းထိုင်တဲ့ ဘုန်းတော်ကြီးက ဦးဝါယမ...တဲ့။ ဘုန်းကြီးလုပ်ရတာ မလွယ်ဘူး။ ‘အစ ရိုးစေ၊ တစ်စတစ်စ တိုးစေ’ ဆိုတဲ့အတိုင်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝါယမဟာ ရိုးလဲ ရိုးသားတယ်၊ ရပ်ရွာနယ်ပယ် ဒကာ ဒကာမ တွေကို ပြောဆိုဆုံးမလို့ ကျောင်းကန်လဲ တစ်စတစ်စ တိုးတက်တယ်လို့ ဆိုတယ်။

အချိန်အခါက တရားမရှိ ဓားမရှိ။ ခေတ်ပျက် ခေတ်ဆိုးကြီး ဆိုတော့ ဟိုနယ် ဒီနယ်မှာ ခိုးဆိုးလုယက် တိုက်ခိုက်မှုတွေလဲ များတယ်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၅၉

ဘုန်းကြီးသော ဘာသော မရှောင်ကြတော့ဘူး။ အဲ... တစ်ညသိပ်
လ၊ကလဲ သာသာ၊ လူဆိုးတစ်စုဟာ လက်နက်ကိုယ်စီ ကိုင်ဆောင်ပြီး
ကျွန်းရင်းရွာ ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမကျောင်းထဲ ဝင်လာကြတယ်။ ကျောင်းထဲ
ရောက်တယ်ဆိုရင်ပဲ အေးချမ်းစွာနဲ့ နေလေ့ရှိတဲ့ ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမကို
ကြိုးတွေနှင့် တင်းကျပ်စွာ တုပ်နှောင်ပြီး တောကြီးတစ်ခုထဲ ဆွဲခေါ်
သွားကြတယ်။

တွင်းနှုတ်ခမ်းမှာ သရဏဂုံတင်

တောကြီးတစ်နေရာရောက်လို့ အရပ်ခိုင်းလို့ ရပ်ပြီးကြည့်လိုက်
တဲ့အခါ အဆင်သင့် ကြိုတင်ပြီး ကျင်းအနက်ကြီး တူးထားတာကို
တွေ့ရတော့တာပဲ။ ဘုန်းကြီးက...

“မင်းတို့ ငါ့ကို ဘာလုပ်ကြမလို့လဲ”လို့ မေးတော့...

“ကိုယ်တော့်ကိုသတ်ပြီး ဒီကျင်းထဲမြှုပ်ဖို့ပဲ”လို့ လူဆိုးများက
မဆုတ်မဆိုင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ပြောကြတယ်။

“အေး... မင်းတို့ ငါ့ကို သတ်ချင်လဲ သတ်ကြပါ။ ငါ့ဝဋ်က
ရှိနေမှတော့ ခံရမှာပေါ့၊ ဒါပေမယ့်... ခဏလောက် ဆိုင်းငံ့ကြပါဦး။
ငါ ဘုရားဝတ်တက်ပါရစေဦး”လို့ ပြတ်ပြတ် ရှင်းရှင်း၊ ရဲရဲတင်းတင်းပဲ
ပြောဆို ခွင့်တောင်းလိုက်တယ်။

ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမကလဲ သရဏဂုံ စွဲထုံထားတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီး
တစ်ပါးဆိုတော့ ခုလဲ သေရမယ့်အရေးကို တွေးပြီး ကြောက်မနေအား
တော့ဘူး။ ကြောက်လို့လဲ ရမှာမဟုတ်အတူတူ သရဏဂုံနှင့်ပဲ ငါ့ဘဝ
ကို နိဂုံးချုပ်စေရမယ်လို့ ကြိုတင်ပုံစံချထားခဲ့သလိုပဲ လူဆိုးများက
ခွင့်ပေးတာနဲ့ ချက်ချင်း အဲဒီတွင်းနှုတ်ခမ်းမှာပဲ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၊
ဘုရားကို ရည်မှတ်ပြီး လက်အုပ်ချီ ကန်တော့လိုက်တယ်။ မျက်စိ
မှိတ်ပြီး ပါးစပ်က သူလေ့လာရွတ်ဆိုနေကျအတိုင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

“အရဟံ-ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

အရဟံ- ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ။

အရဟံ- သံဃံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ” လို့-

စိတ်ထဲက လှိုက်လှဲစွာ ရွတ်ဆိုရှိခိုးလိုက်သတဲ့။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြောရရင် သူ့ကိုယ်သူ သရဏဂုံ တင်လိုက်တာပေါ့လေ။

ထပ်ဆင့်အံ့ဩဖွယ် ကြုံရတယ်

လူဆိုးများကလဲ လသာသာ မျက်စိအောက်မှာ ရှိခိုးနေတဲ့ ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝါယမကို စောင့်ဆိုင်းကြည့်နေကြတယ်။ အဲသလို ဝိုင်းပြီး ကြည့်နေကြတုန်း ဖြုန်းဆို မမျှော်လင့်ဘဲနဲ့ မိုးမှောင်ကြီး ကျလာလိုက်တာ ဘယ်သူ့ဘယ်သူမှ မမြင်ကြရတော့ဘူးတဲ့။ လူဆိုးများလဲ ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်ပြီး ခြေဦးတည့်ရာ ထွက်ပြေးသွားကြတယ်။ ထပ်ဆင့် အံ့ဩစရာကောင်းတာက ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဝါယမလဲ မကြုံစဖူး အံ့ဩကာ သရဏဂုံတန်ခိုးကို စဉ်းစားရင်း သူ့တစ်ကိုယ်လုံး တင်းကျပ်စွာ တုပ်နှောင်ထားတဲ့ ကြိုးတွေအားလုံး အလိုလို ပြေသွား တာကို တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဒါနဲ့ ဘေးကင်းချမ်းသာစွာ မိမိကျောင်း ပြန်လာခဲ့သတဲ့။

တကယ်လို့ ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမဟာ အဲဒီအချိန်က ပျံလွန်တော် မူသွားလျှင်လဲ နတ်ပြည်ရောက်မှာ သေချာပါတယ်။

အကြောင်းရှာတော့ ရန်သူဟာ ပစ္စည်း

ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမလဲ ကျောင်းပြန်ရောက်တာနဲ့ ဖြစ်ကြောင်းစုံ ပြန်လည်စဉ်းစားကြည့်တယ်။ သူ့ကို ရန်ငြိုးထားသူရယ်လို့လဲ မရှိ၊ မည်သူနှင့်မျှ မသင့်မမြတ်ဖြစ်အောင်လဲ မနေခဲ့ဖူးဘူး။ ‘ဒီလူဆိုးတွေ ဒီလောက်ထိအောင် ငါ့ကို ဘာလို့ကြံကြံပါလိမ့်’လို့ အပြန်ပြန် အလှန် လှန် စဉ်းစားတော့ ပေါ်လာတယ်။ သူ့ကျောင်းမှာ ပစ္စည်းပစ္စယ အသုံး

သေနည်းသင်တန်း

၂၆၁

အဆောင်တွေ ပြည့်စုံပေါများတယ်။ ဒီလို ပစ္စည်းရှားတဲ့ ခေတ်ပျက်ကြီးထဲမှာ 'ဒီပစ္စည်းတွေအတွက် ငါ့အသက်ရန်ရှာကြတာကိုး' လို့ အတိအကျတွက်ဆလို့ ရပါတယ်။ 'ငါ့ရန်သူဟာ လူဆိုးတွေမဟုတ်ဘူး။ ဒီပစ္စည်းတွေပဲ' လို့ သဲသဲကွဲကွဲ တရားခံမြင်လာတယ်။

ဒါနဲ့ ဘုန်းကြီး ဦးဝါယမလဲ မိမိပရိက္ခရာမှတစ်ပါး ဘာပစ္စည်းမှ အပိုမယူဘဲ ရွှေဘို၊ ရေဦးမြို့က ဝါဆိုကျောင်းတိုက်သို့ ပြောင်းရွှေ့သွားခဲ့တယ်။ အဲဒီမှာ ၂-ဝါဆိုပြီး သရက်ပင်စုရွာ ဒကာ ဒကာမများက ပင့်လျှောက်တဲ့အတွက် အဲဒီရွာ ကျောင်းမှာ တစ်ဖန်ရွှေ့ပြောင်း သီတင်းသုံးတော်မူခဲ့တယ်။ သရက်ပင်စု ကျောင်းမှာပဲ ပျံလွန်တော်မူသွားတာ မကြာလှသေးပါဘူး။

ပြောလိုရင်းက သရဏဂုံကို အထင်မသေးကြနဲ့။ ဘုန်းတော်ကြီးများသော်မှ အဲသလို သရဏဂုံကို အားကိုးအားထား ပြုကြတယ်ဟူ၍မှတ်။ နိုင်ငံကျော် ကမ္ဘာကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော် တောင်ပုလုဆရာတော်ကြီးတစ်သက်လုံး ဒီသရဏဂုံကိုပဲ ဦးစားပေးဟောသွားတာကိုလဲ သတိပြုကြရမယ်။

ကဲ... သရဏဂုံအကြောင်း ဒီလောက်ဆို တော်ကြဦးစို့။ ဘာဝနာနှင့် ဘဝကို နိဂုံးချုပ်ပုံအကြောင်း ပြောပြဖို့ ကျန်ရှိနေသေးတယ်။

ဘာဝနာနှင့် ဘဝကူးပြောင်းကြပုံ

ဘာဝနာနှင့် ဘဝကို နိဂုံးချုပ်ပြီး မြင့်မြတ်ရာ ဘဝသို့ ကူးပြောင်းကြသည်ဆိုရာမှာ လူအများစုအဖို့ အလွမ်းမမိနိုင်ဘူးလို့ ထင်စရာရှိတယ်။ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အသက်ကြီးမှ လုပ်ကြရသလို ထင်တတ်ကြတယ်။ မဟုတ်ပါဘူး။ ခက်ခဲတဲ့ အလုပ်လို့ ထင်နေတတ်ကြလို့လဲ ဖြစ်တယ်။ မခက်ပါဘူး။ လွယ်လိုက်သမှ ငှက်ပျောသီး အခွံခွာစားနေတာကမှ ခက်သေး- ကြာသေးတယ်။

အာသန္တကံ စိတ်ချရအောင် မိမိစိတ်ကြိုက် ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်မျိုးမျိုးကို အာရုံပိုင်နေအောင် ကြိုတင်၍ အာစိဏ္ဏကံ လေ့ကျင့်ထားပြီးရှိဖို့လိုတယ်။ ဥပမာ- အာနာပါနဖြစ်စေ၊ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဖြစ်စေ၊ မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်စေ၊ အခြား ဘယ်ကမ္မဋ္ဌာန်းပဲဖြစ်ဖြစ် မိမိနှစ်ခြိုက်ရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုခုကို သေခါနီးမှာ ဖိဖိစီးစီး နှလုံးသွင်းနေရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ငါဘယ်ပုံစံနှင့် ဝိညာဉ်ချုပ်စေရမယ်လို့ ခိုင်ခိုင်မာမာ စိတ်ကို အမြဲနှိုးဆွလေ့ကျင့်ပေးထားရတယ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းဆိုတာ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့ တစ်ချိန်ချိန်က ထိထိခိုက် ခိုက် လုပ်ဖူးထားလျှင် အကြောင်းမညီညွတ်လို့ ရပ်တန့်ထားရစေဦးတော့ အလိုရှိတဲ့အခါ လွယ်ကူစွာ ရလာတတ်တယ်။ နေ့စဉ်ဝတ်မပျက် ရှုပွားနေနိုင်လျှင်တော့ အကောင်းဆုံးပဲ။

ဝေဒနာကျော်လွန်အောင် အားထုတ်ထား

အဲ... တစ်ခု သတိထားရမှာက အို၊နာ၊သေ ဆိုတဲ့အတိုင်း အိုလွန်းတော့ နာလာတယ်၊ နာလွန်းတော့ သေရော။ ‘သေတယ်’ ဆိုသည်မှာ သေလောက်အောင် ရောဂါဝေဒနာ တစ်စုံတစ်ခု ဖြစ်လို့၊ နာလွန်းမက နာလွန်းလို့ သေကြရတာက များတယ်။ ‘ငါသည် မုချမသွေ သေလောက်အောင် သေရတဲ့အထိ နာတဲ့ ဗျာဓိဘေးကြီးနှင့် တွေ့ရလိမ့်မယ်’ လို့ ကျိန်းသေ တွက်ဆထားရမယ်။ အဲဒီလိုအခါမျိုးမှာ ကိုယ်ရှုမှတ်ထားတဲ့ တရားက အနိုင်ရအောင်ဟာ ကြိုတင်လုပ်ထားလို့ မရဘူး။

နေကောင်းနေတယ်၊ ကျန်းမာနေတယ်ဆိုရတဲ့ အချိန်ပိုင်းဆီကလဲ သေလောက်အောင် မဟုတ်စေကာမူ သေဝပါးနီး ရောဂါ ဝေဒနာမျိုး ဖြစ်ဖူးတတ်ကြပါတယ်။ ဘာရောဂါ ဘာဝေဒနာဖြစ်ဖြစ်၊ ဖြစ်ပေါ်ခံစားနေကြရတဲ့ ဝေဒနာအပေါ်မှာ ရှုမှတ်မှုဘာဝနာက အောင်နိုင်ဖို့ လိုအပ်တယ်။ ‘ပွဲမဝင်ခင် အပြင်က လေ့ကျင့်ရတယ်’ ဆိုသလိုပေါ့။

သေနည်းသင်တန်း

၂၆၃

ခုခေတ်မှာ ကမ္ဘာ့ဌာန ဆရာများက ‘ဝေဒနာကျော်လွန်အောင် မှတ်ထားရမယ်’လို့ ပြောလေ့ပြောထရှိကြတယ်။

‘ဝေဒနာ ကျော်လွန်အောင်’ ဆိုသည်ကား တရားရှုမှတ်မှု မရှိတဲ့ အခါ မရှိသေးတဲ့ လူများ ရောဂါဝေဒနာ တစ်စုံတစ်ခု ခံစားကြရတဲ့ အခါ ဖြစ်တတ်တဲ့ စိတ်မျိုး မဖြစ်ပေါ်စေရအောင် မိမိ ရှုမှတ်တဲ့ အာရုံမှာပဲ စွဲမြဲတည်နေစေရမယ်လို့ ဆိုလိုတယ်။ ဥပမာ- အာနာပါန ရှုမှတ်နေသူဖြစ်လျှင် ဝေဒနာအပေါ် စိတ်မရောက်သွားစေနှင့်၊ မိမိမှတ်နေတဲ့ ထွက်လေ ဝင်လေ စသည်အပေါ်မှာပဲ စူးစိုက်နေရမယ်လို့ မှတ်ရမယ်။ ဒါ ဝေဒနာကို ခွာပြီး ရှောင်ကွင်းပြီးသွားတဲ့နည်း၊ ဒီနည်းနှင့်လဲ ကျော်လွန်နိုင်တယ်မှတ်။

ဝေဒနာရှုရာ၌ စိတ်ထားနည်းလို

ဒါမှမဟုတ်၊ ဝေဒနာနုပဿနာနည်းအရ ၎င်းဝေဒနာကိုပင်လျှင် ရှုမှတ်နေသူဖြစ်ပါက စိတ်ထားနည်း အင်မတန်မှ လိုတယ်။ သေသေချာချာ မှတ်ကြ။ ဝေဒနာကို ရှုမှတ်တဲ့သူဟာ ဝေဒနာက ကျော်လွန်သွားအောင် မှတ်မယ်ဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ထက် ဝေဒနာကို အစအဆုံး ထိထိမိမိ အသိဉာဏ်မိဖို့က ပဓာနဖြစ်တယ်။ ကျော်လွန်တာ၊ မကျော်လွန်တာက လိုရင်းမဟုတ်ဘူး။ ဒါ ကွဲအောင်မှတ်ကြ။ ၂

ဘာကြောင့်လဲ-

ဝေဒနာကို ကျော်လွန်ချင်တဲ့ မိမိစိတ်ဟာ မခံချင်စိတ် ဒေါသ ဖြစ်ချင်လဲ ဖြစ်နေမယ်။ ကျော်လွန်ချင်တဲ့ လောဘ ဖြစ်ချင်လဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ‘ငါ မှတ်ချလိုက်ရင် ခံနိုင်ရိုးလား’ မာန ဖြစ်ချင်လဲ ဖြစ်နေမယ်။ ဒါကြောင့် ကျော်လွန်တာ မကျော်လွန်တာထက် ဝေဒနာဖြစ်ပေါ်နေပုံကို သဲသဲ ကွဲကွဲ ဉာဏ်ထဲမှာ ရှင်းသွားဖို့သာ လိုရင်းလို့ မှတ်။ ဒါ... စပ်မိလို့ ပြောခြင်း ဖြစ်တယ်။

တရားအားမထုတ်သေးသူ လူဖြစ်ကျိုးမနပ်

ဘုန်းကြီး ဒီမှာ ပြောလိုရင်းက ‘မိမိတို့ရဲ့ တရားရှုကွက်အပေါ်မှာ အာစိဏ္ဏကံမြောက်အောင် ပိုင်နိုင်ထားကြပါ’ လို့ ပြောလိုရင်း ဖြစ်တယ်။ ဤခေတ် ဤမြန်မာနိုင်ငံ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တွေ များလာသလောက် တစ်နည်းမဟုတ် တစ်နည်း အားထုတ်ဖူးသူတွေ များနေပြီ။ အားရစရာပဲ။ ဒါ မြန်မာ့သာသနာ တိုးတက်မှုကြိုးပဲ။ ဒီလို ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ နေလို လလို ထွန်းကားနေတဲ့အချိန်မှာ အားမထုတ်ရသေးတဲ့သူများ အားထုတ်ကြပါ... လို့ ဘုန်းကြီး တိုက်တွန်းလိုတယ်။ တရားအားမထုတ်ရသေးပါဘူးဆိုရင် ဒီ သာသနာနှင့် ကြုံရကျိုးမနပ်သေးဘူးလို့ ဒီလိုပဲ ပြောဖို့ရှိတော့တယ်။ လူဖြစ်ကျိုး ရှုံးနေတယ်။

အမှန်အတိုင်း ပြောရရင် သေမင်းနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသောအခါ မိမိတို့ အားသန်ရာ ‘ဒါနကို ဆင်ခြင်ပါ၊ သီလကို ဆင်ခြင်ပါ၊ သရဏဂုံ ရွတ်ဆိုပါ’ လို့ ပြောရတာဟာ တိတိကျကျ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် မလုပ်ကြဖူး သေးတဲ့ လူအများစုအတွက် ပြောဆို နည်းပေးရခြင်း ဖြစ်တယ်။ တကယ်တော့ ဒါန စသည် ဆင်ခြင်တာလဲ ဘာဝနာပဲ။ သို့သော်လဲ ဘာဝနာဆိုက်အောင် မဆင်ခြင်နိုင်ရင် တိတိကျကျ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတစ်ခုခု လုပ်ထားဖူးသူလောက် ခိုင်မာဖို့မလွယ်လှဘူး။ ခိုင်မာ စူးစိုက်မှုနည်းနေရင် အင်အားသတ္တိ တန်ခိုးရှိန်စော်လဲ နည်းသွားမှာပဲ။

ဒါကြောင့် အချိန်ဖင့်ခွဲမနေကြဘဲ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ တစ်ခုခုကို စံနစ်တကျနည်းခံပြီး လူတိုင်း လုပ်ထားကြရမယ်။ လုပ်ထားကြပါ။

မြန်မာပြည်က နတ်သားများ

ဒီခေတ် မြန်မာပြည်မှာ၊ ဟိုနယ် သည်နယ်မှာ၊ မြို့ရော တောပါ မကျန် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ လက်ကိုင်ထားသူတွေ များလာတဲ့အတွက်

သေနည်းသင်တန်း

၂၆၅

“ဘယ်သူဟာဖြင့် မသေခင်ကတည်းက သေမယ့်ရက် သိနေတယ်။ နတ်ရထားတွေကိုတောင် မြင်ရသတဲ့” စသည်ဖြင့် နတ်ပြည်နတ်ရွာကို ဥဒဟိုသွားလာနေကြတဲ့ သဘောလက္ခဏာတွေ ပြောဆိုနေကြတာတွေ အခိုင်အမာ မကြာခဏ ကြားသိနေရတယ်။ နတ် ပြည်မှာ မြန်မာပြည်က နတ်သားတွေ မနည်းတော့ဘူး။

သမာဓိနှစ်မျိုးရှိလျှင် မလိုချင်ပေမယ့်ရ

မြန်မာပြည်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ ထွန်းကားနေတာ အလွန် ဝမ်းမြောက်စရာကောင်းတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား လက်ကိုင်ရှိနေတဲ့သူဟာ နတ်ရွာသုဂတိ ‘တန်း’ နေတာပဲ။ ဘုန်းကြီးတို့က အဘိဓမ္မာသဘောအရလဲ ရှင်းရှင်းကြီး သိထားတယ်။ ဥပစာသမာဓိလောက် ရထားရင် နတ်ပြည် မလွဲဘူး။ သည်ထက် သမာဓိအားကောင်းလို့ ‘အပ္ပနာဈာန် သမာဓိ’ ဆိုက်သွားရင် အဲဒီလူသေတဲ့အခါ ဗြဟ္မာ့ပြည်ကိုသွားမှာ သေချာတယ်။ မလွဲဘူး။ အပ္ပနာဈာန်သမာဓိဆိုတာ လူပြိန်းနားလည်အောင် ပြောရရင် ကျောက်တိုင် ကျောက်တုံးလိုဖြစ်သွားတဲ့ သမာဓိပဲ။ ဥပစာရ သမာဓိ ဆိုတာကတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းလုပ်ဖူးသူမှန်သမျှ မရဘူးဆိုတာ မရှိသလောက် ရှားပါးလိမ့်မယ်။

ဒါကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းသမားတွေ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ လက်ရှိနှင့် သေရင် အထူးစိတ်ညွတ်ဆုတောင်းဖို့ မလိုဘူး။ နတ်ပြည်ဟာ မလွဲတော့ ဘူး။ အဲ... ဒီမှာ ‘ကမ္မဋ္ဌာန်းလက်ရှိနှင့်သေရင်’ ဆိုတာကိုတော့ မမေ့ကြနှင့်။ ဒီခေတ်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားတွေ အထူးထွန်းကားလာလို့ နတ်ပြည်ရောက်သွားကြတဲ့ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်တွေ ပြောမကုန်အောင် များတယ်။ ပြောလို့မကုန်ဘူး။

အေး... တကယ်တော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို ထိထိခိုက်ခိုက် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်လုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ သူတို့မှာ ဘဝအမြင်ရှင်းနေကြတယ်။ နတ်ပြည်ကို မလိုချင်ဘူး။ နတ်ပြည်သာလား၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်လဲ မရောက်ချင်ကြပါဘူး။ ဒါ အပြောကြီးပြီး မရောက်ချင်တာ မဟုတ်ဘူး။

၂၆၆

ဘဝနေနည်း

တကယ့်ကို မရောက်လိုကြပါဘူး။ ၃၁-ဘုံဆို ဘယ်ကိုမှ မရောက်လိုကြဘူး။ တကယ့် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာရှိသူရဲ့ ပန်းတိုင်က နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်မှ မဟုတ်ဘဲ။ အရိယာဖြစ်ပြီး ၃၁-ဘုံက အလွတ် နိဗ္ဗာန်ကိုပဲ လိုချင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ ဘဝရာဂသံယောဇဉ်၊ ဒိဋ္ဌောဓိကြီးတွေကိုဖြတ်ပြီး ကျော်ပြီး မတက်နိုင်သေးရင်တော့ မလိုချင်လဲ ရနေကြရဦးမှာပဲ။ တကယ် မရှုမှတ်နိုင်ရင် အပါယ်ကိုလဲ အလည်သွားကြ ရဦးမှာပဲ။

တာဝတိံသာက နတ်ဘုန်းကြီး

ဒီနေရာမှာ သာဓကဝတ္ထုတစ်ခု ပြောရဦးမယ်။ တကယ့်တရား ဘာဝနာရှင်ဟာ နတ်ပြည်ကို မလိုချင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် ပေါက်မြောက် အောင် မလုပ်နိုင်လို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံနဲ့သေရင် မလိုချင်သော်လဲ နတ်ပြည်ကို အသေအချာရတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း သာဓကဝတ္ထုဖြစ်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က အမျိုးသားတစ်ယောက် ရဟန်းပြုပြီး ၅-ဝါအရ၊ နေနည်းထိုင်နည်း ကံကြီး ကံငယ် ရဟန်းတို့ ကျင့်အပ်သော ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်များ သင်ယူတယ်။ ထို့နောက် မြတ်စွာ ဘုရားထံတော်က ကမ္မဋ္ဌာန်းယူပြီး ဆိတ်ငြိမ်ရာတောတောင်ထဲ ကြွပြီး တစ်ကိုယ်ရေ ဧကစာ တရားဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်တော်မူတယ်။ ဝီရိယ ပြင်းပြင်းထန်ထန်နဲ့ နေ့၊ည မအား မအိပ်ဘဲ အားထုတ်ချင်လို့ အိပ်ရာညောင်စောင်းကလေးကိုတောင် ခေါက်ပြီး သိမ်းဆည်းသိမ်းထား လိုက်တယ်။

တောထဲရောက်လာကတည်းက မအိပ်စက်ဘဲ နေ့မအား ညမအား အားထုတ်လိုက်တာ အစား အသောက်ကိုပင်လျှင် သတိမပြုမိဘူး။ တစ်နေ့တခြား အရိုးပေါ်အရေတင်လာတယ်။ တစ်နေ့တော့ စင်္ကြံလျှောက် တရားရှုမှတ်နေရင်းနဲ့ လေသင်တုန်းဖြတ်ကာ မတ်တတ်ကလဲပြီး ပျံလွန် တော်မူသွားရှာတယ်။ ဒါကို အဋ္ဌကထာဆရာက 'သော ဓုရသ္မိ' ယေဝ

သေနည်းသင်တန်း

၂၆၇

ကာလ' မကာသိ-အလုပ်ခွင်၌သာလျှင် သေလွန်သွားသူလို့ ချီးကျူး ဖွင့်ဆိုထားတယ်။ တရားအလုပ်လုပ်ရင်း၊ အလုပ်လက်ရှိနှင့် ပျံလွန်တော် မူသော ယောဂီရဟန်းလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

နတ်သမီးတွေကြားက ဘုန်းကြီးနတ်သား

တရားဘာဝနာအစွမ်းကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ 'အိပ်သော ယောက်ျား နိုးသောလားသို့' သွားဖြစ်တယ်။ အလွန်ကြီးကျယ်တဲ့ ဗိမာန်ကြီးတစ်ခုရဲ့ တံခါးပေါက်မှာ ရွှေတုရိဏ်တိုင်ကြီး စိုက်ထားသလို ရွှေရောင်တဝင်းဝင်းနဲ့ အလွန် အဆင်းလှပတဲ့ နတ်သားဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီ ဗိမာန်ကြီးထဲမှာ နတ်သမီးက တစ်ထောင်ရှိနေတယ်။ သူတို့အတွက် နတ်သားက မရောက်လာသေးလို့ ပျင်းခြောက်ခြောက်ရှိနေရာက နတ်သား သစ်လဲ ရောက်လာရော၊ သူ့ထက်ငါ ဝမ်းသာ အားရ ပျော်ဖြေဖို့ ဝိုင်းလာကြတယ်။ လက်ထဲမှာလဲ ပျော်ဖြေရေး တူရိယာတွေ ကိုယ်စီ လက်ကဆွဲလို့။

ဒါပေမယ့် နတ်သားက သူ့ကိုယ်သူ လူ့ပြည်က စုတေပြီး လာတာ မသိရှာဘူး။ ယောဂီဘုန်းကြီးပဲ ထင်နေတုန်းရှိသေးတယ်။ နတ်သမီးတွေ သူ့အနားမှာ ရှုပ်ယှက်ခတ်သွားလာနေကြတာကို မြင်နေ ရတာတောင်မှ သူက 'ကျောင်းကန်ဘုရား လှည့်လည်ဖူးမြော်တဲ့ ဒကာမ တွေ ထင်ပါရဲ့' အောက်မေ့ပြီး ညာဘက်လက်က ဘယ်ဘက်ပန်းပေါ် မြှောက်တဲ့ပြီး ၂-ထပ်သင်္ကန်းကြီးကို တင်လိုက်သလို သင်္ကန်းရမ်းသလို လုပ်လိုက်တယ်။ စက္ခုခြေချပြီး ခေါင်းတောင်ငုံထားလိုက်သေးတယ်။

သူ့အမူအရာကြည့်ပြီး နတ်သမီးတွေက သိသွားတယ်။ 'ဪ... လက်စသတ်တော့ ဒီနတ်သားက ဘုန်းကြီးနတ်သားကိုး'လို့ အလိုလို နားလည်သွားကြတယ်။ ဒီတော့ နတ်သမီးတွေက ပြီးပြီးငြာကြတယ်။

“အို အရှင်နတ်သား၊ ဒါ...နတ်ပြည်ဖြစ်ပါတယ်။ ရဟန်းတရား အားထုတ်တဲ့နေရာ မဟုတ်ပါဘူး။ ကာမဂုဏ်စည်းစိမ်ခံစားကြတဲ့

၂၆၈

ဘဝနေနည်း

နေရာပါ” လို့ ပြောလဲ နတ်သားက မလှုပ်ဘူး။ သည်အတိုင်းပဲ။ မလှုပ်တော့ နတ်သမီးတွေက ‘ဒီလောက်တောင် ရှိတာ’... ဆိုပြီး နတ်တူရိယာတွေ ဝိုင်းပြီး တစ်ပြိုင်နက် ပွက်လောရိုက်အောင် တီးကြ မှုတ်ကြတယ်။ ဒါလဲ နတ်သားက စောင်းငဲ့ပြီးတောင် မကြည့်ဘူး။

သင်္ချင်တော့ နတ်သမီးတွေက အကြံတစ်ခုရလာပြီး ချက်ချင်းပဲ သူ့ရှေ့ကနေပြီး ကိုယ်လုံးပေါ် မှန်ကြီးတစ်ချပ် ယူချပေးထားလိုက် တယ်။ သည်တော့မှ မှန်ထဲကို ကြည့်လိုက်တော့ သူ့တစ်ကိုယ်လုံးမှာ မကိုဋ်တန်ဆာခွါဒရာတွေနဲ့ ဖြစ်နေတာကို သိသွားတယ်။ ‘ငါ လူ့ပြည်က စုတေပြီး နတ်ပြည်ရောက်နေမှကိုး...’လို့ သိသွားပြီး အကြီးအကျယ် စိတ်မကောင်းခြင်း ဖြစ်ရှာတယ်။

ဘုရားထံ သွားလျှောက်ပုံ

“ငါသည် ဤဘုံဌာနသို့ ရရှိရန်အလို့ငှာ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ခဲ့သည်မဟုတ်၊ အတုမရှိ မြင့်မြတ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို တောင့်တ၍ အားထုတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်တယ်။ နတ်စည်းစိမ်ရဖို့ကား မခက်၊ ဘုရား သာသနာနှင့် ကြုံဖို့သာ ခဲယဉ်းလှပေတယ်”လို့ စဉ်းစားပြီး ခိမာန်ထဲကိုတောင် မဝင်တော့ဘဲ နတ်သမီးတွေနှင့်အတူ ဘုရားရှင်ထံ လာလျှောက်တယ်။

“မြတ်စွာဘုရား၊ ဤသီဆို ကခုန်နေကြတဲ့ ဤနတ်သမီးတွေကို ကိလူးမတွေလိုပဲ ထင်ပါတယ်။ နှစ်သက်ပျော်မွေ့စရာကောင်းလို့ ‘နန္ဒန’ နန္ဒဝန် ဥယျာဉ်ဆိုတာလဲ တကယ်တော့ ‘မောဟန’ ကာမဂုဏ် မှိုင်းတိုက်ရာဌာနကြီးပါဘုရား။ ဘုရားတပည့်တော်သည် သည်နေရာက ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ထွက်မြောက်ရပါမလဲဘုရား။ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ပေးသနား တော်မူပါ” လို့ လျှောက်ထားတယ်။

သေနည်းသင်တန်း

၂၆၉

မြတ်စွာဘုရားက နတ်သားရဲဖြစ်စဉ်ကို ဆင်ခြင်တော်မူပြီးသကာလ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရားကို ရထား ဥပမာဖြင့် ဟောပြောတော်မူရာ ဘုန်းကြီး လူထွက်နတ်သား သောတာပန်ဖြစ်သွားပါတယ်။

ဒေဝတာသံယုတ်၊ အစ္ဆရာသုတ်မှာလာတဲ့ ဝတ္ထုသွားအချုပ်က ဤမျှသာဖြစ်တယ်။

ဘုန်းကြီးပြောလိုရင်းက ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားအာရုံကို စွဲမြဲစွာထားသူ မှန်လျှင် နတ်ပြည်ကို ဧကန်ရောက်နိုင်ကြောင်း သိစေလိုရင်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် သံသရာလွတ်မြောက်အောင် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် အားမထုတ် နိုင်သေးလျှင် ကမ္မဋ္ဌာန်းလမ်းစရရှိပြီးသူများ အာသနူကံ ဘဝကူးတံတား ဖြစ်အောင် မိမိတို့ တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြစေလိုတယ်။

ကိုင်း... ဒါန၊ သီလ၊ သရဏဂုံ၊ ဘာဝနာ ၄-မျိုးတို့တွင် မိမိတို့ အားသန်ရာ၊ အလေ့အလာ အထုံဝါသနာအရ တစ်ခုခုသောတရားကို အားကိုးပြုပြီးသကာလ အနည်းဆုံး နတ်ရွာသူဂတိဘဝကို လှလှကြီး ရယူနိုင်ကြပါစေ။

သေနည်းသင်တန်းတရားတော်ပြီး၏။

“မြန်မာပြည်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဆက်
မပြတ် ရှိနေကြပါတယ်။ ဒီလို အခါမျိုးမှ တရား
အားမထုတ်ပူးသေးလျှင် လူဖြစ်ကျိုး ရှုံးပြီ။ နောက်မှ
နောင်တ မဖြစ်ကြနှင့်”

သမထနှင့် ဝိပဿနာ

၅။ သမထနှင့်ဝိပဿနာ သမာဓိပိုင်းနှင့် ပညာပိုင်း

မြန်မာနိုင်ငံမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ တိုင်းရင်းသားများဟာ ဗုဒ္ဓဘာသာ လူမျိုးများဖြစ်ကြလို့ ဒါန-သီလ-ဘာဝနာ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ရဲ့ လက်ရိုး ကျင့်စဉ်ကို နားလည်ကြပါတယ်။

ဒါနအလုပ်ကို လူတိုင်းနားလည်ကြပြီး မိရိုးဖလာ လှူဒါန်းပေး ကမ်းမြဲ ဖြစ်ကြတယ်။ ဒေသအလိုက်၊ မြို့ရွာအလိုက် ဝတ်နိဗဒ်မြို့ရွာ ကျင့်စဉ်တစ်ခုလို သဘောထားပြီး အချိုးကျကျ လှူတတ်ကြတယ်။ လူကြီး လူငယ် နားလည်နေကြပါတယ်။

သီလ အကျင့်ကိုလဲ ငါးပါးသီလမြဲခြင်း၊ ရှစ်ပါးသီလခံယူပြီး ဥပုသ်စောင့်ကြတာလဲ ရပ်နေလေ့၊ ရွာထုံးစံကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါပြီ။ ကလေးတွေ တောင်မှ ကိုယ်တွေ့မြင်နေကြလို့မို့ ယဉ်ပါးနားလည်နေကြပါပြီ။ ၉-ပါး သီလ၊ အာဇီဝဋ္ဌမက သီလစောင့်ပုံတွေကိုပါ တတ်ကျွမ်းနားလည်နေပြီး ဖြစ်ကြတယ်။

ဘာဝနာအလုပ်ပိုင်းကိုလဲ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ယခုအခါ တောရောမြို့ပါ တတ်ကျွမ်းနားလည်ကြပြီး လက်တွေ့ ဘာဝနာပွားနေကြသူတွေ များစွာ ရှိနေကြတာ အားရစရာ ကောင်းပါတယ်။

ဘာဝနာဆိုတာ

ဘာဝနာဆိုတာ ပွားများရခြင်း၊ ဆင်ခြင်ရခြင်း၊ ရှုကြည့်ရခြင်း၊ အလုပ်၌ ထပ်တလဲလဲ စွဲမြဲအောင် အားထုတ်ရသော အလုပ်ဖြစ်တယ်။ ပွားများခြင်းလို့ ပြောဆိုကြတာက ထပ်ပြန်တလဲလဲ ရွတ်ဆိုနေရခြင်း၊ ဆင်ခြင်နေရခြင်း၊ ရှုကြည့်နေရခြင်း စိတ်အလုပ်ဖြစ်တယ်။

‘ဘာဝေတဗ္ဗာတိ ဘာဝနာ’ ပွားများရသောကြောင့် ဘာဝနာလို့ ခေါ်တယ်။ ဘာဝနာက သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာလို့ ၂-မျိုးရှိတယ်။

သမထ ဘာဝနာဆိုတာ အာရုံတစ်ခုတည်း၌ စိတ်ကို တည်ငြိမ်မှု သမာဓိရအောင် အားထုတ်ရလို့ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ခေါ်ဆိုကြတယ်။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာကတော့ ရုပ်နာမ် အာရုံပေါ်မှာ ဉာဏ်အမြင် ပေါက် မြောက်ပြီး ပညာကို ဖြစ်စေ၊ ရစေသောကြောင့် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ခေါ်ဆိုကြတယ်။

ထို ၂-မျိုးသော ကမ္မဋ္ဌာန်းတွင် “သမထကို စတင်အားထုတ် ရမည်လော၊ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဦးစွာ အားထုတ်သင့်သလော”လို့ မေးမြန်းတတ်ကြတယ်။ (အဖြေမှာ) စချင်ရာက စနိုင်ပါတယ်၊ သင်ပြ ပေးသူ ဆရာကောင်းလျှင် စချင်ရာက စနိုင်တယ်လို့ပဲ မှတ်ရမယ်။

ရှေးခေတ်အဆက်ဆက်က ဆရာတော်ကြီးများရဲ့ နည်းမူမှန်က သမထကို စတင်ပွားများအားထုတ်စေကြတယ်၊ သမာဓိ ရစေကြပြီးခါမှ ဝိပဿနာသို့တင်၍ ဉာဏ်အမြင်ကို ဖြစ်စေကြတယ်။

ဤခေတ်တွင် ကမ္မဋ္ဌာန်းထိုင်ဖူးသူတွေ များကြပါတယ်။ သမထ နှင့် ဝိပဿနာ မကွဲကြလို့ ဘုန်းကြီးထံမှောက် လာရောက်လျှောက်ကြ တယ်။ ခွဲခြားပေးခဲ့ရတာ အကြိမ်ပေါင်း များလှပြီ။ ဒါကြောင့် သမထနှင့် ဝိပဿနာကို ဦးစွာ ခွဲပြပေးပါ့မယ်။

ဝိပဿနာ သုံးမျိုး

ဝိပဿနာဆိုတာ အနိစ္စဝိပဿနာ၊ ဒုက္ခဝိပဿနာ၊ အနတ္တ ဝိပဿနာလို့ သုံးမျိုးရှိတယ်။ သုံးမျိုးမှ ပိုပြီး လေးမျိုးမရှိပါဘူး။

ဝိ-အထူးပြု၍၊ ပဿနာ-ရှုကြည့်ခြင်းဖြစ်ရာ ရုပ်နာမ်တို့၏ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ၊ သဘာဝကျကျ၊ အဖြစ်ကို အဖြစ်အတိုင်း၊ အပျက်ကို အပျက်အတိုင်း၊ အရှိကို အရှိအတိုင်း မြင်အောင် ရှုကြည့်ခြင်းလို့ ဆိုလို တယ်။

- (၁) အနိစ္စဝိပဿနာ ဆိုတာ မမြဲခြင်းကို မြင်အောင်ရှုကြည့်ရမယ်။ မမြဲပုံအခြင်းအရာကို သိအောင်၊ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုကြည့်ရမယ်။ ရှုကြည့်လို့ မြင်လျှင် အနိစ္စဝိပဿနာရဲ့ သဘောလက္ခဏာ ရှုကြည့် ဆင်ခြင်တတ်ပြီလို့ ဆိုရပါမယ်။ “ဘာတွေ မမြဲတာတုန်း” ဆိုလျှင် ဘာမှ မမြဲပါ။ မြဲသောအရာ ဘာမှ မရှိပါလို့ ဖြေရပါမယ်။ “လောကသည် အမြဲမရှိ၊ သတ္တဝါသည် အမြဲမရှိ၊ အရာဝတ္ထုသည် အမြဲမရှိ၊ ဘာမှ အမြဲမရှိ၊ ထို့ကြောင့် သတ္တလောက၊ သင်္ခါရလောက၊ ဩကာသလောက အားလုံး အနိစ္စချည်းသာတည်း” လို့ မှတ်ပါ။

လူတွေလဲ အမြဲမရှိကြပါ။ နွား ကျွဲ ဆင် မြင်း စသော သတ္တဝါတွေလဲ မမြဲကြပါ။ ကျောင်း ကန် ဘုရား၊ တိုက် အိမ် သစ်ပင်စသော အရာဝတ္ထုအားလုံးလဲ မမြဲကြပါ။ သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ အားလုံး ဘာမှ အမြဲမရှိကြပါ။ ယင်းသို့ အရာခပ်သိမ်းကို မမြဲပုံ၊ အမြဲ မတည်ကြပုံကို သိမြင်လာအောင် ရှုကြည့်တတ်လျှင် ရှုကြည့်လို့ သိမြင်ပြီဆိုလျှင် အနိစ္စဝိပဿနာ ထင်ပြီ မြင်ပြီလို့ နားလည်ကြရပါမယ်။

- (၂) ဒုက္ခဝိပဿနာ ဆိုသည်မှာ ဆင်းရဲခြင်း အမှန်ကို မြင်အောင် ရှုကြည့်တဲ့နည်းပါ။ ဆင်းရဲပုံအခြင်းအရာကိုသိအောင်၊ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုကြည့်ရပါမယ်။ ရှုကြည့်လို့ မြင်လျှင် ဒုက္ခဝိပဿနာရဲ့ သဘောလက္ခဏာ ရှုကြည့် ဆင်ခြင်တတ်လို့ ဆိုရပါမယ်။ “ဘာတွေ ဆင်းရဲသလဲ” လို့ မေးလျှင် သတ္တလောကကြီး တစ်ခုလုံး ဘာမှ ချမ်းသာမှု မရှိပါဘူး။ ချမ်းသာတယ်ဆိုတာကို ရှာကြည့်ပါ။ ဘာမှ မတွေ့ရပါဘူး။

စားရတာ ချမ်းသာသလား။ မစားဘဲနေလို့ မဖြစ်သော ကြောင့် စားနေရခြင်းပါ။ မော်တော်ကားကို ဓာတ်ဆီထည့်ပြီး မောင်းနေကြရသလို တစ်ရက်မှ တစ်ရက်သို့ အသက်ဆက်

နေသွားနိုင်အောင် အစာကျွေးရေတိုက်ပြီး မွေးမြူပေးနေရခြင်းပါ။
အမှန်တကယ် ချမ်းသာမှု မဟုတ်ပါ။ ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင်
ရှုကြည့်ပါ။

အိပ်ရတာကော ချမ်းသာသလား၊ တစ်ခါတရံ ခရီးသွားရ
များလို့ မောပန်း ညောင်းညာလာသော အခါမျိုးမှာ အိပ်ရာပေါ်
ပစ်လွှဲအိပ်လိုက်ရတာကို ချမ်းသာတယ်လို့ ထင်မိရတတ်တယ်၊
မကျန်းမမာ၊ ဖွားနာလို့ အိပ်ရာပေါ် အချိန်ကြာကြာ အိပ်နေရလျှင်
အိပ်ရခြင်းရဲ့ ဆင်းရဲပုံကို သိမြင်လာပါလိမ့်မယ်၊ ဆေးရုံပေါ်မှာ
တစ်လလောက် အိပ်လိုက်ရလျှင် သာပြီး ပြီးငွေ ပါမယ်။
ဒါ့ကြောင့် အိပ်ရခြင်းသည် ချမ်းသာမှု မဟုတ်ကြောင်း၊ ဆင်းရဲ
ကြောင်း အမှန်သဘာဝကို ဉာဏ်ဖြင့်မြင်လာအောင် ရှုကြည့်ပါ။

ထိုနည်းတူ သွားနေရခြင်း၊ ရပ်နေရခြင်း၊ ထိုင်နေရခြင်း၊
တစ်စုံတစ်ရာ လုပ်ကိုင်နေရခြင်း၊ ကိုယ်ခန္ဓာလှုပ်ရှားနေရတာ
မှန်သမျှကို ရှုကြည့်ပါ။ ချမ်းသာမှု မရှိပုံ၊ အားလုံး ဆင်းရဲခြင်း
ဖြစ်ကြောင်း သဘာဝအမှန်ကို မြင်လာပါမယ်၊ ထိုအခါ
ဒုက္ခဝိပဿနာရဲ့ သဘောကို ထင်ပြီ မြင်ပြီ နားလည်ပြီလို့
မှတ်ရပါမယ်။

- (၃) အနတ္တဝိပဿနာ ဆိုတာကတော့ အစိုးမရခြင်းကိုပင် မြင်အောင်
ရှုကြည့်ရတာကို ဆိုတယ်။ အစိုးမရပုံအခြင်းအရာကို သိအောင်
ဉာဏ်ဖြင့် မြင်အောင် ရှုကြည့်ရမယ်၊ ရှုကြည့်လို့ မြင်လျှင်
အနတ္တဝိပဿနာရဲ့ လက္ခဏာ ရှုကြည့်ဆင်ခြင်တတ်ပြီလို့ ဆိုရ
ပါမယ်။

“ဘာတွေ အစိုးမရသလဲ” လို့ မေးလျှင် ဘာမှ အစိုးမရပါ၊
အစိုးရခြင်း ဘာမှ မရှိပါ။ ကုန်ကုန်ပြောရလျှင် မိမိကိုယ်ကိုပင်
မိမိ အစိုးမရပါ၊ မပိုင်ဆိုင်ပါ။ ကိုယ့်သဘောကျ လုပ်ပိုင်နိုင်ခြင်း
အလျှင်းမရှိပါ။

ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလရဲ့ မိန့်ခွန်း

ရှေးတစ်ချိန်ဆီက မြန်မာပြည် အောက်ပိုင်းမှာ အကျင့်ကောင်း ဦးသီလလို့ ကျော်ကြားခဲ့ဖူးတယ်။ ပဲခူးနယ်သား တောရဆောက်တည်ပြီး ပျော်မွေ့နေတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးဖြစ်ပါတယ်။ ရဟန္တာအဖြစ်ဖြင့် လွန်မြို့မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသွားသော ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။

တစ်ခါက အရေးပိုင် ဦးသီဟန်(နောက် ဖဆပလခေတ်မှာ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး)သူက ခရီးထွက်ရင်း အဲဒီဆရာတော်ကြီး တောရဆောက်တည်နေတဲ့ ဒေသနှင့် နီးတဲ့မြို့ ရောက်သွားခိုက်၊ ခရီးကြိုခိုက် ဆရာတော်ကြီးအား ဖူးတွေ့ကြရန် သူရဲ့လက်အောက်မှ မြို့ပိုင် နယ်ပိုင်တို့နှင့် တောရကျောင်းကလေးရှိရာသို့ သွားရောက်ကြတယ်။ မိမိတို့ပါသမျှ လှူဖွယ်ပစ္စည်းများကို ရှေ့မှာချ၊ ရှိခိုးကန်တော့ပြီး ထိုင်နေကြတော့-

“ဒကာတို့က ဘာလုပ်ကြတာလဲ”လို့ ဆရာတော်ကြီးက မေးတယ်။ ဦးသီဟန်က ခေါင်းဆောင်လူကြီးဖြစ်တော့ ဖြေကြားဖို့ တာဝန်ရှိတဲ့အတိုင်း လျှောက်ရတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့ကိုယ်သူ အရေးပိုင်လို့ မပြောဘူး၊ လျှော့လျှော့ပေါ့ပေါ့-

“တပည့်တော်က မြို့ပိုင်ပါဘုရား”လို့ လျှောက်လိုက်တယ်။ ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးက ဘယ်လို အမိန့်ရှိသလဲဆိုတော့-

“ဪ..... ဒကာကြီးက မြို့ပိုင်လား၊ သူများတကာတွေများ တော်လိုက်ကြတာနော်၊ မြို့ကြီးတောင် ပိုင်သတဲ့၊ ဘုန်းကြီးတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုတောင် မပိုင်ပါဘူး”လို့ မိန့်တော်မူလိုက်တော့ အားလုံး ပြုံးနေကြရတယ်။ သိမ်မွေ့တဲ့ အနတ္တဝိပဿနာရဲ့ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကိုလဲ အကြမ်းဖျင်း အားလုံးနားလည်သွားကြရတယ်။

အမှန်မှာ မိမိကိုယ်ကိုတောင် မပိုင်ကြပါ။ မပိုင်လို့လဲ မအိုချင်ပါဘဲနှင့် အိုကြရတယ်။ မနာချင်ပါဘဲနှင့် နာကြရတယ်။ မသေချင်သေး

ဘဲနှင့် သေကြရတယ်။ အဲဒါတွေအားလုံး အနတ္တဝိပဿနာရဲ့ သဘော လက္ခဏာတွေလို့ နားလည်ကြရမယ်။

အဲ- ဒါက အနိစ္စဝိပဿနာရဲ့ အမြဲမရှိခြင်း သဘောလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခဝိပဿနာရဲ့ ဆင်းရဲခြင်း သဘောလက္ခဏာ၊ အနတ္တဝိပဿနာရဲ့ အစိုးမရခြင်း သဘောလက္ခဏာတို့ကို ရှင်းရှင်း ထင်လွယ် မြင်လွယ် အောင် တိုတိုရှင်းပြခြင်း ဖြစ်တယ်။

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်

သမေတိတ် သမထော။ သမေတိ - ငြိမ်းအေးစေ တတ်၏။ ဣတိ တဿ - ထို့ကြောင့်။ သမထော - သမထ မည်၏။

သမထသဒ္ဓါ ငြိမ်းအေးခြင်းကို ဟောတယ်။ သမထဆိုတာ ငြိမ်းအေးကြောင်းတရားလို့ ဆိုတယ်။

ကသိုဏ်းဆယ်ပါး၊ အနုဿတိဆယ်ပါး၊ အသုဘဆယ် ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ လေးပါး၊ အာရပ္ပလေးပါး၊ အာဟာရေပဋိကူလ သညာတစ်ပါး၊ စတုဓာတုဝတ္ထုန် တစ်ပါး၊ ပေါင်းသော် သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်ဖြစ်တယ်။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ - ပုဂ္ဂိုလ်တို့ရဲ့ အလို အကြိုက်ကို လိုက်ပြီး တရားအမြင် သိလွယ်ကြစေရန် အမျိုးမျိုး ဟောကြားတော်မူထားခြင်း ဖြစ်တယ်။

လူတချို့က သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို အထင်သေးတဲ့စိတ်နှင့် ပြောဆိုသံ ကြားရဖူးတယ်။ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးများ ဘုရားဖြစ်ရန် ဘဝအဆက်ဆက် သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်တော်မူခဲ့ရခြင်းဖြစ်တယ်။ မြေလျှိုးပြီး မိုးပျံ့နိုင်စွမ်းတဲ့ ဈာန်အဘိညာဏ်တန်ခိုး အမျိုးမျိုးဆိုတာလဲ သမထကမ္မဋ္ဌာန်း ကြောင့် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြခြင်းဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အထင်မသေး ထိုက်ဘူး၊ အထင်ကြီးရမယ်။ လေးစားကြရမယ်။

အာနာပါန ထွက်လေဝင်လေ ကမ္မဋ္ဌာန်း

ယခုခေတ်မှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းရိပ်သာအားလုံး အာနာပါနကို ရှုပွားနေတတ်ကြတယ်။ ရှုပွားတတ်ကြပြီလို့ ဆိုရပါမယ်။

အာနာပါနဟာ အနုဿတိ ဆယ်ပါးထဲက တစ်ပါးဖြစ်တယ်။ ထွက်လေနှင့် ဝင်လေကို စိတ်ဖြင့် သတိ ကပ်ပြီး နှာသီးပျား မှာပဲ စိုက်ကြည့်နေရတဲ့ အလုပ်ဖြစ်တယ်။ မိမိရဲ့ ထွက်လေ၊ ဝင်လေကို နှာသီးပျားမှာ သတိဖြင့် စောင့်၍ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်နေရသော သမာဓိအလုပ် ဖြစ်တယ်။ လွယ်ပါတယ်။ သမာဓိရလွယ်တယ်။ အာရုံကို မိအောင် ဖမ်းလို့ ရနေလျှင် ပိုင်တာပါပဲ။ မျက်စိမှိတ်ထားပြီး စိတ်အာရုံဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်ရတယ်။ နည်းကား ဤမျှသာ ဖြစ်တယ်။

နည်းသိရပြီးလျှင် အလုပ်ဖြစ်အောင် လုပ်တတ်ပါတယ်။ အချိန် ကြာတော့ အရှိန်ရလာပြီး စိတ်ဝင်စားလာတတ်ပါတယ်။ အာရုံကို မလွှတ်အောင်ဖမ်းပြီး ထွက်လေ ဝင်လေကို သတိပြု ကြည့်ရှုနေရတာကို ပျော်စရာဖြစ်ကြောင်း မကြာခင် သိမြင်လာပါမယ်။

‘အာနာပါန’ ဆိုတာ မြန်မာစကားဖြင့် ထွက်လေနှင့် ဝင်လေကို ဖမ်းရသော၊ စိတ်အာရုံကို တပိုတပါး လွင့်မသွားအောင် ထိန်းသော ဘာဝနာဖြစ်တယ်။ ကျမ်းဂန်စကားဖြင့် ‘အဿာသပဿာသကမ္မဋ္ဌာန်း’ လို့လဲ ပြောလေ့ရှိကြတယ်။ ‘ထွက်လေ-ဝင်လေ ကမ္မဋ္ဌာန်း’ လို့လဲ ပြောတတ်ကြတယ်။

ပရိကမ္မနှင့် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်

မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောမိပင်အောက် ရွှေပလ္လင်ပေါ်ထိုင်ပြီးလျှင် ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုပွားတော်မူလို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ရပြီး ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပါတယ်။ ဒါ ကြောင့် အာနာပါနဘာဝနာ ဟာ သည်လောက် အရေးပါပြီး အရာရောက်တဲ့ ဘာဝနာကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို နားလည်မှတ်သားထားကြရမယ်။

အာနာပါန (ထွက်သက်-ဝင်သက်) ခေါ်ဆိုကြတဲ့ ထွက်လေနှင့် ဝင်လေကို မမြန်လွန်း မနှေးလွန်းစေရ၊ ဖြည်းဖြည်း သက်သာ လေ ထွက်ရာ ဝင်ရာ နှာဝဠာသာလျှင် ရှုကြည့်ပြီးနေပါ။ မျက်စိဖြင့် မကြည့်ဘဲ စိတ်ဖြင့် မြင်အောင်ကြည့်ပါ။ ကြည့်ဖန်များလို့ စိတ်တည်ငြိမ်လာတဲ့အခါ နှာဝဠာ လေထွက်ဝင်နေပုံကို ပွတ်ဆွဲသမားက ပွတ်ကြိုးကို ဆွဲနေသလို အထင်အရှား မြင်နေရမယ်။ နှာသီးဖျားမှာ ပကတိ ထွက်သက်-ဝင်သက်လေကို သိ၍ မြင်၍နေတာကို 'ပရိကမ္မနိမိတ်'လို့ ခေါ်တယ်။

အဲဒီ ပရိကမ္မနိမိတ်ကို နှာသီးဖျား၌ စိုက်ပြီး ကြည့်ရှုမနေ တော့ဘဲ တခြားစိတ်အာရုံ လွဲထားသော်လဲ ထွက်လေ ဝင်လေဟာ ပွတ်ကြိုးကို ဟိုဘက် သည်ဘက် ပုံမှန်ဆွဲနေသလို ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ နိမိတ်ကို မြင်နေရလျှင် ထိုနိမိတ်ကို 'ဥဂ္ဂဟနိမိတ်'လို့ ခေါ်ရတယ်။ ခွာလို့ရသော နိမိတ်အာရုံကို ပြောခြင်းဖြစ်တယ်။

အာနာပါန ဘာဝနာရဲ့ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်အာရုံကို ကောင်းစွာပိုင်နေ ပြီးလျှင် ထပ်ကာထပ်ကာ ရှုကြည့်ပွားများနေပါ။ သမာဓိအားကောင်း လာတဲ့အခါ နိမိတ်အာရုံ ပိုပြီးကြည်လင်လာမယ်။ ကြည်လင်ပြီး မြတ်နိုး ပွယ် ဖြစ်လာမယ်။ ထိုအချိန်ပိုင်းမှာ နှစ်သက်မှု ပီတိတွေ ကိုယ်ခန္ဓာ တစ်ခုလုံး စိတ်နှလုံးပါ တဖြန်းဖြန်းဖြစ်ပေါ်မယ်။ ဈာန်ရဖို့ နိးကပ်လာပြီ မှတ်ပါ။

အာနာပါန အလင်းရောင်

ကမ္မဋ္ဌာန်းခွင်ဝင်နေစဉ် ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်ဆိုတာ ဖြစ်ပေါ်တတ်မြဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကသိုဏ်းဆယ်ပါးကို ရှုကြည့်ပွားများလျှင်ဖြစ်စေ၊ အသုဘ ဆယ်မျိုးကို ရှုကြည့်ပွားများလျှင် ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ လေးပါးကို ပွားများလျှင်ဖြစ်စေ ဘာဝနာနိမိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်မြဲဖြစ်တယ်။

ဘာကမ္မဋ္ဌာန်းဖြစ်စေ ပထမဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နိမိတ်အာရုံကို ပရိကမ္မနိမိတ်၊ ရှေးဦးစွာ အလုပ်၏ အခြင်းအရာကို ထင်ရှားစွာ ပေါ်လွင်ခြင်းနိမိတ်လို့ ခေါ်ဆိုခြင်းဖြစ်တယ်။

ထိုအခြင်းအရာကို ထင်၍ မြင်နေသော အာရုံကို ခွာယူလို့ ရနိုင်ပြီ။ ဘယ်နေရာသို့ စိတ်အာရုံထားပြီးနှလုံးသွင်းသွင်း လွယ်လွယ်နှင့် မိမိရှုကြည့်လိုသော ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်ကို ပိုင်စွာ မြင်နေနိုင်ပြီဆိုလျှင် ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ရနေပြီ ရောက်နေပြီ မှတ်ပါ။ ဈာန်လမ်းဆိုတာ ဥဂ္ဂဟ နိမိတ်ကို စွဲမှီပြီး ဖြစ်ရတယ်။

အာနာပါနကို သမာဓိ ခိုင်ခိုင်ထားပြီး အားထုတ်နေချိန်မှာ ထွက်သက်-ဝင်သက်လေရဲ့ သရုပ်ပေါ်ပုံဟာ ပွတ်ကြိုးကို ဆွဲနေသလို နှာဝမှ လေထွက်လိုက်၊ လေဝင်လိုက် ဖြစ်နေပုံကို မီးခိုးချောင်းငယ်ပမာ မြင်နေရတတ်တယ်။

ထိုနိမိတ်အာရုံ ပို၍ ခိုင်နင်းလာသောအခါ အလင်းရောင်ကြီး ပေါ်လာတတ်တယ်။ ဖြူတဲ့အရာင် ထွက်လာတတ်တယ်၊ အရောင်ဟာ သမာဓိအားကောင်းသလောက် ကြီးမယ်။ လင်းမယ်။ မိမိထိုင်နေတဲ့ ခန်းလုံးပြည့်၊ ကျောင်းလုံးပြည့် လင်းတတ်တယ်။ သည့်ထက်ပိုပြီး ကျောင်းခေါင်ဖောက်ထွင်းပြီး ကောင်းကင်ထဲသို့ ဆလိုက်မီးလို ထိုးတက် သွားတာလဲ ရှိတတ်တယ်။

ပိဋကတ်စာပေကျမ်းဂန် နဲ့စပ်အောင် လေ့လာတတ်ကျွမ်းပြီး ကိုယ်တိုင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာအလုပ်ဖြင့် ကျင်လည်ပြွမ်းတီးတော်မူကြ ပြီးသော ရှေးခေတ် ဆရာတော်ကြီးများက “ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်ကို ထိန်းသိမ်းထားပါ။ ပိုင်နိုင်အောင်ထိန်းသိမ်းထားပြီး ကြည်လင်အောင်၊ ပိုပြီးကြည်လင်အောင် စိတ်ကြိုက်ဖန်တီးရနေလျှင် ဈာန်ပိုင်းရောက်ပြီလို့ နားလည်ရမယ်”တဲ့။ ဒါကြောင့် စာပေကျမ်းဂန် တကယ်တတ်သော ဆရာတော်ကြီးတို့က “ဖြစ်ပေါ်လာသော ကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်ကို စိတ်မဝင် စားကြနှင့်”လို့ မတားမြစ်ကြဖူးပါ။

ယခုခေတ် ဈာန်ကို အားမပေး၊ ဝိပဿနာကိုသာ အလေး ထားတဲ့ အချို့သော ကမ္မဋ္ဌာန်းနည်းပြဆရာတို့က တားမြစ်တတ်ကြ ပါတယ်။

ဘုန်းကြီး သဘောကတော့ ဘာဝနာနိမိတ်ကို ပိုင်နေ၊ အားကောင်း
နေလျှင် ဈာန်အဘိညာဏ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ကြောင်း နားလည်ပြီးဖြစ်တဲ့
အတွက် မတားမြစ်ပါ။ ဘာဝနာနိမိတ် အလင်းရောင်ကို ထိန်းသိမ်းထား
နိုင်လျှင် ဈာန်လမ်းဖြစ်တယ်လို့ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ညွှန်ကြားပါတယ်။

သတင်းကြီးနေသော ချင်းတောင်ပေါ်မှ အလင်းရောင်ကြီး

ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်တစ်ခု ပြောပါမယ်။ လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်အချိန်
တွင်းက မြောက်ပိုင်းချင်းတောင်ပေါ် ဘုန်းကြီး တောရကျောင်း တည်ရှိတဲ့
ခန္တိန်တောင်ကြီးပေါ်မှ ညအခါ အလင်းရောင်ကြီးကို ရပ်ဝေးရှိ ချင်းရွာ
အတော်များများက ညစဉ်ညတိုင်း တွေ့မြင်နေကြရတယ်လို့ ပြောဆို
ကြတယ်။ ချင်းလူမျိုးများမှာ ဖလမ်းမြို့မြောက်ဘက် လုံးဘန်ရွာကြီး၊
ဖလမ်းမြို့ရဲ့တောင်ဘက် ဟားခါးနယ်မှာရှိတဲ့ ချွန်ကျုံးရွာကြီးနှင့်
နယ်စပ်ရှိ ရန်ထိုရွာ စတဲ့ ရွာများက ချင်းလူမျိုးများ ဖြစ်ကြတယ်။

“လုံပီးတောင်ကြီးပေါ် ခန္တိန်တောင်မြင့်ကြီးဆီမှ ညအခါ မီးရောင်
တွေ ထွက်ပေါ်နေတယ်။ ဘာရှိသလဲ၊ ဘယ်က ထွက်တဲ့ အလင်းရောင်
ဖြစ်သလဲ” စသည်ဖြင့် အမေးအမြန်းတွေ ထူပြောလာကြတယ်။

ထိုအချိန် ဘုန်းကြီးဟာ လုံပီး(ကျောက်ကြီး) တောင်ကြီးပေါ်ရှိ
ခန္တိန်တောင်မြင့်ကြီးနံပါတ် ကိုယ်ပိုင်တောရကျောင်း၌ နေလျက်ရှိတယ်။

မြန်မာအစိုးရဝန်ထမ်းတွေကို ချင်းတွေက မေးကြလို့ “ဆရာတော်
ကြီးထံသို့ ညအခါ တောင်စောင့်နတ်ကြီးတွေ လာကြလို့ နတ်ကြီးများရဲ့
အလင်းရောင်တွေဖြစ်လိမ့်မယ်”လို့ ကိုယ်ထင်ရာ ကိုယ်ပြောပြီး ဖြေကြား
နေကြကြောင်းကိုလဲ ကြားသိနေရတယ်။ တီဒင်မြို့မှာနေတဲ့ တရားရေး
ဝန်ထမ်း (ပေါက်မြို့သား) ဦးသန်းထွန်းက ချင်းလူမျိုးတို့က တဖွဖွ
မေးနေကြကြောင်း ဘုန်းကြီးထံ လာလျှောက်ဖူးတယ်။

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၈၁

“ထိုနည်းအတူ (လုံရန်း) ဂေါ်ရခါးရွာက ရွာခေါင်းဆောင် ပင်စင်စား ဗိုလ်ကြီး အိုင်မန်းကလဲ.....

“ဘုန်းကြီးနေတဲ့ တောင်ကြီးပေါ်မှ ညအခါ အလင်းရောင်ကြီး ထွက်ပေါ်နေတာ တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် မြင်ရပါတယ်။ ရပ်ဝေးမှ ချင်းလူမျိုးများကလဲ ဒီတောင်ကြီးပေါ်မှ မီးရောင်ကို ညစဉ် ညတိုင်း တွေ့မြင်နေကြရတယ်လို့ ပြောကြတယ်ဘုရား၊ အဲဒါ ဘာကြောင့် ဒီအလင်းရောင်ကြီး ဖြစ်ပေါ်နေတယ်ဆိုတာ စဉ်းစားလို့ မရဘူး ဘုရား” လို့ ဘုန်းကြီးထံ လာရောက်လျှောက်ဖူးသည်မှာ တစ်ကြိမ်မကပါ။

ဘုန်းကြီးထံ မည်သူက လာရောက်ပြီး လျှောက်ကြသည်ဖြစ်စေ ဘာကြောင့် ထိုအလင်းရောင်ကြီး ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ဖြစ်မယ်လို့ တစ် ကြိမ်မျှ ပြန်လည်ဖြေကြားဖူးခြင်း မပြုပါ။ စိတ်ဝင်စားခြင်းလဲ မရှိပါ။ ထိုသူတို့ ညအခါ မြင်နေကြရသော အလင်းရောင်ဆိုသည်ကို ဘယ်တောင် ပေါ်မှ ဘာကြောင့် ထွက်ပေါ်နေခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် အမှန်ကို မသိသေးသောကြောင့်လဲ ဖြစ်တယ်၊ သိရှိဖို့ လေ့လာခြင်းလဲ မပြုပါဘူး။

အဆိုပါ အလင်းရောင်ကြီးအကြောင်း ဒီလောက်နှင့် အပြီ မသတ်သေးပါ။ ဖလမ်းမြို့၌လဲ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ သတင်းထူးကြီး အဖြစ် အဆင့်ဆင့် ပြောနေကြတယ်လို့ ဆိုတယ်။

တစ်နေ့တော့ ချင်းတောင် ပြည်နယ်ပညာရေးမှူးဖြစ်တဲ့ (မြင်းခြံ သား) ဦးမောင်ခန့်က သူ့ရဲ့ ဌာနဆိုင်ရာ ကားဖြူကလေး စီးပြီး ဘုန်းကြီးထံ ရောက်လာတယ်။ အလင်းရောင်ကြီး သတင်းစကား ကြားရချက်ကို တင်ပြလျှောက်ထားပြန်တယ်၊ ဘုန်းကြီးနှုတ်က ဖွင့်ဟ ချက်ကို သိချင်လို့ တမင်လာရောက်မေးမြန်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း နားလည် ရတယ်။ အလင်းရောင် ထွက်ပေါ်နေခြင်းအကြောင်းကို တစ်စုံတစ်ရာ မပြောလိုက်ပါ။ စိတ်ဝင်စားခြင်းမရှိလို့လဲ “အင်း- ဒီလိုပဲ ပြောနေကြ တာပဲ” လို့ သာမန်မျှသာ ပြောလိုက်ပါတယ်။

ပြည်နယ် ပညာရေးမှူး (ရှေးခေတ်သုံးစကားဖြင့်) တိုင်းပညာဝန် ဦးမောင်ခန့် လျှောက်သွားတဲ့ စကားလိုရင်းချုပ်က-

“ကောင်းကင်ပြင်ကြီးတစ်ခုလုံး မိုးမှောင်ကြီးကျနေချိန် ည-၉ နာရီကျော်အချိန်မှာ ဂေါ်ရခါးရွာမှ လူပြောများနေတဲ့ ကောင်းကင်ပြင် အမြင့်ကြီးပေါ်ရောက်အောင် အလွန်အားကောင်းတဲ့ ဆလိုက်မီးကြီး ထိုးပြထားသလို လင်းထိန်နေတဲ့ အလင်းရောင်ကြီးကို အံ့သြဖွယ် မြင်ကြရပါတယ်။ တစ်ယောက်မှ တစ်ယောက်၊ တစ်အိမ်မှ တစ်အိမ် ပြန့်ပွားပြီး စိတ်ဝင်တစား ပြောနေကြပါတယ်။ ဖလမ်းမြို့ သက်သာ လက်ဖက်ရည်ဆိုင်မှာ တပည့်တော်ကိုယ်တိုင် ကြားသိခဲ့ရတာကတော့ ဆရာတော်ကြီး သီတင်းသုံးနေထိုင်တဲ့ ကျောင်း၏ ခေါင်မိုးပေါ်မှ ထွက်လာကြောင်း ဂေါ်ရခါးတွေ သွားရောက်ကြည့်ကြလို့ မြင်ကြရ တယ်လို့ ပြောပါတယ်”

အကြောင်းမှန်ကို သိရပြီ

ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောပါမယ်၊ ဘုန်းကြီးရဲ့ နေ့စဉ်ပုံမှန် နေနည်း နေဟန်ကို ပြောမယ်။ ဘုန်းကြီးဟာ တစ်နေ့ကုန် အလုပ်နှင့် နေမြဲဖြစ် တယ်၊ နေ့ခင်း ခေတ္တအနားယူချိန်၊ ဆွမ်းစားချိန်မှ လွဲလျှင် ကျန်အချိန် အားလုံး အလုပ်နှင့်နေကြောင်း အနီးကပ်လေ့လာသူကိုင်က သိမြင်ကြ ပါတယ်။

ညနေပိုင်းအလုပ်က နေဝင်ဖြိုးဖျအချိန် တောတောင်မှာရှိကြသော နတ်များ၊ စကြဝဠာ အနန္တမှာ ရှိကြတဲ့ နတ်များကို ဖိတ်ခေါ်ပြီး တရားဟောတယ်။ ပုံမှန် နတ်များအတွက် ‘သတသဟဿာရဟ’ ဂါထာ (အဖိုးတစ်သိန်းတန်ဂါထာ)ကို ရွတ်ဆိုပြီး အမျှပေးဝေတယ်။

ဆက်ပြီး ပရိတ်ကြီး(၁၁)သုတ်ကို ရွတ်ဆိုတယ်၊ ဘုရားရှိခိုးခြင်း ကို မီးပူဇော်နေဆဲအခါ တိုတို လိုရင်း စိတ်အာရုံပြု ရှိခိုးနေရင်း လိုရာဆုကို လေးနက်စွာ တောင်းဆိုတယ်။

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၈၃

ထိုနောက် တရားထိုင်ခြင်း၊ စာရေးခြင်းအလုပ်ကို ရာသီဥတု အလျောက် လုပ်တယ်။ ရာသီဥတု အလွန်ဆိုးဝါးနေချိန်မှာ ည ၉-နာရီ ကျော် အိပ်ရာဝင်တယ်။ ရာသီဥတု မဆိုးလျှင် ၁၀ နာရီ ၁၁ နာရီ ကျော်မှ အိပ်ရာဝင်တယ်။ ရံခါ အလုပ်များလျှင် ည ၁ နာရီကျော်မှ အိပ်ရာဝင်ပြီး အရက်ဦး ၃ နာရီအချိန် ထပြီး စာရေးတယ်။

အိပ်ရာဝင်ခဲ့လျှင် မိမိနေထိုင်လျက်ရှိသော တောတောင်ကြီးကို အစပြုပြီး သတ္တလောကကြီးတစ်ခုလုံး ခြုံငုံမေတ္တာဖြန့်တယ်။ သက်ရှိ သတ္တဝါအားလုံးကို ဘုန်းကြီးရဲ့ မေတ္တာနှင့် ကရုဏာအောက်သို့ သိမ်းသွင်းပြီး မေတ္တာစိတ် ဖြန့်ကြက်တယ်။ ပြီးလျှင် ထိုသို့လုပ်ရမှ စိတ်အာရုံရှင်းပြီး ကြည်လင်နေတယ်။

ထိုအခါ ကိုယ်ခန္ဓာ ဣရိယာပုထ်ကို အနည်းငယ် ပြင်ဆင်ကာ လက်ယာဘက် စောင်းအိပ်လိုက်ပြီး အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း အာရုံယူ လိုက်တယ်။

ရာသီဥတု အေးချမ်းတဲ့ တောကြီး၊ တောင်ကြီး ဒေသဖြစ်လို့ စောင်ထူခြုံပြီး အိပ်ရခြင်းဖြစ်တယ်။ အလွန်ချမ်းအေးတဲ့ တောကြီး တောင်ကြီးရဲ့ အအေးဆုံး ဆောင်းရာသီအလယ်မှာဆိုရင် ဘုန်းကြီးက ရနိုင်သမျှ စောင် ၉-ထပ်လောက်ခြုံပြီး အိပ်ပါတယ်။ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ စွဲမြဲနေသော သမာဓိကြောင့် အလင်းရောင်ထွက်နေလေ့ရှိတယ်။

အိပ်ရာဝင်စောင့်ခြုံပြီး ရတနာသုံးပါး ရှိခိုးခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်မှ ခွေ သတ္တလောကခြုံ မေတ္တာဖြန့်ပွားခြင်း ပြုနေစဉ်မှာပဲ အလင်းရောင် ထွက်လာနေတယ်။ အာနာပါနဘာဝနာ ရှုပွားနေခိုက်မှာဆိုရင် စောင်ခြုံ အတွင်း ဖြူဖွေးသော အလင်းရောင်ကြီးလင်းလိုက်ပုံမှာ အပ်နဖားပေါက် ထိုးလို့တောင် ရနိုင်လောက်တယ် ထင်မိတယ်။

အဲဒီ အလင်းရောင်က အားကောင်းလာတော့ ခြုံလွှမ်းထားတဲ့ စောင် (၉)ထပ်ကို ထွင်းဖောက်ပြီး ကျောင်းထဲမှာ တစ်ခန်းလုံးလင်းနေတယ်။ နောက်ပြီး ပိုမိုအားကောင်းလာတဲ့ အလင်းရောင်ကြီးဟာ ကျောင်း

ခေါင်မိုးကို ထွင်းဖောက်ပြီး အပေါ် ကောင်းကင်ပြင်မှာ မြင့်မားစွာ ထိုးထွက်နေတယ်။ ဒီအကြောင်း လူအများက မေးမြန်းလွန်း မက မေးမြန်းကြမှ ဘုန်းကြီးလဲ သတိပြုမိတော့တယ်။ သတိပြုဆင်ခြင်မိခါမှ အဖြစ်မှန်ကို ကိုယ်တိုင် သိရတော့တယ်။ ချင်းလူမျိုးတွေ၊ ဂေါ်ရခါးတွေ ညစဉ်ညတိုင်း တွေ့မြင်နေကြတဲ့ အလင်းရောင်ကြီးဆိုတာ ဂေါ်ရခါး ဒကာတွေ ခြေရာခံပြီး ညတွင်းချင်း လေ့လာစုံစမ်းကြတော့မှ ဘုန်းကြီး ကျောင်း ခေါင်မိုးပေါ်က ဆလိုက်မီးရောင်ကြီးလို ထိုးထွက်နေကြောင်း မြင်တွေ့သွားခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဒါဟာ ဘုန်းကြီးရဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝနာ နိမိတ်အလင်းရောင်ကြီး ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေလိမ့်မယ်။ ဤမျှဆိုလျှင် သိသာနိုင်လောက်ပါပြီ။

အာနာပါန စွမ်းအင်

ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်ထဲမှာ သမထချင်း တူကြသော်လဲ အာနာပါန ဟာ လူတို့ရဲ့ အသက်ရှူခြင်းကို သတိပြုရတဲ့ သမာဓိအလုပ်ဖြစ်လို့ ထူးခြားသောစွမ်းအင်ရှိတယ်။ မြေကြီး လိုဏ်ထဲ ပိတ်လှောင်ပြီး အချိန် ကြာကြာနေလို့လဲ လူမသေဘူး။ ယောဂီအချို့ ရေထဲဆင်းပြီး အသက် မရှူဘဲနေသလို အချိန်ကြာကြာ နေနိုင်စွမ်းရှိတယ်။ ထို့အပြင် အာနာပါန ရှုပွားရင်း ရေကိုသာသောက်ပြီး အလုံပိတ်ထားသော ဂူလိုဏ်ထဲမှာ (၄၉)ရက်တိုင်အောင် နေနိုင်ကြသူများ ရှိကြတယ်။

အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အချိန်ကြာကြာပွားများအားထုတ်ဖူးသူ သေလျှင် မပုပ်ပါ။ အထူးသဖြင့် အာနာပါန ဘာဝနာကို သမာဓိ ပိုင်အောင် အားထုတ်ဖူးတဲ့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ဟာ ပျံလွန်သွားသောအခါ ရုပ်ကြွင်းခန္ဓာ ပုပ်ခြင်း မရှိကြပါဘူး။ နှစ်ပေါင်းကြာကြာထားသော်လဲ ပုပ်ဆွေးခြင်း မရှိကြပါဘူး။

နောက်ပြီး အာနာပါန ဘာဝနာကို ထိရောက်အောင် အားထုတ် ထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဈာန်အဘိညာဏ်ကို ဖြစ်စေနိုင်ကြတယ်။ အာသဝေါ

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၈၅

ကုန်ပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့လဲ ရောက်နိုင်စွမ်းရှိကြတယ်။ ဒါကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရဟန္တာဖြစ်သွားကြတဲ့ ရဟန်း ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အမြောက် အမြား ရှိနေခြင်းဖြစ်တယ်။

အာနာပါန ၂-မျိုးရ ကမ္မဋ္ဌာန်း

သမထ လေးဆယ်ထဲမှာ အာနာပါနကို သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်းသာ ဖြစ်တယ်လို့ တချို့က ပြောတတ်ကြတယ်။ လူအချို့က ဝိပဿနာ ဖြစ်တယ်လို့လဲ ပြောကြတယ်။ ခုခေတ် ရိပ်သာအဖုံဖုံ၌ စုံအောင် တရားအားထုတ်ခဲ့ကြတဲ့ ဒကာကြီးအချို့ ငြင်းခုံကြတယ်။ ငြင်းခုံကြပြီး ဘယ်ဟာမှန်ပါသလဲလို့ ဘုန်းကြီးထံ လာရောက်မေးမြန်းလို့ ဖြေကြား ပေးခဲ့ရဖူးတယ်။

အဖြေက တိုတိုပါပဲ။ အာနာပါနကို သမထရှုလျှင် သမထ ဖြစ်တယ်။ ဝိပဿနာရှုလျှင် ဝိပဿနာဖြစ်တယ်။ ၂-မျိုးရတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်တယ်။

(ဥပမာ) စိတ်အာရုံ နှာသီးဖျား၌ စိုက်ပြီး ထွက်လေတစ်မျိုးကို ဖြစ်စေ၊ ဝင်လေတစ်မျိုးကို ဖြစ်စေ၊ ထွက်လေနှင့် ဝင်လေ ၂-မျိုးလုံးကို ဖြစ်စေ ထင်မြင်နေစေခြင်း၊ အာရုံမလွတ်အောင် ရှုပွားနေခြင်းဖြစ်လျှင် သမထ ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။

ထွက်လေများ ပျောက်ပျက်သွားပုံ၊ ဝင်လေများ ချုပ်ဆုံးသွားပုံ ကိုသာ ရှုကြည့်ဆင်ခြင်နေမယ်ဆိုလျှင် ဝိပဿနာဖြစ်တယ်လို့မှတ်ပါ။

ဒါကြောင့် အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းဟာ သစ်ပင်ကို ခုတ်လှဲတဲ့အခါ ကိုင်းညွတ်ရာဘက်သို့ လဲကျသလို ဥပမာယူရမယ်။ သမထ ဖြစ်စေချင်လျှင် သမထ အဖြစ် ရှုလို့ ရတယ်။ ဝိပဿနာ ဖြစ်စေချင်လျှင် ဝိပဿနာ အဖြစ် ရှုလို့ ရတယ်လို့ မှတ်ကြရမယ်။

သမထမှ ဝိပဿနာတက်ပုံ

ဆရာဖြစ်သူက ပြောပြပေးတတ်လျှင် သမထမှ ဝိပဿနာ တက်နည်း လွယ်ပါတယ်။ သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း လေးဆယ်လုံး ဝိပဿနာ တက်လို့ ရတာချည်းပဲလို့ မှတ်ပါ။

(ဥပမာ) အာနာပါနကို သမထ ရှုကြည့်နေရက ဝိပဿနာ ဖြစ်အောင် ရှုကြည့်လိုလျှင် နည်းပေးမယ်။

ဝိပဿနာဆိုတာ အနိစ္စ - အမြဲမရှိခြင်းကို ရှုကြည့်ဆင်ခြင်ရတဲ့ တရားဖြစ်ပုံကို ပြောခဲ့ပြီ။ ဒီမှာ အာနာပါနကို ထွက်လေ တစ်မျိုးတည်းသာ အာရုံမလွတ်အောင်ရှုပွားနေပါက သမထဖြစ်တယ်။ ဝင်လေတမျိုး တည်းသာ အာရုံမလွတ်အောင်ရှုပွားနေပါက သမထဖြစ်တယ်။ ထွက်လေရော ဝင်လေရော အာရုံမလွတ်အောင်ရှုပွားနေပါက သမထ ဖြစ်တယ်။

(၁) ဒီသဘာဝကို ရှုကြည့်ပုံ ပြင်ဆင် ပြောင်းလွဲပြီး ဝင်လေကို ဝမ်းထဲမှာ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီး မမြဲကြောင်း အနိစ္စသဘော ကပ်ပြီး ရှုကြည့်နေပါက အနိစ္စဝိပဿနာ ဖြစ်လာတယ်။ ဝင်လေသက်သက်ကို ဖြစ်စေ၊ ထွက်လေရော ဝင်လေပါ တစ်ပေါင်းတည်းဖြစ်စေ ဝမ်းတွင်းမှာ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီး မမြဲကြောင်း အနိစ္စသဘောလက္ခဏာ တင်၍ ဆင်ခြင် ရှုကြည့်နေပါက အနိစ္စဝိပဿနာ ဖြစ်လာတယ်။ ထွက်လေကို အပြင် ရောက်လျှင် ပျောက်လွင့်သွား၍ မမြဲကြောင်း အနိစ္စသဘော ကပ်ရှုရတယ်။ ထွက်လေနှင့် ဝင်လေ ၂-မျိုးစုံကိုလဲ နည်းတူ ရှုကြည့်တတ်လာမယ်။

(၂) ဒုက္ခဝိပဿနာ ဖြစ်စေချင်လျှင် ထွက်လေ၊ ဝင်လေ ရှုသွင်း ရခြင်း၊ မှုတ်ထုတ်ရခြင်းကို ဆင်းရဲသော ဒုက္ခလက္ခဏာသဘော ကပ်၍ ရှုကြည့်ဆင်ခြင်နေပါက ဒုက္ခဝိပဿနာဖြစ်တယ်။

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၈၇

(၃) အနတ္တဝိပဿနာ အဖြစ် အထက်ပါနည်းတူ ထွက်လေ၌ အစိုးမရပုံ၊ ဝင်လေ၌ အစိုးမရပုံ၊ ထွက်လေရော ဝင်လေပါ အစိုးမရပုံ၊ သူ့သဘောအတိုင်း ထွက်ဝင်သွားလာနေကြပုံ သဘောလက္ခဏာဖြင့် ရှုကြည့် ဆင်ခြင်နေပါက အနတ္တဝိပဿနာ ပိုင်လာမယ်။

ဈာန်အဘိညာဉ်သို့

သမထနှင့် ဝိပဿနာဘာဝနာ ၂-မျိုးရှိရာတွင် သမထကမ္မဋ္ဌာန်းက ဈာန်အဘိညာဉ်ကို ဖြစ်စေတယ်။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းက မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ဖြစ်စေတယ်။ ဈာန်ကို မဖြစ်စေကြောင်း ရှင်းစွာနားလည်ထားရမယ်။

“ဈာန်ကို ဘယ်လိုဖြစ်စေရမလဲ”လို့ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်အချင်းချင်း မေးလေ့ရှိကြသောကြောင့် တတ်စွမ်းသမျှ ဖြေကြားခဲ့ရဖူးတယ်။ ဒီနေရာမှာ နမူနာအဖြစ် ပြောရလျှင်-

(၁) ပရိကမ္မနိမိတ် အာနာပါနကို သမထအဖြစ် နှာဝဋ် လေထွက်နေပုံ၊ ဝင်လာပုံကို အာရုံမပြတ်အောင်ရှုကြည့်နေပါက သမာဓိ ခိုင်မာလာမယ်။ သမာဓိခိုင်လာလျှင် ကိုယ်တိုင် ထွက်သက်ဝင်သက် ရှုကြည့်နေပုံကို ပိုင်စွာ ထင်လာ မြင်လာမယ်။ ထိုအခြင်းအရာကို ပရိကမ္မနိမိတ်ထင်တယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ရှေးဦးစွာ အလုပ်စခန်းဝင်နေပုံ အခြေခံ အခြင်းအရာလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်။

(၂) ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ထိုနည်းအတိုင်း ဆက်လက်ပြီး သမာဓိခိုင်သည် ထက်ခိုင်၊ ပိုင်သည်ထက်ပိုင်လာအောင် ရှုကြည့်နေဖန်များလျှင် ထိုပရိကမ္မနိမိတ် မြင်နေရာက ပိုပြီး နှာဝဋ် လေဝင်ပုံ၊ လေထွက်ပုံကို ပွတ်ကြီး ဆွဲနေဘိသို့ ရှင်းလင်းစွာ မြင်လာမယ်။ ထိုအမြင်ကို ပိုင်ပိုင်ကြီး ရှုကြည့် ဖန်များလာတော့ နှာဖျားမှ ခွာပြီးကြည့်ပါ။ စိတ်အာရုံ ဈာန်ရော၌ ချ၍ ကြည့်ရှုရာတိုင်း ထွက်လေဝင်လေသွားနေပုံ ပွတ်ကြီးဆွဲနေဘိသို့ အမြဲမြင်နေမယ်။ ထိုအခြင်းအရာကို ခွာ၍ ရသောကြောင့် ဥဂ္ဂဟနိမိတ် ထင်တယ်လို့ နားလည်ရမယ်။

(၃) ပဋိဘာဂနိမိတ် ဤနည်းအတိုင်း ရှုကြည့်ပွားများရခြင်းကို စိတ်ဝင်စား၍ ပျော်မွေ့၍လာလျှင် ဆက်လက် ရှုကြည့် အားထုတ်၊ အမြဲနေမယ်၊ မြဲနေပြီး ကမ္မဋ္ဌာန်း နိမိတ်အာရုံသည် ယခင်မြင်နေကျထက် ပို၍ ကြည်လင်လာမယ်၊ သန့်ရှင်းမယ်၊ ပွတ်ကြိုးဆွဲနေပုံထက် ကြီးမားသော မီးခိုးလုံးပမာ မြင်လာတတ်တယ်၊ တဖြည်းဖြည်း ကြီး၍၊ ကျယ်ပြန့်၍ ဝါဂွမ်းပုံကြီးပမာ၊ တိမ်ထုကြီးပမာ ကြီးထွားလာမယ်၊ သန့်ရှင်းကြည် လင်လာမယ်။ အဲဒီကမ္မဋ္ဌာန်းနိမိတ်ကို ပဋိဘာဂနိမိတ် လို့ ခေါ်တယ်။

ဤအဆင့်၌ အဆက်မပြတ်အောင်၊ အာရုံမကွက်အောင် ရှုကြည့် ဆင်ခြင်ပွားများသွားပါက ဈာန်ရနိုင်တယ်လို့ နားလည်ကြပါ၊ စာစကား ဖြင့် ဈာန်အင်္ဂါငါးပါးဆင့်ကာ ဖြစ်ပေါ်ပြီးလျှင် ဈာန်ရသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်လာတယ်လို့ လမ်းစဉ်ကို ညွှန်းပါတယ်။

အဲဒီကမှတစ်ဆင့် အဘိညာဉ်တက်လို့ အောင်မြင်သွားပါလျှင်-

(၁) နတ်မျက်စိကဲ့သို့ ထိုးဖောက်မြင်ရခြင်း၊

(၂) ကြားရခြင်း၊

(၃) သူတစ်ပါးစိတ်အကြံကိုသိခြင်း၊

(၄) မိမိ၊ သူတစ်ပါးတို့ ကျင်လည်ခဲ့ရသော ဘဝ အဖြစ်သနစ် တွေကို ပြန်လည်အောက်မေ့သိရှိနိုင်ခြင်း၊

(၅) မြေလျှိုး မိုးပျံ အမျိုးမျိုး တန်ခိုး ဖန်ဆင်းနိုင်ခြင်း--

စတဲ့ တန်ခိုးတွေကို ရလာကြမြဲ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာပြည်မှာ

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဆက်မပြတ်ရှိကြတယ်

မြန်မာပြည်မှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် မဆိတ်ကြောင်း စာပေကျမ်းဂန်တတ်၊ အမြော်အမြင် ကြီးမားတော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီးတွေ အဆက်ဆက် မိန့်ကြားချက် ရှိကြတယ်၊ ရှေးလွန်လေပြီးသော တကောင်းခေတ်၊ ဟန်လင်းကြီးခေတ်မှ စပြီး မင်းအဆက်ဆက် ခေတ်အဆက်ဆက်

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၈၉

အင်္ဂလိပ်အစိုးရခေတ်၊ ဖဆပလခေတ် မကျန်၊ ယနေ့ခေတ်တိုင်အောင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဆက်မပြတ်ရှိနေကြတယ် ဆိုတာ မှန်ပါတယ်။ ဤအကြောင်းကို (သီဟိုဠ်ကျွန်း) သီရိလင်္ကာနှင့် (ယိုးဒယား) ထိုင်းနိုင်ငံတို့က ကောင်းစွာ ကြားသိနေရပြီး ဖြစ်တယ်။ ထို့ကြောင့် အထင်ကြီးကြတယ်။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ ဘယ်မှာနေကြပါသလဲ

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းမှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးတွေ အဆက်မပြတ် ရှိနေခဲ့ကြကြောင်း သတင်းကောင်းကို ကြားသိနေကြသော နိုင်ငံခြားသား ခရီးသွားတို့က ဘုန်းကြီးထံပါး ချဉ်းကပ်ပြီး “ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတွေ ဘယ်နေရာမှာ ရှိကြပါသလဲ၊ ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာ၌ နေထိုင်ကြပါသလဲ” လို့ မေးမြန်းကြဖူးတယ်။

အမှန်မှာ မြန်မာပြည်၌ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ အဆက်မပြတ် ရှိနေခဲ့ကြတယ်ဆိုတာ ဟုတ်ပါတယ်။ သို့ရာတွင် ရဟန္တာတို့မည်သည်မှာ ငါ့ရဟန္တာလို့ မပြောလိုကြပါ။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဆိုင်းဘုတ်ဆွဲပြီး နေကြဖူးခြင်းလဲ မရှိကြပါ။ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေ ရှိရာ နေရာကို လက်ညှိုးညွှန်ပြဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါ။

“ငါဖြင့် ယခုအချိန်မှာ မရှိကြတော့ဘူးလား” လို့ မေးပြန်လျှင်-

“ရှိတော့ ရှိကြပါတယ်။ မြန်မာပြည်မှာ အဆက်မပြတ် အောင်ပင် ရှိနေခဲ့ကြပါတယ်။ ယခုမျက်မှောက် ခေတ်အခါမှာလဲ ရှိနေကြဆဲပါလို့ ပြောရမယ်ဖြစ်ပါတယ်။ အကြောင်းမှာ ဆရာတော်ကြီးတွေ ပျံလွန်ပြီး ရုပ်ကြွင်း ခန္ဓာကို မီးသင်္ဂြိုဟ်ခြင်း ပြုကြတဲ့အခါ ဓာတ်တော်တွေ ကျကြောင်း မြင်ကြခါမှ “ဒီဆရာတော် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်နေတာကိုး၊ အခုမှ အမှန် သိရတော့တယ်” လို့ အံ့သြပြီး ကြည်ညိုကြရတာ မကြာခဏ ပါပဲ။

၂၉၀

ဘဝနေနည်း

ရှေးခေတ်က ဘုန်းတော်ကြီး ဦးသီလ၊ ဤခေတ်မှာ မိုးကုတ် ဆရာတော်ကြီး ဦးဝိမလ၊ အုတ်အိုင်ကျောင်း ဆရာတော်ကြီး (ဦးသာရွှန်း) ဦးကဝိန္ဒ၊ မကြာသေးမီက တံတားဦးမြို့နယ်၌ တစ်ပါး မီးသင်္ဂြိုဟ်ရာ ဓာတ်တော်တွေကျခါမှ ရဟန္တာဖြစ်နေကြောင်း သိမြင်ကြရပုံ သတင်းစာ ထဲမှာ ပါလာလို့ လူအများ သိကြရတယ်။

ရှေးခေတ် တကောင်းမြို့၊ ဟန်လင်းကြီးမြို့များ အရှိန် ကောင်းနေချိန် ကာလတစ်လျှောက်မှာလဲ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တွေ များစွာ ဖြစ်ထွန်းခဲ့ကြ ပူးပါတယ်။

ထိုခေတ်လက်ကျန် ယနေ့တိုင် ရဟန္တာဓာတ်တော်များ သိမ်းဆည်း ပူဇော်ထားကြတာ မျက်မြင်တွေ့ကြုံရပါတယ်။ လုံလောက်သော သက်သေ အထောက်အထားကြီးတွေ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်လောက်များပါသလဲဆိုရင် တောင်းနှင့် တင်းနှင့် ခြင်ရလောက်အောင် များပြားပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တွေ ရှိနေကြပါတယ်။ သို့ရာတွင် လူသိ မခံလိုကြပါ။ အကြောင်းမှာ ကြည်ညိုချင်၍ လာနေကြသော လူတွေ တရုန်းရုန်းနှင့်နေရမည်ကို ကြောက်ကြသောကြောင့် ဖြစ်တယ်။ အကယ်၍ ဘုန်းကြီးကိုယ်တိုင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ခဲ့လျှင်လဲ လူအများကို အသိပေးဝံ့မည် မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် အမှန်ရှိနေကြလျက် ဘယ်ဆီ လိုက်ရှာရမည်မသိအောင် ဖြစ်ကြရခြင်းပါ။ နားလည်ကြပါ့ဟူ၍ ပြန်ကြားပါတယ်။

လေ့ကျင့်မှုသိက္ခာ အဆင့် သုံးဆင့်

သံသရာဝဋ် ဒုက္ခဝဋ်က ထွက်မြောက်စေနိုင်တဲ့ နည်းလမ်းကို လိုရင်းအချုပ် ပြောပြမယ်။ လွယ်ပါတယ်။

သာသနာလိုဆိုတာက အဓိသီလ၊ အဓိစိတ္တ၊ အဓိပညာ ဒီသုံးပါးကို ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မဂ္ဂင် ရှစ်ပါး လမ်းစဉ် ဆိုတာလဲ ဒီသုံးပါးပါပဲ။

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၉၁

အဲဒီ သိက္ခာ သုံးပါးမှာ သီလသိက္ခာပုဒ် ဆောက်တည်ပြီးနောက် ကာယကံ သောင်းကျန်းမှု (ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး)၊ ဝစီကံသောင်းကျန်းမှု (ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါး) မရှိအောင်နေပါ။ ဒါဆိုရင် အဓိသီလ လုံခြုံပြီလို့ မှတ်ပါ။ အဲသလို လုံခြုံနေပြီ ဆိုလျှင် “ငါ ယခု အဓိသီလနှင့်ပြည့်စုံနေပြီ” လို့ သိနေရမယ်။ သိလျှင် ဝမ်းမြောက်ကြည်နူးတဲ့ စိတ်တွေ ဖြစ်လာမယ်။ နေရ ထိုင်ရတာ အလိုလို ပျော်မွေ့ချမ်းသာလာမယ်။ ပထမအဆင့် အောင်ပြီမှတ်။

ဒီ အဓိသီလ ပြည့်စုံထားတဲ့သူဟာ အာနာပါနဲ့ ‘စသည်ကို လေ့ကျင့်ထူထောင်လိုက်လို့ စိတ်အာရုံအားဖြင့် သောင်းကျန်း လှုပ်ရှားမှု (မနောဒုစရိုက် ၃-ပါး) မရှိတော့ဘဲ စိတ်တွေ တည်ငြိမ်လာမယ်။ ပိုပြီးတော့ ဝမ်းမြောက်မှု ကြည်နူးမှု ချမ်းသာမှုတွေ ဖြစ်လာမယ်။ ဒါကို အဓိစိတ္တ (သမာဓိ) ဖြစ်လာတယ်လို့ ခေါ်တယ်။ ဒုတိယအဆင့် တက်ခဲ့ပြီလို့ မှတ်ပါ။

နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ လက်တစ်ကမ်းမှာ

ဆက်လက်ပြီး တတိယအဆင့်၊ နောက်ဆုံးအဆင့်အနေဖြင့် သိထားဖို့က မိမိခန္ဓာကိုယ်ကြီး တစ်ခုလုံးကို ရုပ်လို့သိထားပါ။ မိမိစိတ်ကို နာမ်လို့ သိထားပါ။ အဲ- ဒုတိယအဆင့်ဖြစ်တဲ့ အဓိစိတ္တသမာဓိအချိန်ကြာလို့ ရင့်သန် အားကောင်းလာတဲ့ အခါ ရုပ်ကြီး ဖြစ်ပြီး ပျက်နေတာရော၊ နာမ်ဆိုတဲ့ စိတ်ကလေး ဖြစ်ပြီး ပျောက်ပျက်ချုပ်ငြိမ်းသွားတာရော စောင့်ကြည့်၊ စိုက်ကြည့်နေရင် သိလာလိမ့်မယ်။ အဲသလို ဖြစ်ပျက်သိမြင် တာကို အဓိပညာလို့ ခေါ်တယ်။ ရှေ့ရှောက် သူ့အလိုလို ဓာတ်ခွဲပြီး သိသွားလိမ့်မယ်။ အဲဒါ ဉာဏ်စဉ်တွေလို့ ခေါ်တယ်။

လောကမှာ ရှိနေတဲ့ ဘယ်ပညာတွေနှင့်မျှ မနှိုင်းယှဉ်သာအောင် ကြီးကျယ်မြင့်မြတ်တဲ့ပညာဆိုတာ ဒီမှာမှ ရနိုင်တယ်။

အဲ- သည်အခါမှာ နိဗ္ဗာန်ဟာ ငါ့လက်တစ်ကမ်းမှာပဲ ရှိနေပြီလို့ မှတ်ရမယ်။

မိမိကိုယ်သာ အားကိုးပြုနေပါ

မြတ်စွာဘုရားက ဓမ္မပဒပါဠိတော်မှာ-

အတ္တာ ဟိ အတ္တနော နာထော၊

ကော ဟိ နာထော ပရော သိယာ။

“မိမိသည်သာလျှင် မိမိရဲ့ အားကိုးရာ ဖြစ်တယ်၊

တစ်ပါးသော သူသည် မိမိအားကိုးရာ ဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါ့မလဲ”တဲ့။

ဘဝသံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေးအလုပ်မှာလဲ မိမိကိုယ်သာ
မိမိအားကိုးပြုရမယ်လို့ တိုက်တွန်းဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

ဘုရားကို မြတ်မြတ်နိုးနိုး ကြည်ညိုပါ။ ယုံကြည်ပါ။ မှီခိုပါ။
အားထားပါ။ ဘုရားရှင်ဟောကြားထားသော တရားတော်ကို ယုံကြည်ပါ။
လေးစားပါ။ မြတ်နိုးပါ။ တရားကျင့်ရေးအလုပ်ကိုသာ မြဲမြံစွာ
အားထုတ်ပါ။ ငါ၏ အားကိုးရာသည် တရားသာလျှင် ဖြစ်တယ်လို့
နားလည်ထားပါ။ ဒါ အမှန်ဆုံး လမ်းစဉ် ဖြစ်တယ်နော်။

ဘုန်းကြီးက လမ်းညွှန်ပြပေးရုံသာတတ်နိုင်တယ်။ ညွှန်ပြပေးသော
လမ်းအတိုင်း လျှောက်သွားရမှာက ငါ့တာဝန် ဖြစ်တယ်လို့ မှတ်ပါ။
ဘုန်းကြီးက လှေကားကို ထောင်ပေးသူပါ။ ထောင်ပေးသော လှေကားပေါ်
တက်သွားရမှာက မိမိသာဖြစ်တယ်လို့မှတ်ပါ။ ဘုရားရှင်ကလဲ ဒီနေရာမှာ
အလွန် ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ဟောထားတယ်။

တုမေဟိ ကိစ္စ'မာတပုံ၊

အက္ခာတာရော ဂုထာဂတာ။ (ဓမ္မပဒ)

တုမေဟိ၊ သင်တို့သည်။ ဝါ- သင်တို့ကိုယ်တိုင်။ အာတပုံ၊
ကိလေသာသွေ့ခြောက်အောင် သမ္ပပ္ပဓာန်မြောက် အားထုတ်မှုကို။ ကိစ္စ-
ကရဏီယံ၊ ပြုလုပ်အပ်ပေ၏။ ပြုလုပ်ရမည်။ (ဘုကြောင့်လဲ) တထာဂတာ၊
ဘုရားရှင်တို့မည်သည်။ အက္ခာတာရော၊ ဟောကြားရုံသာ ဟောကြား
ပေတော်မူနိုင်ကြကုန်၏။

အမှန်စင်စစ် ခရီးဆက်လျှောက်ရမယ့်အရေး ဘယ်သူ့ကိုမှ အားကိုးပြုနေရမည် မဟုတ်ပါ။ နိဗ္ဗာန်ခရီးဖြစ်စေ၊ သံသရာခရီးဖြစ်စေ ကိုယ့်ဝန် ကိုယ်စီထမ်း၍သာ ကိုယ်ပိုင်ဆိုင်သော ကံလမ်းအတိုင်း လျှောက်ကြရမှာချည်းပဲ။ ဘုရားတောင် ကူလုပ်မပေးနိုင်တာ သားသမီးနှင့် ဇနီး လင် ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေသင်္ဂဟတွေကို အားကိုးပြုနေလို့လဲ အပိုပဲ။ မိမိကိုယ်ကိုသာ မိမိအားကိုးပြုသွားကြရမှာ ဖြစ်ကြောင်း တုံ့ သူ ငါ အားလုံး ရှင်းရှင်းနားလည်ထားကြရမယ်။

အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းကို ပြောမယ်

ဒီလို လုပ်ပါ။ အကောင်းဆုံး ညွှန်ကြားမယ်။ သံသရာဒုက္ခမှ မြန်မြန်လွတ်မြောက်စေရန် ပကတိသာဝကဆုကို တောင်းပါ။ ယခုအခါ ရဟန္တာဖြစ်နိုင်သော ခေတ်ကောင်းကြီး ဖြစ်တယ်။ အနည်းဆုံး ငါးပါးသီလကို မြတ်မြတ်နိုးနိုးမြဲပါ။ စောင့်ထိန်းပါ။ သီလ၌ တည်ပြီးလျှင် စိတ်ထဲကကိုက “ငါ လိုရာကြသမျှ ပြီးမြောက်တော့မယ်” လို့ အလိုလို သိမြင်လာလိမ့်မယ်။ ဒီအမြင် မှန်ကန်တယ်။ စိတ်ချယုံကြည်နေပါ။

သံသရာထဲမှာ အဆင့်အတန်းမြင့်မြင့် ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ကျင်လည်လိုတဲ့သူဖြစ်ဖြစ်၊ သေလက်စမဆုံးတဲ့ဘဝတွေ အဆုံးသတ်ချင် လှပါပြီဆိုပြီး ဘဝသံသရာဒုက္ခကြီးမှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်လိုတဲ့သူပဲ ဖြစ်ဖြစ် အကောင်းဆုံးနည်းလမ်း အချုပ်ကို ထပ်ပြီး ညွှန်ပြဦးမယ်။ လေးလေးနက်နက် မှတ်သားပါ။ လိုက်နာပါ။

ခုကပြောခဲ့တဲ့ အာနာပါန ထွက်လေဝင်လေ ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ကို မိမိနှာသီးဖျားဝမှာ အာရုံစိုက်ပြီး ထွက်လေထိတိုင်း “သိ” ဟု စိတ်ထဲက မှတ်ပါ။ ဝင်လေထိတိုင်း “သိ” ဟု သိမှတ်နေပါ။ ထွက်လေ ဝင်လေ ထိတိုင်း ထိတိုင်း အသိမြဲနေလျှင်၊ ပိုင်နေလျှင် အောင်ပြီဟု မှတ်။

သက္ကာယစွဲတွေ ကွာကျသွားမယ်

တခြားအာရုံမဝင်စေဘဲ ထိုအသိကို အဆက်မပြတ် တသိထဲ သိနေအောင် လုပ်ပါ။ ဒီသမာဓိအလုပ်ကို နေ့လုံးပေါက်၊ ညလုံးပေါက် သိနေစွမ်းရှိအောင် အားထုတ်နိုင်ပြီဟုဆိုလျှင် ဘဝ ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ဖို့ နီးပြီလို့မှတ်ပါ။ ထိုအခါ ဘယ်သူ့ကိုမှ တွယ်တာနေချင်စိတ်မရှိပဲ ပေါ်လာမယ်၊ ဘယ်သူ့ကိုမှ အားကိုးနေရန် မလို၊ တရားကိုသာ အားစိုက် ခွန်စိုက် ထုတ်ချင်းပေါက် အောင်မြင်ဖို့သာ လိုကြောင်း၊ တရားသာလျှင် အားထားရာရှိတော့ကြောင်း သိမြင်လာလိမ့်မယ်။ လက်တွေ့ အားထုတ်ကြည့်က သိမယ်၊ ဒီအမြင်ဟာ နည်းလမ်းအမှန် ဖြစ်တယ်လို့ စိတ်ကို ဒုန်းဒုန်းချ ယုံကြည်ထားရမယ်။

အဲသလို အာနာပါနု ထွက်လေ ဝင်လေခေါ်တဲ့ ဝါယောရုပ်ကိုသာ စိတ်အာရုံကပ်ပြီး နာမ်က သိ-သိနေမှု အရှိန်ကောင်းစွာ အဆက်မပြတ် စွဲမြဲနေခြင်းသည် ပစ္စုပ္ပန်တည့်တည့် တည်နေခြင်းဖြစ်တယ်။ ထိုအခါ ရုပ်နာမ်တွေသာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတာပဲ တွေ့ရမယ်။ ထိုအခါမျိုးမှာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မရှိဆိုတာ မှန်ပုံ၊ ဘုရားဟောဆိုချက် တကယ်မှန်ပုံ လက်တွေ့ကျကျ သဘာဝအမှန်ကို အလိုလို သိမြင်လာမယ်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကော်တဲ့ ငါစွဲအတ္တတွေ အလိုလို ကွာကျသွားခြင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ နားလည်ပါ။

တစ်ကြိမ်လောက် အားမဲလိုက်ပါ

ဖြစ်ပျက်ကို ပိုင်စွာ မြင်နေခြင်းဟာ အနိစ္စဝိပဿနာ ပိုင်စွာ မြင်နေခြင်း ဖြစ်တယ်။ မမြဲသော အနိစ္စ ဝိပဿနာပိုင်လျှင် ဆင်းရဲသော ဒုက္ခဝိပဿနာကို တစ်ဆက်တည်း မြင်လာမယ်။ တစ်ဆက်တည်း ဘာကိုမှ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တဝိပဿနာသဘောကိုလဲ ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ မြင်လာမယ်။

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၉၁

တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ထိထိခိုက်ခိုက် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် လုပ်ထားဖူးလျှင် အချိန်မရွေး ကောက်လုပ်လို့ လွယ်သွားပြီမှတ်။ ရပ်မထားနှင့်။ ဆက်တိုက်မလျှော့ဘဲ ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတွေ ဖြစ်ပေါ်၍ ဖြစ်ပေါ်၍ ချုပ်ငြိမ်း၍ ချုပ်ငြိမ်း၍ သွားပုံကို မမြင်ရမချင်း ရှုကြည့်သွားကြပါ။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ရာလမ်းမှန်ကြီး အလိုလို ပေါ်ပေါက် လာလိမ့်မည်လို့ မှတ်ပါ။ လိုရင်းက ဒါပါပဲ။

အရိယာတို့ စိတ်နေသဘောထား အမြဲက

သမထဝိပဿနာတရားကို နိဂုံးချုပ်အနေအားဖြင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပုံနှင့် နိဗ္ဗာန်သဘောအချုပ်ကို ပြောပြမယ်။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အချုပ်အားဖြင့် လေးမျိုးရှိတယ်။ လေးမျိုးက-

- (၁) သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၂) သကဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၃) အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၄) ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်လို့-

လေးမျိုး၊ တစ်မျိုး တစ်မျိုးမှာ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် ၂မျိုးစီရှိတဲ့ အတွက် ၈-မျိုး ဖြစ်တယ်။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်လို့ ခေါ်တယ်။

ပုထုဇဉ်က သောတာပန်အရိယာဖြစ်ချင်လျှင် ရှေးက ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း ကျင့်ကြံပွားများရတယ်။ သောတာပန်က သကဒါဂါမ် စသည် ဖြစ်အောင် ကျင့်ကြံရာမှာလဲ ကျင့်ကြံနည်းက အပြောင်းအလဲ မရှိဘူး။ ဒီနည်းပဲ။ သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယ တိုးမြှင့်ပြီး တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် ကျင့်သွားရုံပဲ၊ သွားနေကျလမ်း၊ လုပ်နေကျ အလုပ်ဆိုတော့ ဘာမှ ပင်ပန်းတယ် မရှိတော့ဘူး။

အရိယာပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားလျှင် အပါယ်လေးပါး ဘေးဆိုးကြီးက အပြီးတိုင် လွတ်ငြိမ်းခွင့် ရသွားပြီ။ ယုတ်နိမ့်တဲ့ ဘဝမျိုးတွေမှာလဲ

၂၉၆

ဘဝနေနည်း

မဖြစ်ရတော့ဘူး။ အောက်ထစ်ဆုံး သောတာပန် ဖြစ်သွားတယ် ဆိုရင်ပဲ ငါးပါးသီလမလိုလို ကျရောက်တတ်တဲ့ ဘေးတွေက ကင်းလွတ်သွားခြင်း ဖြစ်တယ်။

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ အတွင်း စိတ်နေသဘောထားဟာလဲ လူသာမန်တွေနဲ့ မတူဘော့ဘူး။ အသိတွေလဲ မတူတော့ဘူး။ အမြင်တွေလဲ မတူတော့ဘူး။ တမင် ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး ရှောင်ကြဉ်နေရတာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ အလိုလို တိုးတက်ပြောင်းလဲသွားခြင်းဖြစ်တယ်။ နိဗ္ဗာန်ကို ရှေးဦးစွာ ရရှိသိမြင်သွားသူလို ခေါ်ရတယ်။

သောတာပန်ဆိုတာ

သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့စိတ်မှာ-

- (၁) ရုပ် နာမ် ကို ငါ၊ ငါ့ဟာလို့ စွဲလမ်းယူဆခြင်း မရှိဘူး (ဒိဋ္ဌိ)။
- (၂) တရားစစ် တရားမှန်ကိုလဲ ချီတုံချတုံ ဝေဖန်စဉ်းစားနေတာ သံသယဖြစ်နေတာ မရှိဘူး (ဝိစိကိစ္ဆာ)။
- (၃) မှားယွင်းတဲ့ ခွေး နွား အကျင့်မျိုး (သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ)လဲ မရှိဘူး။
- (၄) ကိုယ့်ထက် သူများက ပိုပြီး ကောင်းစားသွားမှာကို မနာလိုတဲ့(ဣဿာ)စိတ်၊ ကိုယ့်လို သူများ ကောင်းစား လာမှာကို ဝန်တိုတဲ့ (မစ္ဆရိယ)စိတ်မျိုးလဲ မရှိတော့ဘူး။

ဒါ အောက်ထစ်ဆုံး သောတာပန် အရိယာတို့ရဲ့ စိတ်ထား၊ ဒီယုတ်ညံ့တဲ့ စိတ်ထားတွေ ကင်းကွာသွားတယ် ဆိုရင်ပဲ ဘယ်လောက် ချမ်းသာ ငြိမ်းအေးသွားမယ်ဆိုတာ ခန့်မှန်းနိုင်လောက်ပြီ။ ဒီတော့-

- (၅) ဘုရား တရား သံဃာ ရတနာသုံးပါးကို ခြွင်းချက်မရှိ အားကိုး ယုံကြည်သူ ဖြစ်သွားပြီ။

(၆) ခိုးလို သတ်လို လိမ်လိုတဲ့ စိတ်တွေ ဒီဘဝ မပြောနဲ့၊
 နောက်ဘဝအဆက်ဆက်မှာတောင် ' မရှိနိုင်တော့ဘူး။
 ဘဝခြားသော်လဲ ငါးပါးသီလကို ဘယ်တော့မှ မကျူး
 လွန်တဲ့ အဆင့် ရောက်သွားပြီ။

သာဝက ဗောဓိဆုပန်ထားတဲ့ သူများက အနည်းဆုံး ဒီအဆင့်
 ရောက်အောင် အားခရမယ့် အခါကောင်းကြီးလို့မှတ်။

အဲ- အထက်အထက် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တွေကျတော့ တစ်ဆင့်ထက်
 တစ်ဆင့် မြင့်တက်သွားပြီ။ ချမ်းသာမှုတွေ တိုးလာပြီ။ စိတ်ဆိုး
 စိတ်ပျက်တာတွေ၊ လောကီအာရုံတွေအပေါ် တွယ်တာစိတ်တွေ၊ မာန်
 ထောင်လွှားမှုတွေ ဘာမှ မရှိတော့ဘူး။ ကုန်ကုန်ပြောရင် ယုတ်ညံ့တဲ့
 အောက်တန်းစိတ်ထားမယ့် အလျှင်းမရှိတော့လို့ ငြိမ်းအေးကုန်ကြပြီ။
 အောက်အောက်ကို ဘယ်တော့မှ မစုန်တော့ဘဲ အထက်အသက် ဘုံတွေ
 မှာသာ ခိုလှုံသွားကြမယ်။

နိဗ္ဗာန်သဘောအချုပ်

ဒီမြင့်မြတ်စင်ကြယ်တဲ့ အရိယာ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ အပြုအမူ
 စိတ်နေသဘောထားကို လောကလူသားတွေ ဘယ်လိုမှ ကိုယ်ချင်း
 မစာတတ်၊ မစာနိုင်တော့ဘူး။ မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် မြင့်မြတ်
 အေးငြိမ်းကုန်ကြတယ်။ ဒါ- နိဗ္ဗာန်ကို ယခုဘဝမှာပင်လျှင် မျက်မှောက်
 ရရှိ ခံစားနေကြရပုံတွေပါပဲ။

အဲ- အရိယာတို့တွင် နောက်ဆုံး ရဟန္တာဖြစ်ပြီးလို့ တစ်ဘဝတာ
 အဆုံးသတ်သွားပြီဆိုပါမူကား ရှေ့ဆက်သွားစရာ ဘုံတွေ၊ ဘဝတွေဆိုတာ
 မရှိတော့ဘူး။

ဥပမာ- ဖယောင်းတိုင်မှ မီးတောက်ကို ငြိမ်းသတ်လိုက်တဲ့အခါ
 မီးတောက်ဟာ လေထဲမှာလဲ မရှိ၊ ဖယောင်းတိုင်ပေါ်မှာလဲ မရှိ၊

တခြားတစ်နေရာရာ ရောက်သွားပြီလို့လဲ မပြောနိုင်သလို မိမိတို့ လုပ်ခဲ့တဲ့ ကံအဟုန်ကြောင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကြီး အနည်းနည်း အဖုံဖုံ စုန်ဆန်ကျင်လည်ခဲ့ရတဲ့ ဒုက္ခဝန်ထုပ်ကြီး လမ်းဆုံးသွားပြီ။ နောက်ထပ် ဘဝဖြစ်စရာ ကံမျိုးစေ့လည်း ကုန်သွားပြီ။ အကြောင်းတရားကုန်တော့ အကျိုးတရားလဲ မပေါ်လာတော့ဘူး။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ သေလွန်တာကို ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတယ်လို့ ခေါ်ရတယ်။ အပြီးတိုင် ငြိမ်းအေးသွားပြီ။

အဲဒါ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းရဲ့ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်ဖြစ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ပဲ။ အလွန်နက်နဲသိမ်မွေ့လှပါတယ်။ တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝ၊ တစ်ဘုံပြီး တစ်ဘုံ၊ စုန်ချည် ဆန်ချည်၊ မွေးလိုက် သေလိုက်၊ သေလိုက် မွေးလိုက်၊ အတောမသတ်တဲ့ ဘဝဇာတ်သံသရာစက်ကြီး အပြီးတိုင် ရပ်စဲသွားတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရဲ့သဘောကို တွေးတော စဉ်းစားလို့ သိနိုင်တာမျိုး မဟုတ်၊ လက်တွေ့လုပ်မှ နားလည်နိုင်တယ်။

ဘုရားရှင်၏ ဝန်ခံတိုက်တွန်းချက်

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က တရားဂုဏ်တော် ၆-ပါးမှာ-
“သန္တိဋ္ဌိကော - ကိုယ်တိုင်လက်တွေ့သိနိုင်တယ်။

အကာလိကော - အခါမလင့် ရရှိနိုင်တယ်။

ဧဟိပဿိကော - မယုံလာလှည့် မြည်းစမ်း ကြည့်နိုင်တယ်”
လို့ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ကြေညာထားပါတယ်။ ဖိတ်ခေါ်ထားပါတယ်။
မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးက ကြိုက်ရာရွေးဖို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀၊ သုံးသွယ် သိက္ခာ၊ ရှစ်ဖြာသော မဂ္ဂင်လမ်းကိုလည်း ဟောကြား တော်မူခဲ့တယ်။

ဧသေ'ဝ မဂ္ဂေါ နတ္ထ'ညော၊

ဒဿနဿ ဝိသုဒ္ဓိယာ။

ဒဿနဿ- မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် အသိဉာဏ် အမြင်၏။
ဝိသုဒ္ဓိယာ - စင်ကြယ်ခြင်းငှာ။ ဧသေ'ဝ - သုံးပါးသိက္ခာ၊ ရှစ်ဖြာမဂ္ဂင်၊

သမထနှင့်ဝိပဿနာ

၂၉၉

ဤအကျင့်လမ်းစဉ်သည်သာလျှင်။ မဂ္ဂေါ - နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန်၊ လမ်းစဉ်
လမ်းရိုး အမှန်ကြီးပါပေတည်း။ အညော - သည်မှတစ်ပါး အခြားလမ်းခွဲ
ဟူသည်။ နတ္ထိ - မရှိနိုင်တော့သည်သာလျှင်တည်း။

ဓမ္မပဒ ပါဠိတော် မဂ္ဂဝဂ်မှာ သည်အတိုင်း ဝန်ခံဟောပြတော်
မူခဲ့ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင် ပွင့်ထွန်းတော်မူလာမှ သိရတဲ့ ဒုက္ခ
ကင်းကြောင်း ဤလမ်းစဉ်ကောင်းကြီးကိုလည်း မမေ့မလျော့ လိုက်ပါ
ကျင့်ကြံကြဖို့၊ အချိန်ရှိခိုက် အခွင့်သာခိုက် အရအမီ ယူလိုက်ကြဖို့၊
နောင်ခါမှ နောင်တ၊မဖြစ်ကြဖို့ကိုလဲ တဖွဖွ တိုက်တွန်းတော်မူလေ
ရှိပါတယ်။

နောက်မှ နောင်တ မဖြစ်ကြနှင့်

ဈာယထ ဘိက္ခဝေ မာ ပမာဒတ္ထ၊

မာ ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရိနော အဟုဝတ္ထ။

အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ။

ဘိက္ခဝေ - ချစ်သား ချစ်သမီးတို့။ တုမေ - သင်ချစ်သား
ချစ်သမီးတို့တတွေသည်။ ဈာယထ - ရှုမှတ်ကြကုန်လော့။ ဝါ -
အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန် (ဒါက ဈာန်လမ်း)၊ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာန် (ဒါက
မဂ်လမ်း)၊ အာရုံလက္ခဏာ၊ နှစ်ဖြာချာန်မွေ၊ ရှုကြည့်၍နေကြကုန်လော့။
(အာရုံတစ်ခုထဲမှာ ဥပနိဇ္ဈာန - ကပ်၍ စိုက်၍ ရှုတဲ့ သမထဈာန်နည်း၊
ဖြစ်ပျက်လက္ခဏာရှုရတဲ့ ဝိပဿနာ မဂ်လမ်းနည်း ပြောခဲ့ပြီ။)

မာ ပမာဒတ္ထ - သတိပြုကြ၊ မမေ့မလျော့ကြကုန်လင့်။ (ဝါ -
အမှတ်မလွတ်ကြစေနှင့်။) ပစ္ဆာ - အိုခါမှ၊ နာခါမှ၊ သေရခါနီးမှ၊
အပါယ်လေးပါးသို့ ရောက်ကာ နောင်ခါကျမှ။ ဝိပ္ပဋိသာရိနော -
အချိန်ရှိခိုက်ကာ၊ လိုက်နာကျင့်ပွား၊ အားမထုတ်ခဲ့မိလေခြင်းဟူ၍၊ ပြင်းစွာ
နောင်တ၊ နှလုံးမသာ ရှိကြရသည်။ မာ အဟုဝတ္ထ - မဖြစ်ရန်ကြ
ပါကုန်လင့်။

၃၀၀

ဘဝနေနည်း

အယံ - ဤသည်ကား။ ဝေါ တုမှာမံ - သင် ချစ်သား
ချစ်သမီးတို့အတွက်။ အမှာကံ - ငါဘုရားရှင်တို့၏။ အနုသာသနီ -
ကရုဏာရှေ့ထား၊ မေတ္တာအားဖြင့်၊ ဟောကြား ဆုံးမတော်မူခြင်း
ပါပေတည်း။

(သာဓု - သာဓု - သာဓု -)

သမထနှင့်ဝိပဿနာတရားတော်ပြီး၏။

ချမ်းမြေ့စွာ ဘဝနေနည်း လမ်းညွှန်တရားတော်
ပြီး၏။

ဆရာတော် ဦးဥတ္တမသာရ
ခန္တိန်တောင် တောရကျောင်း
ဖလမ်းမြို့၊ ချင်းပြည်နယ်
မြန်မာပြည်

ကျေးဇူးပြု၍

ဆောက်ပါစာသားများကို စာမျက်နှာ ၁၂၀ အပိုဒ် (၇)နေရာ၌
ပြည့်စွက်ပတ်စပေါရန် တောင်းပန်ပါသည်။

ရပ်သုံးရွာသုံးဥပေက္ခာ

ဒီနေရာမှာ ရှင်းပြဖို့ရှိနေသေးတယ်။ တချို့ စကားပြောတဲ့အခါ
“ဒီလောက် မိုက်တဲ့ အကောင်၊ သေချင်သေ၊ ရှင်ချင်ရှင်၊ ဘာမှ
ဂရုစိုက် နေစရာမလိုဘူး။ ဥပေက္ခာပြုထားလိုက်တာပဲ ကောင်းတယ်” လို့
ပြောဆို နေသံကြားဖူးကြပါလိမ့်မယ်။ ဒီစကားရဲ့အာဘော်က “ဒီလောက်
မိုက်တဲ့ကောင်၊ ထောင်ကျချင်ကျပါစေ၊ ဘာမှလှည့်မကြည့်ချင်ကြနှင့်၊
သေတာပဲကောင်းတယ်” လို့ ဆဲဆိုခြင်းဖြစ်တယ်။ ဗြဟ္မဝိဟာရ ဥပေက္ခာ
မဟုတ်ဘူး။ ဒေါသ၊ ဒေါမနုဿစိတ်ဖြင့် ကျိန်ဆဲလိုက်သော စကားကြမ်း
ဖြစ်တယ်။

ဥပေက္ခာ ဗြဟ္မဝိဟာရရဲ့ သဘောတရားက နှလုံးသွင်းရာမှာ
သိမ်မွေ့တယ်။ သတ္တဝါတွေ သံသရာတခွင် ကျင်လည်နေကြရပုံကို
တွေ့မြင်ကြရတဲ့အခါ ကံတရားဖြင့် သုံးသပ်ကြည့်ခြင်း ဖြစ်တယ်။

ဓမ္မာစရိယဦးဌေးလှိုင်

ရေးသားသော ထွက်ပြီးကျမ်းစာများ

- ၁။ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၊
- ၂။ ရတနာသုံးပါးကျေးဇူး၊
- ၃။ အနာဂါမ်ဆရာသက်ကြီး၊
- ၄။ မေတ္တာဝါဒ (ဗြဟ္မဝိဟာရ အဖွင့်)
- ၅။ ကမ္ဘာကို ချုပ်ကိုင်မည့်သူ၊
- ၆။ သီဟိုဠ်ခေတ် စံတော်ဝင်အရိယာများ၊
- ၇။ ဓမ္မဒူတ (ပထမအုပ်၊ ဒုတိယအုပ်၊ တတိယအုပ်)၊
- ၈။ ချမ်းမြေ့စွာ ဘဝနေနည်း၊
- ၉။ မေတ္တာ ခရီးသည်ကြီး (ပထမပိုင်း၊ ဒုတိယပိုင်း)၊
- ၁၀။ ခရီးဖော်၊
- ၁၁။ The Buddhist way of Daily life
- ၁၂။ ဝေဘူဆရာတော်၏ သန္တိဋ္ဌိကတရားတော်များ၊
- ၁၃။ တောင်တန်းတရား (ပထမအုပ်)၊
- ၁၄။ ကမ္ဘာလှည့်တရား၊
- ၁၅။ ဝေဘူဆရာတော်၏ တရားအနှစ်သာရများ
(ပါဠိ + အင်္ဂလိပ် + မြန်မာ) သုံးဘာသာ။

မွှောစရိယဦးဌေးလှိုင် ရေးသားသောထွက်ပြီးစာအုပ်များ

ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ (ပထမအုပ်၊ ဒုတိယအုပ်)

ပထမအုပ်တွင် -ဟန်လင်း၊သရေခေတ္တရာပျူခေတ်မှ မျက်မှောက်ခေတ်အထိ မြန်မာနိုင်ငံ၌ ထွန်းပေါ်ခဲ့သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးပေါင်းများစွာ၏ ထေရုပ္ပတ္တိနှင့် ကျင့်စဉ်များ၊ သာသနာရေစီးကြောင်းနှင့် မဟာယာန အမူအကျင့်၊ ဂိုဏ်းဂဏ အမွေဓာတ်များ အကြောင်း ခြေခြေမြစ်မြစ် စိစစ် ပြထားသည်။ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကြီးများ၏ ပုံတော်များလည်း ဖော်ပြထားရာ သင့်အိမ်၌ အမြဲပူဇော်ထားသင့်သော စာအုပ်တစ်အုပ်။

ဒုတိယအုပ်တွင် - ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးရေးသားစဉ်က သက်တော်ထင်ရှားရှိ၍ ခြင်းချန်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၊ ထိုစဉ်က မသိ၍ ကြွင်းကျန်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ဆက်လက်ရေးသားလျက် ရှိပါသည်။ ရဟန္တာနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၊ စတုတ္ထပိုင်း- မျက်မှောက်ခေတ်နှင့် ဖြည့်စွက်တွဲအဖြစ် ဒုတိယအုပ် (ဆိုက်ကြီး) ဆက်လက် ထွက်ပေါ်လာပါဦးမည်။

မေတ္တာဝါဒ (ဗြဟ္မဝိဟာရအဖွင့်)

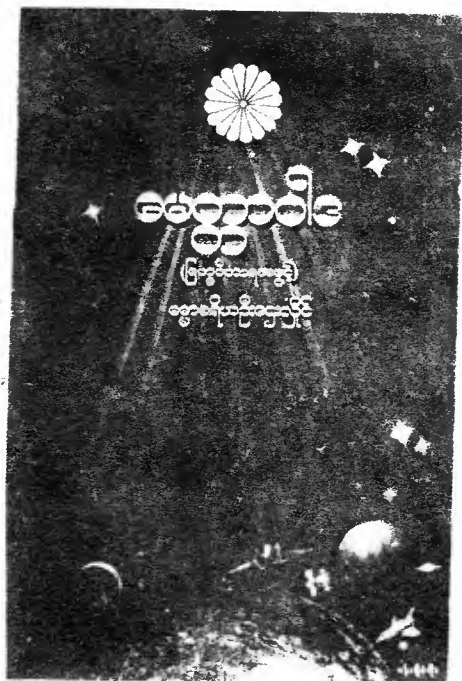
နိကာယငါးရပ်လာ မေတ္တာ၏ စွမ်းအား သတ္တိထူးများကို ဖော်ပြ၍
သိပ္ပံပညာ၊ စိတ်ပညာတို့နှင့် နှိုင်းနှိုင်းစစ်ထားခြင်း။ မိုးညှင်းဆရာတော်
တောင်တန်းဆရာတော်စသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများစွာတို့၏ မေတ္တာလက်တွေ့
အသုံးချပုံများ။ ကမ္ဘာဦး ခေတ်မှ ယနေ့ခေတ်အထိ ထူးခြားသော
မေတ္တာကိုယ်တွေ့ အာတ်လမ်း များ။

မေတ္တာဓာတ်ရှိကံပုံ၊ မေတ္တာဈာန် ထူထောင်နည်း၊ မေတ္တာဈာန်မှ
ဝိပဿနာတက်ပုံ...မေတ္တာနှင့် စပ်၍

အရှင်းလင်းဆုံး။

အလေးနက်ဆုံး။

အလွယ်ကူဆုံးစာအုပ်။

သီဟိုဠ်ခေတ် ခံတော်ဝင်အရိယာများ

ဤစာအုပ်ကား 'ရတနာပုဂ္ဂိုလ်ထူး'ပထမတွဲ အပြန် သမိုင်းကွင်း
ဆက်များနှင့်တကွ၊ ပာဏ်လင်း၊ ဗိဿနိုး၊ သရေခေတ္တရာ ရှေးဦး
မြန်မာ့သာသနာကို နောက်တွေ့သမိုင်းပစ္စည်း အထောက်အထားများ၊
ဓာတ်ပုံ၊ မြေပုံများဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။

အရှင်မဟာ ဗုဒ္ဓဃောသနှင့် အဋ္ဌကထာသမိုင်း၊ သီဟိုဠ်-
မြန်မာဆက်ဆံရေး၊ သီဟိုဠ် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ၊ တရားအတွေ့အကြုံများ၊
သီဟိုဠ်သာသနာဝင် အပြည့်အစုံ၊ ထေရဝါဒသည် ဟိနယာန မဟုတ်၊
ရှင်ဥပဂုတ်ကား မဟာယာန၊ ဂေါတမဗုဒ္ဓသည် ဗမာလူမျိုး စသော
သမိုင်း စိစစ်ချက်၊ ဗုဒ္ဓဝါဒရေးရာ သဘောတရား စိစစ်ချက်များ
များစွာပါဝင်သည်။

ကမ္ဘာကိုချုပ်ကိုင်မည့်သူ

၁၂-နှစ်တိုင်တိုင် ပျောက်ကွယ်နေရာမှ ယခင် မူရင်းအတိုင်း တရားဝင် ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားသည်။

လောကီဝိဇ္ဇာ ဂန္ဓာရီ တန်ခိုးရှင်တို့၏ လျှို့ဝှက်ချက်နှင့် တဘောင်ကိန်းခန်းများ၊ ဈာန်ပျံရဟန်းတော်များ၏ ထေရုပ္ပတ္တိများ၊ သိပ္ပံပညာ၊ စိတ်ပညာ၊ ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ ဂူထောင်မျိုးစုံမှ မျက်မှောက် ကမ္ဘာ့အခြေအနေကို သုံးသပ်ထားသည်။

ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်မှ အကြားအမြင်ရ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အနာဂတ် ကမ္ဘာအတွက် အမြင်များ၊ သိပ္ပံပါရဂူတို့၏ ဟောကိန်းများ၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများ၏ ဗျာဒိတ်တော်များ၊ တစ်အုပ်တည်းဖြင့် သုတမျိုးစုံ တဝကြီး ခံစားရမည်။

မေတ္တာခရီးသည်ကြီး (ပထမပိုင်း၊ ဒုတိယပိုင်း)

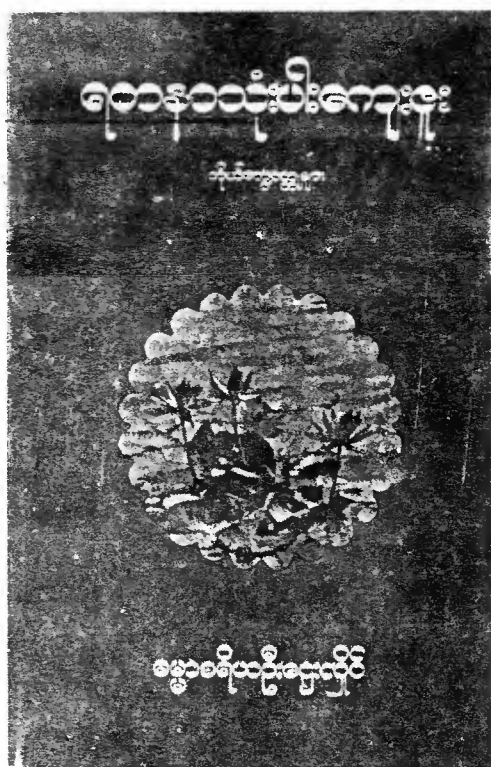

တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော်ကြီး ဦးဥတ္တမသာရ၏ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းများ၊ စိစဉ်သူ ဓမ္မာစရိယ ဦးဌေးလှိုင်၏ အထူး နိဒါန်းနှင့် ခရီးသွား အတွေ့အကြုံများ၊ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် ရှုမြင် ပုံ၊ အကျိုးရှိအောင် သဘောထားပုံ၊ တကယ့်ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်ရပ်မှန်များ၊ သမိုင်းဝင် ဓာတ်ပုံများနှင့် ထူးဆန်းအံ့ဩဖွယ်ရာ မဟာမြိုင်တောကြီး အကြောင်း၊ အာသံ မဏိပူရ သာသနာသမိုင်းနှင့် သာသနာရေး အခြေအနေ၊ ကောသမ္ဘီ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်များ၊ အတုယူ မှားနေသော ဗုဒ္ဓရုပ်ပုံတော်များ၊ မာလာခေါ် စိပ်ပုတီးသမိုင်း၊ တောင်တန်း သာသနာပြုသမိုင်းနှင့် ချင်းရာဇဝင် စသည်တို့အပြင်၊ ဘယ်ဆေးကျမ်း တွင်မှ မရနိုင်သော လက်တွေ့ ဆေးနည်းကျော်များ စသည်... ပါဝင်သည်။

ရတနာသုံးပါးကျေးဇူး (ကိုယ်တွေ့ဝတ္ထုများ)

သားငယ်သမီးငယ်များအား စစ်မှန်စင်ကြယ်သော ဗုဒ္ဓအမွေ ပေးလိုသော မိဘတိုင်းအတွက် ဘာသာရေးအခြေခံ အနိမ့်ဆုံးအဆင့်မှ သမထ၊ ဗိပဿနာ အလုပ်ခွင်အထိ လက်တွေ့ကျသော ကျင့်စဉ်များ၊ ဒါနတန်ခိုး၊ သီလတန်ခိုး၊ မေတ္တာတန်ခိုး၊ သစ္စာစွမ်းရည်.....မယုံကြည် နိုင်လောက်အောင် အားကျဖွယ်၊ အံ့ဩဖွယ်ကောင်းသော ကိုယ်တွေ့ ဝတ္ထုပေါင်း ၄၀-ခန့် ပါဝင်သည်။

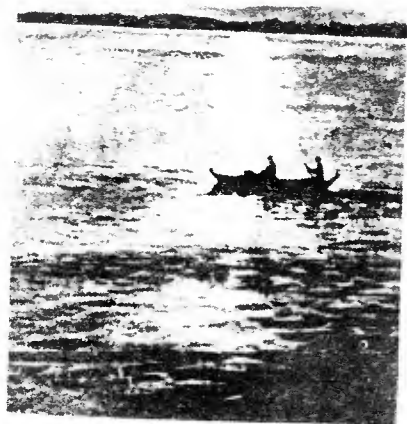
လူတိုင်းအတွက် ကြီးပွားချမ်းသာရေးကျမ်းကြီးဟု ဆိုနိုင်သော “ဆုတောင်းခန်း မြင်ကွင်းကျယ်”စသည်ဖြင့် စာမျက်နှာ ၅၀၀-ကျော်။

ခရီးဖော်

ခရီးဖော်
သွားရန်အတွက်

ခရီးဖော်စာစဉ်လည်း တစ်အုပ်ပြီးတစ်အုပ် ထွက်ပေါ်လာ ပါလိမ့်မည်။ ခရီးဖော်သည် စာဖတ်သူတို့အား ခရီးလမ်း ပြောပြောပြော တို့တို့နှင့် လိုရာပန်းတိုင်ကို ညွှန်ပြပေးပါလိမ့်မည်။

ခရီးလမ်းတစ်လျှောက်တွင် မှောင်နှင့်မည်းမည်း အခက်အခဲတွေ့ကာများပါ၏။ ချောက်ထဲကျရန် လမ်းခွဲတွေ့ကာလည်း များပါ၏။ စင်ကြယ်သော ထေရဝါဒသာသနာမှာ ရောနှောပူးဝင်လာသော အဆိပ်အကောက်များကို ဖယ်ထုတ် ရှင်းလင်းပေးပါလိမ့်မည်။

လျှောက်ရမည့်ခရီးလမ်းတွင်လည်း မပါ၍ မဖြစ်၊ အရေးအကြီးဆုံး ယူဆောင်သွားရမည့် အဓိကအချက်များကိုသာ ရွေးထုတ်ညွှန်ကြားပေးပါလိမ့်မည်။ ဟိုကဒီက ရှေးကြာ၊ ဟောကြာ၊ ပိဋကတ်သုံးပုံ အကောင်းတွေချည်းဖြစ်ရာ ဖတ်လို့မပြီး၊ နာလို့ မညည်း၊ အသက်ကလည်း တိုတို၊ အလုပ်တွေက များများ၊ အခက်အခဲတွေ့ကြားမှာ မဆုံးနိုင်သော ဗဟုသုတတွေနှင့် အချိန်ကုန်မခံဘဲ လက်တွေ့လုပ်ရမည့် ရှောင်စရာ ဆောင်စရာတို့ကိုသာ ရွေးထုတ် လမ်းညွှန်သွားပါလိမ့်မည်။

ဗုဒ္ဓဘာ

(ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ၊ တတိယတွဲ)

ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာသူရဲကောင်းများ အကြောင်း တကယ့် ဖြစ်ရပ်မှန်များ၊ အံ့ဖွယ်မေတ္တာ၊ ဘေးရန် အမျိုးမျိုးနှင့် ဂုဏ်တော်ကိုယ်တွေ့ ဝတ္ထုများ။ အမေရိကန်နှင့် ဣန္ဒိယသို့ ဓမ္မဒူတ အောင်မြင်မှုသတင်းများ။ ရှိသမျှ အကုန်လှူသော ပါမောက္ခကြီး၊ နေ့စဉ် ပီရက်တံသုံးပုံ ရွတ်ပတ် ပူဇော်သော ဆရာတပည့်၊ မူလတန်းမှ ဒီဂရီကောလိပ်ကျောင်းကြီး များထိ တည်ထောင်၍ ဣန္ဒိယမှာ ရာသက်ပန် သာသနာပြုခဲ့သော ဆရာတော် ဦးစန္ဒြမဏိထံ ဣန္ဒိယအမျိုးသားများ သိန်းနှင့်ချီ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာအပြစ် ကူးပြောင်းကြပုံ၊ ဗုဒ္ဓဖွားမြင်ရာ မရွှံ့မဒေသ၌ သာသနာတစ်ကျော့ ပြန်လည်ပွင့်လင်းရန် ဘဝကို အလျော်အစား ဗြဟ္မလုပ် မြှုပ်နှံသွားကြသော အနာဂါရိက ဓမ္မပါလ၊ အမေရိကန် ရေတပ်ဗိုလ်မှူးကြီး အော်လကော့၊ ဥပဒေပါရဂူ အမ်ဘောဒကာ၊ အာသံ မဏိပူရ တို့၌ ရာဇဂုရုဘွဲ့ ရ ပယင်းတွင်း ဆရာတော်ဘုရားကြီး။ သင်္ဂလားဒေ့ရှ် ရာဇဂုရု ၃-ဘွဲ့ ရ အရှင်သာရမေဓာ ရခိုင်ဆရာတော် ဘုရားကြီးတို့၏ ထရဝါဒသာသနာ ပြန်လည်ပျိုးထောင်ပုံ၊ နီပေါနိုင်ငံ သာကီဝန် ဘုရားအနွယ်တော်လောက၌ ထေရဝါဒကို အသက်စတေး၍ ဆုထောင်ကြပုံ၊ သာသနာဝင် သမိုင်းတွင် အထူးမော်ကွန်း တင်ရမည့် ဝိဇိတ်မင်း...စသည်ဖြင့်...

အိတာလျံ ဘုန်းတော်ကြီး

ဦးလောကနာတ၏

ကမ္ဘာ့လူ့စာရင်း

ဓမ္မစရိယ ဦးဌေးလှိုင်

အထူးစုစည်းစီစဉ်ထားသည်။

* မြန်မာနိုင်ငံ၌ အသက် ၂၈-နှစ်မှ သက်တော် ၆၈-နှစ်ထိ ရာသက်ပန် သီတင်းသုံးနေထိုင်ပြီး ကမ္ဘာကို သုံးပတ်ပတ်၍ ဟောခဲ့သော တရားများ။

* ၁၉၃၄-ခုနှစ်က တောင်ငူမြို့မှ မစ္စတာသော်မဆင် ဦးဆောင်သော ကရင်အမျိုးသား ၇၀၀၀ တို့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ရာ၌ နှုတ်ခွန်းဆက် အားပေးစကား။

* သိပ္ပံနည်းကျ ဘာသာတရား ရှာဖွေရေးတရားတော်။

* ကမ္ဘာခေါင်းဆောင်ကြီးများထံ ဗုဒ္ဓဝါဒဖြင့် ကမ္ဘာစစ် တားဆီးရေး နှိုးဆော်ချက်များ။

* ဓမ္မပဒစာအုပ်ကို စတင်ဖတ်မိရာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ကူးပြောင်းခဲ့ပုံ၊ သူ့ဘဝ၊ သူ့အမြင်များအား ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း လှည့်လည်၍ ဟောကြားသော တရားများကို စုဆောင်း၍ ဘာသာပြန်ပေးထားသည်။

ကမ္ဘာသာသနာပြုတိုင်း လက်စွဲပြုရမည့် သာသနာပြုနည်း သော့ချက်များ ဘာသာတရား စီစစ်ချက်များ အပြည့်အစုံ ပါဝင်သည်။